

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΕΡΜΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΤΗΝ 20 ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ἀδεία καὶ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου
τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

Παρασκέιαζε σὺν τὸν
ἄξιον τῶν γορέων.

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ο ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ.

—
1878.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΡΜΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΕΤΟΣ Α'.

|

ΑΡΙΘ. Α'.

'Εκ Κωνσταντινουπόλεως, τῇ 20 Ὀκτωβρίου 1878.

Ἡ φορὰ τῶν αἰώνων, ἡ ἀλληλουχία τῶν γεγονότων καὶ ὁ πολιτισμὸς τῆς ἐποχῆς ἐστέρησαν ἡμᾶς τῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν ὁμιλιῶν τοῦ Σωκράτους, τῶν κατὰ τὴν Ἀκαδημίαν φιλοσοφημάτων τοῦ Πλάτωνος, τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τῶν μαθημάτων τοῦ Πυθαγόρα· καὶ νῦν, δὲν διαδίδονται πλέον αἱ γνώσεις περιβεβλημέναι τὴν γοητείαν τῆς διὰ ζωστικῆς φωνῆς διακοινώσεως· καὶ νῦν, ὅτε σεσίγηται κατὰ τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ σοφοῦ τὸ γλυκὺ δίδαγμα καὶ ἡ κατὰ τὴν ἀγορὰν ἡδέϊα τοῦ μαγευτικοῦ φιλοσόφου ὁμιλία ὅπως πάντοτε αἰσθανόμενοι οἱ σοφοὶ ἀνάγκην βελτιώσεως τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ καὶ τὴν δυσκολίαν τῆς διδασκαλίας εἰς μὴ περιβάλλετο αὕτη ἐπαγωγὸν τινα μορφήν καὶ ἐλκυστὰν τινα τερπνότητα, ἐφεύρον τὰ περιοδικά, ἤτοι συλλογὰς ποικίλας, καθ' ὥριπτόμενον χρόνον ἐκδομέναις, ἐν αἷς τὸ ὥραϊον, τὸ τέρπον καὶ τὸ χρήσιμον συνενούμενα ἀναπληροῦσιν ἐν σμικρῷ καὶ κατὰ τὸ δυνατόν τὰς σοφὰς καὶ γοητευτικὰς τῶν ἀρχαίων διδασκάλων ὁμιλίας. Ἀλλ' ἐχρειάζετο καὶ τὸ εὖωνον ἵνα καταστῶσι τὰ

φύλλα ταῦτα πηγαί φωτισμοῦ προσιταί τῷ λαῷ καὶ ἀλη-
 θῶς τῇ κοινωνίᾳ χρήσιμοι. Ἡυτήχησεν ἡ ἐσπερία ὑφ' ὅλας
 τὰς ἐπόψεις ἀποκτήσασα τοιαύτας συγγραφὰς καὶ οἱ λαοὶ
 αὐτῆς κατατρώγουσιν, οὕτως εἰπεῖν, τὰ διάφορα αὐτῶν
 περιοδικά. 'Αλλ' ἐνῷ ἐκεῖνοι τῆς ὀφελείας ταύτης καρ-
 ποῦνται, ἡμεῖς, οἱ Ἕλληνες, οἱ ὑπερηφανευόμενοι ἄλλοτε
 διὰ τοὺς Σωκράτας καὶ Πλάτωνα, ὑστερούμεθα τῶν μέσων,
 δι' ὧν κατὰ τι πολλοστημόριον ν' ἀπολαμβάνωμεν τῶν ὀ-
 φελειῶν, ἅς ἄλλοτε ἐξ αὐτῶν εἶχομεν καὶ δυστυχῶς κα-
 τήνησε σχεδὸν μόνον νὰ θρηνηῶμεν διὰ τὴν ζημίαν, ἐλά-
 χιστα φροντίζοντες δι' ἐπανόρθωσιν αὐτῆς, οὐδ' ὑποστηρί-
 ζομεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας τὴν ἐπανόρθωσιν τοῦ κακοῦ. 'Εν
 τούτοις οὐδέποτε λησμονοῦντες τὰς πατραγαθίας, οὐδ' ἀπο-
 θλέψαντες εἰς θυσίας, καρτερικῶς ἀποδυσόμεθα ἡμεῖς εἰς
 τὸν ἀγῶνα ἐκδόσεως περιοδικοῦ, ἀφοῦ ἐπεκαλέσθημεν καὶ
 ἐπικαλούμεθα παντὸς λογίου τὴν πνευματικὴν συνεισφο-
 ράν, διότι οἱ λόγοι καλλίον παντὸς ἄλλου δύνανται διὰ
 τῶν φώτων νὰ παιδεύωσι τὴν ἐλληνικὴν κοινωνίαν καὶ
 ὑπεκκαίοντες τὸν ἔρωτα τῆς ἀναγνώσεως νὰ διαβίδωσι
 τὴν ἀλήθειαν. 'Επιδιώκομεν δὲ καὶ θέλομεν ἐπιδιώξει διὰ
 παντὸς τρόπου ἵνα εὕρισκωσιν εἰς τὸ φύλλον τοῦτο οἱ φι-
 λαναγνώσται τὰ νεώτατα τῶν ἐπιστημονικῶν ἐφευρέσεων,
 τὰς μᾶλλον προσφάτους τῶν γεωγραφικῶν ἀνακαλύψεων,
 εἰδήσεις περὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἀρχαιολογικῶν ἀνασκαφῶν,
 τὰ σοφώτατα διδάγματα τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, — ὧν τὰ
 πρακτικὰ ὠφελήματα πανταχοῦ σὺν τῇ ἐφαρμογῇ ἐγένοντο
 κατὰδηλα καὶ ὧν εἰς μεγίστην ἀνάγκην εὕρίσκεται ἡ καθ'
 ἡμᾶς ἐλληνικὴ κοινωνία, — ἱστορικὰς πραγματείας, καὶ
 πρὸ πάντων περὶ ἐθνικῶν καταστημάτων, πόλεων καὶ ἀ-
 ποικιῶν ἐλληνικῶν καὶ σκοτεινῶν τῆς ἱστορίας ἡμῶν χω-
 ρίων, μυθιστορίας ὥραιας καὶ διδακτικὰς, ποιήσεις κατὰ τὸ

δυνατὸν ἐκλεκτάς, φιλολογικὴν ὕλην εὐχάριστον καὶ ἐλκύνουσιν, ἀνέκδοτα ἱστορικὰ καὶ κοινωνικὰ ποικίλα, αἰνίγματα καὶ ἐν γένει πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ τέρψῃ καὶ νὰ ὠφελήσῃ τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν, διότι τοῦτο εἶνε ὁ εἰλικρινὴς καὶ μόνος πόθος, ἡ διακαεστέρα καὶ ἐγκαρδιωτέρα ἐπιθυμία τῶν συντακτῶν. Μετὰ δὲ τῶν ἀπανταχοῦ φίλων συνάπτοντες ἀλληλογραφίας βιβλιογραφικὰς, ἐπιστημονικὰς καὶ φιλολογικὰς θέλομεν προσπαθῆσαι νὰ καθιστῶμεν τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν ἐνημέρους τῆς φιλολογικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς κινήσεως τοῦ πεπαιδευμένου κόσμου, καὶ ἐὰν κατορθώσωμεν νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸ κοινόν, ἐὰν ἐπιτύχωμεν νὰ ἐλκύσωμεν τὰς συμπαθείας αὐτοῦ θέλομεν θεωρήσῃ ἡμᾶς αὐτοὺς εὐτυχεῖς καὶ προσπαθῆται ὡς οἶόν τε εὐωνότερον καὶ ἀνώτερον περιοδικόν νὰ καθίσταται ὁ

« Ἑλληνικὸς Σύλλογος ΕΡΜΗΣ. »

II ΠΙΝΕΛΟΙΗ.

... ἄνθρωποι δὲ μινυρθάδιοι τελέθουσιν.

“Ὅς δ’ ἂν ἀμύμων αὐτὸς ᾔῃ καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,
τοῦ μὲν τε κλέος εὐρὺ διὰ ξείνοι φορέουσιν
πάντας ἐπ’ ἀνθρώπους, πολλοὶ τέ μιν ἐσθλὸν ἔειπον.”
(Οδ. Τ. 328).

I.

Ποῦ ἡ καρδίᾳ μου σπεύδει τοῦ νοδὸς προτρέχουσα καθὼς κύμα ἀφρίζον τοῦ πλοίου προβαίνει ; Ποῦ ἀκατάσχετον φέρομαι καθὼς νέφος ὑπ’ ἀνέμου σφοδροῦ ἐλαυνόμενον ; Πόθεν τὰ δένδρα ταῦτα, οἱ κλάδοι οὗτοι, τὰ πτηνὰ τὰ λιγυρόφωνα καὶ ἐκεῖνα τὰ μορμυρίζοντα ῥυάκια ; Μήπως εὐρίσκωμαι ἐν μέσῳ θάσσους ; Καὶ διατί τὰ ἐν αὐτῷ μὲ διεγείρουσιν ἀναμνήσεις, μὲ κουφίζουν, μὲ ἐν-

θουσιῶσιν; Ἡ μελαγχολικὴ ἐκείνη αὔρα διατὶ μὲ θωπεύει; Ἀλλὰ . . . τὴν χεῖρα ἐκτείνω καὶ τὴν χεῖρα μου φεύγει τὸ πᾶν, πετᾷ καὶ πάλιν ἐπανέρχεται. Ἀνόσιος εἶμαι ἢ τὰ πρὸ ἐμοῦ σκιὰ καὶ φάσματα; Ἀ! ἐνόησα, ἔχω ἀνὰ χεῖρας τὴν ἀθάνατον Ὀδυσσεϊαν. Ἴδε ἐκεῖ, κἀθίηται ὑπὸ γηραιᾶν δοῦν γυνὴ τις ἐστεμμένην τὴν κεφαλὴν ἔχουσα μὲ στέφανον δάφνης. Τὴν γνωρίζεις; Εἶναι ὁ Πηνελόπη. Εἶναι ἡ αὔρα, τοῦ δάσους τὸ κόσμημα. Εἶναι ἡ ἀρετὴ θριαμβεύουσα καὶ τὸν θρίαμβον αὐτῆς ἡ ἀσθενὴς μου φωνὴ θέλει ψάλλει.

II.

Ἦτο ἡ Πηνελόπη εὐτυχῆς, ἦτο εὐτυχῆς τῆς κουροτρόφου Ἰθάκης ἡ βασιλεία. Ἐσκήρτα βρέφος ἐν ταῖς ἀγκάλαις αὐτῆς ὁ Τηλέμαχος, ὁ σύζυγος αὐτῆς Ὀδυσσεὺς ἐμαιοῖα. Ὁ οὐρανὸς ἐγέλα, διεσκόρπη τὰ κυανόχροα αὐτοῦ νέφη εἰς τὸν ὀρίζοντα καὶ ἡ γῆ θάλλουσα ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὰ ζωγρά αὐτοῦ χρώματα δι' ἀνθίων παντοίων. Ἡ φύσις ἅπανα χαρὰ ἦτο μία· τὸ πτηνὸν ἐκελάδει, ἐμελώδει ὁ ῥυαῖς· ὁ ποιμὴν τὸν αὐλὸν ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς πλατάνου ἔπαιζε, τὰ ἀρνία βελάζοντα ἐπὶ τῆς χλόης ἐπήδων. Τὸ πᾶν χαρὰ. Ἀλλὰ τὸ ἔαρ παρέρχεται, τὸ ἄνθος μαραίνεται, ὁ χειμὼν ἐπισκῆπτει καὶ μυκάται ὁ πόντος καὶ παταγεῖ ὁ βορρᾶς. Ὁ πρότερον εὐδὸς οὐρανὸς σκυθρωπάζει, μαυρίζει καὶ τὸν κεραυνὸν ἐξερεύγεται καὶ τότε κατήρεια, μελαγχολία, νάρκη, ὠχρότης καὶ τάφοι παγεροί. Ἡ Πηνελόπη ἤδη δυστυχεῖ. Οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἐπίτευσον ὅτι οἱ θεοὶ τὸν θροστὸν εὐνοοῦσιν ὁπότεν ἰδῶσιν αὐτὸν ὑπὲρ τὸ μέτρον, εὐδα:μονοῦντα· καὶ διὴ ἡ εὐδαιμονία διαλύεται ὡς ἰστός ἀράχνης καὶ ὡς ἄνειρον φεύγει γλυκύ. Ἡ Πηνελόπη πλέον δυστυχῆς.

Τῶν Ἀργείων οἱ ἄριστοι, βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνες, ἐγείρονται φοβεροί. Πρέπει νὰ διεκδικήσωσιν ὕβριν πρὸς αὐτὴν ταύτην τὴν μητέρα Ἑλλάδα ἀντανακλωμένην, πρέπει πρὸς τὸ εὐτεῖχεον Ἴλιον νὰ εἰσαναβῶσι, πρέπει εἰς τέφραν καὶ εἰς σποδὸν νὰ μεταβάλλωσι, πρέπει τέλος καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ὁ διογενὴς ν' ἀκολουθήτῃ αὐτοὺς, ἐκεῖ αὐτὸν προσκαλεῖ τιμὴ καὶ καθήκον. Ἀπῆλθε μετ' αὐτῶν

παρῆλθον καιροί, παρῆλθον χρόνοι, δέκα ἔτη, δέκα καὶ πέντε . . . ἀλλ' οὔτε φωνὴ οὔτε ἀκρόασις. Τὸ Ἴλιον πρὸ πολλοῦ κατεστράφη, πάντες οἱ στρατηγοὶ ἐπανεκάμψαν οἴκαδε καὶ μόνον Ὀδυσσεὺς ὁ πολῦτλας ἐλλείπει· ποῦ περιπλανᾶται; ζῇ ἢ ἀπέθανεν; εἶναι τῶν ἀγρίων ὀρνέων καὶ τῶν κυνῶν ἔρμαιον τὸ σῶμα αὐτοῦ ἢ ἐν τῷ πόντῳ κατέφαγον αὐτὸ οἱ ἰχθύες καὶ τὰ ὀστέα του κείμενα ἐπὶ τῆς ψαμάθου σήπονται; (Ὀδ. Ξ. 130). Οὐδεὶς γνωρίζει, οὐδεὶς νὰ πληροφορήσῃ δύναται τὴν σύζυγον αὐτοῦ, οὐδὲ δύναται νὰ πείσῃ αὐτὴν περὶ τούτου ἀγγέλλων, περὶ οὗ ἐρωτᾷ καὶ φροντίζει, καὶ γίνεται αὐτῇ παραίτιος δακρύων·

ἡ θέμις ἐστὶ γυναικὸς ἐπεὶ πόσις ἄλλοθ' ὀλεται.

Καὶ ἤρξατο ὁ θαίμων κακὰ νὰ ἐπικλώθῃ αὐτῇ. Καὶ ἤρξατο ἡ δυστυχία αὐτῆς προχωροῦσα. Περὶ αὐτὴν ἄνδρες ὑπερφίαλοι καὶ ἀγῆνορες, ἄνδρες οὔτε ἱερὸν οὔτε ὅσιον σέβοντες, ἡγεμόνες νήσων παντοίων καὶ Ἰθάκης οἱ πρῶτοι περὶ αὐτὴν ἀθροισθέντες διαμένουσιν ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ ἄνακτος, κατέδουσι τὰ κτήματα αὐτοῦ, ὄργια τελοῦσι, τὸν Δία τὸν ξείνιον μὴ φοβούμενοι οὐδὲ τρομάζοντες τὴν ὄργην αὐτοῦ. Τὴν χρηστὴν Πηνελόπην βιάζουσιν, αὐτὴν εἰς γάμον ζητοῦσιν. Ἀλλ' αὕτη εἶναι πιστὴ, ἀνταξία τοῦ μεγάλου Ὀδυσσεὺς σύζυγος, ἀλλ' αὕτη εἶναι ἐνάρετος καὶ ὑποφέρει καὶ κλαίει καὶ στοναχίζει. Περὶ τὴν κλίνην αὐτῆς θρηνεῖ γοερώς καὶ ὀδύρεται καὶ ἡ καμφρανόωσα Σελήνη βυθιζομένη εἰς τὸν Ὠκεανὸν ἐγκαταλείπει αὐτὴν καὶ ταύτην καταλαμβάνει τὸ λυγρόφως μὲ ὀφθαλμοὺς δακρυβρέκτους. Ὀδυσσεῦ! Ὀδυσσεῦ! κράζει, ἀλλ' οὐδὲν ἀκούει ἢ τὴν ἡχώ ἐπαναλαμβάνουσιν τὸ τόσῳ δι' αὐτὴν περιπόθητον ὄνομα. Καὶ πάλιν σιγὴ καὶ πάλιν εἶναι ἔρημος καὶ μόνη. Τὸ φίλον αὐτῇ τέκνον μικρὸν καὶ ἀδύνατον καὶ ἀθῶον οὐδεμίαν τῇ παρέχει βοήθειαν. Ἐλπίζει μόνον καὶ ἡ ἐλπίς διατηρεῖ τὴν πίστιν αὐτῆς καὶ τὴν σταθερότητα. Ἐλπίζει πλὴν μάτην ὁ Ὀδυσσεὺς διατελεῖ καὶ ἄπυστος καὶ ἄνοστος.

Καὶ οὕτως ἡ μὲν Πηνελόπη, ἡ ἐχέφρων ποθέουσα ἐκεῖνον κατατήκεται, οἱ δὲ μνηστῆρες θρασύνονται ἐπὶ μᾶλλον. Θρασύνον-

ται μὲν οὗτοι καὶ τὸν γάμον σπεύδουσιν, ἀλλὰ καὶ αὕτη, ἡ ἄ-
 λογος, ἡ ἀμύμων, καὶ αὕτη δόλους δολοπεύει. Τί ἔμεινεν αὐτῇ;
 Ἄφου πλέον δὲν δύναται καιροφυλακτοῦσα τὸν μὲν νὰ ἔλπῃ, τὸν
 δ' ἄλλον νὰ ὑπισχνῇται, ποῦ νὰ καταφύγῃ; Καὶ δικαίως νόος δὲ
 αἱ ἄλλα μενοινᾷ καὶ ἐν τοῖς φρεσὶ αὐτῆς ἄλλον δόλον μερμη-
 ρίζει. Καὶ στησαμένη τὸν μέγαν ἱστόν, τὸν λεπτὸν, τὸν περι-
 μετρον ὑφαίνει καὶ τὸ τέλος αὐτοῦ οἱ μνηστῆρες ἀναμένουσιν ὡς
 τέλος τῶν παθημάτων αὐτῶν. Διατί; διότι ἡ Πηνελόπη θέλει
 νυμφευθῇ. Ἄλλ' ὅμως ἐάν ἡ ἡμέρα ἐργάζεται, δὲν ἀργεῖ καὶ ἡ
 μελανόπεπλος νύξ, ἐάν αὕτη ὑφαίνῃ αὐτὸν, ἐκείνη διαλύει τοῦ-
 τον. Καὶ πολὺν χρόνον διαλανθάνει αὐτοὺς, ἓν ἔτος κ' ἐν ἄλλο
 καὶ τρίτον Ὀμηρικόν ἔτος ἀλλὰ... ἀνακαλύπτεται, κατακροοίδε-
 ται καὶ τὸν ἀτελεύτητον ἀγλαὸν ἱστόν τελευτᾷ ὑπ' ἀνάγκης.

Πάλιν ἄρχονται οἱ στεναγμοὶ καὶ οἱ γόοι καὶ πάλιν οἱ μνη-
 στῆρες κατακραυγάζουσι. Καὶ ἡ κατακραυγὴ αὐτῶν εἶναι ὑπὲρ
 ποτε ἀγρία καὶ αὐστηρά, ὑπὲρ ποτε ἀπειλητικὴ καὶ φρικώδης.
 Ἀπαιτοῦσι τὴν ἔξωσιν αὐτῆς ἐκ τῶν ἀνακτόρων καὶ πρὸ τοῦ Τη-
 λεμάχου ἡθῶντος ἤδη τολμῶσι τοῦτο νὰ ἐκφράσωσι καὶ ζητή-
 σωσι.

*μητέρα σὴν ἀπόπεμψον, ἄνωχθι δὲ μιν γαμέεσθαι
 τῷ δειῷ σε πατὴρ κέλεται καὶ ἀνδάνει αὐτῇ.*

Καὶ οὔτε τὰ ἔργα ἅτινα ἐπίσταται τὰ περικαλλέα, οὔτε αἱ ἐσ-
 θλαὶ φρένες χρησιμεύουσιν αὐτῇ, οὔτε τὰ πρωτοφανῆ κέρδεα
 καὶ τέλος οὔτε τὰ σπάνια αὐτῆς νοήματα, ὧν ὅμοια οὐδεμία τῶν
 προγεγενημένων ἐγνώρισε, εἰς ἀρωγὴν σπεύδουσιν.

*... οἳ' οὕτω τιν' ἀκούομεν οὐδὲ παλαιῶν
 τοίωρ αἷ πάρος ἦσαν εὐπλοκαμῖδες Ἀχαιοί.*

*τοίωρ αὐτίς ὅμοια νοήματα Πηνελοπείῃ
 ῥῖδει. » (Οδ. 13. 120)*

Οὐδὲν ὠφελεῖ αὐτῇ καὶ ὁ φαίδιμος υἱὸς ἐπὶ τοῖς γινομένοις οὐ-

δὲν δύναται. Ἡ δυστυχὴς τί νὰ πράξῃ, πῶθεν νὰ προσκαλέσῃ βοήθειαν καὶ ποῦ νὰ τρέξῃ; Εἰς τὰ ἐξαγνίζοντα δάκρυα, εἰς τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν ἐλπίδα, εἰς τὰς δύο ταύτας ἀδελφὰς τῆς ἐπιτυχίας, εἰς τὰς συντρόφους καὶ παρηγόρους γενναίας πλὴν πασχούσας ψυχῇ. Ὑπομένει λοιπὸν τετλητότῃ θυμῷ ἐν στοναχαῖς καὶ ὀδύναϊς. Ὅπου ἀκούει τὸ ὄνομα τὸ ποθητόν προφερόμενον ἐκεῖ τρέχει, ἐκεῖ ὀρμᾷ. Ἀλλ' ἐπανακάμπει πάλιν σιωπηλὴ καὶ κατηφὴς πλὴν πιστῇ. Πιστῇ, εἰ καὶ ὑπὸ τῶν γονέων τῆς προτροπῆς εἰς γάμον νὰ ἔλθῃ, εἰ καὶ ὀργίζεται καὶ ἀσχάλλει ὁ παῖς καταστροφόμενων τῶν κτημάτων αὐτοῦ.

... μάλα δ' ὀτρύνουσι ταχῆες
γῆ μαοῖ' ἀσχαλίᾳ δὲ παῖς βίον κατεδόντων.
(Οδ. Σ. 158.)

Ἀλλ' ὅμως ἔτι θέλει κλαύσει ἡ Πηνελόπεια καὶ θρηνησεὶ καὶ ὑποφέρει ἵνα μᾶλλον ἑαυτὴν ἀναδείξῃ, μᾶλλον τοῦ ὀνόματος τῆς ἐναρέτου καταστῇ ἀξία καὶ μᾶλλον καταδωλώσῃ τὰ γενναῖα καὶ εὐγενῆ αὐτῆς αἰσθήματα.

III.

Ἡ πασῶν διὰ τὴν τλήμονα θλιβερωτάτῃ τῶν ἡμερῶν ἀνέτειλεν. Ὁ Τηλέμαχος ὁ υἱὸς αὐτῆς τὴν ἐγκατέλειπεν ἤδη. Πλέει ἐπὶ τῆς ἡχρήσεως θαλάσσης ὑπὸ οὐρίου φερόμενος, πλέει πρὸς ἀναζητήσιν τοῦ προσφιλοῦς αὐτῷ πατρὸς καὶ ἡ κυανόπρωρος ναῦς τὸ πορφυροῦν διασχίζει κύμα. Ἡ Πηνελόπη οὐδὲν γνωρίζει, διότι οὐδὲν πρὸς αὐτὴν τὸ τέκνον ἀπερχόμενον εἶπεν. Ἡ Πηνελόπη πρὸς τε τῷ τρυφερῷ συζύγῳ θέλει κλαίει ἤδη καὶ υἱὸν πολυθέλητρον. Θέλει δείξει ὅτι εἶναι οὐ μόνον σύζυγος πιστῇ ἀλλὰ καὶ φιλόστοργος μήτηρ. Καὶ οὕτως ἐπὶ τῷ αἰφνιδίῳ τῆς φυγῆς αὐτοῦ ἀκούσματι καὶ τὰ γούνατα λύτο καὶ τὸ φίλον ἦτορ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς δακρύων ἐπλήσθησαν καὶ ἡ θαλερὴ αὐτῆς φωνὴ διεκόπη. Τὸ θυμοφθόρον ἄχος κατέλαβεν αὐτὴν καὶ νὰ ὀλοφύρῃ-

ται ἤρξατο κατὰ γῆς καθεζομένη, ἐπ' οὐδοῦ τοῦ πολυμήτου θαλάμου. Καὶ οἱ ὀλοφυρμοὶ μετ' ἐκείνων τῶν μινυρισμῶν τῶν περὶ αὐτὴν δμῶν ἀντήχουν ἀδινόν. Φεῦ! φεῦ! τίς ἐμοῦ πολυπαθεστέρα, τίς ἡσθάνθη τόσας πληγὰς κατὰ τὸ στῆθος, ὅσας ἐγὼ ὑρίσταμαι; οὐρανέ! ἴδε καὶ εὐσπλαγνίσθητι, ἴδε τὰ ὄμματά μου τὰ θνήσκοντα, τὰ χεῖλή μου τὰ ὠχρὰ, τὸ στῆθός μου τὸ φθίνον, τὴν καρδίαν μου τὴν ἐξαντλουμένην. Οὐρανέ! ποῦ εἶναι ὁ θυμολέων Ὀδυσσεὺς καὶ ποῦ ὁ ἀγαπητὸς Τηλέμαχος εὐρίσκεται ἤδη; Ἀλλ' ἐὰν ὁ πόντος διεγερθῇ ἐναντίον του, ἐὰν ὁ βορρᾶς τὸν καταδιώξῃ, ἐὰν ἡ θύελλα ἐπισκίῃ κατ' αὐτοῦ; Φεῦ! ὁ Τηλέμαχος μου ἀπώλετο, ἐπὶ κρημνῶν κατασυνετρίφθη... Ταῦτα ἔλεγε καὶ ἐν τέλει ἐφώνησεν ἐκεῖνο τὸ μητρικὸν τὸ πλήρες πάθους, ἀγάπης καὶ στοργῆς αὐτῆς. Οὐδέποτε ἤθελε φύγει καὶ σπεύδων, ἐὰν ἐπληροφορούμην τοῦτο, ἐὰν τὸ σχέδιον αὐτοῦ ἐμάνθανον, οὐδέποτε... ἐκτός ἐὰν ἤθελε νὰ με ἀφήσῃ νεκράν, νεκράν.

*Εἰ γὰρ ἐγὼ πυθόμην ταύτην ὁδὸν ὀρμαίνοντα,
τῷ κε μάλ' ἢ κεν ἔμεινε, καὶ ἐσσύμενός περ ὕδοιο,
ἢ καὶ με τεθνηῖαν ἐνὶ μεγάροις ἐλείπευ.*

(Οδ. Δ. 732.)

Ἀλλὰ τὸ μᾶλλον λυπηρὸν καὶ τὸ μᾶλλον αὐτὴν ταραττον εἶναι ἢ ὑπὸ τῶν μνηστῆρων κατὰ τοῦ υἱοῦ τῆς τεκταινομένη συνωμοσία, δολοφονία. Ἀλλὰ καὶ τὸ μᾶλλον ἀναδεικνύον αὐτὴν τὴν πάσχουσαν μὲν, μὴ καταβαλλομένην ὅμως, τὴν πολεμουμένην καὶ μὴ ὑποχωροῦσαν. Ἡ μοῖρα τὸ ποτήριον ὑπὸ τῆς πικρίας ἐσσεμμένον προσέφερεν αὐτῇ, αὕτη τὸ ἔλαβε καὶ κατ' ὀλίγον ἐξήντησε τοῦτο· ἡ τελευταία ῥανίς εἶναι ἡ παρούσα. Ἡ πικροτέρα οὐχὶ καὶ θανάτιμος ὅμως. Ἡ τῆς Πηνελόπης ἀσπίς δὲν φέρει μὲν τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνης, τὴν κεφαλὴν ἐκείνην, ἣτις πάντα θρασὺν ἀπελίδου, ἀλλὰ φέρει ἐπ' αὐτῆς τὴν ἀρετὴν, τὴν ἀρετὴν, τὴν ὁποῖαν εὐδὲν τῆς τύχης βέλος διαπερᾷ. Καὶ ἰδοὺ ὑπ' αὐτῆς ἐμφορουμένη ἐνατενίζει ὅπου τὸ ὄμμα στρέφει ὁ ὑπὸ τῆς μητρὸς γῆς ἐγκαταλιμπανόμενος, ἐνατενίζει πρὸς τὸν οὐρανὸν

καὶ ὁ οὐρανὸς τῇ λέγει κλαῦσε. Καὶ αὕτη κλαίει ἄπαστος ἐδ-
 τὺς ἡδὲ ποτῆτος συλλογιζομένη τὸ φόος τὸ γλυκερόν. Ὁ οὐρα-
 νὸς ἐξιλεώθη, ἐκάμφθη, ἐλυπήθη καὶ λυπηθεὶς ἀψφειλε τὸν
 ὕπνον ὅπως παύσῃ ἐπ' ὀλίγον αὐτῆς τὸν πόνον. Καὶ τὴν κατέ-
 λαθεν ὁ ὕπνος ὅτε τὸ στῆθος τῆς ἐπλαττειν ὅσα λέων ἐν ὀμίλῳ
 ἀνδρῶν φοβηθεῖς, ὅπότεν ὀόλιον περὶ αὐτὸν σχηματίζωσι κύκλον·

*ὅσα δὲ μερμήριξε λέων ἀνδρῶν ἐν ὀμίλῳ
 δεύσας, ὅπποτε μιν ὀόλιον περὶ κύκλον ἄρῳσαι,
 τόσσα μιν ὀρμαίνουσιν ἐπήλυθε κήδυμος ὕπνος.
 (Οδ. Δ. 791.)*

Ἄλλ' ἡ ἀρετὴ εἰς ἑαυτὴν ἀκράδαντον ἔχει πίστιν καὶ ἡ πί-
 στις αὐτῇ ἀκαταμάχητον ταύτην καθιστᾷ. Ἡ ἀρετὴ τὸν ἑαυτῆς
 θιασώτην οὐ μόνον ἐγρηγοροῦντα ἀλλὰ καὶ ὑπνότευοντα ἐνισχύει.
 Καὶ αὕτη τὴν Πηνελόπην παρηγορεῖ δι' ὀνειρῶν καὶ ὥς εἰδῶλον
 πρὸς ταύτην ὀμίλει καὶ λέγει· θύρσει, μὴ κλαῖε, μὴ φοβοῦ, ὁ
 υἱὸς θέλει ἐπανελθεῖν. (Οδ. Δ. 805.) Ἠλαφρώθη ὀλίγον τὸ στῆ-
 θος αὐτῆς πᾶλλον καὶ ἡ καρδία τῆς πάσχουσα. Ἀλλὰ ἡ δυστυ-
 χία εἰς τὴν κορυφὴν φθάσασα ἔπρεπε μετὰ μικρὰν στάσιν ἐπὶ
 τὸ ἐναντίον νὰ τραπῇ. Πλὴν εἰσέτι νὰ κλαύσῃ ἡ βασιλεία ἐ-
 μελλε ὅπως ἡ κατόπιν εὐτυχία μᾶλλον καταφανῆς γίνῃ. Ἡ Πη-
 νελόπη τὰ φίλτερά αὐτῆς ὄντα ἀπωλέσασα καὶ ὑφισταμένη
 δευνὰ καὶ ἀτιμαζομένη μύρεται καὶ δακρύζει· τὰ δάκρυα αὐτῆς
 καταρρέουσιν ἐπὶ τῆς εὐνῆς πρὸ πολλοῦ καὶ καθυγραίνωσι ταύ-
 την... Ἄλλ' ἤδη ὁ καιρὸς ἐκ χειμῶνος καὶ ἀνεμοστροβίλου με-
 ταβάλλεται εἰς εὐδιον καὶ μαλακόν. Τὰ πρῶτα μαῦρα νέφη ὑπὸ
 σφοδροῦ βροεῖα ἐλαυνόμενα ἀστραπηδὸν φεύγουσι καὶ μετ' οὐ πο-
 λὺ θέλει φανῇ τὸ γαλανόχρουν τ' οὐρανοῦ χρῶμα.

(ἀκολουθεῖ.)

Η ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Μ. ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛΗ.

*Ἀνάγνωσμα ὑπὸ ΑΛΕΞ. ΠΕΚΙΟΥ, ἀναγνώσθαι ἐν τῇ ΚΘ'
τοῦ Συλλόγου συνεδριάσει.*

Ἡ Ἑλλάς, ἡ φωτοβόλος αὕτη ἐστὶ τῆς ἀνθρωπότητος, ἥτις οὐδέποτε ἐπαύσατο ἀναδεικνύουσα ἄνδρας μεγαλοφυεῖς μὲ τὸν στέφανον τῆς δάφνης στεφθέντας, ἡ Ἑλλάς, ἡ γεννέτειρα αὕτη τῶν μεγαλουργῶν ἀνδρῶν, τῶν μεγάλων ἰδεῶν καὶ τῶν μεγάλων ἔργων, ἡ Ἑλλάς, λέγω, ἡ μήτηρ αὕτη τῆς δεσποίνης τῶν ἐπιστημῶν τῆς Φιλοσοφίας, τῆς Ῥητορικῆς, τῆς Ποιήσεως, τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν, εἰς τὴν σκληρὰν τῆς Εἰμαρμένης τροχοπέδῃ ἐπιέζετο, τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῆς ἀπωλέσασα, καὶ βραγχώδεις ψυχάρραγοῦντος κραυγὰς ἠναγκάζετο νὰ ἐκπέμπῃ· οἱ λύχνοι αὐτῆς ἐσβέσθησαν καὶ μαῦρα νύφη τὸν γλαυκόμεντα οὐρανὸν αὐτῆς ἐκάλυπτον, νύκτες δὲ ἀσέληνοι καὶ ἀναστροὶ διήρχοντο. Ἡ Ἑλλάς σύμπασα ἐφαίνετο μὴ ἀντέχουσα πλέον ἐν τοῖς βασάνοις καὶ μικροῦ δεῖν ἐξέπνεεν. Ἀλλ' ὄχι! δὲν ἐξέπνευσεν. Ἡ ἄπειρος τοῦ δημιουργοῦ ἀγαθότης, τὸ πολυεύσπλαγχνον αὐτοῦ ἔλεος, δὲν ἐπέτρεψαν ὥστε ὁ περιούσιος αὐτοῦ λαὸς, ὅστις τρίς μέχρι τοῦδε, ὑπὸ τρεῖς διαφόρους μορφὰς ἐφώτισε καὶ εὐηργέτησε τὴν ἀνθρωπότητα, ὅστις τοσοῦτους αἰῶνας ὑπὲρ αὐτῆς ἡγωνίσθη, νὰ παραδώσῃ τὴν ὑστάτην πνοὴν ἐστερημένος τῆς ἐλευθερίας αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ σκότει τῆς ἀμαθείας. Ἀλλ' ὀπόταν ὁ πέπλος τοῦ ζόφου τῆς ἀμαθείας ἐπὶ τῆς δυστυχοῦς Ἑλλάδος ἐξηπλοῦτο, καὶ ὡς ἰοβόλος ὄφις τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὀδόντας εἰς τὴν σάρκα τῆς πολυῦμνῆτος ταύτης γῆς

ἐνεπήγνυε, τότε ἡ Θεία Πρόνοια εἰς τὸν νοῦν τινων Ἑλλήνων τὴν σωτήριον ἰδέαν ἐνέβαλλεν, ὅτι ἀδύνατον εἶναι τὸ ἔθνος ν' ἀναγεννηθῇ πάλιν καὶ τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ ν' ἀνακτήσῃ καὶ μετὰ τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν ν' ἀριθμηθῇ, ἐὰν τὴν παιδείαν δὲν λάβωσιν ὡς ὁδηγόν, ἐὰν τὰ γράμματα ὡς μόνον αὐτῶν ὄπλα. Τότε σχολεῖα ἐν Κρήτῃ, ἐν Κερκύρᾳ, ἐν Ἀθήναις, ἐν Χίῳ, ἐν Κυδωνίαις, ἐν Βουκουρεστίῳ, ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἀλλαχοῦ συνεστήθησαν, τότε τὴν Ἑλλάδα σοφοὶ ἄνδρες ἐπλημμύρισαν. Μία ὅμως κυρίως μικρὰ νῆσος, μία πόλις καὶ μία πόλις, δύνανται νὰ ἐναθρύνωνται ὡς αἱ πρώται καὶ μέγιστα πηγαὶ ἐξ ὧν τὰ νάματα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ παιδείας εἰς ἅπαν τὸ γένος μετωχέτευθησαν, ἡ μικρὰ νῆσος, Πάτμος, ἡ Ἑπειρωτικὴ πόλις Ἰωάννινα καὶ ἡ Θεσσαλικὴ πόλις Τύρναβος.

Ἐκ τῆς σχολῆς τῆς Πάτμου ἐξῆλθον οἱ σοφοὶ Δανιὴλ ὁ Κεραμεύς, Νεόφυτος ὁ Καυστοκαλυβίτης καὶ Παναγιώτης ὁ Παλαμᾶς. Ὅλοι σχεδὸν οἱ γραμματεῖς τῶν ἀρχιερέων καὶ οἱ προγυμνασताὶ τῶν παίδων τῶν εὐγενεστέρων οἰκῶν ἦσαν μαθηταὶ τῆς σχολῆς τῆς Πάτμου.

Εἰς τὴν πόλιν ὅμως τῶν Ἰωαννίνων χρεωστεῖ ἡ Ἑλλάς τὴν ἀναγέννησιν τῆς Παιδείας ὅχι μόνον διὰ τὴν σύστασιν καὶ συντήρησιν τῶν σχολείων αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν σοφίαν καὶ πολυμαθειαν τῶν διδασκάλων αὐτῶν καὶ μᾶλλον διὰ τὸν ζῆλον, μεθ' οὗ οἱ καλοὶ Ἰωαννῖται περιέθαλπον τοὺς μαθητάς. Ἐκ τῆς πόλεως τῶν Ἰωαννίνων ἦσαν οἱ εὐεργέται ἐκεῖνοι τῆς Ἑλλάδος Ζωσιμάδαι καὶ Καπλάναι, οἵτινες διὰ τοῦ ἀργυρίου αὐτῶν ἐκτυποῦντες τὰ συγγράμματα τῶν διαφόρων σοφῶν διδασκάλων, δωρεὰν διένεμον εἰς τοὺς ἀπόρους μαθητάς. Διδάσκαλοι τῆς σχολῆς τῶν Ἰωαννίνων ὑπῆρξαν οἱ πολυμαθεῖς Γεώρ-

γιος ὁ Σουγδουρῆς, ὅστις διὰ τῶν μαθημάτων του ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖται ὅτι διέδωκε τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐν τῇ πρότερον καταβεβαραωμένη Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ, Βησσαρίων ὁ Μακρῆς ὁ Γραμματικὸς, ὁ ἱερεὺς Ἀναστάσιος Παπᾶ Βατιλεῖου ὁ Μαθηματικὸς καὶ ὁ Ἀνθρακίτης Μεθόδιος ὁ εἰσαγαγὼν εἰς τὰ Ἰωάννινα τὰς γεωμετρικὰς γνώσεις καὶ μεταφράσας διάφορα μαθηματικὰ βιβλία ἐκ τῆς Λατινικῆς. Οἱ πτωχοὶ μαθηταὶ ἐτρέφοντο, ἐνεδύοντο, ἐλάμβανον βιβλία καὶ αὐτὴν τὴν ὕλην τὴν γραφικὴν δαπάνη τοῦ σχολείου καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐξήρχοντο νέοι πεπροικισμένοι μὲ ἱκανὰς γνώσεις. Μαθηταὶ τῆς σχολῆς τῶν Ἰωαννίνων ὑπῆρξαν οἱ διδάσκαλοι τῶν πόλεων Μεσόβου, Λαρίσσης, Τυρνάβου, Θεσσαλονίκης, Ἀδριανουπόλεως κτλ. Εἰς ὅλα τὰ σχολεῖα καὶ εἰς αὐτὴν ἐτι τὴν Κωνσταντινούπολιν μετεφέρθησαν αἱ γνώσεις αἱ ἐπιστημονικαὶ τῆς τῶν Ἰωαννίνων σχολῆς. Ταῦτα τὰ προϊόντα τῆς ἐν Ἰωαννίνοις σχολῆς, τῆς καλουμένης Σχολῆς τοῦ Γκιούμα.

Δευτέρα τῶν Ἰωαννίνων σχολῇ οὐ μικρὴν καὶ αὐτὴ συντελέσασα πρὸς φωτισμὸν τοῦ γένους, εἶναι ἡ καλουμένη Μαρουτσική. Ταύτης πρῶτος διδάσκαλος ἦν ὁ ἀθάνατος διὰ τὴν σοφίαν καὶ φιλολογίαν Ἐλευθέριος ὁ Βούλγαρις. Ἐκ τῆς σχολῆς ταύτης ἦν ὁ περίδοξος Νικηφόρος ὁ Θεοτόκης, Νικόλαος ὁ Ζαρζούλης καὶ τότοι ἄλλοι.

Ἡ μεγίστη ὅμως ὠφέλεια ὁμολογουμένως προήλθεν ἐκ τῆς Θετταλικῆς πολίχνης Τυρνάβου. Πάντοτε σοφοὶ διδάσκαλοι διηύθυνον τὴν σχολὴν, αἶον Ἀλέξανδρος ὁ Τυρνάβίτης, Ἰωάννης ὁ ἐξ Ἀγράφων καὶ ὁ ἐξ Ἰωαννίνων Λάμπρος ὁ Πάτχου. Καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι ἦσαν μαθηταὶ τῆς ἐν Ἰωαννίνοις σχολῆς τοῦ Γκιούμα. Τούτους διεδέξατο μετὰ ταῦτα ἀνὴρ, οὗ τὸ κλέος αἰδίων ἔσεται. Ὁ ἀνὴρ δὲ οὗτος εἶναι ὁ Ἰωάννης Δημητριάδης Πέζαρος, ὁ ἐπικαλούμενος Κωφός.

Οἱ ἄνδρες οὗτοι, ὡς καὶ πολλοὶ ἄλλοι, οἷον ὁ σοφὸς Ἀ-
δαμάντιος ὁ Κοραῆς, ὁ Κούμας, ὁ Βάμβας καὶ λοιποὶ, ὡς
τηλαυγεῖς ἀστέρες εἰς τὸν ἀγλυῶδη τῆς Ἑλλάδος οὐρα-
νὸν ἀνέτελλον, ὡς ἴρις ἐν μέσῳ καταγίδος, ὡς χεὶρ σωστι-
κὴ ἐν στιγμῇ θανάτου. Ἀνέτειλαν καὶ τὰ συσσωρευμένα
νέφη διελύθησαν, καὶ φωναὶ ἀγαλλιᾶσεως ἐκ τοῦ ἔρκους
τῶν ὁδόντων τοῦ Ἑλληνος ἐξηλθον· ἀνέτειλαν, καὶ νέον
φῶς ἐπεχύθη, καὶ πρὸς αὐτοὺς, ὡς εἰς τηλαυγεῖς φάρους,
ἐστράφη πᾶσα διάνοια ποθοῦσα τὴν τῶν πατρῶων γραμ-
μάτων ἀναγέννησιν. Ἐὰν οἱ ἄνδρες οὗτοι δὲν ὑπῆρχον, ἵνα
ρωτίσωσι τὴν Ἑλλάδα, ἴσως ἢ δυστυχῆς τοῦ Περικλέους
πατρὶς θὰ εὕρισκετο εἰσέτι ἐν τῇ σκότει τῆς ἀμαθείας.

Ἄλλ' ἂν ὁ Ἑλληνισμὸς ὀφείλει τοιαύτας καὶ τηλικαύ-
τας χάριτας εἰς τὰς σχολὰς ταύτας τὰς ἐκθρεψάσας καὶ
ἀναδειξάσας τοὺς ἄνδρας τούτους, οὐχ' ἤττον ὀφείλει εὐ-
γνωμοσύνην καὶ σεβασμὸν εἰς ἐτέραν σχολὴν, ἐπίσης ἀρ-
χαίαν, ἐπίσης ἐνδοξὴν, ἐπίσης ὠφελήσασαν τὴν Ἑλλάδα·
Ἡ σχολὴ αὕτη εἶναι ἡ ἐν Βυζαντίῳ Πατριαρχικὴ Σχολή·
τῆς σχολῆς ταύτης τὴν ἱστορίαν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων
χρόνων μέχρι τοῦ 1849 ἐπιχειροῦμεν νὰ ἐκθέσωμεν, τὰς
περὶ ταύτης πληροφορίας ἀρνούμενοι ἐκ διαφόρων πηγῶν.

Ἡ σχολὴ αὕτη ἡ οὐδέποτε σχεδὸν ἐκ τοῦ Βυζαντίου
ἐκλείψασα, συνεστήθη τὸ κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Πα-
τριάρχου Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου, τοῦ πρώτου μετὰ τὴν
ἄλωσιν Πατριάρχου τῶν Ἑλλήνων, ὅστις τὸν πρὸς τὴν
παιδείαν ζῆλον ἔνεκα τῶν καταδυναστεύσεων καὶ κακου-
χιῶν μαραινθέντα ἠθέλησε νὰ ἐπαναφέρῃ, καὶ πρὸς τοῦτο
προσεκάλεσε διδάσκαλον τῆς σχολῆς Ματθαῖον τὸν Καμα-
ριώτην ἐκ Θεσσαλονίκης, ἄνδρα εὐδόκιμον εἰς τοὺς λόγους
καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ, ἰδίως δὲ συγγράψαντα συγγράμματα
οὐκ ὀλίγα περὶ φιλοσοφίας καὶ ῥητορικῆς καὶ ἐπιστολὴν

ἐν ἧ ὀδυρόμενος τὰ κατὰ τὴν ἄλωσιν διεκτραγωδεῖ. Πότε ἐτελεύτησεν ὁ ἀνὴρ οὗτος, ἄδηλον· εἰκάζεται δὲ ὅτι τοῦτο ἐγένετο ληγούτης τῆς ΙΕ'. ἑκατονταετηρίδος ἡ ἀρχομένης τῆς ΙΣΤ'. ὅτε διεδέξατο αὐτὸν ὁ ἐλλογιμώτερος τῶν μαθητῶν τοῦ Μανουὴλ ὁ Κορίνθιος, μέγας Ῥήτωρ καὶ Χαροφύλαξ τῆς Μ. Ἐκκλησίας, σφώτατός τε καὶ θεολογικώτατος, πολλὰ περὶ θεολογίας συγγράμματα συγγράψας· τοῦτον περὶ τὰ τεσσαράκοντα ἔτη σχολαρχήσαντα τῆς σχολῆς καὶ ὑπὸ γήρως ἀποθανόντα τῷ 1551, διεδέξατο Ἰωάννης ὁ Ζυγομαλᾶς ἐκ Ναυπλίας ἐπὶ Πατριάρχου Ἰωσάφ τοῦ Μεγαλοπρεποῦς, προσκληθεὶς παρ' αὐτοῦ (1555). Τοῦτον δὲ ἀποθανόντα ἐν ἔτει 1580 διεδέξατο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Θεοδοσίος ὁ Ζυγομαλᾶς, τῆς Μ. Ἐκκλησίας Πρωτονοτάριος. Ἀναχωρήσαντος δὲ καὶ τούτου κατέστη διδάσκαλος ἀρχομένης τῆς ΙΖ'. ἑκατονταετηρίδος Φραγκῆσκος ὁ Κόκκος, Νάξιος τὴν πατρίδα, διδασκλῆς ἐν Ῥώμῃ καὶ ὑπὸ Ῥαφαὴλ τοῦ Πατριάρχου μετακλήθεις. Μετὰ δὲ τοῦτον (οὗ ὁ τῆς διδασκαλίας χρόνος ἄδηλος), καθίσταται Σχολάρχης ὑπὸ Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως (1626) Θεόφιλος ὁ Κορυδαλεὺς Ἀθηναῖος μετακλήθεις ἐκ Ζακύνθου, ἐνθα ἐσχολάρχει· οὗτος διδασκλῆς ἐν μὲν Ῥώμῃ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, ἐν δὲ Παταβίῳ τὴν Φιλοσοφίαν, ὑπερέβη πάντας τοὺς συγχρόνους αὐτῷ ἐν τε τῇ Φιλοσοφίᾳ καὶ Θεολογίᾳ. Σχολαρχήσας δὲ εὐδοκίμως δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, ἐπὶ Παρθενίου τοῦ ἐπωνυμουμένου Γέροντος, τὸ τῶν μοναχῶν ἐνδυμα ἐνδυθεὶς καὶ Θεοδοσίος μετωνομασθεὶς, προήχθη εἰς τὸν τῆς μητροπόλεως Ἀρσῆς θρόνον, Ἀρχιερεὺς γενόμενος τῷ 1639· ἀπὸ δὲ τῆς διδασκαλίας τούτου ἢ ἐν Κωνσταντινουπόλει σχολὴ προέβαινεν ὅσημέραι ἐπὶ τὰ πρόσω. Τοῦτον δὲ διεδέξατο ὁ δοκιμώτερος τῶν μαθητῶν αὐτοῦ Ἰωάννης ὁ Καρυοφύλλης Βυζάντιος (1646). Διέ-

πρεψε δὲ καὶ οὗτος ἐπὶ τῇ θόκῳ ἐκπληρώσει τῶν διδασκαλικῶν αὐτοῦ καθηκόντων μέχρι τοῦ 1664 ἔτους λήγοντος, ὅτε ἀντὶ τῆς πολυετοῦς καὶ πολυμόχθου διδασκαλίας, κατὰ τὸ τότε ἔθος τῆς Ἐκκλησίας ν' ἀνταμοιβῇ τοὺς ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἐργαζομένους καὶ μοχλοῦντας, ἐτιμήθη διὰ τοῦ ἀξιώματος τοῦ Μεγάλου Λογοθέτου κοινῇ γνώμῃ καὶ ψήφῳ πάντων.

(ἀκολουθεῖ.)

ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΝ ΤΩΝ ΠΑΛΙΠΡΟΙΩΝ.

Ἐν τῇ ἀπέριφῳ ἐκτάσει τοῦ οὐρανίου χώρου ἅπαντες οἱ γιγαντώδεις ἥλιοι τοῦ διστήματος ὑπῆκουσιν εἰς τὸ κράτος μεγάλης τινὸς δυνάμεως, ἣτις ἐνεργεῖ μετὰ τῆς αὐτῆς ἀκριθείας αὐτόθι, ὡς καὶ μεταξὺ τῆς ἐντελοῦς μηχανικῆς λειτουργίας τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἡμετέρου πλανήτου. Ἡ δὴ δύναμις αὕτη, ἣν ὠνόμασαν ἔλξιν, ἐστὶν οἱ πρῶτιστοι νόμοι τῆς δημιουργίας, ὁ ὑποστηρίζων τὴν ζωὴν τοῦ οἰκοδομήματος ἐν τῷ ἀδιοράτῳ ὡς καὶ ἐν τῷ ἀπέριφῳ. Ἄ ἔλξις, κατὰ τὸν εὐφυῆ συγγραφέα τῶν Φυσικῶν Μελετῶν, εἶναι ἐξαισία τις λύρα, κρουσμένη ἐναρμονίως ὑπὸ τῶν θείων δακτύλων, καὶ ἥ τις οἱ μελωδισμοὶ ἀντηχοῦσι καθ' ἅπασαν τὴν ἑκτασιν τοῦ ἀπέριφου.

Ἡ δύναμις λοιπὸν αὕτη ἐπενεργοῦσα καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου καθίσταται ἐπαισθητὴ ἐπὶ τῆς θαλάσσης· διότι παρατηρήθη ὅτι, ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη διερχόμενοι διὰ τοῦ Μεσσηθινοῦ ἑνὸς τόπου, ὑψόνουσι καὶ ταπεινόνουσι ἐναλλάξ οἷς τῆς ἡμέρας εἰς τὸν αὐτὸν τόπον τὰ ὕδατα τοῦ Ὠκεανοῦ.

Τὰ τρία τέταρτα σχεδὸν τῆς ἐνεργείας τῶν δύο τούτων ἀστέρων ἐπὶ τῶν ὑδάτων τοῦ Ὠκεανοῦ ἀποδίδονται εἰς τὴν σελήνην, ὡς οὖσαν 400 φορὰς πλησιεστέραν ἡμῶν τοῦ Ἥλιου. Τὸ χρονικὸν διάστημα καθ' ὃ γίνεται ἡ πλημμυρίς, δηλ. ὅταν τὰ ὕδατα ἀναβαίνουνσιν ἢ ἡ ἀμπωτις, ὅταν τὰ ὕδατα καταβαίνουνσιν, εἶναι

σχεδόν 6 ὥραι τὸ δὲ χρονικὸν διάστημα δύο πλημμυρίδων εἶναι¹ κατὰ μέσον ὅρον 12 ὥραι. 25' 14". Πᾶσα παλίρροια γίνεται 50 λεπτά ἀργότερα ἀπὸ τὴν ἀναλογουσαν παλίρροϊαν τῆς προηγούμενης ἡμέρας, καὶ τοῦτο ὡς ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς σεληνιακῆς πρὸς τὴν ἡλιακὴν ἡμέραν.

Κατὰ πᾶσαν νέαν σελήνην καὶ πανσέληνον, ὅτε δηλαδὴ ὁ "Ἡλιος ἢ Σελήνη καὶ ἡ Γῆ κεῖνται ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας γραμμῆς, ἢ πλημμυρίς ἀποβαίνει ἰσχυροτέρα, διότι ἡ ἐνέργεια τῆς σελήνης συνταυτίζεται μετὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ Ἡλίου, τοῦτ' ὅπερ παρατηρεῖται καὶ κατὰ τὰς ἡμερίδας. Τὰς μεγάλας ταύτας παλίρροϊας, ὀνομάζουσι *παλίρροϊας τῶν συζυγιῶν*.

Ὀνομάζουσιν ὕψος τῆς παλίρροϊας τὸ ἥμισυ τῆς διαφορᾶς τῆς ἀμπώτιδος καὶ τῆς πλημμυρίδος· τὸ ὕψος δὲ τοῦτο εἶναι πολὺ ἀσθενὲς εἰς τὰς ἀντικτὰς θαλάσσας, ὡς 30 ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου εἰς τὰς νήσους τῆς Νοτίου θαλάσσης καὶ ἐν μόλις μέτρον εἰς τὸ ἀκρωτήριον τῆς Καλῆς Ἑλπίδος, ἐνῶ εἶναι πολὺ ἰσχυρὸν εἰς τοὺς μυχοὺς τῶν κόλπων καὶ εἰς τοὺς ὀμόρους τῇ Ὠκεανῷ ποταμοὺς, ὅπου τὰ ὕδατα ὠθούμενα ὀπίσω μετὰ μεγάλης ταχύτητος, εὐκολύνουσιν εἰς τὰ πλοῖα τὴν εἰς τοὺς λιμένας εἰσοδὸν αὐτῶν.

Εἰς τὰς λίμνας καὶ τὰς θαλάσσας τῶν ὁποίων τὰ ὕδατα εἶναι κλεισμένα, καθὼς π. χ. τὴν Μαύρην θάλασσαν καὶ τὴν Κασπίαν, ἡ παλίρροια εἶναι σχεδὸν μηδέν. Ἐπίσης ὀλίγον ἐπαισθητὴ εἶναι εἰς τὴν Μεσόγειον διότι νῆσοι μεγάλαι τὴν χωρίζουσιν εἰς πολλὰς μικρὰς θαλάσσας, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν συγκοινωνεῖ μὲ τὸν Ὠκεανὸν παρὰ μὲ διάβασιν τόσον στενὴν, ὥστε δὲν δύναται κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀμπώτιδος καὶ πλημμυρίδος νὰ λαμβάνη καὶ ἀποδίδῃ τόσον ὕδωρ ὅσον χρειάζεται· ὅπως γίνῃ ἐπαισθητὸν τὸ ὕψος τῆς ἐπιφανείας τῆς.

Ἐὰν ὁ ἄνεμος κατὰ τὴν συζυγικὴν παλίρροϊαν ἔρχηται ἐκ τοῦ μέρους τῆς θαλάσσης, ἡ ἰσχὺς του θά ᾔῃαι μεγαλειτέρα, καὶ ὡς ἐκ τούτου θέλουσι συμβῆ διαταράξεις τινὲς τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ ἐπομένως θέλομεν ἔχει βρογαίᾶς βροχάς. Ἐπειδὴ δὲ αἱ παλίρροϊαι μόνον εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν ἐπιφέρουσι μεταβολὴν

τινα τῆς θερμοκρασίας, διὰ τοῦτο τινὰ τῶν ἡμερολογίων σημειώ-
νουνσι τὸν χρόνον τῶν συζυγικῶν παλirroισιῶν (αὕτη δύναται εὐ-
κόλως νὰ εὑρεθῇ ἐκ τοῦ προτέρου), ὅπως δύναται τις συνδυάζων
τὴν φορὰν τοῦ ἀνέμου μετὰ τοῦ βαρομετρικοῦ βαθμοῦ, νὰ εὐ-
ρίσκη ὅσον τὸ δυνατόν τὴν μέλλουσαν θερμοκρασίαν.

Αἱ διαταράξεις λοιπὸν αὗται, αἱ προερχόμεναι ἐκ τῶν συζυ-
γικῶν παλirroισιῶν ἔδωσαν ἀφορμὴν εἰς πολλοὺς νὰ πιστεύωσι
ὅτι πᾶσα διόσθασις τῆς σελήνης ἐκ τῆς μιᾶς φάσεώς της πρὸς
τὴν ἄλλην ἐπιφέρει ἀνυπερθέτως καὶ μεταβολὴν τινὰ τοῦ καιροῦ,
καὶ ὅμως ἀπεδείχθη ὑπὸ τε τοῦ Ἀραγῶ καὶ πλείστων ἐτέρων
φυσιολόγων ὅτι αἱ ἐπιρροαὶ τῆς σελήνης ἐπὶ τῆς ἡμετέρας ἀτ-
μοσφαίρας αὗται καθ' ἑαυτάς εἰσι σχεδὸν μηδὲν, ἐκτὸς ἐκείνης
ἣν ἀνεφέραμεν περὶ τῶν παλirroισιῶν.

Ἐκτὸς τῆς περὶ τῶν παλirroισιῶν ἀνωτέρω ἐξαιρέσεως δυνάμε-
θα νὰ κάμωμεν καὶ μίαν ἑτέραν. Ἡ σελήνη δὲν μᾶς ἐκπέμπε,
μὲν καμμίαν θερμότητα, ἀλλ' ὅμως μᾶς ἀπαδίδει φῶς, ὅπερ εἶναι
εὖνουν εἰς τὴν βλάστησιν, καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν τῶν σιτηρῶν.
Ὡστε ἐὰν σπείρωμεν εἰς τὴν νέαν σελήνην, τὸ σπάρειν θὰ βλα-
στήσῃ ταχύτερον, παρὰ ἐκεῖνο ὅπερ ἐσπάρει εἰς τὴν πανσέληνον,
διότι κατὰ τὴν νέαν σελήνην τὸ φῶς ἐπιταχύνει τὴν ἀνάπτυξιν
τῶν, ἐνῶ εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν, τὸ βλάστημα αὐξηθὲν ὀ-
λίγον δὲν λαμβάνει ἀκολούθως τὴν ἀναγκαίαν διέγερσιν διὰ τὴν
ἀνάπτυξιν τοῦ.

Ἐν τούτοις ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἐξαιρέσεων δυνάμεθα νὰ κά-
μωμεν δύο ἐπιστημονικὰς παρατηρήσεις. Φαίνεται ἄφ' ἑνὸς ἐξα-
κριθεύμενον ὅτι οἱ δυτικοὶ καὶ νότιοι ἄνεμοι συνεδευόμενοι ὑπὸ
βροχῶν εἶναι συχνότατοι ἐκ τῆς νέας σελήνης μέχρι τῆς ἐποχῆς
καθ' ἣν ὁ ἀστὴρ οὗτος κατέχει εἰς τὸν οὐράνιον θόλον μίαν θέσιν
μεταξὺ τῆς νέας σελήνης καὶ τοῦ πρώτου τετάρτου, καὶ ἄφ' ἐτέ-
ρου, ὅτι, οἱ ἀνατολικοὶ καὶ βόρειοι ἄνεμοι πνέουσι περισσύτερον
παρὰ τὸ σὺνήθες εἰς τὸ τελευταῖον τέταρτον, αἱ αἰθῆραι ἡμέραι
οὔσαι συγχρόνως πλέον συχναί.

Ὡστε αἱ ἐπιρροαὶ τῆς σελήνης μὴ ἐπιφέρουσαι σχεδὸν καμ-
μίαν διατάραξιν ἐπὶ τῆς ἀτμοσφαίρας ἡμῶν, περιορίζονται εἰς τὸ

νὰ ὑφόνωσι καὶ ταπεινόνωσι τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης καὶ εἰς τὸ νὰ εὐνοῇ κατὰ τὴν νέαν σελήνην τὴν βλάστησιν.

Ὅντως ἐπαξίως, εἰς τῶν μεταγενεστέρων ποιητῶν ἐκθειάζων τὴν σελήνην λέγει μεταξὺ ἄλλων καὶ τοὺς ἐξῆς στοίχους.

*Τὰς γοῖμους σου ἀπῆλπας χύρε, πότνια σελήνη,
Κ' ἡ ἐλπίς τὸ πρόσωπόν μας εἰς τὸ φῶς σου ὡς παιδρὺν ἡ.
Εὐθυμοὶ κ' ἐλπίδος πλήρεις εἰς τοῦ εὐρανοῦ τὸν θόλον
Σὲ θανυμάζομεν σελήνη, ἄστρον μου ἀκτινοβόλον.*

Μ. Α. ΙΩΑΝΝΟΒΙΤΣ.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

ΜΑΡΑΘΩΝΕΙΑ.

Οὐδεὶς ὁ ἀγνοῶν τὸν Μαραθῶνα. Οὐδεὶς ὁ μὴ ἐνθυμούμενος τὴν πόλιν ἐν ἣ κατὰ τὴν 29ην Σεπτεμβρίου τοῦ 490 ἔτους πρὸ Χριστοῦ ὁ πολιτισμὸς ἐπάλαισε κατὰ τοῦ βαρβαρισμοῦ, ἡ ἀνδρεία κατὰ τοῦ πληθους καὶ ἐν ἣ ἀνεφάνη ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀφοσίωσις τῶν Ἑλλήνων καὶ ἡ τοῦ Μιλτιάδου στρατηγικὴ ἰκανότης. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἴσως τινὲς ἐλησμόνησάν τινα τῶν κατὰ τὴν πόλιν ταύτην, διὰ τοῦτο διακεκριμένος ἀρχαιολόγος, ἕνεκα μετριοφροσύνης ὑπὸ τὸ στοιχεῖον Π. ὑποκρυπτόμενος, διὰ διατριβῆς αὐτοῦ, ἐν τῷ ἐγκρίτῳ ἀθηναϊκῷ φύλλῳ «Ἔλρα,» λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τῆς ὑπὸ τῆς εἰς σπουδαίας ἐπιστημονικὰς τε καὶ ἀρχαιολογικὰς ἀνακαλύψεις πολλάκις συντελεσάσης φύσεως ὑποδείχθεισας ἐπιγραφῆς, πραγματεύεται περὶ τῆς θέσεως τῆς Μαραθωνίας Τετραπόλεως, ἥτοι τῶν τεσσάρων πόλεων Μαραθῶνος, Προβαλίνθου, Οἰνόςης καὶ Τριχορύνθου, μετὰ τῆς χαρακτηριστικῆς αὐτὸν ὀρθῆς κριτικῆς καὶ χάριτος.

Πιστεύοντες δὲ ὅτι οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται, ὡς ἀπόγονοι τῶν Μαραθωνομάχων ἐκείνων, μετ' ἀπληστίας ἀναγνώσουσι τὴν διατριβὴν ταύτην, ἀναδημοσιεύομεν αὐτὴν ἐνταῦθα.

Ἡ χάρις τῷ ὁμῶρῳ ἀνακαλυφθεῖσα ἐπιγραφή καὶ ἄλλα οἰκοδομικὰ λείψανα ἐν Μαραθῶνι, προσείλκυσαν πρὸς τὴν χώραν ταύτην τῆς παλαιᾶς Διακρίας τὴν προσοχὴν πολλῶν.

Ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῶν πολλῶν τούτων οἱ ὀλίγοι εἶναι πιθανὸν νὰ μὴ ἐνθυμῶνται ὅσα ἐξ ἀναγνώσεως ἢ διδασκαλίας ἔμαθον περὶ τῆς παλαιᾶς τοῦ τόπου χωρογραφίας, δὲν θὰ ᾔηται περιττὴ ἡ διὰ τῆς "Ωρας ἐξῆς ὑπόμνησις.

Ὁ Μαραθῶν ἦτο ἐκ τῶν δώδεκα πρὸ τοῦ Θησέως πόλεων τῆς Ἀττικῆς· διέφερε δὲ τῶν ἑνδεκα ἄλλων κατὰ τοῦτο, ὅτι διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου, ὡς κυριωτέρου, ἐκαλοῦντο ἀπὸ τῶν χρόνων ἡδὴ τοῦ Ἡροδότου τέσσαρες γειτνιάζουσαι ἀλλήλαις πόλεις ὁ Μαραθῶν, ἡ Οἰνὴ, ὁ Προβάλινθος καὶ ἡ Τρικόρυνθος, αἵτινες ὀνομάζοντο καὶ κοινῷ ὀνόματι Τετράπολις ἕχρι τῶν χρόνων τοῦ Θησέως. Τῆς Τετραπόλεως ταύτης ἡγεμὼν ἦτο ποτὲ ὁ Ξοῦθος τοῦ Ἐρεχθέως γαμβρὸς, ἀνὴρ τῆς θυγατρὸς του Κρεούσης, πατὴρ τοῦ Ἀχαιοῦ, ἐνὸς τῶν τεσσάρων γενάρχων τῶν Ἑλλήνων.

Μετὰ τὴν συνοίεισιν τῶν δώδεκα πόλεων τῆς Ἀττικῆς ὑπὸ τοῦ Θησέως, αἱ τέσσαρες τὴν Τετράπολιν τέως ἀποτελοῦσαι πόλεις, ὡς μίξ δὲ λογιζόμεναι, ἐγένοντο δῆμοι ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἕκαστος ὄνομα, ἐπικρατοῦντος ὡς εἴρηται τοῦ κοινοῦ αὐτῶν ὀνόματος τοῦ Μαραθῶνος. Ἡ περιγραφὴ ἐκάστης τῶν πόλεων τούτων, ἡ τῶν ὁμωνύμων αὐταῖς δῆμων εἶναι εὐρυχωρότερα τῆς "Ωρας. Ὅθεν ἵνα ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς ἡ Τετράπολις περιορισθῇ ἀνάγκη ὀλίγα, τὰ οὐσιωδέστερα περὶ αὐτῶν νὰ ἱστορηθῶσιν.

Ὁ Μαραθῶν ἔκειτο ὅπου καὶ τὸ νῦν χωρίον Μαραθῶνα. Ὁ Δ' ἤκ τίσῃσι τοῦτον ἐν τῷ χωρίῳ Βρανᾷ κατ' ἀπλὴν εἰκασίαν, ἔν' ἀφῆσθαι εὐρυχωρίαν εἰς τὴν οὐ πόρρω τοῦ νῦν Μαραθῶνος Οἰνῆν. Τὴν γνώμην τοῦ Δ' καὶ τῶν ταύτην ἀσπασαμένων ἄλλων Μαραθωνογράφων ἀντέκρουσαν λογικῶς ὁ τε Γάλλος Ἑνριὼ καὶ ὁ πολὺς ἱστορικὸς κ. Κ. Παπαρρηγόπουλος καὶ ἀφίενουσι τὸν Μαραθῶνα ἀμετάθετον ἐνθα τὸ νῦν ὁμώνυμον χωρίον.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Λήκ καὶ οἱ αὐτῷ συμφωνοῦντες οὐκ ὀλίγοι χάριν εὐρυχωρίας τῆς Οἰνός μετέθεσαν τὸν Μαραθῶνα εἰς Βρανᾶ, ἡ-
ναγκάσθησαν νὰ βυθίσωσι τὸν Προβάλινθον εἰς τὸ ἔλος τὸ ἐν
ταῖς ὑπορείαις τοῦ βουνοῦ Ἀγριλίκι, ἐκεῖ ἔνθα καὶ τῶν ἐμπέδων
ἢ τυραννία καὶ τῶν βάλτων αἱ πηγῆραι ἀναθυμιάσεις καθ.στῶσι
τὸν ἥωρον νοσηρὸν καὶ ἀποτρόπαιον. Ἰνα δὲ πιθανολογήσωσι
τὴν γνώμην των εὖρον συγγένειαν ἢ παραφθορὰν τοῦ ὀνόματος
Προβάλινθος ἐν τῷ νῦν ὀνόματι τοῦ ἐλώδους αὐτοῦ ἡώρου Βαλα-
ρί, ἀγνοοῦντες ὅτι τὸ Βαλαρί δηλοῖ τόπον βελτώδη εἰς τὴν γλῶσ-
σαν τῶν ἐπιδραμόντων τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἄλλο-
φύλων· οὕτω Βαλαρί λέγεται τὸ πλησίον τῶν Μεθάνων μέγα ἐ-
λώδες χωρίον καὶ ἄλλα παρόμοια ἀλλάχσσε, ἀ καὶ βαρικά ἢ
καθ' ἡμᾶς γλῶσσαι καλεῖ. Ὁ Μαράθων λοιπὸν μένει ὅπου ἦτοι,
ἐν τῷ νῦν ἡώρῳ Μαραθῶνα, ὁ δὲ Προβάλινθος ἐν Βρανᾶ, ὅπου
φαίνονται ἀρχαίου δήμου λείψανα. Ἡ Οἰνὴ ἔκειτο οὐ πόρρω βο-
ρειοδυτικῶς τοῦ Μαραθῶνος καὶ τὰ νῦν ὀνομαζομένη Οἰνὴν, καὶ
Νοινὴν ἔνθα καὶ πηγὴ ὕδατος ὑπάρχει καὶ ἐρεῖπια. Εἰς ταύτην
τὴν Οἰνὴν καὶ οὐχί εἰς τὴν κατὰ τὰ μεθόριζ τῆς Βοιωτίας παρὰ
τὰς Ἐλευθεράς Οἰνὴν ἀναφέρεται ἡ παροιμία «Οἰνὴ τὴν χα-
ράδραν» ἢ «Οἶναῖοι τὴν χαράδραν» λεγομένην, κατὰ Ζηνόβαν
(ἐκ τοῦ Ἑσυχίου), ἐπὶ τῶν ἑαυτοῖς κακὸν τι ἐφελκομένων, ἀντὶ
καλοῦ θ' ἠθρεύουσιν. Οἱ Οἶναῖοι ἔτρεψαν τὴν κοίτην χειμάρρου
(χαράδρας) πρὸς τὴν ἡώραν αὐτῶν εἰς ἄρδουσιν τῶν κτημάτων
των. Πλημμυρήτάς δὲ οὗτος παρέσυρε καὶ τὰ γεώργια αὐτῶν καὶ
τὰς οἰκίας, καὶ ἔπαθον ὅτι οἱ καλοκῆγαθοὶ ἐκεῖνοι Καρπάθιοι μὲ
τόν λαγῶν. Οὗτοι ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχεν ἐν τῇ νήτῳ των λαγῶς
ἐπηγάγοντο ἄλλοθεν. Τοσοῦτον δὲ ἐπολλαπλασιάσθησαν, ὥστε
κατέφθειραν καὶ τὰς ἀμπέλους αὐτῶν καὶ τὰ δημητριακὰ σπό-
ριμα.

Ἡ θέσις τῆς Τριχορύνθου, τετάρτης τῶν πόλεων τῆς Μαρα-
θωνίας Τετραπόλεως ἦτο ὅπου νῦν τὸ Σοῦλι ἐν Ὀροπεδίῳ χωρι-
ζομένῳ τῆς πεδιάδος τοῦ Μαραθῶνος δι' ἑλους, ἐκ τοῦ ἑλους δὲ
τούτου ἐγένοντο πολλαὶ ἐμπίδες, τριχορῦσιοι ἐμπίδες λεγόμεναι
σφόδρα παρενοχλοῦσαι τοὺς γείτονας τοῦ ἑλους τριχορυσίους, ἀπὸ

ὁ Ἀριστοφάνης παρομοιάζει πρὸς γέροντας ἐνοχλητικούς κτλ. Αὗται δὲ παραμένουσιν εἰσέτι ἐκεῖ καὶ χρησιμεύουσιν ὡς μάρτυρες τῆς τοποθεσίας τῆς Τρικορύνθου. Καὶ μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς δωδεκαπόλεως τῆς Ἀττικῆς ὑπὸ τοῦ Θησέως οἱ τῆς Τετραπόλεως δῆμοι, Μαραθῶν, Οἰνὴ, Προβάλινθος καὶ Τρικόρυθος ἢ Τρικόρυνθος φαίνεται ὅτι δὲν διεσπάρσθησαν ὅλως τοῦ παλαιτέρου των συνδέσμου· διὰ τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῇ ἐν τῷ Μαραθωνίῳ πεδίῳ ἀποκαλυφθείσῃ ἐν θέσει λεγομένη Διβαλιάκι ἐπιμελεία τοῦ ἀρχαιοδίου ἐκεῖ ποταμοῦ, φέρονται τέσσαρες Ἱεροποιοὶ (ἐπιμελεῖται θυσιῶν) ἀνὰ εἰς ἐξ ἐκάστου δήμου τῆς Τετραπόλεως.

ΤΕΤΡΑΠΟΛΕΕΣ ΤΩΙ ΔΙΟ
ΝΥΣΩΙ ΑΝΕΘΕΣΑΝ
ΛΥΣΑΝΙΑΣ ΚΑΛΛΙΟΥ ΤΡΙΚ
ΟΡΥΣΙΟΣ ΗΡΧΕΝ ΙΕΡΟΠΟΙΟΙ
ΦΑΝΟΔΩΡΟΣ ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ
ΜΕΛΑΝΩΠΟΣ ΤΡΙΚΟΡΥΣΙΟΣ
ΦΙΛΟΚΛΗΣ ΟΙΝΑΙΟΣ
ΑΝΤΙΚΡΑΤΗΣ ΠΡΟΒΑΛΙΣΙΟΣ

Οἱ Ἱεροποιοὶ οὗτοι ἦσαν πάντες ἄσχετοι πρὸς τοὺς δέκα κατ' ἔτος ἐκλεγόμενους ἐν Ἀθήναις Ἱεροποιοὺς, ἕνα ἐξ ἐκάστης τῶν 10 φυλῶν, ἔχοντας καθήκον νὰ ἐπιτηρῶσι τὰς θυσίας, νὰ προσέχωσιν ἵνα ὥσι τὰ θύματα ἁμῶμα σωματικῶς, οἵτινες καὶ διὰ τοῦτο καὶ μωμοσκόποι ἐλέγοντο. Οἱ τῆς ἐπιγραφῆς Ἱεροποιοὶ θὰ ἦσαν εἰδικοί τοῦ Θεοῦ Διονύτου ἢ τῆς Τετραπόλεως, ὅμως καὶ ἐν Ἀθήναις ἦσαν οἱ τῶν σεμνῶν Θεῶν ἀορίστου ἀριθμοῦ Ἱεροποιοὶ κατὰ Φῶτιον ευ. λ. Δὲν ἠδύναντο δὲ οἱ τῆς Τετραπόλεως τέσσαρες Ἱεροποιοὶ νὰ ἦσαν ἐκ τῶν δέκα τῶν φυλῶν Ἱεροποιῶν, διότι οἱ τῆς Τετραπόλεως δῆμοι Μαραθῶν, Οἰνὴ καὶ Τρικόρυθος ἀνῆκον εἰς μίαν φυλὴν τὴν Αἰαντίδα, ὁ δὲ Προβάλινθος εἰς τὴν Πανδονιδέα.

Δὲν ἐνθυμούμεθα ἂν γίνεται που μνεῖα παρὰ τοῖς ἀρχαίοι νὰοῦ Διονύστου ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Μαραθῶνος ἢ που τῆς Τετραπό-

λεως. Καὶ οὐδείς τῶν νεωτέρων χωρογράφων τῆς Ἀττικῆς λέγει τι περὶ τοιούτου ναοῦ ἢ ἱεροῦ. Ὁ Λήκ ἐν τῷ τοπογραφικῷ χάρτῃ τοῦ Μαραθῶνος σημειοῖ ἐρείπια παρόχθια τοῦ ἐκεῖ ποταμοῦ, κατὰ τὴν νῦν θέσιν Διβαλιάκι, ἀλλὰ δὲν φέρει ὠρισμένην περὶ αὐτῶν γνώμην. Οἱ ἄλλοι ἀθιδογράφοι ἀντιπαρήλθον ταῦτα. Ὁ Πίνδαρος λέγει που, νομίζω,

Ἀμέραι δ' ἐπίλοιποι μάρτυρες σοφώτατοι.

Εἰς τούτους λοιπόν τοὺς μάρτυρας μένει νὰ ἐξεύρωσι τὰ περὶ τῆς προκειμένης ἀνακαλύψεως σαρῇ ἢ τοῦλάχιστον εὐκρινέστερα τῶν νῦν σκοτεινῶν εἰκασιῶν. Διότι δὲν εἶναι πάντως ἀνθρακες ὁ ὑπὸ τῆς Μαραθωνείου χαράδρας ὑποδειχθεὶς θησαυρός.

Π.

Ἡ ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ
Ἡ ΡΑΔΙΟΤΓΙΑ ΚΑΙ ΕΡΩΣ
ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΓΓΛΙΚΟΥ
ΓΗΘ Α. Χ. ΣΤΕΦΟΠΟΥΛΟΥ.

—
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ἐν τῷ ἐστιάτορίῳ οἰκίᾳ τινὸς τῆς ὁδοῦ Ἀγίου Γερμανοῦ, τῆς τοῦ Φουκὲ κατοικίας, τοῦ ἐξόχου ὑπουργοῦ τῆς τοῦ Αὐτοκράτορος Ναπολεόντος ἀστυνομίας, ἦσαν συνηγμένα ἐσπέραν τινὰ τοῦ μαΐου πολλὰ τῶν καλλιτέρων μελῶν τοῦ σωματείου ἐκείνου, ὅπερ ὠνομάζετο ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Φουκὲ, «Κυθῆριος Λόχος». Ἐκεῖ ἦτον ἡ ὥραία καὶ εὐπαίδευτος κυρία Μαρία Σέντ Σιρ, νέα χήρα, ἥς ὁ σύζυγος ὑπῆρξεν ἀξιωματικὸς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ τοῦ βασιλέως. Μεγαλοπρεπὲς ἦτο τὸ ὄχημα τῆς κυρίας ταύτης, τὰ δὲ δώματα αὐτῆς ἐν τῇ ὁδῷ Ἀνζοῦ ἦσαν ἐστολισμένα μετὰ μεγάλης φιλοκαλίας. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ Μαρία Σέντ Σιρ, ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν Παρισίων, ἐθεωρεῖτο κάτοχος μεγάλης περιουσίας, διότι ἐξαιρουμένου τοῦ Φουκὲ καὶ τῶν συγκατασκόπων τῆς, οὐδείς εἶχε τὴν ἀμυδροτέραν ἰδέαν περὶ τῆς πραγματικῆς περιουσίας αὐτῆς.

ἢ πόθεν προήρχοντο τὰ μέσα τῆς συντηρήσεως οὕτω πολυδαπάνου οἰκίας, ὥς ἐκείνη, ἦν αὕτη ἐκέκτητο. Εἰς τὰς ἐορτάς τῆς, ἄνθρωποι ὑψηλῆς περιωπῆς, ἰσχυροὶ καὶ μὲ ἐπιρροὴν συνεχῶς παρουσιάζοντο, πολλοὶ δὲ ἦσαν αἱ προσφοραὶ ὑπανδρείας, αἷς, ἀ-ἀπέρριπτεν αὕτη· ἀλλὰ τότε αἱ ἀποποιήσεις τῆς τοσοῦτον εὐγενῶς ἐγίγονον, ὥστε νὰ μὴ προσβάλληται ὁ ἀποτυχών. Μυστήριόν τι ὑπῆρχε περὶ τῆς γενέσεως τῆς Μαρίας Σέντ Σίρ. Ἀλλὰ ὁ ἄριστα πεπληροφορημένος ἐθεβαίου ἐκείνους, οἵτινες ἦσαν ὀλιγώτερον πεπληροφορημένοι, ὅτι αὕτη ἐγεννήθη ἐν ἀνακτόρῳ, καὶ ὅτι ἡ *Φίτρα* αὐτῆς ἦτο εὐγενής. Εἶναι, ἴσως, περιττὸν νὰ εἴπῃ τις ὅτι ἦτο γυνὴ ἐξόχου εὐφυΐας καὶ ἐξαισίου κρίσεως. Ἐὰν δὲ δὲν κατεῖχε τὰ προτερήματα ταῦτα, ὁ Φουκὲ δυσκόλως ἤθελεν ἀλλέξει αὐτὴν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοσοῦτον οὐσκόλου μέρους, ὥς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον αὕτη διαρκῶς ἐκέκλητο νὰ διαδραματίσῃ, οὔτε ἤθελεν ὑποφέρει νὰ διατηρῇ αὐτὴν δαπάναις τοῦ κράτους καὶ μάλιστα εἰς τοιαύτην ἀτωτείαν, εἰς ἣν αὕτη, κατὰ τὸ φαινόμενον, ἡγάπα νὰ παραδίδῃται.

Παρὰ τῇ Μαρίᾳ Σέντ Σίρ, τὴν ἐσπέραν ταύτην, ἀκουμβῶν μὲ τὸν ἀριστερόν του βραχίονα ἐπὶ τῆς ῥάχεως τῆς ἑδρας, ἐφ' ἧς ἐκάθητο, εὐρίσκατο ὁ κύριος (ἄλλοτε Κόμης) Δεβιθιέ, ἀριστοκράτης, οὗτινος ἡ περιουσία διεσκαρπίσθη πολὺ πρὶν ἢ ἡ ἐπανάστασις τοῦ ἀφαιρέσῃ τὸν τίτλον του. Ἰψήλός, ὠραίος, χαρῖεις, καλῶς ἀνατεθραμμένος, καὶ εὐκαίθευτος, ὁ δὲ Βιθιέ δὲν εἶχεν ἔτι συμπληρώσει τὰ τριάκοντα ἔτη. Πόσον ὠραίος εἶναι ὁ ἱματισμός του καὶ πόσον προσεκτικοὶ οἱ λόγοι του ὅταν παρατηρῇ τὸ οὐράνιον πρόσωπον τῆς Μαρίας Σέντ Σίρ καὶ ὅταν ἀφηγηται αἰματηρόν τι συμβεβηκὸς τῆς παρελθούσης νυκτός.

Ὁ δὲ Βιθιέ ὑπῆρξε μέγας χαρτοπαίκτης εἰς τὰς ἡμέρας τῆς εὐτυχίας του. Τὸ πάθος δὲ τοῦτο δὲν εἶναι ἐκεῖνο, εἰς ὃ ἐχρεώσται τὴν ἀπώλειαν τῆς περιουσίας αὐτοῦ, εἰς τοῦτο ὅμως ὤφειλε τὴν εὐνοίαν τοῦ Φουκῆ, ὅστις ἐδίδεν εἰς αὐτόν χρήματα διὰ νὰ παίξῃ, ἐπὶ τῷ ὄρῳ τοῦ νὰ τηρῇ προσεκτικὰ τὰ ὧτα αὐτοῦ, καὶ νὰ ἀποστέλλῃ αὐτῷ τὸ προῖόν τῆς νυκτός ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῶν φλυαριῶν, αἱ ἥκουε παρὰ τῶν συγχαρτοπαικτῶν του, οἵτινες

ἦσαν προπάντων ἄνθρωποι ὑψηλῆς τάξεως καὶ κατεῖχον σπουδαίαν θέσιν εἰς τὴν Γαλλικὴν πρωτεύουσταν.

Ἀντικρὺ τῆς θέσεως οὗου ἡ μὲν Μαρία Σέντ Σίρ ἐκάθητο ῥαθυμῶς, ὁ δὲ Δὲ Βιθιὲ ἀνεπαύετο, ἦτο κεκλιμμένη ἐπὶ τινος ἀνακλίντρου (σοφᾶ), ἡ Λουίζα Δουβάλ στρέφουσα ῥαθυμῶς τὰ φύλλα εἰκονογραφημένου συγγράμματος, ὅπερ προσφάτως εἶχεν ἐκδοθῆ. Ἡ Λουίζα Δουβάλ ἦτο Γερμανὶς τὸ γένος. Δὲν ἦτο μὲν αὐστηρῶς ὥραϊν, ἀλλ' ὁμως εἶχε πρόσωπον λίαν ἀξιοπαρατήρητον, μετὰ τινος ἐκφράσεως τοσοῦτον μαγευτικῆς, ὥστε σπανίως συνέβαινε νὰ μὴ θέλῃ τὸν παρατηρητὴν της. Ἡ δὲ μορφή της ἦτο τόσον θαλκτικὴ καὶ οἱ τρόποι της τοσοῦτον μαγευτικοὶ καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον τοσοῦτον ἄδολοι, ἡ φωνὴ της τοσοῦτον γλυκεῖα εἰς τὸ ἄσμα καὶ τὴν συνομιλίαν, αἱ περὶ μουσικῆς γνώσεις της τοσοῦτον ἐκτετατμέναι καὶ βαθεῖαι, τὸ μνημονικόν της ἐπὶ πραγμάτων σχετιζομένων μετὰ τῆς φιλολογίας, τέχνης καὶ ἱστορίας, τόσον ὀξύ, τόσον ἀκριβές, ὥστε δὲν πρέπει τις νὰ θυμιάξῃ ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τῶν λατρευτῶν αὐτῆς ἦτον σχεδὸν ἴσος τῷ τῶν τῆς Μαρίας Σέντ Σίρ· τὸ μᾶλλον δὲ ἐξαιρετικόν, εἰς δ' ἐπιστᾶται ἡ προσοχὴ τοῦ ἀναγνώστου, εἶναι ὅτι ἡ Λουίζα Δουβάλ ὠμίλει τὴν Ἀγγλικὴν, Ἰταλικὴν, καὶ Ἰσπανικὴν οὕτως εὐφραδῶς καὶ σχεδὸν οὕτως ἀκριβῶς, ὡς ὠμίλει τὴν Γαλλικὴν καὶ Γερμανικὴν. Ἡ Λουίζα Δουβάλ ἦτο ἐπίσης χήρα.

Ἐπὶ τινος ὑποποδίου βῆθρου, κεκαλυμμένου διὰ βελούδου βυσίνου χρώματος καὶ παρὰ τοὺς πόδας τῆς Λουίζης Δουβάλ, ἐκάθητο δεκαεπταετής νεᾶνις. Ὀνομάζετο δὲ Ραχήλ Δ' Ἔστ. Ἦτο καθαρὰ προσωποποιήσις τῆς ὡραιότητος μετὰ τὴν μακρὰν ξανθὴν κόμην της, μετὰ τοὺς τρυφεροὺς κυνοῦς ὀρθιλμούς της, μετὰ τὴν γρυπὴν ῥινὰ της, μετὰ τὸ μικρὸν στόμα της, μετὰ τὰ ἐρυθρὰ καὶ ὑγρὰ χεῖλη της, μετὰ τὸν λεπτὸν λαιμόν της, μετὰ τὸ ἀδύνατον πρόσωπόν της, καὶ μετὰ τοὺς τόσον μικροὺς πόδας καὶ χεῖράς της, ὥστε ἡδύνατό τις νὰ ἀμφιβέλλῃ ἐὰν ἠῤῥησαν κατὰ τι ἀφότου ἦτο δεκαετής. Ἡ Ραχήλ ἦτο ὀρφανὴ θυγάτηρ, ὁ Θεὸς γνωρίζει τίνας. Εἶχεν εὐρεθῇ ἐν Παρισίοις, μεταξὺ τῶν θυμάτων τῆς ἐπικναστάσεως, καὶ φιλάνθρωπος καρδίᾳ ἀνδρὸς τῆς ἐξουσίας ἡ-

σπλαγχνίσθη τὴν ἀπροσάλευτον νηϊότητά της καὶ τὴν παρῆδω-
κεν εἰς ἐκείνους, διὰ τοὺς ὁποίους τὴν εἶχε λάβει, πρὸς ἐξασφά-
λισιν σκοποῦ τινος ἐκ τῶν πολυειδῶν τοιούτων, ὅτινες διαρκῶς
κατεῖχον τὸν εὐφάνταστον αὐτοῦ νοῦν.

Ὁ Φουκὲ ὠμίλει περὶ τοῦ παιδίου τούτου ὡς διὰ τὸ μικρὸν
γατουδάκι του καὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες ἠδύναντο νὰ ἴδωσι τοὺς ἐρπι-
σμούς της ἀπὸ τῶν ποδῶν τῆς Λουίζης Δουβάλ πρὸς τοὺς τοῦ
Φουκὲ, ἤθελον θεωρήσαι τὴν ὀνομασίαν κατάλληλον. Ὁ αὐτοκρά-
τωρ Ναπολέον εἶχεν εἰδεῖ τὴν Ῥαχήλ περιδιαβάζουσαν εἰς τοὺς
κήπους τῶν Tuileries καὶ ἦτο φυσικῶς ἀρκετὰ περίεργος νὰ
γνωρίσῃ ποία ἦτο αὕτη καὶ τοῦ διέμενεν· ὁ δὲ Φουκὲ, εἰς δὲν ὁ
αὐτοκράτωρ ὠμίλησε περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἦτο, καθ’
ἣν στιγμὴν ἡ σκηνὴ αὕτη συνέβαιnen, ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ του (οὕ-
τως εἶπε) ν’ ἀνακαλύψῃ περὶ αὐτοῦ καὶ νὰ πληροφωρήσῃ τὴν
Μαγαλειότητά του.

Πλησίον τραπέζης τινὸς κεκαλυμμένης ὑπὸ ἐπιστολῶν καὶ ἄλ-
λων ἐγγράφων ἐκάθητο ἀναγινώσκων αὐτὸς ὁ Ἰωσήφ Φουκὲ. Οἱ
ὄφρυές του ἦσαν συνεσταλμένοι θυμωιδῶς, ἀλλὰ μειδίσμα κέρ-
δους ὑπεφαίνετο εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ λίαν ἐκφραστικοῦ προσώ-
που του.

«Χοῦμ!» ἀνέκραξεν ὁ Φουκὲ μὲ τόνον, ὅστις προσεῖλκυσε τὴν
προσοχὴν ὅλων τῶν παρευρισκομένων. «Ἰδὼ ὑπάρχει καὶ ἄλ-
λη ἐκ τῶν αἰσχρῶν ἐκείνων ἐπιστολῶν, ἀς οἱ ἐχθροὶ τῆς κυβερ-
νήσεως ὀνομάζουσιν ἐπιδεξίους.

— Τώρα πρόκειται περὶ ἡμῶν.

— Περὶ ἡμῶν; ἀληθῶς! Ἐλπίζω ὅτι αὐτὸς εἶναι φιλόφρων,
εἶπεν ἡ Μαρία.

— Πολὺ, ἀπήντησεν ὁ Φουκὲ, ὑψῶν τὸν χάρτην καὶ ἀναγι-
νώσκων. «Αὐτὸς λέγει: ὅτι ὁ ἀρχι-διάβολος (ἐννοῶν ἐμέ) ἱόρυσσε
λόχον τινὰ ἀπαρτιζόμενον ἐκ τῶν μᾶλλον ἀξιεράστων γυναικῶν.»

— Πόσον ὥραϊον δι’ αὐτόν! ἀνέκραξεν ἡ Ῥαχήλ, μετακι-
νοῦσα τὸ μέτωπόν της ἀπὸ τῆς μικρᾶς παλάμης της, εἰς ἣν τὸ
εἶχε κρύψει καὶ κινουσα τοὺς πλοκάμους της ὀπισθεν τῶν λεπτο-
φυῶν ὠτων της.

— Σιωπή, τέκνον! ἐφώνησεν ἡ Μαρία.

Ὁ Φουκέ ἐξηκολούθησε. «Καί ἐκ τῶν μᾶλλον ἐκδότων εἰς τὰς ἀκολασίας ἀνθρώπων — ἐκπεσούσης ἀριστοκρατίας».

— Διαβολικῶς ὥραϊον δι' αὐτὸν, μάλιστα, εἶπεν ὁ Δὲ Β. διὰ ἐμπαικτικῶς, θαυπέων τὸν μύστακά του.

— ἈΓυναικῶν καλοῦ γένους, ἀλλὰ χυδαίων ἡθῶν, ἐξηκολούθησεν ὁ Φουκέ ἀναγινώσκων, ἀνθρώποι θελκτικῆς ἐπιδεξιότητος, ἀλλὰ ἐξαιρετικῶς κακοῦ χαρακτήρος».

Ἐνταῦθα ὁ Φουκέ διεκόπη ὑπὸ γενικοῦ γέλωτος, εἰς ὃν προσχώρησε καὶ οὗτος· ὅταν δὲ ἔπαυσεν ὁ γέλως, ἐξηκολούθησε νὰ ἀναγινώσκη παραιτέρω.

— «Διὰ τῶν ἐνεργειῶν τῶν αἰσχυρῶν τούτων ἀνθρώπων ὁ Φουκέ μανθάνει ἀπόρρητα, ὧν τὴν ἀξίαν οὐδεὶς κάλλιον αὐτοῦ γνωρίζει».

Ὁ Ναπολέων εἶναι ἀρκετὰ ἄθλιος νὰ νομίζῃ ὅτι ὁ Φουκέ πραγματικῶς κατέχει ἐποπτικὴν τινα ἰδιότητα, ἥτις διευκολύνει αὐτὸν νὰ μαντεύῃ τοὺς σκοποὺς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ἀλλὰ ὅσον ἀγγίζουν καὶ ἂν ᾔνοι τὸ ἐπινόημα, καὶ ὅσον ἐπιτυχές καὶ ἂν ᾔνοι ἐπὶ τινα καιρὸν, ὁ Φουκέ θέλει ἰδεῖ εἰς τὸ τέλος ὅτι θέλει τὸν ἐγκαταλείψῃ καὶ ὅτι ὅταν θὰ ἔχῃ μεγίστην ἀνάγκην τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ἀθλίων τούτων, θέλουσι λιποτακτῆσαι καὶ ἴσως, θέλουσι τὸν καταμηνύσει.

— Πῶς τοιμᾶ νὰ ὁμιλῇ οὕτως; ἠρώτησεν ἡ Μαρία Σὲντ Σίρ ὀργίλως. Δὲν σὰς ἐβεβαίωσα ἤδη περὶ τῆς πίστεώς μου, διὰ τῆς ἀποποιήσεως τῆς χειρὸς τοῦ πλουσιωτέρου καὶ ἰσχυροτέρου ὅλων τῶν εὐνοουμένων τοῦ Ναπολέοντος;

— Καὶ ἐγὼ δὲν ἀπέδειξα ἤδη, προσέθηκεν ἡ Λαυίτσα Δουβάλ, ὅτι οὔτε βαλμοὶ οὔτε πλοῦτη ἡδύναντο νὰ μὲ πείσωσιν ὅπως καταχρασθῶ τῆς ἐμπιστοσύνης σας;

— Τί κακὸς ἄνθρωπος πρέπει νὰ ᾔνοι, εἶπεν ἡ Φαχέλ.

— Σιωπήσατε, ὅλοι, παρακαλῶ, εἶπεν ὁ Φουκέ. Εἴσθε εὐαίσθητοι ὡς ὁ αὐτοκράτωρ, ὅστις μᾶλλον ταραττεται ἀναγινώσκων μίαν ἐκ τῶν ψευδῶν τούτων ἐπιστολῶν ἢ ἐὰν ἐμάνθανεν ὅτι ὁ ἰσχυρότερος στρατὸς τῆς ὑψηλίου ἐβάδιζεν ἐπὶ τὴν πρωτεύουσαν.

‘Αλλά δὲν δύναμαι νὰ σᾶς μάθω ὅπως ἀκούητε ὑμᾶς ὑβρίζομένους διὰ τοῦ τύπου οὕτως ἡσύχως ὡς ἐγώ;»

— ‘Αλλ’ ὁμως κύριε! εἶπεν ἡ Μαρία.

— Εἰσθε ἀνίκανος διὰ τὸν δημόσιον βίον, ἐὰν δὲν δύνασθε νὰ ἀνεχθῆτε ἐαυτὴν προσβαλλομένην ἀπὸ ὅλα τὰ εἶδη τῶν κατηγοριῶν. Ἐργάζου, ἀνάμενε, ἔσο σιωπηλὴ. Θέλεις ἰδεῖ ὅτι οὗτος ἔσεται θρασύτερος καθ’ ὅσον προβαίνει. Ἀὐτὸς λέγει ὅτι ὁ Φουκὲ θέλει ἀναμφιδόλως τελειώσει τὴν ιδιότροπον ζωὴν του ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ ὅτι μετὰ τὴν συνάθροισιν τοῦ πλήθους, ὅπως θεωρήσῃ τὸ θέαμα, ὀλίγοι θέλουσι διαμφοισθητῆσαι τὸ δίκαιον τῆς ἐκτελέσεως».

«Οἱ συνένοχοί του θέλουσι πιθανῶς συμμέτασχει τῆς τύχης του, ἀλλὰ τινὲς τούτων θέλουσιν ἐλκύσει τὸ οἶκτος τοῦ λαοῦ καὶ τοσοῦτο μᾶλλον, ὅσον εἶναι θύματα τῆς μετὰ τοῦ Φουκὲ γνωριμίας αὐτῶν μᾶλλον ἢ τῆς ἰδίας αὐτῶν φυσικῆς διαφθορᾶς». Ἐνταῦθα τελειώνει ἡ προσωπικότης. Τὸ ἐπιλοιπον εἶναι καθαρῶς πολιτικόν καὶ ἄνευ ἐνδιαφέροντος. Ὁ Φουκὲ ἔθεσε κάτω τὸ ἔγγραφον καὶ ἐχασμήνη.

(ἀκολουθεῖ).

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Ἐκρηξίς ἡφαιστείου ἐν τῇ νήσῳ Ταννά (Ἰνδονήσια).

Ὁ ἐν Νουμέα πρόξενος τῆς Ἀγγλίας διηγεῖται περίεργον φαινόμενον συμβῆν ἐν τῇ νήσῳ Ταννά. Ἐκρηξίς ἡφαιστείου, λέγει, ἐγένετο τῇ 29 Δεκεμβρίου 1877 περὶ τὴν 10 ὥραν τῆς πρωίας. Ὁ βυθὸς τοῦ λιμένος κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν ὑψώθη πεντήκοντα περίπου ὀργάνια ὑπεράνω τῆς θαλάσσης εἰς τὸν πρῶτον σεισμόν. Παρὰ τὸ Sulphur-Bay καὶ μεταξὺ τοῦ ὁρμου καὶ τοῦ ἀρχαίου ἐπεφάνη νέον ἡφαιστειον. Ἡ ἀριστερὰ πλευρὰ τοῦ Port-Resolution, λέγει αὐτόπτης μάρτυς, ἦτο πλήρης ἀτμῶν.

Δευτέρᾳ μεγάλῃ ἐκρηξίς μετὰ σεισμοῦ ἐγένετο τὴν 30 Ἰανουαρίου, ὃ δὲ βυθὸς τοῦ λιμένος ὑψώθη μίαν ἔτι φοράν κατὰ 50

ὀργυιάς, μὴ ἀφίνων οὕτω εἰμὴ λίαν στενὸν στόμιον. Τρεῖς βράχοι ἐπεφάνησαν, διακόσια μέτρα ἀπὸ τῆς δυτικῆς ἄκρας, βάθους 11 ὀργυιῶν. Ἐκεῖ δὲ ὅπου τὸ βάθος ἦτο 3 1|2 ὀργυιῶν, ἀντικρὺ τοῦ τοῦ λιμένος στομίου σήμερον εἶναι μόνον 15 ποδῶν.

Πλημμυρίς πεντήκοντα ποδῶν περίπου ὑψους παρέσυρε τὴν δυτικὴν ἄκραν καὶ κατέστρεψε τὰς τῶν ἰθαγενῶν φυτείας. Ἄπαντες οἱ κάτοικοι κατέφυγον ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὄρεων καὶ εὐτυχῶς οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἐχάθη. Πλοῖόν τι παρεσύρθη ὑπὸ τῶν κυμάτων ἕως εἰς τὸ μέσον τῶν δὲ ὄρων· ἡ δ' αὖ πωτις τὸ ἐπανάφερεν εἰς τὴν θάλασσαν, ἀπολέσαν ὅμως τὰς ἀγκύρας του καὶ δύο λέμβους. Τὸ ὕδωρ ἦτο θολὸν μέχρις ἀποστάσεως δύο μιλίων ἀπὸ τοῦ τοῦ λιμένος στομίου· ὑποθέτουσιν ὅτι νέος πυθμὴν ἐσχηματίσθη ὅστις προξενεῖ τὸ φαινόμενον τοῦτο.

Πρὸ τῆς ἐκρήξεως οἱ ἄνεμοι ἦσαν ἰσχυροὶ καὶ εὐμετάβλητοι. Τὸ ὄρος ἐνθα εὐρίσκετο τὸ ἀρχαῖον ἡφαιστειον ἦτο ἐν πλήρει ἐνεργείᾳ· ἐξεσπενδόνιζεν εἰς τὸν ἀέρα παμμεγέθεις βράχους.

Ἡ μεγάλη δ' αὕτη πλημμυρίς, ὡς καὶ ἡ ἐκρήξις ἐγένοντο ὅλως ἐπιτοπίως· ἀμφίβολον δ' εἶναι ἐὰν ἡσθάνθησαν αὐτὴν κατὰ τὴν ἄλλην πλευράν.

Υψηλὸς λόφος, ὀπισθεν τοῦ βράχου, ὅστις φέρει τὸ ὄνομα «Πυραμὶς τοῦ Cok», δυτικῶς τοῦ λιμένος, ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐσχημάτισε νέον ἀκρωτήριον· ἡ Πυραμὶς τοῦ Cok εὐρίσκεται νῦν ὑπὲρ τὸ ὕδωρ 4 πόδας ὑψηλότερα ἢ προηγουμένως. Μεταξὺ τῶν δύο μεγάλων δονήσεων τοῦ σεισμοῦ, ἡσθάνθησαν πολλὰς ἄλλας πολλὰ ἀσθενεστέρας. Δυτικῶς, ἡ γῆ διεσχίσθη καὶ ἐχαμήλωσε σπουδαίως.

Αἱ κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος γαῖαι ἐσαρώθησαν ὑπὸ τῶν κυμάτων. Καὶ κατὰ τὰς δύο πλευρὰς αἱ φυτεῖαι κατεστράφησαν. Ἄλλ' οἱ ἰθαγενεῖς ἐφάνοντο ὅτι δὲν ἐταράχθησαν πολὺ· εὐθὺς ὡς τὸ ὕδωρ ἀπεσύρθη ἤρχισαν νὰ φυτεύωσι. Τὰ μεγάλα δένδρα δὲν κατεστράφησαν.

Ὁ λιμὴν ἔγινε τόσον στενὸς καὶ τὸ βάθος τοσοῦτον ἡλαττώθη ὥστε εἶναι ἀμφίβολον ἐὰν τὰ μεγάλα πλοῖα δύνανται νὰ ἐπιπλέωσιν.

Οἱ ἰχθεῖς ἦσαν ὡς παράλυτοι ἐκ τῶν ἐκρήξεων τούτων· δὲν ἠ-
δύναντο πλέον νὰ πλέωσιν· εὗρον μεγάλην ποσότητα τούτων ἐπὶ
τῆς ἀκτῆς.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΠΙ Τῷ ΘΑΝΑΤῷ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΙΛΟΥΣ ΜΟΙ ΥἱΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ.

Εἰς τοῦ οὐρανοῦ τὸν θόλον στίλβοντα μικρὸν ἀστέρα
Μόλις σ' εἶδε λαμπυρίζον τέκνον προσφιλές ἡ σφαῖρα,
Μόλις ἔθαλες ὡς δρόσος τῆς πρωΐας ζωηφόρος
Καὶ μὲ τῆς ζωῆς τὸ κάλλος ὠραῖζεσο προσφύρας,

“Οτ’ ἀπέπτης μετ’ ἀγγέλων, εἰς οὐράνιον χορεία,
Εἰς εὐώδεις παραδείσους, εἰς ζωὴν τὴν αἰώνιαν,
Καὶ μ’ ἀφήκες τεθλιμμένην πρῶτιμα ἀφ’ ἧς τὸν βίον
Ἡ ζωὴ μου δ’ ἐρεπλήσθη εἰς πικρίας μαρτυρίων.

Πνεῦμα ἅγιον καὶ θεῖον ἀναπαύον εἰς τοὺς κόλπους
Τοῦ σεπτοῦ δημιουργοῦ σου καὶ εἰς ἄσματα καὶ μύλους
Ζῆθι εἰς Ἐδὲμ εὐώδη τῆς ἀθανασίας βίον
Χρυσάλις ἀναβιώσα εἰς τὰ ἅγια ἁγίων.

Κί’ ἀπ’ ἀστέρος ἱπταμένη εἰς τὸν ἕτερον ἀστέρα,
Πέμπε τὸ μειδίόμα σου, σ’ τὴν θρηνοῦσάν σε μητέρα.
Εἶρ’ ἐπίκλητος, ὦ τέκνον, ἡ ἐν Παραδείσῳ πτῆσις
Πλὴν ἱσοσύντους προσφιλεῖς σου, ὦ! δὲν ἔπρεπε γ’ ἀφήσης.

— Μῆτέρ μου μὴ τῆς ζωῆς μου θρηνηθῇς τὸ κοπὲν νῆμα
Ἀφ’ οὗ βλέπης πῶς δὲν κείμαι εἰς τὸ παρετῶδες μνῆμα
Ἀπὸ τῆς ζωῆς τὸ σκότος εἰς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας
Μεταβαρ τῆς αἰωρίου ἀπολαύω εὐτυχίας.

Βλέπε με, ὥσπερ σὲ βλέπω, βλέπε με εἰς τοὺς ἀστέρας,
 Βλέπε με εἰς τὰς πυρίνους λαμπηδόνας τῆς ἡμέρας,
 Βλέπε με εἰς τῆς πρωῒας τὴν αὐγὴν τὴν φωτοδόλον
 Κι' ὅπου τ' ἄστρα λαμπυρίζουν, εἰς τοῦ οὐρανοῦ τὸν θόλον.

Ἐκεῖ μῆτερ ἀεννάως εἰς τοὺς κόλπους σου καὶ πάλιν
 Μετὰ σοῦ θέλω διάγει εἰς τοῦ Πλάστον τὴν ἀγκάλην.
 Ἀμαρτία εἶρε, μῆτερ, κοπετὸς καὶ θρηνηδία
 Αὕτη ἦτο τοῦ ὑψίστου ἡ βουλή του ἡ ἀγία.

X. I. Σ.

ΑΙΝΙΓΜΑ Α'.

ῥῆμα

Λεπτὸν εἰμι, λεπτότατον· πλὴν ὄργανον σπουδαῖον
 Ἐγὼ ποτ' ἐχρησίμευσα εἰς ἥρωα γενναῖον.

ῥῆμα

Ἐὰν τὸ πρῶτον γράμμα μου θελήσῃς εἰς ἀφαιρέσῃς,
 Καὶ εἰς τὸν τόπον αὐτ' αὐτοῦ ἐν ἑτερον ἂν θέσῃς.

ῥῆμα

Θὰ μ' εἴρῃς εἰς Γραμματικῆς τὸ σκοτεινὸν βιβλίον
 Πῶς εἶμαι ἀπαραίτητον εἰς πρότασιν στοιχείον.

Πάλιν ἐὰν τὸ πρῶτόν μου θελήσῃς εἰς ἀλλάξῃς,

Εἰς δίφρου θύραν εὐγενοῦς ἐπάνω θὰ μὲ τάξῃς.

Κ' εἰσέτι μίαν χάριν μου εἰς κάμψῃς ἂν θελήσῃς,

Τὸ πρῶτον πάλιν γράμμα μου εἰς μεταποιήσῃς,

Ἵσως βαδίξω πρὸς ἐμὲ μικρὸν θὰ κάμψῃς βῆμα

ῥῆμα.

Ὅπως ἐγγύσῃς προχωρῶν τῆς λύσεως τὸ ῥῆμα.

I. ΖΕΡΒΟΥΔΑΚΗΣ.

Ἐπεύθερος Χρ. Δαμαρίδης.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΡΜΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΕΤΟΣ Α'.

ΑΡΙΘ. Ι'.

Ἐκ Κωνσταντινουπόλεως Νοέμβριος 1878.

Η ΠΗΝΕΛΟΠΗ.

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε ἀριθμὸν Α'. σελ. 5.)

Ἄκτις λαμπυρίζουσα διασχίζει ἤδη τὸ παχὺ τῶν νεφρῶν στρώμα. Ὀδυσσεὺς δὲ πολὺπλαγχτός ἐπάτησε τὸ τῆς Ἰθάκης ἔδαφος. Ὁ ἥλιος ὑποφάσκει. Ὁ Τηλέμαχος διαλαθὼν τοὺς μνηστήρας πορεύεται ὅπου καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ διαμένει. Καὶ οἱ δύο ἐν τῇ αὐτῇ εὐρίσκονται ἐπαύλει. Πλὴν ὁ υἱὸς δὲν γνωρίζει τὸν πατέρα. Ὁ πατὴρ εἶναι ῥακένδυτος γέρον, τῇ τῆς Ἀθηνᾶς ἐνεργείᾳ, τῆς φρονήσεως. Ὁ πατὴρ κρυπτόμενος ἀπὸ τοῦ συβώτου Εὐμαίου καὶ ἀπὸ τοῦ υἱοῦ του κρύπτεται. Ἀλλ' ἡ στιγμή ἤγγικεν, ὁ Ὀδυσσεὺς πρὸς τὸν Τηλέμαχον τὸν ἀγαπητὸν ἀποκαλύπτεται. Σκηνὴ συγκινητικωτάτη ἢ σκηνή — Τηλεμάχου ἀναγνώρισμός Ὀδυσσεως. Αἰσθήματα ἀνεκλάλητα· πατὴρ περιπτύσσεται υἱὸν μετὰ πάθῃ τόσα, μετὰ ἔτη εἴκοσι, υἱὸν, ὃν νήπιον ἀφῆκε καὶ νέον ἐπαμυρρίσκει μεγαλήτορα· υἱὸς καταφιλεῖ πατέρα περὶ αὐτὸν ἀμφιχυθεὶς καὶ δάκρυα λείθων. Καὶ τοιοῦτος διεγίρεται γόος οἷος εὐδὲ μετὰξὺ γαμφυωνύων αἰγυπιῶν ὅπταν τὰ μικρὰ αὐτῶν ἀπολέσωσι κατὰ τὸν ποιητὴν (Ὀδ. Π. 215.) Ἀλλ' ἔτι δὲν θίγει

συμμεθέξει ἡ Πηνελόπη τοῦ ποθητοῦ τούτου γόου, διότι ἔτι νῦν φρονευσῶσιν οἱ μνηστῆρες οἱ ἀγαθοὶ πρέπει, πρέπει οἱ ἀτιμάζοντες τὸν μέγαν Ὀδυσσεῖα νὰ εὐρεθῶσι. Καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα σχεδιάσαντες οἱ διηγενεῖς διαχωρίζονται.

Ἀνηγγέλθη ἡ τοῦ μεγαθύμου Τηλεμάχου ἀνὰ τὰ ἀνάκτορα ἄφρις καὶ ἡ Πηνελόπη ἀνέπνευσεν. Ἡ λύπη κατεστάλη ἀλλὰ δὲν ἐτελεύτησε. Καὶ ἤδη εἰσαναβᾶσα ἡ βασίλισσα εἰς τὰ ὑπερώϊα σιγαλόεντα κλαίει τὸν φίλον πόσιν. Ὁ Τηλέμαχος ὁμως ἤλθε καὶ αὐτὴ μὲ τὴν Ἀρτεμιν καὶ τὴν χρυσέην Ἀφροδίτην ὁμοία ἑναγχαλίζεται τὸν ἀξιάγαστον αὐτῆς παῖδα καὶ φιλεῖ τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ καλὰ αὐτοῦ ὄμματα.

*ἄμφι δὲ παῖδ' ὀφθαλμοὶ βάλε πῆχ' εὖ δακρύσασα
κῦρσε δὲ μιν κεφαλὴν τε καὶ ἄμφω γάεα καλά.*

(Ὀδ. P. 33.)

Καὶ αὕτη ἡ χαρὰ εἶναι προάγγελος μείζονος ἐπέρας. Διότι τὸν Ὀδυσσεῖα περὶ οὗ ἐρωτᾷ μετ' ὀλίγον θέλει ἶδει, τὸν Ὀδυσσεῖα περὶ οὗ ἐξετάζει, θέλει κατασπασθῇ. Naί! διότι θέλει μετ' οὗ πολὺ, θέλει ἶδει πραγματοποιούμενον τὸ τοῦ ἀγαθοῦ Μενελάου, ὅπερ αὐτῇ ἀναφέρει ὁ φαειρὸς αὐτῆς υἱός· διότι καθὼς ὁ λέων κατασπαράττει τὴν ἑλαφον καὶ τοὺς γαλαθηνούς αὐτῆς νεβροὺς, ὁπότεν ἐπιστρέφας ἐν τῇ φωλεᾷ αὐτοῦ εὖρε, οὕτω καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς θέλει κατασπαράξει τοὺς ἀνάγκιδας μνηστῆρας.

*Ὡς δ' ὁπότεν ἐν ξυλόγῳ ἑλαφος κρατεροῖο λείοντος
νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνούς
κτηνοὺς ἐξεῖργει καὶ ἄγχεα ποιήεντα
βουκομένη, ὁ δ' ἔπειτα ἔηρ εἰσὶν ἰσθὲν εὐκῆν,
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν,
ὥς Ὀδυσσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφῆσει.*

(Ὀδ. P. 126.)

Καὶ ἐπέστρεψε καὶ ἔρρηκτεν, ἔρρηκτεν ὁ Ὀδυσσεὺς ἐν τῷ μεγάρῳ

αὐτοῦ πλὴν ὥσπερ ἀλήτης, ἔβρισεν ἀγνώριστος, προφυλακίζο-
μενος, ὑβρίζομενος, πάσχων ὅσα οὐδ' ὁ τῶν δούλων ἔσχατος.
Ἔβρισε καὶ εἶδε καὶ ὑπέφερε . . . Μόνον διὰ τοῦ θανάτου του
δὲν ἀπέτισε ταύτην τὴν τόλμην. Naί ! μόνον διὰ τοῦ θανάτου,
διότι οὐ μόνον οἱ ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες μνηστῆρες ἀλλὰ καὶ
αὐτοὶ οὗτοι οἱ δοῦλοι αὐτοῦ τὸν ὄνειδίζουσι καὶ ἀπειλοῦσιν. Ἡ
Πηνελόπη μόνη, ἡ Πηνελόπη ἡ ἐνάρετος τοῦτον τὸν ἄγνωστον ξέ-
νον κρατατεύει καὶ ὑπερασπίζει. Καὶ ὅτε μὲν τὸν υἱὸν τῆς ἐ-
ρωτᾷ πῶς τὸν ξένον ἀφῆκε νὰ πάθῃ τοιαῦτα, ὅτε δὲ τὴν Μελαν-
θῇ τὴν περιφρονήσασαν αὐτὸν μεθ' ὀργῆς ἐπιτάττει. Πηνελόπη
ὀλίγον ἔμεινε καὶ ὁ τοῦ υἱοῦ σου πταρμός, ὅστις ἀμφὶ δῶμα
σμερδαλέον κονάδῃσεν, εἰς αἴσιον θέλει ἀποβεῖ. Ὀλίγον ὀλίγον.
Ἄλλ' ὅπόσον ὠραία ἡ σ' Ὀδυσσεὺς καὶ Πηνελόπης ὁμιλία.
Ἡ βασιλεία ἡ ταλσὶπῶρος ἔχευσα τὸν Ὀδυσσεᾶ πρὸ αὐτῆς, τὸν
Ὀδυσσεᾶ ζητεῖ, καὶ ἐκεῖνον ἐξετάζει, τὸν ὅποιον ποιεῖ.

*Ξεῖνε, τὸ μὲν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
Τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἡ δὲ τοκῆς;
(Ὀδ. Τ. 104.)*

Καὶ ἐρωτᾷ αὐτὸν τίς εἶναι καὶ ἐκεῖνος δὲν λέγει τίς εἶναι. Καὶ ἐν
τούτοις ὅποταν παύσῃ ἐκεῖνος ψεύδεα πολλὰ ὁμοῖα ἀληθείαις λέ-
γων, ταύτης τὰ δάκρυα ῥέουσι καὶ κατατῆκεται τὸ καλὸν αὐτῆς
πρόσωπον, καθὼς χιών, ἣν ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὄρεων ὁ Εὐρὺς
ἔτηξε καὶ τοὺς παραρρέοντας ὑπερῆχευσε ποταμούς. (Ὀδ. Τ.
205.) Πλὴν ὁ καιρὸς πλησιάζει.

Στοναχεῖ μὲν ἡ Πηνελόπη, στοναχεῖ καὶ ὁλόους ἐφευρίσκει
καὶ ἐμπόδια, καὶ τὸ τόξον ἐτοιμάζει ἐκεῖνο· ἀλλὰ καὶ Ὀδυσσεὺς
ὁ ἀντίθεος μετὰ τοῦ υἱοῦ του ἐργάζεται καὶ πάντα τὰ πῶρς
μνηστηροφονίαν προπαρασκευάζει. Τὸ τόξον τοποθετεῖται καὶ
παροτρύνει αὐτοὺς ὁ Τηλέμαχος, ὁ δὲ πολὺτροπος αὐτοῦ πατήρ
διαβουλεύεται μέγала. Ἡ ὥρα ἐγγίζει καὶ τῆς πιστῆς συζύγου
τὸ ὄνειρον πληροῦται. Τὸ ὄνειρον ἐκεῖνο ὅπερ πρὸς αὐτὸν τὸν ἀ-
γκυλοτὸν Ὀδυσσεᾶ εἶπεν· ὅτι μέγας αἰετὸς ἀγκυλοχείλης ἐκ τοῦ

ὄρους ἐλθὼν κατεσπάραξε τοὺς ἐν τοῖς μεγάροις χῆνας· ἐφώνησε δ' αὐτῇ ἑαυτὸν μὲν Ὀδυσσεύα, τοὺς δὲ φρονευσέντας χῆνας, μνηστῆρας.

χῆνές μοι κατὰ οἶκον εἰκόσι πυρὸν ἔδονσι
ἐξ ὕδατος, καὶ τέ σφιν ἰαίρωμαι εἰσπορώσα·
ἐλθὼν δ' ἐξ ὄρεος μέγας αἰετὸς ἀγκυλοχεύει·
πᾶσι κατ' αὐγένας ἦξε καὶ ἔκτανε· οἱ δ' ἐκέχυντο
ἀθρόοι ἐν μεγάροις, ὁ δ' ἐς αἰθέρα διὰν ἀέρεθ·
αὐτὰρ ἐγὼ κλαῖον καὶ ἐκώκυον ἔρ' περ ὀνείρω,
αὐφί δ' ἔμ' ἠγερέθοντο εὐπλοκαμῖδες Ἀχαιοί,
οἷτ' ὁ λοφρομένην ὅ μοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας·
αἶψ' δ' ἐλθὼν κατ' αὔρ' ἔειπε ἐπὶ προέχοντι μελίσθῳ,
φωτῇ δὲ βροτέῃ κατερήτυνε φώνησέν τε,
σθάρσει, Ἰκαρίου κόρη τηλεκλειτοῦ·
οὐκ ὄραρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλὸν, ὅ τοι τετελεσμένον ἔσται.
χῆνες μὲν μνηστῆρες, ἐγὼ δέ τοι αἰετὸς ὄρνις
ἦα πάρος, ῥῶν αὔτε τέος πόσις ἰλιήλουθα,
ὃς πᾶσι μνηστῆρσιν ἀεικέα πότμον ἐφήσω.

(Ὀδ. Τ. 535.)

Τὸ ἐν αἶνον τοῦτο πραγματοποιεῖται καὶ δὲν θέλει ἐπαναλάβει πλέον· ἡ περὶ ῥων βασιλεία ὅτι κατὰ μὲν τὴν ἡμέραν τέρπεται γούωσ' καὶ οὐρομένη, ὅπότεν δ' ἐπέλθῃ ἡ νύξ καὶ καταλάβῃ τοὺς πᾶντας ὁ ὕπνος περὶ τὴν θλιθερὰν καρδίαν τῆς διεγείρονται πυκναὶ καὶ ὀξεῖαι μελεδῶνες. Δὲν θέλει ἐπαναλάβει τοὺς ὀλοφυρμούς καὶ τὰ πένθη. Διότι ἰδοὺ τὸ πᾶν τετελεσται, νεκύων γέμει τὸ μέγα Ἰκαρον καὶ αὐτῇ ἡ γρηῖς καγχαλῶσα προσφωνεῖ: Εὐαγγελίζου. Ἡ Εὐρύκλεια ἤδη ἀναγγέλλει τὴν τοῦ Ὀδυσσεύος ἄριξιν καὶ τὸν φόνον τῶν μνηστῆρων, προσλέγει αὐτῇ ἐγείρου ἵνα ἰδῇς τάτ' ἔλθαι ἡματα πάντα. Ἀλλὰ πόσον δύσπιστος ἡ πολυπαθὴς, ὀργίζεται αὐτῇ, ἀπειλεῖ καὶ μόλις καταπείθεται. Σπεύδει μετὰ τῆς μαίας φέρειν ὅλας, καταβαίνει τὰ ὑπερώια, εἰσέρχεται καὶ ὑπερβαίνει τὸν λάτριν, ἠαυδὸν. Ἀλλ' ὅμως οὔτε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ

φιλεῖ αὐτὴ τὰς χεῖρας λαβοῦσα, κάθηται μόνον πρὸ αὐτοῦ ἄναυ-
δος καὶ ὑπὸ θάμβους κατειλημμένη. Οὐδὲ νὰ προσατενίσῃ αὐτῷ
θύνεται, οὐδὲ λέξιν μίαν νὰ εἴπῃ. Διὰ τί; διότι δυσπιστεῖ εἰσέτι,
δυσπιστεῖ ἡ Πηνελόπη ἡ ἐχέφρων καὶ μετὰ τόλμης ἡ ἐνάρτεος
λέγει·

· · · · · εἰ δ' ἔτεόν δῃ
ἔστ' Ὀδ. σπείδς καὶ οἶκον ἰκάνεται, ἢ μάλα νῶτ'
γῆνωσόμεθ' ἀλλήλων καὶ δώϊον · · · · ·
(Ὀδ. Υ. 107.)

Καὶ τὸ τελευταῖον τοῦτο παρῆλθε καὶ ἡ δυστυχία ἐξέπνευσε.
Καὶ ἐφάνη αὐτῇ ὁ πόσις ἀσπαστός ὡς τοῖς γλαυχοῖς ἤθελε φανῇ
ἡ γῆ ἀσπασίος (Ὀδ. Υ. 235.) Καὶ ἀντεμείφθη ἡ πιστὴ ἄλοχος,
καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐνόσφ' Ὀμηρος σώζεται θέλει ὑμνεῖται καὶ
λατρεῖας θέλει εἶναι ἀντικείμενον. Ἀντεμείφθη ἡ ἐχέφρων Πη-
νελόπη καὶ συνεπληρώθη ἡ εὐτυχία αὐτῆς καὶ κατέδειξεν ὅτι ἀ-
ληθῶς περὶ αὐτῆς ὁ Ἀγαμέμνων ἐξεφράσθη·

λίην γὰρ πεινυτήτε καὶ εὖ φρεσὶ μῆδεφα οἶδεν·
κοῦρην Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπειαν.
(Ὀδ. Α. 445.)

Καὶ ἤρξατο πάλιν ἡ χαρά· πλὴν χαρὰ μὴ δύουσα, χαρὰ ἄφατος
καὶ ἄρρητος. Καὶ ἔλαβεν ὁ θεὸς ἀοιδὸς γλαφυρὴν φόρμιγγα καὶ
διήγειρε τὸν πόθον τῆς γλυκερῆς μολπῆς καὶ τοῦ χοροῦ τοῦ
ἁμύμονος καὶ περιστοναχίζετο τὸ δῶμα τὸ μέγα ὑπὸ τοὺς πόδας
τῶν ἀνδρῶν τῶν παιζόντων καὶ τῶν καλλιζώνων γυναικῶν. Καὶ
ᾤτο τὸ μέλος ἀπάντων τοιοῦτον·

Μακρὰν εἰς τὰ ξένα
οἱ γόοι κι' οἱ θρήνοι·
καὶ μόνῃ ἄς μείνῃ
ἐδῶ ἡ χαρά.

Ὅποταν τὸ ζεῦχος
τῶν κύκνων χωρίζῃ
ἡ μοῖρα, ἀρχίζει
ὥδῃ στυγερά.

Τὸ ἐν ἐρριμμένον
εἰς βάτους στενάζει,
τὸ ἄλλο σφαδάζει
ἐν γῇ θλιβερά.

Ὅποταν δ' ἐνώσῃ
τὰ δύο καὶ πάλιν
ἀγκάλην μ' ἀγκάλην
ἡ τύχη φαιδρά.

Κι' ὁ βίος των εἶναι
ἡ λύπη κι' ὁ πόνος
καὶ σύντροφος μόνος
ἡ μαύρη ἀρά.

ὦ! τότε ἡ λήθη
τὰ πάντα κοιμίζει
καὶ μόνον συρίζει
βορῶας ποῦ περᾷ.

Μακρὰν εἰς τὰ ξένα
οἱ γόοι κι' οἱ θρήνοι·
καὶ μόνῃ ᾧ μείνῃ
ἔδῳ ἡ χαρά.

ΔΘ. Π. ΣΟΥΤΑΚΗΣ.

Η ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Μ. ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛΗ.

Ἀνάγνωσμα ὑπὸ ΑΔΕΞ. ΠΕΚΙΟΥ, ἀναγνωσθὲν ἐν τῇ ΚΘ.
τοῦ Συλλόγου συνεδριάσει.

(Συνέχεια· ἴδε ἀριθμ. Α'. σελ. 12.)

Ἀντὶ δὲ τούτου κατέστη Σχολάρχης ἐκ πάντων προ-
κριθεὶς διὰ τὴν μάθησιν καὶ σοφίαν, ἐν τῇ κατὰ τὸ Μετό-
χιον σχολῇ (1665), τῇ ἰδρυθείσῃ προτροπῇ τοῦ Πατριάρ-
χου Ἱεροσολύμων Νεκταρίου παρὰ τοῦ φιλομούσου ἐκείνου
ἀνδρὸς τοῦ ἐκ Καστορίας Ἑμμανουήλ (1663), ἧς προέ-
στη Γερμανὸς ὁ Λοκρὸς, ἀνὴρ λόγιος μετὰ ταῦτα ἀνυψω-
θεὶς εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῆς Νύσσης θρόνον, ὁ πολὺς
Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος μετὰ μεγίστης καρποφορίας
καὶ ὠφελείας, πλείστους μαθητὰς ἀναδείξας διαπρέψαντας

Ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ὠφελίμοις τὰ μέγιστα τῷ ἡμετέρῳ ἔθνει
γενομένους, οἶον τὸν Βησσαρίωνα τὸν Μακρὴν τὸν ἐξ Ἰωαν-
νίνων, Σεβαστὸν τὸν Κυμινίτην, Γεράσιμον τὸν Ἀκαρνᾶνα,
σχολαρχήσαντα μετὰ ταῦτα, Δημήτριον τὸν Καντεμίρην
καὶ πλείστους ἄλλους. Μετὰ δὲ τοῦτον, λέγει ὁ σοφὸς Κων-
στάντιος ὁ Πατριάρχης, ὅτι διεκόπησαν ἐπὶ εἰκοσαετίαν
τὰ τῆς Σχολῆς μαθήματα· ἀλλ' ὁ αἰδὶμος Κ. Εὐθυβούλης
προσκαλεῖ τὸν Σεβαστὸν Κυμινίτην ἀναχωρήσαντα τῷ
1689 ἵνα ἀναδεχθῇ τὴν διδασκαλίαν μετὰ τὸν Ἀλέξαν-
δρον Μαυροκορδάτον. Ἐπὶ δὲ τοῦ Πατριάρχου Καλλινί-
κου τοῦ Ἀκαρνᾶνος συστάσης αὐτοῖς τῆς Σχολῆς (1690)
ἐπιμελείᾳ μὲν αὐτοῦ, συνδρομῇ δὲ τοῦ ἀγαθοῦ γέροντος
ἤδη Ἑμμανουήλ, κατὰ τὸ ἐκδοθὲν τότε σιγγίλιον, ἐγένετο
καθηγητῆς τῶν ἐπιστημονικῶν μαθημάτων ὁ τοῦ Καρυο-
φύλλου καὶ εἶτα τοῦ Μαυροκορδάτου μαθητῆς Σεβαστὸς
ὁ Κυμινίτης· ἀλλ' ἐπ' ὀλίγον· διότι προσκληθεὶς ἀνεχώρη-
σεν εἰς Βουκουρέστιον καθηγητῆς τῆς ἐκείσε Ἀκαδημίας.
Τοῦτον δὲ ἐν τῇ Πατριαρχικῇ σχολῇ διεδέξατο ὁ ἐξ Ἀκαρ-
νανίας Γεράσιμος· τούτου δὲ σχολαρχοῦντος ἐδίδασκε τὰ
Γραμματικὰ καὶ Ἑγκύκλια ὁ ἐκ Ρωσίου Ἀδαμάντιος,
πάππος πρὸς μητρὸς Ἀδαμαντίου τοῦ Κοραῆ· μετὰ δὲ ἐ-
πὶ ἄλλα ἔτη παραιτηθέντος τοῦ Γερασίμου τῆς σχολαρχίας,
συναπῆλθε μετ' αὐτοῦ καὶ ὁ Ἀδαμάντιος· μετὰ δὲ τοῦτον
ἐγένετο Σχολάρχης Ἰάκωβος Μάνος ἢ Μάνας ὁ Ἀργεῖος
μετὰ διδασκαλοῦ τῶν Γραμματικῶν καὶ Ἑγκυκλίων Καλ-
λινίκου τοῦ Ναζίου, εἶτα δὲ Ἡρακλείας μητρ' πολίτου·
φαίνεται δὲ ὅτι ἐδίδαξε τότε καὶ Ἡλίας ὁ Μηνιατῆς, ἐπὶ
Γαβριὴλ Πατριάρχου (1704). Διάδοχος τοῦ Ἰακώβου ἐ-
γένετο Ἀντώνιος ὁ Βυζάντιος (1721)· μετ' αὐτὸν ἀνεδέ-
ξατο τὴν Σχολὴν ὁ εἰς Πατάβιον ἀπελθὼν πρὸς ἀκρόασιν
τῶν σοφῶν αὐτάδελφος αὐτοῦ Χουρμούζιος, ἀλλὰ καὶ οὐ-

τος ἐντεῦθεν ταχέως ἀπεχώρησε. Προέστη δὲ τότε τῆς Σχολῆς ὁ μαθητὴς Καρσοφύλλου καὶ Ἀλεξάνδρου Μέγας Χαρτοφύλαξ Σπανδωνῆς, γέρων ἤδη, ἀποδιώσας τῷ 1726, ὅστις, κατὰ τὸν Δημήτριον Προκοπίου, ἐδίδαξε καὶ πρὸ τοῦ 1721· ἤδη δὲ τὸ δεύτερον φαίνεται σχολαρχῶν, μεθ' ὃν ἐσχολάρχησε Δωρόθεος ὁ Λέσβιος, ὁ καὶ Πρωτοσύγγελος· ἐπὶ πόσον δὲ χρόνον διήρθονε τὰ τῆς Σχολῆς καὶ ποῦ καὶ πότε ἀπεβίωσε καὶ ὁ σοφὸς οὗτος καθηγητὴς, οὐδὲν περὶ τούτου γινώσκεται. Τοῦτον διεδέξατο Ἰωάννης ὁ Λέσβιος ὁ καὶ Τζανῆς καλούμενος (ἐξ οὗ Τζανέται Φαναριῶται) μαθητὴς τοῦ Ἰακώβου καὶ φιλόσοφος περιπατητικὸς μετὰ διδασκάλου τῶν Γραμματικῶν Ἀζαρίου Τζιγάλα ἐκ Θήρας· διέπρεψε δὲ σχολαρχῶν μέχρι τοῦ 1734, ὅτε νοσήσας ἀπεχώρησεν. Ἀντ' αὐτοῦ Σχολάρχης τότε ἐγένετο Ναθαναήλ ὁ Κλονάρης ἐκ Χίου Ἱερομόναχος μέχρι τοῦ 1739 σχολαρχήσας, ὅτε καὶ Ἀρχιερεὺς Ἀγχιάλου ἐγένετο, εἶτα δὲ καὶ Ἡρακλείας μετὰ δὲ τοῦτον ἀνεδέξατο τὰ τῆς Σχολῆς τῷ 1739 ὁ μέγας Ἐκκλητιάρχης καὶ γραμματεὺς τοῦ Πατριαρχείου Νικόλαος ὁ Κριτίας ἐκ Προύτης, ἀκροατὴς Ἰακώβου τοῦ Ἀργείου καὶ Ἀντωνίου τοῦ Βυζαντίου, ἀνὴρ πολυμαθὴς, περιπατητικὸς μετὰ βαθείας γνώσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν· διδάσκαλος δὲ τῶν Ἐγκυκλίων ἦν Γεώργιος ὁ Βυζάντιος. Ὁ ἀνὴρ οὗτος περὶ ὧδεκαετίαν σχολαρχήσας, διὰ τι σκάνδαλον ἀναρῶν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐν Κατιρλὺ τῆς Βυθυνίας κατὰ τὸ 1751 ἀνεχώρησεν· ἐτελεύτησε δὲ κατὰ μάρτιον τοῦ 1767 ἔτους. Τοῦτον διεδέξατο ἐν ἔτει 1752 Ἀνανίας ὁ Ἀντιπάρσιος ἀκροατὴς Δωροθέου τοῦ Λεσβίου, δεινὸς περὶ τὴν Γραμματικὴν, πολὺφυλλον συντάξας βιβλίον τὸ περὶ μωρίων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἀξιόλογον Σπλάγγνον Γραμματικῆς ἐπιγραφόμενον, ὅτε καὶ ἡ Σχολὴ ἐκαλεῖτο Ἀκαδημία.

Παρέμεινε δὲ διδάσκων τὰ Γραμματικά καὶ Ἐγκύκλια μέχρι τοῦ 1759· ὅτε ἀπὸ τῆς Ἀθωνιάδος σχολῆς ὁ πολὺς τὴν σοφίαν κλεινὸς Εὐγένιος ὁ Βούλγαρις παρὰ τοῦ τότε Πατριάρχου Σεραφείμ ἀποκατέστη διδάσκαλος τῶν Φιλοσοφικῶν κατὰ τὰς νεωτέρας θεωρίας καὶ τῶν λοιπῶν ἐπιστημῶν διὰ συγγιλιώδους γράμματος, ἐκδοθέντος τῷ 1760. Ἀλλὰ ρεῦ! μόνον ἐπὶ δέκα καὶ ἐπτὰ μῆνας κατεῖχεν ἡ σχολὴ τὸν θησαυρὸν τοῦτον, ἀναγκασθέντα νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ λόγους εὐλόγους, ὧν μνημονεύει ὁ σοφὸς Πατριάρχης Κωνσταντίας· καὶ οὕτως ἡ σχολὴ στερηθεῖσα τοῦ ἀνδρὸς ἐστερηθῆ καὶ τῶν κατ' ἐκλεκτικὴν μέθοδον Φιλοσοφικῶν καὶ Ἐπιστημονικῶν μαθημάτων· καθηγητὴς δὲ ταύτης εἰς τὰ Γραμματικά καὶ Ἐγκύκλια ἐγένετο Γεώργιος ὁ Βυζάντιος, ὁ καὶ πρότερον μετὰ τὸν Ἀντωνίαν διδάξας, καὶ Κριτίου μαθητὴς· τοῦτου δὲ διάδοχος τῷ 1765 ὑπῆρξε Παναγιώτης ὁ Βυζάντιος, καὶ αὐτὸς τοῦ Κριτίου ἀκροατῆς, ὅστις τὸ τῶν μοναχῶν σχῆμα ἐνδυθεὶς καὶ Προκόπιος μετονομασθεὶς, εἰς τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης ὑψήθη ἀξίωμα, ἐγένετο μητροπολίτης Εὐρίπου. Μετὰ τοῦτον Ἰωακείμ ὁ Ἀντιπάριος, ὁ μετὰ ταῦτα εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῆς Κυζίκου θρόνον ἀνυψωθείς, ὁ Βιζύης Γεράκιμος, ἐκ τῆς ἐπαρχίας ταύτης παρὰ τοῦ Πατριάρχου Σαμουήλ μετακληθεὶς· μετὰ τοῦτον ἀνεδέξατο τὰ πρὸς διδασκαλίαν τῶν Γραμματικῶν καὶ Ἐγκυκλίων, ἐν ἔτει 1770, Χρύσανθος ὁ Αἰτωλός· τοῦτον δὲ ἀναχωρήσαντα διεδέξατο ἐν ἔτει 1774 Ἡλίας ὁ Κύπριος, τοῦ Κριτίου καὶ αὐτὸς ἀκροατῆς· κατὰ δὲ τὸ 1775, ἢ μάλλον 1777, παρὰ τὴν Πατριαρχικὴν Σχολὴν συνέστη καὶ εἰς τὰ τῶν Φιλοσοφικῶν μαθημάτων ἐν ἰδιαιτέρᾳ οἰκίᾳ ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου Σωφρονίου τοῦ ἀπὸ Ἱεροσολύμων, ἧς διευθυντὴς ὑπῆρξε μέχρι τοῦ 1790 Σέργιος ὁ Μακραῖος, ὁ ἀκροασάμενος τοῦ Εὐγενίου·

Περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου τοῦ νομιζομένου ταμείου πάτης ἐπιστήμης, ὁ ἐλλόγιμος Κούμας λέγει ὅτι συνέγραψεν ἐλληνιστὶ καὶ ἐδημοσίευσεν διὰ τοῦ τύπου Τρόπαιον κατὰ Κοπερνίκου, εἰς ὃ κατεπολέμησεν αὐτοῦ τὸ σύστημα ὡς ἀντίθεον, καὶ ἀνήρρεσε τοὺς τοῦ Νεύτωνος νόμους τῆς ἐπικέντρου καὶ ἀποκέντρου δυνάμεως, εἰς τρόπον ὅστις μαρτυρεῖ παχυλωτάτην ἄγνοιαν τῶν στοιχείων τῆς Μηχανικῆς· καὶ τοῦτο κατὰ τὸ 1796 ἔτος ἐν Βιέννῃ, ὅποτε εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος ἦν πρὸ πολλοῦ μάθημα κοινὸν ἡ Φυσικὴ τοῦ Θεοτόκη. (Κούμα ἱστορ. ἀνθρ. πράξεων, Τόμος IB'.)

Τῆς δὲ Πατριαρχικῆς Σχολῆς περιοριζομένης εἰς τὸν τῶν Γραμματικῶν κύκλον προέστη Ἡλίας ὁ Κύπριος (1774—1777)· ἐν ἀναχωρήσαντα διὰ τὸν ἐνσκήψαντα τότε λοιμὸν διεδέξατο Χροένιος ὁ ἐκ Σηλυβρίας Ἱερομόναχος, μαθητὴς καὶ αὐτὸς τοῦ Κριτίου, μεθ' ὑποδιδασκάλου τοῦ Βασιλείου, παρέτεινε δὲ σχολαρχῶν μέχρι τοῦ 1784. Μετὰ τοῦτον αὖθις ἀνεδέξατο τὴν σχολὴν Ἡλίας ὁ Κύπριος· μετὰ δὲ δύο ἔτη ὑπὸ γήρωος παραιτήσαντος τούτου τὴν Σχολαρχίαν κατέστη διδάσκαλος τῶν Γραμματικῶν καὶ τῶν ἄλλων ὁ ἐκ Γάνου καὶ Χώρας Ἱερομόναχος Ματθαῖος· τῷ δὲ 1790 διαλυθείσης τῆς Φιλοσοφικῆς σχολῆς, ὁ ταύτης προϊστάμενος Σέργιος μετέβη εἰς τὴν Πατριαρχικὴν ὡς Σχολάρχης (1790—1793) μετὰ διδασκάλου τῶν Γραμματικῶν τοῦ Θεοδοσίου καὶ τρίτου διδασκάλου τοῦ Δημητρίου (1793—1797). Μετὰ τοῦτον προέστη τῆς σχολῆς ὁ Μέγας Λογοθέτης καὶ μέγας γραμματεὺς τοῦ Πατριαρχείου Φώτιος, ἐκ Κύπρου ὁρμώμενος, ἀκροατὴς Κριτίου καὶ Ἀνονίου, διδάσκων τὰ Γραμματικὰ καὶ Ἑγκύκλια ἐφ' ἱκανὰ ἔτη· τῷ δὲ 1797—1798 ἐξ μνημονεύονται διδάσκαλοι, δύο μὲν πρῶτοι (ἴσως φιλόσοφος καὶ μα-

θηματικὸς) Μακάριος καὶ Ματθαῖος, δύο δεῦτεροι (ἴσως τῶν Γραμματικῶν) Μακάριος καὶ Γαβριήλ, καὶ δύο τρίτοι (ἴσως τῶν ἑλαττόνων τάξεων) Δαμασκηνὸς καὶ Ἀνανίας.
(Ἀκολουθεῖ).

Ο ΚΑΛΙΒΑΝΟΣ.

Συνέχεια τῆς «Τρικυμίας» τοῦ Σαιξπήρου.

ΔΡΑΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΝ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ.

ΥΠΟ ΕΡΝΕΣΤΟΥ ΡΕΝΑΝ.

Ἀναγνώστα.

Τρία τινά εἰσι τὰ μᾶλλον σπουδαιότερα πλαστουργήματα τοῦ Shakespeare· ὁ Πρόσπερος, δούξ τοῦ Μιλάνου ἄγνωστος παρὰ πᾶσι τοῖς ἱστοριογράφοις· ὁ Καλιβάνος, σκαιόν τι ἀνδρίκελον, μόλις ἐκπολιτιζόμενον, καὶ ὁ Ἀριέλως, πνεῦμα αἰθέριον καὶ σύμβολον τοῦ ἰδεαλογισμοῦ. Τοὺς τρεῖς τούτους ἠθέλησα νὰ διδάξω ἐνεργῶν ὑπὸ τινος ἐνδοιασμοῦ ἐφαρμοστέους κατὰ τὰς ἰδέας τῆς συγχρόνου ἐποχῆς. Ὑποθέτων ὅτι ὁ Πρόσπερος μετὰ τὴν τρικυμίαν ἐνίκησε διὰ τῆς μαγικῆς τοῦ τέχνης ὅλους αὐτοῦ τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἀνέκτησε τὸν ἑαυτοῦ θρόνον τοῦ Μιλάνου, μεταφέρον ἐκεῖ μετ' αὐτοῦ τὸν Ἀριέλων, τὸν τοῦ ἀνέμου πράκτορα τοῦτον, τὸν αἰχμαλωτὸν τοῦ Καλιβάνου, αἰείποτε στασιάζοντα, τὸν ἀρχαῖον τοῦ σύμβουλον Γόνζαλον καὶ τὸν γελωτοποιόν του Τρίγκουλον. Ὁ Shakespeare καθὼς ἱστορικὸς τῆς αἰωνιότητος, οὐδεμίαν χώραν, οὐδένα αἰῶνα ἰδιαιτέρως εἰκονίζει· πλὴν ἢ τὴν ἀνθρωπίνην ἱστορίαν. Κατὰ τοὺς μεγάλους τούτους ἀγῶνας τοῦ ἰδεαλογισμοῦ πᾶσα μέριμνα περὶ ἐγγχωρίου χροῖας καὶ περὶ ἀκριβοῦς ἀναπαρα-

στάσεως τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων ἤθελεν εἶθαι παράκαϊρος καὶ πρὸς τὸν νόμον τοῦτον συνεμορφῶθην. Πρὶν ἢ μὲ μυκτυρίσῃ τις ἐπὶ ἀναχρονισμῷ, παρακαλεῖται νὰ μοὶ εἴπῃ κατὰ τίνα αἰῶνα ὑπῆρξεν ὁ Πρόσπερος.

Θεώρησον, φίλτατε ἀναγνώστα, τὸ ἀνὰ χεῖράς σου βιβλίον, οὐχὶ ὡς θεωρίαν τινά, οὐχὶ ὡς πολιτικὸν θέμα, ἀλλ' ὡς ἄθυρμα ἰδεαλογικῆς διασκεδάσεως ἢ ὡς ἐπινενοημένην φαντασίαν· τοῦθ' ὅπερ συνέγραψα ἐν Ἰσχύᾳ πρὸ τινων μηνῶν, πρῶτεν τινά καθ' ἣν αἱ μὲν ἄμπελοι ἐκαλύπτοντο ὑπὸ δρόσου ἢ δὲ θάλασσα ὠμοῖαζεν ὕρασμα φωττορίζον. Φιλοσοφία δὲ ἀρμόζουσα πρὸς τὰς ὥρας ταύτας τῆς ἀναψυχῆς εἶνε ἡ τῶν τεττίγων καὶ τῶν κορυδαλῶν ἐν οἷς δὲν εἰσχωρεῖ, ὡς φρονῶ, ἡ ἀμφιβολία, ὅτι τὸ φῶς τοῦ ἡλίου εἶνε βεβαίως γλυκύ τι πρᾶγμα, ὁ βίος, ἐξοχόν τι πλεονέκτημα καὶ ἡ γῆ τῶν βροτῶν λίαν εὐχάριστος διαικονή.

Π Ρ Ο Σ Ω Π Α.

Πρόσπερος, δοῦν πρόνομιον τοῦ Μιλάρου, ἐγκαταστημένος ἐν τῇ ἡγεμονίᾳ του.

Ἀριέλος, πνεῦμα τοῦ ἀγέμου, ἐνίοτε μὲν ὁρατός, ἄλλοτε δὲ ἀφανής (πρόσωπον διὰ γυναικὸς ὑποκρινόμενον).

Καλιβάτος, ἀγροῖκος καὶ δύσμορφός τις δοῦλος.

Γόντζαλος, ἀρχαῖος τίμιος σύμβουλος.

Ὁρλάρδος,

Ἡρακλῆς.

Τριφονέτος,

Ρουγίερος,

Ῥινάλδος,

Βαλδίχιος,

Βελιλάκουας

Βορακόρος

εὐγενεῖς τοῦ Μιλάρου.

ἄστοι τοῦ Μιλάρου.

Ἀδελφός Αἰγυστίος τῆς Φερράρας, δομινικανὸς ἱερεξ-
ταστής.

Ὁ Ἀπεσταλμένος τοῦ Πίου.

Ὁ Ἡγούμενος τῶν Μονῶν Shartreux.

Τρίγκουλος γελωτοποιός.

Βυταδέος, ὁ περιπλανώμενος Ἰουδαῖος.

Εἰς γραφεὺς.

Εἰς ἐπηρέτης.

Ἱμπεριάς, ἑταῖρα.

Ζιτάλλα, νεανίς, χαρακτήρος εὐθύνου.

Σιμπλίκων, διδάσκαλος Σχολῆς.

Λεονάρδος, σοφὸς τοῦ Μελάρου.

Γάκιρθος

Ἀριζολῆρος

τεχνίται

Ἰακωβίτος

Γασπαρόνης, ψευδοπαλιχαρόν.

Βάγνερ, σοφὸς τῆς Γερμανίας.

Ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, φύλακες, αὐλικοί, κτ.λ.

Ἡ σκηρῆ, ἐν μέρει μὲν ἐν Μελάρῳ ἐν μέρει δὲ
ἐν Shartreux τῆς Παβίας

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Συμβαίρουσα ἀποκλειστικῶς εἰς Shartreux τῆς Παβίας,
ἔρθη ὁ Πρόσπερος, χάριν τῶν σπουδῶν καὶ τῶν πειραμάτων
του κατέχει ἀποκλειστικῶς δι' ἑαυτὸν μίαν πτέρυγα τῆς οἰ-
κοδομῆς.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

Ὁ Καλιβάρος, οἰοφύλξ καὶ κατὰ γῆς ἐξηπλωμένος, κλιε-
ται ἐντὸς λάκκου ἐξ οἴνου, ἐξορμούντος ἐκ τινος βύτης, ἥν
ἐκπωματίσας ἐλησμόνησε νὰ κλείσῃ.

Χίλις κατέρχεται! Ὡ τὸ ζῶον, τὸν ψεύτην, τὸν οὐτιδανόν!
Ἐμπιστεύηται, ἐὰν θέλῃς εἰς τὸν λόγον τῶν ἡγεμόνων Ἐν τού-

τοῖς ἐλυτρώθην ὁλοσχερῶς ἀπὸ αὐτὸν τὸν μέθυσον Στέφανον, ὃν κατὰ τὴν θελκτικὴν νῆσον ἔτχον τὴν ἀνήκουστον ἀνοησίαν νὰ ὑπολάβω ὡς Θεὸν καὶ νὰ λατρεύω αὐτὸν τὸν ἀπατεῶνα. Ἄχ! πόσος καλῶς ἦτο διωργανισμένον τὸ πρᾶγμα, ἵνα βυθίσωμεν ἐν κερφίον ἐντὸς τῆς κερφλῆς τοῦ κυρίου μου! Δυστυχῶς ὁμως, ὁ Πρόσπερος, χάρις εἰς τὸν ἀγῶνι τοῦτον φλύαρον, ὃν ἐθεώρουν σὺν-τροφὸν μου, ἐγνώρισε τὰ πάντα καὶ δὲν ὑπελείπετο πλέον δι' ἐμὲ, εἰμὴ μίαν ἀπὸ τὰς τιμωρίας ταύτας, αἵτινες μὲ κάμνουσι νὰ βρυχώμαι. Ἀλλ' εὐχ ἤττον καὶ τοῦτο παρήλθεν, ἔσχε δὲ μάλιστα τὴν ἀνοησίαν νὰ βασισθῇ εἰς τὴν ὑπόσχεσιν, ἣν τῷ ἔδωκα, ὅτι τοῦ λοιποῦ θὰ ἦμαι φρόνιμος. Ἐν τούτοις, τὴν ἐπαύριον ἐγκαταλείψαντες τὴν νῆσον, ἤλθομεν εἰς τὴν πεδιάδα ταύτην ἣτις ὁμοιάζει πρὸς τὴν προτέραν διαμονὴν μας, ὅπως ἐν μέλος δορκάδος ὁμοιάζει πρὸς ἐν ὄστον κατεροσκαλισμένον ὑπὸ δέκα σκύλων. Ἐδῶ, κατήντησα τῶντι ἀνωφελῆς, διότι δὲν εὐρίσκωμαι πλέον εἰς τὴν ἀνάγκην, νὰ ἀναζητήσω πηγὰς εἰς τοὺς πρόποδας τῶν βράχων, οὐδὲ νὰ συλλέξω ὀφρυνόκοκκους ἐπὶ τῶν δένδρων, οὐδὲ νὰ ἐκρωλεύω νεοσσούς, ἀλλ' ὅπως ἀναμένω εἰσέτι τὴν ὑπόσχεσίν σου ἐλευθερίαν μου.

Τὴν ἐλευθερίαν ταύτην, ἐρ' ἥς ἔχω δικαίωμα! Ἐνῶ ἄλλοτε δὲν μὲ ἡ ὥχλει χαμμία σκέψις, ἀπ' ἐναντίας κατὰ τὴν πεδιάδα ταύτην τῆς Λομβαρδίας αἰσθάνομαι τὰς ιδέας μου σφόδρα ἀφωπνισθείσας. Μήπως τὰ δίκαια τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶνε ἀπόλυτα; Διατί λοιπὸν ὁ Πρόσπερος ἀπαγορεύει τοῦ νὰ ἀνῆκω εἰς ἑμαυτόν; Ἡ φιλοτιμία μου ἐξεγείρεται. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι μεθύω ἐκ τῆς αἰναποθήκης του, ἀλλ' οὐχ ἤττον μήπως εἶνε ψεῦδος ὅτι πρῶτον ἔγκλημα τῶν ἡγεμόνων εἶνε ἡ ὑποδούλωσις τοῦ λαοῦ διὰ τῶν εὐεργεσιῶν των; Ὅπως δὲ ποτε, ἵνα καλυφθῇ ἡ αἰσχύνῃ αὐτῇ, ἄλλος τρόπος δὲν ὑπάρχει, εἰμὴ δι' αἵματος. Καὶ τέλος πάντων ὁ Πρόσπερος ἀπέναντί μου, κατέστη ἄρπαξ τοῦ θρόνου, στερήσας με τῆς νήσου μου, ἥς ἤμην ὁ νόμιμος κυριάρχης. Ἡ νῆσος αὕτη μοὶ ἀνῆκεν ἀφ' ἥς στιγμῆς ἐγκαταλείβην ὑπὸ τῆς μητρός μου Συκώρας, ἣτις μετέβη πρὸς ἀντάμωσιν ὁλων τῶν διαθόλων. Τὴν διέθετον κατὰ τὰς ἀνάγκας μου, τρεφόμενος ἐξ αὐτῆς μέχρι τῆς

ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ ἀγενής οὗτος μάγος τὴν ἐπλησίασε μετὰ τοῦ καθάρματος αὐτοῦ, τοῦ ἐναερίου ὑπηρετοῦ του. Βρώτος αὐτῆς κήτοικος ἦμην ἐγώ, μέχρις ὅτου ὁ Πρόσπερος ἐνόμισε καλὸν νὰ τὴν κατακτήσῃ, νὰ τὴν ἀρπάσῃ. (Μουσικὴ ἐξοχος καὶ ἡδιστος ἀναγγέλλει τὴν προσέγγισιν τοῦ Ἀριέλου). Πάντοτε ἡ αἰωνία του μαυτολινῳδία. Κτῆνος βρωμερὸν, λωποδῆτα, ζῶον ἀποτρόπαιον. Ἄχ! Ἐὰν ἡδυνάμην νὰ σὲ κατακέρματίσω διὰ τῶν χειρῶν μου. (Ὁ Καλιθέανος διατελεῖ ἑρμαῖον ἰσχυρὰς σπασμωδικῆς κινήσεως). Ἦσυρία, πρὸς Θεοῦ, ἡσυρία! Ἀπάλλαξόν με τῆς μαυνώδους μουσικῆς σου, ἥτις μοὶ προξενεῖ ναυτίασιν, Ζητεῖ ἀλλαχοῦ γαλάς, ἅς νὰ θωπεύῃς ἀναξέων.

Ὁ Ἀριέλος ὁρατός. — *Θρυλλισμὸς ἡδέως ἐπιτεινόμενος.* Διατὶ φίλε μου καταγανακτεῖς; Φρονεῖς ἄλλην ὥραιότεραν διαμονὴν ταύτης; Ἡ οἶναποθήκη εἶνε εἰς τὴν διάθεσίν σου, σὺ δὲ γνωρίζεις τὸν ὁρόμον. Ἐλεύθερος δὲν θὰ ᾔσο δυστυχεύστερος;

Καλιθέανος. Μάλιστα. ἀλλ' οὐχ ᾔπτον εἰμὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἄλλου. Ἀγνοεῖς δὲ ἀνόητε ὑπέρτα, ὅτι τὸ νὰ εἶνε τις εὐτελεὲς ὄργανον ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἄλλου, εἶνε τι ἀφόρητον; Δὲν ἔχεις λοιπὸν ἐλαχίστην κἄν φιλοτιμίαν; Ἐξ ἡνῆτος δὲν δικαιούται νὰ ἐξευτελίῃ τὸν ὅμοιόν του. Ἄλλως ἡ ἐπανάστασις κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην εἶνε τὸ ἀγιώτερον καθήκον.

Ἀριέλος. Λησμονεῖς ὅτι ὁρεῖλαις τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ὑπαρξίν σου εἰς τὸν Πρόσπερον;

Καλιθέανος. Ἔχεις δίκαιον! Πλὴν, ἡ νῆτις ἐφ' ἣς ὑπῆρξεν πρὸ αὐτοῦ καθὰ περιελθοῦσα εἰς ἐμὲ διὰ τῆς μητρός μου Συκόρας μοὶ ἀνῆκει αὐτοδικαίως. Δι' ἐμοῦ ὁ Πρόσπερος ἐγνώρισε τὰς καλλιεργησίμους γαίας, τὰς πηγὰς καὶ τὰ κερκοφόρα δένδρα. Καὶ ὁμοῦ δὲν μὲ ἀντήμειψεν εἰμὴ διὰ τῆς οὐλείας.

Ἀριέλος. Σὺ ὑποστηρίζεις μὲν πάντοτε ὅτι ἡ νῆτος σοὶ ἀνήκει, ἀλλὰ καὶ ὅν τρόπον ἡ ἐρημος ἀνήκει εἰς τοὺς αἰγάγρους καὶ ἡ λόγμη εἰς τὰς τίγρεις. Οὐδὲν ἤξευρες νὰ ὀνομάσῃς μάλιστα δὲ ἡγνόεις καὶ αὐτὴν τὴν ὑπαρξιν τῆς λογικῆς. Ἦ ἀναρθρὸς γλῶσσά σου κατ' οὐδὲν διέφερε πρὸς τὸν μυκηθμόν ὀνασχετούτης κα-

μήλου, ἐνῷ ἐν τῷ λάρυγγί σου πνιγόμενοι αἱ φθόγγοι ὁμοιάζον ματαίαν τινὰ προσπάθειαν ναυτιάσεως. Ὁ Πρόσπερος σ' ἐδίδαξε τὴν θεῖαν γλῶσσαν τῶν Ἀρίων, οἱ ἦς ἀπέκτησας ὁδὸν πινὰ λογικῆς, συμφυοῦς πρὸς ταύτην. Χάρις εἰς τὸ λεκτικὸν καὶ τὸν ὀρθὸν λόγον, οἱ ἀσχημάτιστοι χαρακτῆρές σου ἔλαβον βαθμυτὸν ἀρμονίαν τινὰ καὶ οἱ πελματώδεις δάκτυλοί σου ἀπεχωρίσθησαν ἀλλήλων. Ἀπὸ οὐσώδους ἰχθύος ἐμορφώθης λογικῶς, ὁμιλῶν ἤδη ὡς τέκνον σχεδὸν τῶν Ἀρίων.

Καλιβάτος. Ὡ! σιώπησον σὲ παρακαλῶ. Ἡ διδάλεκτος, μηδαμινὴν ἔσχεν ἐπ' ἐμοῦ σημασίαν. Μήπως ὁ Πρόσπερος ἀγνοεῖ ὅτι παραλαβὼν ταύτην παρ' αὐτοῦ, δὲν χρησιμοποιοῦ εἰμὴ εἰς τὸ καταρᾶσθαι αὐτόν; Ἐκαστος δι' ἑαυτόν· ὁ δὲ ἀνόητος Πρόσπερος ἐπλανᾶτο, ὅποτε, καθ' ἃ λέγεις μ' ἐδίδαξε πάντα ταῦτα. Ἐγὼ ἐν τούτοις ἂν ἤμην εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ, οὐδὲν ἤθελον πράξει, καθόσον μάλιστα εἰς τοῦτο δὲν ἦτο ὑπέχρεως· ἀφοῦ αὐδὲν ἠξίωσα παρ' αὐτοῦ.

Ἀριέλος. Ὅτι μὲ λέγεις εἶνε τῇ ἀληθείᾳ φρικτόν. Διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὁ ὑπερέχων θεὸς νὰ μὴ συντρέχῃ εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῶν ἄλλων.

Καλιβάτος. Ἐὰν ἤμην ἐξουσία, ἤθελον ἀπέχει τοῦλάχιστον. Ὁχ! Ὅκυτάν παραδείγματος χάριν φαντασθῇ τις δι' ἐκείνον ὃν ἀνυψοῦσιν, ὅτι οὐχὶ δι' ἑαυτὸν μόνον ἐννοεῖ νὰ ὑπάρχῃ! . . . Τοῦθ' ὅπερ εἶνε ἀγνωμοσύνη. Πᾶσαι αἱ προσπάθειαι πρὸς ἀνάδειξιν τρίτου, στρέφονται ἐναντίον τοῦ δημιουργοῦ αὐτῶν, ἐν τῷ μέτρῳ τῆς δυνάμεως ἐκάστου. Ὁ κροκόδειλος δὲν φέρει βεβαίως τὸ ὑπερμέγεθος στόμα του, ἵνα μὴ ὑπηρετῇται παρὰ τούτου. Ἀφοῦ δὲ τὸ καταρᾶσθαι εἶνε ἡ ἐμὴ φύσις μοί εἶνε ἀδύνατον τὸ μὴ ὑβρίζειν. Διδάσκοντές μοι τὸ ὁμιλεῖν, μοὶ ἐξώπλισαν εἰς τοῦτο καθόσον διὰ τῆς γλώττης τῶν Ἀρίων, οὐδὲν ἄλλο ἐξέμαθα πλὴν τῆς αἰσχρολογίας καὶ τῆς βλασφημίας. Ὑποκύπτω λοιπὸν εἰς ἰσχυράν τινα ἐπίδρασιν, καθ' ἣν ἀδύνατον νὰ παύσω τοῦ καταρᾶσθαι.

Ἀριέλος. Σὺ ἠθέλησας νὰ ἐκδιᾷσῃς τὴν Μιράνδαν.

Καλιβάτος. Εἰς τρόπον ὥστε ἠθέλομεν ἐνοικίσει τὴν νῆσον.

αἱ ἄνθρωποι ἀλληλεκτιμῶνται. Ἄλλως τε ὁ πατήρ της μοῖ ὤφειλεν ἀντιμισθίαν τινά διότι τῷ ἔκοπτον τὰ ξυλά του, τῷ ἦναπτον τὸ πῦρ, τῷ ἔφερον τὸ ὕδωρ καὶ τέλος ἄνευ ἐμοῦ θά ἡγνόει καὶ πεδιάδας καὶ δένδρα.

Ἀριέλος. Οὐχὶ μόνον μὲ σκανδαλίζεις ἀλλὰ καὶ μὲ παροργίζεις ὑπερμέτρως, Δὲν δύναμαι δὲ νὰ σὲ ἀποκρούσω διότι ἔργον ἐμὸν δὲν εἶνε τὸ ἀναιρεῖν. Οὐχ ἤττον ὑπηρετῶ τὴν ἰδέαν μετὰ πάσης εὐχαριστήσεως. Μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ πλοίου κατὰ τὴν θελκτικὴν νήσον, ὁ κύριός μου μ' ὑπεσχέθη τὴν ἐλευθερίαν. «Ἐπ'ἀνέλθε εἰς τὰ στοιχεῖα, μὲ εἶπε, καὶ ἔσο ἐλευθέρως χαίρων.» Ἐκτοτε ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐπίστευον ὅτι ἤθελε μὲ ἀπελευθερώσει, ἀποκαλῶν με μικρὸν πτηνόν του, καὶ κομφὸν Ἀριέλον του· ἐγὼ δὲ οὐδ' αὐτὴν τὴν ὑπόσχεσίν του τῷ ὑπενθυμίζω. Διότι κάμνει ἐδῶ τόσον ὥραϊα πράγματα!...

Καλιβάρος. Ἄ! Ὅσον ἀφορᾷ παραδείγματός χάριν τοῦτο, οὐδόλως μ' ἐνδιαφέρει.

Ἀριέλος. Ἀληθῶς, πράγματα, πολλὰ ἀνώτερα ἐκείνων τὰ ὅποια ἐξετέλει εἰς τὴν νήσον.

Καλιβάρος. Βεβαίως θὰ ἦτό τι θελιχάρδιον! Αἱ σπασμωδικαὶ κινήσεις, αἱ φρικῶδεις ἐξελεύσεις, οἱ ὄφεις, οἱ ἀκανθόχοιροι ἐπὶ τῶν ποδῶν, οἱ ποῖνες, αἱ λύμαι, οἱ ὀβελίσκοι, αἱ διλαδίδες, αἷτινες τανυόμεναι ἐπροξένουν στρεβλώσεις καὶ τέλος πάντων μ' α διηνεκὴς γένενα. Ἐπομένως δὲν ἐννοεῖς, Ἀριέλε, ὅτι ὦν πειθήνιον ὄργανον προξενᾷς σεαυτῷ αἰσχρὸς καὶ μάλιστα ὑπομένων τὴν θέσιν σου ὡς ἐκ πεπρωμένου. Ὁ Πρόσπερος ἐθασίλευσεν ἐφ' ἡμῶν διὰ ψευδῶν εἰκόνων μᾶς ἀπεπλάνα, καὶ τοι οὐδὲν ἐξευτελιστικώτερον τοῦ πλανᾶσθαι. Οἱ μικροδαίμονες ἐκεῖνοι ῥίπτοντές με ἐντὸς τῶν χαραδρῶν, οἱ μικροπίθηκες, εἷτινες μὲ ἐν-ἀρχόνον μορφάζοντες, αἱ λυσσῶδεις γαλαῖ δάκνουσαι τὰς κνήμας μου, ἦτό τι φρικῶδες καὶ τοι μὴ ἄληθές. Ἄ! ἄχρεῖε, οὐδέποτε θέλω σοὶ συγχωρήσει τὴν ὕβριν ταύτην. Ὅπόταν ὁ λαὸς ἐννοήσῃ ὅτι αἱ ἀνώτεραι τάξεις ἄγονται ὑπὸ δεισιδαιμονίων, θέλεις παρατηρήσει ὅποιον ἐνδιαίτημα θέλει προετοιμάσει εἰς τοὺς ἀρχαίους κυρίους του. Ὁ Ἄδης του οὗτος, δι' οὗ μᾶς ἐξεφρόδιζον,

οὐδέποτε ὑπῆρξεν. Τὰ δὲ τέρατα ἅτινα ἐδημιούργουν αἱ γοητεῖαι τοῦ Προσπεύου ἦσαν φαντασιώδη, καὶ τοὶ μᾶν βλασανίζουσιν ὥστε ἦσαν πραγματικά. Πλάνη! "Ὅσον οὐκ ὀφείλεις ἶδε εἰάν θά ἐπιβάλλῃσαι πλέον.

Γ' Ἀριέλος. Σὺ ὑπηρετεῖς μὲν ἀλλὰ διὰ τοῦ φόβου, ἐνῶ ἐγὼ ἐξ ἀγάπης. Πᾶν δὲ ὅ,τι αἰτεῖται εἶνε τόσον εὐχάριστον, ὥστε θεωρῶ ἐμαυτὸν εὐτυχῇ προθυμοποιούμενον εἰς τὴν ἐκτέλεσίν του. Τρέφω μάλιστα δι' αὐτὸν ὑπερβολικὴν λατρείαν, ὅ,τι ἐργάζεται διὰ τὸν Θεὸν καίτοι δὲν εἶνε τοιοῦτος. Πρεσβύει, ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε ὁ λόγος, ἐπομένως ὅτι ὀφείλει τις νὰ ἐργάζεται, ἵνα ὁ Θεὸς, ὁδηλονότι ὁ λόγος, διοικῇ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὴν ἀνθρωπότητα. Ἐξζητεῖ δὲ τὰ μέσα δι' ὧν νὰ ὀπλισθῇ ὁ λόγος καὶ κυριαρχήσῃ ἀποτελεσματικῶς.

Καλιβάτος. Μοιρολόγια! Ὁ Σταθὸς, Θεὸς τῆς μητρὸς μου ἦτο ἀνώτερος τοῦ ἀνώμου τούτου Θεοῦ, περὶ οὗ ἀδιακόπως καὶ ὁμιλεῖς, διότι κατεδείκνυε τὴν ἰσχύν του δι' ἐπισημοπραγμάτων. Τὸ ἄντρον τοῦ ἐκάστην πρῶτον ἐπληροῦτο κεφαλῶν ἀρτίως κεκοιμημένων καὶ τετραρμμένων διὰ μαχητάς! Ἐνῶ ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν δὲν εἶνε ἡ θεὸς τῶν ἀδυνάτων καὶ τῶν γυναικῶν. Θέλουσιν ἶδε εἰ ἀνίσχυροὶ πῶς θά τοὺς μεταχειρισθῶ. Καὶ οἱ γυναῖκες! Ἄ! κορίαι μου, ὁ Σταθὸς με πῆλκον ἀνὰ χεῖρας, ἦν θεὸς φιλάρεσκος. Ἄ! ἀγρεῖα Προσπερε, θέλεις ἶδε εἰάν τοὶ ἐπιτρέπεται νὰ κατὰστα μέγας οὕτω τιμωρικτικῶς τὰ τέκνα τῆς γῆς.

Ἀριέλος. Χαῖρε! Μεταξὺ σου καὶ ἐμοῦ, οὐδεμία συναλλαγή ἰσοῦν εἶνε δυνατὴ. Μίνε λοιπὸν ἐκεῖ, ὡς φάλαινα ἐξωκείλατα, ὡς δελφὶν ἐστερημένος πνοῆς. Τὸ κατ' ἐμὲ, ἐπιστρέφω εἰς τοὺς ἀνέμους, ὅπως ἀναμείνω τὰς διαταγὰς τοῦ πνεύματος, περ' οὗ καὶ ἐχορηγήθη ἡ τιμὴ τοῦ ἐκτελεῖν τὰς θελήσεις αὐτοῦ. (Ὁ Ἀριέλος, ἀρίπταται, ὑποτονιολίζων ἐναρμονίους τινὰς στροφάς).

Καλ. ὦ! κόλασις! Τὰ ὀπταῖά μου τρίχουσι· τὰ νεύρά μου ἐξεγείρονται· οἱ μυῶνές μου ἐξεληλύθησαν ὥστε χορδαὶ βιβλί-
του διὰ τῶν ῥυθμιστηρῶν κλειδῶν αἱ ἱνὲς μου πανοσθεῖται ὑπὸ τῶν μικρῶν μοχλῶν εἶνε κίνδυνος νὰ συντριβῶτι, ἐνῶ τὸ γόνυ

μου διεστρυπήθη ὑπὲ καρφίου παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ νὰ βαδίσω.
Ἐπομένως καταχθονίός τις μάστιξ συμπληροῖ τὰς βασάνους.
Χάριν, αὐθέντα Πρόσπερε ! θέλω ὑπερτεῖσαι.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ὁ Πρόσπερος, ὁ Ἀριέλως, εἶτα εἰς γῆλαθ.

Ἐντὸς τοῦ δωματίου τοῦ Προσπερου· πύραυνοι, . . . χοάναι κερατσοειδεῖς, δοχεῖα χημικῶν σκευαστῶν ἐπιπλέοντα ἐντὸς λουτρῶν ὑδροαργόρου, ὑπὸ ἑκάστον τῶν ὁποίων ἀκούεται ἐλαφρὸς τριγμός.

Πρόσπ. Τῷ ὄντι Ἀριέλε, ἀγαπῶ; νὰ φέρῃσαι πιστῶς πρὸς με. Εἰκόσάκις σοὶ εἶπον ὅτι «δέλεις ἀπελευθερωθῆ Ἀριέλ» καὶ μὴ ταῦτα σὲ κρατῶ πάντοτε παρ' ἐμοί.

Ὁ Ἀριέλως ὁρατός. Ὅπως ἀγαπᾶτε αὐθέντα. Εἰς τί μ' ὠφελεῖ ἡ ἐλευθερία. Καὶ οἱ αὐτῆς ἐν μοί ἐπιτρέπεται νὰ ἀφανίζωμαι ἐντὸς τῶν στοιχείων ἐξ ὧν με ἐξηγάγητε. Ἀρκεῖ ὅτι πρὸς ὑμᾶς ὀρέλω τὴν ὑπαρξίν μου. Ἀγαπῶν σας ἀγαπῶ καὶ πᾶν ὅ,τι προέρχεται παρ' ὑμῶν.

(Ὁ μυκηθμός τῶν πνευμάτων ἐπὶ τὰ δοχεῖα πρᾶξεν ἁνθρακίαν τινα συγκεντρώειν.)

Πρόσπ. Καὶ ἐγὼ αὐτὸς, ἡγαπητέ μοι, ἀγνοῶ πᾶν ὅ,τι ἐκτελῶ ἀλλ' εἶνε βέβαιον ὅτι εἶμι ὄργανον μίας θελήσεως ἐρευνητικῆς. Ἡ φύσις ἀγνοεῖ ἐκυτὴν. Σὺ παραδείγματός, χάριν, μικρὸν κυανοῦν πετρὸν, ἡσθάνεσο σκευὴ, πρὶν ἢ σὲ συλλέξω ἐκ τοῦ παγκοσμίου μέγματος. Ἐλθ' ἡτο χαμένον, προσκαλῶν, συγκεντρῶν καὶ συμπιέζων ἐντὸς διαφανοῦς πυρῆνος, προηγουμένως διακεχυμένου; Τὸ μὲν ὅλως εὐρίσκεται ἐν τῇ θλίψασί, ἀλλ' ἡμεῖς ἐξάγομεν τοῦτο ἐκείθεν. Ὁ δὲ βίος ἐν τῷ ἄερι, πλὴν, τὰ φύλλα τῶν δένδρων ἡσέβουσι νὰ τὸν ἐλκύσωσι. Μιμηθῶμεν αὐτά. Ἡ ἐπιστήμη ἐξηρηται ἀπὸ τῆς συνθέσεως καὶ ἀπὸ τῆς ἀναλύσεως· ἐκεῖνο δ' ὅ,περ ἐπιδιώκω εἶνε τὸ νὰ καταστῶ κύριος τῶν πνευμάτων τῆς φύσεως, καὶ νὰ δίδω αὐτοῖς διακεκριμένην ἀτομικότητα.

Ὁ Ἀριέλος. Τὰ πνεύματα ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, εἶνε δυνάμεις ἀφανεῖς ἐντὸς τῆς φύσεως, ὄντα, τὰ ὅποια δὲν δύναται τις νὰ διῶδῃ ἐν καθαρᾷ καταστάσει ἐὰν δὲν ἀποσπασθῶσι διὰ τῆς ἐπιστήμης.

Ὁ Πρόσπερος. Ἀναμφιβόλως. Ὅπερ θέλει μὲν πραγματοποιηθῇ ἀλλ' οὐχὶ ἀκόμη. Αὐτὸ δὲ τοῦτο συνάδελφοί μου τινὲς ἀέριον ἀποκαλοῦσιν. Ἐκαστον τῶν δοχείων ἃ βλέπετε εἶνε δεσμοπτήριον ἑνὸς αἵριου. Ἐπίσης τὸ μικρὸν κάλυμμα τῶν δοχείων τούτων εἶνε ἐν δεσμοπτήριον διὰ ταῦτα προσπαθοῦντα οἴσυνε νὰ ἀνέλθωσι, τοῦθ' ὅπερ καὶ τοι προέρχεται ἐκ τοῦ ὕδατος ἡμέραν τινὰ ἐν τούτοις θέλει ἀναδῶσει φῶς. Τὸ δὲ ἕτερον εἶνε οὐσία ζωῆς καὶ πυρός.

Ἀρμονία προσερχομένη ἐκ τῶν δονήσεων τῶν αἰρίων.

Ἀρ. ὦ! ἤχοι θεῖοι, συγγενεῖς τῶν ἰδικῶν μου! Ἀληθῶς εἶνε εὐτύχημα ὑπηρετῶν τις εἰς τοσοῦτον ὑψηλᾶς δημιουργίας! Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι εὐρίσκεισαι εἰς συνάφειαν μετὰ τίνος ὃν θεὸν σου θεωρεῖς ὡς σὺ παρ' ἐμοῦ θεωρεῖσαι.

Ὁ Πρόσπερος. Οὐχὶ Ἀριέλε. Ὁ αἰώνιος Θεὸς οὐδέποτε ἀποκαλύπτεται κατὰ πρόσωπον, οὐδὲ δεικνύεται ὑπὸ ὕλικας ἐφανίσεις. Οὗτος εἶνε τὸ πνεῦμα τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἀρετὴ τοῦ ἐναρέτου, ἡ ἀγαθότης τῆς ἀβραῆς ψυχῆς, ὁ παγκόσμιος τέλος ἀγῶν τῆς ὑπάρξεως ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον.

Ἀληθὲς ὁρίσμός του εἶνε ἡ ἀγάπη. Χάρις εἰς ἐκεῖνον οὐδὲν εἶνε ἄγονον, διότι πᾶν ὅ,τι ἦν ἐπιδοεκτικὸν πραγματικοποιήσεως ἐξάγεται ἐκ τῶν κόλπων ἐκάστου κόσμου. Τοῦτο δὲ θέλει πραγματοποιηθῇ ὁλοσχερῶς, ὅπότεν ἡ ἐπιστήμη περιβληθεῖσα τὸ μοναρχικὸν στέμμα βασιλεύσῃ ἀκαταγνώστως. Τότε ἀποκατασταθῆσεται ἐν τῷ κόσμῳ ἡ ἀπολεσθεῖσα λαμπρότης τοῦ λόγου. ὦ! ὅποιον ἐξοχὸν πρόγραμμα διὰ τοὺς τότε ἡγεμόνας.

*Εἰς τὸ Πόστεμ σπείρειν ρόδα
καὶ εἰς τὸν Αἶθραρον φυτεύειν κέδρους.*

Εἰσέρχεται εἰς φύλαξ.

Φύλαξ. Ὁ Ὑμετέρη Ὑψηλότης ἠξεύρει ἀναμφιβόλως ὅτι τὰ

πάντα ἡτοιμάσθησαν εἰς τὸ παλάτιον τοῦ Μιλάνου διὰ τὴν ἐσπέρ-
την τῆς ἐσπέρας. Ὁ ἥλιος δύνει· μᾶς ἀναγκαιοῦσι δὲ τρεῖς ὧραι
διὰ νὰ μεταβῶμεν ἐντεῦθεν εἰς τὸ Μιλάνον.

Ὁ Ἀριέλως ἠφάνισθη, ὁ Πρόσπερος ἐξέρχεται.

(ἀκολουθεῖ).

ΜΑΝΟΥΗΛ ΝΟΤΑΡΗΣ.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ.

Η ΣΥΖΥΓΟΣ.

Ἡ καλὴ σύζυγος εἶνε ἡ βασίλισσα τοῦ οἴκου τῆς, ἡ κακὴ εἶνε
ἡ λύπη αὐτοῦ. Ἡ καλὴ σύζυγος εἶνε διὰ τὸν ἄνδρα αὐτῆς σοφία,
ἰσχύς, ἀνδρία καὶ ὑπομονή· ἡ κακὴ, σύγχυσις, βάρος, ἀδυνα-
μία καὶ ἀπελπισία. Ἡ γυνή, τὰ ἀρμόζοντα αὐτῇ προτερήματα,
τὴν ὑπομονὴν καὶ γλυκύτητα, ἐπιτηδείως καρπουμένη, δύναται
ἐν τῇ δεινότερᾳ περιστάσει νὰ φέρῃ ἐλπίδας καὶ στηρίξῃ ἐτι αὐ-
τὰς δεικνύουσα σταθερότητα, ἀπόφασιν καὶ οἰκονομίαν. Τίς δύ-
νεται ν' ἀναπτέρωσῃ ἐπιτυχέστερον τὴν ἐλπίδα ἢ ταχύτερον νὰ
καταβάλλῃ τὴν ψυχὴν ἢ ἡ γυνή; Ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἰσχυρὸς ἀλλ'
ἡ καρδιά αὐτοῦ δὲν εἶνε ἀδαμαντίνη. Οἱ βιωτικοὶ ἀγῶνες ἀπαι-
τοῦσιν ἡθικὴν ἰσχύιν. Τὴν ἰσχύιν ταύτην μόνοι οἱ οἰκεῖοι τοῦ δύ-
νυνται νὰ τῷ παράσχωσι, μόνον κατ' οἶκον δύναται νὰ παρα-
σκευασθῇ διὰ τὸν ἐπιούσιον ἀγῶνα· ἀλλὰ τότε μόνον ὅταν ὁ οἶ-
κός τοῦ ᾔηκε τόπος ἡσυχίας, ἀναπαύσεως, γαλήνης, ὅταν δὲν
εὐρίσκη εἰς αὐτὸν δυστροπίαν, δυσαρρεσκίαν, παράπονα καὶ ἀ-
παιτήσεις· ἀλοῖμονον! τῆς τελευταίας ταύτης περιπτώσεως διε-
πούσης τὸν οἶκον πᾶσα ἐλπίς ἐξαφανίζεται, ὁ ἄνθρωπος ἐκνευροῦται
καὶ ἡ ἰσχύς τοῦ οἴκου ἐκείνου ἀπώλετο.

Ἐγγυμοὶ κυρίαι, ἐὰν ὁ σύζυγος ἐλθὼν τὴν ἐσπέραν φανῇ ὁ-
λίγον τεταραγμένος τότε μὴ τὸν ἐρωτήσητε ἀνησύχως· τί ἔ-
χεις μάτιά μου; » μὴ τὸν βασανίσητε διὰ ἐπανειλημμένων
ἐρωτήσεων. Εἰς τίνα ἄλλον παρὰ εἰς ὑμᾶς θέλει ἐκμυστηρευθῆ;
ἀλλ' ἔχετε ὑπομονήν, διότι αἱ πρόωροι καὶ ἄτοποι ἐκείναι ἐρω-

τήσεις ἀντὶ νὰ φέρωσι τὴν ποθητὴν ἐκμυστήρευσιν, ἥτις ἐν καιρῷ τῷ ζῶντι ἤθελε γίνεαι ἵνα ἐλαφρωθῇ ἡ καρδίᾳ τοῦ πάσχοντος, τοῦναντίον θέλουσι τὸν δυσαρεστήσει καὶ τὸν καταστήσει σιωπηλὸν καὶ δύστροπον.

Συνήθως τὸ γυναικεῖον φύλον καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς καλλωπισμὸν μόνον ὅταν καταγίνηται εἰς ἀπόκτησιν συζύγου. — Ἄρῃ ἀποκτήσω ἄνδρα, λέγουσιν αἱ γυναῖκες, τίς ἢ ἀνάγκη καλλωπισμοῦ, μήπως θὰ ὑπανδρευθῶ καὶ ἄλλον; "Οὐ βεβαίως· ἀλλ' ἄρῃ ἦτο τοσούτον ἀναγκαῖος ὁ στολισμὸς ὅπως ἐλκύσῃτε ἐνὸς ἐραστοῦ τὴν ἀγάπην, πόσον εἶνε ἀναγκαιότερος ὅπως διατηρήσῃτε ἀκμαῖον ἐνὸς συζύγου τὸν ἔρωτα; 'Εκεῖνοι ὅπερ ὠρεῖσθε εἰς τὸν ὑποσχεθέντα νὰ νυμφευθῇ ὑμᾶς, πόσον περισσύτερον τὸ ὀρεῖσθε πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις τιμίως καὶ πιστῶς διετήρησε τὴν ὑπόσχεσίν του καὶ ἀνέλαθε νὰ καταστήσῃ ὑμᾶς εὐδαίμονα καὶ εὐτυχεῖς; τότε ἀληθῶς ἐπέστη ἡ κατὰλληλος περίστασις, ὅπως δεῖξῃτε ἀνωτέραν φιλοκαλίαν περὶ τὴν διευθέτησιν τῆς ἐνδυμασίας καὶ τὴν ὅλην ὑμῶν κόσμησιν. 'Εὰν ὑπολαβᾶν οὐσα κατορθώσῃτε τοῦτο τόσον τὸ καλλίπερον. 'Ολίγοι εἶνε ἐκεῖνοι οἱ σύζυγοι, οὓς δὲν στενοχωρεῖ ἡ τῶν κυριῶν πολὺωρος διακόσμησις, — καὶ οὐχὶ ἀδίκως· πόσον ἡ μεγίστη ἐκείνη τοῦ χρόνου σπατάλη ἀντιστρατεύεται πρὸς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ φειδωλὸν τοῦ ἀνδρὸς πνεῦμα! Σύζυγοί τινες ἀνεκάλυψαν θαυμασίως πως τίνι τρόπῳ νὰ ἐξαλείψωσι τὴν δυσκολίαν ταύτην καὶ εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο εἶναι πᾶσαι ἀνεκάλυπτον τὸ ἀξιόλογον τοῦτο μυστικόν, τὸ ὁποῖον θεωροῦμεν λίαν εὐκατόρθωτον.

Ὁ ἥλιος τῆς οἰκίας εἶνε ἡ σύζυγος—ὅταν ᾔνε ζωηρὰ καὶ εὐθυμὸς τὰ πάντα γελῶσι τριγύρω της, τὰ μικρὰ ὡς πλανῆται τὴν εὐθυμίαν της ἀντανακλῶσι καὶ ὅλος ὁ οἶκος πληροῦται χαρᾶς. Ὅταν ὅμως δυστροπήσῃ τότε, καὶ ἡ ἐνδυμασία της εἶνε ἀτημέλητος, καὶ τὰ μικρὰ κλαίουσιν, καὶ ὁ σύζυγος δυσθυμεῖ, καὶ τὸ φσηγνὸν ἀπέτυχε, καὶ τὸ τηγανντὸν ἐκᾶ, καὶ τὸ κοκκιστὸν εἶνε ὠμὸν, καὶ τὸ αὐγολέμενον ἐκόπη· διότι, καὶ ὑπηρεταὶ ἂν ὑπάρχωσιν ἀντανακλᾶται ἐπ' αὐτῶν ἡ δυσθυμία τῆς οἰκοδεσποίνης, παραλύουσα τὰς δυνάμεις καὶ τὴν τέχνην των. Πόσαι

κυρία· παραπονέου·ται ὅτι εἶνε ἀδύνατον νὰ εὕρωσιν ὑπηρετρίαν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν των φθονεῦσαι ἄλλας, παρ' αἷς ἐπὶ πολλὰ ἔτη μένουσιν αὐταί· πολὺ καλλίτερον θὰ ἦτο αἱ ἐσπούδαζον αἱ πρῶται τὸν χαρακτῆρα τῶν τελευταίων.

Πολλάκις ἠκούσαμεν συζύγων παραπονουμένων ὅτι ἡ εὐθυμία ἐκείνη μόνον ἐπὶ τοῦ συζύγου των δὲν ἀντηνακλᾷτο· πόσον ἐσπευδον ! ἴσως τὴν στιγμὴν ἐκείνην λυπηρὰ τις σκέψις τὸν ἔδασάνεζε· τοῦτο αἱ μετριάσθη μόνον τὴν εὐθυμίαν, ὡς τὴν καταστήσῃ ἡρεμωτέραν καὶ ταχέως τὰ νέφη τοῦ ἀνδρὸς θέλουσι διασκεδασθῇ καὶ θέλει λάμψει τὸ ἥλιος εἰς τὸν οἶκον ἐκείνον καὶ θέλει ἐξασφαλίσθῃ δι' αὐτὸν πᾶσα δυνατὴ ἐπίγειος εὐτυχία.

Ἡ ἐφημερίς πολλάκις γίνεται ἀπορρή· συζυγικῆς μεμψιμοιρίας — μόλις ἔρχεται ὁ κύριος καὶ ἀμέσως λαμβάνει τὰς ἐφημερίδας καὶ κἀνή·ται καὶ ἀναγινώσκει, ἀναγινώσκει μέχρι τῆς ὥρας τοῦ ὕπνου· πότε νὰ τῷ εἴπῃ τί χρειάζεται· πότε νὰ τῷ ὁμιλήσῃ περὶ τῶν τεκνῶν, περὶ τοῦ οἴκου ἡμῶν ; Ὁ ! σκέυθητε πόσον εἶνε ἀναγκαῖα ἐκείνη ἡ ἐφημερίς, ἥτις εἶνε ὁ μαγικὸς τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς προόδου, ἥτις πόσους κακοὺς καὶ κακὰς συζύγους ἀπεκάλυψε καταστᾶσα εὖτω πόρνεος πόσου καλοῦ ! Οἰκονομήτατε ὁμῶς τὴν ὑπόθεσιν ὡς ἐξῆς· ὅταν εἴλθῃ τὸ φύλλον μὴ τὸ δώσητε εἰς τὰ παιδιὰ νὰ τὸ σπρίσωσιν· ἀλλὰ λάβετε το, διέλθετε ταχέως τὰ τηλεγραφήματα, ἐπιθεωρήσατε τὰ ἐσωτερικὰ καὶ τὰ διάφορα, ἀναγνώσατε τέλῃς μετὰ προσοχῆς ἄρθρον τι τότε, ὅταν μετὰ τὸ φαγητὸν εἴλθῃ ἡ ὥρα τῆς ἀναγνώσεως εἰπατε· « Τί ἀκρίδες, φίλε μου, ἔπεσαν εἰς Σιδύρην ! ἢ « Τί πυρκαϊὰ εἰς Κιγκιάνκην ! » ἢ « αἱ εἰσοδαὶ φαίνονται καλὰί εἰς τὸν ποταμόν. » Τότε, ἔστε βεβαίαι, πίπτει ἡ ἐφημερίς· τίς ἡ ἀνάγκη ν' ἀναγνώσῃ τὰ νέα ; ἤκουσε τὰ πάντα ἀπὸ τῶν χαϊλέων ὑμῶν. Τότε καὶ ἐκεῖνος θέλει ἐρωτήσῃ τὴν ἐρασμίαν σύζυγον αὐτοῦ « Ἀνέγνωσας, φιλάτη μου, τοῦ Βιζυηνοῦ τὸν Κόνδρον ; » καὶ ἀμέσως θέλει συναβῇ ἡ γλυκυτέρα συνομιλία, ἣν ἐποιήσατέ ποτε· εὖτω θέλετε τάχιστα ἀνακαλύψαι ὅτι ἀντὶ νὰ ἦνε ἐγχερὸς ἡ ἐφημερίς εἶνε τοῦναντίον ὁ καλλίτερος καὶ χρησιμώτερος τῶν κυριῶν φίλος.

Φαίνεται ἐνίοτε, κατὰ τὰς κυρίας πάντοτε, ὅτι ἡ διάθεσις τοῦ συζύγου ἡλλοξεν· ὅτι κατέστη ἥττον περιποιητικός, ἥττον γλυκύς· ὅτι κατήντησε δύστροπος καὶ δύσκολος. Πιθανῶς ἐνυπάρχει σφάλμα τι εἰς τὴν ὑπόψιν ταύτην. Σκέφθητε, κυρίαι μου, περὶ τῶν διηγεσάμενων αὐτοῦ ἀγώνων πρὸς στήριξιν τοῦ οἴκου· τὴν αἰωνίαν αὐτοῦ κατὰ τῶν κινδύνων τοῦ ἐμπορίου πάλην. Τί τὸ καθιστὸν αὐτὸν τοσοῦτον φιλοκερδῆ, τοσοῦτον ρέκτην καὶ ἐνεργητικόν, τοσοῦτον ἄγρυπνον; — Ὡ! τίς ὁ ἀμφιδάλλων ὅτι ἀρρομή πρὸς τοῦτο εἶνε μόνῃ ἢ πρὸς τὴν σύζυγον στοργή, ἢ πρὸς τὰ τέκνα ἀγάπη; Πόσον ἀληθές ὅτι ἡ ἥττον ἐκδηλουμένη ἀγάπη εἶνε καὶ ἡ διακααστέρα! Ὅπως ὀπισθεν τῶν ὑετωδῶν καὶ σκατεινῶν νεφῶν κρύπτεται ἡ λαμπρά τοῦ ἡλίου λάμψις οὕτως ὑπὸ τὰ νέφη τῆς συζυγικῆς ἀνησυχίας κρύπτεται ἡ πηγὴ εὐγενεστάτων καὶ γενναιοτάτων αἰσθημάτων. Σκέφθητε περὶ τούτου, καθ' ἣν στιγμὴν νέφη συσσωρεύονται εἰς τὸν οἶκον ὑμῶν καὶ ταχέως θέλουσι διαλυθῇ ἐπανερχομένης τῆς οἰκιακῆς γαλήνης.

Ἦτο σκυλάκι. — Ὁχι! ἦτο γατάκι. — Μὰ ἦτο σκυλάκι. — Γατάκι, σοὶ λέγω. — Σκυλάκι. — Γατάκι! — Σκυλάκι, γυναῖκα. — Ναί! μάλιστα! — Παρακαλῶ τώρα τίς κεράζει; τίς γίνεται σοφώτερος διὰ τὴν περὶ τῆς τελευταίας λέξεως φιλονεικίαν ταύτην! Μήπως ἡ ἐπιμονὴ ἀποκαθίστησιν ὑπεροχὴν ἢ παράγει ἀλήθειαν; Βεβαίως ὄχι! Δραματικοί, κήρυκες, συγγραφεῖς, φιλόσοφοι, ὅλοι συμφωνοῦσιν ἀποδίδοντες εἰς τὴν γυναῖκα ὡς ἐμφυτον σχεδὸν τὴν ἐπιμονὴν καὶ ἀποδοκιμάζουσιν ὁμοφώνως αὐτὴν διὰ τοῦτο. Τί νίκη διὰ τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ἥτις ἤθελε θριαμβεύσει κατὰ τοῦ πάθους τούτου καὶ ἀφίσει εἰς τὸν σύζυγον τὴν τελευταίαν λέξιν! Ἐὰν ἔχῃ δίκαιον οὗτος πόσον ἁμαρτάνει ἐναντιούμενη! Ἐὰν ἄδικον δὲν θέλει βραδύνει νὰ τὸ ἐννοήσῃ καὶ συγχαρῇ ἑαυτὸν διὰ τὴν ὑπομονὴν τῆς συζύγου του προσπαθῶν συνάμα νὰ τὴν μιμηθῇ. Οὕτω θέλει γεννηθῇ εὐτυχής τις ἰδεῶν σύγκρασις καὶ τὸ ρεῦμα τοῦ συζυγικοῦ βίου θέλει ρεῦται ἡρεμον καὶ ἀτάραχον.

Ἀποφεύγετε τὴν πολυπραγμοσύνην· τί ἐνδιαφέρει ὑμᾶς τί πράττει ὁ γαίτων ἢ ἡ σύζυγος ἢ τὰ τέκνα του; Πότε θέλομεν

ἐμβλέψει εἰς τὴν ἰδίαν πῆραν ἀφίνοντες τὴν ξένην ; τότε μόνον βεβαιώθητε, θέλομεν κατορθώσει νὰ εἴμεθα εἰς ἀρμονίαν μετὰ τῆς κοινωνίας καὶ τῶν φίλων ἡμῶν. Κυρίαί μου, μὴ ἐρωτᾶτε τὰ τέκνα ἐπανερχόμενα ἐκ τῆς ἐκκλησίας, ἢ ἐκ τοῦ περιπάτου, ἢ ἐκ τοῦ σχολείου, ἢ ἐκ τινος φίλου, τί εἶδον, τί ἐπραΐαν, τί εἶπον. Αὐτὸς εἶνε ὁ μόνος τρόπος ὅπως καταστῶσι πολυπράγμονα. Μήπως ἡ πολυπραγμοσύνη ἦνε ἀρετὴ ; Μήπως συνοικίαι τινὲς τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ προάστεια περιώνυμα διὰ τὴν πολυπραγμοσύνην τῶν κυριῶν τῶν ἦνε εὐπόλητα ;

Μὴ ζητῆτε νὰ στολίσχητε τὰς κόρας ὑμῶν πόσον διὰ γλωσσῶν ξένων, διὰ μουσικῆς, διὰ τρόπων εὐρωπαϊκῶν, αὐτὰ εἰσι ψυμμούθιον· μήπως ἐπιθυμῆτε νὰ ἰδῆτε αὐτὰς ἐψιμμουθιωμένας ; δὲν πιστεύω· προσπαθήσατε νὰ ταῖς διδάξητε σεμνότητα, γενναϊότητα, φιλοστοργίαν, σέβας πρὸς τὰ θεῖα, σώφροσύνην· ταῦτα συνήθως διακρίνουσι τὰς καλῶς ἀνατεθραμμένας Εὐρωπαϊκὰς· μήπως νομίζετε ὅτι ἡξεύρουσι ξένας γλώσσας ἀμελήσασαι τῆς ἰδίας ; ἢ κλειδοκῦμβαλον μὴ στολίσθῃται διὰ σεμνότητος ; ὅχι ! προσέξατε, μητέρες, καλῶς, στηρίζατε πρῶτον τὸ ἥθος τῶν θυγατέρων ὑμῶν, καλλιεργήσατε τὰς εὐγενεῖς ῥοπὰς τῶν τρυφερῶν καρδιῶν τῶν, καὶ εἰτα θρέψατε τὸ πνεῦμα διδάσκουσαι εἰς αὐτὰς πολλὰ γράμματα. Ζυγίζετε ὅμως πάντοτε καλῶς τὸ συζυγικὸν βαλάντιον. Μὴ στενοχωρῆτε τὸν ἄνδρα. Μὴ παριστᾶτε τὰς συζύγους τῶν κωμῳδῶν. Πόσαι αὐτῶν ἔλαβον τραγικὴν λύσιν ! Τί θέλει χρησιμεύει εἰς ὑμᾶς ἐὰν σήμερον μὲν ἡ θυγάτηρ ὑμῶν ἦνε πολὺγλωττος δεσποινίς, αὔριον δὲ ταπεινὴ διδασκάλισσα ἢ ῥάπτρια· ἐὰν σήμερον ἄλογος σπατάλη παρέχῃ συμπόσια λαμπρά, ἐσθλῆτας πολυτελεῖς, θεραπείαν πλουσίαν καὶ αὔριον ἡ πτωχία κρούσῃ τὴν θύραν ;

Προσπαθήσατε τέλος, εὐγενεῖς ἀναγνώστριάί μου, ἵνα γέννητε μητέρες· καθ' ἑκάστην ἀκούετε εἰς συλλόγους, λέσχας, σχολεῖα καὶ συνομιλίας τῶν σοφῶν ὅτι τοῦτου μᾶλλον ἐχομεν ἀνάγκην. Ναί ! ἀληθῶς μόναι ὑμεῖς δύνασθε νὰ μορφώτῃτε ἡμᾶς, νὰ κατστήσῃτε τοὺς υἱοὺς καλοὺς μὲν πρὸς ὑμᾶς, φιλοστοργοὺς πρὸς τοὺς συζύγους καὶ τὰ τέκνα καὶ τιμίους καὶ ἀγαθοὺς διὰ

τὴν κοινωνίαν. Τί καύχημα νὰ εἰπωμέν ποτε διὰ τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν· αἱ μητέρες ἡμῶν κατέστησαν αὐτὴν τοιαύτην!

Ἄλλ' αἱ ἀνγκνῶστριαί μου, ἐὰν εὐτυχῆσω νὰ ἔχω τοιαύτας, προσῶμαι μὴ με βρυνθῶσι, μὴ καταστῶ εἰς αὐτὰς ὀχληρὸς διὰ τὴν μακρηγορίαν μου, ἀλλ' ἀφ' ἑνὸς μὲν εἶνε τόσον εὐχάριστον νὰ ὁμιλῇ τις πρὸς κυρία, ἀφ' ἑτέρου δὲ οὐδεὶς ἀρνεῖται τὴν ἐπιπικὴ μακροθυμίαν, ἣτις ἐνίοτε χαρακτηρίζει αὐτάς, ὥστε ἡλπίσα νὰ τύχω συγγνώμης καὶ εὐμενοῦς κρίσεως, ἀνταμοιβῆς ἱκανῆς τοῦ αἵμου μου.

Τῇ 9/21 Ἰουνίου 1878.

I. A. ΖΕΡΒΟΥΔΑΚΗΣ.

ΛΕΞΑΛΕΞΙΚΟΝ.

Η ΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΙΠΠΩΝ ΕΝ ΚΑΙΡῳ ΠΟΛΕΜΟΥ.

Οἱ Ρῶσσοι, οἵτινες ἐκ τινῶν χρόνων καθιέρωσαν εἰς τοὺς στρατοὺς των ὅλας τὰς Γερμανικὰς στρατιωτικὰς μεθόδους, παρέλαβον καὶ τὴν τῆς διατροφῆς τῶν ἵππων ἐν καιρῷ πολέμου.

Κατὰ μίμησιν λοιπὸν τῶν Πρώσπων κατασκεύασαν τρεῖς μεγάλα βιομηχανικὰ καταστήματα πρὸς κατασκευὴν πῆς τροφῆς ταύτης, ἣν δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν γαλλιστί *conserve*. Τὸ κυριώτερον τούτων εἶναι τὸ τῆς Πετροπόλεως. Ἐν αὐτῷ ὑπάρχουσιν πέντε κλίβανοι τοῦ Βιενναίου συστήματος, διαρκοῦς θερμότητος, διὰ τῶν ὑποίων δύναται τις νὰ ἐψήτῃ εἰς 24 ὥρας 1000 πούτια (12, 776 ὀκάδες) τοιαύτης τροφῆς.

Σύγκαιται δὲ ἡ τροφή αὕτη ὡς ἑξῆς: 30 ἕως 40 τοῖς 100 ἐξ ἀλεύρου βρώμης, 30 ἕως 35 τοῖς 100 ἐξ ἀλεύρου πίσσων (μπιζελίων) 10 ἕως 20 τοῖς 100 ἐξ ἀλεύρου συκάλειως καὶ 10 ἕως 15 τοῖς 100 ἐκ λινσπόρου. Εἰς τοῦτο τὸ μίγμα προσθέτουσι καὶ 1 1/2 τοῖς 100 ἄλας.

Ἐπειδὴ δὲ ὡς ἐκ τοῦ ἀλεύρου τῶν πύσων δυνατόν νὰ παραχθῶσιν ἀερίά τινα ἐντὸς τοῦ στομάχου, διὰ τοῦτο πρὸς ἐξάληψιν τῶν ἀερίων τούτων ποῖν ἀλέσουσιν τὰ πύσσα, ἐφήνουν αὐτὰ ἐπὶ σιδηρᾶς τινος πλακῆς.

Τὴν ζύμην τὴν παρασκευάζουσιν ἐντὸς ξυλίνων μεγάλων κἀδόων, καὶ ζημῶνουσιν αὐτὴν μὲ τοὺς πόδας. Οὕτω παρασκευασθεῖσαν θέτουν αὐτὴν ἐπὶ τραπέζης τινὸς καὶ τὴν τανύουσι μὲ τὰς χεῖρας ἕως ὅτου σχηματίσουσιν ἐν φύλλον, ἐνὸς δακτύλου χονδρόν, ὅπερ κατόπιν κόπτουν εἰς δίπυρα στρογγύλα δι' ἐνὸς ἀποκοπτήρος· ὑπὸ τοιοῦτον δὲ σχῆμα τίθενται εἰς τὴν κλίβανον ὅπως λάβωσι τὴν στερεότητα διπύρου. Ἐξαχθέντα δὲ τοῦ κλίβανου τίθενται εἰς ἐπὶ τοῦτο ψυχεῖα ὅπως στέγνώσωσιν.

Οὕτω λοιπὸν ἕκαστον τεμάχιον ἔχει σχῆμα διπύρου (γαλέτας), ἔχοντος διάμετρον 2 βερτσούκ (περίπου ἐν ρούπιον) καὶ χονδρότητα ἐνὸς πέμπτου τοῦ βερτσούκ. Ταῦτα δὲ ἀνὰ 26 ἕως 28 διαπερῶσι δι' ἐνὸς νήματος μεταλλικοῦ, σχηματίζοντος οὕτως εἰπεῖν ἕνα κύλινδρον, ἔχοντα βάρος 4 φουντῶν (1 ὀκ. καὶ 111 δραμ.). Εἰς δὲ τοιοῦτος κύλινδρος ἀπαρτίζει ἐν σιτηρέσιον ἐνὸς ἵππου καὶ ἀντιστοιχεῖ ὡς θρεπτικῇ τιμῇ μὲ 3 Γάρνιζ (μέτρον χωρητικότητος 3 Γάρνιζ = 3) 10 τοῦ κοιλοῦ Κωνσταντινουπόλεως ἢ 9 λίτρ. καὶ 83 ἑκατ.) βρώμης, δηλ. 10 φούντια καὶ 30 σολτνίκια (3 ὀκ. 118 δραμ.)

Τὰ σιτηρέσια ταῦτα παρουσιάζουσιν εἰς τοὺς ἵππους τὴν ἐξῆς εὐκολίαν· ἕνεκα τοῦ μικροῦ ὄγκου των, δύνανται νὰ φέρωσιν ἐπὶ τοῦ ἐριππίου των 10 τοιαῦτα, διὰ τῶν ὁπίων δύναται νὰ θρέψῃ ὁ ἵππεὺς ἐπὶ 10 ἡμέρας τὸν ἵππον του, πρᾶγμα τὸ ὅποῖον εἶναι ἀδύνατον νὰ γίνῃ διὰ τῆς συνήθους τροφῆς τῶν ἵππων. Ἐκ τούτου δύναται τις νὰ ἐννοήσῃ πόσαν σπουδαιότητα ἔχουν αἱ τροφαὶ αὗται, ἃς ὠνομάσαμεν

conserve, εἰς τὸ θέατρον τοῦ πολέμου, ὅταν ἡ προμήθεια τῆς προνομῆς παρουσιάζῃ μεγάλην δυσκολίαν.

Τὸ ἐν Πετροπολὶ κυριώτερον ἐργοστάσιον τοῦ κυρίου Vorach παρασκευάζει 20,000 σιτηρέσια καθ' ἡμέραν. Ὅπως ταῦτα δοθῶσι καὶ τεθῶσιν εἰς κιβώτια διὰ νὰ ἀποσταλῶσιν εἰς τὸ θέατρον τοῦ πολέμου ἀπαιτεῖται μεγάλη ἐργασία· ὡς ἐκ τούτου ἡ ἐργασία αὕτη εἶναι διηρημένη ὡς ἑξῆς: ὁ εἰς ἐτοιμάζει τὸ μεταλλικὸν νῆμα ὅπως διαπεράτῳσι τὰ δίπυρα, ἕτερος πλάκας ἐκ λευκοῦ σιδήρου πρὸς ἐνίγυτιν τοῦ μεταλλικοῦ νήματος εἰς τὰς δύο ἅκρας τοῦ ἐκ διπύρων κυλίνδρου· ἕτερος κατασκευάζει τροχήλατα κιβώτια ἐντὸς τῶν ὁποίων στέλλονται τὰ σιτηρέσια καὶ ἄλλοι τέλος πληρώνουν ταῦτα τὰ κιβώτια.

Δύναται τις νὰ φαντασθῇ τὴν ταχύτητα τῆς ἐργασίας ταύτης ἐὰν ἀναλογισθῇ τὴν ὑπέρμετρον ποσότητα σιτηρεσίων, ἅτινα ἐχρειάζοντο καθημερινῶς εἰς τὸν τελευταῖον τουρκορωσσικὸν πόλεμον.

Μ. ΙΩΑΝΝΟΠΙΤΣ.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΠΑΡΑΦΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΕΝ ΓΛΩΣΣῃ ΔΗΜΟΤΙΚῃ.

Α. (μῆνις)

Γιὰ 'πὲ μ' ἀηδόνη τ' Παρνασσού, κοτσίφι μου' Λυμπίτο,
τί νᾶπαθε καὶ χόλιασεν ὁ Γυῖός τ' Γέρο-Πηλέα;
καταραμένο χόλιασμα! τί βάσανα μεγάλα
κάνει 'ς τοὺς δόλιους "Ελληνας;" πόσαις ἀντρεπωμέναις
ψυχαῖς 'ς τὸν "Ἄδη γκρέμισε, παλληκαριῶν ψυχούλαις!
καὶ τὰ' μορφά τους τὰ κορμιά τὰ 'ξάπλωσε 'ς τὸ χῶμα,
νὰ τὰ τραβοῦνε τὰ σκυλιὰ νὰ τὰ ξετρίβουν ὄρνεα!

(αὐτὸ 'ταν θέλημα Θεοῦ,) καὶ τὰ κακὰ ῥχινίσαν
 ἅμα πιαστῆκαν μιὰ φορὰ οἱ δὲ καπεταναῖοι,
 ὁ Ἀγαμέμνων βασιλεὺς καὶ ὁ Μόρρο-Ἀχιλλεύς.
 Ποῖος νὰ 'ταν ποῦ τοὺς ἔβαλε 'ς αὐτὴ τὴν ἄγρια μάχη;
 — Εἶν' ὁ Ἀπόλλωνας, ὁ γυῖός τῆς Ἀήτους καὶ τοῦ Δία.
 αὐτὸς χολιάει τὸ Βασιλεῖά κακὰ ν' ἀρρώστια ῥίχνει,
 ἀρρώστια μέσα 'ς τὸ στρατό, ποῦ χάνονταν ὁ κόσμος·
 τί παραπῆρ ὁ βασιλεὺς αὐτὸν τὸν Παππαχρῶση;
 Ἦρθεν ὁ δόλιος ὁ παππᾶς 'ς τὰ ἑλληνικὰ καρᾶδια
 νὰ ἔξαγοράσ' τὴν κόρη του μὲ ἔξαγορά μεγάλη,
 κρατοῦσε καὶ 'ς τὰ χέρια του τ' Ἀπόλλωνα τὴν δάρνη
 'ς τὴν πατερίτσα τῆ Χρυσῆ, κι' ὅλους παρακαλοῦσε,
 τοὺς γυῖους τ' Ἀτρέα παρὰ δὲ τοὺς δὲ τοὺς Βασιλεύδεις,

Παιδιά τ' Ἀτρέα κι' ἄλλοι σας καλοκρατωμένοι,
 ἔτσι νὰ δώσουν οἱ Θεοί, ποῦ κληονταὶ καὶ πᾶνω,
 γλήγορα νὰ τὴν πάρητε τοῦ Πρίαμου τὴν πόλι
 κι' ἔτσι καλὰ νὰ φθάσητε 'ς τὸν ὠκερό σας τόπο,
 δός' τε μου τὸ κορίτσι μου, τὴν ἔξαγορά δεχθῆτε
 γι' ἀγάπη τοῦ Ἀπόλλωνα ποῦ μακρὰ χτυπάει.

Τότε ὅλ' οἱ ἄλλ' οἱ Ἕλληνες ἐκαλομελετήσαν,
 νὰ σεβαστοῦν τὸν γέροντα, τὴν ἔξαγορά νὰ πάρουν,
 μ' αὐτὰνα δὲν ἄρέσανε 'ς τὸν βασιλεῖά Ἀγαμέμνον,
 καὶ κακοδιώχνει τὸν παππᾶ βαρεῖά τὸν φοβερίζει.

Κύτταξε, γέρο, μὴ σὲ ὧ ν' ἔσῳ μέσ' τὰ καρᾶδια,
 γιὰ τόρα νὰ πολυκαίρῃς, γιὰ ἄστερα νὰ ξανάρθῃς,
 μὴ . . . δὲ βοηθήσουν τὸν παππᾶ δάρνη καὶ πατερίτσα!
 δὲ θά 'ς τὴ δώσω, γέροντα! μουδὲ καὶ ὅταν γεράσῃ
 'ς τὸ σπίτι μου μέσ' 'ς τὸ Μωρεᾶ μακρὰ ν' ἂν τὸ χωριότης.
 γιὰ νὰ μου ὑφαίνῃ ν' ἀργαλειό, νᾶναι 'ς τὴ θέλησί μου,
 μὰ φύγε μὴ ἔξαγριωθῶ καὶ φύγῃς τσακισμένος!

"Εἶπ' αὐτός· φοβήθηκεν ὁ γέροντας καὶ φεύγει,
 καὶ πέρνει ἀμίλητα τὸ γιγλὸ, ποῦ τὸν φιλεῖ τὸ κύμα,
 καὶ ἑστέρα ποῦρθε χωριστά, πολλὰ ὁ γέρος φκίται

εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, τὸ γυνὸ τῆς καλομᾶλλους Ἀήτους.
 Ἄκου μὲ Ἀργυροτόξε, σὺ ποῦ βοήθῃς τῇ Χρύσῃ,
 τὴν Ἀγνὰ Κήλλα κ' Ἰσχυρά 'ς τὴν Τένεδο βασιλεύεις,
 Σμινθέα μου! ἂν σοῦκαμα καμνιά 'μορφή 'κκλησία
 ἦ καὶ ἂν γιὰ χάρι σ' ἔκαψα πολλὰ παχειὰ κρεάτα,
 κρεάτα ταύρων καὶ βοδιῶν, κάνει' αὐτὴ τῇ χάρι
 νὰ μοῦ πληρώσουν αἱ Ἑλλήνες μὲ σκοτομὸ τὰ δάκρυα.

Τέτιχα παρὰ κλῆσ' ἔκανε, καὶ Ἀπόλλος τὸν ἀκούει,
 καὶ ματωμένος ξεκινᾷ ἀπ' ταῖς κορυφαῖς τοῦ δόρυπου,
 φοροῦσε καὶ 'ς τοὺς νόμους του κατὰ κλειστή φρεσὶν
 βαρεῖα βραντοῦν 'ς τοὺς ὠμούς του αἱ κορτερίαι· σάϊταις
 ὄντας ξεκίνητε μὲ θυμὸ, κ' ἐρχόμηναι σὰν νύχτα. (*)

(Ἀκολουθεῖ)

ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΥΣΚΟΠΟΥΔΑΣ.

ΠΟΙΗΣΙΣ ΒΟΥΚΟΛΙΚΕ.

Ἄχ! κλάψατε, λόγγοι, βουνά, καὶ σεῖ; κλάψατε, κάμποι,
 Καὶ δένδρα, φηλά κάτω κύψατε, δάκρυα χύσατε!
 Νεκρ' εἶν' ἡ ψυχὴ τῆς ψυχῆς μου, τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου!
 Ταῦτά σου, ἄχ σκύλε' μου, σκύβει, κοντὰ εἶλα ἔω νὰ θρηνήσῃς
 Ἐκεῖνο τὸ χεῖρ τὸ ἄσπρο ποῦ γάδαυε κίττε τοῦ φίλου.
 Καὶ κλάβε ἐκείνην ποῦ σ' ἔτρεφε κάθε πρωὶ κάθε βράδυ.
 Καὶ σεῖς, ὦ ἀνάγκη ἀθῶν, θρηνεῖτε τὰ κίκκινα χεῖλη,

(*) Εὐτυχεῖς λογίζομεθα ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ δευτέρου τοῦ-
 τον τεύχους δημοσιεύοντες τὴν ἐπιτεχνητάτην ταύτην παρά-
 φρασιν τῶν δημοτικῶν ἐπῶν ἐπὶ διακεκριμένον τῆς ἡμετέρας
 πόλεως Λογίον, πρὸς δι' καὶ δημοσίᾳ ἐκφράζομεν τὰς εὐχαρι-
 στίας ἡμῶν, διότι ἀνέλαβε τὰ διακωμῆν τὰς σελίδος τοῦ μι-
 κροῦ ἡμῶν συγγράμματος δι' ἔργον τετραπλοῦ ἄρα καὶ ὠφε-
 λῆμον. Σ. Α.

Τὰ ἄσπρα ἐκεῖν' ἀπὸ τῆς στήθια, ποῦ ἀγκάληζον κ' ἦτο των φίλων·
 Ἀπὸ τῆς γλυκαγαπημένου, ποῦ διάλεγε χάριτο καὶ τρώγας,
 Ποῦ σ' ἔβαζεν εἰς τὸν λαχρόν σου στεφάνι ἀπ' ἀνθη πλαγμένον,
 Πῶς κλαίεις πικρὰ; πολὺ δίκαιον ἔχεις, σ' ἀρῆκεν ἐκεῖνη!
 Ποτάμι μου, κλαίεις· ἀκούω βαθεῖα ποῦ στεναρίζει·
 Τὰ πόδια ἐκεῖνα γλυκὰ πλεῖα τὸ ρεῦμά σου δὲν θὰ φιλήσῃ,
 Καὶ οὕτε τὰ χέρια ἐκεῖνα μὲ τὰς πόρ' νερό σου θὰ παίξουν.
 Καὶ σεῖς, βοσκοποῦλές μου, κλάψτε· βοσκοί, σεῖς τὰ μάτια σας
 [χύστε,

Καὶ εἰς τὰ οὐράνῃα ὁ θρόνος ἡγήσῃ ὅς ἀνέβη μέγας
 Νὰ ἡλκρωθῇ ἡ ψυχὴ μου βαρεῖα ποῦ βαρύνει ἡ λύπη.

Θυμῶμαι τὴν πρώτην ἡμέραν λευκὴ ἐνδυμένη ἡ κόρη
 Κατέβη· ἐκεῖ τὸ βουνὸ ἴσταν θεῶ με τὸ ἄσπρον κοπάδι·
 Κοινοῦσεν αὐτὴ τὰ φίλοι καὶ φιλόερα στὸ χέρι ἑδῶσται·
 Ἐπὶ τὸν κάμπο αὐτὴ σταν κατέβη βοσκὴ, βοσκοποῦλεις, ἀννάκας
 Τριγύρω τῆς ἡλιθαρὲν ὅλοι ἀπὸ πολλοῦ, ὡς κόρη ὡρεῖ;
 Δὶν ἡμίχλη ἐκεῖνη, καὶ βλάζει στὸ στόμα φιλόερα καὶ καίζει,
 Καὶ ὅλους μαγεύει πῶς θέλεις ὡς κόρη; γογγύζει τὴν βοσκῶν
 Κτυποῦσ' ἡ καρδίᾳ μου· πῶς εἶνε ἐν εὐθείᾳ; πεῖτε·
 Ἐκεῖνον ποθεῖ ἡ ψυχὴ μου· πῶς εἶνε ἡ ζωὴ μου·
 Πῶς ἔστρεμα τότε ἴσταν ἦλθε σὲ μέγα με γέλασ' ὅσα χεῖλη!
 Τὸ γέλοισ ἐκεῖνο, θεέ μου, μοῦ ἔφερε πίκρυν καὶ κλάψαις.

Προχέεις, συμφορὰ! ἐνθυμῶμαι τὸ ὄκρυ ποῦ ἔχουσ' ἐκεῖνη
 Γὰρ ἕνα ζαρκάδι μικρὸ ὅπου ἔρριψε κάτω ὅτ' ὡρεῖ
 Ἐνὸς κυνηγοῦ ἡ σάκτα σκληρὴ καὶ τὴν εἶδεν ἐκεῖνη
 Μὲ τὸ τοιμόνειρο ἡ μάτι ἴσταν νάλεγε· κύτταξε, κόρη,
 Μητέρα καλὴ, συμφορὰ μου! μὲ κλαίει πικρὰ εἰς τὰ ὄματα·
 Καὶ ἦλθεν ἡ φίλη μου λέγει· Ἀμνέ μου, ποτὲ μὴ σκοτώσῃς.

Νὰ μὴ τύχη ποτὲ, ἀδελφε, νὰ ἰδῇς ἐτοιμόνεκρο 'μάτι.
Ποῦ ν'ἄξευρες, ἄχ' καὶ ποῦ ν'ἄξευρες πῶς ὁ 'Δμνός σου
Σ' ὀλίγο 'στὸν τάφο τὸν κρύο θενᾶθλασε τὸ ἰδικό σου !

I. A. ZEPBOYΔAKHΣ.

ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ Α΄ ΑΙΝΙΓΜΑΤΟΣ.

Ν ἦ μ α, ρ ἦ μ α, τ ἦ μ α, β ἦ μ α.

ΑΙΝΙΓΜΑ Β΄.

Τὸ πρῶτόν μου θμύει· τὸ ἄλλο ἀφρανίζει.
Τὸ ὅλον μου τοὺς κήπους καὶ τοὺς ἀγρούς στολίζει.
"Βρωτὰ καὶ ἀγάπην σ' τὸ ἄτομόν μου τρέφεις·
"Ἄν μ' εὕρης μὲ τὰ ῥόδα τὴν κεφαλὴν σου στέφεις.
Τῶν ἄλλων ἀδελφῶν μου ἐγὼ μόνος ἀνάσσω.
"Ὁ καύσων θὰ σὲ εὕρῃ, ἐγὼ ἂν ἀποδράσω.
"Ἡ λύσις μου εὐκόλως θὰ πέσῃ πρὸ ποδῶν σου,
"Ἐὰν φυλλολογίσης τὸ ὥρολόγιόν σου.

Γ. ΓΟΣΙΟΣ.

"Υπεύθυνος ΠΡ. ΔΑΜΙΑΝΙΔΗΣ.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΡΜΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΕΤΟΣ Α'.

I

ΑΡΙΘ. Γ'.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει Δεκέμβριος 1878.

ΠΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Μ. ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛΗ

Ἀνάγνωσμα ὑπὸ ΑΔΕΣ. ΠΕΚΙΟΥ, ἀναγνώσθην ἐν τῇ ΚΘ.
τοῦ Συλλόγου συνεδριάσει.

--

(Συνέχεια ὡς ἀριθ. Β'. σελ. 39.)

Οὕτως ἡ μεγάλη αὕτη καὶ αἰωνόβιος σχολή καὶ μετὰ
τὴν τῶν πραγμάτων ἀνατροπὴν καὶ κατὰ λυσιν οὐκ ἐπαύ-
σατο προαγομένη καὶ καρποὺς ἀγλαοὺς ἀποφέρουσα μέχρι
τῆς ΙΘ' ἑκατονταετηρίδος, ὅτε κατὰ τὸ 1804 τῷ ζήλῳ καὶ
τῇ φιλοτιμίᾳ τῶν τοῦ Ἐθνους λογάδων Φαναριωτῶν διὰ
τὸ ἀνεπιτήδειον εἰς σχολὴν καὶ δυσκραεὶς τοῦ τόπου μετε-
τέθη ἡ σχολή σὺν τῷ Πατριαρχεῖῳ εἰς τὸν Βόσπορον κατὰ
τὴν Ξηρὰν λεγομένην Κρήνην, εἰς τὴν λαμπρὰν καὶ περ-
πνὴν οἰκίαν τοῦ αὐθέντου Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου, πρὸς
ἀγορὰν τῆς ὁποίας κατεβλήθη ἀδρά χρηματικὴ πληρωμή.
Ἐγένετο δὲ τοῦτο διὰ κοινῆς συνδρομῆς καὶ συνεισφορᾶς

τῶν τε ἁγίων ἀρχιερέων ἐνδημούντων καὶ ἀποδημούντων καὶ τῶν προϋχόντων τοῦ ἡμετέρου γένους· ἰδίᾳ τοῦ ὑψηλοτάτου αὐθέντου τῆς Μολδαβίας Δημητρίου Μουρούζη καὶ διατάγματι τοῦ τότε βασιλεύοντος Σελήμ τοῦ Δ', (μενούσης καὶ τῆς ἐν Φαναρίῳ προκαταρκτικῆς) τότε δὲ ἐκλήθη Πατριαρχικὴ Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολή καὶ Πάγκοινος τοῦ Γένους Σχολή καὶ Μουτεῖον καὶ Μέγα τοῦ Γένους Μουσεῖον.

Πρὸς ἄκριδестέραν γνῶσιν τῆς τοῦ Πατριαρχείου ἀποστάσεως περὶ τῆς Σχολῆς καὶ τοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς, ἀντιγράφομεν μέρος τι σιγγιλιῶδους γράμματος τοῦ παναγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυρίου Καλλινίκου περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἐν Βασιλειουσίτῃ ἐλληνικῆς Σχολῆς.*

« Περὶ μὲν οὖν τῆς ἐνταῦθα ἐν Κωνσταντινουπόλει κοινῆς πατριαρχικῆς Σχολῆς· τῶν ἐλληνικῶν μαθημάτων πρόκειται τῷ ἡμετέρῳ τῷδε πατριαρχικῷ καὶ συνοδικῷ σιγγιλίῳ εἰπεῖν· οὐκ ἀπὸ λόγου δ' ἂν εἴη, εἰ εἴηγησαίμεθα τὰ περὶ αὐτῆς.

Πατριαρχεύοντος γὰρ τὸ πρῶτον τοῦ παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου πρώην Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀγαπητοῦ καὶ περιπόθητου ἡμῶν ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ κ. Νεοφύτου κατὰ τὸ παρεληλυθὸς αψ (1789—1794) ἔτος ἀπὸ κοινῆς συνεπιφορᾶς πατριαρχῶν, πανεκλάμπρων, αὐθεντῶν, ἁγίων ἀρχιερέων, καὶ πάσης τῆς πανεκλάμπρου καὶ πανευγενοῦς χορείας, κατὰ τὸ περὶ

* Τὸ σιγγιλιῶδες τοῦτο γράμμα εὑρηται ὁλόκληρον ἐν τῷ Γ, τόμῳ τοῦ Περιδικοῦ Συγγράμματος τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, ἀναγνωσθὲν παρὰ τοῦ Κ. Μ. Παρανίκα ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ πραγματεῖᾳ περὶ τῆς ἐν Κ[πόλει Πατριαρχικῆς Σχολῆς κατὰ τὴν ΥΝΖ' τακτικὴν τοῦ Συλλόγου συνεδρίασιν (ἔτος 1875—76, Σελ. 91).

(αὐτῆς) σωζόμενον συνοδικὸν κατὰστιχον, συνέστη ἡ Σχολὴ αὕτη διὰ πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ συγγιλιώδους γράμματος ἐπὶ ὠρισμένοις κεφαλαίαις πρὸς τὸν σκοπὸν τῶν συμβαλλομένων καὶ . . . φιλομούσων καὶ φιλογενῶν πρὸς ἐπίδοσιν . . . μαθητῶν. Ἀπὸ τοσούτων μὲν δὴ τότε καὶ πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν συνέστη αὕτη. Ὅμως δ' οὖν ἤδη τῇ τε ἡμῶν μετριότητι μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς ἱερᾶς ὁμηγύρεως καὶ τοῖς πανεκκλάμπροις καὶ περιθλέπτοις προὔχουσι τοῦ ἡμετέρου Γένους καὶ τοῖς πανευγενέσι θεῖον μὲν ζῆλον ἔχουσι, θαυμαστὸν δ' οἶον τὸ φιλόκαλον, φιλόμουσόν τε καὶ φιλογενὲς ἐπιδεικνυμένοις, καὶ κατὰ τὸ εἶκος ἐπιμελῶς διεφρυνωμένοις, οὐ καλῶς ἔχουσα ἀνέφάνη οὐδὲ κατὰ τὸν σκοπὸν ἡμῶν τε καὶ τῶν ἀοιδίμων ἐκείνων φιλογενῶν. Ἐπὶ πολὺ οὖν περὶ τούτῳ βουλευομένοις καὶ τὰς αἰτίας πολυπραγμονοῦσι, δι' οὓς τὰ τῆς ἡμετέρας ταύτης Σχολῆς χειρὶν αἰείποτε ἔχει, καὶ . . . ἀθλίως ἐπὶ τὸ ταπεινόν τε καὶ ἀφανέστατον μετὰ χορηγίας καὶ ταῦτα (τῶν προσόδων) ἐξευρεθείσων ποτε, τὴν ἐνδεχομένην τοῦ δεινοῦ μηχανησαίμεθα ἱάσιν, καὶ ἐπανοήσαμεν, δι' ὧν ἂν πρὸ ὁδοῦ ἡμῶν καὶ κατὰ βούλησιν ἢ τῶν μαθητῶν ἐπίγνωσις γίγνοιτο, οὐδὲν ἄλλο . . . ἐμπαδῶν . . . τῷ τέλει καὶ ἀπ' εὐθείας τῷ κοινῷ πόθῳ ἐναντιούμενον . . . ὅλως ἀνεπιτήδειον, καὶ πάντῃ πρὸς διδασκαλίαν τε λόγου, καὶ συνεχῇ μαθητείαν τοῦ τόπου ἀπρόσφορον . . . , τῶν ἀνωθεν χρόνων διὰ περιστάσεις ἴσως ἀναγκαῖον τὸ πάλαι . . . ὑπαγορευούσης τὴν σχολὴν κεῖσθαι κεκληρώται· τοῦτο δὲ ῥᾶπτα κατὰδῆλον, ἐγένετο δι' ἑτέρου πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ . . . γράφεντος συγγιλιώδους γράμματος, ἐξιστοροῦντος πιστῶς τὰ αἷτια καὶ τὰ αἰτιατὰ τῆς Σχολῆς ταύτης, τὴν ἀναγκαιοτάτην μετástασιν αὐτῆς τοῦ λοιποῦ εἰς τὸν (τοῦ) καθ' ἡμᾶς Καταστένου Κουρούτσεσμεν, ὥστε εἶναι αὐτό-

χρημα Σχολήν, Μουσείον καὶ Μουσῶν τέμενος καὶ μουσo-
τρόφων ἀνδρῶν ἐνδιαίτημα. Πρόκειται δὲ ἡμῖν κοινῶς
σπουδῇ, καὶ σκοπός α προσεκθεῖναι περὶ
τῆς διοικήσεως αὐτῆς, οὐχ ὥς τὸ πρῶτον ἐκεῖνο
σιγγίλιον, καὶ τὴν ἐν ἐκείνῳ τῶν εἰς τὴν σχολὴν ἀφιερω-
σάντων βούλησιν, ἀλλ' ὥς καὶ ἀνανεούμενοις μάλιστα
τὰ πρὸς τὴν ἐπίδοσιν τῶν μαθητῶν,, ὅσα ἀπὸ
τῶν ὕστερον συμβάντων τῇ σχολῇ ἀναγκαῖα ἡμῖν ἀνεφάνη.

Α') μὲν οὖν ἔστωσαν ἑφοροὶ τῆς σχολῆς ὁ αἰὶ οἰκουμε-
νικὸς πατριάρχης τε καὶ ὁ μέγας διερμηνεὺς τῆς κραταιᾶς
Βασιλείας καὶ ὁ ἐκλαμπρότατος καὶ περιβλεπτός βεζιζαδὲς
κύριος Δημήτριος Μουρουζῆς, ὡς φιλόμυστος καὶ φιλογε-
νῆς, καὶ καὶ ἀντιλήπτωρ αὐτῆς τῆς σχολῆς,
καὶ ὁ πανευγενέστατος ἄρχ. μέγας λογοθέτης
κύριος Ἀλέξανδρος, οὐ μόνον ὡς φιλόκαλος
καὶ ἐνθέρμῳ ζήλῳ πρὸς ἐκτέλεσιν καὶ σύστασιν, τῶν κοινῇ
ὠφελίμων προτιμώμενος, ἀλλὰ καὶ μέγας λογοθέτης
τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, οὗτινος ὀφφικίου
τοὺς αἰὶ κατόχους μετὰ τῶν ἀνωτέρω ἐφορεύειν τῆς Σχολ-
λῆς εἰκότως ἐγκέχριται. Ἐπίτροποι δὲ ἐκ τῆς ἀγίας καὶ
ιεράς συνόδου ἀρχιερεῖς οἱ ἱερώτατοι μητροπολίται ὅ τε Κυ-
ζίκου, ὑπέρτιμος καὶ ἑξαρχος παντὸς Ἑλλησπόντου κύρ
Ἰωακείμ, ὡς διαπρέψας πάλαι ἐν αὐτῇ τῇ Σχολῇ καὶ κο-
σμήτωρ αὐτῆς φανείς, ὡς οὐκ ἄλλον ὁ Δέρκων, ὑπέρτιμος
καὶ ἑξαρχος Βοσπόρου Θρακικοῦ καὶ Κυανέων κύριος Γρη-
γόριος, ὡς Μουσῶν τρόφιμοι ἀμρότεροι καὶ περὶ τὰ μαθη-
ματα διαπρέψαντες, ἔτι δὲ καὶ ζήλον διακαῆ περὶ τὰ κοινὰ
καλὰ ἀείποτε ἐπιδεδειγμένοι, καὶ δύο ἄρχοντες ἐκ τῆς πανευ-
μενοῦς χορείας, ὅτε εὐγενέστατος ἄρχων . . . καὶ ὁ εὐγενέ-
στατος ἄρχων κύριος Δημήτριος Σχινᾶς, οἱ φιλο-
λόγοι καὶ τῶν Μουσῶν θιασῶται, καὶ τῶν καλῶν ζηλωταί,

καὶ δύο παρὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεκριτοτέρων ἐμπόρων, οἱ τιμιώτατοι καὶ χρησιμώτατοι ὅ τε κύρ Κωνσταντῖνος Μανδγατζόγλους καὶ ὁ Ἀντωνάκης Τζιρᾶς, ὅπως οὗτοι πάντες οἱ ἀνωτέρω διαληφθέντες ἐπίτροποι ὡσιδιὰ βίου, εἰ μὴ τις ἀνάγκη παρεμπεισοῦσα ἐμποδῶν τινι γίγνοιτο πρὸς τὴν μετὰ τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας διεξαγωγὴν καὶ διοίκησιν.

Β'.) Ἐστω συνοδικὸν κατὰστίχον ἀπάντων τῶν τῆς Σχολῆς χρημάτων, περιέχον ἀεὶ ὅποσα καὶ παρὰ τίνος ἐδόθησαν. Τὰ δὲ τῆς Σχολῆς χρήματα διδόνθωσαν ἐπὶ τόκῳ μὴ μέντοι παρ' ἐμπόροις, ἢ ἄλλοις τισίν, ἀλλὰ μόνον εἰς ἐπαρχίας ἀρχιερέων, καὶ δι' αὐλικῶν ὁμολογιῶν, αἵτινες μετὰ τοῦ ῥηθέντος συνοδικοῦ κατὰστίχου, καὶ ἄλλων ἐγγράφων . . . περικλειόμενα, ἐναποκεῖ(σθωσαν) κατὰ τὸ λιθοκτιστον, οἶκημα τὸ ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Σχολῆς. (ἔχέτω) δὲ καὶ τὸ κιβώτιον κλειδῶς δύο, ὧν περ ἡ μία φυλα(ττέσθω) παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν χρημάτων ἀρχιερέως ἐπιτρόπου, ἢ δ' ἄλλη παρ' ἐνὸς τῶν ἀρχόντων ἐπιτρόπων. Τοὺς λογισμοὺς τῆς ληψοδοσίας κατεχέτω ἐπὶ ῥητῇ τῇ συντάξει εἰς τῶν προηγμένων, καὶ πείραν ἔχόντων, μαθητῶν, ὃν περ ἂν ἐγκρίνωσιν οἱ ἐπὶ τῶν χρημάτων καὶ λεγέσθω οὗτος, ὅστις ποτ' ἂν εἴη, γραμματικὸς τῆς Σχολῆς, ἐπὶ μισθῷ τῷ προσήκοντι. Οἱ δὲ ἐπὶ τῶν χρημάτων παραλαμβανέτωσαν μὲν καὶ τὰς προσόδους, ποιήσθωσαν δὲ καὶ τὰς περὶ τὴν Σχολὴν δαπάνας τὰς τε ἄλλας, καὶ τὰς πρὸς τροφήν διδασκάλων καὶ μαθητῶν. Καὶ τὰ μὲν ἐν ἔθει καὶ ὥρισμένα δαπανήματα καθ' ἑαυτοὺς ποιήσονται, τὰ δὲ ὥρισμένα, μὴδὲ κοινῇ δεδεγμένα μὴδ' ὅλως ἐξέστω αὐτοῖς ποιεῖσθαι ἀφ' ἑαυτῶν, πρὶν ἂν ἀνακοινωσάμενοι . . . , προσλάβωνται τοὺς ἀεὶ ἐφόρους καὶ ἐν ἀρχῇ ἐκάστου ἔτους ἀπολογισμὸν διδόντωσαν ἐπὶ καὶ καθαρῶν κατὰστίχων

περὶ τῶν προσόδων καὶ δαπανημάτων τῆς Σχολῆς· τῶν δὲ προσόδων τῶν δαπανημάτων, αἱ ὑπόλοιποι, εἰ οὕτω τύχοι, ὅσαι περ ἂν προσμένωνται, καθεῖνα προστιθέμεν. . . . τῷ εἰρημένῳ συνοδικῷ καταστίγῳ διὰ τῶν αὐτῶν ἐπιτρόπων τῆς Σχολῆς γνώμη τε καὶ εἰδήσει τῶν ἐφόρων, ὁμοίως τοῖς προτέροις τε καὶ ἄρχουσι τοκιζέσθωσαν. Αὐξήσεως δὲ προσγινομένης ταῖς τῆς Σχολῆς προσόδοις τῷ χρόνῳ καὶ τῶν χρημάτων θεία συνάρσει πληθυνομένων πρὸς ἀφθονωτέραν, ὡς εἰκός, τοῦ ἀγαθοῦ τῆς παιδείας τοῖς ὁμογενέσι μετάδοσιν προσ ἀναλόγως καὶ τὸν τῶν ὑποτρόφων μαθητῶν ἀριθμὸν εὖλογον κέκριται ὠνεῖσθαι τε καὶ ὅσαι δὴ τῶν βιβλίων πρόσφοραί τε καὶ χρήσιμοι πρὸς ἐπὶκόσμησιν μὲν τῆς κατὰ τὴν Σχολὴν βιβλιοθήκης, πρὸς χρῆσιν δὲ μάλιστα τῶν τε διδασκάλων καὶ τῶν μαθητῶν τοῖς ἀπορωτέροις ἀντιγράφουσιν ἂν καὶ ἀναγινώσκουσι καὶ ἐκσφραγίζεσθαι τῆς Σχολῆς τῇ σφραγίδι πρὸς διάγνωσιν αὐτῶν καὶ ἀσφάλειαν. (Ἔστω) δὲ καὶ βιβλιοθηκάριος εἰς τῶν μαθητῶν ὁ ἐγκριθησόμενος ἐπὶ μισθῷ τῷ προσήκοντι, ἔχων καὶ κατάλογον ἀνά χειρας τῶν ἐνσφραγίστων βιβλίων, ὡς εἴρηται, ὑπογεγραμμένον παρὰ τῶν ἐπιτρόπων, καὶ ἐνσεσημασμένον τῇ τῆς Σχολῆς σφραγίδι, μὴ ἐξὸν αὐτῷ ἐκδιδόναι τῷ αἰτησαμένῳ βιβλίον, μὴ εἰδόντων τῶν ἐπιτρόπων. Τὴν δὲ τῆς Σχολῆς σφραγίδα εἰς τρία μέρη, διεγνώκαμεν, ὧν τὸ μὲν, ἐνὶ τῶν ἐπιτροπεύοντων ἱερωτάτων ἀρχιερέων, τὸ δὲ, ἐνὶ τῶν εὐγενεστάτων ἀρχόντων ἐπιτρόπων, τὸ δὲ τρίτον ἐνὶ τῶν χρησιμωτάτων ἐμπόρων ἐπιτρόπων, ἢ τινι (χρησθώσαν) πρὸς ἐπισφράγισιν, ὡς εἴρηται, τῶν τε βιβλίων καὶ ὁμολογιῶν, εἴποτε ἄρα . . . καὶ παντὸς ἄλλου τῶν ἀναγκαίων ἐγγράφων.

Γ') δὲ περὶ τὴν αἵρεσιν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν δύο δι-

δασκάλων φιλοσόφου τε καὶ τοῦ πρώτου τῶν γραμματικῶν
 ὅτι πλείστην καὶ μεγίστην τὴν ἐπιμέλειαν καταβλητέον,
 πεπεισμένους, ὅτι τὰ περὶ τὴν ἄλλην τῆς Σχολῆς διοίκη-
 σιν ἁμαρτήματα οὐ τοσαύτην ἐπάγει τὴν βλάβην, ὅσιν ἡ
 τῶν διδασκάλων ἀμαθία καὶ ἀμέλεια, ἢ ἀφροσύνη καὶ
 λοιπὴ κακοήθεια. Ὡς οὖν ἀρχῆς καλῆς οὔσης τῇ Σχολῇ
 τῆς τῶν διδασκάλων μαθήσεως καὶ φρονήσεως, καὶ τὰ μέ-
 γιστα, μᾶλλον δὲ τὸ πᾶν, συμβαλλομένης πρὸς τε τὴν ἐν
 λόγοις ἐπίδοσιν, καὶ πρὸς κατάρτισιν τῶν ἡθῶν τῶν μαθη-
 τῶν, προσήκει μὴ ἀπλῶν, μηδὲ πρὸς χάριν ἢ δόξαν ἀφο-
 ρῶντας παραλαμβάνειν τοὺς διδασκάλους τούτους, ἀλλὰ
 καὶ μάλιστα ἐξετάζοντας, εἰ τῷ ὄντι εἰσὶν, οἷοι ἐπαγγέλ-
 λωνται, μηδὲ οἶσθαι τοὺς περὶ τι εὐδοκιμοῦντας ἀπλῶς
 καὶ πρὸς πάντα ἐπιτηδεύειν ἔχειν μηδὲ (αἰρεῖσθαι) διδάσκα-
 λον ἐπὶ τούτοις. ὣν τὴν ἕξιν πρὸς διδασκαλίαν οὐκ ἔχει.
 Οὐκ ἔστι γὰρ οὐκ ἔστι τὸν αὐτὸν πρὸς πάντα ἔχειν τὸ τέ-
 λειον. Τοιούτους οὖν οἰκείως ἔχοντας πρὸς τὸν σκοπὸν ἀπο-
 καθίστασθαι δεῖ τόν τε φιλόσοφον καὶ τὸν πρῶτον τῶν γραμ-
 ματικῶν ἐφ' ᾧ αὐτοὺς διδόναι λόγον τῆς τε ἐν μαθήμασιν
 ἐπιδόσεως τῶν μαθητῶν καὶ τῆς εὐταξίας ἀπάτης τῆς
 Σχολῆς. Καὶ ὁ μὲν φιλόσοφος τὰ πρῶτα ἐν ταῖς διδασκά-
 λοις (φερέτω), ὅστις ἅ τε δὴ λίαν ἐπωφελοὺς καὶ ἐς τὰ μά-
 λιστα συμφερούσης πρὸς τε γύμνασιν νοῦς καὶ εὐρεσιν τῆς
 ἀληθείας τῆς τῶν ἐπιστημονικῶν μαθημάτων, ὅσον ἀριθμη-
 τικῆς, γεωμετρίας, γεωγραφίας, σφαιρικῶν, ὁστρονομ(ίας)
 καὶ τῶν λοιπῶν τῆς φιλοσοφίας μαθημάτων, παραδόσεως,
 ἥτις μετὰ (τὴν εἰς τὰ) γραμματικά, ποιητικά καὶ ῥητορικά
 τελείωσιν δεῖ γίνεσθαι, παραδιδόναι ταῦτα ὀφείλει μετὰ
 τῆς προσηκούσης ἀκριβοείας τε καὶ ἐπιμελείας. Ὁ δὲ πρῶ-
 τος τῶν γραμματικῶν διδάσκαλος μηδ' ὅλως ὑποκείσθω τῷ
 φιλόσοφῳ τὰ πρὸς διδασκαλίαν τῶν γραμματικῶν. Ἐξ

σκημένος δὲ ὢν τὰ ῥητορικά μετὰ τὴν τοῦ συν-ακτικοῦ παράδοσιν διδασκῆτω διὰ γυμνασμάτων καὶ τὴν ῥητορικὴν τέχνην· αἰρήσεται δὲ, τῇ εἰδῇσει μὲν τοι τῶν ἐφόρων καὶ ἐπιτρόπων, ὑποδιδασκάλους δύο, τὸν μὲν ἐπὶ, τοὺς δὲ ἐπὶ τοῖς ἄρτι τῶν μαθημάτων προσαπτομένοις· τῶν δὲ γραμματικῶν ἕκαστος διδασκῆτω σαφῶς καὶ διακεκριμένως τῆς ἐπιδόσεως· τῶν μαθητῶν, εἰ δυνατόν, στοχαζόμενος, ὁ μὲν πρῶτος τὸ συντακτικόν, ὁ δὲ δεύτερος, τὸ ὀρθογραφικόν, σχηματιστικόν καὶ λ. π. . . . μέχρι τῶν λεγομένων συμφωνιῶν, ὁ δὲ τρίτος, τὸν Χρυσολωρᾶν καὶ τὸν Αἰσώπον, καὶ Χρηστοθήειαν, καὶ τοὺς τύπους τῆς Γραμματικῆς πρὸς διάκρισιν τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ λόγου, ὅστις, τῇ Σχολῇ, μέλος λογιζομένη ὧδε, ἐξηγητῆμ. . . . τοῦ πρώτου τῶν γραμματικῶν διδασκάλου. Ὁ δὲ ἅπαξ γούν τοῦ μηνὸς ἀπερχόμενος, ὡς δὴ ἐπιστάτης ἐκείνου, καὶ ἔφορος, ἀναθεωρεῖτω τὰ κατ' αὐτὸν καὶ διορθοῦτω, ὡς εἰκός, ὅσον ἂν διορθώσεως γένηται, ὡς οὕτως ἐπιμελεῖσθωσαν ἅπαντες οἱ διδάσκαλοι προστάγειν μαθητὰς ἑκάστου ἔτους, ὁ μὲν πρῶτος τῶν γραμματικῶν, τῷ φιλοσόφῳ, . . . Ἰν' οὕτως αἰεὶ μὴ διαλείπη ἡ τῶν μαθητῶν προαγομένη ἐπίδοσις. Ἐστὼ δὲ ἐπὶ τοῖς διδασκάλοις τιμωρίας ἐπιτιθέσθαι τοῖς μαθηταῖς πρὸς τωφρονισμόν μὲν τοι καὶ ἐπίδοσιν, ἀλλὰ μὴ ἀναιτίως· ἣν γὰρ τοιοῦτόν τι συμβῇ, τότε οἱ ἐπιτροποὶ συμβουλαῖς καὶ παραινέσεσι καταπαύσουσι τοὺς τοιούτους ὀργίλους τῶν διδασκάλων. Τοῖς δὲ διδασκάλοις ἀποδεδείχθω μισθός, ὅσος ἂν συντεθῇ πρὸς τὴν ἀξίαν ἑκάστου· ἀποκείσθω δὲ βραβεῖα τῷ τε φιλοσόφῳ καὶ τῷ πρώτῳ τῶν γραμματικῶν διδασκάλῳ, ἐπειδὴν τελείους ἀποδείξωσι μιᾶς τάξεως μαθητὰς, καὶ τῆς σφετέρας διαδοχῆς ἀξίον ἐκείνων τινὰ, οἱ μὲν ἱερωμένοι τύχωσιν οὕτως ἀμειβεσθαι παρὰ τῆς Ἑκκλησίας δι' ἐπαρχίας προσφόρου, εἰ δὲ λαϊκοί, τιμᾶσθαι

τε παρὰ τῶν ἐν Οὐγγροβλαχίᾳ καὶ Μολδοβλαχίᾳ ἡγεμονεύειν λαβόντων καὶ εἰς ὑπουργίαν παραλαμβάνεσθαι ἐν' οὕτως καὶ οἱ μετ' αὐτοὺς τὴν διδασκαλίαν διαδεξόμενοι ἐπιμελέστερον καὶ φιλοτιμότερον ἔχωσι περὶ τὴν παράδοσιν. Τῆς δὲ καταρτίσεως τῶν ἡθῶν καὶ εὐταξίας τῆς Σχολῆς (ἐπιμελείσθωσαν) ἐκ παντὸς τρόπου οἱ ἐπίτροποι διὰ τῶν διδασκάλων.

Δ') Ἐστῶσαν δ' ὑπότροφοι μαθηταὶ δύο καὶ δέκα, τὸ γε (νῦν) ἔχον, τὴν ἡλικίαν μὴ πρεσβύτεροι τῶν εἰκοσιπέντε ἐτῶν, νεώτεροι τῶν δύο καὶ δέκα, οἵτινες πένητες καὶ ἄποροι ὄντες καὶ μηδ' αὐμοθεν πόρον βιωῆς ἔχοντες, εὐφυῖαν τε καὶ ἐπιμελείαν ἐν ἤθεσι χρηστοῖς ἐμφαίνουσι, τὴν περὶ τὰ μαθήματα ἐπίδοσιν, καὶ οὕτω ὑπὸ ἐγγυηταῖς ἀξιοπίστοις τῇ Σχολῇ, μηδέποτε (ἐκτὸς αὐτῆς) γινόμενοι, ἀλλὰ νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν, ὅσον οἶόν τε, προσανέχοντες τοῖς μαθήμασι, μεθόλως προϊόντες τῆς Σχολῆς ἄνευ ἀδείας τοῦ διδασκάλου, μηδέ τις ἄλλος διανυκτερευέτω, μηδὲ ἐγκαθευδέτω τῇ Σχολῇ, ἀλλὰ μόνον αὐτοὶ οἱ ὑπότροφοι, ὧν τὰ τροφεῖα ἀνὰ πεντακόσια γρόσια κατ' ἔτος διδόνθω ἐπίσης ἐκάστῳ.

Ε') Ἐπειδὴ δὲ ἀνεράνη κατάχρησις ἐν τοῖς ὑποτρόφοις μαθηταῖς καὶ πολλοὶ ἀπατήσαντες δυναμένους τινάς, κατ' ἔλεον ἐκείνων μὴ προστηκόντων ἔλαθον παραγραφέντες τῷ καταστρίχῳ παρὰ τὴν βούλησιν τῶν ἀναθεμένων καὶ ἀφιερωσάντων καὶ προτιμηθῆναι τῶν ἀξίως ἀν' λαμβανόντων τὸν ἔλεον τῶν μαθητῶν πάντῃ ἀπόρων, χρηστοῶν, ἐπιμελῶν τε καὶ εὐφυῶν, καὶ ὥσπερ τῷ Φινεῖ, οὕτω καὶ οἱ τοῖς ἀπόροις ἐκείνοις ἀρήρπασαν ἀπὸ τοῦ φάρυγγος τὴν τροφήν. διὰ τοῦτο τοῦ λοιποῦ, ἵνα μήτε οἱ δυνάμενοι ἐνοχλῶνται τι μήτε τοιαῦτ' ἄττα συμβαίνει παρὰ τὴν βούλησιν τῶν ἐλεούντων καὶ ἐλεησάντων εἰς τὴν σχολήν, οἱ

ὑπότροφοι μαθηταὶ κατὰ μῆνα λαμβανέτωσαν τὸ τεταγμένον καὶ ἐξεταζέσθωσαν (τόνδε) τὸν τρόπον. Οἱ ἔφοροι καὶ ἐπίτροποι, ὡς θιασῶται τῶν Μουσῶν, καὶ φιλόλογοι καὶ φιλογενεῖς συναρχέσθωσαν ἐν τῇ Σχολῇ καὶ προσφωνεῖτωσαν τοῖς διδασκάλοις τῷ τε φιλοσόφῳ καὶ τῷ πρώτῳ τῶν γραμματικῶν ἅρας καὶ ἀφορισμοὺς μὴ τι πρὸς χάριν ἢ διὰ ἀπέχθειαν εἰπωσι, καὶ οὕτω πυνθανέσθωσαν αὐτῶν ὁπόσους ἐν τῇ Σχολῇ ἔχουσι μαθητάς, οἳ ἐν τῷ πρὸ τούτου κεφαλαίῳ προσδιορίζονται. Εἴτα ἐγγράφως ἐν καταστήχῳ παραλαμβάνετωσαν μὲν παρὰ τῶν ῥηθέντων δύο διδασκάλων τὰ ὀνόματα τῶν μηδαμῶθεν ἄλλοθεν ἐχόντων πόρον ζωῆς ἐπιμελῶν καὶ εὐφυῶν μαθητῶν, ὅμως δὲ καὶ αὐτοὶ τῶν μαθητῶν ἐκείνων καθ' ἕκαστον πείραν τῆς ἐπιδόσεως λαμβάνοντες, ἐρωτήσεις τε καὶ ἀπορίας τὰς προσηκούσας παραβάλλοντες, ὅσοι περ ἂν φανῶσι τῇ ἐπιδόσει τοιοῦτοι, ὅσους οἱ διδασκαλοὶ εἰπον, ἐκείνους ἐπαίνοις τε καὶ ἐλπῖσιν. . . . ὡς ἀλληθέται πρὸς τὸν τῆς παιδείας ἐρωτα. Ἐὰν δὲ νοσήσωσί τινες τῶν μαθητῶν, ἔστω φροντίς τῶν ἐπιτρόπων περὶ τῆς προσηκούσης νοσηλείας ἐκείνων.

(Ἀκολουθεῖ)

Ο ΚΑΛΙΒΑΝΟΣ

(Συνέχεια· ἴδε ἀριθμ. Β'. σελ. 43).

ΠΡΑΞΕΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Κῆπος τῶν ἀνακτόρων τοῦ Μιλάνου.

ΣΚΗΝΗ ΠΡ ΤΗ.

Καλιθάρος (κεκρυμμένος), Γόνζαλος, Ὁρλάνδος, Ἡρακλῆς, Τριφενέτος, Ρουγίερος, Ρινώλδος, Βαλδύκιος, Βελιλάκουας, Βάγνερ, Σιμπλίκων, Λεονάρδος, Τρίνκουλος, Ὑάκινθος, Γασπαρόνης, Ἰμπιριὰς, Ζιτέλλα, Ἀντζολίνος, Ἰακωβῖνος, Βουαδέος, νεανῖαι, κύριοι, μουσικοί, ἀγγελιαφόροι, χωρικοὶ τοῦ Μιλάνου, ἑταῖροι.

Τὸ ἀνάκτορον εἶνε λαμπρῶς περρωταγωγημένον. Ὁ διάδρομος διεσκευασμένος διὰ γιγάντων φαίνεται οἷοναί σκιερὸς ἐν μέσῳ τῶν φώτων. Ἐψηλὰ παράθυρα ἀνοικτὰ δι' ὧν διαφαίνονται οἱ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ πολυέλαιοι. Μακραὶ στοαὶ περιστοιχισμέναι ἐξωθεν διὰ δένδρων ξανοτρόπων. Μουσικοὶ θίασοι, τοποθετημένοι ὑπὸ ἀναδενδράδας. Ὅμιλοι εὐγενῶν, κυκλοφοροῦντες. Ἑταῖ-
ραί τινες ὑπηρετοῦσαι παρὰ συμπλέγμασι θαυμαστῶν. Ἄστοι τοῦ Μιλάνου, ὑπὸ ἐνδύματα ἀπλούστερα, περιπατοῦντες. Ὁ Ὀρλάνδος καὶ ὁ Ἡρακλῆς διαθαίνουσιν ἀλληλοκρατούμενοι ἐκ τοῦ βραχίονος.

Ὀρλάνδος. Ὑποστηρίζω κύριε Ἡράκλεις, ὅτι ὁ Δοῦξ εὐ-
ρίσκεται εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀπώλειας καὶ μετ' αὐτοῦ καταστρέφει καὶ ἡμεῖς.

Ἡρακλ. Διατείνονταί, ὅτι παρῆλθον ἤδη 4 ἢ 5 χιλιάδες ἔτη καὶ ἴσως πολὺ ἀπώτερον τούτων, καθ' ἃ ὁ κόσμος τρέχει πρὸς τὴν ἀπώλειαν καὶ ἐντούτοις κινεῖται πάντοτε. Τοῦντεῦθεν τὸ πᾶν κρημνίζεται καὶ ἀνεγείρεται. Ὁ τροχὸς τῆς τύχης συνει-
θίζει νὰ περιστρέφηται ἀδιακόπως.

Ὀρλ. Ἐχει χαλῶς; ἀλλὰ, πόσοι δὲν κλίνουσι τὸν αὐχένα.
Ὁ Δοῦξ καὶ ἱκανὴν παιδείαν ἔχει καὶ φιλόσοφος εἶνε. Ἐν τού-
τοις τὰ ἀνθρωπάκια ταῦτα ἅτινα ἔπρεπε νὰ μένωσιν εἰς τὰς τρώγλας των, πολὺ φοβοῦμαι μὴ μᾶς παρουσιάζωσιν ἐξεγερσὶν τινα περιφρονήσεως.

Ἡρακλ. Ἀ! ἀνευ δυσπερίετων. Τρόντι οἱ ἄνθρωποι δὲν σέδονται ἢ μόνον ἐκεῖνον ὅστις τοὺς φρονεῖ. Ὅποταν ἄλλως, τυγχάνουσι συνετοῦ ἡγεμόνος λέγουσιν « Ἀπαγε! » Ὅποι᾽ αἰσχύνῃ!

Παρέρχονται. — Εἰσέρχονται εἰς τὴν σκηνὴν ὁ Τριφονέτος, ὁ Ρουγιέρος καὶ τινες ἄλλοι.

Τριφ. Θὰ ἴδωσιν ὅτι ἐκ τῆς ἰλῦος θελευσιν ἐξελθεῖ τέρα-
τα, ἄγνωστα μέχρι τοῦδε εἰς αὐτούς.

Ρουγ. Οὐδόλως πιστεύω εἰς τέρατα, ἀ οὐδέποτε ἐγνώρισα.

Τριφ. Καὶ ὁ Καλιθέανος;

Ρουγ. Ὁ Καλιθέανος βεβαίως ἦτο ἐν τέρας, καθ' ἣν ἐπο-

χὴν ἦτο εἰς τὴν μαγικὴν νῆσον, ἀλλ' ἦδη ἐμορφώθη ἐν τῇ μαγίᾳ ταύτῃ σχολῇ τοῦ συμφετώδους πλήθους, ἥτις καλεῖται Μιλάνον. Μένει οὐχ ἥττον μέθυρος καὶ ὀνηρός· ἐπομένως ἀντὶ μιᾶς φιλικῆς οἴνου χρονοτριβοῦσιν αὐτὸν ἐπὶ ὀλόκληρον ἡμέραν. Ἄ! πόσον εὐθὺνὰ πολιτίζονται τὰ τέρατα!

Ὁ Ἑρακλῆς καὶ ὁ Ὀρλάνδος προσήγγισαν πρὸς τὴν συνάθροισιν.

Ὁρλ. Πῶς, δικτὶ δὲν συγκαταριθμεῖτε καὶ τοὺς κακούργους;

Ρουγ. Διότι κακούργοι δὲν ὑπάρχουσι.

Ὅλοι ἐκρήγνυνται εἰς γέλωτας.

Καὶ ἡ ἀγχοῖν! πῶς ὀνομάζεις σὺ ἐκείνους τοὺς ὁποίους κρεμῶσιν;

Ρουγ. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀνθρωπάκια ταῦτα σπανιώτατα ἀπαντῶνται.

Ὁ ὁμίλος διαλύεται.

Εἰσέρχονται εἰς τὴν σκηνήν, ὁ Ῥινάλδος, ὁ Βαλδούκιος καὶ ἄλλοι.

Ρινάλδ. Κατ' ἐμὲ ὁ βίος εἶνε τὸ νὰ ἐπιτύχη τις.

Βαλ. Νὰ ἐπιτύχη τίνος ἀπὸ τοῦ ὁ βίος ἐξαντλεῖται εἰς τὴν ἀπόδλεψιν σκοποῦ τίνος; Ἐπομένως μόλις ἐπιτυγχόντος αὐτοῦ βλέπει ὅτι μὴδὲν ἦτο οὗτος.

Οἱ διάφοροι ὁμίλοι συνέρχονται.

Ἑρακ. Προτιμότερον ἀληθῶς νὰ ἐπιδιώκῃ τις ἓνα σκοπὸν διότι ὁ σκοπὸς ἐπιζῇ ὑμῶν.

Βαλδ. Τούναντίον οὗτος ἀποθνήσκει πρὸ ἡμῶν. Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐπεκράτησε παρ' ἡμῖν ἐπιτυχῆς τις ἰδέα, αἱ ἐλλείψεις διατελοῦσιν ὑπὸ διηνεκῇ ἔλεγχον· εἴτα ἀπολακτίζονται παρὰ πάντων, ἡ δὲ ἀκόλουθος γενεὰ ἐκμηδενίζει τὸ ἔργον ἐφ' οὗ ὑμεῖς μετὰ τῆς αὐτῆς πεποιθήσεως ἠτενίζατε. Ὁ κυρίως μοχλός, εἶνε ὁ νεωτερισμός.

Ὁρλάνδ. Ἡ οἰκογενειακὴ ἀφροσύνη ἐπικυρθεῖ ὅ,τι ἡ εἰμαρμένη τοῦ ἀτόμου θεωρεῖ ὡς μάταιον.

Ρουγ. Ναί, οὕτω φαίνεται πρὸ τῶν ὀρθολογικῶν τῶν ἡττον φιλοσοφικῶν διατεθειμένων πνευμάτων. Ἀλλ' ἵνα περιορισθῇ

τις ἐντὸς τοῦ οἰκογενειακοῦ ὁρίζοντος δέον νὰ ᾖ πεπεισμένος ὅτι ἡ οἰκογένεια, ἥς ἀποτελεῖ μέρος εἶνε ἀνωτέρα πασῶν. Καθόσον πεπεισμένων ὄντων καὶ τῶν τρίτων ἀφ' ἑτέρου, περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, τὸ συμπέρασμα καταπίπτει μὴ ὑπερχεύσης περιπτώσεως δικαιοσύνης τοὺς πάντας. Προλήψεις καὶ ματαιοφροσύνη προδήλως εἰσὶν αἱ βάσεις τοῦ βίου, ἡ δὲ φιλοσοφία, ἐκμηδενίζουσα τὰς προλήψεις ὑποσκάπτει αὐτὰς τὰς βάσεις τοῦ βίου.

Ὁρ.Ι. Ὁ πατριωτισμὸς εἶνε τι μονιμώτερον.

Ῥοογ. Οὐχί· ἀντιτάσσω τὴν αὐτὴν ὡς καὶ προηγουμένως σκέψιν. Δύνασθε νὰ πεισθῆτε ὅτι ἡ πατρίς σας χαίρει ἐξοχόν τινα ἰδιότητα, ὅποταν ἅπαντες οἱ ἐνοικοῦντες τὴν ὑψηλίον πατριῶται ἀξιοῦσι τὸ αὐτὸ προνόμιον διὰ τὰς ἑαυτῶν; Τοῦθ' ὅπερ παρὰ τοῖς ἄλλοις ὑμεῖς πρόληψιν ἢ φανατισμὸν ὀνομάζετε πρέπει νὰ ᾖ τις ἀσπάλας ὅπως μὴ διακρίνητε ὅτι οὕτως τὴν αὐτὴν ὑποστηρίζουσι κρίσιν περὶ ὑμῶν.

Τρίκουντος, τρέχων τῇδε κἀκεῖσε μετὰ τοῦ μαστιγίου του.

Οὐδέποτε εἶδον ἑορτὴν, πλὴν τῆς παρούσης, ἔχουσαν ποσαύτην ὁμοιότητα μὲ κηδεῖαν. Ὁ κόσμος ὅλος εἶνε φιλόσοφος καὶ μὰ τὴν ἀλήθειαν δὲν τολμῶ νὰ ριψοκινδυνεύσω οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἀνοησίαν. Ὁ Πρύσπερος ἐντούτοις δὲν ἀστειεύεται ποσῶς. Ὅλοι δὲ οὗτοι οἱ κύριοι ἀπόψε εἰσὶ λίαν, σκεπτικαὶ ἢ ὥστε νὰ δώσωσι προσοχὴν εἰς ἓνα ταλαίπωρον τρελλόν. Καὶ ὅμως οἱ τρελλοὶ ἐνίοτε εἰσὶ σοφοί.

Ὁ ὁμιλος τῆς Ἱμπεριάδος πλησιάζει.

Γάκ. Ἀναμυθόλω, ἡ θελκτικὴ αὕτη κεφαλὴ, ἡμέραν τινα, θέλει καταστῇ κεφαλὴ νεκροῦ.

Ἰμπ. Ω! ἐξαίρετος χαιρετισμὸς Ὑάκινθε. Χειροτονήθητε λοιπὸν μοναχὸς ἀπὸ τοσοῦτον ἀντιποιεῖσθε φιλοσοφίας. Δέον νὰ μὴ θεωρῇ τις οὕτε ἐκ τοῦ πολὺ πλησίον, οὕτε ἐκ τοῦ πολὺ μακρὰν. Σαῖς δὲ διαστρέφετε ὡταύτως τὴν ὄρασιν τοῦ ὀρθαλμοῦ σας καὶ ἐὰν ἔτι τοποθετήσῃτε τὸ ἀντικείμενον, πρὸ τῶν ὁμμάτων ὑμῶν καὶ ἐὰν τὸ ἀπομακρύνῃτε ἐκτὸς τῶν ἀκτίων αὐτῶν. Τὸ νὰ ᾖ τι ἐφήμερον, δὲν εἶνε λογικόν, ὅτι εἶνε καὶ μάταιον. Ἐφήμερον δὲ εἶνε τὸ πᾶν πλὴν θεῖον ἐνίοτε. Πα-

ρατηρήσατε τὴν χρυσαλίδα, ἥτις καθυστεροῖ τοῦ πραγματικοῦ ζώου, καθό οὗτα τὸ ἄνθισμα ἐτέρου τινὸς ζώου. Ἡ χρυσαλὶς εἶνε ἡλικία τις τοῦ σκώληκος, ὅπως τὸ ἄνθος εἶνε μεταβατική τις στιγμή τοῦ φυτοῦ. Πλάσμα τι, αὕτη, βραχέως βίου καὶ ἀσθενοῦς συναισθήσεως, καταδεδικασμένον οὕτως εἰπεῖν εἰς ἀφάνειαν ἐν τῇ φύτει, ὑπὸ δυσειδῆ καὶ ἀμυδρὰν ὑπερξίν, συναριθμούμενον ἵνα πληροῖ ἐν ἀπὸ τὰ κενὰ τῆς ἀτελευτήτου κλίμαματος, ἐξεγείρεται ἐν τούτοις αἰφνης. Γέννημα τῆς γῆς, ἀπομύμημα εὐτελῶν χυμῶν, καθίσταται εὐνοούμενος τοῦ ἀέρος καὶ τέκνον τῆς ἡμέρας. Τίς ὁ ποιήτας τὸ θαῦμα τοῦτο; Ἡ ἀγάπη. — Ἡ χρυσαλὶς εἶνε περίοδος τῆς ἀγάπης. Μὴ θαυμάζητε εἰς τὴν ἐξῆς ἐὰν ἐκταίνῃ, οὕτως εἰπεῖν, τὰς πτέρυγας τῆς, ἐὰν θωπεύῃ πᾶν ἄνθος, ἐὰν τρέχῃ ἔνθεν κἀκεῖθεν κατὰ τὰς χαριστάτας ἰδιοτροπίας του. Εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς του τὸ πᾶν εἶνε χρυσός, τὸ πᾶν καλυμβᾷ χάριν του εἰς τὴν ἀνὰρλεκτον ταύτην ἀτμοσφαῖραν, ἐξ ἧς ἐξήρτηται ἡ ὥραότης τῶν πραγμάτων. Εὐτυχὲς πλάσμα! Ἀναθάλλει κατὰ τὴν ἐποχὴν του καταρρίπτει τὴν δυσκίνητον ἐκ ῥύπου ἐνδουμασίαν του, ἐνλουσιᾷ, διάγει διαρκῶς ἐπὶ τινας στιγμὰς τὸν εὐδοαιμονέστερον βίον, εἶτα δὲ ἀποθνήσκει. Ἀκμάζει ὅπως ἀποθάνῃ. Μόλις ἐκόρρεσε τὴν δίψαν του, μόλις ἔπιε πληρεῖς τὸ ποτήριον τῆς χαρᾶς καὶ ἀποξηραίνεται. Εὐτυχές! ζῇ ἀγαπῶν καὶ ἀποθνήσκει ὁπότεν ἀγαπήσῃ. Εἰμὶ βεβαίᾳ ὅτι κατὰ τὸ βραχὺ τοῦτο διάστημα τὸ μικρὸν τοῦτο ὄν, αἰσθάνεται τασαύτην ἡδυπάθειαν ὥστε ὁ ἐφήμερος βίος του—ὑπερτερεῖ ἐκείνου τῶν ἰσχυροτέρων πλασμάτων καὶ ὑπερβαίνει ἐν πολλοῖς κατὰ τὴν ἀξίαν ἐκείνου τῆς μεγάλης πλειονότητος τῶν ἀνθρώπων. — Βράχεια καὶ ἀστραπιαία λαμπρότης, ἄνθος μίᾳς ἡμέρας, χαῖρε, ὦ πλάσμα τοῦ Θεοῦ, χαῖρε σὺ τοῦ ὁποῦ ὁ βίος περικλείει ἐπὶ τινας ὥρας τὰς τρεῖς ταύτας στιγμὰς. Ἀκμή, ἀγάπη, θάνατος!

Ὁ Ὁρλάνδος, ὁ Ἡρακλῆς καὶ ὁ Ρουγιέρος ὁμοῦ.

Εὐγε Ἱμπεριάς!

Ἰμπ. Μὴ με ἐκλαμβάνετε ἐπιπόλαιον. Ἡ ὥραιότης εἶνε κηθηκὸν τῆς γυναικός, πλὴν οὐχὶ εὐχερὲς τέχνη καθόσον ἀπαιτ

ταῖς ἑξαρετικὴν λατρείαν. Πᾶν ὅ,τι προσεναῖ βλάβην αὐτῇ, ὁσον ν' ἀποφεύγηται. Βλάπτουσι δὲ ταύτην οἰονδήποτε πάθος καὶ πᾶσα σκέψις. Ἰδίως τὸ μῖσος, ἐπιφέρει δυσμορφίαν ἣτις πάλιν προσεναῖ τοὺς μορφασμούς.

Διαθαίνει αὐτῇ. Ὁ Ὑάκινθος καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἔττανται ἐν τῷ μέσῳ τῆς σκηνῆς.

Ἡρακ. Ἐννοεῖτε ὅτι τὸ μυστήριον τῆς ὠραιότητός της δὲν εἶνε ἄλλο τι εἰμὴ ἢ ἀνάλογος ἐκφρασις τοῦ σώματος καθ' ὅλας τὰς στάσεις.

Ἰάκ. Διάθολε, πῶς κατώρθωτας νὰ τὸ καταμετρήσῃ;

Διέρχεται, εἰσερχομένης τῆς Ζιτέλλας καὶ περιστοιχουμένης ὑπὸ νεανιῶν.

Ζιτέλ. Πρὸς Θεοῦ ὅποιοι ἄνθρωποι εἰσθε! Εἶνε ἀλήθεια ὅ,τι λέγετε, ἀλλ' εἰς τί ὠφελεῖ νὰ τὸ εἰπῇτε. Πρατιμώτερον νὰ διασκεδᾷ τις ἢ νὰ συζητῇ οὕτως εἰπεῖν περὶ διασκεδάσεων.

Bald. Ἐχει δίκαιον, ἡ συνεχὴς σκέψις προσεναῖ ἐγκαρλίτιδα.

Ζιτέλ. Καὶ πρὸ πάντων θλίβει τὴν καρδίαν. Ἀληθῶς ὑπάρχουσιν ὑπερὰ πρᾶγματα τὰ ὅποια ὁσον νὰ μὴ ἀναλογίζηται τις, τοῦθ' ὅπρι πολὺ εὐκόλον. Ἀρροσιούμενός τις πρὸς αὐτὰ καθίσταται ἐρημίτης, ἐνῷ διασκεδᾷ ἀπέχει οὕτως εἰπεῖν ἀπὸ παρμοίων βλαάνων. Δὲν γίνεταί τις φιλόσοφος εἰμὴ ἐν τῇ πλήξει ὡς συμβαίνει εἰς τὸν γέροντα Δούκα. Τί δὲ νὰ πράξῃ τις μετ' ἐνός γέροντος, ὅστις οὐδὲν ἔχει αἰσθημα πλέεν, πάντοτε δὲ μετὰ βιβλία του καὶ τοὺς μάγους του! . . .

Ὁ οἶνος κυκλοφορεῖ, ἡ μουσικὴ ἐνισχύεται.

Bald. Οὐδὲν μονιμώτερον τῆς χαριεπτάτης ἡδονῆς.

Beldel. Τότε ἡ ἀπόλαυσις ἔσται τὸ σκοπούμενον τοῦ βίου.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΝΟΤΑΡΙΗΣ.*

* Ἐν τῷ Β'. ἀριθμῷ κατὰ παραδρομὴν ἐτέθη Μαρινὴ Ἰφιγένεια Ἐρμαρυνήλ.

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ, ὑπὸ Α. Χ. Στερεπούλου καὶ Ε. Δ. Κωσταράκη)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Τὸ ὀθωμανικὸν κράτος καὶ ἡ Ῥωσσία — Περίληψις ιστορικῇ τῶν πολέμων αὐτῶν — Μαυριβοδνιον — Ἱστορία — Στρατός — Σερβία — Ἱστορία — Στρατός.

1.

Ὅταν πόλεμός τις ἐκρήγνυται. ὅταν ἀρχῇται μεταξύ δύο λαῶν ἢ τρομερὰ αὕτη μονομαχία, ἣτις δύναται ταχέως νὰ καταστῇ πάλῃ ἐξοντώσεως, ὅσον γ' ἀνατρέχῃ τις εἰς τὰ ὀπίσω, νὰ ῥίπτῃ βλέμμα ταχὺ ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῶν ἐθνῶν τούτων, διὰ νὰ ἴδῃ ποῖον τὸ αἷτιον τοῦ μίσους τούτου καὶ τῶν συμπλοκῶν αὐτῶν. Ὑπὸ μόνον τὴν ἐποὶν ταύτην δύναται τις νὰ συλλάβῃ ὀρθὴν τιμὰ καὶ ἀκριθεῖς ἰδέαν περὶ τῆς καταστάσεως.

Ἡ ἐνεργητικὴ φύσις τῶν Τούρκων προώρῃζεν αὐτοὺς ἵνα καταστῶσιν ἢ ἐνεργεῖς στρατιὰ, ἢ προφυλακὴ τοῦ Ἰσλαμισμού. Οὕτω βλέπομεν αὐτοὺς ἀπ' ἀρχῆς προσλαμβάνοντας πρόσωπον πολιτικὸν καὶ στρατιωτικόν. Ἠρξάντο χρησιμοῦντες εἰς τὸν Καλίφην τοῦ Βαγδατίου τὴν σωματοφυλακὴν αὐτοῦ, ἀκολουθῶς τοὺς πρώτους ὑπουργοὺς αὐτοῦ, κατόπιν δυναστείας ἀρχηγῶν, εἰτινες ἀπὸ τοῦ Θ'. μέχρι τοῦ ΙΓ'. αἰῶνος κυδερνώσι κατὰ διαλείμματα διάφορα τὴν Παλαιστίνην, τὴν Συρίαν, τὴν Αἴγυπτον, τὴν Περσίαν, τὴν Μικράσίαν.

Ἐπὶ τινα καιρὸν πᾶσα δύναμις αὕτη φαίνεται λειποψυχεῖσα ἐνώπιον τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Μογγόλων, ἀλλὰ τοῦτο συνέτεινεν ἵνα ἀνακαινισθῇ κατὰ τὸν ΙΔ'. αἰῶνα ὑπὸ τὴν ἀπαράμιλλον διεύθυνσιν τοῦ Ὁσμάνου, τοῦ ἀληθοῦς ἰδρυτοῦ τοῦ κράτους. Ἐκτοτε αἱ ἐπιτυχίαι τῶν Τούρκων οὐκ σταματῶσι μέχρι τῆς ὀριστικῆς αὐτῶν ἐγκαθιδρύσεως.

Τὸ 1355 παύει τὸν πόδα των ἐπὶ τῆς Εὐρώπης μόλις δὲ ἡ πρόσδος αὐτῶν ἀνεγκαιρίσθη διὰ τῆς ἐισβολῆς τοῦ Ταμερλάνου καὶ τῆς εἰς τὸν Σουλτάνον Βαγιαζίτην ἐπανεγχείσεως ἡττης. Τὸ 1455 προχωροῦσι μέχρι τοῦ Σαλσδούργου καὶ τῆς Βυαρίας, τὸ δὲ 1449 εἶχον ἤδη περικυκλώσει πανταχόθεν τὰ λείψανα τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας. Ἡ Κωνσταντινούπολις πίπτει εἰς τὴν ἐξουσίαν των τὸ 1453, τὸ 1480 κυριεύουσι πρὸς στιγμὴν

τὴν Ὀτράντην ἐντὸς τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως καὶ ἀπειλοῦσι σπουδαίως τὸν Ἰταλίαν, τὸ 1522 ἀποσπῶσι τὴν Ρόδον ἀπὸ τῶν ἱπποτῶν τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλὴμ, τὸ 1526 γίνονται κύριοι τοῦ ἡμίσεως τῆς Οὐγγαρίας, τὸ δὲ 1529 τραποεδεύουσιν ὑπὸ τὰ τεῖχη τῆς Βιέννης.

Ὁ Σουλτάνος αὐτῶν Σουλεϊμὰν ἄρχει ἐπὶ τριάκοντα βασιλείων, κατέχει παράλια 8,000 μιλίων, τιτλοφορεῖται δὲ εἰς μίαν ἐπιστολὴν τοῦ πρὸς Φραγκίσκον τὸν Α΄ αὐτοκράτωρ τῶν αὐτοκρατόρων, πρίγκιψ τῶν πριγκίπων, ὁ διανομεὺς τῶν στεμμάτων τοῦ κόσμου, ἡ σκιά τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, κυριάρχης τῆς Μαύρης θαλάσσης καὶ τῆς Λευκῆς, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης.

Αἰὼν παρέρχεται, εἰ δὲ Τούρκοι εἶνε κύριοι τῆς Σλαβωνίας καὶ τῆς Τρανσυλθανίας, Ἐπὶ τινα στιγμήν ἀναχαιτισθέντες εἰς Αἰπὸν τὴν ἐξακολουθοῦσι τὰς ἐπιτυχίας των καὶ κυριεύουσι τμήματά τινα τῆς Πολωνίας καὶ τῆς Κρήτης. Ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 1570. αἰῶνος, ἡ ἰσχύς αὐτῶν ἄρχεται μειουμένη. Νέον κράτος γεννᾶται, ἀναπτύσσεται καὶ πάραυτα διευθυνόμενον ὑπὸ θελήσεως ἐνεργητικῆς καὶ ἰσχυρᾶς, θέλει ὑπαγορεύσει νόμους καὶ θέλει θέσει τέρμα εἰς τὰς νίκας τῶν Ὀθωμανῶν.

Ὁ τσάρος Ἀλέξιος διώκει τοὺς Τούρκους ἀπὸ τῶν σλαβικῶν χωρῶν, τὸς ὁποίας κατεῖχον μέχρι τοῦ Βόλγα καὶ προχωρεῖ μέχρι τῆς Ἀζοφικῆς, ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τῆς ὁποίας Πέτρος ὁ Μέγας ζητεῖ ν' ἀποκαταστή. Συμμαχῆσας μετὰ τοῦ Ἰωάννου Σοβιέσκη ὁ τσάρος ῥίπτει κατὰ τῶν Τούρκων τοὺς Κοζόκους τοῦ Δόν καὶ κυριεύει τὴν Βεσσαραβίαν. Συνεπεία δὲ τῆς ἡττῆς τῆς Βιέννης ὁ Σουλτάνος ὑποχωρεῖ καὶ βλέπομεν διὰ πρώτην φοράν τὴν ὑπεγραφήν τοῦ τσάρου εἰς συνθήκην εὐρωπαϊκὴν. Ἡ εἰρήνη αὕτη τοῦ Κάρλοβιτς (1699) ὑπῆρξε διὰ τὴν Ῥωσικὴν πολιτικὴν ἐξ ἀρχῆς καὶ εἰς σταθμὸς καὶ εἰς θρίαμβος. Οἱ Ὀθωμανοὶ ἀπεκρούσθησαν πέραν τοῦ Σαίου καὶ Ἀνίστερ, τὸ Ἀζόφ καὶ τὸ Ταϊμάρνι ἐγένοντο Ῥωσικοὶ λιμένες. Ἡ Αὐστρία ἦτο κυρία μιᾶς μερίδος τῆς Οὐγγαρίας. Εἶνε ἀλγνθές ὅτι Πέτρος ὁ Μέγας ἀπώλεσε, κατὰ τὸ 1715, τὸ κέρδος τῆς εὐτυχείας αὐτῆς μεσολαβήσεως κατὰ τῆς Ὑψ. Πύλης. Ἠττηθεὶς, κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Σουλτὰν Ἀχμέτ τοῦ Γ' ἐπιχειρισθέντα πόλεμον, ἠναγκάσθη, κατὰ παρότρυνσιν τοῦ βασιλέως τῆς Σουηδίας, νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν εἰρήνην διὰ τῆς ἀποδόσεως τοῦ Ἀζόφ. Ἀλλὰ μετὰ 5 ἔτη, ὑπὸ τὴν βασιλείαν τῆς αὐτοκρατορίας Ἀννης, ὁ στρατηγὸς Μούσχ ἐξεδίκηθη τὴν προσβολὴν ταύτην.

Ἡ Αὐστρία ἐν τοῦτοις ὑπῆρξεν εὐτυχιστέρα τῆς Ῥωσσίας, διότι τὸ 1718 ἡ συνθήκη τοῦ Πασσάροβιτς τῇ παρεχώρησε με-

1906
1899
201

1904
1718
186

ρος τῆς Σερβίας καὶ τοῦ Χανάτου τῆς Τεμισθάρης καὶ τῆς Βλαχίας.

Καθ' ὃν χρόνον ἡ Αὐστρία πιέζει τὰ βόρεια σύνορα τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους, αἱ Ῥωσικαὶ στρατικαὶ θέτουσι τὸν πόδα των ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Κριμαίας καὶ μετ' ὀλίγον κυριεύουσι τὴν Μολδαυίαν. Ὁ Σουλτάνος ἀναγκάζεται νὰ κλείσῃ εἰρήνην, εἰρήνην λίαν ἐπωφελεῖ, ἥτις τῷ ἀπέδωκε μέρος τῶν ἀπολεσθεῖσων γαιῶν, τὴν Βλαχίαν, τὴν Σερβίαν, Βελιγράδιον (εἰρήνη τοῦ Βελιγράδιου, 1739).

Τριάκοντα ἐτῶν ἡσυχία ἐπηκολούθησε τὴν πολιτικὴν ταύτην περιόδον. Ἡ Ῥωσσία εἶχεν ἄλλας ἐνασχολήσεις· ἡ Βαλτικὴ θάλασσα τὴν ἀπασχολεῖ τότε πολὺ περισσότερον ἢ ἡ Μαύρη θάλασσα, ἡ Πολωνία τῇ ἐφαίνετο εὐκόλος λεία. Ἐν τούτοις ὁ πόλεμος δὲν ἠδύνατο νὰ βραδύνη ἐπαναρχίζων. Πᾶν βῆμα, τὸ ὁποῖον ἐποίει ἡ Ῥωσσία πρὸς τὴν Πολωνίαν προσήγγιζεν αὐτὴν εἰς τὴν Τουρκίαν. Ὁ Σουλτάνος ἐνόησεν ὅτι ὑπῆρχεν ἐκεῖ σπουδαία ἀπειλὴ καὶ Μουσταφᾶς ὁ Γ', εἰδοποίησε τὴν αὐτοκράτειραν Αἰκατερίνην τὴν Β'. ἵνα ἐκκενώσῃ τὴν Πολωνίαν. Ἡ Αἰκατερίνη ἀπήντησε διὰ τῆς ἀπαιτοῦσας στρατοῦ εἰς τὴν Κριμαίαν καὶ ἐτέρου εἰς τὸν Δουνάβιν.

Ταυτοχρόνως ὁ Ῥωσσικὸς στόλος ἐξέρχεται τῆς Βαλτικῆς, εἰσέρχεται εἰς τὴν Μεσόγειον διὰ τοῦ στενοῦ τοῦ Γιβραλτάρ καὶ καίει τὰ τουρκικὰ πλοῖα ἐντὸς τοῦ ὅρμου τοῦ Τζεσιμέ. Οἱ Ῥωσσοὶ μὴ δυνηθέντες νὰ εἰσχωρήσωσιν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον διὰ τῆς Μαύρης θαλάσσης, ἀπέβησαν διὰ τοῦ Αἰγαίου πελάγους.

Ὁ Σουλτάνος Ἀβδούλ-Χαμὴτ ὁ Α', διάδοχος Μουσταφᾶ τοῦ Δ', ἡττηθεὶς ἀπανταχοῦ ἐπικαλεῖται τὴν εἰρήνην διὰ τῆς περιφήμου συνθήκης τοῦ Κιουτσούκ-Καϊναρτζή (10 Ἰουλίου 1774).

Ἡ Ῥωσσία δεῖκνύει τότε τὴν μεγαλειέτην μετριοφροσύνην. Κυρία τῆς Βεσσαραβίας, τῆς Μολδαβίας, τῆς Βλαχίας καὶ τῆς Γεωργίας, ἀποδίδει τὰς ἐπαρχίας ταύτας εἰς τὸν Σουλτάνον. Ἀλλὰ ἐγκαταλείπουσα τὴν χώραν δὲν παραιτεῖται τοῦ δικαίωματος τῆς προστασίας τῶν χριστιανῶν, δικαίωματος, ὅπερ ἀνεγνωρίσθη ἐπισήμως παρὰ τῆς Υ. Πύλης. Τὸ Τον ἄθρον τῆς συνθήκης διαλαμβάνει· « ἡ Υ. Πύλη ὑπόσχεται νὰ προστατεύῃ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν καὶ τὰς ἐκκλησίας τῆς » Ἐκτὸς τοῦτου ἰδιαίτερα προνόμια παρεχωρήθησαν εἰς τὰς ἡγεμονείας τοῦ Δουνάβειο καὶ εἰς τοῦ Ἑλλήνα· χριστιανοῦ ὅλου τοῦ κράτους (1). Ἡ Τουρκία ἐποίησε τὰς παρεχωρήσεις ταύτας ἄρ'

(1). Σ. Μ. Ἀγνοοῦμεν τῇ ἀληθείᾳ ὅποια τὰ εἰς τοὺς Ἑλληνας παρεχωρηθέντα προνόμια.

ἐκυτής, διότι ἐθεώρησεν ἐπὶ τινὰ στιγμὴν σπουδαῖον τὸν κίνδυνον. Ἄλλ' ἅμα αἱ ῥωσικαὶ στρατικαὶ ἀπεμακρύνθησαν, δὲν ἐσκέφθη πλέον πολὺ περὶ αὐτῶν. Ἡ αὐτοκράτειρα καταλαμβάνει τότε τὴν Κριμαίαν, τὴν Γεωργίαν, τὴν Ἡμερήθιν, ὁ δὲ Σουλτάνος ἐπικυρόνει τὰς κατακτήσεις ταύτας ἐν πλήρει εἰρήνῃ καὶ τὰς ἀναγνωρίζει διὰ τῆς συνθήκης τῆς Κωνσταντινουπόλεως (8 Ἰανουαρίου, 1784).

Τρία ἔτη παρέρχονται. Οἱ δύο ἐχθροὶ διάγουσιν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν τούτοις ἡ Ῥωσσία δὲν παύει προχωροῦσα πρὸς νότον. Ὁ Σουλτάνος Σελὶμ ὁ Β'. ἐλπίζων ὅτι θέλει δυνῆθαι ν' ἀναχαιτίσῃ τὰς ἐπιδρομὰς ταύτας κηρύττει τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Αἰκατερίνης. Ἡ Αἰκατερίνη βαδίζει τότε ἐναντίον του, εἰσέρχεται εἰς τὴν Βουλγαρίαν, καταλαμβάνει τὰς Ἡγεμονείας καὶ ἐγγίζει πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἄλλ' ἐκεῖ εὐρίσκει ἄλλον ἀντίπαλον παρὰ τὸν Σουλτάνον. Ἡ εὐρωπαϊκὴ διπλωματία θορυβηθεῖσα ἐκ τῶν θριάμβων τούτων, ἐρχεται εἰς βοήθειαν τῆς Πύλης καὶ ἀναγκάζει τὴν αὐτοκρατορίαν νὰ ὑπογράψῃ τὴν εἰρήνην, ἥτις ἀποσπᾷ ἀπὸ τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτος τὴν Ταυρίδα καὶ τὰ στόμια τοῦ Βεϋγ καὶ τοῦ Δνέστερ, ἐνθ' ἀνεγείρονται ἀμέσως τὰ τεῖχη τῆς Ὀδησσοῦ.

ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Ἡ

ΡΑΔΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΡΩΣ

μυθιστορία ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ ὑπὸ Α. Χ. Στεφοπούλου.

(συνέχεια ἴδε ἀριθ. Α. σελ. 24.)

— Οἱ τύραννοι οὗτοι τοῦ λαοῦ ἀποκεφαλίζουν αὐτόν κατὰ δωδεκάδα, εἶπεν ὁ Δέ Βιδιέ.

— Μάλιστα, εἶπεν ἡ Λουζα Δουβάλ. Ἀλλὰ φοβοῦμαι ὅτι θέλουσιν ἀπωλέσει τὰς ἰδικὰς τῶν κεφαλὰς πολὺ πρότερον ἢ ὑμεῖς τὰς ἰδικὰς μας.

— Περὶ αὐτοῦ δύνασθε νὰ ᾔσθε ἐντελῶς βέβαιοι, εἶπεν ὁ Φουκέ.

— Ἀλλὰ ποῖος δύναται νὰ ᾔγῃ ὁ παράδοξος οὗτος ἄνθρωπος; ἀνεφώνησεν ἡ Ραχὴλ ξέουσα ἀκυσίως τὴν μικρὰν ῥίνα της.

— Ἀ! τέκνον μου! ἀπήντησεν ὁ Φουκέ, τοῦτο εἶνε ζήτημα,

ὅπερ ἠπάτησε καὶ ἐμὲ ἀκόμη! Οἱ Ἄγγλοι οὐδέποτε ἠδυνήθησαν νὰ ἀνακαλύψωσιν ποῖος ἦτον ὁ «*Imperial*» καὶ ἀληθῶς πιστεύω ὅτι ὁ «*Δίσκ*» θέλει ἐπιτύχει νὰ κρατήσῃ τὸ μυστικόν του. Τινὲς τῶν ἐν τῇ Αὐλῇ φίλων μου μὲ ὑποπτεύουσιν ὡς τὸν αὐτουργόν τῆς ἐπιστολῆς.

— Καὶ συμμερίζεται ὁ Αὐτοκράτωρ τὴν ὑπόψιν ταύτην; ἀνεφώνησεν ὁ Δέ Βιθιέ.

— Ὅσον γελοία καὶ ἂν ᾔνε, ἀπήντησεν ὁ Φουκέ, κλίνω νὰ πιστεύσω ὅτι τὴν συμμερίζεται.

— Πόσον γελοῖον! ἐφώνησεν αἰφνηδῶς ἡ Μαρία καὶ ἡ Λουίζα.

— Ἀληθῶς εἶπεν ὁ Φουκέ. Ἀλλὰ δὲν ἐφρόντισα νὰ ὑπερασπίσω ἐμαυτὸν. Ὁ ἄνθρωπος, ὅστις πράττει τὸ τοιοῦτον ἄνευ ἀποδείξεων περὶ τοῦτου, ἐνισχύει μᾶλλον τὰς ὑποψίας, ἢς ἐπιθυμεῖ νὰ διασκεδάσῃ.

Ἄλλ' ἡ μακρὰ αὕτη ἐπιστολὴ, παρετήρησεν ὁ Δέ Βιθιέ, θέλει εξαγάγει αὐτοὺς ἀναμφιβόλως τῆς ἀπάτης.

— Δὲν εἶμαι τόσον βέβαιος περὶ τοῦτου, εἶπεν ὁ Φουκέ. Οἱ φίλοι μου δύνανται νὰ εἰπωσιν ὅτι ἐξύδρισα νῦν ἐμαυτὸν, ὅπως εξαπατήσω τὸν Αὐτοκράτορα, ὁ δὲ Αὐτοκράτωρ δύνатаι νὰ ᾔνε τῆς αὐτῆς γνώμης. Ἀλλὰ προδῶμεν ἐπὶ τὸ ἔργον, Λουίζα!

Ἡ Λουίζα Δουδάλ ἠγέρθη καὶ ἔλαβε κίθισμα παρὰ τὸν Φουκέ. Τὸ λοιπὸν τῆς συντροφίας — ἡ Μαρία, ὁ Δέ Βιθιέ καὶ ἡ Ραχὴλ — ἀπεσύρθησαν εἰς μακρυσμένην τινὰ γωνίαν τῆς αἰθούσης καὶ ἤρχισαν νὰ συνομιλῶσι. — Διότι ἴδιον σύστημα τοῦ Φουκέ ἦτο νὰ μὴ ἐπιτρέπη εἰς τὸν ἕνα κατάσκοπον νὰ γνωρίζῃ τὸ εἶδος τοῦ ἰδιαιτέρου ἔργου, διὰ τὸ ὅποιον ὁ ἄλλος ἦτο ἐπιφορτισμένος.

«*Λουίζα*, εἶπεν ὁ Φουκέ, εἰς τὸ νοσοκομεῖον φυλακῆς τινος εὐρίσκεται νέος τις Ἄγγλος. Εἶμαι λίαν ἀνυπόμονος νὰ γνωρίσω ποῖος εἶνε, διατὶ ἦλθεν εἰς Παρισίους καὶ τί ἔργον ἐπαγγέλλεται. Ἐπισκέφθητι αὐτὸν ταύτην τὴν νύκτα ὑπὸ ἐνδύμα ἀδελφῆς τοῦ ἐλέους. Συνομιλήσων μετ' αὐτοῦ, ἔσο δὲ καλὴ καὶ εὐγενὴς πρὸς αὐτόν. Ἄφες αὐτόν νὰ ἀτενίσῃ πρὸς τοὺς σπινθηροβολοῦντας τούτους ὀφθαλμούς σου καὶ νὰ ἴδῃ τοὺς μικροὺς τούτους λευκοὺς ὀδόντας. Λάβε τὴν πυρέσσουσαν χεῖρά του ἐν τῇ τῆς τρυφερᾶς ταύτης λευκῆς παλάμῃ σου καὶ θέλει ταχέως καταστῇ ἐρωτολόγητος.

Οἱ Ἄγγλοι οὗτοι εἶνε λίαν ἐπιδεκτικοὶ τοῦτου, *Λουίζα*!

— Εἶνε ἄρα γε; ἠρώτησεν ἡ Λουίζα.

— Πολὺ, εἶπεν ὁ Φουκέ, καὶ ἐνίοτε ῥωμαντικοί. Ἀδὲς αὐτῶν ὀλίγην ἐνθάρρυσιν καὶ δὲν θέλω ἐκπλαγῇ, ἐὰν σοὶ προτείνῃ νὰ

φύγης μετ' αὐτοῦ. Ἐννοεῖς τὸ πρόσωπον, ὅπερ ἔχεις νὰ ὑποκρίθῃς;

— Ἐντελῶς.

— Θέλεις εὐρεῖ ἐν τῷ ἱματισφυλακίῳ ἀριθ. 8 ἐνδυμα ἀδελφῆς τοῦ Ἑλέους — ἀποσύρθητι καὶ ὕπαγε ἀλέσως.

Ἡ Λουίζα ὑπῆκουσε καὶ ἀφῆκε τὸ δωμάτιον τῶν συναλεύσεων.

Ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ὁ Φουκὲ ἦτο προσηλωμένος εἰς τοὺς ἰδιαιτέρους διαλογισμοὺς του· κατόπιν λαβὼν ὀλίγον καπνόν, ἐφώνησε, «Δεβιδιέ!»

Ὁ Δεβιδιέ ἐπλησίασε καὶ ἔλαβε τὸ κάθισμα, ὅπερ πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἀφήσει ἡ Λουίζα Δουβάλ.

«Δεβιδιέ, εἶπεν ὁ Φουκὲ, μετὰ τοῦ κολακευτικωτέρου τόνου, πρέπει νὰ ἐπισκεφθῇς τὴν πρῶτην ταύτην χαρτοπαικτεῖόν τι εἰς τὸ Palais Royale. Ὑπάγε ἐνωρὶς καὶ λάβε σημείωσιν τῶν κερδῶν καὶ ζημιῶν μελῶν τινῶν τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, ἅτινα θέλεις συναντήσῃς ἐκεῖ. Ἐν ἡ δύο ἐξ αὐτῶν, ὡς πληροφροῦμαι, εὐρίσκονται εἰς τὸ δυσάρεστον σημεῖον τοῦ νὰ καταδραμῶσιν ὑπὸ τῆς τύχης σπουδαίως. Εἴσελθε εἰς τὸ παιγνίδιον.

— Εὐχαρίστως, ἀπήντησεν ὁ Δεβιδιέ, ἀλλὰ θὰ λάβω ἀνάγκην χρυσοῦ.

— Ἡ χαρτονομισμάτων; εἶπεν ὁ Φουκὲ μετὰ μειδιάματος, δίδων αὐτῷ τραπεζητικὰ τινὰ γραμμάτια ἀξίας τριακοσίων εἰκοσαφράγκων.

Ἰδοὺ! Μὴ εἶσαι ἀπρόσεκτος. Ἔχε τοὺς ὀφθαλμοὺς σου ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐπάνελθε εἰς ἐμὲ, εὐθύς ὡς τελειώσῃς τὸ παιγνίδιον.

Ὁ Δεβιδιέ ἠγέρθη, ἠύχθη τὴν καλὴν ἐσπέραν εἰς τὸν Φουκὲ καὶ ἀφῆκε τὸν οἶκον ὑπερῆφανευόμενος.

Πάλιν ὁ Φουκὲ ἐβυθίσθη εἰς διαλογισμοὺς· πάλιν ἔλαβεν ὀλίγον καπνόν· καὶ τότε ἐφώνησε «Ραχήλ!»

Ἡ Ῥαχήλ ἦλθε σκιρτῶσα παρὰ τὰ γόνατα αὐτοῦ, ἐγονάτισε καὶ προσέβλεψεν εἰς τὸ πρόσωπόν του.

Ὁ Φουκὲ ἐπαιξε σιωπῶν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς μετὰ τῶν πλοκάμων τῆς εὐεidoῦς κόρης, εἴτα δὲ ἐθώπευσε τὰς τρυφεράς παρειάς της καὶ εἶπε· «Τέκνον μου, πρέπει νὰ ἐτοιμασθῇς διὰ μακρὸν ταξίδιον· θέλεις ὑπάγῃς εἰς τὸ Μιλάνον αὔριον· ὕπαγε, προσφίλεις τέκνον, καὶ κάμε τὰς προετοιμασίας σου. Σήμερον ἀποσύρθητι ἐνωρὶς.»

— Εἰς τὸ Μιλάνον; εἶπεν ἡ Ῥαχήλ.

— Εἶπον εἰς τὸ Μιλάνον, ἀκοιδή μου.

— Πολὺ καλὰ, εἶπεν ἡ Ῥαχήλ, ἀναστενάζουσα, καὶ, ἀφοῦ ἔλαβε τὴν εὐχὴν τοῦ Φουκὲ καὶ ἐν φίλημα, ἀφῆκε τὸ δωμάτιον.

— Δὲν ἔχετε διόλου διαταγὰς δι' ἐμέ, ἠρώτησεν ἡ Μαρία· Σὲντ Σίρ, διὰ φωνῆς, ἥτις ἐφάνερον ὅτι ἦτο κατὰ τι δυσηρεστημένη, ἐπειδὴ ἔμεινε νὰ προσκληθῇ τελευταία.

— Διαταγὰς; εἶπεν ὁ Φουκέ· ἐφύλαξα δι' ἐσὲ τὴν ἐκτέλεσιν καθήκοντος μεγάλης σπουδαιότητος.

— Ἀληθῶς;

— Μὲ ἤκουσας λέγοντα ὅτι φήμη διεδόθη ὅτι ἤμην ἐγὼ ὁ αὐτουργὸς τῶν ἐπιστολῶν τούτων, αἵτινες φέρουσι τὴν ὑπογραφήν· «Δίσκ;»

— Μάλιστα.

— Ἡ φήμη αὕτη, νομίζω, ἔχει τὴν ἀρχὴν της εἰς τινὰ ὑπουργόν, ὅστις μὲ μισεῖ, διότι ἐπιθυμεῖ τὴν ἰσχὺν καὶ ἐπιρροήν, ἣν ἔχω παρὰ τῷ αὐτοκράτορι. Τὴν νύκτα ταύτην αὐτὸς θὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ θέατρον, σοὶ ἐξασφάλισα θεωρεῖον ἀκριβῶς ἀπέναντι τοῦ ἰδικοῦ του. Πρέπει νὰ μάθῃς παρ' αὐτοῦ ἐπὶ τίνος βασιῖζει τὴν ὑποψίαν του καὶ κατόπιν, ὅποιαν θέσιν κατεῖχεν αὕτη εἰς τὸ μυστικὸν συμβούλιον σήμερον.

— Ἀλλὰ πῶς δύναμαι νὰ κατορθώσω τούτο;

— Ἀκούσά μου. Ὁ ὑπουργὸς οὗτος εἶνε λίαν φιλοφρονητικός καὶ ὑπερμέτρως μάταιος. Εὐθὺς ὡς σὲ παρατηρήσῃ, θέλει ἐμφύρει εὐπαράδεκτόν τινα πρόφασιν ὅπως εἰσαχθῇ παρὰ σοὶ διότι ἡ αὐθάδεια αὐτοῦ δὲν εἶνε κατωτέρα τῇ; ματαιότητός του.

— Καλλίστα.

— Τούτου γενομένου, θέλει — παρατηρῶν ὅτι εἶσαι μόνῃ — προθυμοποιηθῇ νὰ σὲ συνοδεύσῃ μέχρι τῆς κατοικίας σου. Θέλεις συγκατανεύσει εἰς τούτο καὶ τὸν προσκαλέσει νὰ συνοδεύνησθε. Θὰ γελάσῃς δὲ ὑπερμέτρως εἰς τοὺς χαριεντισμούς του, ἐπειδὴ, ἐν παρόδῳ, εἶνε λίαν ἀστείος καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ὁ γέλως σου ἔσται ἐκούσιος. Ἐκτός τούτου, θέλεις θαυμάσει τὸ ὕψηλόν μέτωπόν του καὶ τοὺς λεπτεὺς χαρακτῆράς του. Εἶνε, ἐὰν τούτο ἦνε δυνατόν, μᾶλλον ὑπερήφανος διὰ τὸ ἄτομόν του, τὸ ὅποιον εἶνε ἀξιοθρήνητον, ἢ διὰ τὰ προτερήματά του, τὰ ὅποια εἶνε ἀναντιρρήτως λαμπρά καὶ ποικίλα. Μετὰ τοιούτου ὑποκειμένου γνωρίζεις καλῶς πῶς νὰ προσενηχθῇς.

— Ἀλλ' ἂρά γε, παρετήρησεν ἡ Μαρία, δὲν θέλει εἶνε προσεκτικὸς καὶ ἐπιφυλακτικὸς;

— Ἐπιφυλακτικὸς! Μπᾶ! ἀνέκραξεν ὁ Φουκέ περιφρονητικῶς· τί εἶνε ἡ ἐπιφύλαξις ἀνδρὸς μεμεθυμένου ὑπὸ τῆς κενοδοξίας διεγειρομένης ὑπὸ ὥραιας καὶ εὐφυοῦς γυναικὸς ἐνθαρρυνούσης τὰ σχέδια αὐτοῦ; θέλεις εὖρει αὐτόν τόσον φλύαρον καὶ τόσον εὐμετάβλητον, ὅσον εἶνε μωρὸς τις, ὁ ὅποιος περιπατεῖ γαυριῶν

περὶ τὸν Κεραμεικόν. Πρὸς τοῦτοις εἶνε ἐκδοτος εἰς τὸν οἶνον καί, ὅταν ἐρεθισθῇ, γίγνεται ἀδόλεσχος, ἐκτός τοῦ θέματος δὲ περὶ οὐδενὸς ἄλλου ὁμιλεῖ.
(Ἀκολουθεῖ)

ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ Béliol

ΠΕΡΙ ΠΟΤΩΝ.

Ὅνομάζουσι ποτὰ ὑγρά τινα προσωρισμένα νὰ καπαύωσι τὴν δίψαν καὶ νὰ ἀναπληρῶνωσι τὰς ἀπωλείας, ἃς καθ' ἑκάστην στιγμήν ὑφίσταται ἡ οἰκονομία εἰς τὸ ὕδα-
τῶδες ἢ ὑγρὸν μέρος αὐτῆς.

Τὰ μᾶλλον ἐν χρήσει ποτὰ εἰσὶ τὰ ἐξῆς· τὸ ὕδωρ, ὁ οἶ-
νος, ὁ μηλύτης, ὁ ζυθος, τὰ οἶνοπνεύματα, τὰ γλυκέα ποτὰ
Liqueurs διαλύσεις τινὲς σακχαρώδεις, σιροπῶδεις, ὑπό-
ξοινοι καὶ τινα ἀποβρέγματα, ὡς ὁ καφὲς, τὸ τέϊον, ἡ σο-
κολάτα, κλ. Τὰ μὲν τούτων ἔχουσιν ὡς βᾶσιν τὸ ὕδωρ, τὰ
δὲ τὸ οἶνοπνευμα· ἐκ τούτου ἡ διαίρεσις τῶν ποτῶν εἰς ὕδα-
τῶδη καὶ πνευματώδη.

Α'. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΥΔΑΤΟΣ.

Τὸ ὕδωρ, ὅπερ ὁ τοῦ παντὸς Δημιουργὸς διεσκέρπισεν
ἐπὶ τῆς γῆς μετ' ἀφρονίας, εἶνε τὸ φυσικώτερον ποτὸν τοῦ
ἀνθρώπου. Τὸ παγκόσμιον τοῦτο ὑγρὸν εἶνε ποτὸν γλυκὺ,
εἰλαφρὸν, ὅπερ διευκολύνει τὴν διάλυσιν τῶν θρεπτικῶν οὐ-
σιῶν καὶ διεγείρει καταλλήλως τὸν στόμαχον διὰ τοῦ ἀέ-
ρος καὶ τῶν ἀλατωδῶν συνθέσεων, ἃς περιέχει. Τὸ ὕδωρ
εἶνε χρήσεως συνήθους καὶ ἀπαραιτήτου πρὸς ἀναπλήρωσιν
τῶν ἀπωλειῶν τῶν ρευστῶν, ἃς ἀδιακόπως ὑφίσταται ἡ
οἰκονομία ἡμῶν διὰ τῶν οὐρῶν, τοῦ ἰδρώτος, τῆς πνευμο-
νικῆς ἀναπνοῆς, τῆς τοῦ δέρματος καὶ τῶν διαφόρων ἐξατμι-
σεων. Τὸ ὕδωρ εἶνε τὸ προξενοῦν τὴν ἀπόλαυσιν ταύτην
καὶ τὴν ἀσύγκριτον εὐχαρίστησιν, ἣν αἰσθανόμεθα κατα-
παύοντες καυστικὴν δίψαν. Τὸ ποτὸν τοῦτο, ὅπερ οὐδὲν
ἄλλο ὑγρὸν δύναται νὰ ἀντικαταστήσῃ καὶ ὅπερ μόνον,
καθ' ὅλας τὰς περιπτώσεις, θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπαρξῇ εἰς ἀπά-
σας τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου, εἰὰν οὗτος, πάντοτε ἀπλη-

στος παντός σπανίου καὶ μὴ δυναμένου ν' ἀποκτηθῇ εἰμὴ μετὰ κόπου, δὲν ἐδημιούργει ἀνάγκας τεχνητάς, ἅς ἡ συνήθεια μεταβάλλει εἰς πραγματικάς, εἶνε τὸ κατ' ἐξοχὴν δροσιστικόν.

Τὸ ὕδωρ ὄχι μόνον δύναται νὰ ἐπαρκῇ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ζωῆς· ἀλλ' ἀπεδείχθη ἔτι ὅτι ἐκεῖνοι, οἵτινες κάμνουσι χρῆσιν τοῦτου σχεδὸν ἀποκλειστικὴν, φθάνουσιν εἰς προκεχωρηκυῖαν ἡλικίαν καὶ εἶνε ἀπηλλαγμένοι μεγάλου ἀριθμοῦ ἀθνεσιῶν, ἅς ὑποδοθῇ ἡ γεννῆ ἡ χρῆσις τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν.

Τὸ ὕδωρ εἶνε τὸ φυσικώτερον μέσον πρὸς μετοχέτευσιν τῶν τροφῶν ἡμῶν· βοηθεῖ τὴν χώνευσιν καὶ τὴν μεταδίδωσιν τοῦ χυλοῦ εἰς τὰ ἀπορροφητικὰ ἄγγεῖα ἐν τούτοις, δὲν πρέπει νὰ πίνη τις, ὅταν τρώγῃ, μεγάλην ποσότητα ὕδατος, διότι τότε ἔχει τὸ κακὸν νὰ διαλύῃ τὸν γαστρικὸν χυμὸν καὶ νὰ βλάβῃ τὴν χώνευσιν. Ἐάν ᾖ ἀναγκαῖον νὰ πίνη τις, ὅταν διψᾷ, πρέπει ἐπὶ τῆς νὰ μὴ συνειθίσκῃ νὰ πίνη λίαν συνεχῶς, καὶ μάλιστα κατὰ τὸ θέρος, διότι ἄλλως θὰ ἐκοπιάζῃ τὸν στόμαχον. Ὅταν τις δυσκολεῖται νὰ δροσισθῇ, πρέπει νὰ προσθέτῃ εἰς τὸ ὕδωρ ὑπόζοινόν τινα οὐσίαν, ὡς, χυμὸν φραγκοσταφυλῆς, λειμωνίου, πορτοκαλίου, ἢ ἀπλᾶς σταγόνας τινὰς ὀξέως μετ' ὀλίγης ποσότητός τινος σακχαρώς. Τὸ δροσερὸν ὕδωρ εἶνε τὸ μᾶλλον δροσιστικόν· τὸ λίαν ψυχρὸν ἔχει ἐπὶ τοῦ στομάχου πρᾶυντικὸν καὶ τονικὸν ἀποτέλεσμα· ἀλλὰ ποτὲ δὲν πρέπει νὰ τὸ πίνη τις ὅταν τὸ σῶμα εὐρίσκεται εἰς κατὰστατον ἐφιδρώσεως, κόπου καὶ γενικῆς διεγέρσεως, διότι παρετηρήθη πολλάκις ὅτι ἐγένεν αἰτία γενικῆς τοῦ στομάχου φλογώσεως, πλευρίτιδος, δυσεντερίδας καὶ αὐτοῦ ἔτι τοῦ θανάτου. Οὐδέποτε τις ὑγιαίνων πρέπει νὰ πίνη ὕδωρ χλιαρὸν, διότι τοῦτο παραλύον ἀποκαυνώνει τὸ συστατὸν τῶν τοῦ στομάχου μυῶνων καὶ καθίστησι τὴν χώνευσιν μακρὰν καὶ κοπιώδη.

Ἐκ τῆς ἀναμίξεως τοῦ ὕδατος μετὰ τῶν χυμῶν φυτῶν τινῶν παράγονται ποτὰ τότεν εὐάρεστα ὅσον καὶ δροσιστικά. Αἱ ὁπώραι, ἅς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μεταχειρίζονται διὰ τὴν χρῆσιν ταύτην, εἶνε τὸ λειμωνίον, τὸ πορτοκάλιον,

ἡ φραγκοσταφυλὴ καὶ τὰ κεράσια. Τὰ ποτὰ ταῦτα καταπαύουσι λίαν καλῶς τὴν δίψαν, ἀλλ' ὑπάρχουσί τινες, οἱ ὅποιοι δὲν δύνανται νὰ τὰ ὑποφέρωσι καὶ οἱ ὅποιοι αἰσθάνονται, ἅπου πίνωσιν ἐξ αὐτῶν, ἡ πόνους τοῦ στομάχου ἢ βήχα. Οἱ πίνοντες ποτὰ ὀξέα πρέπει νὰ προσέχωσιν ἵνα μὴ πίνωσιν αὐτὰ εἰμὴ μετὰ τὴν χώνευσιν, ὥστε νὰ μὴ διαταραχθῇ τὸ σπουδαῖον τοῦτο ἔργον τῆς οἰκονομίας. Τὸ ὕδωρ τῆς φραγκοσταφυλῆς, τῶν κερασίων, τῶν σμεούρων, καταπραΰνει τὴν δίψαν καὶ εἶνε λίαν ὁρσιστικόν. Ἡ σομάδα, ἣν κατασκευάζουσιν ἀν-μειγνύοντες μίαν οὐγγίαν σιροπίου σομάδας μετ' ὀκτὼ οὐγγιῶν ὕδατος, εἶνε ποτὸν καταπραϋντικόν, ἀλλὰ καταβάλλει μέγαν ἀριθμὸν στομάχων. Τὸ σακχαρῶδες ὕδωρ καταπραΰνει τὴν δίψαν καὶ διευκολύνει τὴν χώνευσιν.

Α. Χ. ΣΤΕΦΟΠΟΥΛΟΣ.

ΑΣΤΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ.

Α'.

Ἐν τινι δειπνῶ ἔτυχε νὰ ὁμιλήσωσιν περὶ ἀνθρώπου τινός, ὅστις ἔτρωγε ἐξόχως πολὺ, καὶ ἀνέφερον πλείττα παραδείγματα περὶ τῆς μεγάλης ὀρέξεώς του. «Οὐδὲν ὑπάρχει λίαν ἐκπληκτικόν, εἶπεν ἀξιωματικὸς τις, διότι ἔχω εἰς τὸ μέρος μου στρατιώτην τινά, ὅστις τρώγει χωρὶς νὰ στενοχωρηθῇ, ἕνα μᾶσχον ὀλόκληρον». Οἱ πάντες ἀνακράζουσιν ἀπιστοῦντες, ἀλλ' ὁ ἀξιωματικὸς προτείνει σπουδαῖον στοίχημα, ὅπερ γίνεταί παραδεκτὸν ὑπ' ὅλων τῶν παρευρισκομένων. Τὴν προσδιωρισμένην ἡμέραν, οἱ στοιχηματίσαντες συνήχθησαν παρὰ τινι ξενοδόχῳ.

Ὁ ἀξιωματικὸς, ὅπως διατηρήσῃ κάλλιον τὴν ὄρεξιν τοῦ πολυφάγου του, εἶχε προετοιμάσει διαφοροτρόπως τὰ διάφορα μέρη τοῦ μύσχου.

Ὁ στρατιώτης κᾶθηται εἰς τὴν τράπεζαν, τὰ ἐδέσματα διαθέκονται ἀλλήλα καὶ καταβρογχίζονται μετὰ ταχύτητος. Ἐκαστος θαυμάζει, οἱ δὲ στοιχηματίσαντες ἀρχίζουν νὰ τρέμωσιν. Ὁ στρατιώτης εἶχεν ἤδη καταβρογχίσει τὰ τρία τέταρτα τοῦ

ζώου, ὅτε στρεφόμενος πρὸς τὸν λοχαγόν; « Α! τῷ λέγει, μοὶ φαίνεται ὅτι εἶνε καιρὸς νὰ μοὶ φέρωσι τὸν μόσχον, ἄλλως δὲν ἐγγυῶμαι ὅτι θὰ σᾶς κάμω νὰ κερδίσητε. » Εἶχε νομίσει ὅτι ὅσα τῷ εἶχον φέρει, μέχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς, ἦσαν μόνον ὅπως τὸν ἀνοίξωσι τὴν ὄρεξιν.

Ἐρώτουν τὸν ἰδίον στρατιώτην πόσους κούρκους ἐνόμιζεν ὅτι ἠδύνατο νὰ φάγῃ. « Εἴκοσιν, ἀποκρίνεται, — Καὶ περιστερὰς; — Πεντήκοντα. — Πόσους λοιπὸν θὰ ἔτρωγες κορυδαλοὺς; — Πάντοτε, λοχαγέμου, πάντοτε, λέγει.

Β'.

Λουδοβίκου τοῦ ἀκούοντος II'. μετὰ πολλῆς ὑψημιονῆς πληκτικόν τινα λόγον εἰς τὴν πύλην μικρὰς πόλεως, εἰς τῶν αὐλικῶν, ὅστις ἐφρόνει ὅτι θὰ ἠὺχαρήσεται τὸν βασιλέα διακόπτων τὸν ῥήτορα, τὸν ἠρώτησεν πόσον ἐξετιμῶντο οἱ ὄνοι ἐν τῷ χωρίῳ αὐτοῦ. Ὁ ῥήτωρ τῷ λέγει, ἀφοῦ τὸν ἐθεώρησεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν; « Ὅταν ἔχωσι τὰς τρίχας σου καὶ τὸ ἀνάστημά σου ἀξίζουσιν σχεδὸν δέκα σκουδᾶ.

Γ'.

Ἐρώτων ἡμέραν τινὰ γηραιὸν στρατιώτην τῆς κυτοκρατορίας, ὅστις εἶχεν ἀναγκασθῇ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν κατήχησιν, ἣν ἐδίδασκον τοῖς συντρόφοις του, πόσοι θεοὶ ὑπάρχουν; « Τρεῖς, ἀπήντησε χωρὶς νὰ διστάσῃ. — Ὁ πατὴρ εἶνε θεός; Μάλιστα. — Ὁ υἱὸς εἶνε θεός; — Ὅχι, ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς δὲν δύναται νὰ μὴ ᾔνῃ.

Δ'.

Ἐν τινι δικαστηρίῳ διέταξαν νὰ ὑψώσῃ τὴν χεῖρά του βαφεὺς τις, ὅστις εἶχεν ἀμφοτέρας μελαίνας. Ὁ δικαστὴς τῷ λέγει: « ἔχθαλε τὸ χειρόκτιόν σου. — Καὶ σεῖς κύριε, ἀποκρίνεται ὁ βαφεὺς, βάλετε τὰς διόπτρας σας.

Ε'.

Ἀγγλος τις, βλέπων ὅτι δὲν ἐπείνα πλέον, ἀλλὰ λυπούμενος νὰ ἀφήσῃ τι ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἔλαβεν ὀρνίθιον καὶ τὸ ἔ-

θηκεν εἰς τὸ θυλάκιόν του. Ὁ ὑπηρετής τοῦ ξενοδοχείου, ὅστις τὸν εἶχεν ἰδεῖ, δὲν λέγει οὐδὲν, ἀλλὰ λαμβάνει τὴν «σάλτσκα» τοῦ ὀρνιθίου καὶ χύνει αὐτὴν εἰς τὸ θυλάκιον τοῦ «τζέντλεμαν». Οὗτος δὲ αἰσθανθεὶς τὴν θερμότητα· «Τί κάμνεις, λοιπὸν ὑπηρετά; κραυγάζει. — Κύριε, λέγει οὗτος, ἐλθσμονήσατε τὴν «σάλτσκαν», τὸ ἐν δὲ δὲν τρώγεται ἄνευ τοῦ ἐτέρου».

Γ'.

«Γνωρίζεις ποίαν ἡμέραν ἀπέθανεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός;» ἡρώτων καλὴν τινα γυναῖκα κατοικοῦσαν ἑπαυλιν μακρὰν τῆς πόλεως. — Τί κάθησθε καὶ μὲ ἐρωτᾶτε αὐτοῦ; ἀπεκρίθη, μήπως εἰς τοὺς ἀγροὺς γνωρίζουν νέα; οὔτε κἂν ἤξευρον ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν ἦτο ἀσθενής. »

Ζ'.

Στρατιώτης τις οἰνοπαρὺς, ὅστις εἶχεν ἔλθει εἰς διέναξιν πρὸς τὸν δεκανέα του, ἠκολούθει τὸν περίπατον τοῦ Ὁρου — Περικλοῦ σου φίλωνικῶν μετ' αὐτοῦ, ὅτε αἶφνης ἀποβαλὼν πᾶν σέβας πρὸς τὸν ἀνώτερόν του τῷ λέγει· «Σιώπα, δὲν εἶσαι ἄνθρωπος. — Θὰ σοὶ ἀποδείξω τὸ ἐναντίον, ἀπήντησεν ὁ δεκανεὺς. — Ποτὲ, ἐπανελάθεν ὁ στρατιώτης, εἶνε ἀδύνατον· ἄκουσον. Ὁ ταγματάρχης, ὅταν διευθύνῃ τὴν φρουρὰν τὴν πρώτῃν εἰς τὴν παράταξιν, δὲν λέγει πάντοτε· «διὰ τὴν δεῖνα θέσιν 25 ἄνθρωποι καὶ εἰς δεκανεὺς;» βλέπετε λοιπὸν καλῶς ὅτι οἱ δεκανεῖς δὲν εἶνε ἄνθρωποι.

ΛΗΘΗΣΜΑ ΕΚ ΤΩΝ ΕΡΩΤΙΚΩΝ ΛΕΙΨΑΝΩΝ, ΠΑΡΑΙΝΑ.

- Πλὴν πάλιν ἐνθυμήματα νεκρᾶς ἐνατενίζω·
» Ἐπιστολαὶ κ' εἰς βόστρυχος εἰσέτι ὡς γαγάτης
» Γνωρίζω ποῖον μέτωπον ἐστόλιζε, γνωρίζω,
» Καὶ ποῖα χεὶρ τὰς ἔγραφε μικρὰ, ἀριστοκράτης
» Ποσάκις σὲ ἐθώπευσα, ποσάκις ἐνθους ἔλεος,

- » Σὲ ἡσπαζόμην, πλόκαμε, εἰς κεφαλὴν φιλιτάτην.
 » Καὶ τώρα, φεῦ! ἡ κεφαλὴ ἡ πάλαι μυροδόλος,
 » Γυμνὴ πλοκάμων σήπεται εἰς κλίνην πανυστάτην.
 » Γυμνὴ πλοκάμων ; με κενὸν κ' ἐκθαμβωμένον ὄμμα,
 » Κρηνίον κεῖται παγερὸν εἰς ζοφερὰ ἐδάφη,
 » Μὲ σεσειρῶς μειδιάμα καὶ εἶρον εἰς τὸ στόμα . . .
 » "Α, εἶν' οἱ τάφοι βίρθαιοι τοῦ κάλλους πλαστογράφοι !
 » Κ' ἐκεῖναι αἱ ἐπιστολαί, τὸ ἄρωμα τὸ πρῶτον
 » Εἰσέτι δὲν διατρυοῦν τῆς τεθνηκυίας νέας ;
 » Περιστεραὶ κατὰλευκοὶ καὶ ἄγγελοι ἐρώτων
 » Κλονία πόσα μ' ἔφερον ἐρωτικῆς ἐλαίας !
 » 'Επιστολαὶ ταλαίπωροι, ταλαίπωροι νεκραὶ μου !
 » Νεκραὶ καὶ εἰς τὴν μνήμην μου καὶ εἰς τὰ ὀσφύα μου ;
 » Εἰς σύρτην μετὰ θλίψεως ἐγκλείεσθε ἡρέμον,
 » Κ' ἔχετ' ἐπιτύμβιον τὴν λήθην . . . τ' ὄνομά μου.
 » Καθὼς εἰς ὕδατα νεκρά, σπηώμενα καὶ μαῦρα
 » 'Αντανακλᾶται φῶς γλυκὺ περικλυτοῦ ἀστέρους,
 » Κ' εἰς τὴν νεκρὰν καρδίαν μου ἀγάπης πνέει αὖρα,
 » Καὶ τὴν φωτίζει ὥς ἀκτίς τοῦ παρελθόντος "Ερώς !
 » "Ω πόσον τῶν ἐπιστολῶν μὲ συγκινεῖ ἡ θέα
 » Θαρρῶ ἐκ νέου μὲ καλεῖ ἡ μουσικὴ φωνὴ τῆς,
 » Θαρρῶ πῶς δὲν ἀπέθανεν ἡ τεθνηκυία νέα,
 » Κ' ἔφηθος πάλιν γίνεται ὁ σύννους ἐρημίτης . . .
 » Ναί· μέαν τῶν ἐπιστολῶν αὐτῆς ἄς ἰδῶ μόνον
 » Τίς εἶπε πῶς τῆς κρύας γῆς τὴν θάλλει ἡ ἀγκάλη ;
 » Εἰσέτι ζῇ ἡ σύντροφος τῶν νεαρῶν μου χρόνων !
 » Μὴ τώρα ἡ ἐπιστολὴ αὐτῇ μοὶ ἀπεσταλὴ ;
 » Μὴ πάλιν εἰς τὰς πρώτας μου ἐπέστρεψα ἡμέρας ;
 » "Ας ἀναγνώσω » φίλε μου· νὰ ἔλθῃς τὸ ἐσπέρας
 » Πῶς τόσον ἄπειρον καιρὸν δὲν ἤλθες νὰ μὲ εὕρης ;
 » 'Ηξεύρεις ὅτι ἀπὸ χθὲς δὲν σ' εἶδα, τὸ ἡξεύρεις ; . .
 » 'Ελθε εἰς τοῦ μετώπου μου τὴν ἄκραν νὰ φιλήσῃς
 » Τοὺς μαλακοὺς βοστρύχους μου . . μὴ πάλιν μοῦ ἀργήσῃς
 » "Ω τὴν γλυκεῖαν πρόσκλησιν· καὶ ὁμως ὁ ἀγνώμων,

- » — Τὸ ἐνθυμοῦμαι — ἄσπαστος καθὼς πνοὴ αἶρος,
 » Νὰ μὲ προσμείνῃ ἄφησα λαμβάνων ἄλλον ὁρόμενον·
 » Τὴν ἔφηθον καρδίαν μου ἐκουραζεν εἰς Ἐρώς ! . . .
 » Φεῦ ! Εἶχον τὴν ἀχάριστον ἐκείνην ἡλικίαν,
 » Καθ' ἣν λαμβάνομεν πολὺ καὶ διδομεν ὀλίγον,
 » Καθ' ἣν σκορπίζομεν παντοῦ τὴν ἀπληστον καρδίαν,
 » Κ' ἡ πίστις εἶνε χρυσταλλίς μετ' ἀνοικτῶν πτερύγων
 » Δὲν τὴν ἡγάπων τὴν πτωχὴν καὶ ὅμως εἶχε κάλλος·
 » Ἡ κόρη, ἣν ἀπέρριπτον, καὶ τῶν τριῶν χαρίτων·
 » Οἶμοι μ' ἀφῆρπαξε μακρὰν σφοδρὸς τῆς ἡδῆς σάλος,
 » Καὶ πάντοτε ὁ Ἐρώς μου ἐπὶ τοῦ ἔππου ἦτον
 » Φεῦ· ἤμην παῖς καὶ θύελλαν εἰς τὴν καρδίαν εἶχον.
 » Δενδροστοιχείαν ἐδλεπον ἀπέραντον ἐμπρὸς μου
 » Καὶ εἰς τὸν πρῶτον νὰ σταθῶ δὲν ἠδυνάμην στοίχον.
 » Ὅλα τὰ ἄνθη ἤθελον νὰ ὀτρυνῶ τοῦ κόσμου !
 » Πταίω ἐγὼ ἂν πτέρυγας μοὶ ἔδωκεν ἡ φύσις ;
 » Ἄν πᾶν ὥραϊόν μ' ἔθελγε τὸ κάλλος τοῦ δαικύνου ;
 » Ἐὰν καὶ ἄλλαι ἔθαλλον πλησίον τῆς ἐπίσης ;
 » Ὅστις τὸν κρίνειν ἀγαπᾷ μήπως μισῇ τὸ ἔον ;
 » Οὐχί, σκληρὰ ἡ ἄσπαστος καρδία δὲν κλιεῖται,
 » Καὶ εἶνε ἡ εὐστάθεια χιμαιρικὴ ἰδέα·
 » Ἀπὸ τὴν σταθερότητα τὸ κάλλος ἀδικεῖται,
 » Καὶ μόνη, μόν' ἡ ἄσπαστος ψυχὴ εἶνε γενναία
 » Καὶ μ' ἔσυρε μακρὰν αὐτῆς ἀγάπης ἀπληστία
 » Φιλοκαλία ἔρωτος καὶ οἶψα πόθων νέων,
 » Καὶ ἡ ἀγνώμων μου ψυχὴ, ἡ φίλαντος καρδίε,
 » Τὴν τεθλιμμένην φίλην μου οὐδ' εὐδυμῆτο πλέον·
 » Πλὴν ἐκ τῆς ἀστασίας μου, εἰς πεισμονῆς μετέην,
 » Κ' εἰς πυρετὸν ζηλότυπον, διέκοψε βιβίως
 » Τὴν πρῶτην τῆς καρδίας τῆς ἀγνῆς μυθιστορίαν,
 » Κ' εἰς τὸν βωμὸν τὴν ἔφερε νυμρίαν ἄλλος νέος,
 » Κ' ἐγὼ οὔτε τὸ ἔμαθον ὧ, ἀμερίμνου ἐύσων·
 » Μετὰ καιρὸν εἰς ἐξοχὴν μὲ κούφους νεανίας,
 » Τὴν φλογερὰν ἐπίνομεν τοῦ Καμπανίτου δρόσον,

- » Κ' ἐψάλλομεν παράτονα τοῦ Βέροδῃ μελωδίαις·
 » Νύξ ἦτον, ἔξω ἔκλαιε τὸ πνεῦμα τοῦ βορέως·
 » Τῶν συμποτῶν μου ἔκλινε μετὰ μικρὸν τὸ σμῆνος
 » Βεβαρυμένην κεφαλὴν καὶ ὑπνωττε βαθέως,
 » Κ' ἐγὼ ἐξῆλθον, ἔφλεγε τὰ σπλάγχνα μου ὁ αἶμος . . .
 » Κ' εὐρέθην εἰς τῆς ἐξοχῆς ἐξαίφνης τὴν πλατεῖαν,
 » Ἐγγὺς μνημείων, ἔμπροσθεν λευκοῦ ἐκκλησιδίου,
 » Κ' ἐστάθην πνέων τῆς νυκτός τὴν αὐραν μ' ἀπληστείαν,
 » Ἐμπρὸς μαρμάρου κατηφούς ἀγνώστου μου μνημείου.
 » Κ' εἰς τῆς σελήνης τὴν ὠχρὰν καὶ τρέμουσαν ἀκτῖνα,
 » Ἀνέγνων εἰς τὸ μάρμαρον τοῦ μνήματος «Παυλίνα»

ΕΛΕΝΗ.

- α ὦ, αἴ καὶ πάλιν θὰ ἰδῶ ἐκθρήνημα δαυρῶν;
 » Τὴν μύρτον βλέπω τοῦ λαοῦ, βασιλικοῦ κλωνίου.
 » Ὁ Χρόνος τὸ ἐμάρανε, τὸ μύρον τοῦ πλὴν μίρει·
 » Ἄ, μοὶ τὸ ἔδωκεν αὐτὸ ἡ θελκτικὴ Ἑλένη.
 » Ἐκεῖν' ἡ κόρη τοῦ λαοῦ, ἡ ὀροσερὰ ἐργάτις·
 » Δὲν εἶχε αἶμα κναροῦν, ἀλλ' εἰς τὰ βλέμματά της
 » Κνάρει· ἡ καταγωγὴ τοῦ οὐρανοῦ ἡρέμα,
 » Κ' ἦτο πορφύρα τῆς πτωχῆς νεάνιδος τὸ αἶμα!
 » Νομίζω τὸν βασιλικὸν τὸν μαρμαμένον ἦδη,
 » Πῶς τῶρα ἡ φιλότατῃ χεὶρ τῆς νέας μὲ τὸν δίδει.
 » Ἰδοὺ, εἰς τὸ παράθυρον ὧς τότε καθημέρην
 » Τὴν βλέπω πάλιν ὑάλλουσαι φαιδρῶς κ' ἐργαζομένην. . . .
 » Πρὸ ἀνθηροῦ βασιλικοῦ ροδίην ὄψιν κύνει,
 » Κλωνίον κόπτει, μειδιᾷ κ' ἐπάνω μου τὸ ρίπτει.
 » Χρόνε, θεότης φοβερά ἰσχύς κατηραμένη,
 » Τὴν κόρην τί τὴν ἔκαμες; ποῦ εἶρε ἡ Ἑλένη;
 » Ποῦ εἶρε, ποῦ; Ἀλλοίμονον ὡς τοῦτο τὸ κλωνίον
 » Τὸ ἄνθος θὰ ἐμάρανε τ' ἀθρόον τῶν κορασίων,

- » Κ' ἴσως μεσηλιεῖ, γύναιον, τὴν ὥραν ταύτην πλέον,
 » Τὸν ἀριθμὸν τῶν γυναικῶν αὐξάνει τῶν χυδαίων! . . .
 » Καὶ ὅμως ἦτο καλλονὴ ἢ ταπεινὴ μου φίλη;
 » Ὡμίλει, καὶ ἐνόμιζες ὅτι ψυχὴ ὀμίλει.
 » Τὸ στήθος της τὸ νεαρὸν ἀγνὴ προὐ ἐκείναι,
 » Καὶ ἦτο εἰς τὸ βλέμμα της ἀγία τις εἰρήνη. . . .
 » Ἦτο μὲ αἷμα ἄγαλμα, μὲ σάρκα Καρνάτις
 » Νεάνις μεγαλοπρεπὴς μ' ἀνάστημα ἐλάτης·
 » Καὶ ὅταν ἡ ροδόχροος προέκυπτε μορφὴ της,
 » Τὸ λευαυγὲς ἐνόμιζες ἀνέτειλε μαζὴ της!
 » Χρόρε, θεότης φοβερά, ἰσχυρὸς κατηραμένη,
 » Τὴν κόρην τί τὴν ἔκαμες; ποῦ εἶρε ἡ Ἐλένη; »

Α. ΠΑΡΑΣΧΟΣ. (*)

ΤΗ ΑΔΕΛΦΗ ΜΟΥ.

Μὴ πιστεύτης εἰς τοὺς πόθους τῆς ψυχῆς σου· σ' ἀπατῶσι

Εἶρων ἢ πεπορωμένη θὰ κενεῖται κοινωνία . . .

Δάκρυα εἰς τοὺς ὀνείρους τοὺς γλυκεῖς· σου θ' ἀποδώσῃ

Κ' εἶνε δυστυχῶν ὁ κληρὸς ἢ εὐκρίτης καρδία.

Εἰς τὸν πλοῦτον ἅς στραφῶσιν ὅλ' οἱ πόθοι τῆς ζωῆς σου·

Μὴ λησμόνει ὅτι εἶνε ἡ ζωὴ κερδοσκοπία.

(*) Μετὰ μεγίστης χαρᾶς βλέπομεν κοσμουμένους τὰς σελίδας τοῦ περιοδικοῦ ἡμῶν συγγράμματος διὰ ποιήσεων τοῦ ἐνικοῦ καὶ ἐξόχου ποιητοῦ, τῆς ἡδυμελεῦς ἀηδόνος τῆς Ἀττικῆς, κ. Α. Παράσχου, ὅστις προθύμως τῇ φωνῇ ἀπήντησε τῶν παρὰ τῷ Βοσπόρῳ θαυμαστῶν του καὶ ἠδύοκῃς νὰ συγκαταλεγῶσιν ἔργα του ὡραῖα καὶ καλὰ μετὰ ἄλλων, τὰ ὁποῖα θέλουσι τιμηθῇ καὶ στολισθῇ ἔχοντα τὰ ἰδικά του πέλρεδρα. Σ. Δ.

Ἄν ζητῇς νὰ εὐτυχίσῃ εἰς τὸν κόσμον ἡ ψυχὴ σου
Κλείσσε πέτραν εἰς τὸ στήθος· ἃς σοῦ λαίψῃ ἡ καρδιά.

Εἶνε βάρος· εἰς τὸν κόσμον τοῦ λοιποῦ δὲν χρησιμεύει
Δι' αὐτὸ δὲν συγκινεῖται ἡ εὐδαίμων κοινωνία·
Εἰς τοῦ πνεύματος τὸν βίον ἀντιτάσσεται ἡ χλεύη,
Κ' εἰς τὴν ἀγαθότητά σου θά καγχάσῃ ἡ κακία.

Οἴμοι ! ἴσως σὲ πικραίνει τῆς ψυχῆς μου ἡ πικρία,
Εἶνε εἰς τὴν ἀκοήν σου θλιθερὰ φωνὴ καὶ ξένη . . .
Ἄλλὰ ὅταν τὴν καρδίαν καταλάβῃ ἀσφυξία,
Σαρκασμὸς καὶ εἰρωνία εἰς τὰ χεῖλη ἀναβαίνει.

Ἐπλανήῃ ἡ φαντασία εἰς τὰς σκέψεις· σύγγνωθί μου
Ἡ ἀγάπη μου ἀδόλου· τὰς εὐχὰς τῆς σοῖ προσφέρει·
Ζῇ με θερμὴν ἐλπίδα σύντροφόν σου, ἀδελφῇ μου,
Καὶ τὸ μέλλον τὴν γλυκεῖαν εὐτυχίαν ἃς σοῖ φέρῃ.
Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1877.

ΕΥΓ. Γ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ. (')

ΛΥΣΙΣ Β'. ΑΙΝΙΓΜΑΤΟΣ.

Μά. Ἰός. Μάρος.

(*) Πολλὰς τὰς εὐχαριστίας ἀνομολογοῦμεν τῷ κ. Ε. Γ.
Ζαλοκώστῃ, τῷ εὐγενεῖ τούτῳ ἡμῶν φίλῳ καὶ συνεργάτῃ διὰ τὸν
ἄνωθι μικρὸν μαργαρίτην, ὃν εὐηρεστήθη ν' ἀποστείλῃ πρὸς δια-
κόσμησιν τοῦ *Ἑρμῆ*. Σ. Δ.

Ἑπεύθυνος ΧΡ. ΔΑΜΙΑΝΙΔΗΣ.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΡΜΗΣ

Σύγγραμμα Περιοδικὸν ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΕΤΟΣ Δ'.

|

ΑΡΙΘ. Δ'.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ἰανουάριος 1879.

Ο ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ.

Βρέχει βραδαίως ὀρμητικὸς τῶν ὑδάτων χεῖμαρρος διαρρέει τὰς ὁδοὺς, ἐν αἷς ἀντανακλῶνται τὰ περίξ φωτα. Εἶναι νῦξ μελαγχολίας, νῦξ πένθιμος, θλιβερά· καὶ ὅμως τὸ πᾶν παρὰ τοῖς θνητοῖς μειδιᾷ, τὸ πᾶν χαίρει, τὸ πᾶν ἀναθάλλει, τὸ πᾶν φαίνεται νεάζον. Πανταχοῦ τῆς λιγυφθόγγου λύρας ἡ ἐναρμόνιος κλαγγὴ πλήσσει τὴν ἀκοήν, πανταχοῦ τὸ ἄσμα καὶ ὁ γέλως τῶν εὐθυμούντων ἀντηχεῖ, καὶ τὸ φοβερὸν οὐδ' ἔτι διασχίζει τοὺς ἀέρας. Παρὰ πᾶν ἀριστοκρατικὸν μέγιστον, παρὰ πᾶσαν πενιχρὰν τοῦ γεωργοῦ καλύβην τὸ κύπελλον μέχρι στεφάνης πληρούμενον ἀπνευστὶ ἐκκενουταί. Πλὴν τί τὸ ταρασσόν τὸν ἄνθρωπον; Τί τὸ αἷτιον τῆς γενικῆς ταύτης ἀγαλλιάσεως καὶ εὐθυμίας; Τί τὸ ἐξεγείρον τὴν μέχρις ἐσπέρας ἀπειρηκυῖαν καὶ βεβαρυμένην κοινωνίαν; Μὴ ἀπροσδόκητόν τι ἀγαθὸν, γλυκεῖα τῆς τύχης εἰρωνεία, τὸν τέως βαρυαλγοῦντα καὶ βαρυστενάχοντα θνητὸν εἰς ὄλβιον καὶ εὐδαίμονα μετέβαλλε; Μὴ ὥς διὰ μαγείας πᾶν τὸ θλιβερὸν ἀπὸ τοῦ ἀνθρωπίνου νοὸς τέλεον ἐξηλείφθη; Φεῦ! οὐχί. Ἀπάτης δεινῆ; ἀπατηλὴ συνέπεια! Ἡ ἀνθρωπότης τὸ

παλαιὸν αὐτῆς ἔνδυμα ἀποσκορακίσασα, νέον περιβάλλεται. Καίρει, ἀγαλλιᾷ, ὡς ἐγκολπουμένη τι νέον, ὡς ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς κρατοῦσα τὸ ἀναμενόμενον ἀγαθόν. Τὸ ἐπάρατον, τὸ ἀπαίσιον, τὸ ὀλίθριον ἔτος ἀποβαλοῦσα, εἰσέρχεται τὴν νύκτα ταύτην εἰς νέον πλήρες ἐλπίδων, σμύρνας καὶ ἀλόης ἀπόζον καὶ ἀπὸ μυρσίνας καὶ ῥόδα κατὰφυτον. Αἰσθάνεται τὴν ἐκ τοῦ νέου ἡδονήν, αὐτὸ τὴν στιγμὴν ταύτην ἀγαπᾷ, αὐτὸ ἀσπάζεται, αὐτὸ ἐστὶ τὸ ἡδὺ αὐτῆς μέλημα.

Πλὴν προχωρήσωμεν, προχωρήσωμεν· προβῶμεν περαιτέρω, τὴν νεαρὰν τῆς ἀνθρωπότητος μερίδα ὑπὸ τῶν ἐλπίδος, βαυκαλιζομένην ἐγκατα-λείψαντες.

Εἶναι ἤδη σκότος· σκότος σιωπηλόν, μεγαλοπρεπές, ἀδιὰγνωστον. Ἐξέλειπε τῆς μελιφθόγγου βαρβίτου ὁ εὐφρόσυτος ἤχος, ἐξέλειπεν ἡ προσφιλεῖς τοῦ οἰνοδαροῦς φωνὴ τῆς εὐθυμίας, καὶ τὸ πᾶν διεδέχθη ἀθυμία, σκιά, σκοτία. Τὰ μελανὰ ὄρη ὁμοιάζουν ὑψώματα τάφων μεγάλων ἐνθα ἐτάφησαν αἰῶνες ὀλόκληροι. Τὰ γιγαντώδη κύματα θραύονται ἐπὶ ἀποτόμων βράχων ἀφρίζοντα, ὥσπερ λυσσῶντα, καθότι φωνὴ τὸ πᾶν μετακινούσα, φωνὴ ἰσχύος εἶπεν αὐτοῖς—ἰδοὺ τὸ ὄριον ὑμῶν.— Εἰσχωρήσωμεν εἰς τὸ πυκνὸν δάσος· πλὴν, στῶμεν πρὸ τοῦ λαμπυρίζοντος ἐκείνου ἐν τῇ σκοτίᾳ λύχνου, τοῦ φωτοβολοῦντος ὡς ὑποτρέμων ἀστερίσκος ἐν τῷ ἀχανεῖ σκότει· στῶμεν, διότι περίξ τοῦ σθεννυμένου ἐκείνου φωτός σκηνὴ θλιβερά, εἰκὼν πένθιμος ἀναμένει ἡμᾶς. Προσέλθωμεν ἀκροποδητὶ, ἵνα μὴ τὴν περιστοιχοῦσαν ἡμᾶς ἱερὰν τῆς φύσεως σιγὴν βεβηλώσωμεν. Ἴδετε! Δεξιόθεν τοῦ φωτίζοντος λύχνου πολὺς γέρων, σκαῖόν τι σκέλεθρον μορφῆς ἀνθρωπίνης, γονυπετεῖ πρὸ τραπέζης, ἐφ' ἧς τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς χεῖρας ἔχει ἐστηριγμένης. Αποφεύγει τὸ φῶς, καθότι ἐστὶ σκιά, τοῦ φωτός πολεμῖα. Αποστρέφει ἀπὸ τῆς λάμπειας τὸ πρόσωπον, καθότι τὸ σκότος, ἡ φρίκη, ὁ τρόμος, ἡ θλίψις, ἐστὶν ἡ εἰκὼν του, ἡ ζωὴ του! Ἀποτίει τὴν στιγμὴν ταύτην φόρον τινα τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, φόρον φέροντα τὸν ἄνθρωπον πολλὰκις εἰς λαβύρινθον ἀδιέξοδον, τὰς σκέψεις. Σκέπτεται, σκέπτεται, τῶν

δὲ σκέψεών του τὸ μυστήριον ὁ νεαρὸς ἡμῶν κάλαμος πειραθῆσεται νὰ ἐκθέσῃ.

Εἶχεν ἤδη καταβῆ ἐξήκοντα τῶν βαθμίδων ἐκείνων, αἵτινες ἔφερον αὐτὸν εἰς τὸ ἀπαίσιον τέρμα. Εἰς ἑκόντα παρηλθὼν ἔτι ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης, καθ' ἣν τὸ πρῶτον ἔθηκε τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ γηίνου ἐδάφους. Πλὴν τί ἔπραξε κατὰ τὸ μακρὸν αὐτὸ διάστημα; Τοῦτο τὴν στιγμὴν ταύτην αὐτὸν ταράσσει, τοῦτο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ κυριεύει. Περίφοβος πεφοβημένον βλέμμα ρίπτει ἐπὶ τῆς τοῦ ἐκ κρεμοῦς βελόνης τῆς πλησιαζούσης νὰ ἐπιδείξῃ τὸ μεσονύκτιον, ἥτοι νὰ ἐγγίσῃ τὴν ἀκαριαίαν ἐκείνην στιγμὴν, καθ' ἣν οὔτε εἰς τὸ παλαιὸν οὔτε εἰς τὸ νέον ἔτος εὐρίσκεται τις. Ὁ χρόνος τότε ὡς νὰ ἔσθῃ, ἡ στιγμή εἶναι ἐπίσημος, μυστηριώδης. Ἀλλ' ἰδοὺ! βαρεῖς καὶ μελαγχολικοὶ οἱ δώδεκα τοῦ μεσονυκτίου κτύποι σημαίνουν ὡς οἱ πένθιμοι κώδωνες οἱ σημαίνοντες ἐπὶ τὴν τελευτὴν προσφιλοῦς τινος ὄντος. Φεῦ! Ἐν ἔτι βάρος ἐπὶ τοῦ κεκτηκότος ἐπετέθη, ἔν ἔτι ἔτος ἐπὶ τοῦ ὄρμαθου τῶν ἔτων αὐτοῦ προσετέθη. Κατὰ τὴν κρίσιν ταύτην στιγμὴν ρίπτει ἑταστικὸν ἐπὶ τοῦ μακροῦ αὐτοῦ παρελθόντος βλέμμα, ἀλλ' οὐδὲν εὐφρόσυνον ἔχον· τῆς διαθάσεώς του κατοπτρεύει. Ὀλιγοῦ ἀναλογίζεται τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ ἀγαθὸς αὐτοῦ πατὴρ ἐγκαταλείπων αὐτὸν τῷ ὑπέδειξε τὴν ἀρχὴν τῶν δύο τούτων ἐν τῷ βίῳ ὁδῶν, ὧν ἡ μὲν μία φέρει εἰς τόπον γαλήνιον καὶ εὐδαίμονα, κεκαλυμμένον ὑπὸ ἀφθονωτάτων καρπῶν, φωτιζόμενον ὑπὸ ἡλίου ἀείποτε καθοροῦ καὶ ἀντηχοῦντα ἡδυτάτας μελωδίας· ἡ δὲ, εἰς τὸ καταγώγιον τοῦ σκότους, εἰς ἀδιέξοδον σπήλαιον, ὑπὸ ὄψεων κατοικούμενον καὶ πλήρες δηλητηριωδῶν ἀναθυμιάσεων. Οἴμοι! οἱ ὄφεις τὴν στιγμήν ταύτην προσεκολλῶντο εἰς τὴν καρδίαν του, τὰ δηλητηριώδη φάρμακα ἐμόλυνον τὰ χεῖλη του καὶ ἐγνώριζεν ἤδη ποῦ εὐρίσκετο. Ὁ ἄθλιος! Πρὸ πολλοῦ εἶχεν εἰσελθεῖ εἰς τὴν σαθρὰν ὁδόν! Ἀλλὰ μὴ κατακρίνωμεν αὐτὸν, οἰκτείρωμεν αὐτὸν μάλλον, διότι ὑπέστη ἤδη ἱκανά. Ὑπέφερεν ἐν ἀρχῇ ἡθικῶς πρὶν ἢ ἀλλάξῃ φρόνημα καὶ ἀσπασθῇ τὰς

ἐλευθέρους τῆς κακίας ἀρχάς. Δὲν ἦν ἡ φύσις αὐτοῦ τοιαύτη, ἦν ἀγαθός, ὑπέφερε πολλά, ὁ κόσμος τὸν ἠπάτησεν, ἀπηγορευθῆ ὁ τάλας ! Ἀτενίζει αὖθις εἰς τὸ παρελθόν, ἐρευνᾷ αὐτὸ, πλὴν πάντοτε τὸ αὐτὸ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του παρίσταται, φοικτὸν, ἀπείσιον, ἀκλεές, ἄγονον ! Διέτρεξε τὴν λαμπρὰν τοῦ βίου αὐτοῦ ἐποχὴν, διέτρεξε τοὺς χρυσοὺς τῆς νεότητος χρόνους, πλὴν, φεῦ ! ἁμαρτήματα καὶ συνειδότης μόνον ἐλέγχους αὐτοὶ αὐτῷ συνεπάγονται. Τῷ ἐναπολείπεται τὸ παρὸν, πλὴν καὶ τοῦτο δι' αὐτὸν ἀνεπαρκές, ἀφόρητον, λεξείδιον πλήρες πικρίας. Καὶ τὸ μέλλον; Ἀλλ' ἔχει ὁ κατασκληκῶς γέρων μέλλον ; ἔχει μέλλον ὁ διὰ παντὸς φύλλων καὶ κλάδων στεροθεὶς κορμός, ὁ ἔτοιμος ὑπὸ τὸ βαρὺ τοῦ ξυλοκόπου κτύπημα νὰ καταπέσῃ; Ναί ! ἔν μόνον μέλλον τῷ μένει, ἔν μόνον μέλλον ὀφείλει νὰ περιμένῃ, τὸ μέλλον τοῦ θανάτου. Καὶ ἐν μέσῳ τῆς ὀδύνης καὶ λύπης ὁ δαίλαιος βαρυστενάχων κραυγάζει· « Ἄχ ! ἐπίστρεψον, προσφιλὲς μοι νεότης, ἐπίστρεψον, ἵνα ποιήσω καλλιτέραν ἐκλογὴν ! » Ἀλλ' ἡ νεότης δὲν ὑπῆρχε πλέον, ἀπέπτη ἐπὶ τῶν ἐλπίδων του καὶ τῶν ἀποφάσεών του τὰς πτέρυγας, καὶ μόνον ἡ ἐπικηδῆειος πλάξ βαρεῖα καὶ ἀπειλητικὴ ἀναμένει ἵνα καὶ λύσῃ τὰ πάντα !

Ἐγκαταλείψωμεν ἤδη καὶ ἡμεῖς τὸν ἄχρηστον ταῦτον καὶ ἀποξηραθέντα κορμὸν, ἐγκαταλείψωμεν, φίλοι συνηλικιώται, τὴν γεγηρακυῖαν ταύτην δρῦν καὶ τὴν προσοχὴν ἡμῶν καὶ περιποίησιν ἐπιστήσωμεν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν ἐν ἡμῖν ἀνθηρῶν δενδρουλλίων, ἵνα καρποφόρα ταῦτα γένωνται.

Τὸ περίφημον τῆς γεραρᾶς ἀρχαιότητος γνωμικὸν « χρὸν οὐ φείδου » ἠκολούθησαν καὶ ὡς γνώμονα αὐτῶν ἔλαβον πάντες οἱ κατὰ καιρὸν μεγάλοι ἄνδρες, μὴ ἀφίνοντες ἐπὶ μάτην νὰ χάνωνται αἱ ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτῶν περισσεύουσαι στιγμαί—τὰ χρυσᾶ ἐκεῖνα ψίγματα,—ἅτινα οἱ ἀγνοοῦντες ὅτι ἡ ἐνεργητικότης καὶ ἐπιρροὴ ἄγουσιν εἰς τὸ μεγαλεῖον περιφρονοῦσι. Θεωροῦντες τὰς βιογραφίας τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ἀδύνατον νὰ μὴ κινηθῶμεν εἰς θαυμασμὸν βλέποντες πᾶν ὅ,τι κατώρθωσαν διὰ τῆς χρησιμοποίησεως ὅλου αὐτῶν τοῦ καιροῦ. Ἡδυνάμεθα μυρία

ὅσα παραδείγματα ἐνταῦθα ν' ἀναφέρωμεν, εἰν ἡ ἀφήγησις αὐτῶν δὲν ὑπερέβαινε τὰ στενὰ ὅρια τοῦ περιοδικοῦ τούτου συγγράμματος.

«Ὁ χρόνος εἶναι ὁ ἀγρός μου» ἔλεγέ ποτε συγγραφεὺς τις Ἰταλός. Καὶ πράγματι ὁ χρόνος καθ' ὑπερβολὴν ὁμοιάζει πρὸς ἀγρὸν, ὅστις μένων μὲν ἀκαλλιεργήτος, οὐδὲν φέρει, ἢ μᾶλλον ἀκάνθας καὶ τριβόλους, καλλιεργούμενος δὲ πλουσιοπαρόχως ἀνταμοίβει τὸν φιλόπονον. Τοῦ ἀγροῦ τούτου οὐδεὶς ἐφ' ὅσον ζῇ δύναται ποτε νὰ στερῇ. Ἄν λοιπὸν θέλωμεν νὰ διερχώμεθα τὰς ἡμέρας ἡμῶν εὐαρέστους καὶ τὰς νύκτας ἀναπαυτικὰς, ἂν θέλωμεν οὐ μόνον τὰς ἀνάγκας ἡμῶν νὰ μὴ πολλαπλασιάζωμεν, ἀλλὰ καὶ εὐκόλως νὰ θεραπεύωμεν τὰς ὑπαρχούσας, ἂν θέλωμεν ὑγίαν, χαρὰν, εὐδαιμονίαν, ἥς καλλιεργήσωμεν τὸν ἀγρὸν τοῦτον καὶ δὲν θέλομεν μεταμεληθῇ. Ὅσον πλείω μέρος αὐτοῦ καλλιεργήσωμεν, τόσον καὶ μεγαλειτέραν θέλομεν αἰσθάνεσθαι τὴν ἐσωτερικὴν ἐκείνην εὐχαρίστησιν, ἐξ ἧς πηγάζει καὶ ἡ ὑγεία καὶ ἡ εὐτυχία. Ἰδοὺ τὸ μυστήριον τῆς συνήθους ἡμῶν εὐχῆς. «ἔτη πολλὰ καὶ καλὰ!»

Ὁ χρόνος εἶναι τὸ ὕψος τῆς ζωῆς, ἔλεγεν ὁ ἔνδοξος Φραγκλῆνος. Ἀνάγκη λοιπὸν ἀπόλυτος νὰ γνωρίζωμεν ἀκριβῶς πόσου τιμᾶται ἕκαστος πῆχυς τοῦ πολυτιμωτάτου τούτου ὑφάσματος. Ὅστις οἰκονομεῖ τὰ μικρὰ, ἀποβαίνει ἱκανὸς καὶ εἰς τὰ μεγάλα· οὐδὲν δυνάμεθα νὰ κατορθώσωμεν γενναῖον, ἂν δὲν μεταχειρίζωμεθα τὴν καιρὸν μὲ φειδωλίαν. Ἀνεκτίμητος ἡ ἀξία τοῦ χρόνου, εὐτυχῆς ὁ δυνάμενος νὰ γνωρίσῃ αὐτήν. Πλὴν ἀνυπολόγιστος ἡ ταχύτης τοῦ χρόνου πρὸς οὐδὲν δυνάμενη νὰ παρελθῇ. Ἡ ταχυπέτις ἅμαξα τοῦ χρόνου, τὸ νεκροπομπὸν τοῦτο φορεῖον, ὅπερ φέρει μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὸ τελευταῖον σκῆνωμα τὸν ἄνθρωπον καὶ τοὺς πόθους του καὶ τὰς φιλίας του καὶ τὰ μίση του, ἐλαύνεται μυζηριώδης ὑπὸ Πηγάσων ἐπὶ τῶν οἴμων τῆς αἰωνιότητος καὶ μετ' αὐτοῦ παρέρχονται καὶ ἔτη καὶ νεότης καὶ ζωή! «Σπεύσωμεν, ὁ χρόνος φεύγει καὶ μᾶς παρσύρει μεθ'

ἐαυτοῦ. Ἡ στιγμή καθ' ἣν ὁμιλῶ εἶναι ἤδη μακρὰν ἐμοῦ.» (1)
 ἀνακράζει ὁ σοφὸς νομοθέτης τοῦ γαλλικοῦ Παρνασσοῦ. Πόσον
 λοιπὸν αἵμεθα κατακριτέοι οἱ πλεῖστοι σήμερον, διότι ἀδιαφόρως
 βλέπομεν παρερχόμενα ἐπὶ ματαίῳ οὐχὶ λεπτὰ καὶ ὥρας, ἀλλ'
 ἡμέρας, ἀλλ' ἐν τῇ ὁλόκληρᾳ τῆς μεμετρημένης ἡμῶν ζωῆς. Ἡ
 ζωὴ ἡμῶν, ἡ πρὸς καθαρὰν ἐργασίαν ζωὴ ἡμῶν, κατὰ μέσον
 ὅρον ὑπολογιζομένου τοῦ βίου πρὸς ἐβδομήκοντα δύο ἔτη καὶ
 ἀφαιρουμένων πασῶν τῶν σωματικῶν ἀναγκῶν, περιορίζεται
 εἰς ἑπτὰ καὶ μόνον ἔτη!

Ἰδοὺ τί λέγει ὁ Βοσσουέτος περὶ τῆς ταχύτητος τῆς ἡμετέ-
 ρας ζωῆς. «Ἡ ζωὴ ὁμοιάζει μὲ ὄδον, ἧς ἡ διέξοδος εἶναι τρο-
 μερὰ ἄβυσσος· ἀλλ' ἐνῷ μᾶς προεἰδοποιοῦσιν ἀπὸ τοῦ πρώτου
 βήματος, ἡ φύσις ἀπαιτεῖ νὰ προχωρῶμεν. Ἐπιθυμῶ νὰ ἐπιστρέ-
 ψω, ἀλλὰ δὲν δύναμαι. Ἀκκτάληπτον βάρος, ὑπεράνθρωπος δύ-
 ναμις μᾶς σύρει· ὀφείλομεν νὰ φθάσωμεν τὸ χαῖλος τῆς ἀβύσσου.
 Ἐνῷ ὀδεύομεν μυρίαὶ ἀνησυχίαι μᾶς ταράττουσιν. Ἄν ἡδυνά-
 μην ν' ἀποφύγω τὸ τρομερὸν αὐτὸ βάραθρον! Ὅχι, ὄχι, πρέπει
 νὰ βαδίσω, πρέπει νὰ τρέξω! Οὕτω πέπρωται. Ἐπιθυμῶ νὰ
 σταματήσω ὅπως ἴδω στιγμιαῖά τινα ἀντικείμενα, ἅτινα μὲ πα-
 ρηγοῦσιν, ἀλλ' αὐτὰ διέρχονται τόσον ταχέως! Βαδίζω, βα-
 δίζω. Καὶ ἐν τούτοις πᾶν τὸ διατρεχθὲν καταπίπτει ὅπισθὲν
 μου μετὰ τρομεροῦ θορύβου! Ἀναπόφευκτος καταστροφή! . . .
 Πάντοτε συρράμενος πλησιάζω τὸ τρομερὸν βάραθρον. Πάντα
 σβέννυνται, τὸ πᾶν μαραίνεται καὶ καταπίπτει—ἡ σκιὰ τοῦ
 θανάτου παρυσιάζεται—αἰσθάνομαι ὅτι πλησιάζω τὴν ὁλε-
 θρίαν ἄβυσσον. Ἀλλὰ πρέπει νὰ φθάσω—ἀκόμη ἐν βῆμα!—Ὁ
 τρόμος ταράττει τὸ λογικόν μου, ἡ κεφαλὴ μου ἐξίπταται—οἱ
 ὀφθαλμοί μου χάνονται—πρέπει νὰ βαδίσω.—θέλω νὰ ὀπισθο-
 δρομήσω—ἀδύνατον! Τὸ πᾶν κατέπεσε, τὸ πᾶν ἐμαράνθη, τὸ
 πᾶν διεξέφυγε.» Μὴ ἀφίνωμεν λοιπὸν νὰ παρέρχηται εἰς μά-
 την οὐδὲ στιγμή τοῦ τιμαλφεστέρου τῶν κτημάτων ἡμῶν, μὴ

(1) Boileau, Epître III.

ἐγκαταλείπωμεν οὐδὲν εἰς τὸ μέλλον δυνάμενον νὰ ἐκτελεσθῇ
εἰς τὸ παρὸν, καθότι

Μέλλον! τῆς τύχης παίγνιον, τοῦ βίου εἰρωνεία,
λέξις οὐδὲν σημαίνουσα ἢ πάροδον τοῦ χρόνου,
καὶ φάρμακον ὅπερ ῥεφᾷ παρούσα ἢ πικρία,
ὅπως ἐπέβη αὐρίον μετὰ ὁμοίου πόνου.

Ἐπιμεληθῶμεν, προσφιλεῖς ὁμιληταί, τὸ παρὸν, περιθάλλωμεν
αὐτὸ, τὰς τοῦ παρελθόντος ἑλλείψεις· ἐν αὐτῷ ἀναπληροῦντες,
ἐξαλείψωμεν ἀπὸ τοῦ νοῦς ἡμῶν τὸ μέλλον, διότι πάντοτέ ἐστι
ζοφερὸν, ἀφανές, ἀβέβαιον.

Μέλλον! καθὼς ἡ ἀστραπὴ τὸ σκότος ἐπεκτείνειν
τῆς συμφορᾶς, ὃ ἐμπαιγμὸς, ἰσχυρὸς ἀδυναμίας,
τὸ σκοτεινόν του πρόσωπον ἐπὶ τοῦ τάφου κλίνειν,
κ' ἐκείθεν θάλλον, ὡς ἐλπίς κενὴ ἀθανασίας.

Ἐργασθῶμεν ἐνὸςψω δυνάμεθα, ἐργασθῶμεν ἐνὸςψω ἔχομεν και-
ρόν. Προσπαθήσωμεν ἐκάστην ἀπωλεσθεῖσαν ἐπὶ ματαίῳ στιγ-
μὴν ν' ἀναπληρώσωμεν εἰς τὸ παρὸν, διότι ἀρκετὸν ἦδη διά-
στημα τοῦ βίου ἡμῶν παρήλθε, καὶ ὅτι δὲν ἡδυνήθη τις νὰ
κατορθώσῃ εἰς διάστημα εἴκοσι ἐτῶν, ἀδυνατεῖ νὰ τὸ πράξῃ
εἰς τὸ μέλλον. Λογίσωμεν κελῶς τὴν στιγμὴν ταύτην, ἣν ἐνιαυτὸν
ἀποκαλοῦσι, καὶ θὰ ἴδωμεν ὅτι

Ἐν ἔτος . . . ὕδατος σταγὼν εἰς ἄβυσσον αἰώνων . . .

Μήπως τὸν βίον πάντοτε ἡ ἄκανθα δὲν στέφει;

Ὁ χρόνος ἐπακολουθεῖ τὸν παρελθόντα χρόνον,

Ἐπίσης ἔχει ἥλιον, ἐπίσης ἔχει νέφην. (1)

Ἀποδυθῶμεν εὐθαρσῶς εἰς τὸν καλὸν ἀγῶνα, μοχθήσωμεν νῦν
ὅτ' ἔχομεν τὸ φῶς, πρὶν καταλάβῃ ἡμᾶς ἡ σκοτία, «ἐν ᾗ οὐδεὶς
δύναται ἐργάζεσθαι.» Ἐργασθῶμεν, πράξωμεν ὅ,τι δυνάμεθα,
διότι τῶν κόπων μας ἀνάγκην ἔχει ἡ σεπτὴ ἡμῶν πατρίς, καθότι,
ἐὰν μείνωμεν νῦν ἀργοὶ ἐλεύσεται ἡμέρα, καθ' ἣν βεδρυμένοι
ὑπὸ τῶν θλίψεων θέλωμεν ἀνακράξαι «ἐπάνελθε, ἐπάνελθε, ὠραία
μου νεότης!» Πλὴν αἱ κραυγαὶ ἡμῶν θέλουσι ναυαγήσῃ ὡς φωνὴ
βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ. Φεῦ! θέλει εἶσθαι ἀργὰ πλέον!

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 31 Δεκεμβρίου 1878.

ΑΛΕΞ. ΠΕΚΙΟΣ.

(1) Δ. Παπαρηγόπουλος.

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Α. Χ. Στεφοπούλου καὶ Κ. Δ. Κωσταράκη.

(Συνέχεια ἴδε Ἀριθ. Γ'. Σελ. 80.)

Περὶ τὸ τέλος τοῦ 18ου αἰῶνος ἡ Σερβία, ἡ Ἑλλάς, ἤρξαντο τοῦ ἀναδρασμοῦ ἐκείνου, ἐξ οὗ ἔμελλε νὰ ἐξέλθῃ ἡ ἀπελευθέρωσις των. Ἡ Τουρκία, ἀφοῦ στιγμαζίως ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ῥωσσίας, ὅτε ὁ στρατηγὸς Βοναπάρτης ἐξεστράτευσεν εἰς Αἴγυπτον, δὲν ἐδράδυνε νὰ δώσῃ εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ἀλέξανδρον τὸν Α' τὴν πρόφασιν, ἣν οὗτος ἐζήτει.

Ὁ Σουλτάνος Σελὶμ ὁ Β' ἐπειράθη νὰ ἐφαρμώσῃ τὰς μεταρρυθμίσεις, εἰς ἃς ὑπεχρεώθη διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Ἰασιίου. Μετὰ τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ τοῦ δ' διαδόχου τοῦ Σελὶμ, τὸ ἀρχαῖον τουρκικὸν κόμμη ἐπανῆλθεν εἰς τὰ πράγματα καὶ αἱ πλέον σκληραὶ καταδιώξεις προσέβαλλον τοὺς χριστιανούς. Ἀλέξανδρος ὁ Α' ὠπλίσθη· ὁ τουρκικὸς στόλος συνετρίβη εἰς τὴν Λῆμνον (Ιούλιος 1807), μετὰ πενταετῇ δὲ πόλεμον, ἐξ οὗ ἡ Σερβία ἐπωφελήθη ὅπως ἐπαναστατήσῃ, Μουσταφᾶς ὁ Δ' ἀπέθανε καὶ ἀντικατέστη διὰ τοῦ Μαχμουτ τοῦ Β'. ὅστις πάραυτα ἐκλείσεν εἰρήνην, δι' ἣς παρεχώρει εἰς τὸν Τσάρον τὴν Μολδαυίαν καὶ τὸν Καύκασον ἵνα δικτηρήσῃ τὴν Σερβίαν (εἰρήνη τοῦ Βουκουρεστίου, μαΐος 1812).

Ἡ Τουρκία ἐγκαταλείπει τὴν Μολδαυίαν, ἀλλ' ἡ Ῥωσσία δὲν τὴν προσαρτᾷ. Σῶμα τουρκικὸν καταλαμβάνει τὴν ἐπαρχίαν ταύτην μέχρι τοῦ 1821. Τὸ 1819 τὸ ὀθωμανικὸν κράτος ἀπώλεσε τὰς Ἰονίους νήσους.

Μετὰ δύο ἔτη, ὁ πρέσβυς Στρογονόφ ἐγκαταλείπει (τῇ 9 αὐγούστου) τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὁ πόλεμος εἶνε ἀναπόφευκτος, ἀλλὰ καὶ τὴν φορὰν ταύτην ἡ διπλωματία κατορθώνει ἵνα ἐμποδίσῃ αὐτόν. Ἡ Αὐστρία πιέζει συγχρόνως τὸν τε Τσάρον καὶ τὸν Σουλτάνον. Συνεπεῖα συνεντεύξεως τῶν δύο αὐτοκρατόρων Ἀλεξάνδρου καὶ Φραγκίσκου ἐν Κζέρνοβιτς (ὁκτώβριος 1823), καὶ τῶν διασκέψεων τοῦ Λέμπεργ, μεταξύ τοῦ Νέσελρωδ καὶ Μέττερνιχ, ἡ Πύλη παραχωρεῖ ὅλα τὰ αἰτηθέντα, ἐκκενώνει τὴν Βλαχίαν καὶ τὴν Μολδαυίαν καὶ τὴν 11 ὁκτωβρίου 1824 ὁ νέος ῥώσσος πρεσβευτὴς παρουσιάζει εἰς τὸν Μαχμούτ τὰ διαπιστευτήρια αὐτοῦ γράμματα.

Αἱ ἐν Ἑλλάδι διαπραχθεῖσαι βιαιοπραγίαι ἐξήγειρον ἐντὸς ὀλίγου ζωηρὰν ἀγανάκτησιν ἐν Εὐρώπῃ. Τὸ ῥώσσικόν ἔθνος καὶ ὁ στρατὸς ἐδείκνυον θερμὴν ἐπιθυμίαν ὅπως πέμψωσι βεήθειαν καὶ ἀρωγὴν εἰς τὸ ἐλληνικόν ἔθνος· ὁ καταπιεζόμενος, μεθῶν ἐκ τῆς ἐλπίδος τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα ἔρωτος, ἠρνεῖτο νὰ κύψῃ ὑπὸ τὴν ράβδον καὶ τὴν σπάθην τοῦ καταπιέζοντος. Οὐδὲν ἠδύνατο νὰ ἐμποδίσῃ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τοῦ ἔργου αὐτῆς τοῦ μεγάλου μάρτυρος!

Ἡ πάλῃ αὕτη τῆς ἐξοντώσεως ἐξηκολούθει ἀπὸ 5 ἐτῶν, ὅτε ὁ δούξ Οὐέλλιγκτον καὶ ὁ κόμης Νέσελρωδ ἀπεφάσισαν ν' ἀναλάβωσι τὴν ὑπεράσπισιν τῆς ἀνθρωπότητος, κωλύοντες, ἐὰν ἦτο τοῦτο δυνατόν νὰ γίνῃ, τὴν χύσιν τοῦ αἵματος. Τῇ 15 ἀπριλίου 1825 ὤθεν, ὑπέγραψαν πρωτόκολλον χρησιμεῦσον ὡς βάσις εἰς συνθήκην εἰρήνης καὶ περιέχον τοὺς ἐξῆς τρεῖς ὅρους: Αὐτὸν αὐτονομίαν τῆς Ἑλλάδος. Βον ἐτήσιον φόρον εἰς τὴν Τουρκίαν. Γον ἐξαγορὰν τῶν ἐπὶ τῆς ἐλληνικῆς γῆς τουρκικῶν ἰδιοκτησιῶν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Ἡ Τουρκία ἠρνήθη τὴν συγκατάθεσιν της εἰς τὸ πρωτόκολλον ἀλλ' ἡ Ῥωσσία τῇ ἀπέσπασε τὴν συνθήκην τοῦ Ἰγκερμαν,

καθιεροῦσαν τοὺς ὅρους τῆς συνθήκης τοῦ Βουκουρεστίου, ἦτοι, ἡμιαυτονομίαν τῆς Μολδαυίας, τῆς Βλαχίας καὶ τῆς Σερβίας, καὶ ἐλεύθερον διάπλουν τοῦ ῥωσικοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ διὰ τῶν Δαρδανελλίων. Ἡ τελευταία αὕτη δύναμις ἐπορίζετο πράγματι ἐκ τῆς εἰρήνης ὄφελος ἐπίσης ψηλαφητὸν, ὅπως ἐκ νίκης ἀκριβῶς ἐξαγορασθείσης. Ἀλλ' ἡ Πύλη ἠρνεῖτο πάντοτε τὴν θυσίαν τῆς Ἑλλάδος. Τέλος ἡ ἐπιδρομὴ τοῦ Μωράως, ἡ πτώσις τοῦ Μεσολογγίου, ἡ θυσία τῶν Σουλιωτῶν, κατέπεισαν τὴν Γαλλίαν, τὴν Ῥωσσίαν καὶ τὴν Ἀγγλίαν νὰ μὴ ὑποφέρωσι πλέον τὴν θυσίαν τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν καὶ νὰ διευθύνωσι τὰς ἡνωμένας δυνάμεις αὐτῶν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων. Ἐκ τούτου ἡ συνθήκη τοῦ Λονδίνου, ἐκ τούτου ἡ ναυμαχία τοῦ Ναυαρίνου, ἐνθα ὁ τουρκικὸς στόλος κατεστράφη ὁλοσχερῶς διὰ τῶν ἐνεργειῶν τῶν συμμαχικῶν στόλων (19 ὀκτωβρίου 1827).

Τὸ ἀκόλουθον ἔτος αἱ ἐπιτυχίαι τῶν ῥωσικῶν στρατῶν ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀσίᾳ, ἡ ἄλωσις τῆς Θεοδοσιουπόλεως, οἱ θρίαμβοι τοῦ Διεβιτς καὶ τοῦ Πάσκεβιτς, ἐξήγειραν τοὺς φόβους τῆς Εὐρώπης. Αἱ ῥωσικαὶ στρατιαὶ ἐκρατήθησαν εἰς Ἀδριανούπολιν ὑπὸ προτάσεων εἰρήνης, ἡ δὲ συνθήκη τῆς Ἀδριανουπόλεως (14 Σεπτεμβρίου 1829) ἱκανοποίησε τὰς ἀπαιτήσεις τῆς Ῥωσσίας. Ὁ πόλεμος οὗτος τοῦ 1828-29, ὅστις ἐξιστορήθη λεπτομερῶς ὑπὸ τοῦ κ. Μόλτικε, παρουσιάζει μετὰ τῆς πάλης τοῦ 1877 ἀναλογίαν διδακτικὴν· αἱ ἐπιχειρήσεις ἦσαν τότε ἐπίσης καταναγκαστικαὶ εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν, ὅσον, εἰς τὴν Ἀσιατικὴν. Κύριοι τῆς Μαύρης θαλάσσης, οἱ Ῥῶσοι ἔλαβον ὡς βάσιν κυρίαν τῶν ἐνεργειῶν των τὴν Δόδρουσαν· δύο ἔτη ἐχρειάσθησαν διὰ νὰ φθάσωσιν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, ἐνῶ εἰς τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν αἱ πρόοδοι αὐτῶν ἐγένοντο ταύτεραι.

$$\begin{array}{r}
 1904 \\
 1830 \\
 \hline
 74
 \end{array}$$

Τὸ 1830 ὁ Μωρέας ἀποσπᾶται τῆς Τουργίας καὶ γίγνεται τὸ βασιλεῖον τῆς Ἑλλάδος.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἡ Πύλη, ἀνίκανος νὰ ἀντισταθῇ, ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Τσάρου, ὅστις, ἀπὸ ἀσπόνδου ἐχθροῦ, ἐγένετο σύμμαχος τῆς καὶ διὰ τῆς παρεμβάσεως τῶν ῥωσικῶν στρατιῶν εἰς τὴν πάλιν, ἣν ὁ Μαχμούτ εἶχε νὰ ὑποστῇ κατὰ τοῦ Μεχμεταλῆ καὶ τοῦ Ἰδραήμ πασᾶ ἐπαναστατησάντων, καθιέρωσε τὴν συμμαχίαν ταύτην. Εἰς ἀντάλλαγμα ὁ Τσάρος διώριζεν εἰς τὰς παραδουναβίους ἡγεμονείας ἡγεμόνας ἀφοσιωμένους αὐτῷ καὶ καθιέρου τελικῶς τὸ πρόσωπον προστάτου τῶν χριστιανῶν τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ συνθήκη τοῦ Χουγκιάρ-Ἰσκελεσί ὥρισε τὴν νέαν ταύτην κατάστασιν. Διὰ τῆς συνθήκης ταύτης ἡ Πύλη καὶ ἡ Ῥωσσία ὡμνουν ἀδιάκοπον φιλίαν καὶ ὑπέσχοντο ἀμοιβαίαν προστασίαν καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις· ἀλλὰ μυστικός τις ὅρος ἀπαλλάττει τὸν Σουλτάνον τῆς ὑποχρέωσεως ταύτης, ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ μὴ ἐπιτρέπη, ὑπ' οὐδεμίαν πρόσφασιν τὸν εἰσπλουν τοῦ Ἑλλησπόντου εἰς τὰ ξένα πολεμικὰ σκῆψη. Ὁ διπλωματικός οὗτος θριαμβὸς ἤξιζε νίκης διὰ τὴν Ῥωσσίαν. Ἐπίσης ἔμεινε σύμφωνος μετὰ τῆς Πύλης καὶ τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων, ἐκτὸς τῆς Γαλλίας ἀρεθείσης εἰς τὴν ἀπομόνωσίν τῆς, οὕτως, ὥστε ἀπὸ τῶν ταραχῶν τῆς Βλαχίας καὶ τῆς Μολδαβίας, ῥωσικὴ στρατιὰ κατέλαβε τὰς δύο ταύτας ἐπαρχίας. Ἀλλὰ ὁ Τσάρος ἠρκέσθη ν' ἀπολαύσῃ δι' αὐτὰς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν λειτουργιῶν τοῦ ὀσποδάρου καὶ νέας ὠφελείας (συνθήκη τοῦ Βελτὰ-λιμάν 1 Μαΐου 1849).

Μόλις ἡ συνθήκη αὕτη ὑπεγράφη, ἡ Πύλη δυσηρέστησε τὸν Τσάρον παραδεχομένη τοὺς πρόσφυγας Οὐγγρους, Λέιψανα τῆς ἀνταρσίας ἐκείνης τῆς Οὐγγαρίας, ἣν ἡ Αὐστρία δὲν ἠδυνήθη νὰ καταστείλῃ ἢ τῇ βοηθείᾳ τῶν ῥωσικῶν στρατιῶν.

Ὁ Νικόλαος ἐζήτησε τὴν παράδοσιν τῶν προσφύγων, ἀλλ' ὁ νέος Σουλτάνος Ἀβδούλ Μετζίτ ἀντέταξεν εἰς τὴν αἰτησιν ταύτην ἄρνησιν κατηγορηματικὴν, διαρύξας οὕτω τὴν πολιτικὴν, ἣν ἐνεκαινίασεν ὁ προκάτοχος αὐτοῦ Μαχμούτ. Μετὰ τέσσαρα ἔτη νέα παράπονα ἐξεγείροντο· τὸ Μαυροβούνιον ἐπανίστατο· ἡ Πύλη ἐποίει τῇ Λατινικῇ ἐκκλησίᾳ ἰδιαιτέρας παραχωρήσεις, ἀρνούμενη νὰ καθιερώσῃ καὶ νὰ ἐπικυρώσῃ τὰ δίκαια τῆς Ἑλληνικῆς ἐκκλησίης διὰ ῥητῆς συνθήκης, ὡς ἐζήτηι ὁ πρεσβευτὴς Μεντσικώφ· αἱ δυνάμεις ἀντήλλασσον μεταξύ των δριμείας διακοινώσεις,

Τὰ ῥωσικὰ στρατεύματα διέδeshαν τὸν Προῦθον, ὁ κριμαϊκὸς πόλεμος ἤρχισεν, ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην ἡ Πύλη εἶχε συμμάχους· ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία τῇ παρέσχον ἰσχυρὰν βοήθειαν. Ἐν τούτοις, παρὰ τὰς ὑπὸ τῶν γαλλικῶν, ἀγγλικῶν καὶ ἰταλικῶν στρατευμάτων ἐπενεχθείσας νίκας, παρὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Σεβαστουπόλεως, ἡ Τουρκία δὲν ἐξῆλθεν ἀκεραὶς ἐκ τῆς ρύξεως ταύτης. εἰς ἣν ἔδωκε τέλος, μετὰ μακρὰς καὶ κοπιώδεις συνδιασκέψεις, ἡ συνθήκη τῶν Παρισίων (30 Μαρτίου 1856).

Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ σταθῶμεν ἐπὶ τῆς συνθήκης ταύτης διὰ νὰ ἐξετάσωμεν τὰ ἄρθρα, ἅτινα ἐκ τῶν παρουσῶν περιστάσεων ἀρῶνται ἰδιαίτερον ἐγδιαφέρον.

(ἀκολουθεῖ.)

ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ.

Οὐδεὶς ποτε καλλιτέχνης ἠθέλησε νὰ καταστραφῇ, ἀφεθὲν ἀπροστάτευτον, ὅτι μετὰ πολλοῦ κόπου εἰς πέρας ἔφερε· Πιστὸς τῆς ἀληθείας ταύτης ὑπήκοος ἐδείχθη ὁ ἀρχαιότερος τῶν καλλιτεχνῶν, ὁ πάνσοφος τοῦ σύμπαντος δημιουργὸς, καὶ πρὸς

τὴν σκοπὸν τοῦτον ἐνέβαλλεν εἰς τὸν κόσμον τοῦτο μὲν τὸν νόμον τῆς αὐτοσυντηρήσεως, τοῦτο δὲ τὸν νόμον τῆς διακωνίσεως τοῦ εἶδους. Ὅσον τῆς φύσεως καὶ ἂν προσέλθῃ τις ἐρευνῶν τοὺς νόμους τούτους, οὐ μόνον οὐδαμοῦ θέλει εὖρει παροραθέντας, ἀλλὰ καὶ τὰ πράγματα μετὰ τὸσαύτης σοφίας γιγνόμενα. ὥστε ὅσον ἔνεστιν ἀκριθέστερον οἱ νόμοι οὗτοι ἐκπληρώνονται. Οὐδὲν παρημέλησε, οὐδὲν παρίδεν ὁ πάνσοφος δημιουργὸς, τὸ ὅποιον ἤθελε παρεμπέσει πρόσκομμα εἰς τὸν προοραθέντα σκοπόν.

Ἐξ ὧλων ὅμως τῶν ἐπὶ γῆς ὄντων οὐδὲν σχεδὸν εἰπεῖν εἶναι τόσον εὐάλωτον καὶ εἰς κινδύνους καταστροφῆς ἔκτεθειμένον καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν νόμον τῆς διακωνίσεως τοῦ εἶδους, τὴν τέλει δηλ. τῶν γάμων των, ὅσον εἶναι τὰ φυτά. Ἐνταῦθα λοιπὸν ἡ φύσις ἔπρεπε νὰ δειχθῇ σοφωτέρα καὶ πραγματικῶς θαυμάζει τις καὶ ἐκπλήσσεται ἀπέναντι τῶν μετὰ τὸσαύτης φρονήσεως καὶ ἀπλότητος συγχρόνων γεγονότων ἐκείνων, δι' ὧν αὕτη ἐζήτησε νὰ ὑπερπηθῇ προνοήσασα πᾶν ὅ,τι εἰς τὸν σκοπὸν τῆς θά παραινέπιπτε κώλυμα. Ἄς ἀκολουθήσωμεν, λοιπὸν, φίλε τοῦ «Ἑρμοῦ» ἀναγνώστη, τὴν τελευτὴν τῶν γάμων τῶν ἀβίων τούτων πλασμάτων, ἃς θαυμάσωμεν ἐν αὐτοῖς τὴν πανσοφίαν τῆς φύσεως, ἃς ταρπῶμεν εἰς τὸν ποιητικώτατον ὑμέναιόν των. Ἀλλὰ μὴ σπεύδῃς, ἡ ἑορτὴ, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ παρευρεθῶμεν ἔχει πολλοὺς τοὺς προσκεκλημένους. Διὰ νὰ σοι ᾔναι λοιπὸν τὰ πράγματα περισσότερον καταληπτὰ λάβε ἐν πρόγραμμα, μάθε τὰ πρωταγωνιστοῦντα πρόσωπα καὶ ποῖον εἶναι τὸ ἔργον των, γνῶρισε δηλ. ποῖα εἶναι τὰ γεννητικὰ τοῦ φυτοῦ ὄργανα, ποῖα ἡ διάταξις αὐτῶν, ποῖαι αἱ φυσικαὶ αὐτῶν ιδιότητες καὶ πῶς φυσιολογικῶς ἐνεργοῦσι. (1)

Τὸ ἄνθος εἶναι ὁ νυμφικὸς τοῦ φυτοῦ θάλαμος, εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἄνθους ὑπάρχουσι νηματοειδῆ τινα σωματία, ὧν τὰ μὲν ὅμοια πρὸς τὴν ὑπὸ στοιχεῖον ἁ εἰκόνα ὀνομάζονται στήμονες καὶ εἶναι τὰ ἄρρενα τοῦ φυτοῦ γεννητικὰ ὄργανα, τὸ δὲ ὅμοιον πρὸς τὴν

(1) Ἐννοεῖται ὅτι δὲν ἐξετάζωμεν τὰ πράγματα, παρ' ὅπως εἶναι ἐν τῇ ὀριμότητι.

εἰκόνα ε'. εἶναι τὸ θῆλυ τοῦ φυτοῦ γεννητικὸν ὄργανον καὶ κα-
λεῖται ὕπερος. (1)

Ἄν τὰ ὄργανα ταῦτα ὑπάρχωσιν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἄνθος,
τὸ φέρον τοῦτο φυτὸν λέγεται ἐρμαφρόδιτον. Ὁ τύπος
οὗτος εἶναι ὁ τελειότερος καὶ συνηθέστερον ἀπαντῶν. Ἄν ὅμως
ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ φυτοῦ τὰ ἄνθη, τινὰ μὲν εἶναι ἄρρενα, τοῦ-
τέστιν ἐμπεριέχουσι δηλ. μόνον ὑπέρους, τότε τὸ φυτὸν τοῦτο
ὀνομάζεται μονόοικον. Ὅταν ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ φυτοῦ τὰ
ἄνθη πάντα ἔχουσι μόνον στήμονας ἢ μόνον ὑπέρους, τότε τὸ
φυτὸν λέγεται δίοικον. Καὶ τέλος ὅταν τὰ ἄνθη ἐνὸς φυτοῦ
εἶναι ποικίλα τοὔτεστιν εἶναι ἐρμαφρόδιτα τὰ μὲν, ἄρρενα τὰ
δὲ, θήλεα ἕτερα, τότε τὸ φυτὸν ὀνομάζεται πολύγαμον.

Ἰσως ἡ περὶ τὴν διάταξιν τῶν γεννητικῶν ὀργάνων ποικιλία
αὕτη φανῇ εἰς τινας ὡς ἀταξία, ἀλλὰ δὲν εἶναι, ὡς κατωτέρω
θέλομεν ἰδεῖ. Ἡ φύσις εἶναι ἐραστής τοῦ ποικίλου, ἀλλ' οὐδέποτε
ἐξέρχεται τῶν ὁρίων τῆς κανονικότητος καὶ ἁρμονίας, ἐξ ἐναν-
τίας ἐν τῇ ποικιλίᾳ αὐτῆς, ἐν τῇ φαινομένη ἀταξίᾳ τηρεῖ τὴν με-
γαλειτέραν κανονικότητα. Ἰσως διὰ τὰ δεῖξῃ τὴν ἀνεξάντλητον
τοῦ δημιουργοῦ πανσοφίαν!

Ἐν τῷ στήμονι διακρίνουσι δύο μέρη, τὸ πρὸς κιονίδα ὁμοιον
κατώτερον μέρος, ΤΟ ΝΗΜΑ καὶ τὸν ἐπ' αὐτοῦ δίκην ζυγοῦ
ἐπικαθήμενον ΑΝΘΗΡΑ. Ἐνῶ δὲ τὸ νῆμα δὲν εἶναι παρ' ἀπλοῦν
τοῦ ἀνθῆρος στήριγμα, ὁ ἀνθῆρ ἀποτελεῖ αὐτὸς μόνος τὸ ἄρρεν
γεννητικὸν ὄργανον, τοὺς ὄρχεις οἶονεὶ τοῦ φυτοῦ. Εἶναι σωμα-
τιον ποικιλόμορφον καὶ ἐγκλείει ἓνα, δύο ἢ καὶ πλείονας χώρους,
ἐν οἷς καλῶς κεκλεισμένης ὑπάρχει κόνις τις κιτρίνη, τὴν ὁποίαν

(1) Τὴν πρώτην ἀνακάλυψιν τῶν γεννητικῶν τοῦ φυτοῦ ὀρ-
γάνων ἀποδίδουσι εἰς τὸν Ἰταλὸν Καίσαλπίνον καὶ τοὺς μετ' αὐ-
τὸν Καμαράριον, Βαϊλάντιον, Λιναῖον. Ἀδικοῦσιν ὅμως πολὺ τὸν
σοφὸν Θεόφραστον ὡς δικαίως παρατηρεῖ ὁ σεβαστός μοι καθηγη-
τὴς κ. Θ. Ὀρφανίδης, διότι σαφῶς ὁμιλεῖ περὶ αὐτῶν εἰς τὴν
περὶ φυτῶν ἱστορίαν του (Β'. κεφ. γ.).

ΓΥΡΙΝ ἀποκκλούσι. Ὁ ἀνθῆρ (1) ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο ὑμένων, ἐνὸς ἐξωτερικοῦ, τόπον ἐπιδαρμίδος ἐπέχοντος καὶ ἐνὸς ἐσωτερικοῦ, ὁ ὁποῖος ἀπατελεῖ τὸ κύριον τοῦ ἀνθρώπου τοίχωμα καὶ καλύπτει ἐνδοθεν ὅλην τὴν ἐσω ἐπιφάνειαν τοῦ ἐξωτερικοῦ πλὴν στενῆς τινος καὶ ἐπιμήκουσ λωρίδος (γραμμὴ διαρρηξέως), καθ' ἣν μετ' οὐ πολὺ θέλει συμβῆ διαρρηξίς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐξόδος τῆς γύρεως. Ἡ διαρρηξίς αὕτη γίνεται εὐκολώτατα, διότι ὁ ἐσωτερικὸς τῶν ὑμένων τούτων εἶναι ἐλαστικὸς καὶ ὑγροσκοπικὸς, ἐπομένως ὅταν προσλαμβάνῃ ὑγρασίαν διατείνεται καὶ αὐξάνει τὸν ὄγκον, ἐνῶ ὁ ἐξωτερικὸς μηδεμιᾶς μετέχων ἐλαστικότητος δὲν δύναται ν' ἀκολουθήσῃ τὴν διάτασιν τοῦ ἐσωτερικοῦ ὑπέικων εἰς τὴν ἐκ τῶν ἔνδον πίεσιν αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ, ἐν δέοντι χώρῳ λαμβανούσῃ, ὁ ἐξωτερικὸς ἀφοῦ ἐπ' ὀλίγον ἀντιστῇ εἰς τοῦ ἐσωτερικοῦ τὴν διάτασιν, ἐπὶ τέλους ρήγνυται καθ' ἣν ἐμνημονεύσαμεν ΓΡΑΜΜΗΝ ΤΗΣ ΔΙΑΡΡΗΞΕΩΣ.

Πρὶν ἢ μεταβῶμεν νὰ ἐξετάσωμεν τὸν ὕπερον μάθε, φίλε ἀναγνώστα ὅτι ἡ κόκκις ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ὁ ἀνθῆρ ἐμπεριέχει καὶ τὴν ὁποίαν γύριν ἀπεκαλέσαμεν, εἶναι τὸ γονιμοποιεῖν τὸ ὠάριον σπερματοζωῦριον. Ἀποτελεῖται ἐκ κόκκων σφαιρικῶν ἢ ὠσειδῶν ἕνα, δύο, ἢ καὶ πλείονας ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῶν πόρους φερόντων. Τὸ μικροσκόπιον ἔδειξεν ὅτι καὶ τοὺς κόκκους τῆς γύρεως δύο ἀποτελοῦσι χειτῶνες, εἰς ἐξωτερικὸς στερεὸς καὶ ἕτερος ἐσωτερικὸς ὑγροσκοπικώτατος· τὴν δὲ κοιλότητα τοῦ κόκκου πληροῖ ὕγρον λιπῶδες, εἰδικῶς ἐλαφρότερον τοῦ ὕδατος, τὴν ΘΑΛΠΙΛΛΗΝ, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὑπάρχουσι κόκκοι μικρότατοι ἀμύλου, θεωρηθέντες ἀνάλογοι πρὸς τὰ σπερματοζωῦρια διὰ τὴν κίνησιν, τὴν ὁποίαν ἐδείκνυσαν ὑπὸ τὸ μικροσκόπιον καὶ ἡ ὁποία ὅμως δὲν ὠφείλεται εἰς ἄλλο τι παρὰ εἰς τὴν τῶν φωτεινῶν ἀκτί-

(1) Ἡ στάσις καὶ τὸ σχῆμα τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι μόνον ὅποια φαίνονται εἰς τὴν ἄνω εἰκόνα, παραλείπομεν ὅμως τὸ περὶ αὐτῶν ὡς καὶ πολλὰ ἄλλα διότι τὸ ἀντικείμενον ἡμῶν εἶναι ἕτερον καὶ πολὺ ἄλλως θὰ ἐκτανθῶμεν.

ων συγκέντρωσιν. Ἐν τῇ γύρει τέλος συμβαίνει ὅ,τι καὶ εἰς τὸν ἀνθῆρα ὁ ἐσωτερικὸς ὑγροσκοπικὸς ὕμην τῶν κόκκων τῆς γύρεως προσλαβὼν ὑγρασίαν διατείνεται αὐξάνει τὸν ὄγκον καὶ ἀναγκάζεται δίκην ἐντέρου νὰ ἐξέλθῃ διὰ τῶν πόρων τοὺς ὁποίους ἀνεφέραμεν καὶ οἱ ὅποιοι ὑπάρχουσιν εἰς τὸν ἐξωτερικὸν ὕμένα.

(ἀκολουθεῖ)

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ Ἑθίμων τοῦ Γάμου.

Καλέ μου ἀναγνώστα ἢ ἀναγνώστριά, ἐὰν ἔχω τὴν εὐτυχίαν ταύτην προκειμένου νὰ ἐκθέσω ἐνταῦθα τινὰ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀπαντωμένων ἐθίμων ἐπικαλοῦμαι τὴν ὑμετέραν ἐπιείκειαν. ἐὰν παρ' ἀπάσας τὰς προσπάθειάς μου τοῦ νὰ καταστήσω τὴν ἐκθεσίμ μου ταύτην τερπνὴν καὶ εὐάρεστον δὲν ἐπέτυχον καθ' ὁλοκληρίαν τοῦ σκοποῦ μου. Ἀλλὰ πεποισθὼς ἐπὶ τὴν ὑμετέραν καλοκάγαθίαν προβαίνω εἰς τὴν ἀφήγησιν τοῦ κατὰ τὸ φαινόμενον μὲν ἐπουσιώδους τούτου ἀντικειμένου, ἀλλὰ κατὰ βίθος πολλὰ τὰ σπουδαῖα καὶ ἐπαφελῇ ἐγκρύπτοντος, καθότι πολλὰ τούτων τῶν ἐθίμων πολλὴν ἔχοντα ὁμοιότητα καὶ συγγένειαν πρὸς τὰ τῶν ἐν δόξῳ ἡμῶν πατέρων εἰς τὸ μᾶλλον ἀλάνθαστον τεκμήριον, ἵνα τις συμπεράνῃ τὴν συγγένειαν ἡμῶν πρὸς ἐκείνους ἀφοῦ τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα γεγονότα τосαῦται μεταβολαὶ καὶ χρόνου παρέλευσις τосαύτη δὲν ἡδυνήθησαν νὰ ἐξαλείψωσιν ἐκ τοῦ μέσου τῶν ἐθίμων τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ ἀλλὰ μόνον μικρὰν νὰ ἐπιφέρωσιν ἀλλοίωσιν.

Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ γάμοι τελοῦνται κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς, ἢ ἐπισήμου τινος ἑορτῆς ὀριζομένης ὑπὸ τοῦ νυμφίου. Τὴν προτεραίαν ταύτης πέμπει ὁ γαμβρὸς τῇ

νύμφη τὸν νυμφικὸν πλακοῦντα διὰ νεανίου οὔτινος οἱ γονεῖς ζῶσι· τοιοῦτόν τι ἐθίζεται καὶ ἐν ταῖς κώμαις τῆς Θράκης ἀλλὰ μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου πέμπεται οὗτος ὑπὸ τῶν συγγενῶν. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἀρχαῖοι εἰθίζον νὰ ἀποστέλλωσι τῇ νύμφῃ τὰ λεγόμενα δῶρα τοῦ γάμου, ἐν ᾧ παῖδες, οἵτινες πρότερον προσεκάλουν τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους ὅπως πε-
 ρευρεθῶσιν εἰς τὴν τελετὴν, κατὰ τὴν εὐωλίαν περιφέρουσιν ἐστεμμένοι διὰ κλάδων δρυὸς καὶ ἀκανθῶν εἰδός τι σφενδό-
 νης πεπληρωμένης δι' ἄρτου ἐκφωνοῦντες συνάμα «εὖρον, τὸ ἀγαθὸν ἀπέφυγον τὸ κακόν.»

Πρὸς τέλεσιν δὲ τοῦ νυμφικοῦ λουτροῦ προσκομίζεται ὑπὸ νεανίου, ζῶντος ἔχοντος ἀμφοτέρους τοὺς γονεῖς ἐν ἐπιση-
 μότητι ὕδωρ ἐκ πηγῆς, ὡς ἐν τῇ ἀρχαιότητι πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐλάμβανον ὕδωρ ἐκ τῆς πηγῆς Καλλιρρόης. Ὡσαύ-
 τως κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὴν θυσίαν, ἣν οἱ πρόγονοί μας προσέφερον κατὰ τὴν τελετὴν ταύτην εἰς τὰς ἐφόρους τοῦ γάμου θεότητας καὶ νῦν ὁ γαμβρὸς πρῶτος αὐτὸς πρέπει νὰ καταφέρει ἐπὶ τὸ σφάγιον, ἐστραμμένον πρὸς ἀνατολὰς, τὸ πρῶτον κτύπημα· ἐκ τῆς διευθύνσεως δ' ἦν λαμβάνει τὸ αἷμα μαντεύουσιν αἵσις ἢ ἀπαίσια περὶ τοῦ γενομένου συν-
 οικεσίου· τὸ σφάγιον, δὲ τοῦτο χρησιμεύει πρὸς εὐωχίαν, τῶν προσκεκλημένων, καθ' ἣν ὁ ῥιτινήτης ἀφθόνως μέχρι στε-
 φάνης πληροῖ τὰ ποτήρια.

Οὐχ ἥττον δὲ μεγαλοπρεπὴς καὶ ὠραία ἦτο ἡ τελετὴ τῆς προετοιμασίας τοῦ τε νυμφίου καὶ τῆς νύμφης, ἵνα ὡς οἶόν τε ὠραῖοι τὴν ὄψιν πρὸ τοῦ κοινοῦ πατρὸς τοῦ εὐλογοῦντος ἄνωθεν τὸ ζεῦγος παραστῶσιν. Ἡ τελετὴ ἀρχεται ὡς ἐξῆς·
 θίαςος ἐκ γυναικῶν ὑπάνδρων ἀποτελούμενος λούει τὴν κεφαλὴν τοῦ νυμφίου καὶ κτενίζει τὴν κόμην, ὁ δὲ νυμφα-
 γωγὸς ξυρίζει καὶ διορθοῖ τὸν πώγωνα ἐνῷ χορὸς ἐκ παρ-
 θένων ψάλλει ᾠσματα ἐν οἷς προαναγγέλλεται ἡ εἰς τὸν

κόσμον εἴσοδος αὐτοῦ καὶ ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ ἀγάμου βίου· συγχρόνως δὲ καὶ αἱ φίλαι τῆς νύμφης κτενίζουσι καὶ πλέκουσι τὴν ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μακρὰν καὶ ἐβενώδη αὐτῆς κόμην ἄδουσαι ἐνταύτῳ τὸ θλιβερόν τοῦ ἀποχωρισμοῦ ἄσμα ἀπὸ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ πατρὸς.

Μετὰ τὴν τέλεσιν τούτων ὁ νυμφίος, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν φίλων καὶ συγγενῶν αὐτοῦ, προρεύεται, προηγούμενης τῆς μουσικῆς, ὅπως παραλάβῃ τὴν ἐκλεκτὴν τῆς καρδίας αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἀπέχουσι βήματά τινα τῆς νυμφικῆς οἰκίας, δύο τῶν φίλων του λαμβάνουσιν αὐτὸν ἐκατέρωθεν ἐκ τῶν χειρῶν, καθ' ὃν δὲ χρόνον οὕτω συνοδευόμενος, εἰσέρχεται ἡ πενθερά, ἣτις μετὰ τῶν ἄλλων συμπεθέρων ἀρρένων τε καὶ θηλέων περιμένει, ἐν τῇ αὐλῇ καὶ περιβάλλειτὸν λαιμὸν τοῦ νυμφίου διὰ μανδουλίου, ὅπερ σημαίνει τὸν οἰκογενειακὸν ζυγόν, δίδουσα συνάμα αὐτῷ ράπισμα ἐπὶ τῆς παρειᾶς πρὸς ἀνάμνησιν τὴν περιποίησιν δὲ αὐτὴν δεχεται παρ' ὅλου τοῦ θήλεως συμπεθερολογίου. Ὅτε δὲ ὁ γαμβρὸς λαμβάνει ἐκ τῆς χειρὸς τὴν μελλόνυμφόν του ἵνα ὁδηγήσῃ αὐτὴν εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἐνώσεώς των, δακρύουσα αὐτὴν πρᾶσποιεῖται ἀντίστασιν, εἰς δὲ τὴν παρατήρησιν τοῦ νυμφαγωγοῦ πρὸς τὸν νυμφίον, ἄφησέ την διότι κλαίει, ἀποκρίνεται «σύρετέ με ἀπ' ἐδῶ καὶ ἄς κλαίω.»

Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ δὲ κατὰ τὴν εὐλογίαν, ὅτε ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ τὸ «Ἡσαΐα χόρευε», ρίπτουσιν οἱ συγγενεῖς ἐπὶ τοὺς νεονύμφους βροχὴν ζαχαρωτῶν μετὰ βαμβάκοσπόρου μεμιγμένην, πρὸς σημεῖον εὐτυχίας. Μετὰ τὴν εὐλογίαν δὲ τοῦ ἱερέως συναλλάσσονται οἱ δακτύλιοι ἀμφοτέρω· μέχρις οὗ μένει ὁ μὲν χρυσοῦς εἰς τὸν γαμβρὸν ὁ δ' ἀργυροῦς εἰς τὴν νύμφην.

Ἡ ἐπάνοδος ἐκ τῆς ἐκκλησίας γίνεται ἄλλοτε μὲν ἡμέραν ἄλλοτε δὲ νύκτα μετὰ δάδων καὶ λαμπάδων καὶ μουσι-

κῆς ἐν βήματι χοροῦ. Ἐν τῇ θύρᾳ δὲ τῆς οἰκίας τοῦ νυμφίου ἵσταται παρθένος, ἣτις προσφέρει τῇ νύμφῃ μέλι μετὰ σπᾶμου καὶ κάρυα εἰς ἔνδειξιν καθαριότητος, ἀφθονίας καὶ γονιμότητος· καὶ ἐν τῇ ἀρχαιότητι δὲ ἔτρωγον κυδώνιον. Ἐν Κρήτῃ δὲ ἐμβάπτει τὸν δάκτυλον ἡ νύμφη ἐντὸς ἀγγείου πλήρους μέλιτος καὶ σημειοὶ ἐπὶ τῆς θύρας τρεῖς σταυρούς· συγχρόνως δ' οἱ ἄνδρες, οἱ τὴν συνοδείαν ἀποτελοῦντες, ἐκσπᾶσαντες τὰς μαχαίρας χαράσσουσιν ἐπὶ τοῦ ἄνω μέρους τῆς θύρας τὰ αὐτὰ σημεία. Καὶ τὸ πάλαι ἐχάρασσον ἐπὶ τῆς θύρας τὴν ἐπιγραφὴν, μὴδὲν κακὸν εἰσίτω· ὅπερ ποτὲ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν σκώπτῃν Διογένην νὰ ἐρωτήσῃ καὶ πόθεν λοιπὸν θὰ εἰσέλθῃ ὁ οἰκοδεσπότης. Ἄμα δ' εἰσέλθῃ ἡ νύμφη εἰς τὴν οἰκίαν προσφέρουσιν αὐτῇ ῥοῖον, ὅπερ διαχωρίσασα αὕτη διασκορπίζει τὸν καρπὸν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὡς σημεῖον ὅτι δέον ἡ οἰκία νὰ πληρωθῇ τσοσούτων ἀγαθῶν ὅσοι ἐρυθροὶ κόκκοι εὐρίσκονται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Ἐν Κρήτῃ δὲ θέτουσιν ἐπὶ τῶν στυλῶν τῆς κλίνης τρεῖς στεφάνους ἐξ ἄκανθων μύρτων καὶ ἀνθέων ἢ φύλλων ἱπορτοκαλέας, καὶ αἱ μὲν ἄκανθαι σημαίνουσι μακροβιότητα καὶ καρτερίαν ἐν ἀπάσαις ταῖς μερίμναις τοῦ ἐγγάμου βίου· τὰ μύρτα δὲ καὶ ἡ πορτοκαλέα τὴν τρυφερότητα καὶ σταθερότητα τῆς ἀγάπης, ἣν δέον νὰ ἔχωσιν οἱ σύζυγοι πρὸς ἀλλήλους.

Μετὰ ταῦτα τέλος παρατίθεται δεῖπνον εἰς τοὺς προσκεκλημένους μεθ' ὃ ἀποχωροῦσιν ἀφένοντες τὸ ζεῦγος ἵνα γνωρισθῇ καλλίτερον.

Κ. Α. ΣΙΔΕΡΙΔΗΣ.

Ἀπεβίωσεν, ἐκ φθίσεως, τῇ 14/23 Ἰανουαρ.
ἐν Χίῳ ἔνθα πρὸς ἀλλαγὴν ἀέρος μετέβη ὁ σε-
βαστὸς καθηγητῆς

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ.

Ἐπὶ εἰκοσιεπταετίαν διδάσκων ὁ ἀείμνηστος
ἐν τῇ ἐν Σταυροδρομίῳ ἐνοριακῇ τῆς Παναγίας
σχολῇ, διεκρίθη ἐπὶ ἀπαραμίλλῳ ἠθικῇ, ἐπὶ ἀφο-
σιώσει παραδειγματικῇ καὶ ἐπὶ παιδαγωγικαῖς
γνώσεσι. Ἀποθανὼν δὲ ἐγκαταλείπει συγγράμ-
ματὰ τινα αὐτοῦ ἀνέκδοτα καὶ τὴν πρὸ μικροῦ ὑπ'
αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαν Γεωγραφίαν, ἣτις εἶνε ζῶσα
εἰκὼν τῆς παιδαγωγικῆς αὐτοῦ μεθόδου καὶ
καθόλου τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ.

Ἄφατον δὲ λύπην ἐγκαταλείπει τῇ οἰκογενεῖᾳ
αὐτοῦ, ἥς τὸ μόνον σχεδὸν στήριγμα ἦτο, τοῖς
μαθηταῖς καὶ συναδέλφοις αὐτοῦ καὶ ἅπασιν τοῖς
ἔστω καὶ ἐπὶ μικρὸν γνωρίσασιν αὐτόν.

Ἡ Σχολή, ἥς ὁ ἀρχαιότερος τῶν καθηγητῶν
ἐτύγγανεν ὁ ἀοιδίμος, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, πενθῆ-
σασα, διέκόψε τὰς αὐτῆς ἐργασίας καὶ ὡς μαν-
θάνομεν προτίθεται νὰ ἐπιτελέσῃ μνημόσυνον, ἐν
ᾧ διάφοροι ῥήτορες τὰς ἀρετὰς τοῦ ἀνδρὸς ἐξυ-
μνήσουσι καὶ τὸν βίον αὐτοῦ ἀνελίσσουσι· τούτοις,
λοιπὸν, ἐγκαταλιμπάνοντες ἵνα πλείω περὶ αὐ-
τοῦ εἴπωσι, κλείομεν τὴν παροῦσαν ἐκφράζοντες
καὶ τὴν ἡμετέραν λύπην ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ πο-
θητοῦ τούτου διδασκάλου.

ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

ἡ

ΡΑΔΙΟΤΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΡΩΣ

Μυθιστορία ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ ὑπὸ Α. Χ. Στεφοπούλου.

(Συνέχεια ἴδε φυλ. Γ'. σελ. 83).

— Θὰ τὸν ἀκούσω μετὰ θαυμασίας ὑπομονῆς.
 — Οὕτω θέλεις ἐλκύσει τὴν καρδίαν του ἀμέσως.
 — Καὶ κατόπιν;
 — Πρότρεψον αὐτὸν νὰ ὁμιλήσῃ περὶ ἐμοῦ. Ἄρχισον νὰ με κατηγορῇς καὶ θέλει πάρσυτα συνενωθῇ μετὰ σοῦ. Σημείωσον καλῶς πᾶσαν λέξιν του καὶ ἀντιλήφθητι τῶν φράσεων του. Ὅταν ἀναχωρῇ δὲ, λάβε παρ' αὐτοῦ ἀπόδειξιν τινὰ τῆς ἐπισκέψεώς του—δακτύλιόν τι, ἢ πολύτιμον λίθον, ἢ ταμβακοθήκην, ἢ μανδύλιον—κάτι τί τέλος, ἄρκει νὰ ᾔηνε ἀντικείμενον, διὰ τοῦ ὁποίου νὰ δύναιμι, χωρὶς νὰ τῷ ὁμιλῶ, νὰ τῷ ὑπενθυμίσω ὅτι δὲν εἶνε τόσο ἐχέμυθος, ὅσον ὥφειλε νὰ ᾔηνε. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐν ταῦτοις δὲν εἶνε εἰς τὴν ἐξουσίαν μου, διότι δὲν ἔχω λαβὴν ἐκ τῶν λόγων του. Ἀλλὰ πρέπει νὰ λάβω, ἄλλως δύναται νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν παῦσίν μου. Περίμενε—ἄφες νὰ σοὶ δώσω πολυτίμια τινὰ κοσμήματα ἵνα τὰ μεταχειρισθῇς κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην.

Ὁ Φουκὲ ἠγέρθη τῆς ἐδρας του καὶ διευθυνθεὶς πρὸς τινὰ σκευοθήκην ἔσυρεν ἐξ αὐτῆς κιβώτιόν τι.

— Ἰδοὺ· λάβε ταῦτα, εἶπεν. Ἀνήκουσιν εἰς τινὰ εὐγενῆ Πολωνόν, ὅστις εὐρίσκεται εἰς Δρέσδην, καὶ ὅστις τὰ ἐναπεθήκευσεν εἰς ἐμὲ δι' ἀσφάλειαν.

Ἡ Μαρία ἔλαβε τὸ κιβώτιον παρὰ τῶν χειρῶν τοῦ Φουκὲ καὶ ἠτοιμάζετο νὰ ἀναχωρήσῃ.

— Μίαν λέξιν ἀκόμη, ἀκριβῆ μου Μαρία, εἶπεν ὁ Φουκὲ.

Εἰπέ μοι, ἔχεις ἀκόμη φιλίαν—οὐχὶ ἐξωπερικὴν ἀλλ' ἐσωτερικὴν—μετὰ τῆς Λουίζης Δουβάλ ;

— Μάλιστα.

— Καὶ μετὰ τοῦ Δεβιδιέ ;

— Μάλιστα.

— Εἶσαι βεβαία ;

— Αἶαν βεβαία. Διατί ;

— Πόσον παράδοξον !

— Διεγείρετε τὴν περιέργειάν μου !

— Ἄ ! μὴ φροντίζης πολὺ δι' αὐτό. Αὐτοὶ γνωρίζουσι τὴν ἐπιρροὴν, ἣν ἔχεις ἐπ' ἐμοῦ καὶ νομίζω ὅτι ἐπιθυμοῦσι νὰ τὴν ἐλαττώσωσιν. Εἶνε ζηλότυποι, ἀλλὰ μὴ βάλλης βάσιν εἰς τὰς ὑποψίας μου. Ἐξακολούθει νὰ ᾔσῃ πρὸς αὐτοὺς περιποιητικὴ καὶ καλὴ, πλὴν μὴ τοῖς ἐμπιστεύῃσαι.

Ἡ Μαρία Σάντ Σιρ ἀπεσύρθη καὶ ὁ Φρουκὲ ἐβυθίσθη πάλιν εἰς τὴν ἀναπαυτικὴν ἔδραν τοῦ Μορράσας δὲ ἔλαβε τὴν ταμβακοθήκην, διηύθυνε πρὸς τὴν ῥινά του καλὴν τινα ποσότητα ἐκ τοῦ ἐμπεριεχομένου καὶ ἐμονολόγησεν ὥς ἐξῆς :

« ὦ ! πόσον ἀγαπῶ γυναῖκα, τῆς ὁποίας ἡ ψυχὴ καὶ ἡ καρδιά εἶναι ἀφιερωμένοι εἰς τὴν ῥαδιουργίαν ! Γυναῖκα, ἥτις δύναται νὰ διαδραματίσῃ σπουδαῖον πρόσωπον εἰς τὸ μέγα παιγνίδιον τῆς ζωῆς, ὥς ἐὰν ἀπλῶς εὕρισκετο ἐπὶ θεατρικῆς σκηνῆς. Γυναῖκα, ἥτις εἶνε ἀνωτέρα τῆς γελοίας ταύτης συγκινήσεως τῆς ὀνομαζομένης « ἔρωος », τῆς ἐνοχλοῦσης τὴν δικαιοσύνην, ταραττούσης τὰς αἰσθήσεις καὶ μεταβαλλούσης λογικὰ πλάσματα εἰς τοσοῦτους ἀχρεῖους τρελλοὺς ! Γυναῖκα, τῆς ὁποίας τὰ στήθη εἶνε ψυχρὰ ὥς σταλακτίτης, ἀλλ' οἱ λόγοι καὶ οἱ τρόποι εἶνε πάντοτε θερμοὶ καὶ θελκτικοί ! Γυναῖκα, ἥτις οὐδέποτε ἀνέχεται ὅπως εὐτελὲς ἐπιτορκία γίνῃ πρόξενος ἀνησυχίας ἢ τύψεως τῆς συνειδήσεώς της ! Τοιαύτη γυνὴ ἐπεθύμουν νὰ ᾔμην, ἐὰν ὁ Θεὸς ἠδύοκει νὰ μὲ κάμῃ τοιαύτην καὶ νὰ μὲ στολίσῃ διὰ τοιαύτης μορφῆς καὶ προσώπου. Πόσος περίεργος θὰ ἦτο ὁ κατάλογος τῶν τῆς Μαρίας Σάντ Σιρ θριάμβων ! Τίς δύναται νὰ γράψῃ τὰ

πλήθη, τὰ ὅποια ἐγονυπέτησαν καὶ προσεκύνησαν πρὸ τοῦ βω-
μοῦ της καὶ περιπαθῶς ἐπίστευσαν εἰς τὰ γοητευτικὰ μειδιάμα-
τά της! Δυστυχῆ ἀπατηθέντα πλάσματα! Ποσάκις θέλουσιν
ἀποτίσει ὑγροῦς τοὺς πέπλους τῇ ἐσχυρᾷ θεᾷ τοῦ Ὠκεανοῦ.»

.....

Ἰππρέτης τις ἀνήγγειλε τὸν ταγματάρχην Καρτούς.

« Ἄς εἰσέλθῃ », εἶπεν ὁ Φουκέ.

Ὁ ταγματάρχης εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον ἀσθμαίνων καὶ εἰς
λυπηρὰν κατάστασιν ἀγωνίας.

« Εὐαρεστήθητε νὰ καθήσῃτε, ταγματάρχα », εἶπεν ὁ Φουκέ.

— Ἐγὼ μουσικόν τι δι' ἡμᾶς, εἶπεν ὁ ταγματάρχης ἀσθμαίνων.

— Τὰ μουσικὰ εἶνε νῦν σπάνια πράγματα, ταγματάρχα.

— Μάλιστα—τὸ γνωρίζω,—ἀλλὰ, θεέ μου! πόσον ἡ καρ-
διά μου πάλλει!

— Φαίνεσθε λίαν κεκοπιακῶς, ταγματάρχα.

— Μάλιστα, ἔτρεξα—τόσον δυνατὰ, ὅσον τὸ ἐπέτρεπον τὰ
βραχέα σκέλη μου—τὴν στιγμὴν ὅπου τὸ ἀνεκάλυφα.

— Μυστικόν τι, ταγματάρχα, οὐδέποτε ἀπόλλυσι τὴν ἀξίαν
τοῦ παρὰ τῷ κατέχοντι αὐτὸ, ἐὰν οὗτος κρατῇ ἑαυτὸν ἐντελῶς
ἀπαθῇ. Ἀρχίζω νὰ ὑπαπτεύω ὅτι τὸ μουσικόν σας δὲν εἶνε παν-
τάπασι μυστικόν.

— Μάλιστα, εἶνε—καὶ πολὺ μ ἔ γ α μουσικόν.

— Ἀπατᾶτε σεαυτὸν, ταγματάρχα.

— Ὁχι. δὲν ἀπατῶμαι. Ἀλλ' εἶπατέ μοι—ποῖος εἶνε ὁ
« Δ ι ό κ »;

— Εἶνε τ ο ὕ τ ο τὸ μουσικόν σου, ταγματάρχα;

— Ἄ! δὲν ἐννοεῖτε νὰ εἰπῇτε; λοιπὸν γνωρίζετε ποῖος εἶνε;

— Τὸν ἀνεκάλυφα αὐτὴν τὴν ἰδίαν ἡμέραν.

— Διάβολε! πάντοτε αὐτὴ ἡ κατηραμένη τύχη μου! Εὐὺθς
ὡς τὸ ἔμαθα, εἶπον κατ' ἑμαυτὸν—« Ἰδοὺ, τέλος πάντων, ἐξη-
σκλησίη ἡ τύχη μου διὰ παντός ». Καὶ ἐν τούτοις πάντοτε πα-

ρουσιάζομαι κατόπιν ἐορτῆς. Μάλιστα ἅμα τὸ ἀνεκάλυψα, εἶπον κατ' ἐμαυτόν—«τώρα, λοιπὸν, θέλω προβιβασθῇ εἰς βαθμὸν συνταγματάρχου—θέλω λάβει τοῦλάχιστον 50,000 φρ.—θέλω διορισθῇ ὑπασπιστῆς τοῦ Αὐτοκράτορος καὶ ἐξασφαλίσαι οὕτω τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς μου!» Καὶ ἐν τούτοις, τὸ κάτῳ κάτῳ τῆς γραφῆς, ἀφοῦ ἔτρεξα ὡς ἵππος, καταφαίνεται ὅτι παρουσιάσθην ὀλίγα λεπτὰ μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν ἄλλου!

— Μολταῦτα, ταγματάρχα, σοὶ εἶμαι λίαν εὐγνώμων, διότι ἦλθες κατόπιν ἐορτῆς, δηλαδὴ δεικνύεις τοσοῦτον ζήλον εἰς ὑπόθεσιν τοσοῦτον καλὴν. Ἀμφιβάλλω ὅμως πολὺ ὅτι σὺ γνωρίζεις ποῖος εἶνε πράγματι ὁ συγγραφεὺς. Ἐπιτρεψόν μοι νὰ σοὶ δείξω τι.

Ὁ Φουκὲ ἠγέρθη καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τινος σφύτου δύο κυλίνδρους χάρτου, ἕκαστος τῶν ὁποίων εἶχεν ἀρκούντως σημαντικὸν μήκος.

— Παρατήρησον αὐτὰ, ταγματάρχα, εἶπεν ὁ Φουκὲ, ἐκτυλίσσων ἓνα τῶν κυλίνδρων, παρατήρησον.

— Καὶ τί εἶνε αὐτὰ, παρακαλῶ; ἠρώτησεν ὁ ταγματάρχης. Ὁ λογαριασμὸς ῥάπτου διὰ τινὰ κομψευόμενον; ἢ κατάλογος στρατιωτικοῦ τάγματος;

— Αὐτὰ, ταγματάρχα, εἶπεν ὁ Φουκὲ, εἶνε κατάλογος συγγραφέων τοῦ Διόκ, τοὺς ὁποίους μοὶ ἐπέστειλον διάφοροι ἐρευνηταί, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι χρηματικῆς ἀμοιβῆς ἢ μισθοσίας τινος.

(ἀκολουθεῖ)

Ἀστεῖα καὶ Ἀνέκδοτα.

Ὁ ἀληθῶς εὐγενὴς εἶνε.

- 1 Σοφὸς εἰς τὰς συζητήσεις.
- 2 Ἀγνὸν κατ' οἶκον.
- 3 Ἀνδρεῖος μαχόμενος καὶ γενναῖος τὸ ἦθος.
- 4 Ἐπιφυλακτικὸς πρὸ τοῦ κοινοῦ.
- 5 Ποιητικὸς ἀπὸ τοῦ βήματος.
- 6 Διδάσκαλος τῆς οἰκογενείας.
- 7 Σύμβουλος τοῦ ἔθνους.
- 8 Διαιτητὴς τῆς συνοικίας.
- 9 Μοναχὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.
- 10 Νομοθέτης διὰ τὴν πατρίδα.
- 11 Εὐσυνείδητος εἰς τὰς πράξεις.
- 12 Εὐτυχὴς εἰς τὸν βίον.
- 13 Ἐπιμελὴς εἰς τὸ ἔργον.
- 14 Δίκαιος εἰς τὰς συναλλαγάς.
- 15 Καὶ ἐργάτης τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου.

Συμβουλὴ πρὸς τὰς νέας.

- 1 Ἐὰν ἔχῃτε κυανοὺς ὀφθαλμοὺς περιττὸν νὰ ὑποκρίνησθε τρυφερότητα.
- 2 Ἐὰν μέλαναι τίς ἢ ἀνάγκη νὰ τοὺς ἀνοίγῃτε ὑπερμέτρως ;
- 3 Ἐὰν οἱ πόδες ὑμῶν ᾔνε ὥραιοι μὴ ἐπιδεικνύητε αὐτοὺς.
- 4 Ἐὰν ἔχῃτε ἐνδοιασμοὺς ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦτο δύνασθε νὰ φέρετε μακρὰς ἐσθήτας.
- 5 Ἐὰν ἐπροικίσθητε δι' ὥραίων ὀδόντων μὴ γελῶσαι πλέον τοῦ δέοντος ἐπιδεικνύητε αὐτοὺς.
- 6 Ἐὰν ἀσχημίζησθε ὑπὸ κακῶν μὴ ἀποφεύγητε νὰ γελάτε ἥτον τῆς περιστάσεως.

- 7 Ἐὰν στολιζήσθε ὑπὸ κομφῶν χειρῶν καὶ ὠραίων βραχιόνων
δὲν ὑπάρχει λόγος ὅπως μὴ παίζετε τὴν ἄρπαν.
- 8 Ἐὰν φαίνωνται εἰς ὑμᾶς κᾶπως ἄκομφος κεντᾶτε ἐπὶ καμβᾷ.
- 9 Ἐὰν δυστυχῶς ἔχητε κακὴν φωνὴν ὁμιλεῖτε εἰς χαμηλὸν μᾶλ-
λον τόνον.
- 10 Ἀλλὰ καὶ ἡ καλλίστη δὲν παρέχει εἰς ὑμᾶς ἀφορμὴν ὅπως
ὁμιλήτε ὑψιφώνως.
- 11 Αἱ κακαὶ χορεύτραι δέον νὰ χορεύωσι σπανίως.
- 42 Αἱ κακαὶ οὐδέποτε.
- 13 Ἐὰν ψάλλητε καλῶς μὴ προφασίζηθε.
- 14 Ἐὰν μετρίως· μηδ' ἐπὶ στιγμὴν διστάσθε προσκαλουμένη.
διότι ὅλγοι μὲν οἱ περὶ μουσικῆς κριταί, ἀλλὰ πολλοὶ οἱ
αἰσθανόμενοι εὐγνωμοσύνην διὰ καλὴν τινα διάθεσιν.
- 15 Πρὸς διατήρησιν τῆς ὠραιότητος μὲν δέον νὰ ἐγείρησθε ἐνωρίς.
- 16 Τῆς ὑπολήψεως δὲ, νὰ δεικνύετε προσήνιαν.
- 17 Ἐὰν ἡ ἰσχὺς εὐχαριστῇ ὑμᾶς ἔστε συγκαταβατικὴ·
- 18 Ἐὰν ἐπιθυμῇτε εὐτυχίας, εὐαρεστήθητε νὰ φροντίσθε καὶ
περὶ τῆς εὐτυχίας τῶν ἄλλων.

(Κατὰ τὸ ἀγγλικόν)

ΙΑΖ.

Ἀστεία.

Ἡ ἄστυνομία τῆς νέας Ὑόρκης τῶν Ἠνωμένων πολι-
τειῶν ἐκήρυξεν ἐσχάτως λυσσώδη πόλεμον κατὰ τῶν περι-
πλανωμένων κυνῶν. Ἐκατὸν πεντήκοντα τοιοῦτοι ἐφονεύ-
θησαν ἐν μιᾷ πρωΐᾳ.

Ἡ θανατηφόρος μηχανὴ εἶνε κλωθὸς τις σιδηροῦς τεθει-
μένος ἐπὶ μικρῶν τροχῶν. Τὸ πένθιμον ἐργαλεῖον κυλίστα·
ἐκ τῆς μιᾶς ἅκρας τῆς τῶν κυνῶν ἀποθήκης εἰς τὴν ἑτέραν,
λαμβάνον κατὰ τὴν διάβασιν τοὺς καταδεδικασμένους. Ὅ-
ταν ὁ κλωθὸς πληρωθῇ, κλείεται στερεῶς καὶ κυλίστα ἐπὶ

τινος (Manivelle) ἥτις εἶνε τεθειμένη ἐπὶ τῆς ἄκρας τῆς προκυμαίας.

Αἱ τροχιλαὶ καὶ αἱ ἀλύσεις τριζουσι, manivelles δὲ καὶ τὰ πάντα κατέρχονται βραδέως εἰς τὸν ποταμόν. Πολλαὶ διαμαρτυρήσεις ἐν εἶδει ὑλακῶν ἀκούονται, ἀλλὰ πᾶς θόρυβος ἐκλείπει εὐθὺς ὡς ὁ κλωβὸς ἀφανισθῇ ἐν τῷ ὕδατι.

Τρεῖς Ἀγγλοὶ ἠθέλησαν νὰ ἐπιχειρήσωσι τὴν ἀνάβασιν τοῦ ἡφαιστείου Μίστι ὅπερ ὑψοῦται 14,500 πόδας ὑπεράνω τῆς Arequipa καὶ 20,000 ὑπὲρ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης· οἱ δύο ἐξ αὐτῶν ἐγένοντο θύματα τῆς ἐπιχειρήσεώς των ἢ ἴσως τῆς ἀφροσύνης των.

Ἀνεχώρησαν τὴν 10 μαΐου 1878· μετὰ τέσσαρας ἡμέρας εἰς μόνος ἐπέστρεφεν· ἀποχωρισθεὶς καθ' ὁδὸν τῶν συντρόφων του, κατώρθωσε νὰ στήσῃ τὴν ἀγγλικὴν σημαίαν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἡφαιστείου ἐπέστρεψε δὲ εἰς τὴν Arequipa, νομίζων ὅτι θὰ εὑρίσκεν ἐκεῖ τοὺς φίλους του. Ἐσπευσαν εἰς ἀναζήτησίν των· ὅμιλοι δὲ ἐσχηματίσθησαν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν Ἰνδῶν. Εἰς τὸ βαθὺς κρημνοῦ εὔρον τὸ πτώμα τοῦ νέου Ryder· ἐκάθητο δὲ ἔχων τὸν ἕνα πόδα ἐκπεπλεγμένον ἐντὸς σχισμάδος τινός· ὁ θάνατος εἶχε γίνῃ πρὸ τριῶν ἡμερῶν· βήματα δὲ εὑρεθέντα ἐπὶ τῆς χιόνος ἀποδεικνύουσιν ὅτι καὶ ὁ συνοδοιπόρος του τὴν αὐτὴν ἔσχε τύχην.

Περίεργος ὑπόθεσις ἔλαβε χώραν ἐσχάτως εἰς τὴν Κινάτην.

Ὁ κ. John Scott Harrison, υἱὸς τοῦ ἀρχαίου προέδρου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἐτάφη, τὴν πέμπτην 16 αὐγούστου 1878, εἰς τὸ κοιμητήριον τῆς ἀρχαίας προεδρικῆς κατοικίας North-Beud, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ὀχίου, θέσει ἐνθα εἶχεν ἀποσυρθῇ πρὸ πολλῶν ἑτῶν.

Κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ταφῆς, παρετηρήθη ὅτι τὸ πτώμα νέου τινὸς ταφέντος πρὸ 10 ἡμερῶν, εἶχε κλαπῇ. Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην, οἱ φίλοι τοῦ νέου ἀνεχώρησαν εἰς Κιγκινάτην, ἔλαβον ἄδειαν ἀναζητήσεως, καὶ παρουσιάσθησαν εἰς τὴν Ἱατρικὴν Σχολὴν τοῦ Ὁχίου, συνοδευόμενοι ὑπὸ μέλους τινὸς τοῦ Πανεπιστημίου. Προὔπηντήθησαν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ κ. John Harrison, ὅστις τοῖς προσέφερε τὴν ἀρωγὴν του.

Ἡ ἱατρικὴ σχολὴ εἶχε διακοπὰς καὶ ἐπομένως δὲν εὔρον εἰμὴ πτώματά τινα ἄγνωστα εἰς τὸ δωμάτιον τῆς ἀνατομίας. Κεκοπιακότες ἐκ τῆς ἀναζητήσεως, οἱ νέοι οὗτοι ἡτοιμάζοντο νὰ ἀναχωρήσωσιν, ὅτε ὁ Harrison παρετήρησεν εἰς τὸ κάτω πάτωμα, κύλινδρόν τινα, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐκρέματο σχοινίον ἔχον εἰς τὸ ἄκρον αὐτοῦ πτώμα τι κεκαλυμμένον διὰ λινοῦ ὑφάσματος. Ἐκκαλύψας τὸ πρόσωπον τοῦ πτώματος, ὁ νέος ἔμεινεν ἔντρομος ἀναγνώρισας τὸν πατέρα του, τοῦ ὁποίου οἱ φοιτηταὶ ἔσχον τὴν πρόνοιαν νὰ κόψωσι τὴν γενειάδα ὅπως καταστήσωσιν αὐτὸν ἀγνώριστον. Ἄλλος υἱὸς τοῦ κ. Harrison, προσκληθεὶς, τὸν ἀνεγνώρισεν ἐπίσης, ἔμαθον δὲ μετ' ὀλίγον ὅτι ὁ τάφος παρεβιάσθη κατὰ τὴν νύκτα.

Μεγίστη ἀγανάκτησις ἐπεκράτει εἰς τὴν Κιγκινάτην, ἔλεγον δὲ ὅτι ἅπασαι αὗται αἱ κλοπαὶ πτωμάτων ἐγίγνοντο τῇ ἐπινεύσει τοῦ ἱατρικοῦ συμβουλίου.

Μέλος τι τῆς οἰκογενείας Harrison εἶχεν ἐπιφορτίσει φύλακά τινα νὰ ἀγρυπνῇ ἐπὶ τοῦ τάφου, ἀλλ' οὗτος οὐδὲν οὔτε εἶδεν, οὔτε ἤκουσε, καίτοι τὸ νεκροκράδδατον εἶχε θραυσθῇ εἰς τεμάχια, τοῦθ' ὅπερ δίδει ὑποψίαν περὶ τῆς συνοχῆς τοῦ φύλακος μετὰ τῶν κλεπτῶν.

Ἐν τούτοις ἡ δικαιοσύνη θέλει προσκληθῇ νὰ δικάσῃ τὴν ὑπόθεσιν.

Ὁ Κοσκιοῦσχος, στρατηγὸς Πολωνός, περίφημος διὰ τὴν ἀφοσίωσιν του εἰς τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς πατρίδος του, ἤθελε νὰ ἐξαποστείλῃ φιάλας τινὰς οἴνου εἰς ἕνα ἐκ τῶν φίλων του, διακόμενον μακρὰν. Ἐπεφόρτισε λοιπὸν νεανίαν τινὰ, ὀνόματι Τέλκερ, διὰ νὰ μεταφέρῃ αὐτάς καὶ τῷ ἐδάνεισε διὰ τὸ μικρὰν τοῦτο ταξείδιον τὸν ἵππον, οὗ συνήθως ἐπέβαινεν ὁ ἴδιος. Ὁ νεανίας, ἐπιστρέψας ἐκ τῆς ἐκδρομῆς του, διεκήρυξεν ὅτι δὲν ἤθελεν ἐπιβῆ πλεόν τοῦ ἵππου τούτου, ἐὰν ὁ στρατηγὸς δὲν τῷ ἐδάνειζε τὸ βαλάντιόν του συγχρόνως μετὰ τοῦ ἵππου του. «Διότι, προσέθηκεν, ἐκάστοτε ὁσάκις ἐπαίτης τις πλησιάζει, ἐξάγει τὸν πῖλόν του καὶ ζητεῖ ἐλεημοσύνην, ὃ ἵππος σταματᾷ καὶ ἀποποιεῖται νὰ προχωρήσῃ, μέχρις οὗ δοθῇ μικρά τις ἐλεημοσύνη, ὥστε, μὴ ἔχων ἐπάνω μου χρήματα, ἠναγκάσθην πολλάκις νὰ προσποιηθῶ ὅτι δίδω, διὰ νὰ ἐπιτύχω παρ' αὐτοῦ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ὁδόν του.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Ἡ καταιγὶς τοῦ βίου μου.

Ἐξαίσιος ἦτο καιρὸς ὅτε ἀπὸ τῆς Πρώτης
 Εἰς λέμβον ἢ ἀγάπη μου κ' ἐγὼ ὁμοῦ μικρὰν
 Ἐπέβημεν νὰ πλεύσωμεν, ἐφύσ' Ἀπηλιώτης
 Γλυκὺς ἡρέμῳ πανταχοῦ πλησίον καὶ μακρὰν.

Ἰστίον ἀνεπέταξα, διηύθυνεν ἐκείνη,
 Γελῶσα, ἦτο εὐτυχὴς, ὅλως ἦτο χαρά·
 Τὸ πλοῖον οὐδὲ κῦμά τι ἐλάχιστον ἐκίνει,
 Χαρίεν ἐνῶ ἔβαινεν εἰς τ' ἄλμυρά νερά.

Τότ' ἄσμά τι ἐτόνισαν τὰ ῥόδινά της χείλη,
 Φεῦ, ἐνθυμοῦμαι ! ἔρωτος ἦν ἄσμά τι γλυκύ·
 Οὐδέν τὴν εὐτυχίαν ἀπαίσιον ἠπείλει
 Ἐνῷ γοργῶς ἐπλέομεν ἀμέριμνοι ἐκεῖ.

Πλὴν πόσον εὐμετάβολος ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου !
 Πόσον αἱ περιπέτειαι αὐτοῦ εἶνε μικταί !
 Εὐτύχημα οὐδέποτε ἐφάνη ἐκεῖ, ὅπου
 Λύπαι δὲν ἠκολούθησαν παντοῖαι καὶ φρικταί.

Μόλις τὰ χεῖλη τοῦ θνητοῦ ὁ γέλως διχαστείλη,
 Καὶ εἰς τὸ ὄμμα του πικρὸν τὸ δάκρυ θά φανῇ·
 Θρῆνον διὰ τὸν γέλωτα ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει,
 Τῆς εὐτυχίας ἡ τιμὴ μεγάλη καὶ δεινὴ.

Τὴν λέμβον μας ἰθύναμεν τὴν νῆσον νὰ γυρίσῃ,
 Διέσχιζε τὴν θάλασσαν ὠρκησά τις λευκή·
 Οὐδ' ἐφοβεῖτο κόλυμα ἔμπρὸς της ν' ἀπαντήσῃ,
 Ναύτης κομπὸς διηύθυνε καθήμενος ἐκεῖ.

Δὲν ἐφοβεῖτο ἡ καλὴ, εἰς τὸ πλευρόν της ἤμην·
 Ἄρα ὁ πόντος ἄσπλαγχνος τοσοῦτον καὶ κακός
 Ὡς' εἰς καρδίᾳς ἐραστῶν δεινὴν νὰ φέρῃ χύμην
 Καὶ ν' ἀφαιρέσῃ τῆς ζωῆς, ἢν ζῶς' ἠδονῆς ;

Ὡ πόντε, ἄλλοτε εἰς σὲ φίλον πιστὸν ἐνείδον·
 Ἄλλ' ὅμως νῦν ὅτε πικρὰν διέρχομαι ζωὴν.
 Ὅτε εἰς τάφον ἔληξῃ τὸ πλῆθος τῶν ἐλπίδων
 Σ' ἐμίσησα· μ' ἀφῆρεςας τῆς φίλης τὴν πνοήν.

Ὅπόταν εἰς τὴν ὄψιν σου τὰ βλέμματά μου ῥίψω
 Τότ' ἡ καρδίᾳ μου παλμὸν λαμβάνει ἰσχυρόν,
 Τότε μοι εἶν' ἀδύνατον τὴν θλίψιν μου νὰ κρύψω·
 Πάντοτε αὕτη ἀναζῇ καὶν πέσῃ πρὸς καιρόν.

Νέφη τινὰ ἐφάνησαν εἰς τ' οὐρανοῦ τὸν θόλον·
 Τῆς τρικυμίας πρόδρομοι ἀπαίσιοι θεिनοί·
 Τὸ πλοῖον, ὡς νὰ ἐννοῇ, ἔτρεμε τρίζον ὄλον,
 Κ' ἡ σύντροφός μου ἔγεινεν ὠχρά καὶ πελιδνή.

Ἐπάγωσ' ἡ καρδιά μου· θάρρος πλὴν νὰ ἐμπνεύσω
 Ἐφερον εἰς τὰ χεῖλη μου μειδιάμα πλαστόν.
 Εἶπον, μικρὸν ὁ κίνδυνος, κωπηλατῶν θὰ σπεύσω
 Εἰς τὴν ἀκτὴν· κατέβασα δ' εὐθύς καὶ τὸν ἰστόν.

Δύναμις ἤλπιζεν μικρὰ ταχὺ πῶς θὰ μᾶς σώσῃ,
 Ἢλπιζον πῶς εἰς τὴν ἀκτὴν θέλω προσορμισθῇ·
 Ἠγνόουν πῶς ὁ ἄνεμος μακρὰν θὰ μᾶς ἀπώσῃ·
 Πῶς κύμα τὴν ἀγάπην μου θὰ ἐναγκαλισθῇ.

Ἡ θάλασσα ἐφρούσκωνε καὶ ἤφριζε τὸ κύμα,
 Κατεκαλύφθ' ὑπὸ νεφῶν ὁ οὐρανὸς πολλῶν·
 Ποσάκις ἤδη ἔβλεπον ἐκεῖ τὸ μαῦρον μνήμα,
 Κι' ὁ Χάρων μοὶ ἐφαίνετο ἀπαίσιον γελῶν.

Κρύος ἰδρώς μὲ ἔδρεχεν, εἶχον ψυχράς τὰς χεῖρας·
 Πλὴν θάρρος ἐκινδύνευες, ὦ ἄλλη μου ψυχῇ·
 Γλυκὺ τὸ βλέμμα τῷ Θεῷ, τῷ Πλάστῃ ἡμῶν ἦρας,
 Θερμὴ τις ἠνοιγόκλειε τὰ χεῖλη σου εὐχῇ.

Δὲν ἤκουον τὰς λέξεις σου, ἀλλὰ συμπροσπυρόμην·
 Ἰσχὺν καὶ θάρρος μ' ἔδιδες διὰ τῆς προσευχῆς·
 ἔτεινα τὰς δυνάμεις μου καὶ ὅλος ἐπειρώμην
 Τὸ πλοῖόν μας εἰς τὴν ἀκτὴν νὰ φέρω εὐτυχής.

Ἡ ἀστρὸππὴ ἀπέπεμψεν ἀγρίας λαμπηδόνας,
 Βροντὴ δὲ τὸ σταρέωμα ἐτάραξε δεινῇ. . . .
 Τίς θέλει γράφει τῆς στιγμῆς αὐτῆς τὰς ῥανθηδόνας
 Ὅτ' εἰς τὸ κύμα ἔπεσεν ἡ φίλη πελιδνή;

Κατόπιν ταύτης ἔπεσα· εἰς χεῖρας τὴν λαμβάνω·
 Ὅτε ἀνέδυν ἐβλεπον τὴν λέμβον μας μακράν·
 Ἀλλ' ἐμψυχοῖ ὁ κίνδυνος· ταχέως τὴν προφθάνω
 Κ' εἰσπηδῶ τὴν φίλην μου πλὴν ἔφερον νεκράν!

ὦ, ἡ ὁδὸν τῆς στιγμῆς ἐκείνης πόση ἦτο!
 Ἐπαλλεν ἡ καρδία μου σφοδρῶς εἰς τὴν ἀρχήν·
 Τὸ στῆθός μου ἐρρήγνυτο πλὴν αἵφνης ἐκρατεῖτο·
 Φρικώδη ἐδοκίμασα σάλον καὶ ταραχήν·

Τὸν ἐσφιγξα εἰς τὰ στέρνα μου, ἦτο ψυχρά καὶ κρύα,
 Εἶχε σθεσθῇ 'ς τὸ στῆθός της ἡ θεία της πνοή·
 Ἐθλίβε τὴν καρδίαν μου δεινὴ ἀπελπισία,
 Ἀχρηστος πλέον εἰς ἐμὲ κατέστη ἡ ζωή.

Ἡρεύνησα τὸ στῆθός της νὰ ἰδῶ ἐὰν πάλλῃ·
 Ἐλπίς ματαία! ἡ πηγὴ ἐστάθη τῆς ζωῆς·
 ὦ πόσον τότε ἐκλαυσα! ὁ νοῦς μου τότε ἐξάλλῃ·
 Ἀναίσθητος κατέπεσα ἐκεῖ ἄνευ πνοῆς.

Καὶ νῦν αὐτὴν, ἣν ἔφαγε τοῦ πόντου μέγαν κύμα
 Τοσοῦτον ἦν ἐπόθησα, ἀκόμη καὶ ποθῶ,
 Πέτρα ψυχρά ἐκάλυψε· κοιμᾶται εἰς τὸ μνῆμα!
 Κ' ἐγὼ ποτε πλησίον της ἐκεῖ θὰ κοιμηθῶ!

Τῇ 6 Ἰουνίου 1878.

Ἰπεύθυνος ΧΡ. ΔΑΜΙΑΝΙΔΗΣ.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΕΡΜΗΣ

Σύγγραμμα Περιοδικόν

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΕΤΟΣ Α'.

ΑΡΙΘ. Ε'.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, Φεβρουάριος 1879.

Η ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Μ. ΤΟΥ ΓΕΝΟΤΕ ΣΧΟΛΗ

Ἀνάγνωσμα ὑπὸ ΑΔΕΞ. ΠΕΚΙΟΥ, ἀναγνωθὲν ἐν τῇ ΚΘ'.
τοῦ Συλλόγου συνεδριάσει.

(Συνέχεια ἴδε ἀριθ. Γ'.)

ΣΤ'. Τῶν δὲ ὑποτρόφων μαθητῶν ἡ μὲν εὗρεσις ἔστω ἐπὶ τοῖς δυσὶ πρώτοις διδασκάλοις, φιλοσόφῳ τε καὶ γραμματικῷ, ἡ δὲ ἀποκατάστασις τοῖς ἐφόροις καὶ ἐπιτρόποις. Ἐὰν δέ ποτε δι' ἀμέλειαν ἢ κακοήθειαν ἀποβληθῇ τις τῶν μαθητῶν παρὰ τῶν δύο διδασκάλων τοῦ φιλοσόφου ἢ τοῦ πρώτου τῶν γραμματικῶν εἰδήσει καὶ συνεναιίσει καὶ τῶν ἐφόρων καὶ ἐπιτρόπων, μηδεὶς ἄλλος ἐπεισαγέτω εἰς τὴν σχολὴν τὸν οὕτως ἀποβληθέντα.

Ζ'. Ἐπειδὴν δὲ ὁ φιλόσοφος διδάσκαλος κατίδη μαθητὰς ἅλις ἔχοντας μαθήσεως, τότε ἀναγγελλέτω τοῖς ἐφόροις καὶ συνερχέσθωσαν σύμπαντες ἐν τῇ Σχολῇ πρὸς ἔρευναν τῶν μαθητῶν, καὶ πρὸς πείραν τῆς ἐπιδόσεως αὐτῶν προβληθῇ-

τωσαν καὶ ἀπορίαι αἱ προσήκουσαι, καὶ οὕτως ὅσοι περ . . . τῶν μαθητῶν ἀναφανῶσι παρασχόμενοι ἑαυτούς μὲν ἐν τοῖς μαθήμασι, κοσμίους δὲ τοῖς ἥθεσι καὶ ἀξίους, τούτοις προκείσθω γέρα καὶ ἄθλα παρὰ τῶν ἐφόρων καὶ ἐπιτρόπων, καὶ φιλοσόφου καὶ τοῦ πρώτου τῶν γραμματικῶν διδασκάλου, ἀποδεικτικὰ τῆς ἐπιδόσεως καὶ κοσμιότητος αὐτῶν, ὑπογεγραμμένα γράμματα, καθ' ἃ, εἰ μὲν ἱερωμένοι, ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας τὰ προσήκοντα τιμηθῇσονται, εἰ δὲ λαϊκοί, εἰς ὑπουργεῖον προαχθῇσονται αὐθεντικόν, καὶ τῆς ἄλλης ἀξιωθῇσονται ὠφελείας καὶ τιμῆς τῆς προσήκουσης.»

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἐπὶ κεφάλαια τὰ διακανονίζοντα τὴν ἐσωτερικὴν τῆς Σχολῆς διάταξιν. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸ ὑλικὸν μέρος τῆς νέας Πατριαρχικῆς Σχολῆς (λέγει ὁ Κούμας) οὐδὲν ἄλλο καθίδρυμα τῆς Ἑλλάδος δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς αὐτήν. Οἶκος τοῦ διδασκάλου εὐρύχωρος καὶ λαμπρὸς πρὸς τὸν Βόσπορον ἐστραμμένος καὶ μετὰ φιλοκαλίας κεκοσμημένος· αὐλὴ πλατυτάτη, μετ' κήπον καὶ πηγὰς καθαρωτάτου ὕδατος· οἰκήματα πολλὰ ἀντικρὺ τῆς διδασκαλικῆς οἰκίας πρὸς κατοικίαν τῶν ἐν τῷ σχολείῳ ξένων μαθητῶν· βιβλιοθήκη ἀξιόλογος καὶ μισθὸς διδασκαλικὸς πλούσιος.

Τῆς ἐν Ξηρᾷ Κρήνῃ νέας Πατριαρχικῆς Σχολῆς Σχολάρχης ἀνεδείχθη τῶν τε Φιλοσοφικῶν καὶ Ἐπιστημονικῶν ὁ ἐκ Χίου Δωρόθεος Πρώτος, Ἀρχιμανδρίτης τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου, ὁ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ τὰς νεωτέρας τῶν θεωριῶν ἀρυσάμενος καὶ παντοδαπῇ μαθήσει κοσμούμενος, ὅστις κατὰ τὸ 1805, ὁκτωβρίου 12, εἰς τὸ τῆς Ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα προαχθεὶς καὶ Μητροπολίτης Φιλαδελφείας γενόμενος παρήτησε τὴν Σχολαρχίαν, οὐχ ἥττον ὅμως διετέλει διδάσκων μέχρι τοῦ 1807, ὅτε ἀνεχώρησεν ἀφήσας πρὸς

καιρὸν τῶν μαθητῶν τινὰ τῆς Σχολῆς (κατὰ τὸν Κούμαν) προσωρινὸν διάδοχον, οὗ τὸ ὄνομα ἀγνοεῖται, ἕως ἂν εὑρεθῇ τελειότερος διδάσκαλος. Κατὰ δὲ τὸ 1809 Σχολάρχης καθίσταται Στέφανος ὁ Δούγκας, Τυρναβίτης τὴν πατρίδα, μαθητῆς τοῦ σοφοῦ Πεζάρου, μετὰ ταῦτα εἰς Γερμανίαν τελειοποιήσας τὰς μαθηματικὰς αὐτοῦ γνώσεις, καὶ εἰς Ἰάσιον ἀκούσας τὸν περίφημον φιλόσοφον Σχελίγγιον. Ὁ ἀνὴρ οὗτος πολλὰ καὶ καλὰ προανήγγελλε τὰ προοίμια, καὶ ἦν ἱκανὸς νὰ εἰσαγάγῃ ἐκεῖθεν εἰς τὸ γένος αὐτοῦ πολλὰς ὠφελίμους γνώσεις τῆς Γερμανίας, ἀλλὰ δὲν ἡδυνήθη νὰ μείνῃ ἐπὶ πολὺ ἐπὶ τῆς νέας του θέσεως. Ἐπειδὴ ὁ προστάτης τῆς Σχολῆς Δημήτριος Μουρούζης τότε ἔλειπεν εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Σούμλης, ὁ Δούγκας, μὴ δυνηθεὶς ν' ἀντιπαλαίσῃ κατὰ τῶν μυρίων μηχανορραφῶν, παρήτησεν τὴν Σχολὴν μετὰ ἑναιαυτὸν ἕνα (τῷ 1810). Τίς ὁ διαδεξάμενος αὐτὸν, ἀδελφον. Ἴσως εἶναι ὁ Ἰωάννης ὁ Παλαμᾶς, οὗ μνημονεύει Κωνσταντῖνος ὁ Σάθας ἐν τῇ Νεοελληνικῇ Φιλολογίᾳ σχολάρχσαντα μέχρι τοῦ 1812. Μετὰ τοῦτον φαίνεται γενόμενος Σχολάρχης Νικόλαος ὁ Λογάδης, ὁ διδάσκων τὰ Γραμματικὰ καὶ Ἑγκύκλια. Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1813 προσεκλήθη ἐκ Σμύρνης ὁ ἐλλόγιμος Κούμας Ἰν' ἀναλάβῃ τὴν τῶν Μαθηματικῶν καὶ τῆς Φιλοσοφίας διδασκαλίαν, καὶ καθ' ἃ αὐτὸς διηγεῖται, εὔρεν ἐκεῖ διδάσκοντα τὴν ἑλληνικὴν Νικόλαον τὸν Λογάδην, εἰς ὃν μετὰ ταῦτα ἐπετράπη νὰ ἀποχωρήσῃ τῆς διδασκαλίας, ἵνα οὕτω ἀνετώτερον ἀσχολῇται εἰς τὴν σύνταξιν καὶ διόρθωσιν τῆς Κιβωτοῦ. Τότε δὲ καὶ ἡ τῶν Γραμματικῶν διδασκαλία ἀνετέθη τῷ Κούμα. Ἡ μέθοδος ἦν οὗτος μετεχειρίσθη πρὸς διδασκαλίαν τῶν ἑλληνικῶν κατέπληξε πάντας· ἦν ἀπλουσιτάτη, ὅλως διάφορος τῆς συνήθους μεθόδου. Τοῦ χρόνου προϊόντος ἐφάνη τὸ εὐχολον καὶ λυσιτελεῖς τῆς μεθόδου ταύτης· ἀλλὰ μὴ δυνη-

θεις ὁ Κούμας, ὡς ὁ Στέφανος Δούγκας, νὰ ὑπομείνῃ τὰς μυρίας μηχανορραφίας τῶν ἐχθρῶν τῆς Σχολῆς, ὡς αὐτὸς μαρτυρεῖ, ἀνεχώρησε κατὰ τὰς ἀρχὰς αὐγούστου τοῦ 1815, καὶ δὲν ἠθέλησε πλέον νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὴν Κουρουτσέσμιον Σχολήν. Ἐπὶ τοῦ Κούμα οἱ μαθηταὶ ἠριθμοῦντο περὶ τοὺς ἑκατόν. ἄποροι οἱ πολλοὶ καὶ ὅμως ἄτακτοι καὶ ἀνάγωγοι κατὰ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ πάντες ἔζων ἐντὸς τοῦ σχολείου ἐχρειάζετο ἀστυνομικὴ τις ἐπαγρύπνησις ἵνα χαλινώνῃ τὰς ὁρμὰς αὐτῶν. Ἐκ τούτων ὑπότροφοὶ ἦσαν 14, λαμβάνοντες μνησιαὶον σιτηρέσιον ἀπὸ τὸ ταμεῖον τοῦ σχολείου. Μετὰ τὸν Κούμαν φαίνεται διδάξας ἐν τῇ Σχολῇ Σέργιος ὁ Μυστάκης μέχρι τοῦ 1817, ὃς ἔπειτα ἀπῆλθεν εἰς Βλαχίαν· μετὰ δὲ τοῦτον μνημονεύεται ὁ Ἀρχιμνδρίτης Παρθένιος, μεθ' ὃν προσεκλήθη ἔξ Ἰασίου Γεώργιος ὁ Θεραπευανός· ἀλλὰ τίς τούτων πρῶτος μέχρι τοῦ 1820 καὶ ἐπὶ πόσον διετέλεσε σχολαρχῶν, μένει ἄγνωστον. Ἐν τούτοις δὲ μνημονεύονται Κωνσταντῖνος Ψωμάκης, Παΐσιος Καραπατᾶς καὶ ἄλλοι παρ' ἄλλων, ὧν τῆς διδασκαλίας ὁ χρόνος καὶ ἡ διάρκεια ἀόριστος. Κατὰ δὲ τὸ 1820 ἡ Μ. Ἐκκλησία προσεκάλεσε Γρηγόριον τὸν Σαράφην ἐκ Κυδωνιῶν Σχολάρχην τῆς Σχολῆς· οὗτος φθάσας εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀποποιησάμενος δι' ἀποχρῶντας λόγους τῆς θέσεως, συνίστησι τὸν δοκιμώτερον τῶν μαθητῶν του νεωστὶ φθάσαντα ἐνταῦθα καὶ εἰς τινα οἶκον τοῦ Φαναρίου διδάσκοντα, τὸν Ἱερομόναχον Σαμουήλ τὸν Κύπριον, ἄνδρα διαπρέποντα ἐπὶ ἀρετῇ καὶ μαθήσει καὶ φιλοπονώτατον. Ἐγκαταστὰς λοιπὸν Σχολάρχης ἐν τῇ κατὰ Ξηρὰν Κρήνην Σχολῇ ἐδίδασκεν ἅμα τὰ Γρηκματικὰ καὶ τὰ Ἑγκύκλια μέχρι τοῦ 1825, ὅτε διὰ διαφόρους λόγους κατὰ τὸν ὀκτώβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους μετατεθείσης τῆς Σχολῆς εἰς Φανάριον, ἐδίδασκε πάλιν μέχρι τοῦ 1830. Περὶ τὸ τέλος τοῦ ἔτους τούτου εἰς τὸν τῆς Μη-

τροπόλως Προκοννήσου θρόνον ἀνυψωθείς παρὰ τοῦ αἰοιδίου Πατριάρχου Κωνσταντίου τοῦ Α', παρήτησε τὴν σχολαρχίαν. Διάδοχος δὲ αὐτοῦ καθίσταται αὖθις Νικόλαος ὁ Λογάδης, διδάσκων τὰ Γραμματικά καὶ Ἐγκύκλια μετὰ δύο ἄλλων διδασκάλων, ἀνὴρ καλὸς κήραθός καὶ ἄριστα περὶ τοὺς τεχνικοὺς λόγους γεγυμνασμένος, Φιλοσοφίας καὶ Μαθηματικῶν ἔμπειρος, βαθὺς τὴν Θεολογίαν, οὐδενὸς ὕστερος τῶν καθ' ἑαυτὸν, καὶ ἀκούσας ἐν μὲν τοῖς Θεολογικοῖς Ἀθανασίου τοῦ Παρίου, ἐν δὲ τοῖς Μαθηματικοῖς τοῦ Γέροντος Τσελεπῆ ἐν Χίῳ, καὶ Δωροθέου τοῦ Πρωΐου ἐν Φιλοσοφίᾳ. Ἀλλὰ φεῦ! κακῇ μοίρᾳ, νόσῳ βαρεῖᾳ πληγείς εἰς Κύριον ἀπεδήμησε κατὰ τὸ 1845 ἀρχομένου μηνὸς Σεπτεμβρίου.

(ἀκολουθεῖ)

ΦΩΤΙΟΣ

ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης (*).

Καθάπερ ἐν τῷ μέσῳ γαληνιαίου καὶ αἰθρίου ὀρίζοντος τρομερὰ αἴφνης ἐκρήγνυται θύελλα, καθ' ἣν μανιώδεις οἱ ἄνεμοι πνέοντες συμπαρασύρουσι πᾶν τὸ προστυχόν, τὰ δὲ μαινόμενα τοῦ Ὠκεανοῦ κύματα κατακυθίζουσι τὰ ἐν αὐτῷ σκάφη, κατακλύζουσι τὰς παραλίας, πολλάκις δὲ καὶ ὅλοκληρούς χώρας, αἵτινες ἀπὸ χερσονήσων μεταβάλλονται εἰς νήσους, οὕτω καὶ κατὰ τὸν 9ον Μ. Χ. αἰῶνα τρομερὰ ἐξερράγη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ θύελλα κατασπαράξασα καὶ κατασυντρίψασα πᾶν ὅ,τι ἱερὸν καὶ ὅσιον, καὶ ἐπὶ τέλους κατακλύσασα καὶ διασπίασασα διὰ παντός πλέον τὴν Δυτικὴν χερσονήσον ἀπὸ τῆς Ἀνατολικῆς ἡπείρου. Πρωταγωνιστὴς

(*) Ἀνεγνώσθη ἐν τῇ Κ' συνεδριάσει τοῦ Συλλόγου «Ἑρμῆς» ὑπὸ Σπ. Καραγιαννίδου.

δὲ καὶ ἥρως, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ δράματος ὑπῆρξε Φώτιος ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης.

Ἐκτοτε φοβεροὶ ἀφορισμοὶ, ὕβρεις ἀγενεῖς καὶ κατάραι διαταράσσουσι τὴν ἱεράν τοῦ Φωτίου σκιά. Μέχρι δὲ τῆς σήμερον οἱ ἀδυσώπητοι αὐτοῦ ἐχθροὶ οὐκ ἐπαύσαντο τοῦ διασύρειν τὴν ἱεράν τοῦ ἀνδρὸς μνήμην, τοῦ συκοφαντεῖν καὶ ἀγενῶς αὐτὸν ὑβρίζειν. Ἄλλ' ἡ ἀψευδὴς ἱστορία ἐγκατέλειπεν ἡμῖν εὐτυχῶς μνημεῖα ἐφ' ὧν ἐρειδόμενοι δυνάμεθα ν' ἀπολυτρώσωμεν τὸ ἱερὸν τοῦτο ὄνομα ἀπὸ τῶν κακεντρέχων στομάτων ἐκείνων, οἵτινες πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως πειρῶνται ὅπως ἀμαυρώσωσι τὰ μνημεῖα αὐτοῦ. Τὰ δὲ μνημεῖα ταῦτα εἰσὶν αὐτὸς ὁ βίος τοῦ ἀνδρὸς.

Τοῦ μεγάλου, ὅθεν, τούτου ἀνδρὸς, τοῦ συμβόλου τούτου τῆς ἡμετέρας ἐκκλησιαστικῆς αὐτονομίας, τοῦ ἡγεμόνος τῆς παλιγγενεσίας τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Ἐπιστημῶν κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα, τοῦ ἀτρομήτου ἀθλητοῦ τοῦ παλαίσαντος γενναίως καὶ κατὰ μυρίων πειρασμῶν πρὸς ὑποστήριξιν δικαιώματος χρησιμεύσαντος ἀείποτε ὡς ἴδιον γνῶρισμα καὶ σημεῖον ἐνότητος τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, τοῦ περιδόξου, τέλος, Φωτίου τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχου τὴν βιογραφίαν ἀναλαβόντες ὅπως ἐκθέσωμεν αἰσθανόμεθα τὸν κάλαμον ἡμῶν λίαν ἀσθενῆ ὅπως τοιούτου καὶ τηλικούτου ἀνδρὸς τὰς πράξεις καὶ τὰ κατορθώματα ἐξιστορήσωμεν. Πεποιθότες ὁμως ἐπὶ τῇ ἐπιεικείᾳ ὑμῶν προοδαίνομεν θαρραλέως ὅπως σκιαγραφήσωμεν τοῦλάχιστον τὸν ἄνδρα ὑπὸ τοιαύτην ἐθνικὴν ἐποψίν.

Πρὶν ἢ δ' ἀρξώμεθα ὅπως ἐξετάσωμεν τὰς πράξεις καὶ τὰς ὑπηρεσίας ἃς προσήνεγκε τῇ ἡμετέρᾳ φιλολογίᾳ τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ πολιτείᾳ ἐξετάσωμεν ὁποῖός τις ὑπῆρξε καθόλου ὁ ἀνὴρ. Πρὸς τοῦτο θέλομεν ἐπαναλάβει αὐτολεξεῖ ὁ, τι ὁ σφοδρότερος τῶν κατηγορῶν αὐτοῦ ὁ γάλλος Ἀββᾶς Ἰαγῆ-

ρος ἔγραφε περὶ αὐτοῦ κατὸ τὸ 1844 ἐν τῇ περὶ Φωτίου ἱστορίᾳ του.

α Ὁ Φώτιος συνεκέντρωνεν ἐν ἑαυτῷ ὅλα τὰ ἐξαίσια προ-
 » τερήματα, ἅτινά ποτε ἡ φύσις ἐδωρήσατο εἰς θνητόν· ἡ
 » ὑψίνοια, ἡ τοῦ πνεύματος ζωηρότης, ἡ δραστηριότης ἡ ἀκα-
 » τάδμητος, ἡ εὐκαμπτος ἅμα καὶ ἀκαμπτος θέλησις ἦσαν
 » πλεονεκτήματα, δι' ἃ ἐξόχως διεκρίνετο. Εἶχε κλίσιν
 » ζωηρὰν πρὸς τὰ Γράμματα, εἰς ἃ ἐνησχολεῖτο δι' ὅλης τῆς
 » νυκτός, ἦτο ἐπιτηδεϊότατος ῥήτωρ, ἐξοχος συγγραφεὺς εἰς
 » τε τὸν πεζὸν καὶ ἐπικὸν λόγον, κατεῖχεν ἀπάσας τῆς
 » ἐποχῆς του καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ αἰώνων τὰς ἐπιστήμας,
 » ὑπερεῖχεν εἰς ὅλα οὐδενὸς δυναμένου αὐτῷ παραβληθῆ-
 » ναι. . . Εἰς τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα προσετίθετο κατα-
 » γωγὴ περιφανής, ἐξωτερικὸν κομψὸν καὶ εὐάρεστον
 » σχῆμα σώματος μέτριον καὶ σοβαρὸν, φυσιογνωμία χα-
 » ρίσεσσα, τρόπος γλυκὺς καὶ ἀφελέστατος, συμπεριφορὰ
 » ἀρίστη, ὅλοι ἐν γένει οἱ ἐξωτερικοὶ τύποι οἱ ἔλκοντες καὶ
 » παρασύροντες δι' ἀνεκφράστων θελγήτρων.»

Ἀλλὰ μὴ νομίσητε ὅτι ὁ ταῦτα γράφων, καθὼς καὶ
 ἕτεροι ὅμοιοι αὐτῷ, ἐπεθύμουν ἵνα ἐγκαταλείψωσι τοῖς
 μεταγενεστέροις ὥραϊον καὶ εὐγλωττον πανηγυρικὸν τοῦ
 ἀνδρός, ἀλλὰ τοῦνυντίον τὴν χολὴν αὐτῶν ὑπὸ τὸ ἀγνὸν
 τῆς εἰλικρινείας ἐνδύμα ὑποκρύπτοντες, ἀνεβίδαζον τὸν
 ἄνδρα εἰς τὸν οὐρανὸν πρὶν ἢ καταβιδάσωσιν αὐτὸν εἰς
 τὰ Τάρταρα. Ἀλλ' ὅπωςδὴποτε ἡ περιγραφὴ αὕτη ἐστὶν ὁ
 ἀνδρίας, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ ἥρωος, παριστάμενος μεγαλοπρε-
 πῆς ἐνώπιον ἡμῶν πρὶν ἢ ἀναπτυχθῇ τὸ μέγα δρᾶμα τῶν
 πράξεων καὶ κατορθωμάτων αὐτοῦ.

Θαῦμα ἀληθῶς πῶς τοιοῦτος μέγας ἀνὴρ ἀνεφάνη ἐν
 τοιαύτῃ ἐποχῇ τοῦ σκότους καὶ τῆς ἀμαθείας τοῦ ὕλισμοῦ,
 τοῦ ἐξευτελισμοῦ καὶ τῆς παρακμῆς, καὶ ζήτημά ἐστιν

ἄλυτον μέχρι τοῦδε εἰς ὁποίας σχολάς, λύκεια ἢ πανεπιστήμια ἐξεπαιδεύθη. Ἐσπούδασεν ἄρα γε εἰς ἀφανές τι τοῦ Βυζαντίου διδασκαλείον, καὶ ἀκολούθως παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς ἐρημίτην τινα διασώσαντα τὴν ὑγιᾶ τοῦ φιλοσοφεῖν καὶ φιλολογεῖν μέθοδον, ὡς εἴηστο κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ἢ ὁ Μέγας οὗτος ἀνὴρ κατῴρθησεν ὅπως φθάσῃ μέχρις αὐτοῦ τοῦ σημείου μόνον διὰ τῆς μελέτης τῶν ἐνδόξων αὐτοῦ προγόνων, τῶν ἀλεξανδρινῶν φιλοσόφων, καὶ τῶν ἱερῶν τῆς Ἐκκλησίας πατέρων; Πάντα ταῦτα εἰσι πιθανὰ, ἀλλ' οὐδὲν ἐξ αὐτῶν εἰσέτι ἱστορικῶς ἀπεδείχθη.

Ἄλλ' ἐρωτήσωμεν, εἶναι ἄρα γε παράδοξον φαινόμενον, μοναδικὸν καὶ ἀσύνηθες ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἡμῶν ἡ ἐμφάνισις τοῦ Φωτίου κατὰ τὸν αἰῶνα ἐκεῖνον τοῦ σκοτούς καὶ τῆς ἀμαθείας; Τὸ καθ' ἡμᾶς ἐγκαταλείποντες ὅπως ἀρυσθῶμεν τοιαῦτα παραδείγματα ἐκτάκτων φαινομένων ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν ἀρχαίων ἡμῶν προγόνων, παρατηροῦμεν αἰφνης κατ' αὐτὸν ἐπίσης τὸν μέσον Μ. Χ. αἰῶνα Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν, ὅστις διεκρίθη εἰς τε τὸν πεζὸν καὶ ἐπικὸν λόγον, ἔδρεψε τὴν δάφνην τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν, καὶ διεφίλονεῖκε τὴν δόξαν τῶν Μεγάλων τῆς Ἐκκλησίας πατέρων. Αἰφνης βλέπομεν ἐν τινὶ νησιδριῷ, τῇ Ἀνδρῷ, τὸν Γεωμέτρην Ψελλόν, καὶ ἐν τινὶ ἀφανεῖ γωνίᾳ τοῦ Βυζαντίου Λέοντα τὸν σοφόν, διατηροῦντας ἀσβεστον τὴν δᾶδα τῶν ἐπιστημῶν.

Μὴ ἐξετάσητε λοιπὸν ἵνα μάθητε τίνες ὑπῆρξαν οἱ διδάσκαλοι αὐτοῦ καὶ τίνα τὰ Πανεπιστήμια εἰς ἃ ἐφοῖτα, καθότι διδάσκαλοι μὲν αὐτοῦ ὑπῆρξαν οἱ ἐνδοξοὶ ἡμῶν πρόγονοι καὶ οἱ εὐσεβεῖς τῆς ἐκκλησίας Πατέρες, Πανεπιστήμιον δὲ ἡ εὐρεία τοῦ ἐνδόξου αὐτοῦ ἔθνους ἱστορία. Τοῦ μόνου δὲ οὐ περ εἶχεν ἀνάγκην ὁ Φῶτιος πρὸς καλλιέργειαν τοῦ δαιμονίου αὐτοῦ νοῦ νημοίρει, ὡς μνη-

μονεύει ὁ ἐκ τῶν ἀδυσωπῆτων αὐτοῦ ἐχθρῶν Νικήτας Δαβίδ ὁ Παφλαγών. «Πάντα συνέτρεχεν ἐπ' αὐτῷ ἡ ἐπιτηδείότης τῆς φύσεως, ἡ σπουδὴ, ὁ πλοῦτος, διὸ καὶ βίβλος ἐπ' αὐτὸν ἔρρει πᾶσα· πλέον δὲ πάντων ὁ τῆς δόξης ἔρως δι' ὃν αὐτῷ καὶ νύκτες αὔπνοι περὶ τὴν μελέτην ἐμμελῶς ἐσχολακότε.» — Οὐ μόνον δὲ πάντα ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ἡ εὐγενὴς αὐτοῦ καταγωγὴ συνετέλεσεν ἔτι μᾶλλον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ, ὡς λέγει ὁ αὐτὸς Νικήτας. «Οὐ τῶν ἀγενῶν καὶ ἀνωνύμων, ἀλλὰ τῶν εὐγενῶν κατὰ σάρκα καὶ περιφανῶν.» (Γαράσιος ὁ τὴν Ζ'. Οἰκουμένην Σύνοδον προεδρεύσας ἱερὸς Πατριάρχης ἦν πατρόςθεν αὐτοῦ. Ἡ μὲν μήτηρ αὐτοῦ Εἰρήνη κατήγετο ἐκ τῶν περιφανεστέρων οἰκῶν, ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ Σέργιος κατέσχευεν τὸ τοῦ Σπαθαρίου ἀξίωμα ἐν τῇ αὐλῇ).

Εὐλόγως βεβαίως παρατηροῦμεν ὅτι, ἐὰν ἡ ἀνατροφὴ, ἡ καταγωγὴ καὶ ὁ πλοῦτος δὲν συνέτρεχον αὐτῷ, θὰ ἦτο ἀδύνατον ν' ἀναπτυχθῇ ὁ μέγας οὗτος νοῦς, καθὼς καὶ πλείστοι ἄλλοι μεγάλοι νῦες, οἵτινες γεννώμενοι ἐν τῇ ἀφανεΐᾳ καὶ τῇ πενίᾳ ἔρχονται καὶ παρέρχονται χωρὶς οὐδὲ κἂν ν' ἀφήσωσιν ἔχνη τῆς διαβάσεώς των.

Ὁ Φώτιος λοιπὸν ὑπὸ τριούτων πεπροικισμένος ἀρετῶν καὶ πλεονεκτημάτων δὲν παρουσιάσθη ἀμέσως εἰς τὴν ὑψηλὴν κοινωνίαν ὡς συστατήριον αὐτοῦ φέρων τὴν εὐγενὴ του καταγωγὴν, ὡς ἤθελον πράξει οἱ χαμαιζήλον ἔχοντες χαρακτῆρα, οἱ μὴδὲν ἴδιον ἔχοντες τῷ κόσμῳ ἵνα δεῖξωσιν ἡ τὴν τῶν πατέρων δόξαν, ἀλλ' ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐνεκλείσθη ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ αὐτοῦ, ἐντροφῶν ἐν τοῖς συγγράμμασι τῶν ἐνδόξων αὐτοῦ προγόνων καὶ τῶν ἱερῶν τῆς ἐκκλησίας πατέρων, φιλοσοφῶν, θεολογῶν, φιλολογῶν, καὶ ἐκ τῆς ἑδρας αὐτοῦ τὰς πληγὰς τῆς κοινωνίας βλέπων, τὰς οἰμωγὰς τῶν βκσανιζομένων ἀκούων. Δὲν ὁμοίαζε δὲ ὁ Φώτιος πρὸς τοὺς

ἰδιοτρόπους ἐκείνους, οἵτινες ἐγκλειόμενοι εἰς τὸ ἐρημητήριον αὐτῶν ἐπιδίδονται εἰς ἀνωφελεῖς καὶ ἀγόνους μελέτας, αἵτινες οὐδαμῶς τῇ ἀνθρωπότητι ἢ τῇ πατρίδι ὠφελοῦσιν, ἀλλὰ μελετῶν διηνεκῶς καὶ ἐναποταμιεύων ἐν τῷ ἀχανεῖ αὐτοῦ νοῖ τὸν ἐκ τῆς μελέτης ἀπειρον πλοῦτον γνώσεων προσεπάθει ὅπως μεταδώσῃ καὶ τοῖς δύο αὐτοῦ ἀδελφοῖς τοῖς οἰκείοις καὶ φίλοις πᾶν ὅ,τι ἐγίνωσκε, καὶ ποιήσῃ αὐτοὺς μετόχους τῶν ἑαυτοῦ γνώσεων.

Ὁ Φώτιος νεώτατος ὢν, «τὴν τῶν μεираκίων ἡλικίαν παραλλάττων,» ὡς γράφει αὐτὸς ὁ ἴδιος, συνέγραψε τὸ Λεξικὸν αὐτοῦ ἥτοι Λέξεων Συναγωγῇ, ὅπερ ἐστὶ τὸ πρῶτον φιλολογικὸν αὐτοῦ δοκίμιον. Κατὰ τὴν νεανικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν ἐγράψε κατὰ τῶν Εἰκονομάχων καὶ τὰ κατὰ Ἰουλιανοῦ καὶ Λεοντίου συγγράμματα αὐτοῦ. Ὡστε ὁ Φώτιος, δύναται τις εἰπεῖν, ἐγεννήθη μᾶλλον ὡς ἐκκλησιαστικὸς ἢ ὡς πολιτικὸς ἄρχων, διὰ τοῦτο καὶ τὰ συγγράμματα αὐτοῦ φαίνονται ὅτι ἐγράφησεν οὕτως εἰπεῖν ἐπὶ τῆς πατριαρχικῆς αὐτοῦ ἑδρας. Τοῦτο δὲ κυρίως ὀφείλεται εἰς τὴν τότε ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν, καθ' ἣν πάντες γέροντές τε καὶ νέοι κατεγίνοντο περὶ τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἐνετρύφων φιλοσοφοῦντες ἐπὶ τῶν θείων τοῦ χριστιανισμοῦ δογμάτων. Τοῦτο ὁμῶς ἐπίσης ὀφείλεται καὶ εἰς τὸ ὅτι ὁ Φώτιος γεννηθεὶς ἐπὶ Θεοφίλου τοῦ Αὐτοκράτορος, τῆς αἰρέσεως τῶν Εἰκονομάχων ἀκμαζούσης, ἰδίους ὁμμασιν εἶδεν ἐν τῇ νεαρχῇ αὐτοῦ ἡλικίᾳ τοὺς εὐσεβεῖς καταδιωχομένους καὶ βασανιζομένους, μόλις δ' ἐν τῇ νεανικῇ αὐτοῦ ἡλικίᾳ εἶδεν αὐτὴν ἐκλείψασαν, ἀλλὰ καὶ αὐθις ἀναφαινομένην ὅτε μὲν ἐν τῷ σπηλαίῳ ἐρημίτου τινος, ὅτε δὲ ὑπὸ τὴν βασιλικὴν χλαμύδα. Ἐπίσης δὲ καὶ ἡ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀναφανείσα αἵρεσις τῶν Παυλιανῶν ἢ Μανιχαίων καὶ αἱ μετὰ ταῦτα ἐπελθοῦσαι περιπλοκαὶ μετὰ τῆς Δύσεως συνετέλε-

σαν ὥστε τὰ ἔργα τὰ ἐξεληθόντα ἐκ τοῦ ὀξυτάτου αὐτοῦ κα-
λάμου νὰ βρίθωσι θεολογικῶν συζητήσεων. Ἀλλὰ δὲν ἐπῆρ-
κουν διὰ τὸ ἀχανὲς τοῦ Φωτίου πνεῦμα αἱ περὶ φιλολογίας
καὶ θεολογίας γνώσεις αὐτοῦ, διό καὶ μετὰ μεγίστης ζέσεως
κατεγίνετο περὶ τὴν φιλοσοφίαν, τὴν Ἱατρικὴν καὶ τὰ Νομι-
κά. Καὶ ὅτι μὲν ἐπιμελῶς ἐσπούδασε τὴν φιλοσοφίαν ὁ Φώ-
τιος, τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν φιλοσοφικῶν αὐτοῦ συγ-
γραμμάτων, ἰδίᾳ δ' ἐν τοῖς Ἀμφιλοχίοις ἔνθα ἀριδῆλως κα-
ταφίνεται ἡ περὶ τὴν λογικὴν δεξιότης αὐτοῦ. Ὅτι δὲ καὶ
τῆς Ἱατρικῆς κάτοχος ἦν, τοῦτο ἀποδεικνύουσιν αἱ ἐπικρί-
σεις πολλῶν ἱατρικῶν συγγραμμάτων, ἃς ἀπαντῶμεν ἐν τῇ
Μυριοβίβλῳ αὐτοῦ, καὶ ἰδίᾳ ἐν τοῖς Ἀμφιλοχίοις ἔνθα πραγ-
ματεύεται περὶ ὁστῶν, ἀρτηριῶν, μυῶν κτλ. περὶ νοσημάτων
τοῦ ὀφθαλμοῦ, περὶ τοῦ πάθους τοῦ ὑδροκεφάλου καὶ περὶ
σφυγμῶν. Ὅτι δὲ καὶ τῆς τῶν νόμων ἐπιστήμης οὐχ ἄμοι-
ρος ἦν, τοῦτο τρανῶς ἀποδεικνύεται ἐκ τε τῶν ἐγκυκλίων
αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἀρχιερατικοὺς θρόνους τῆς Ἀνατολῆς, καὶ
ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Φώτιος ἀμέσως εἰς τὰ ὑψηλότερα τῆς κοινω-
νίας ἀξιώματα ἀνῆλθε περιδληθεὶς τὸ ὑψηλὸν καὶ τιμητικόν
τοῦ Πρωτοσπαθαρίου τῆς Αὐλῆς ἀξίωμα, καὶ μετ' οὗ πολὺ
πρέσβυς πρὸς τὸν Καλίστην τῶν Σαρακηνῶν πεμφθεὶς. Περὶ
τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς πρεσβείας ταύτης
δυστυχῶς ἡ ἱστορία σιγᾷ, θὰ ἡγνοεῖτο δὲ ὀλοτελῶς ἡ ἀπο-
στολὴ αὕτη, ἐὰν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ταράσιος δὲν διέσωζεν ἡμῖν
ἐπιστολὴν αὐτοῦ, ἐν ᾗ λέγει «πρεσβεῦειν ἡμᾶς ἐπ' Ἀσσυ-
ρίοις αἰρεθέντας.» Ἐκ τοῦ σπουδαιοτάτου δὲ φιλολογικοῦ
ἔργου, ὃπερ ὁ ἀκάματος οὗτος ἀνὴρ ἐφιλοπόνησε κατὰ τὴν
διάρκειαν τῆς ἐν Βαγδατίῳ διαμονῆς αὐτοῦ, ἐξάγομεν ὅτι
ἡ πρεσβεία αὕτη σπουδαιότατον ἔχουσα σκοπὸν ἐπὶ πολὺ
διήρχεσε. Τοῦτο μόνον ὁμῶς παρατηροῦμεν ὅτι ὁ Φώτιος
θ' ἀπεστάλη πρεσβευτῆς, καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ Αὐτοκράτειρα

Θεοδώρα διείπε τὰς τῆς Αὐτοκρατορίας τύχας ἐν ὀνόματι τοῦ ἀνηλίκου αὐτῆς υἱοῦ Μιχαήλ, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Θεοφίλου, καθότι τοῦ μὲν Φωτίου γεννηθέντος κατὰ τὸ 820 Μ. Χ., τοῦ δὲ Θεοφίλου ἀποθανόντος κατὰ τὸ 842 Μ. Χ. ἦτο ἀδύνατον ν' ἀπεστάλη πρεσβευτὴς εἰς ἡλικίαν 22 ἐτῶν. Ὅστε ἐκ τούτου πιθανολογεῖται ὅτι ὁ Φώτιος ἀπεστάλη εἰς Βαγδάτιον κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν διενέξεων τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ τῶν Σαρακηνῶν, ἃς προῦκάλεσαν οἱ λεγόμενοι Μανιχαῖοι ἢ Παυλιανοί.

(ἀκολουθεῖ)

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Α. Χ. Στεφοπούλου καὶ Ε. Α. Κωσταράκη.

(Συνέχεια ἴδε ἀριθ. Δ'. σελ. 104).

Ἄρθρον 7. «Ἡ Α. Α. Μ. ὁ αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων, ἡ Α. Μ. ἡ βασίλισσα τοῦ ἡνωμένου βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρεταννίας καὶ ἱρλανδίας, ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσίας, ἡ Α. Α. Μ. ὁ αὐτοκράτωρ πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν καὶ ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς τῆς Σαρδυνίας κηρύττουσι τὴν Γ. Πύλιν παραδεκτὴν ν' ἀπολαμβάνῃ τῶν ὠφελειῶν τοῦ κοινοῦ δικαίου καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς ὁμοφωνίας. Αἱ Α. Α. Μ. ὑποχρεοῦνται, ἐκάστη ἰδιαίτερος, νὰ σίβωνται τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν χωρογραφικὴν ἀκεραιότητα τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους, ἐγγυῶνται ἀπὸ κοινοῦ τὴν ἀκρίβη τήρησιν τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης καὶ θεωρήσουσι κατὰ συνέπειαν πᾶσαν πρᾶξιν τείνουσαν ἵνα παραβιάσῃ ταύτην, ὡς ζήτημα γινικοῦ ἐνδιαφέροντος».

Ἄρθρ. 8. «Ἐὰν συνέβαινε, μετὰ τὴν Γ. Πύλιν καὶ μίαν ἢ πολλῶν ἐκ τῶν λοιπῶν ὑπογραψασῶν δυνάμεων, διαφωνία δυναμένη νὰ ἐπιφέρῃ διάρρηξιν τῶν φιλικῶν σχέσεων αὐτῶν, ἡ Γ.

Πύλη καὶ ἐκάστη τῶν δυνάμεων τούτων, πρὶν ἢ καταφύγωσιν εἰς τὴν χοῆσιν τῆς βίας, ἤθελον φέρεи τὰ συμβαλλόμενα μέρη εἰς θέσιν ἵνα προλάβωσι τὸ ἔσχατον τοῦτο μέτρον διὰ τῆς μεσιτευτικῆς αὐτῶν ἐνεργείας».

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἔχει ἀξίαν ὅλως ἐξαιρετικὴν· θέλομεν δ' ἰδεῖ, μετὰ τινὰς σελίδας, τὴν Πύλην ἐπικαλουμένην αὐτὸ ἀργότερον, κατὰ τὴν στιγμήν τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου· ἀλλ' αἱ δυνάμεις δὲν ἀπήντησαν εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην.

Ἄρθρ. 9. «Ἡ Α. Μ. ὁ σουλτάνος, ἐν τῇ σταθερᾷ μερίμνῃ του περὶ τῆς εὐτυχίας τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ, χορηγήσας φερμάνιον, ὕπερ βελτιοῦν τὴν τύχην των, ἄνευ διακρίσεως φυλῆς ἢ θρησκευματός, καθιερώνει τὰς γενναίας προθέσεις του πρὸς τοὺς χριστιανικοὺς λαοὺς τοῦ κράτους αὐτοῦ· θέλων δ' ἵνα δώσῃ νέον δεῖγμα τῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον αἰσθημάτων του, ἀπεφάσισε νὰ κοινοποιήσῃ εἰς τὰς συμβαλλόμενας δυνάμεις τὸ ρηθὲν φερμάνιον, ἐκούσιως προσερχόμενον ἐκ τῆς κυριαρχικῆς αὐτοῦ θελήσεως. Αἱ συμβαλλόμεναι δυνάμεις ἐπιβεβαιούσι τὴν ὑψηλὴν ἀξίαν τῆς κοινοποιήσεως ταύτης. Ἔννοεῖται ὅτι δὲν θὰ ἡδύνατο, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει, νὰ δώσῃ τὸ δικαίωμα εἰς τὰς ρηθείσας δυνάμεις τοῦ νὰ ἀναμειγνύωνται εἴτε ἀπὸ κοινοῦ εἴτε ἰδιαιτέρως εἰς τὰς σχέσεις τῆς Α. Μ. τοῦ σουλτάνου μετὰ τῶν ὑπηκόων του, καθὼς καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν τοῦ κράτους του». Τὰ ἄρθρα 11, 12, 13 καὶ 14 ἐπραγματεύοντο περὶ τῆς οὐδετερότητος τῆς Μαύρης θαλάσσης.

Ἐκτὸς τούτων, ἡ Αὐστρία, ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γαλλία συνέταξον ἰδιαιτέραν σύμβασιν, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15 Ἀπριλίου, ἣτις περιελάμβανε τὰ ἑξῆς·

Ἄρθρον 1. «Αἱ ὑψηλαὶ συμβαλλόμεναι δυνάμεις ἐγγυῶνται, ἀπὸ κοινοῦ καὶ ἐκάστη ἰδιαιτέρως, τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ ἀκεραιότητα τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους, αἰτινές εἰσιν ἐγγεγραμμέναι εἰς τὴν ἐν Παρίσις τῇ 30 Μαρτίου 1856 συνομολογηθεῖσαν συνθήκην».

Ἄρθρ. 2. «Πᾶσα παράβασις τῆς ρηθείσης συνθήκης θέλει θεω-

ρηθῇ ὑπὸ τῶν ὑπογραφασῶν τὴν παροῦσαν δυνάμεων ὥς αἰτία πολέμου, θέλουσι συνενοηθῇ μετὰ τῆς Υ. Πύλης περὶ τῶν λεπτεῶν μέτρων, καὶ θέλουσι σκεφθῇ, μετὰ τῶν, περὶ τῆς χρήσεως τῶν κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν δυνάμεων τῶν».

Τὸ 1860 ὁ τουρκικὸς φανατισμὸς διήγειρεν ἐν Συρίᾳ ἀταξίας καὶ φόβους. Ἡ Εὐρώπη δὲν ἐδίστασεν, ἀλλ' ἀπεφάσισε νὰ παρεμβῇ, οὐχὶ πλέον δι' ἀποστολῆς ἀπεσταλμένων, ἀλλὰ στρατιωτικῶς. Περὶφροντὶς πρὸ πάντων νὰ σώσῃ εὐσχήμως τὰς παραδόσεις, ἡ διπλωματικὴ προσέδραμεν εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ σουλτάνου. «Ἡ Α. Μ. ὁ σουλτάνος», λέγει πρωτόκολλόν τι τῆς 3 Δεκεμβρίου 1860, «θέλων νὰ ἐμποδίσῃ διὰ ταχέων καὶ δραστηρίων μέτρων τὴν αἱματοχυσίαν ἐν Συρίᾳ καὶ νὰ ἀποδείξῃ τὴν σταθεράν αὐτοῦ ἀπόφασιν τοῦ ἀσφαλίσαι τὴν τάξιν καὶ τὴν εἰρήνην μετὰ τῶν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν του τεθειμένων λαῶν, καὶ τῶν Α. Μ. . . . προσεγγουσῶν τὴν ἐνεργητικὴν αὐτῶν σύμπραξιν, ἐδέχθη». Ἔπονται οἱ ὅροι τῆς παρεμβάσεως, ἐνθα παρατηροῦμεν τὴν ἀποστολὴν εἰς Συρίαν, «ἵνα συνδράμῃ εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἡσυχίας, σώματος εὐρωπαϊκοῦ στρατοῦ, ὅπερ δύναται ν' ἀνέλθῃ ἐν ἀνάγκῃ εἰς 12,000 ἄνδρας καὶ τὸ ὅποιον συγκατανεύει νὰ παράσχω κατὰ τὸ ἥμισυ ὁ αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων»· περιπλέον, τὴν διατήρησιν ὑπὸ τῶν παρεμβασῶν δυνάμεων ἐπαρκoῦς θαλασσίας δυνάμεως, ἵνα συνδράμῃ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν κοινῶν προσποθειῶν.

Ἐν δευτέρῳ πρωτοκόλλῳ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν πέντε μεγάλων δυνάμεων ἀποφασίζουσιν· «ὅτι, ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν ὑποχρεώσεών των, οὐδεμίαν ἐννοοῦσι νὰ ἐπιδιώξωσιν αὐξήσειν γῆς, οὐδεμίαν ἐξαιρετικὴν ἐπιρροὴν, οὔτε παραχώρησιν ὥς πρὸς τὸ ἐμπόριον τῶν ὑπηκόων των, ἥτις δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ παραχωρηθῇ καὶ εἰς τοὺς ὑπηκόους ἀπάντων τῶν ἄλλων κρατῶν».

Ἡ ἐκκένωσις τῆς Συρίας ἔλαβεν χώραν τῇ 5 Ἰουνίου 1861.

Μέχρι τοῦ 1871, ἡ συνθήκη τοῦ 1856 ἐτηρήθη· ἀλλ' ἔνεκα τῶν ἡττῶν τῆς Γαλλίας, ἡ Ῥωσσία, εὐρίσκουσα ἐλεύθερον τὸ πε-

δίων, ὑποστηριζομένη δὲ ἀναμφιβόλως ὑπὸ τῆς Πρωσσίας, ἥς παρεδέχετο τοὺς κατακτητικούς σκοποὺς, κατήγγειλε τὴν συνθήκην τῶν Παρισίων. Παρατηρήθη ὅτι ἡ ἐγκύκλιος τοῦ πρίγκηπος Γορτσακῶφ ἐγγράφη κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον, καθ' ἣν στιγμὴν ἀκριβῶς τὸ Μὲτς ἐσυνθηκολόγει. ἡ δὲ Γαλλία, ἀνίσχυρος νὰ ὑπερασπισθῇ κατὰ τοῦ ξένου, ὅστις κατελάμβανε τὴν χώραν τῆς, δὲν ἠδύνατο νὰ σκέπτηται περὶ παρεμβάσεως εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς ὑποθέσεις.

Ἡ ῥωσικὴ ἐγκύκλιος παρήγαγεν ἐν Εὐρώπῃ βαθεῖαν συγκίνησιν. Ἐν Ἀγγλίᾳ οὐδὲν ἄλλο ἐσκέπτοντο ἢ νὰ λάβωσι τὰ ὅπλα· ἀλλὰ ἡ πολεμικὴ αὕτη ὁρμὴ ὀλίγον διήρκεσεν.

Ἀνταλλαγὴ διακοινώσεως ἐγένετο μεταξὺ τοῦ λόρδου Γράμβιλ καὶ τοῦ πρίγκηπος Γορτσακῶφ, κατόπιν δὲ αἱ δυνάμεις συνήλθον τῇ 3 Ἰανουαρίου ἐν Λονδίνῳ. Ἡ Γαλλία προσκληθεῖσα ὑπεξέφυγε τὴν γενομένην αὐτῇ πρότασιν. Ἡ ὥρα δὲν εἶχεν ἔτι ἔλθει δι' αὐτὴν, ἵνα ἐμφανισθῇ ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ συμφωνίᾳ.

Αἱ ἦνται αὐτῆς τῇ ἐπέβαλλον τὴν οὐδετερότητα, τὴν πληρεστέραν ἀποχὴν, ἀποχὴν, ἥτις ἐμελλε νὰ καταστῇ, ἄλλως τε ἀναλλοίωτος κανὼν διαγωγῆς.

Ἡ συνδιάσκεψις τοῦ Λονδίνου ἔσχεν ἀποτέλεσμα, ὅπερ ἦτο εὐκολον νὰ προῖδῃ τις. Ἡ Ἀγγλία ἀπομονωθείσα ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ ἐφ' ὅλων τῶν σημείων καὶ ἡ σύμβασις τῆς 13 Μαρτίου 1871 ἔδωκε τῇ Ῥωσίᾳ τὰ δικαιώματα, ἅτινα τῇ ἤρνεϊτο ἡ συνθήκη τοῦ 1856. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα εἰσῆρχετο εἰς νέαν φάσιν.

II

Ὀλίγοι λαοὶ ὑπάρχουσιν, οἵτινες ὑπερήσπισαν τὴν ἐλευθερίαν των μεθ' ὅσης οἱ Μαυροβούνιοι γενναιότητος.

Θαυμασίως ὑπηρετούμενοι ὑπὸ τῆς γεωγραφικῆς θέσεως καὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς χώρας των, ἀλλὰ, φθονούμενοι ἀκριβῶς ἕνεκα τῆς ὑπεροχῆς ταύτης, διῆλθον τοὺς ἐνιαυτοὺς ἀποσεσυρμένοι εἰς τὸ φυσικὸν τοῦτο φρούριον, ὅπερ χρησιμεύει αὐ-

τοῖς ὡς πατρί, μὴ ἔχοντες ἄλλην ζωὴν πολιτικὴν ἢ τὴν προξενούσαν αὐτοῖς ἀτελευτήτους συμπλοκάς.

Ἀπὸ τοῦ XIV αἰῶνος ὑπάρχει ζήτημα ἐν τῇ ἱστορίᾳ περὶ ἡγεμονίας τινὸς αὐτονόμου, ἥτις οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ τὸ σημερινὸν Μαυροβούνιον μετὰ μέρους τῆς Ἑρζεγοβίνης καὶ τῆς Ἀλβανίας. Μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης οὐδὲν πρόσωπον εἶχε διαδραματίσει εἰς τοὺς πολέμους, οἵτινες καθήμαζαν τὸν Μεσαίωνα· ἀλλὰ πολυπληθεῖς ἐθελονταὶ ἐκεῖσε καταφυγόντες, ἕνεκα μάχης ἀπολεσθείσης ὑπὸ τοῦ Τσάρου τῆς Σερβίας, παρεδέξαντο ὡς πατρίδα τὰ ὄρη τοῦ Μαυροβουνίου καὶ ἤρχισαν ἔκτοτε ἀκατάπαυστον σειρὰν μαχῶν, ἥτις παρετάθη μέχρι τῶν ἡμερῶν μας.

Αἱ πρῶται ἐχθροπραξίαι τῶν Μαυροβουνίων διηρθύνθησαν κατὰ τῆς Βενετίας. Τὸ 1401, ὁ πρίγκηψ Στρασιμιρῶφ ἐπώλησε τὸ Σκούταρι εἰς τοὺς Βενετούς, μὴ ἐλπίζων ὅτι θὰ δυνηθῇ νὰ ὑπερασπίσῃ ποτὲ τὸν λιμένα τοῦτον κατὰ τῶν Τούρκων, ὧν ἡ ἐπίθεσις ἦτο βεβαία.

Ἀλλ' οἱ ἀγορασταὶ θελχθέντες ἐκ τῆς καλῆς ταύτης τύχης, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ εὐχαριστηθῶσι καὶ κατέλαβον ἐξ ἀπροόπτου τὴν Πούτθαν καὶ τὸ Ἀντίθρακ. Εἰκόσιν ἐτῶν δὲ μανιώδῃς πάλη ἐχρειάσθη εἰς τοὺς Μαυροβουνίους, ὅπως ἐπανακτήσωσι τὰς πόλεις ταύτας. Ἐπέτυχον, ἐν τούτοις, καίτοι εἶχον συγχρόνως νὰ πολεμήσωσι πρὸς τοὺς Τούρκους, οἵτινες εἶχον ἐκστρατεύσει τῷ 1440, πρὸς κατάκτησιν τοῦ τελευταίου καταφυγίου τῆς σερβικῆς ἀνεξαρτησίας.

(ἀκολουθεῖ)

ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ.

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον ἀριθμ. σελ. 108).

Ὁ ὕπερος σύγκειται ἐκ τῆς ἐνώσεως τῶν καρπιδίων φύλλων, οὐδὲν ὄντων ἢ φύλλα κοινὰ μεταβεβλημένα, ὡς εὐκόλως δύναται τις νὰ παρατηρήσῃ εἰς τὰ ἄνθη τῆς διπλῆς κεράσου

καὶ συνίσταται ἐκ τῶν ἐξῆς μερῶν, ὧν τὸ μὲν παχύτερον, καλεῖται ὠοθήκη καὶ ἐμπεριέχει σωματίον τι ὠάριον ὀνομαζόμενον, τὸ δὲ ἀνώτερον εἶναι λεπτότερον, καλεῖται στύλος καὶ ἀπολήγει εἰς ἐξόγκωσιν μικράν, τὸ στίγμα, αἰείποτε ὑγρὰν ἔχον τὴν ἐπιφάνειαν καὶ ἰξώδη.

Ἡ ὠοθήκη ἐμπεριέχει μίαν ἢ περισσοτέρας κοιλίας, ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὁποίων ὀνομάζεται μονόχωρος ἢ ὠοθήκη, δίχωρος, τρίχωρος, πολύχωρος. Μονόχωρος εἶναι ἡ ὠοθήκη, ὅταν εἰς καὶ μόνος ὕπερος ὑπάρχῃ εἰς τὸ ἄνθος, δίχωρος κ. τ. ὅταν πολλοὶ ὕπεροι παρακείμενοι συνεφύησαν καὶ ἀπετέλεσαν ἓνα, ὅτε τέμνοντες ὀριζοντίως τὴν ὠοθήκην εὐρίσκομεν τὸ κοῖλον αὐτῆς διηρημένον εἰς τόσους χώρους, ὅσοι ἦσαν οἱ συνελθόντες ὕπεροι καὶ εἰς ἓνα συμφυέντες. Ἐνίστε τὰ μεταξὺ τῶν χώρων τούτων διαφράγματα ἀφανίζονται καὶ ὁ ὕπερος παρουσιάζεται ὡς ἀπλοῦς, ἀλλὰ καὶ τότε δύναται ὁ παρατηρητὴς ἀκόμη νὰ ἴδῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀποτελεσάντων αὐτὸν λοιπῶν ὑπέρων, ἐὰν λάβῃ ὑπ' ὄψιν του τὸ μὲν τὴν ἐν τῇ αἰθούσῃ διάταξιν τῶν ὠαρίων, τὸ δὲ τὰ ὅλως ἀδιάκριτα μένοντα στίγματα.

Κατὰ τι σημεῖον τῆς ἑσῶ ἐπιφανείας τῶν κοιλίων τούτων ὑπάρχει ἐπίπεδος τις ἐξοχή, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀναπτύσσονται τὰ ὠάρια, καὶ ἡ ὁποία ἐξ ἀναλογίας ἀπὸ τῶν ζώων ὀνομάσθη πλακοῦς.

Τὸ ὠάριον εἶναι τὸ μέλλον ἔμβρυον τῆς ὠοθήκης· ἐκ τρυφερωτάτου δὲ συνεκτικοῦ ἱστοῦ ἀποτελούμενον ὁμοιάζει πολὺ πρὸς μαστίδιον καὶ εἶναι προσκεκολλημένον ἐπὶ τοῦ πλακοῦντος ἢ ἀμέσως (ἐπιφύεως) ἢ διὰ νήματος, τὸ ὁποῖον χωρὶν ὀνομάζουσι.

Τὸ ὠάριον ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἀναπτύξεώς του γυμνὸν μέιναν ἤδη ἄρχεται ὑπὸ ὑμένων καλυπτόμενον. Ἐν πρώτοις παρατηρεῖται περὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ περιφερὴς ἐξόγκωσις, ἡ ὁποία πρὸς τὴν κορυφὴν βαίνουσα σύζανομένη μεταβάλλεται εἰς μεμβράναν καὶ περιβάλλει τὸ ὠάριον, πλὴν τῆς κορυφῆς αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν γυμνὴν ἀφίνει. Ἐνῷ ὁμως ἡ ἐργασία αὕτη γίνεται καὶ δὲν ἔφθασεν εἰς πέρας, νέα ἐξόγκωσις ἀναφαίνεται εἰς τὴν βάσιν τοῦ ὠα-

ρίου, ἡ ὁποία τὰ ἔχνη τῆς πρώτης ἀκολουθοῦσα καλύπτει καὶ αὐτὴ τὸ ὥριον μέχρι τῆς θέσεως, καθ' ἣν καὶ ἡ πρώτη ἔμεινε. Τοιοῦτοτρόπως μένει δὴ τις, διὰ τῆς ὁποίας δύναται τις νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ὥριον καὶ ἡ ὁποία ΠΥΛΗ ὀνομάζεται.

Τοιοῦτον εἶναι, φίλε ἀναγνώστα, τὸ πρόγραμμα, τὸ ὅποιον εἶχον νὰ σοὶ δώσω. Ἦδη τὰ πάντα εἰσὶν ἑτοιμα, ὁ νυμφίος ἦλθε, ἡ χαριτόβρυτος νύμφη περιεβλήθη τὴν λαμπροτέραν αὐτῆς στολὴν, οἱ προσκεκλημένοι ἤρξαντο προσερχόμενοι, ἡ μουσικὴ γαμήλιον παιανίζει. Ἡ ὠρισμένη ὅμως ὥρα δὲν ἔφθασεν, ἀνάμεινον εἰσελθὼν καὶ ἅμα τῇ ὥρᾳ θὰ ἐπιστρέψω νὰ σε ὀδηγήσω.

(ἀκολουθεῖ)

ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

ἡ
ΡΑΔΙΟΤΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΡΩΣ

Μυθιστορία ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ ὑπὸ Α. Χ. Στεφοπούλου.

(Συνέχεια ἴδε φυλ. Δ'. σελ. 117).

— Τῷ ὄντι! Ἐπονθόρισεν ὁ ταγματάρχης. Ἀστειεύεσθε!

— Καὶ τοῦτο, ἐξηκολούθησεν ὁ Φουκᾶ, ἐκτυλίσσων τὸν ἄλλον κύλινδρον, εἶνε ὁ κατ'ἀλόγος τῶν προσώπων, ἅτινα ἠθέλησαν νὰ ἐνοχοποιήσωσιν ἑαυτὰ—φρενοβλαβῶν ἀφ' ἐνός, ὧν τὴν ζωὴν διεκινδύνευεν ἡ ἀκράτητος αὐτῶν δοξομανία· ἀνοήτων ἀφ' ἑτέρου, οὓς ἠθώου αὐτὴ ἡ βλακία των. Τώρα λοιπὸν, ταγματάρχα, εἰς τίνα τῶν δύο τούτων καταλόγων εὐρίσκεται ὁ συγγραφεύς σου;

— « Εἰς οὐδένα, ἀπήντησεν ὁ ἀξιωματικός. Ἐγὼ γινώριζω τὸν ἀληθῆ συγγραφέα καὶ ἔχω περὶ τούτου ἀδιαφιλονείκητον ἀπόδειξιν, ἡ ὁποία δὲν μοὶ χρησιμεύει πλέον, ἀφοῦ καὶ ὑμεῖς γνωρίζετε τὸ μυστικόν». Ὁ Καρτοῦς ἔσυρεν ἀπὸ τοῦ θυλακίου του τεμάχιον στυπτοχάρτου καὶ τὸ ἔρριψε κατὰ γῆς.

« Τί εἶνε τοῦτο, ταγματάρχᾳ ; ἡρώτησεν ὁ Φουκὲ ἀναλαβὼν τὸν στυπτοχάρτην.

— Ἡ ἀπόδειξις— ἡ ἀδιαφιλονείκητος ἀπόδειξις.

— Καὶ πῶς :

— Τὸ ἐξέσχισα ἀπὸ τοῦ χαρτοφυλακίου του.

— Πότε ;

— Πρὸ ἡμισείας μόλις ὥρας.

— Σὲ παρετήρησαν ;

— Ὁχι. Ἡ ἀδελφή του ἦτο παροῦσα, ἀλλὰ δὲν μὲ εἶδεν.

— Ἡ ἀδελφή του ; Οὐδεὶς ἄλλος ;

— Οὐδὲ ψυχή.

— Αὐτὸς δὲ ποῦ ἦτο ;

— Εἶχεν ἐξέλθει δι' ὀλίγα λεπτά.

— Ἐνόησα, ταγματάρχᾳ. Ἀλλὰ ποίου εἴδους ἀπόδειξις εἶνε αὕτη,

— Πλησιάσατε εἰς τὸ φῶς καὶ ἀναγνώσατε ἀντιστρόφως. Θέλετε ἴδει μέρος τῆς τελευταίας ἐπιστολῆς ὡς ἐγγράφη κατ' ἀρχάς. Συγκρίνατέ την μετὰ τῆς ἐντύπου καὶ θέλετε παρατηρήσει τὴν διαφοράν. Ἐν τῷ πρωτοτύπῳ ὠμίλει περὶ τοῦ Λ ο χ ο υ τούτου ὡς δ α π α ν η ρ ο ὕ, ἀλλ' ἀνοήτου μηχανισμοῦ· ἐν τῷ ἐντύπῳ ἔχομεν τὴν λέξιν «δολίου».

— Ἐνόησα, ταγματάρχᾳ, ὑπέλαβεν ὁ Φουκὲ, ἀλλ' ἔχω ἰσχυροτέρως ἀποδείξεις ταύτης, ἥτις πράγματι οὐδὲν κατ' αὐτοῦ ἀποδεικνύει».

Καὶ μειδιῶν ἐδίπλωσε μετὰ προσοχῆς τὸ τεμάχιον τοῦ στυπτοχάρτου καὶ τὸ ἔθηκεν ἐν τῷ θυλακίῳ τοῦ περιστήθιου του.

Τώρα εἰπατέ μοι καὶ ὑμεῖς, εἶπεν ὁ ταγματάρχης, πῶς κατωρθώσατε ν' ἀνακαλύψητε ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ συγγραφεύς ;

— Ἄ, ταγματάρχᾳ, ἀπεκρίθη ὁ Φουκὲ, αὐτὸ εἶνε μυστικόν.

— Εἶμαι παλαιὸς τῆς οἰκογενείας φίλος, καταλαμβάνετε ;

— Ἐννοῶ κάλλιστα. (Ὁ Φουκὲ ἔλαβε ταμβάκον.)

— Καὶ λυποῦμαι εἰλικρινῶς διὰ τὸν νέον.

— Ὡ μάλιστα, κατανοῶ τὴν θλ'ψιν σου.

— Τίς ἡδύνατο νὰ φαντασθῇ ποτε ὅτι παιδίον μόλις—ἡδύνατο νὰ γράψῃ μετὰ τοσαύτης δυνάμεως, καὶ μετὰ τοιαύτης κατὰ βάθος γνώσεως τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως; Ἀλλ' ὁ Ἰερώνυμος ἦτο νέος πολλά ὑποσχόμενος. Πρῶτος πάντοτε ἐλάμβανε τὸ βραβεῖον εἰς τὴν ἀκαδημίαν του—πρῶτος εἰς πάντα. Μονομαχεῖ καλῶς, σκοπεύει καλῶς, ἱππεύει καλῶς, κολυμβᾷ καλῶς, χορεύει καλῶς, τραγοῦδεῖ καλῶς, ζωγραφίζει καλῶς, ὀμιλεῖ καλῶς—τῇ ἀληθείᾳ εἶνε ἐξ ἐκείνων τῶν ἐπιτηδείων ἀνθρώπων, οἵτινες τὰ πάντα ποιοῦσι καλῶς.

— Καὶ γράφει ἐκτάκτως καλῶς, ὑπέβλεπεν ὁ Φουκέ.

— Μάλιστα, ἐξηκολούθησεν ὁ ταγματάρχης· ἀλλ' ἡ εὐφυΐα αὐτοῦ προέρχεται μητρόθεν. Ὁ πατήρ του ἦτο πλάσμα κατηφές καὶ βλακῶδες.

— Ποῦ εἶνε τώρα ἐκείνη, ταγματάρχα;

— Ἡ μήτηρ του; ἀπέθανεν.

— Ἄ ναι! ἔλησμόνησα.

— Ἐπειδὴ ὁ πατήρ του εὕρισκετο εἰς τὴν αὐλὴν Λουδοβίκου τοῦ ΙΣΤ', ὁ Ἰερώνυμος ἔτυχε τῆς εὐκαιρίας τοῦ νὰ σπουδάσῃ μετὰ τῶν καθηγητῶν τοῦ Δελφίνου.

— « Τὸ ἡξεύρω—ἔθεν καὶ ἡ μεγάλη αὐτοῦ πρὸς τοὺς Βουρβόνους ἀφοσίωσις. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ἡ οἰκογένεια τοῦ Λεγκράνξ ἦτο ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων τῆς Γαλλίας, ὁ δὲ πατήρ τοῦ Ἰερωνύμου ἦτο ἀξιωματικὸς τοῦ στρατοῦ, καὶ ὑπασπιστὴς τοῦ βασιλέως· ἡ σύζυγός του ἦτο γυνὴ ἀριστοκρατικῆς γενεᾶς, θαλαμηπόλος καὶ στενὴ φίλη τῆς δυστυχοῦς βασιλίσσης Μαρίας Ἀντουανέττας.

Ὁ Ἰερώνυμος, ὥς ὁ ταγματάρχης Καρτοῦς ἀκριβῶς τὸν περιέγραψεν, ἦτο ἱκανώτατος νέος ἀνατραφεὶς μετ' ἐξαιρετικῆς

προσοχής ὑπὸ τῶν σοφωτέρων καθηγητῶν τῶν Παρισίων. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐξωτερικόν του, ὁ Ἰερώνυμος δὲν ἦτο κυρίως ὠραῖος, ἀλλ' ἦτο «λίαν εὐγενής» καὶ εἶχεν ἀνδοικὴν στάσιν καὶ ἐλεύθερον παρουσιαστικόν, ὕπερ καθυπέτασσε πάντα, μεθ' οὗ ἐσχετίζετο. Περὶ πλέον ἦτο λίαν εὐφυής καὶ εἴρων· μολονότι δὲ σπανίως μετεχειρίζετο τὸ ὄπλον τοῦτο εἰς τὰ ἔργα του, ὁπότε δῆποτε ἤθελε ποιήσει χρῆσιν αὐτοῦ ἀείποτε ἤθελεν ἐπιτύχει.

Ἐπὶ ἑπτὰ μῆνας, καθ' οὓς ὁ κάλαμος τοῦ Ἰερωνύμου Λεγκράνζ ἐβασάνιζε τὸν αὐτοκράτορα Ναπολέοντα καὶ τοὺς ὁπαδούς του, δὲν ἡδυνήθησαν οὗτοι ν' ἀνακαλύψωσι τὴν ἐλαχίστην νύξιν περὶ τοῦ συγγραφέως τῶν ἐπιστολῶν τῶν ὑπογεγραμμένων «Δί σ κ.» Τα χεῖρόγραφα τῶν ἐπιστολῶν τούτων ἀπεστέλλοντο ὑπὸ τοῦ Ἰερωνύμου εἰς τινας τῶν ἐξορίστων φίλων του εἰς διάφορα τοῦ κόσμου μέρη, καὶ οἱ φίλοι οὗτοι τὰς ἐξετύπων καὶ τὰς ἐπέστελλον διὰ τοῦ ταχυδρομείου εἰς Παρισίους. Ἄλλαι ἤρχοντο ἐξ Ἀγγλίας· ἄλλαι ἐκ Ρουττερόδμης· ἄλλαι ἐκ Φραγκφόρτης· ἄλλαι ἐκ Δρέσδης.

Ἐξαιρουμένης τῆς ἀδελφῆς τοῦ Ἰερωνύμου οὐδεὶς ἐν Παρισίοις ἐγνώριζε τὸ μυστικόν· ὅσον δὲ διὰ τοῦς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φίλους, οὐδένα φόβον εἶχε ὡς γνωστοῦ ὄντος ὅτι ἡ πρὸς τοὺς Βουρβόνους ἀποσίωσις των ἦν ἐπίσης θερμὴ ὡς ἡ ἰδική του, καὶ τὸ μῖσος πρὸς τὴν Βοναπαρτικὴν δυναστείαν οὐδὲ κατὰ τὸ ἐλάχιστον ἤττον εἰλικρινές.

Ὁ Ἰερώνυμος Λεγκράνζ, περὶ τὴν ἀρχὴν τῆς παρούσης ἱστορίας, εἶχεν ἡλικίαν μόλις εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν καὶ ἡ ἀδελφὴ του Ἀντουανέττα ἦτο κατὰ τρία ἔτη νεώτερά του.

Ἡ Ἀντουανέττα ἦτο ὠραιότατη, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πεπροικισμένη δι' ἐξαιρετικῆς διανοητικῆς ἰσχύος· κατεῖχεν ὅμως ὅλα τὰ πλεονεκτήματα ἐκεῖνα καὶ τοὺς καλλιεργημένους τρόπους, οἵτινες συνήθως ἀπαντῶνται παρὰ τοῖς ὁμοεαθμίαις, τοῖς ἀναπνέουσι τῶν αὐλῶν τὴν ἀτμοσφαῖραν· ὅτι δὲ ἦτο τρυφερά, φιλόστοργος καὶ φιλότιμος· δὲν πιστεύω ν' ἀπαιτῆται μεγάλη διανοητικὴ προσπάθεια ὅπως ἐννοήσῃ τις.

Ὁ ἱερώνυμος καὶ ἡ ἀδελφή του συνεκληρονόμησαν τὴν πατρικὴν περιουσίαν, ὥστε εἶχον εἰσόδημα ἐτήσιον δεκαπέντε περὶπου χιλιάδων φράγκων. Εὐτυχῶς δὲ διὰ τὴν χήραν καὶ τὰ τέκνα του ὁ ἀξιωματικὸς Λεγκράνζ (ὁ τοῦ ἱερωνύμου πατὴρ) ἀπέθικε πρὸ τοῦ θρόνου Λουδοβίκου τοῦ ΙΣΤ', καὶ ἡ ἀφάνεια, ἐν ἣ ἐζήσε μετὰ ταῦτα ἡ οἰκογένειά του, τὴν ἀπήλλαξε τῆς δημεύσεως τῆς περιουσίας των, ἥτις ἄλλως τε ἤθελε συμβῆ.

Μεγάλῃς περιεργείας καὶ ἐνδιαφέροντος ἦσαν πρόξενα τὰ ἔργα τοῦ ἱερωνύμου Λεγκράνζ· ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπισκεφθῇ τις λέσχην ἢ καφενεῖον χωρὶς ν' ἀκούσῃ αὐτὰ ἀναφερόμενα ἢ συζητούμενα εἰς τρόπον ὥστε πολλάκις ὁ νέος «πολίτης» μετὰ περιδιάβαινεν κατὰ τὴν πόλιν ἐπέστρεφεν οὐκ ἄρα ἐπίσης ὑπερήφανος, ὥς ὁ μέγας ἥρωας, ὅστις διεῖπε τότε τὰς τύχας τῆς Γαλλίας.

Μεταξὺ τῶν ὀλίγων παλαιῶν φίλων, οὗς ὁ ἱερώνυμος καὶ ἡ ἀδελφή του ἐσχετίζοντο ἦτο καὶ ὁ Καρτοῦς, ἐν ἣδῃ παρουσιάσαμεν ὑμῖν· ὁ ἀξιωματικὸς οὗτος ἦτο βραχύς τὸ ἀνάστημα καὶ παχύς, ἐξηκοντούτης, περὶ τῆς γενναιότητος τοῦ ὁποίου οἱ πλεῖστοι γινώριμοί του ἦσαν διατεθειμένοι μᾶλλον ν' ἀμφιβάλλωσι. Περιπλέον καὶ ἡ μορφή αὐτοῦ ἦτο γελοιωδεστάτη. Ὁ Φουκὲ τὸν μετεχειρίζετο πολὺ· ἀλλ' ἢ οὕτως ἢ ἄλλως κατάρθου νὰ ὑποκλέπτῃ τὰ μυστικὰ τοῦ γέροντος ὑποκρινόμενος ὅτι τὰ ἐγνώριζε καὶ ὑπεξαίρων αὐτὰ διὰ διαφόρων ἐξετάσεων. Τὸ μέγα διὰ τὸν ἀξιωματικὸν μυστικόν, — ἡ ἀνακάλυψις δηλονότι ὅτι ὁ ἱερώνυμος Λεγκράνζ ἦτο ὁ συγγραφεὺς τῶν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Δίσκος ἐπιστολῶν, ἀνεκαλύφθη κατὰ τύχην, διότι ρίψας ἀπροσέκτως τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοῦ χαρτοφυλακίου καὶ ἀναγνώσας τὰς λέξεις τοῦ στυπτοχάρτου ἐγένετο κάτοχος τοῦ μυστηρίου. Τοῦ ἱερωνύμου δὲ ἐξεληθόντος πρὸς στιγμὴν ὁ ἀξιωματικὸς, φοβούμενος μὴ ἀπωλέσῃ τὴν εὐκαιρίαν, ἔσχισε τὸ φύλλον. Ἡ Ἀντουανέττα παρετήρησε τὴν πράξιν, ἀλλ' εἴτε διότι δὲν ὑποπτεύετο τὴν πίσιν τοῦ Καρτοῦς, εἴτε διότι ἠδυνάτει νὰ μαντεύσῃ τὸν σκοπὸν του δὲν ἐσκέφθη ἐκ δευτέρου περὶ τοῦ πράγματος. Μόλις ὁμοῦς ἐξῆλθε τῆς οἰκίας ὁ ταγματάρχης, μετὰ τῆς ἐμφύ-

του ἐκείνης τῶν γυναικῶν εὐχερείας, μεθ' ἧς φθάνουσιν εἰς συμπεράσματα, τῇ ἐπῆλθε κατὰ νοῦν ὑποψία τις· ἀμέσως δὲ ἀνεκοίνωσε τοὺς φόβους της εἰς τὸν Ἰερώνυμον, ὁ ὁποῖος πρὸς στιγμὴν μείνας ὡς ἀπολιθωμένος εὐθὺς ἔτρεξε πρὸς τὸ χαρτοφυλάκιον, ὅπερ ἀνοίξας ἐνόησε πόσον ἰσχυρὰ ἦτο ἡ κατ' αὐτοῦ ἀπόδειξις. Εἶδε τότε πῶς μεθ' ὅλην τὴν προσοχὴν του ἀνεκαλύφθη τὸ μυστήριον δι' ἐνὸς μηδαμινοῦ πράγματος, ὅπερ κατεῖχε ψευδὴς φίλος! Δὲν ὑπῆρχε καιρὸς πρὸς ἀπώλειαν—καιρὸς ὅπως καταρασθῇ τὸν προδότην Καρτούς. Ἀπνευστί σχεδὸν ἐπληρώθησαν ὀλίγα κιβώτια καὶ ἐντὸς δύο ὥρων ὁ Ἰερώνυμος καὶ ἡ Ἀντουανέττα εὐρίσκοντο καθ' ὁδὸν διὰ τὸ κτήμ' αὐτῶν, ὅπερ δὲν ἀπείχε πολὺ τῆς Βουλωνίας. Μετὰ πόσης πικρίας ὁ Ἰερώνυμος καὶ ἡ ἀδελφὴ του ἐγκατέλειπον τὴν παιδικήν των κατοικίαν καὶ πόσον πικρὰ ἦτο ἡ σκέψις ὅτι πάντα ἤθελον περιέλθει εἰς τὸ Κράτος δια δημεύσεως!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἦτο ἡ ἐνδεκάτη τῆς νυκτός, ὅτε ὁ Φουκὲ ἀνυπομόνως περιέμενε τὴν ἔλευσιν τῶν ἀπεσταλμένων του· μετ' ὀλίγον ἡ Λουίζα Λουβᾶλ μὲ ἑνδυμα ἀδελφῆς τοῦ ἐλέους εἰσῆλθε. Πόσον ἀγγελικῶς ὥραία ἐφαίνετο! Ποῖος ὁ ἄνθρωπος ὁ δυνάμενος ν' ἀντιστῇ εἰς τὸν ἔρωτά της;

« Ἐ! Λουίζα, » ἠρώτησεν ὁ Φουκὲ, « εἶδες τὸν νέον Ἀγγλον; »

— Ναί, ἀπεκρίθη.

— Τίς εἶνε; Τί εἶνε;

— Τοῦτο δὲν ἠδυνήθην ν' ἀνακαλύψω. Ἐταράσσετο καὶ συνεστέλλετο ὅταν τὸν ἠρώτων περὶ τούτου.

— Δὲν σ' ἐθαύμασε;

— Μάλιστα, καὶ ὅταν ἔλαβον τὴν πυρέσσουσαν χεῖρά του ἐντὸς τῆς ἑμῆς, καὶ ἐσχώσα τὴν μέλαιναν κόμην του ἀπὸ τοῦ ὠχροῦ του μετώπου, ἐκράτησε τὴν χεῖρά μου καὶ νύχθη εἰς τὸν οὐρανὸν νὰ μ' εὐλογῇ.

- Τοῦτο ἦτο λίαν εὐσεβὲς ἐκ μέρους του.
 — Καὶ ὅτε τῷ ηὐχέσθην καλὴν νύκτα, με παρεκάλεσε
 νὰ δεχθῶ τὸν δακτύλιον τοῦτον καὶ νὰ τὸν φορέσω πρὸς χάριν σου.
 — Ἀληθῶς !
 — Τῷ ὑπεσχέθην νὰ τὸν ἐπισκεφθῶ μεθαύριον.
 — Ἀλλὰ δὲν ἠρώτησας ποῖον εἶνε τὸ ἐπάγγελμά του ;
 — Μάλιστα· μοι ἀπεκρίθη ὅμως τοῦτο μόνον, ὅτι ἐφυλακί-
 σθη ὡς κατὰσκοπος. Πιθανὸν αὖριον νὰ ᾔνε δμιλητικώτερος.
 (ἀκολουθεῖ)

Αἱμορραγίαι ἀπὸ τῆς ρινός.

Αἱ ἀπὸ τῆς ρινός αἱμορραγίαι, τὰς ὁποίας ὑπὸ τὸ ὄνομα ἐπιστάξεις γνωρίζομεν (διότι στάγδην ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ αἷμα ἐκχεῖται), εἶναι νόσημα ἢ μάλλον εἰπεῖν φαινόμενον, εἰς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ὁποίου οὐδέποτε ἢ σπανίως θορυβοῦμεθα. Συχνό-
 τατα καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ καὶ οἱ περὶ ἡμᾶς παθάνομεν ἐπίσχεσιν χωρὶς οὐδόλως νὰ ταραχθῶμεν, ἐξ ἐναντίας τινὲς εὐχαριστοῦνται διὰ τὴν ἐπέλευσιν αὐτῆς, κάποτε δὲ καὶ προκαλοῦσιν αὐτὴν λόγῳ ὑγεινῷ (1). Ἡ ἀμεριμνησία ὅμως ἡμῶν αὕτη, ἵνα μὴ τι ἄλλο εἴπωμεν, εἶναι ἐν ταῖς πλείστοις οὐ μόνον ἀδικαιολόγητος ἀλλὰ καὶ ἀξιοκατάκριτος. Δὲν ἀρνούμεθα ὅτι ὑπάρχουσι περιπτώσεις, καθ' ἃς ἀναγκασία καὶ ὠφέλιμος εἶναι ἡ ἐπίσταξις, καθὼς συμ-
 βαίνει εἰς ἐγκεφαλικάς τινας συμφορήσεις, εἰς ἐπίσχεσιν τῶν ἐμμήνων παρὰ γυναίξιν κτλ. πλὴν αἱ περιπτώσεις αὗται εἰσὶ σπανιώτεραι, αἱ δ' ἐπιστάξεις βλάβην συνήθως ἐπιφέρουσιν. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ὠφελείας ἂν εὐρεθῇ τις, πά-

(1) Πολλάκις ἔτυχε νὰ ἴδωμεν ἄτομα ἀναρρωνύοντα ἀπὸ βα-
 ρείας τινὸς νόσου, τὰ ὁποῖα συνέχαιρον οἱ οἰκεῖοι διὰ τὴν ἐπέ-
 λευσιν ἐπιστάξεως, διότι «ἐξέσπασε τὸ κακόν».

λιν δὲν πρέπει μὲ ἀδιάφορον νὰ βλέπῃ τὴν ἐπίσταξιν ὅμμα,
τοῦτο μὲν διότι ὡς ἰδιώτης δὲν γινώσκει πότε πρέπει νὰ ἐπι-
διώξῃ τὴν ἐπίσχεσιν αὐτῆς, τοῦτο δὲ διότι αὕτη δὲν εἶναι εἰς
τὴν ἐξουσίαν του, καθόσον παρατηρήθη ὅτι ὕψαιμωρραγία τις
τῆς ρινὸς ἢ καὶ ἄλλης τινὸς βλεννομεμβράνας εἶναι διαρκεστέρα
τόσῳ δυσκολώτερον ἐπ'σχεταί. Γεγονότα δ' ἐπιστάξεως ἐπι-
μόνου ἔτυχον εἰς ἱατροῦς διασήμεους καὶ ἐπέφερον πολλάκις ὀλέ-
θρια ἀποτελέσματα. Τὴν ἰδίαν τέλος ὅτι δὲν πρέπει νὰ φαινώ-
μεθα ἀμέριμνοι εἰς τὰς ἐπιστάξεις ἐπιρρωνύει ἡ ἰδέα τῆς πο-
λυτιμότητος τοῦ ἀπολυομένου ὕγρου. Μόνον ἡ ἰδέα πραγματικῶς
ὅτι τὸ ἀπολυόμενον ὕγρον εἶναι τὸ ἀπολύτως ἀναγκαῖον στοι-
χεῖον τῆς ὑπάρξεως ἡμῶν ἀρκεῖ, νομίζομεν, νὰ πείσῃ ἕκαστον
πόσον πρέπει νὰ ᾔναι φειδωλὸς εἰς τὴν ἀπόλειπν αὐτοῦ καὶ πό-
σον νὰ καταβάλλῃ μέριμναν εἰς ἐπ'σχεσιν ἐπελθούσης αἱμορραγίας.

Αἱ ἀπὸ τῆς ρινὸς αἱμορραγίαι εἰσὶν αἱ συχνότερον τῶν λοι-
πῶν αἱμορραγιῶν προσβάλλουσαι τὸ ἡμέτερον σῶμα. Ἡ συχνότης
αὕτη ἐξηγεῖται ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ μὲν ὅτι ὁ βλεννογόνος τῆς
ρινὸς εἶναι εἰς πλείονας βλαβερὰς ἐπηρείας ἐκτεθειμένος, τὸ δὲ
ὅτι εἶναι ἀγγειοθρυπτερός τῶν πλείστων βλεννομένων. Ἐν γένει
δὲ αἱ τὰς ἐπιστάξεις προκαλοῦσαι αἰτίαι εἰς τρεῖς δύνανται νὰ
ὑπαχθῶσιν κατηγορίας α.) εἰς αἰτίας ἐπιφερούσας συμφορήσεις
εἰς τὸν βλεννογόνον τῆς ρινός, β.) εἰς ἀλλοιούσας τὴν σύστασιν
τῶν τοιχωμάτων τῶν ἀγγείων καὶ γ.) εἰς αἰτίας προκαλοῦσας
ἄμεσον τοῦ βλεννογόνου τραυματισμόν.

Ἔχομεν λοιπὸν ἐπιστάξεις ἐκ καταρροῆς δαψιλοῦς γεύματος,
θερμῶν ποτῶν, βιζίων ἀπομάσεων, ὀσφρήσεως οὐσιῶν ἰσχυροῦς
καὶ ἐπανειλημμένους πταρνισμοὺς προκαλοῦσῶν, ἐκ συμφορήσεων
ἐν γένει τῆς κεφαλῆς, αἰτίαι πᾶσαι, αἱ ὁποῖαι προκαλοῦσι με-
γάλην αἷματος συρροὴν εἰς τὰ ἀγγεῖα τοῦ βλεννογόνου τῆς ρινός,
ὧν τὰ τοιχώματα ἀδυνατοῦντα ν' ἀντιστῶσιν εἰς οὕτω αὐξη-
θεῖσαν πίεσιν τοῦ αἵματος, ῥήγνυνται καὶ ἐπιτρέπουσιν οὕτω τὴν
ἐξοδὸν αὐτοῦ.

Δεύτερον ἔχομεν ἐπιστάξεις κατὰ συνέπειαν διαφορῶν νοση-

μάτων, εξαντλούντων τὸν ὀργανισμόν, οἷον πλευρίτιδος, περιτονίτιδος, λευχαιμίας, υπερτροφίας τῆς καρδίας, διακλειπόντων πυρετῶν κ. τ. τ., τὰ ὁποῖα ἐμμέσως ἐπιδρῶσιν ἐπὶ τῶν τοίχων τῶν ἀγγείων ἐν γένει καταστρέφοντα τὴν ἐλαστικότητα αὐτῶν, ὅτε ἀρκεῖ αὐτὴ ἡ φυσιολογικὴ πίεσις τοῦ αἵματος νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ρῆξιν αὐτῶν. Ἐνταῦθα δέον νὰ ὑπαχθῶσι καὶ αἱ καταστάσεις ἐκεῖναι τῶν τριχοειδῶν τῆς ρινός, τὰς ὁποίας ἀνευρυσμοὺς καλοῦσι καὶ καθ' ἃς τοπικῶς τὰ ἀγγεῖα εὐρύνονται εἰς λεπτότοιχον σάκκο· εὐλόγως τῇ ἐλαχίστῃ ἀφορμῇ ρηγνύμενον. Αἱ ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης αἰτίας ἐπιστάξεις εἰσὶ συνήθως εἰς πρόσωπα ὑγιαίνοντα καὶ ἐπέρχονται πολλάκις αἰφνηδῶς.

Τρίτον ἐπιστάξεις μᾶς δίδουσιν αἱ πλήξεις ἐπὶ τῆς ρινός, αἱ διάφοροι μηχανικαὶ κακώσεις, ἐξεληκώσεις ποικίλαι κ. τ. τ., αἰτία διὰ τῶν ὁποίων τραυματίζεται ἀμέσως ὁ βλεννογόνος τῆς ρινός.

Ἰπάρχουσιν οὐχ ἥττον ἐπιστάξεις, ὧν τὰ αἴτια οὐδαμοῦ τῶν ἐκτεθεισῶν τριῶν τάξεων ἀναυρίσκομεν. Τοιαῦται εἶναι αἱ ἐπιστάξεις αἱ παρὰ τοῖς νέοις ἀπαντῶσαι. Καθ' ἑκάστην βλέπομεν ὅτι αἱ ἐπιστάξεις εἰσὶ συνήθεις εἰς τὴν μετὰ τὴν 6'. ὀδοντοφυίαν ἡλικίαν, μετὰ τοῦ 15—25 ἔτους. Κάποτε οἱ τοιοῦτοι νέοι εἰσὶ λεπτοφυεῖς, ἀσθενοῦς ἰδιοσυστάσις, καχεκται, τὸ δέρμα τῶν εἶναι λεπτοφυεῖς, αἱ φλέβαι τοῦ προσώπου τῶν ὁραταὶ καὶ κυανίζουσαι, εὐκόλως ἐρυθριῶσιν, μικροὶ ἔπαθον χοιράδας, κατάγονται ἐνίοτε ἐκ γονέων φθισικῶν. Εἰς τοὺς τοιούτους παρατηρεῖται τὸ περίεργον ὅτι τὰς ἐπιστάξεις διαδέχονται μετὰ τὸ 20 ἢ 25 ἔτος τῆς ἡλικίας τῶν αἰμορραγίαι τῶν βρόγχων καὶ ταύτας ἐπακολουθεῖ ἡ φθίσις.

Ἀλλ' αἱ ἐπιστάξεις ὁθενδήποτε καὶ ἂν προέρχωνται εἶναι πάντοτε σχεδὸν ἐπισχετέαι διὰ τῆς τέχνης καὶ ταχέως, ἐκτὸς ἂν τὸ πάσχον ἄτομον εἶναι εὖρωστον καὶ ὑφίσταται ἐνοχλήματα ἀπὸ μέρους τῆς κεφαλῆς, ὅτε ἡ ἐπίσταξις καὶ ἐπιθυμητὴ εἶναι καὶ δύνатаι, ἂν ᾖναι μικρὰ, νὰ ἀφεθῇ εἰς ἑαυτὴν, διότι συνήθως μετ' ὀλίγον παύει. Ἰατρὸν συνήθως πρὸς ἐπίσχεσιν τῆς ἀπὸ τῆς ρινός

αίμορραγίας δὲν εὐρισκόμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ καλέσωμεν. Εἰς τὰ συνήθη καὶ πρόχειρα ἡμῶν μέσα ἐνδίδει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αὕτη ἀμέσως. Ἴδου δὲ κατὰ σειράν ποῖα εἰσὶ ταῦτα.

Ἀποφευγέσθω ἐν πρώτοις πᾶς ἐρεθισμὸς τῆς ῥίνος, πᾶσα τοῦ σώματος βιαία κίνησις, πᾶν θερμὸν ποτὸν, ἢ πρὸς τὰ κάτω μεγάλη τῆς κεφαλῆς νεῦσις. Πρὸ παντὸς ἄλλου ψυχρὸν παγόλυτον ὕδωρ ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς ῥίνος, τῶν μαστῶν, τοῦ οὐχέου εἰς ἐπιθέματα, ἢ καὶ εἰς ἀναρροφήματα, τὰ ὅποια ὅμως μετὰ προσοχῆς δεόν νὰ ἐκτελῶνται καὶ ἐν τοῖς ὅποιοις διαλύεται ὀλίγη στυπτηρία ἢ προστίθεται ὀλίγον ὄξος, εἶναι τὸ κάλλιστον θεραπευτικὸν μέσον. Ἕτεροι διὰ τῆς ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν στάσεως τῶν βραχιόνων, σικυῶν κούφων ἢ αἵματηρῶν κατὰ τὸν αὐχέναν, ὄξυνων ψυκτικῶν ποτῶν καὶ καταλλήλου ὀρθίας τῆς κεφαλῆς στάσεως ἐπέφερον πλήρη τὴν ἐπίσχεσιν, ἀφοῦ μάλιστα ἐπὶ πολὺ ἐζήτησαν αὐτὴν εἰς τὸ ψυχρὸν ὕδωρ. Ἐὰν πείσμων ἢ αἵμορραγία εἰς οὐδενὸς τῶν μέσων τούτων τὰς ἐνεργείας ὑποχωρῇ, πωμάτισον προχείρως τὴν αἵμορραγοῦσαν ρίνα πιέζων ἔξωθεν διὰ τοῦ δακτύλου τὸ ὁμόλογον αὐτῇ πτερύγιον καὶ ἡσύχασον καταλλήλως σχηματιζόμενος. Ἀνωφελῶν δειχθέντων τῶν μέσων τούτων, ὕπερ συμβαίνει συνήθως ὅταν τὸ αἵμορραγοῦν ἄγγειον εὐρίσκηται εἰς τὴν ὀπισθίαν μοῖραν τῆς ῥινικῆς κοιλοτήτος, προσκληθῆτω ὁ ἱατρός πρὶν ἢ ἀρχίσῃ ὁ ἄρρωστος νὰ ὤχρῃ, νὰ κυκνίζωσι τὰ χεῖλη, νὰ ἐλαττοῦται ἡ θερμότης τοῦ σώματος, ἐπέλθωσι φωταψίαι, βόμβοι, λειποθυμίαι, διότι τότε ἡ ἀπώλεια τοῦ αἵματος εἶναι μεγίστη καὶ ὁ ἄρρωστος κινδυνεύει καὶ αἱ ἐνέργειαι τοῦ ἱατροῦ πολὺ πιθανὸν ν' ἀποβῶσιν ἀνωφελεῖς.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Μ. ΨΑΡΡΑΣ.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ.

Ἡ ἀληθὴς δυστυχία καὶ τὸ ἄσυλον ταύτης.

Τινὲς τὴν ἀπώλειαν τῆς περιουσίας προβάλλουσιν ὡς τὴν χειρίστην δυστυχίαν, λέγοντες ὅτι ἡ πενία θάνατος διηνεκὴς ἐστὶ διὰ τὸν πρότερον ἐν εὐτυχίᾳ εὐρισκόμενον· τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι ἀληθές, διότι μίαν τῆς τύχης εὐνοϊκὴ ἰδιοτροπία ἀρκεῖ νὰ

καταστήσῃ αὖθις αὐτὸν εὐτυχῇ. Ἔτεροι τὸ νὰ μὴ δύναται τις νὰ ἐπιτύχῃ ἐκεῖνο, ὅπερ ἐπιθυμεῖ, καὶ ἕτεροι ἄλλα. Ἀλλ' οὐδὲ ὁ θάνατος αὐτὸς, πρὸς ᾧ οἱ θνητοὶ τοσοῦτον δειλιῶσι, καὶ ὅστις εἶναι ὁ μόνος τῆς ἡσυχίας πρόξενος, δὲν ἤθελεν εἶσθαι δυστύχημα, ἂν προσέβαλλε πάντοτε συνάμα τοὺς πιστοὺς φίλους, τοὺς ἀγαπητοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς τρυφεροὺς ἐραστάς. Τὸ νὰ παύηται τις τοῦ ζῆν εἶναι μὴδὲν, ἀλλὰ τὸ νὰ ἐπιζῇ μετὰ τὸν τοῦ ἄλλου θάνατον εἶναι τὸ μέγιστον τῶν δεινῶν. Δὲν εἶναι ἀξιοθρήνητος ἐκεῖνος, ὅστις περὶ τὰ τελευταῖα ἢ περὶ τὰ πρῶτα βήματα ἐνδόξου σταδίου, πίπτει καὶ βυθίζεται εἰς αἰώνιον ὕπνον, εὐχρηστημένος ἀφ' ἐαυτοῦ, μὲ συνειδησιν καθαρὰν· ἀλλ' ὁ συγγενὴς του, ὁ φίλος του, ἡ ἡγαπημένη του, οἵτινες ἔκτοτε ζῶσι μετὰ τῆς τέφρας αὐτοῦ μόνως, οἵτινες ἐκ τῆς ζωῆς δὲν ἀπολαμβάνουσιν οὐδὲν, ἐκτὸς τῆς δυνάμεως τοῦ νὰ ὑποφέρωσι τὰ δεινὰ των, αὐτοὶ εἶναι οἱ ἀληθῶς δυστυχεῖς, αὐτοὶ οἱ ἀληθῶς ἀξιολύπητοι. Ἀνωφελὴς, ξένος εἰς τὸν κόσμον, ἡμιοῖς μὲ ἔρημον ταξειδιώτην εἰς μακρυνὰ μέρη εὐρίσκόμενον, νομίζει ὁ ἐπιζήσας μετὰ τὸ ἡγαπημένον του ὅν ὅτι εὐρίσκεται μετὰ τοῦ ἀγρίου λαοῦ. Ὀμιλῶν δὲν ἀκούεται καὶ ἐρωτώμενος δὲν δύναται ν' ἀποκριθῇ. Ἡ γλῶσσα τῶν ἀδιαφόρων ἀνθρώπων εἶναι ἄγνωστος εἰς τὴν καρδίαν του· οἱ δὲ ἄνθρωποι, οὓς θεωρεῖ πανταχοῦ, δὲν εἶναι ἀδελφοί του, δὲν κλαίουσιν ὡς αὐτός. Ἠδέα αἰσθήματα δὲν ὑπάρχουσιν πλέον εἰς τὴν ψυχὴν του, καὶ αὐτὸ τῆς ἀρετῆς τὸ αἶσθημα τὸ θεωρεῖ ὡς ἀπλοῦν χρέος, καὶ δὲν ἐνθυμεῖται πλέον ὅτι εἶναι ἡδονή. Μόνος, ἔρημος, εἰς τὸν κόσμον, περιπλανᾶται εἰς ἀπέραντον ἔρημον, εἰς ᾧ οὐδὲν ἀντικείμενον ἐνδιαφέρει τὴν θέαν του, καὶ εἰς τὴν ἀπόειν οἱ κεκοπιᾶκότες ὀφθαλμοὶ του ζητοῦσι μόνον, ἓνα τάφον. Πρὸς αὐτὸν διευθύνει τὰ βήματά του, εἰς αὐτὸν ἐπιθυμεῖ μεγάλως νὰ καταβῇ· ἀλλ' ὁ τάφος ἀκαταπαύστως ἀπομακρύνεται. Ἀλλὰ καὶ τὴν δυστυχίαν ταύτην δύναται νὰ μετριῇ ὁ ἄνθρωπος, ἀφιέμενος ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὴν λατρείαν ἐμφύτου τινὸς ἐν ἑαυτῷ αἰσθήματος, τῆς θρησκείας. Ὡ! πόσον εὐτυχὴς εἶναι ὁ θνητὸς, ὅστις θιασώτης ὢν τῶν ὑψηλῶν αὐτῆς ἀληθειῶν, εὐρίσκει πάντοτε εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς καταφεύγων, ἄσυχον κατὰ τῶν κακιῶν, καταφύγιον εἰς τὰς δυστυχίας! Καὶ ἐνόςω μὲν ἡ ἄπτατος Τύχη μειδιᾷ εἰς τὰς ἀθώας του ἐπιθυμίας, ἐνόςω διατρέχει ἀνεφίλους ἡμέρας, αὐτὴ τὰς καλλύνει ἔτι, αὐτὴ τὸν καθιδύνει μᾶλλον ἀγαθοεργοῦντα τοὺς ὁμοίους του, καὶ δίδει πλείοτερα θέληγτρα εἰς τὰς ὁδοὺς πάσης ἀγαθῆς πράξεώς του. Καὶ ἡ αὐστηρότης τῆς αὐτῆς εἶναι εὐεργέτημα, διότι ἀφικρεῖ

ἀπὸ τὴν εὐδαιμονίαν πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ τὴν διαφθείρῃ καὶ τὸν κωλύει ἀπὸ τοῦ νὰ ὑπερεπιθυμῇ μόνον ἐκεῖνο, ὅπερ ἤθελεν αἰσχυρῶς ἢ ἀγαπήσῃ. Ὅταν δὲ ἡ Τύχη καταθλίβῃ τοῦναντίον ψυχὴν τινα ὑποτεταγμένην εἰς τοὺς ἀγίους αὐτῆς νόμους, τότε ἐξαιρέτως, τότε αὕτῃ εἶναι στερεώτατον δι' αὐτὴν ὑποστήριγμα. Αὕτῃ, μὴ διατάττουσα οὐδὲ ἀπαιτοῦσα τὴν ἀναισθησίαν, ἣν ἡ φύσις εὐτυχῶς καθιστᾷ ἡμῖν ἀδύνατον, μᾶς διδάσκει νὰ ὑποφέρωμεν τὰ δεινὰ, συγχωροῦσα εἰς ἡμᾶς νὰ λυπώμεθα δι' αὐτά· καὶ καταβαίνουσα εἰς τὰς κατεσπαραγμένας καρδίας, εἰρηνεύει τὰς δριμυεῖας τῶν λύπας παρουσιάζουσα εἰς οὐτάς ἐσχάτην τινα ἐλπίδα σωτηρίας, καὶ μὴ ἐξαλείφουσα ἀπὸ τὰς ψυχὰς τῶν τὴν τρυφεράν καὶ ἀγαπητὴν ἀνάμνησιν, ἥτις τὰς κίμνει νὰ ὑποφέρωσι καὶ νὰ ζῶσι.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΕΚΙΟΣ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Ἐν τινι ἐσχάτως δημοσίᾳ ὁμιλίᾳ, ἐν Βερολίνῳ, ὁ ἐντρίβης Αἰγυπτιολόγος καθηγητὴς Παῦλος Κάσσελ μέγα ἐνδιαφέρον διήγειρεν ἐν τῷ πολυπληθεῖ καὶ ἐκλεκτῷ ἀκροατηρίῳ πραγματευθεὶς διὰ μακρῶν τὸ περὶ Σφίγγος ζήτημα, νέας ὅλως προσθεὶς εἰς τὰ τέως περὶ αὐτῆς γνωστά. Ἀρχαῖοι καὶ νέοι συγγραφεῖς, εἶπε, κῦρος ἔχοντες, ὡς ὁ Πλούταρχος καὶ ὁ Αἰΐσιος, ὁρθῶς ἐγνωμοδότησαν ὅτι ἡ Σφίγξ ἀνήκει εἰς τὴν θεολογίαν τῶν Αἰγυπτίων καὶ ὠνόμασαν αὐτὴν ἐν σάρκῳ σιν τοῦ αἰνίγματος. Ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πατέρων Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς θεωρεῖ αὐτὴν ὡς παράστασιν συμβολικὴν τοῦ Φωτὸς καὶ τοῦ Δικαίου, καὶ δὴ ἡ μὲν κεφαλὴ παριστᾷ τὴν Ἀγάπην, τὸ Φῶς, τὸ δὲ σῶμα εἶναι πάντοτε ἡ αὐτή, ὑπὸ ἀνθρωπίνην δηλ. μορφήν, ἀνδρὸς ἢ γυναικὸς· πολλάκις παριστᾷ κεφαλὴν κριοῦ ἢ ἰέρακος· ὅπως δὴποτε τὸ σῶμα εἶνε πάντοτε λέοντος. Ὁ λέων παρ' Αἰγυπτίοις δὲν ἦτο ὡς παρ' Ἑλλήσι σύμβολον τῆς θηριώδους καταστροφῆς, ἀλλὰ μᾶλλον ἱερὸν ζῶον· καὶ τοῦτο, διότι τοῦ ἀστερισμοῦ λέοντος ἐν τῷ οὐρανῷ κυριεύοντος, ὁ Νεῖλος ἐπλημύρει, ὅπερ ἦν πρὸς τοὺς Αἰγυπτίους ἀρχὴ νέας ζωῆς. Ὅπου ἐτίθετο τὸ τῆς Σφίγγος ἀγαλμα, ἐδείκνυε τὴν πρὸς τινα ναὸν ἄγουσαν, πολλάκις δὲ μεταξὺ τῶν σκελῶν αὐτῆς ἐτήρουν οἱ Αἰγύπτιοι ναῖσκον, συμβολικῶς δὲ

ἐδείκνυε τῷ ὁδοιπόρῳ τὴν ἄγουσαν πρὸς ἄλλην νέαν, θειοτέραν ζωὴν. Ὡς ὁ ἀστερισμὸς τοῦ λέοντος ἐδείκνυε τὴν μετὰ θάσιν εἰς νέαν ζωὴν τῆς φύσεως, οὕτως ὁ θάνατος ἦν ἡ γέφυρα οὕτως εἰπεῖν πρὸς μετὰ θάσιν ἐκ ταύτης εἰς ἄλλην κρείττονα καὶ ὑψηλοτέραν ζωὴν. Ἡ κεφαλὴ δὲ τῆς Σφιγγὸς ἐδόηλου πάντοτε τὸ θ ε ἰ ο ν, καὶ δὴ τὴν πρώτην τῶν Αἰγυπτίων θεότητα, τὸν Ὡρ, ἦτοι τὴν ἀποθέωσιν τοῦ Νεῖλου. Ὁ κυριὸς δηλοῖ τὴν εὐφορίαν, ὁ δὲ ἱέραξ τὴν ὁρμὴν. Πορφυρὰ ἐχρωματίζετο ἡ Σφίγξ, διότι καὶ ὁ Νεῖλος κοκκινίζει, ὅταν πλημυρῇ. Πολλαχῶς οἱ Αἰγύπτιοι ἐξεδόηλουν τὴν πρὸς τὸν Νεῖλον, δηλονότι τὸν Ὡρ, λατρεῖν, διότι αὐτὸς τὴν ἔ ρ η μ ο ν, δηλαδὴ τὸν Τυφῶνα καταβάλλει. Τὸ ἔθιμον δὲ, τὸ μέχρις ἡμῶν σωζόμενον, νὰ παρίστανται τὰ στόμια τῶν κρουῶν διὰ κεφαλῆς λέοντος ἔχει τὴν ἀρχὴν ἐν τῇ Αἰγυπτιακῇ ταύτῃ θεωρίᾳ. Εἰς τὴν ἐλληνικὴν Σφίγγα μεταβὰς ὁ Κάσσελ εἶπεν ὅτι οὐχὶ κατὰ τὴν αἰγυπτιακὴν οἱ Ἕλληνες διετύπωσαν αὐτήν. Ὑπάρχει μετὰ τῶν δύο ἡ διαφορὰ ἡ στηριζομένη ἐπὶ τῆς διαφορᾶς περὶ λέοντος θεωρίας· παρ' ἐκείνοις μὲν ἐθεωρεῖτο ὁ λέων ἱερός καὶ τίμιος, παρὰ δὲ τούτοις ἦν ἀποτρόπαιος· τοιαύτη δὲ ἐθεωρεῖτο καὶ ἡ Σφίγξ. Παρ' Ἑλλήσιν εἶχεν αὕτη καὶ τι μυστηριωδέστερον καὶ ὑψηλότερον ἅμα· τοιαύτη ἡ τῶν Θηβῶν Σφίγξ. Ὁ Οἰδίπους διὰ τῆς λύσεως τοῦ αἰνίγματος ἐνίκησεν· ἡ λύσις τοῦ αἰνίγματος μυστηριωδέστερον δηλοῖ τὴν ἦ τ τ α ν τ ῆ ς ἐ ν τ ῷ κ ό σ μ ω κ α κ ῆ ς ἀ ρ χ ῆ ς· τοιαύτη λύσις διήκει δι' ὅλης τῆς ἐλληνικῆς μυθολογίας, διατυπῶνται δὲ καὶ ἐν τῇ Γραφῇ.

Ταῦτα περίπου διὰ μακρῶν ἐξέθηκεν ὁ Κάσσελ.

(Ἐκ τῆς Κλειοῦς.)

II.

Ἀστεῖα καὶ Ἀνέκδοτα.

Τζέντλεμάν τις παρουσιάζεται μίαν τῶν ἡμερῶν εἰς τὸ γραφεῖον ἀσφαλιστικοῦ καταστήματος. «Κύριοι, λέγει, ἐπεθύμουν ν' ἀσφαλίσω δις χίλια σιγάρα, ἅπερ ἐκ Χαβάνης μετέφερον.

— Σιγάρα; παράδοξον! ἀλλὰ τέλος πάντων ποίας ἀξίας;

— Ὀγδοήκοντα λιρῶν, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐξόδων, ὧν ἰδοὺ ἡ ἀπόδειξις.»

Ἐξελεγκτὴς συντροφεύει ἀμέσως τὸν Τζέντλεμαν εἰς τὸ οἶκμά του, καὶ βεβαιοῖ τὴν ὑπαρξιν καὶ τὴν καλὴν κατάστασιν τῶν δισχιλίων σιγάρων· τὰ ἀσφάλιστρα συμφωνοῦνται, πληρόνονται, καὶ τὸ συμβόλαιον παραχωρεῖται εἰς χεῖρας τοῦ Τζέντλεμαν. Ταῦτα πάντα ἐργασία ἡμισείας ὥρας.

Τέσσαρας μῆνας μετὰ ταῦτα ὁ Τζέντλεμαν ἐπανέρχεται εἰς τὸ γραφεῖον τῆς ἐταιρίας. «Κύριοι, λέγει, αἱ δύο χιλιάδες σιγάρα, τὰ ὅποια με ἡσφαλίσατε, ἐκάησαν· πρέπει νὰ με τὰ πληρώσητε.»

— Οὐδεμίαν εἰδῆσιν τοῦ ἀτυχήματος τούτου ἔχομεν. Πῶς συνέβη τὸ πρᾶγμα;

— Διὰ τοῦ ἀπλουστεροῦ τρόπου· ἐκάπνισα ὅλα, τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου. Ἰδοὺ ἀποδεικτικὸν τοῦ ξενοδόχου μου καὶ ἐνὸς γείτονος, ὅστις μαρτυρεῖ τὸ συμβάν.

— Ἀστειεύεσθε, Κύριε, καὶ δὲν πληρόνομεν τίποτε.

— Σᾶς ὁμιλῶ σπουδαίως καὶ θὰ πληρώσητε.

Τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι ὁ εἰρηνοδίκης ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συμβολαίου λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὴν ὁμολογίαν ἀμφοτέρων, ἐξ ἐνὸς μὲν, ὅτι ἐμπόρευμα ἡσφαλίσθη κατὰ πυρκαϊᾶς, ἐξ ἄλλου δὲ, ὅτι τὸ ῥηθὲν ἐμπόρευμα κατεστράφη ὑπὸ πυρός, κατεδίκασε τὴν ἐταιρίαν.

Ὁ συνήγορος τῆς ἐταιρίας δὲν ὑπερησπίσθη ἰσχυρῶς τὴν ὑπόθεσιν· ἀλλὰ τὴν ἐπιούσαν κατεμήνυσε τὸν Τζέντλεμαν ἐνώπιον τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου ἐπὶ ἐκουσίᾳ πυρπολήσει ἀσφαλισθέντος ἐμπορεύματος, ἥτις κατὰ τοὺς Ἀγγλικούς νόμους ἐτιμωρεῖτο μετ' θάνατον.

Ὁ ἀστείος Τζέντλεμαν, ὅστις δὲν ἐγέλα πλέον, ὑπῆρξεν ἀρχοῦντως εὐτυχής, κατορθώσας νὰ συμβιδασθῇ διὰ τῆς πληρωμῆς ὅλων τῶν ἐξόδων.

Ὁ Μοντέσκιος, εἰ καὶ κάλλιστος κύριος, ὠργίζετο πολ-
λάκις κατὰ τῶν ὑπηρετῶν του, καὶ ἐπιπληττόμενος ὑπὸ τι-
νων ἐπὶ τούτῳ ἀπεκρίνετο γελῶν· «Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἶνε

ὠρολόγια, τὰ ὅποια ἔχουσιν ἀνάγκη νὰ στηθῶσιν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν.»

Τὸ Ἑρμολόγιον

Κατὰ τὴν Παρασκευὴν τῶν Παθῶν.

Εἰς ἐν ἑρμολόγιον πενθίμως κώδων ψάλλει,
Εἰς τῶν παθῶν τοὺς χωρικοὺς καλῶν τὴν ἀγρυπνίαν.
Ὡ, εἰ, τὸν ἥχον του αὐτὸν πῶς ἡ καρδία πάλλει,
Δωροῦντα εἰς πικρὸν παρὸν ἀνάμνησιν γλυκεῖαν!

Καὶ ἐνθυμοῦμαι ἥρεμον καὶ εὐτυχὲς παιδίον
Ἦνοιγον χεῖλην εὐσεβῇ εἰς προσευχὴν ἁγίαν.
Εὐδαίμονα διήνυσον τὸν ἀφελῆ μου βίον,
Καὶ ἐπαλλ' ἡ καρδία μου πρὸς μόνην τὴν θρησκείαν.

Αὐτὴ συνδέει τὰς ψυχὰς ἐν τῷ ἁρμονίᾳ,
Τὰ πάθη καὶ αἱ συμφοραὶ πρὸ τοῦ Θεοῦ σιγῶσι·
Τὴν ἀνακούφισιν ζητεῖ ἡ πάσχουσα καρδία,
Καὶ νέας δύνατ' ὁ Θεὸς ἐλπίδας νὰ τῇ δώσῃ.

Λαμπρὰς πενθίμως ἀγρυπνεῖ πρὸ τοῦ Χριστοῦ νυκτία.
Λεῖπει ἐδῶ τῶν πόλεων ἡ τύρβη καὶ ὁ σάλος,
Μυστηριώδη γόητρα ἐμπνέει ἡ θρησκεία
Καὶ μόνον τῆς θεότητος λατρεύεται τὸ κάλλος.

Μετανοοῦσα ἡ ψυχὴ καὶ καταβεβλημένη,
Εἰς ὄνειρα νεότητος ὥραϊα πλανηθεῖσα,
Προσέρχεται εἰς ἱερὰ καὶ προσφιλῆ τεμένη
Βαρέως εἰς τὰς συμπαθεῖς ἐλπίδας τῆς πληγείσας.

Ὅταν ὁ κόσμος βάλασμον ἀρνεῖται νὰ δωρήσῃ,
Καὶ προσωπεῖον δείκνυται ἀκόμη ἡ φιλία.
Ὅταν τὸ πᾶν τις ἔχασε, χωρὶς τι νὰ ἐλπίσῃ,
Τὸ μῦρον τῆς ἀγάπης τῆς προσφέρει ἡ θρησκεία.

Καὶ περ ἐγκλείων τῆς θερμῆς νεότητος σπινθήρα,
Εἰς ἐν ἑρμολόγιον πλανῶ τὰ βήματά μου.
Μόνος ἐκεῖ, τὴν κεφαλὴν στηρίζων μὲ τὴν χεῖρα,
Συνομιλῶ μὲ τὸν Θεόν, θρηνῶν τὰ ὄνειρά μου.

Ἐν Ἀθήναις 26 Μαρτίου 1874.

ΕΥΓ. Γ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΕΡΜΗΣ

Σύγγραμμα Περιοδικόν ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΕΤΟΣ Α΄.

|

ΑΡΙΘ. ΣΤ΄.

Κωνσταντινούπολις, Μάρτιος 1879.

ΛΟΓΟΣ

Ἐκφωνηθεὶς εἰς τὸ μνημόσυνον τοῦ πολυκλαύστου καθηγητοῦ
ΝΙΚΟΛΑΟΥ τοῦ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ

ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν ἄλλοτε μαθητῶν αὐτοῦ Α. Πέκξου.

Ἐρρήθη τῇ 25 Φεβρουαρίου 1879, ἐν τῇ αἰθούσῃ
τῆς ἐν Σταυροδρομίῳ Ἑνναριακῆς
Σχολῆς τῆς Παναγίας.

Προσφιλεῖς ὁμιλεται καὶ πᾶσα ἡ βαρυπενθοῦσα ψυχὴ!

Ἴδοὺ ἡμεῖς αὖθις μετὰ παρέλευσιν ἱκανοῦ χρόνου ἐνταῦθα
συνελθόντες. Ἄλλὰ πρὸς τί ἐξεγείρομεν ἀρχαίας ἀναμνήσεις ἐν
πολλοῖς ἀπεσθεσθείσας ἴσως; Μὴ ἐπανηλθον οἱ εὐδαίμονες ἐκεῖνοι
χρόνοι καθ' οὓς, τὸ μὲν βιβλίον ὑπὸ μάλης κρατοῦντες, τὸ δὲ
ἀθῶον τῆς παιδικῆς ἡλικίας μειδίαμα ἐπὶ τῶν χειλέων ἔχοντες,
διερχόμεθα καθ' ἐκάστην τὸν οὐδὸν τοῦ γεγραφοῦ τούτου τῶν
Μουσῶν τεμένους; ὦ! νά! ἐνθυμοῦμαι. Ἐπῆρξεν δι' ἡμᾶς προσ-

φιλῆς ἐποχή, ὑπῆρξαν δι' ἡμᾶς γλυκεῖαι ἡμέραι, ἐν αἷς πρὸς ἀλλήλους στενωῶς συνεσφιγμένοι ὑπὸ ταύτην τὴν φιλόστοργον στέγην τὴν ἀνθρωπίνης νεότητος ἐποχὴν ὁμοῦ διεβιοῦμεν, εἰς τὸν καλὸν ἄμα ἀγῶνα ὑπὸ κοινοῦ πατρὸς ἐνισχυόμενοι. Ἀλλὰ, παρῆλθε λεληθότως ἡ τρισολβία τῆς νεότητος ἐποχή, γλυκεῖας μόνον ἀναμνήσεις ἐγκαταλείψασα, παρῆλθε, καὶ ἐπὶ τῶν πτερύγων αὐτῆς φεῦ! ἀπέπτη τὸ ὕστατον ἔχνος ὑπάρξεως εὐτυχοῦς. Καὶ ἦδη; Ἦδη ὁ εἰς μακρὰν τοῦ ἐτέρου εἰς τὴν ἀλλοτρίαν ἐγκατεστημένος ἐνθυμεῖται τὴν προσφιλεῖ ἐποχὴν καὶ ὑποκόφως θρηνεῖ· ὁ ἕτερος ἂν ἡμῶν κεχωρισμένος ὑπὸ σκιοέντων ὁρέων καὶ ἠχηέσσης θαλάσσης, ἀδυνατεῖ, καὶ περ τοῦτο ζωνεῖ ἐπιποθῶν, εἰς τὴν σύντρονον ταύτην τῶν ποτὲ συναδέλφων αὐτοῦ νὰ παρυστῇ. Ἀλλὰ μὴ ἡμεῖς οἱ ἐναπολειπόμενοι ἔτι ἀσθενεῖς καὶ ἄπειροι προσήλωμεν ἐνταῦθα τῶν σωτηρίων προσφιλοῦς πατρὸς νοθεσιῶν δεόμενοι; Μὴ χρῆζομεν εἰσέτι οἱ μικροὶ νεοσσοὶ τῶν φιλοστόργων μητρὸς φιλοστόργου φροντίδων; Οἴμοι! ἀπατηλὴ ἀνάμνησις. Τὰ μικρὰ νεοσσία κηῖν ἤνθησαν, ἀνεπιστρεπτεῖ ἀπ' αὐτῶν ἐξέλιπε μειδιάμα καὶ χάρις, θριξ' ἐσχίασε τὸ τρυφερὸν αὐτῶν πρόσωπον, καὶ ἰδοὺ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν τὸ δάκρυ ἔτοιμον νὰ ρεῦσῃ πικρόν. Ἀγγελμα θλιβερόν, εἰδήσις ἀπαισία, ἀπώλεια δεινὴ, συμφορὰ ἀνεπανόρθωτος, ἰδοὺ τὸ ἐλαττήριον τῆς κοινῆς ἡμῶν συνελεύσεως. Ἐκεῖνος ὅστις πρῶτος ἡμᾶς πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἐποδηγέτησεν, ἐκεῖνος ὅστις τὸν βίον αὐτοῦ πάντα εἰς τὴν ἀνατροφὴν καὶ παιδείαν ἡμῶν ἀφιέρωσε, δείγματα ἀνεκφράστου στοργῆς πρὸς ἡμᾶς ἐκάστοτε παρασχών, ὁ προσφιλεῖς, ὁ σεβαστός, ὁ κοινὸς ἡμῶν πατὴρ ἀπέπτη ἐξαπίνης ἐκ μέσου ἡμῶν, εἰς ἄφαντον, εἰς θυμοῦρόν ἄλγος ἡμᾶς καταλιπών. Τῷ θλιβερῷ τούτῳ ἀγγέλματι ἐπόμενοι, τῷ ἰσχυρῷ τῆς εὐγνωμοσύνης αἰσθημάτι ὑπέκοντες, ὁρμέμεφυτοὶ σήμερον ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνήλθομεν ἵνα, ὡς πᾶν σωτηριῶδες αὐτοῦ ῥῆμα κοινῶς διενεμήθῃμεν, οὕτω καὶ τὸν δίκαιον θρῆνον σύμπαντες μερισθῶμεν, ἵνα ὁμοῦ ἐκχύσωμεν τὸ δάκρυ τὸ ῥέον ἀφθόγως καὶ τὸν καλλίνικον τοῦ μάρτυρος τῆς ἐπιστήμης στέφανον αὐτῷ ἀποδῶμεν. Ἀλλὰ μήπω τοῦτο

ποιήσητε· μικρὸν τὸν ροῦν τῶν καταπλημμυρόντων ὑμᾶς δακρύων στήσατε. Ἐλαχίστην παρ' ὑμῶν ἐξαίτουμαι χάριν, βραχίαν ἀκρόασιν, ἵν' εἰς ὑμᾶς μὲν ὑπενθυμίσω, τοῖς δὲ λοιποῖς καταστήσω γνωστήν, καὶ περ ἀσθενέστατα περιγράφων, ἐξ ὧσων ἐπὶ ἐπταετίαν αὐτόπτης ἐγενόμην, τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνδρὸς, ὃν σήμερον θρηνοῦμεν.

Νέος ἔτι τὴν ἡλικίαν, πολὺ νέος, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν γονέων καὶ πάντων τῶν γνωρισάντων αὐτὸν, παρεῖχε προφανῆ σημεῖα τοῦ φιλησύχου, τοῦ φιλοπόνου, τοῦ ἐναρέτου βίου, ὃν ἔμελλεν ὁ αἰδιδιμος μέχρις ἐσχάτων νὰ διανύσῃ. Ἀπὸ νεαρᾶς ἔτι ἡλικίας ἡ σπουδὴ τῶν γραμμάτων τῶν πατέρων ἦν τὸ μόνον αὐτοῦ μέλημα, ἡ μόνη αὐτοῦ εὐχάριστος ἐνασχόλησις. Ἀδύνατον ἦν ν' ἀπαντήσῃ τις αὐτὸν ἄνευ βιβλίου ἀνὰ χεῖρας καὶ κατ' αὐτὰς τὰς ὥρας τῆς ἡσυχίας καὶ ἀναπαύσεώς του, οὐδέποτε δὲ ὁ κάλαμος ἐξέλειπε τῶν χειρῶν του. Μελέτη καὶ γραφὴ, ἰδοὺ τὸ θέλγητρον τοῦ μονήρους αὐτοῦ βίου! Πόσον δ' ἐγνώριζε νὰ ὠφελῇται ἐκ τῆς μελέτης τῶν προγονικῶν ἀριστουργημάτων, ὅσον καὶ ἐκ τῶν συγχρόνων, καὶ ὅποια λαμπρὰ μαθήματα ἐγνώριζε ν' ἀρύηται ἐξ αὐτῶν, αὐτόπται τούτου μάρτυρες ἐσμὲν ἡμεῖς, οἱ ἐκ πολυχρονίου ἀναστροφῆς κατιδόντες τὴν ὑγιὲς τῶν ἀρχῶν αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀλίγοι μὲν, ἀλλ' ἀληθεῖς θησαυροὶ, οὓς ὡς τελευταῖον κειμήλιον ἐγκαταλείπει ἡμῖν. Ναί! Κατέφλεγεν ἐκ παιδικῆς ἡλικίας τὸν αἰμνηστον ὁ ἔρωσ τῶν γραμμάτων, ὁ ἐξοχος οὗτος πρὸς τὰς θυγατέρας τῆς Μνημοσύνης πόθος, ὅστις οὐδέποτε ἀναπαύεται, ἀλλ' αὐξάνει ἔτι μᾶλλον καθόσον σχετίζεται τις μετ' αὐτῶν, ζητῶν ν' ἀνυψώσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς αἰθερίας σφαίρας, καὶ ὅστις πλείστας ἀγνάς ψυχὰς τῷ τάφῳ προπέμψας ἐθυσίασεν εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ περιφανοῦς καὶ ὑψηλοῦ Πανθέου, ἔνθα ἐνυπάρχει ὁ ἀστερώεις στέφανος δευτέρως τινὸς ἀθανασίας, τῆς ἀθανασίας τῆς ἐπιγείου, πρὸς ἣν ὁ δρόμος εἶναι φεῦ! οὐχ' ἤττον τοῦ πρὸς τὴν οὐράνιαν ἐκείνην ἀκανθώδης καὶ δύσβατος.

Εἰκόσασετὴς γενόμενος καὶ τοῦ ἐν τῷ ἰδίῳ χωρίῳ σχολείου ἀ-

ποφοιτήσας, πόρων δὲ στερούμενος πρὸς εὐρυτέραν παιδείου, ἄκων καὶ μετὰ θλίψεως ὑπέκυψεν εἰς τὴν σκληράν, πλὴν ἀναπόφευκτον ἀνάγκην, τοῦ ἐγκαταλείψαι τὸν μονήρη καὶ προσφιλῆ βίον, ἵνα ταχέως διὰ τοῦ ἰδίου ἰδρώτος τὰ τροφεῖα μυριοπλάσια τοῖς τοκεῦσιν ἀποδῷ. Ἀλλὰ δὲν ἦν δυνατὸν ἡ τῷ πλησίον ἀφιερωμένη ψυχὴ εἰς βάνauson, ἰδιοτελεῖ παραδιδόμενη ἔργον, τοῦ πλησίον νὰ ἐπιλησθῇ. Ἠγάπησε τὸν ἀτάραχον, τὸν ἡρεμον τοῦ διδασκάλου βίον, καθότι ἡ οὕτως ὁσημέραι μετὰ τῶν Πιερίδων αὐξανομένη ἡδεῖα σχέσις αἰέποτε ὑπῆρξεν ἡ ποθεινότερα καὶ ἴσως μόνη αὐτοῦ τέρψις, διότι οὐδέποτε αἱ τῶν νέων συνήθεις διασκεδάσεις ὑπῆρξαν καὶ ἰδικαί του. Οὕτω λοιπὸν τὴν 16 Μαΐου 1852 εἰσάγεται παραχρῆμα ἐν τῇ πρεσβυγενεῖ ταύτῃ Σχολῇ ὡς ὁ φιλομαθέστατος, ὁ τιμιώτατος, ὁ φιλοπονώτατος, ὁ χρηστότατος τῶν συνομιλήκων αὐτοῦ, νεαρὸν τοῦ Συνδιδασκτικοῦ παιδῶν ἐπίτροπος καὶ διδάσκαλος καταστάς. Καὶ ἡδύνατο ἕτερον ἱερώτερον τούτου ἐπάγγελμα ἡ ἀγνὴ ἐκείνη ψυχὴ νὰ ἐκλέξῃ; Ἠδύνατο ἡ διὰ τὸ κοινὸν, ἡ διὰ τὴν εὐημερίαν καὶ ἀναπτυξιν τοῦ πλησίον γενομένη καρδίᾳ εἰς τὸ δυσήλατον τοῦ κερδίου Ἑρμού ἄρμα νὰ ἐπιδοθῇ, τοῦ ὑψηλοῦ αὐτῆς προορισμοῦ ἀμαρτῶσα; Τὴν ψυχὴν τοῦ Φρυσβέλλου, τοῦ Πεσταλότη εἶχε διὸ εἰς τὸ θεῖον αὐτῶν ἐπάγγελμα ἀποκλειστικῶς τὴν ὑπαρξιν ἑαυτοῦ παρέδωκε. Θαυμάσιον ὅντως, ἱερὸν, ὅσιον, τὸ τὸν πλησίον διδάσκειν! ἀλλὰ τὸ μὴ φεῖδεσθαι οὐδεμιᾶς δωρεᾶς, καὶ τῆς ὑστάτης πνοῆς, τὸ μὴ ζῆν ἢ διὰ τὸν πτωχὸν, πάντα μόχθον, πάντα κάματον ἀψηφῆν, ὅπως τὸν πλησίον σου νεορῶς ἀναπτύσσης, ἔν' αὐτὸν καταστήσῃς χρηστὸν τῆς σεπτῆς πατρίδος βλαστὸν, ἰδοὺ τὸ καλὸν, ἰδοὺ τὸ φιλοσοφικῶς ὥραϊον, ἰδοὺ ἡ τελεῖα παράστασις τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ ὥραίου, τοῦ θείου! Πτωχὸς μετὰ τὴν ἐπιπονωτάτην ἐργασίαν, ἐστερημένος πάσης συνήθους ἡδονῆς, τριβῶνιον πενιχρὸν δι' ἀπάσης τῆς ζωῆς του περιβεβλημένος, ἐναγωνίως, νυχθημερὸν, ἀκάματος ὁ γνήσιος καθηγητὴς πρὸς ἀγωγὴν τῆς νεότητος κοπιᾷ, ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος μοχθεῖ, ἔν' ἐπὶ τέλους φεῖ! ἐπὶ ψυχρᾷ ψαμμάθου τὸν βίον κατα-

λύση! Καρτερικὸς εἰς πάντα, ἀκατάβλητος εἰς τὴν δυστυχίαν, μακρόθυμος εἰς τὰς βλάβας τοῦ ἐτέρου, ὁ ἀληθὴς διδάσκαλος εἶναι ἢ φωτεινὴ ἐκείνη δᾶς, ἥτις τοὺς ἄλλους φωτίζει, αὐτὴ καταναλίσκεται· εἶναι τὸ φωτεινὸν ἐκεῖνο μετέωρον, ὅπερ μετὰ τῆς μεγαλειτέρας λαμπρότητος σελαγίσαν τὸ κυανοῦν τῶν οὐρανίων ἐκτάσεων πρὸς φωτισμὸν καὶ ποδηγέτησιν τοῦ ἀμβλυποῦντος· ἔτι παιδὸς, ἐξαφανίζεται σβυνόμενον ἢ καταπίπτον ἀφ' ὧν εἰς ἀπόκεντρόν τινα γωνίαν τοῦ ἡμετέρου πλανήτου.

Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁμολογουμένως ὁ ἀφ' ἡμῶν ἀποπτὰς, πρότυπον ὦν καὶ οἶονεῖ κορωνὶς καὶ ὑπογραμμὸς πάντων τῶν ἀληθῶν τῆς κοινωνίας πατέρων. Μετὰ ὀκτάωρον ἢ δεκάωρον διδασκαλίαν ἐν τῇ παραδόσει, περὶ λύχνων ἀφ' ἑνεκλείστο ἐν τῷ ὕψῳ καὶ ζοφερῷ αὐτοῦ ἀναχωρητηρίῳ ἵν' ἐπαμάρξῃται τὴν ἐπιούσαν ἅμα τῇ Ἡῷ τοῦ ἔργου τῆς χθὲς, αἰείποτε νέαν ὑποθήκην ἐκ τῆς μελέτης τῆς νυκτὸς διὰ τοὺς φιλάτους μαθητὰς ἐκπανάγων. Ἐλάχιστον μέρος τῆς νυκτὸς ἐκοιμάτο, διότι ἐπρέσβευεν ὅτι δὲν ὀφείλει ὁ τοῦ λαοῦ πατήρ τὴν νύκτα ὀλόκληρον νὰ ὑπνώττῃ.

« Οὐ χρὴ παννύχιον εὔδειν βουλευφόρον ἄνδρα,

ᾧ λαοὶ τ' ἐπιτετράφαται καὶ τόσα μέμνηεν. » (1)

Ἰδίᾳ μετ' ἀχραιφνοῦς ζήλου εἰς τὴν τῆς παιδαγωγικῆς ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον ἐμμένων, ταχέως ἀρίστης, ὁμαλωτάτης, τερπνοτάτης, ὡς ἐν παιδιᾷ κατορθουμένης καὶ ἰδίᾳ αὐτῷ μόνον παιδαγωγικῆς μεθόδου κάτοχος ἐγένετο. Κατὰ πόσον ἡ μέθοδος αὐτοῦ ἠὲδοκίμησε, κατὰ πόσον ἠδυνήθη νὰ προσεγγίσῃ τὸ τέλειον τῆς ἐπιστήμης ταύτης, τῆς ἐπὶ τὰ κρείττω ἀγωγῆς καὶ παιδεύσεως τῶν παιδῶν, μάρτυς ὁ ἐκάστοτε τοῦ δημοσίου θαυμασμὸς καὶ ἡ τιμὴ, ἥς σήμερον ἐνταῦθ' ἀξιοῦται.

Καλὸς ὡς τὸ ἄστρον τῆς αὐγῆς, γλυκὺς ὡς τὸ ἔαρ, μακρόθυμος μέχρ' ἐκπλήξεως, καὶ τοῦ ἀναιδεστάτου τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς τὸν σεβασμὸν προσεῖλκε, καὶ τοῦ τὸ πρῶτον γνω-

(1) Ἰλιάδος Β, 24, 25.

ρίσαντος αὐτὸν τὸν θαυμασμὸν, τὸν ἔπαινον, τὴν ἀγάπην αὐθημερὸν ἐπέσυρε. Πρῶτος, θερμότητος τῆς πίστεως ζηλωτῆς, χαρίεις, ἱλαρὸς, καὶ τοι φύσει σκυθρωπὸς, πολυμαθὴς ὡς πολλὰ μελετήσας, ἄριστα τὴν φύσιν τῶν παιδῶν εἰδὼς, ἔκδοτος πρὸς πᾶν καλὸν, κατέστη εἰδῶλον μὲν λατρείας παρὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, φιλοτιμουμένων ἵν' οὐδέποτε λυπήσωσιν αὐτὸν, τὸ μόνον δ' ὑποστήριγμα μητρὸς γηραιᾶς, ἀδελφῆς καὶ νεωτέρου ἀδελφοῦ, ἀποκαλούντων αὐτὸν τῆς μὲν πρώτης σεμνὸν αὐτῆς καύχημα, ἔρεισμα καὶ εὐλογίαν αὐτῆς, τῶν δὲ ἀληθῆ προστάτην καὶ πατέρα. Οὕτω τὴν σωτήριον ἐξακολουθῶν διδασκαλίαν ἐν τῇ αὐτῇ Σχολῇ ἐπὶ εἰκοσιεπταετίαν, οὐδέποτε ἀπεμακρύνθη αὐτῆς, εἰμὴ ἐπὶ διετίαν μόνον, ἕνεκα εἰς Ἀγγλίαν ἀποδημίας πρὸς πληρεστέραν καὶ ἐντελεστέραν ἐκμάθησιν τῆς ἐπιστήμης αὐτοῦ. Φύσει φιλόσθενος τὴν ὑγίαν, ἰσχνὸς καὶ ὠχρὸς ἀνέκαθεν ἕνεκα τοῦ ὑπερβάλλοντος κόπου, ζῶν ἵνα περὶ τοῦ πλησίον μεριμνᾷ, ἑαυτοῦ δ' ἀμελῶν, μετὰ τὴν ἐπάνοδον ἐνταῦθα ἡ ὑγίεια τοῦ ἥρξατο ὁσημέραι ἐκκλίνουσα οὐσιωδῶς, καθ' ἑκάστην φθίνουσα, δολέθριον δὲ πάθος ἐν τῇ στήθει ἕνεκα τῆς συχνῆς τοῦ σώματος κακώσεως ἔλαθεν ἀπειλητικῶς αὐξάνων.

(ἀκολουθεῖ.)

Τινὰ ἐκ τοῦ δυναμικοῦ ἡλεκτρισμοῦ.

Μεταξὺ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ δυναμικοῦ ἡλεκτρισμοῦ εἶναι καὶ τὰ φωτεινὰ ἀποτελέσματα· τούτων ἐκπληκτικώτερον καὶ σπουδαιότερον τὸ λεγόμενον Βολταϊκὸν τόξον. Πρὸς κατασκευὴν τούτου μεταχειρίζονται δύο τεμάχια ἄνθρακος ἡμικαύστου ἢ μετάλλου τινὸς (ὡς ποτάσιον, σόδιον, ψευδαργύριον, ὑδραργύριον, σίδηρον, κασσίτερον, μόλυβδον, ἀντιμόνιον, βισμούθιον, χαλκόν, ἄργυρον, χρυσὸν καὶ πλατίνην) ἢ ἐν γένει παντὸς στερεοῦ σώματος, συ-

νάπτοντες τὸ μὲν αὐτῶν μετὰ τοῦ θετικοῦ πόλου τῆς Βολταϊκῆς στήλης, τὸ δὲ μετὰ τοῦ ἀρνητικοῦ· τούτων γενομένων πλησιάζομεν κατ' ἀρχὰς μέχρις ἐπαφῆς τὰ ἠλεκτροδία, καὶ ἀπομακρύνομεν ἀκολουθῶς αὐτὰ ὀλίγον κατ' ὀλίγον μέχρι μικροῦ τινος ὁρίου ἀπὸ 6 μέχρι 41 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου· ἅμα ὡς ἀρχίσωμεν τὴν ἀπομάκρυνσιν παράγονται ἄλλεπάλληλοι ἠλεκτρικοὶ σπινθῆρες, οἵτινες σχηματίζουσιν ἐν φωτεινὸν ἡμισέληνον τόξον, μὲ λάμψιν ζωηροτάτην, πρὸς ἣν ἀδυνατεῖ ὀφθαλμὸς νὰ ἀντιβλέψῃ· εἰς τοῦτο λοιπὸν τὸ τόξον ἔδωκαν τὸ ὄνομα τόξον Βολταϊκόν, εἰς ὃ ἀποδίδεται, διὰ τῆς ἀναφλέξεως τῶν δύο ἀνθράκων, τὸ ἠλεκτρικὸν φῶς.

Τῆς ἐντάσεως τοῦ φωτὸς τούτου παραβαλλομένης πρὸς τὴν τῶν σεαρίνων λαμπάδων, εὐρίσκεται ὅτι, σὴν τοῦ κ. Μποῦν-σεν ἐκ 48 μετρίων ζευγῶν, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ φῶς 572 λαμπάδων. Ἀλλὰ τὸ πείραμα τοῦτο ἐξετελέσθη μὲ ζεύγη, εἰς ἃ ὁ ἐκ λιθανθράκων καὶ λιπαρῶν γαιανθράκων κύλινδρος, ὁστις ὑπάρχει εἰς τὴν στήλην τοῦ Μποῦνσεν, ἀντὶ τῆς ἐκ χαλκοῦ πλακὸς τῆς στήλης τοῦ Δανιήλ, ἦτο ἐξῶθεν μὲν ἢ ἐξ ἀνθρακος πλάξ ἔνδον δὲ ἢ ἐκ ψευδαργύρου· τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συσκευῆς ταύτης ὑπῆρξεν μικρότερον παρὰ ἐὰν ὁ ἀνθραξ ἦτο εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μέρος τοῦ ψευδαργύρου, ἐπομένως τὸ φῶς τῶν 48 τελευταίων ζευγῶν εἶναι ἀνώτερον τοῦ τῶν 572 λαμπάδων.

Ὁ Φεζὼ δὲ καὶ ὁ Φουκὼ ἠθέλησαν νὰ συγκρίνωσιν τὴν ἔντασιν τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς μετὰ τῆς ἐντάσεως τοῦ ἠλεκτρικοῦ· μετὰ διάφορα δὲ πειράματα καὶ συλλογισμοὺς εὗρον ὅτι ἡ ἔντασις τοῦ φωτὸς τοῦ διὰ δύο στηλῶν τοῦ Μποῦνσεν, ἐκ 46 ζευγῶν ἐκατέρας συγκειμένης, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ τρίτον τῆς ἐντάσεως, ἣν ἔχει τὸ ἡλιακὸν φῶς κατὰ τὸν μῆνα Αὐγούστον 2 ὥρας μετὰ μεσημβρίαν.

Ὁ Δεπρὲ ἐκ τῶν πειραμάτων αὐτοῦ ἐπὶ τῆς στήλης, παρετήρησεν ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ προφυλαχθῶμεν ἐκ τῶν φωτεινῶν ἐνεργειῶν τῆς, ὅταν ἡ ἔντασις αὐτῆς φθάσῃ εἰς μέγα βαθμόν. Τὸ φῶς 100 ζευγῶν δύναται, λέγει, νὰ βλάψῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ παρατηρητοῦ, μὲ στείλην δὲ 600 ζευγῶν δύναται εἰς σιγμιαίως νὰ πάθῃ κεφαλαλγίαν, φρικώδη πόνον εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἡλιοκαίαν εἰς τὸ πρόσωπον ὡς ὑπὸ θερμοτάτου ἡλίου. Διὰ τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητον, ὅτε γίνονται τοιαῦτα πειράματα, νὰ φέρωμεν δίοπτρα μὲ ὑέλους κυανοῦ βαθέως χρώματος, καθὼς παρατηροῦμεν καὶ εἰς εἰκόνας, αἵτινες παριστῶσι πλατεῖαν φωτιζομένην ὑπὸ ἡλεκτρικοῦ φωτός, ἀνθρώπους μὲ ἀλεξήλια.

Ἔνεκα τῆς μεγάλης ταύτης ἐντάσεως τοῦ φωτός κατεβλήθησαν καὶ καταβάλλονται πολλαὶ προσπάθειαι, πρὸς τὸν δι' αὐτοῦ φωτισμὸν τῶν πόλεων ἀντὶ τοῦ ἀερίου φωτισμοῦ. Πρῶτος ὁ Δαβὺ, κατὰ τὸ 1801, εἰς Λονδῖνον, μετεχειρίσθη τὸ ἡλεκτρικὸν φῶς, μὲ δύο κώνους ἀνθρακος καὶ τὴν σκαφοειδῆ αὐτοῦ στήλην ἐκ 2000 ζευγῶν, αἱ πλάκες εἶχον περὶ τὰ 11 ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου πλευράς. Ὁ Δαβὺ μετεχειρίσθη ξυλάνθρακα, ὃν, ἵνα καταστήσῃ εὐήλεκτραγωγόν, ἔσβεσεν πεπυρακτομένον ἐντὸς λεκάνης πλήρους ὕδραργύρου. Ἐπειδὴ ὁ ξύλινος ἀνθραξ καίεται μετὰ μεγάλης ταχύτητος εἰς τὸν αἶρα, ἠναγκάσθη νὰ ἐργασθῇ ἐν τῷ κενῷ, ὡς ἐκ τούτου τὸ πείραμα τοῦ ἡλεκτρικοῦ φωτός ἐξετελεῖτο τιθεμένων τῶν ἐξ ἀνθρακος κώνων εἰς τὸ ἡλεκτρικὸν ὠόν. Σήμερον ὅμως μεταχειρίζονται ἀποκλειστικῶς εἰς τοιαῦτα πειράματα, τὸν ἀνθρακα χ ὁ χ , προερχόμενον ἐκ τῆς ὑποστάθμης εἰς τὰ κερατοειδῆ διασταλακτικὰ ἀγγεῖα τοῦ ἀερίου (gaz)· ὁ ἀνθραξ οὗτος, ὅστις εἶναι σκληρὸς καὶ συμπαγὴς καὶ ὅστις δύναται νὰ ταμῇ εἰς ράβδους, καίεται βραδέως εἰς τὸν αἶρα.

Διὰ τούτου λοιπὸν τοῦ Βολταϊκοῦ τόξου παράγουσι τὴν ἡλεκτρικὴν φωταγωγῆσιν τῶν θεάτρων, τῶν πλατειῶν ἐν ταῖς μεγάλαις ἑορταῖς, ὡς συχνότατα γίνεται εἰς Παρισίους, κτλ. κτλ.

Μία συσκευὴ πλήρης τοῦ Μποῦνσεν μὲ 50 ζεύγη μεγάλου σχήματος μετὰ ἀγωγῶν κτλ. κτλ. στηχίζει 500 φρ.

Ὅπως θέσωμεν δὲ ταύτην τὴν συσκευὴν εἰς ἐνέργειαν ἀπαιτοῦνται ἔξοδα διὰ μίαν νύκτα φράγκα 19,04 ὡς ἐξῆς:

Διὰ ψευδάργυρον φράγκα	4,50
» νιτρικόν ὀξύ »	1,80
» θεϊκόν ὀξύ »	1,84
» ἄνθρακα »	1,40
» ὑδράργυρον »	5,
» ὑπηρεσίαν »	4,50

Φρ. . . . 19,04

ΜΗΝΑΣ Α. ΙΩΑΝΝΟΒΙΤΣ.

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Α. Χ. Στεφοπούλου καὶ Κ. Δ. Κωσταράκη.

(Συνέχεια ἴδε ἀριθ. Ε'. σελ. 144).

Κατὰ τὸν θάνατον τοῦ πρίγκηπος Βάλσα, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐσθέννυτο ἡ πρώτη βασιλεύσασα ἐν Μαυροβουνίῳ οἰκογένεια, ὁ πρίγκηψ τῆς Σερβίας, ὑποτελὴς τῇ Τουρκίᾳ, ἀπῆτει τὴν διαδοχὴν του· ἀλλ' οἱ Μαυροβούνιοι, ζηλωταὶ τῆς ἐλευθερίας των, ἀπέκρουσαν τὴν ἀπαίτησιν ταύτην καὶ μὲ τὰ ὅπλα ἀνὰ χεῖρας, κατέστησαν σεβαστὴν τὴν θέλησίν των. Τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν τις, Ἰβάν Ζρνόγιεβιτς, διεκρίθη ἰδίᾳ κατὰ τὴν ἐνδειξιν ταύτην. Ἔνεκα τούτου δὲ ὠνομάσθη πρίγκηψ ἡγεμῶν, ἡ βοεβόδας τοῦ Μαυροβουνίου. Ὁ Ἰβάν Ζρνόγιε-

δίτες εἶνε διὰ τοὺς Μαυροβουνίους, ὅ,τι ὁ Μάρκος Κραλγέβι διὰ τοὺς Σέρβους, ὅ,τι ὁ Οὐνιάδης διὰ τοὺς Οὐγγρους, ὅ,τι ὁ Ἀλέξανδρος Νεύσκη διὰ τοὺς Ρώσους. Νικητὴς ἐν 63 μάχαις κατὰ τῶν Τούρκων, πολεμῶν συγχρόνως πρὸς διὰφόρους δυνάμεις, κατὰ τῶν Βενετῶν καὶ τῶν ὀρεινῶν τῆς Ἑρζεγοβίνης, ἀτυχὴς ἐνίοτε, ἀλλ' οὐδέποτε ἀπολλὺς τὸ θάρρος αὐτοῦ, καὶ ὑποθάλλων ἀδιακόπως τὸν ζῆλον τῶν συνεταίρων του, θεωρεῖται ὡς ὁ ἱδρυτὴς καὶ ἡ ψυχὴ τῆς Μαυροβουνιωτικῆς πατρίδος. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὕρισκεται εἰς τὸ συναξάριον καὶ προσφέρεται μετ' εὐλαθείας, ὑπάρχει δὲ πεποιθήσις παρὰ τῷ λαῷ, καθ' ἣν δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ διήλθε τοὺς αἰῶνας, ὡς ὁ Βαρβερουζ, κοιμώμενος ἐντὸς σπυλαίου, ὅθεν ἡμέραν τινα θέλει ἐξέλθει ἵνα διώξῃ τοὺς Τούρκους ἐκ τῆς Εὐρώπης. Ὁ Ἰβάν δὲν ἦτο μόνον πολεμιστὴς, ἀλλὰ καὶ διοργανωτὴς ὑπὸ δὲ τὴν ἡγεμονίαν αὐτοῦ ἐφάνη χροιά πολιτισμοῦ, ἣν τὸ Μαυροβούνιον δὲν εἶχε γνωρίσει ἕως τότε. Ἡ Βενετικὴ δημοκρατία ὠνόμασεν αὐτὸν Πατρίκιον. Κατὰ τὰ σπάνια διαλείμματα, ἅτινα τῷ ἀφινεν ἢ ἐν τῷ στρατῷ ζῶν, ὁ βοεβόδας ἐπεσκεψέθη τὰς γείτονας χώρας, ὅθεν ἀπέφερε σωτηριῶδεις διδασκαλίας.

Τὸν Ἰβάν διεδέχθη ὁ υἱὸς αὐτοῦ Τζουράτς, ὅστις εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἶχε νὰ ὑποστηρίξῃ νέον πόλεμον κατὰ τοῦ Σουλτάν Βαγιαζίτ τοῦ Βου. Ὁ Βαγιαζήτ ἠττήθη. Τότε ἤρξατο νέα πολεμικὴ περίοδος, καθ' ἣν Τοῦρκοι καὶ Μαυροβούνιοι ἐδιπλάσιασαν τὴν λύσσαν των. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Τζουράτς, ὅπως εὐχαριστήσῃ τὴν σύζυγόν του, εἶχεν ἀποσυρθῇ εἰς Βενετίαν, τὰ παράσημα τῆς Ἡγεμονείας περιῆλθον εἰς χεῖρας τοῦ κλήρου, τῇ συγκαταθέσει τοῦ ἔθνους.

Ἡ βασιλεία αὐτῶν ἐγένετο ἀξιοσημείωτος κατὰ τὰ πολεμικά γεγονότα οὐχ ἦττον τῆς τῶν προκατόχων των, ἡ δὲ ἐπιτυχία τῶν ὀπλων αὐτῶν ἐξηκολούθησεν ἐξασφαλίζουσα

τὴν ὑπαρξιν τοῦ ἀνδρείου λαοῦ, ὃν διώκουν μὲ τὸ ξῖφος ἐκ τῆς μιᾶς χειρὸς μὲ τὸν σταυρὸν ἐκ τῆς ἄλλης. Ὁ Ἰοβάν Βουκοτιῆ ἠλευθέρωσε, τὸ 1524, τὸ φρούριον Γιάτση, ἐν Βοσνίᾳ, ὅπερ 8000 Τοῦρκοι ἐπολιόρκουν, τὸ 1604, ὁ Ἀλῆ πασᾶς, θεωρούμενος ὡς ἀήττητος, ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ Σκούταρι, μετὰ πολλῶν ἡμερῶν μάχην· τὸ 1612 ὁ Μεχμέτ πασᾶς, θεωρούμενος ὡς ὁ πρῶτος στρατηγὸς Τοῦρκος, ἠττήθη.

Τὰ πολεμικὰ ταῦτα ἔργα εἶνε τὸ προανάκρουσμα ἐκείνων, ἅτινα θὰ ἀκολουθήσωσιν. Ἐν ἔτος μετὰ τὴν ἦτταν τοῦ Μεχμέτ πασᾶ, ὁ διάδοχος αὐτοῦ Ἀρσλάν πασᾶς, ἐξεστράτευσε μετὰ 60,000 ἀνδρῶν· ἀλλὰ μετὰ σειρὰν πολλῶν μαχῶν ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ.

Ἐν τούτοις, παρὰ τὰς ἀποτυχίας ταύτας, ἡ Πύλη δὲν ἀπώλεσε τὸ θάρρος αὐτῆς. Ἐτι περισσότερον, τὸ 1623, ἐκήρυξε τὸ Μαυροβούνιον ὑποτελες αὐτῇ καὶ ὅπως ὑποτάξῃ πληθυσμὸν 55,000 ψυχῶν, ἔπεμψε στρατὸν ἐξ 80,000 ἀνδρῶν. Ὁ διοικῶν αὐτὸν Σουλεϊμάν πασᾶς προσέβαλεν ὀρμητικῶς, ἀλλὰ μετὰ 20 ἡμερῶν πάλιν ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῇ ὡς οἱ προκατόχοί του.

Ὁ πόλεμος ἐφαίνετο βραδύνων, ὅτε τὸ 1688, ἡ δημοκρατία τῆς Βενετίας, ἣτις εἶχε συμμαχήσει μετὰ τῆς Αὐστρίας, ὅπως πολεμήσῃ μετὰ σφοδρότητος τοὺς Τούρκους, μετὰ τὴν δευτέραν πόλιορκίαν τῆς Βιέννης, προσεσχάλεσε τὸ Μαυροβούνιον ἵνα λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐκστρατείαν ταύτην. Ὁ βοεβόδας Βογδάνοβιτς ἐδέχθη τὴν πρότασιν ταύτην μετὰ προθυμίας, τῆς δὲ Βενετίας παραχωρησάσης ὅπλα, πολεμοφόδια καὶ στρατιώτας, οἱ Μαυροβούνιοι ἐπανελάβον τὴν διακοπεῖσαν πάλιν καὶ ἐνίκησαν τελείως τὰ τουρκικὰ στρατεύματα εἰς Μοκρίναν παρὰ τὸ Καστελνουόδον.

Μανιώδης ἐκ τῆς ἀποτυχίας, ἣν ὑπέστη ὁ Σουλεϊμάν

πασσᾶς, συνήθροισε τρομερὸν στρατὸν, ὅπως τελειώσῃ διὰ μιᾶς μετὰ τε τῶν Μαυροβουνίων καὶ τῶν Βενετῶν. Ταύτην τὴν φορὰν ἡ τύχη τῶν ὀπλων ἠνόνησε τοὺς Τούρκους. Ἐν συμπλοκῇ λαβούσῃ χώραν εἰς τὸ ὄρος Βερτζέλλη, ἡ νίκη ἔμεινεν αὐτοῖς, χάρις εἰς τὴν λιποταξίαν τῶν Βενετῶν, οἵτινες ἀπεχώρησαν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς μάχης.

Ἀλλὰ οἱ Μαυροβούνιοι δὲν ἔμελλον νὰ καταβληθῶσιν ὑπὸ μιᾶς ἀποτυχίας. Ὅταν εἶδον τοὺς Τούρκους ἠναγκασμένους νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰ κατερημωμένα ὄρη αὐτῶν, ἐπειδὴ δὲν ἠδύναντο νὰ διατηρῶσιν ἐκεῖ τὸν στρατὸν των, ἀνεθάρρυσαν καὶ διετέθησαν μετὰ περισσοτέρου ζήλου ν' ἀνζιάδωσι τὰ ὄπλα. Γενικὴ σφαγὴ τῶν μουσουλμάνων, κατὰ τὴν νύκτα τῶν Χριστουγέννων τοῦ ἔτους 1702, ἐγένετο τὸ σύνθημα τῆς ἐξεγέρσεως. Θέλων δὲ νὰ ἐκδικήσῃ τοὺς ὁμοθρήσκους του, ὁ διοικητὴς τῆς Ἐρζεγοβίνης, εἰσῆλθεν εἰς Μαυροβούνιον μετὰ πολυαρίθμου στρατοῦ, ἀλλ' ἠττήθη. Τὸ 1711 ἐφάνη ἡ προκήρυξις Πέτρου τοῦ Μεγάλου, δι' ἧς προσεκάλει ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς, ἵνα ἐγερθῶσι κατὰ τῶν Μουσουλμάνων. Δυστυχῶς ὅμως, τοῦ Τζάρου παρευθὺς συνομολογήσαντος εἰρήνην, οἱ πτωχοὶ ὀρεινοὶ ἔπρεπε νὰ πολεμήσωσι καθ' ὅλοκλήρου τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ. Κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1712, πλεόν τῶν 100000 ἄνδρες ἐπέσесον κατὰ τοῦ θεάτρου τοσούτων προτέρων σφαγῶν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἡ νίκη ἔμεινε τοῖς ἐλευθεροῖς. Κατὰ τὴν μάχην τῆς Ποδγορίτσας οἱ Τοῦρκοι ἀπώλεσαν 30—40 χιλ. ἀνδρῶν, οἱ δὲ Μαυροβούνιοι, οἵτινες εἶχον κυριεύσει ὀγδοήκοντα σημαίας, ἔλαβον τὴν χαρὰν νὰ ἰδῶσι διασκορπισόμενον ἐν ἀταξίᾳ τὸν κληρονομικὸν ἐχθρὸν των.

Ἐνεκα τοῦ λαμπροῦ τούτου πολεμικοῦ ἔργου, ὁπερ ἐπέφερε προσωρινὴν ἀνακωχὴν, ὁ πρίγκηψ ἐπίσκοπος Βασίλειος, ὁ διοργανώσας τὴν ἐθνικὴν ἀμυναν, ἐπορεύθη εἰς

Πετρούπολιν, ἔνθα ἐπληρώθη τιμῶν καὶ ὠραίων ὑποσχέσεων, ἀπέθανε δὲ τὸ 1766.

Ὁφείλομεν νὰ μνημονεύσωμεν νέαν τινὰ ἐπιχείρησιν τῶν Τούρκων, κατὰ τὸ 1756, ἐπιχείρησιν ἐπίσης ἀκαρπον ὡς αἱ προηγούμεναι. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ Σουλτάνος Μουσταφᾶς ὁ Γ'. ἐπέδραμε τὴν μικρὰν ταύτην χώραν μετὰ 18 χιλ. ἀνδρῶν. Οἱ Τοῦρκοι εἰσῆλθον διὰ τριῶν διαφόρων σημείων τῶν συνόρων. Οἱ Μαυροβούνιοι εὕρισκοντο τοιοῦτοτρόπως κεχωρισμένοι ὅλου τοῦ κόσμου. Τὰ πολεμοφόδια τοῖς ἔλειψαν ταχέως, εἰς σημεῖον ὥστε ἐν φουσέγγιον ἐπληρόνετο ἐν δουκάτον. Τολμηρὰ ὁμῶς πρᾶξις ἔσωσε τὴν χώραν. Συναθροίσαντες τὰ τελευταῖα τῶν ἐφοδία, 500 ἄνδρες τολμηροὶ, ἐπέπεσον κατὰ μοίρας Ὀθωμανικῆς καὶ καταθραύσαντες αὐτὴν ἔλαβον τὰ ὅπλα αὐτῆς καὶ τὴν πυρίτιδα. Τότε ἡ ἐλπίς ἐπανῆλθεν εἰς τὰς καρδίας ὅλων. Ὀλόκληρος ἡ χώρα ἠγέρθη, ἔδραμεν εἰς τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον, ἐφόνευσε 2 χιλ. Τούρκους, ἐκυρίευσε 3 χιλ. ἵππους, 13 χιλ. σκηναὶς καὶ πολυπληθεὲς ὑλικόν.

Οὕτω δὲ το Μαυροβούνιον ἐσώθη.

Πρὸς ἐπίμετρον τῆς τύχης, διαρκούσης σφοδρᾶς καταγίδος, ὁ κεραυνὸς προὔξενησε τὴν ἐκρήξιν δύο ἀποθηκῶν πυρίτιδος, τῆς μιᾶς ἐν τῷ στρατοπέδῳ τοῦ πασσᾶ τῆς Ἀλβανίας, τῆς δὲ ἄλλης ἐν τῷ τῶν Βενετῶν. Διότι κατὰ τὴν ἐκστρατεῖον ταύτην, οἱ Βενετοὶ, οἱ ἀρχαῖοι οὗτοι σύμμαχοι τῶν Μαυροβουνίων, ἔλαβον τὰ ὅπλα κατ' ἐκαίνων, οἵτινες εἶχον σώσει αὐτοὺς πρὸ δύο αἰώνων.

Τῇ 2 Νοεμβρίου 1766 ὁ τουρκικὸς στρατὸς ἐπκνήρχετο εἰς τὰς ἐστίας του, ἐκτεθαρρημένος καὶ ὡσεὶ προσβεδλημένος ὑπὸ δεισιδαιμονίας ἐνεκα ἥττης οὕτως ἀνηκούστου.

Μετὰ τοῦ πολέμου τούτου, περαίνεται ἡ περίοδος ἐκείνου, ἔπερ θέλομεν ὀνομάσει ἀρχαίαν ἱστορίαν τοῦ Μαυροβουνίου.
(ἀκολουθεῖ.)

Τὸ Συμφέρον.

Τῷ Κυρίῳ καὶ τῇ Κυρίᾳ Α — Ω.

Τὸ λεξείδιον τοῦτο σήμερον ἄρχει τοῦ κόσμου. Τίς ἤθελε τὸ πιστεύσει; Καὶ ὅμως οὐδὲν τούτου ἀληθέστερον. Τὸ συμφέρον πάντοτε ἐπέδρα ἐπὶ τῆς τύχης τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἰδίᾳ ἐπὶ τοῦ παρόντος αἰῶνος, ὅστις εἶναι ὁ χρυσοῦς αἰὼν δι' αὐτό.

Ὁ αἰὼν, καθ' ὃν ζῶμεν, ἐν σύμβολον ἔχει, ἓνα σκοπὸν, ἓνα πολιτικὸν ἀστέρα, ἓν ὄργανον, τὸ συμφέρον.

Τὸ συμφέρον ἄγει καὶ φέρει τὰ άτομα, τὸ συμφέρον συνίστησιν ἢ διίστησιν οἰκογενείας, τὸ συμφέρον εἶναι ἡ παγκόσμιος μηχανή, ἡ ἐργαζομένη δι' ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα. Τὸ συμφέρον εἶναι παντοδύναμος ἡλεκτρικὸς σπινθὴρ, μεταδίδων τὸ πῦρ τοῦ Προμηθέως ἢ τοῦ Ἡφαίστου, τῆς ζωῆς ἢ τοῦ θανάτου, μεταξὺ τῶν λαῶν τῆς Γῆς. Τὸ συμφέρον εἶναι ὁ ἀτμός ὁ κινῶν τὴν εὐμετάβλητον ταύτην μηχανήν, εἶναι ἡ χεὶρ ἡ διευθύνουσα τὸν ἀτμόν, εἶναι ὁ νοῦς ὁ σκεπτόμενος περὶ τῆς διευθύνσεως τοῦ ἀτμοῦ, εἶναι ὁ κύριος καὶ ὁ ὑπηρέτης ὁ αὐτός, εἶναι ὁ διατάσσων καὶ διατασσομένος.

Ὅ,τι γίνεται ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ — ἀγνοῶ διὰ τοὺς ἄλλους, — γίνεται διὰ τὸ συμφέρον. Τὸ συμφέρον ἐπιδιώκει ὁ ἄνθρωπος, τὸ συμφέρον ἡ γυνή, τὸ συμφέρον ὁ παῖς. Ὅχι κοινὸν συμφέρον· τοῦτο ἐξηλείφθη ἀπὸ προσώπου τῆς Γῆς. Σήμερον ἐξηχρειώθησαν ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ συμφέροντος καὶ αὐτὰ τὰ εὐγενῆ τῆς καρδίας αἰσθήματα. Σήμερον ἡ καρδία δὲν τρέφεται οὐδὲ ἀνοίγει πρὸ τῆς ἀγνότητος καὶ τοῦ

ἔρωτος, ἀλλὰ στρέφεται πρὸς τὸ συμφέρον, ὡς τὸ ἡλιοτρόπιον πρὸς τὸν ἥλιον.

Τὰ πάντα πράττομεν διὰ τὸ συμφέρον. Ἐργαζόμεθα, τρέχομεν, σπουδάζομεν, ἀνὰ πτυσσόμεθα, σχηματίζομεν φιλίας, ἔχθρας, ἐρῶμεν, προσευχόμεθα, ἐν γένει τὰ πάντα εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν τείνουσι σκοπόν. Ἡ φιλία σήμερον πρὸς μόνον τὸ συμφέρον ἀποβλέπουσα, καὶ δι' αὐτοῦ, ὡς ἡ θρυαλλίς τοῦ λύχνου δι' ἐλαίου, τρεφομένη, σθέννυται εὐθύς, ἐκλιπούσης τῆς πρὸς ζωογόνῃσιν ἀπαιτουμένης ὕλης. Ἡ φιλία, ὁ ἔρως, ἡ ἀφοσίωσις, κενὰί λέξεις σήμερον, χρησιμεύουσιν ὡς προσωπεῖα, ὑπὸ τὰ ὅποια κρύπτεται τὸ πολυθρόλλητον συμφέρον. Διὰ τοῦτο, αἰρομένου τοῦ προσωπείου, αἶρεται πᾶσα σχέσις καὶ ἡ χθесινὴ ἐ γ κ ἀ ρ δ ι ο ς φι λ ι α εἰς ἄσπονδον ἔχθραν καὶ μῖσος μετατρέπεται σήμερον. Ὡς ἐκ τούτου δὲν δύναται ὁ ἐμβριθὴς παρατηρητὴς σήμερον νὰ εὕρῃ ξυνωρίδα Ἀχιλλέως καὶ Πατρόκλου, Φιντίου καὶ Δάμωνος, Γρηγορίου καὶ Βασιλείου. Ὁ ἔρως εἰς μόνον πομπῶδεις καὶ τετορνευμένας περιορίζεται λέξεις, ὥς ἡ ἐκ δραμάτων ἢ ἐκ μυθιστορημάτων ἢ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἐποχῆς κλέπτων ὁ ἐραστὴς ἐμεῖ κατὰ πρόσωπον τῆς ἐρωμένης αὐτοῦ, ἢν ἐκατομμυριάκις καὶ πλέον ἴσως λέγει ὅτι δὲν ἀ γ α π ᾶ, ἀλλὰ λ α τ ρ ε ύ ε ι. Ἡ θρησκεία, ὄνειρον γλυκὺ, ἀποπτάν, εἰς τοῦ ὁποίου τὰς ἀναμνήσεις μόνον ζῶμεν.

Τὸ μᾶλλον θαυμαστὸν κατόρθωμα τῆς θεότητος ταύτης, τοῦ συμφέροντος, εἶναι ἡ ἀκατάληπτος δύναμις, μεθ' ἧς συνδύει χαρακτῆρας ὅλως ἀντιθέτους πρὸς ἀλλήλους· διὰ τοῦτο βλέπομεν χαρακτῆρας εὐγενεῖς πολλάκις κυλιομένους εἰς τὸν βόρβορον τοῦ συμφέροντος, χαμερπεῖς καὶ ποταποὺς γινομένους πρὸ τοῦ ἀγάλματος τοῦ συμφέροντος, εἰς ὃ, ὡς εἰς θεὸν, σπένδουσι, θύουσι, καὶ ὅπερ λατρεύουσι μὲ μερίζονα ἀφοσίωσιν ἢ αὐτὸ τὸ θεῖον.

Καὶ βεβαίως δὲν ἡδύνατο ἄλλως νὰ γείνη, διότι αὐτὴ ἡ κοινωνία εἶναι τεθεμελιωμένη ἐπὶ τοῦ συμφέροντος, διότι ἀντιπρόσωπεύει αὐτὸ τὸ συμφέρον.

ΙΩΑΚΕΙΜ ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ.

Ἀναμνήσεις Βεζούβειοι.

Ὑπὸ Ο. Ι.

Ῥωμαῖος ποιητὴς τεχνολόγος εὐφρυνῶς σκώπτει τοὺς ἀδεξίους ἐκείνους ζωγράφους οἵτινες ἅμα κατορθοῦντες νὰ εἰκονίσωσι μίαν κυπάρισσον νομίζουσιν ἑαυτοὺς καλλιτέχνας. Οἱ τῶν ἡμετέρων χρόνων ἀδέξιοι γραφεῖς ἄρχονται συνήθως ἀσκούμενοι εἰς τὰ χρώματα διὰ παραστάσεως ὄρους ἐκπέμποντος φλόγας ἀπὸ τῆς κορυφῆς, καὶ τὸ ὄρος αὐτὸ ἔχει τὴν ἀξίωσιν νὰ εἰκονίζῃ τὸν μελαγχολικὸν συνάμα καὶ ὄρατον Βεζούβιον. Καὶ ἐν τοῖς καταγωγίσις ἀκόμη ἐκείνοις τῶν παραλίῳν πόλεων ἅτινα δέχονται τοὺς ναύτας μετὰ μακρὸν πλοῦν ἐξερχομένους εἰς τὴν ξηρὰν καὶ τὰ ὁποῖα πᾶν ἄλλο ἢ καλλιτεχνίαν ἀπεμπολοῦσι, δύνασθε νὰ ἴδῃτε, παρὰ τὴν πατροπαράδοτον καὶ καθιερωμένην Γοργόνα, μίαν χρωμάτων παράθεσιν ἐξ ἧς ἤθελέ τις εἰκάσει ὅτι πρόκειται περὶ Βεζούβιου. Ἀλλὰ φρονεῖτε ἴσως ὅτι ὁ ἐπιτηδειότερος καλλιτέχνης δύναται πιστῶς νὰ ἀπεικονίσῃ τὰς καλλονάς, τὴν μεγαλοπρέπειαν, τὴν ποικιλίαν τῶν ἐντυπώσεων ἃς ἐμποιεῖ μία ἐκρηγίς τοῦ περιωνύμου Ἡφαιστείου τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας. Ἐπισκῆφθητε τὸν κόλπον τῆς Νεαπόλεως ἐν τινὶ τῶν ἐποχῶν ἐκείνων καθ' ἃς ὁ Βεζούβιος παρέχει δείγματα τοῦ ἀσθένους αὐτοῦ κοχλασμοῦ, καὶ θέλετε ἐννοήσῃ ὅπόσον ἡ τέχνη ἀδυνατεῖ νὰ παραστήσῃ τὰς ἐκτάκτους ὁρμὰς τοῦ ἀκαταβλήτου τῆς φύσεως ὀργασμοῦ.

Α΄.

Ἀπρηχόμην τῶν Ἀθηνῶν περὶ τὰ τέλη Αὐγούστου τοῦ 1866, ὁπότε φοβερὸν Ἠφραίσιον ἐτάραττε τὴν ψυχὴν μου, ἀνταλάκλασις τῆς ἡρωϊκῆς ἐκρήξεως πολυπαθοῦς τινος νήσου τῆς Μεσογείου. Καθήμενον πάσης συζητήσεως κρείττονα μοι ἐπέβαλλον τὴν ἀνάγκην νὰ ἐγκαταλίπω τὸ πάτριον ἔδαφος ἐν οὕτῳ φλεγμαινούσῃ διατελοῦν καταστάσει, ἀλλὰ παρεμυθούμην ἐκ τῆς ιδέας ὅτι ἔμελλον νὰ ἴδω τέλος τὸν Βεζούδιον πρὸς ὃν ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ἡσθανόμην διάπυρον ἔρωτα καὶ νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν Νεάπολιν ἧς αἱ πρόσφαται τύχαι καὶ περιπέτειαι — αἱ περιπέτειαι ἐκεῖναι ὧς προὐκάλεσαν ὁ πατριωτισμὸς καὶ οἱ μυθικοὶ ἀγῶνες τοῦ Γαριβάλδη — μοι εἶχον ἐμπνέσει τὰς νεανικωτέρας καὶ θαλερωτέρας τῶν ἐντυπώσεων ὧν ἀμυδρὰν εἰκόνα παρίστων αἱ ἐξημμέναι — ὡς τὰς ὠνόμαζον — σελίδες τοῦ Μέλλοντος τῆς Πατρίδος.

Ἡ περικαλλὲς χώρα, εἰς ἣν ὁ εὐσεβὴς Αἰνείας εἶχε μετενέγκει τοὺς ἐφαιστείους θεοὺς τοῦ ἀλωθέντος Ἰλίου, κατεῖχε πάντοτε ἐν τῇ καρδίᾳ μου δευτέραν μετὰ τὴν πατρίδα μου θέσιν, καὶ τὰ αἰσθηματά μου ὑπερβαίνοντα τὴν μεσαιωνικὴν ἐν Ἀνατολῇ τυραννίαν τῶν Βενετῶν καὶ τῶν Γενουηναίων ἐφέροντο ἀκάθεκτα πρὸς τὴν χερσόνησον ἐν ἣ ἤκμασεν καὶ διὰ περιφανοῦς λάμψεως ἐκλείσθη ἡ πρώτη τῶν Ἑλλήνων ῥητορικὴ καὶ φιλοσοφία, ἐν ἣ ἔνδοξοι ἀποικίαι τῶν ἡμετέρων προγόνων καθιέρωσαν τοὺς πρώτους τίτλους τῆς τῶν Δυτικῶν λαῶν εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸ ἡμέτερον ἔθνος. Νήπιος! ἔσπευδον δρομαῖος νὰ ἀσπασθῶ τὴν γῆν τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος, νὰ χαιρετίσω τὴν νῆσον ἐφ' ἧς οἱ Γοργίαι καὶ οἱ Ἑμπεδοκλεῖς καὶ οἱ Γέλωνες ἐγεννήθησκν, νὰ ἐντρυφήσω ἐπὶ τοῦ εἰδαφους τῆς Κύμης ἐφ' οὗ ὠκοδομήθη ἡ πρώτη ἔνδοξος ἑλληνικὴ ἀποικία κατὰ τὸν μαγευτικὸν κόλπον τῆς Παρθενόπης, μὴ γνωρίζων ἀκόμη ὅτι ἔμελλον νὰ ἐπέλθωσι μαῦραι διὰ τὸ ἔθνος μου ἡμέραι καθ' ὧς ἤθελον καταρασθῇ τὴν πρὸς τὰς ἀποικίσεις καὶ τὸν ἐκπολιτισμὸν τῶν ξένων λαῶν εὐ-

γενῇ ὁρμὴν τῶν ἡμετέρων προγόνων, τὴν ὁρμὴν ἐκείνην ἐξ ἧς
 μυριάδες ἀπῆρχοντο ἑλληνικῶν πληθυσμῶν ἐν ἀφανέσι πολλάκις
 ἐθναρίοις συγχωνευθέντων. — Χαρὰς ἔμπλεως ἤκουσα τὸν κυ-
 βερνήτην τοῦ πλοίου ὅπερ μετέφερε τοὺς ἐκ Κερκύρας εἰς Βρεν-
 τήσιον ἐπιβάτας ἐπιφωνοῦντα τὴν διαταγὴν ἥτις σταματᾷ τὴν
 ἀτμήλατον μηχανὴν καὶ μετὰ μείζονος ἔτι συγκινήσεως ἤ-
 κουσα λεμβοῦχον ἕνα μεταξὺ τῶν πολλῶν ἑλληνιστῶν κράζοντα
 « ὀρίστενε κύριοι, ἴς τὴν πατριωτικὴν βάρκα, τὴν Χιότικη. » Χίος
 λεμβοῦχος διακρίνας με μετὰ τοῦ ὑπρέτου μου κατὰ τὰς τρεῖς
 ὥρας μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἐπὶ τῆς πρώτης Εὐρωπαϊκῆς ἀκτῆς
 ἐφ' ἧς ἐπάτουν τὸν πόδα μοι ἐφάνη τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀν-
 τιπρόσωπος τοῦ μεγαλουργοῦ καὶ ἐπιχειρηματίου ἑλληνισμοῦ
 ὅστις οὐδεμίαν χώραν ἀφῆκεν ἀνεκμετάλλετον, ὅστις πᾶν ἔντι-
 μον βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα ἐπιδιώκει εἰς ὅλας τὰς γωνίας
 τῆς γῆς, εἰς ὅλα τοῦ ὀρίζοντος τὰ σημεῖα. Ἐξηκολούθουν λοιπὸν
 ν' ἀπατῶμαι ὑπὸ αἰσθημάτων ἐθνικῆς ὑπερηφάνιας ἐπὶ ἀπατη-
 λῆς ιδέας ἐρειδομένων καὶ τῶν ὁμογενῶν μου τὸν πλάνητα βίον,
 τὸν ἀληθινὸν αὐτῶν ὀλεθρον, νὰ θεωρῶ θρίαμβον τῆς πατρίδος
 μου. Ἡ ἀπὸ τῶν ὀνείρων τῆς ἐθνικῆς παντοκρατορίας ἐξίγεσις
 ὑπῆρξε σκληρὰ συνάμα καὶ ταχεῖα. Ὀλίγας ὥρας μετὰ τὴν ἀπό-
 θασιν εἰς Βρεντήσιον εὕρισκόμεν ἑντὸς σιδηροδρομικῆς ἀμάξης
 ἀπέναντι δύο πολυμελῶν οἰκογενειῶν ὧν ἡ γλῶσσα, Ἰταλικὴ
 καθαρύουσα, ὅσον ἡδυνάμην τότε νὰ συμπεράνω ἐκ τῶν ὀλίγων
 τῆς Ἰταλικῆς γνώσεών μου, ἔρριπτεν ἐν τούτοις εἰς τὸ μέσον
 παραδόξους τινὰς λέξεις διὰ τὴν ἀκοήν μου, οἷον Καραγεωργό-
 πουλον, Πρινάρην καὶ Σταματάκην. Κατὰ τὴν ὀγδόην πρωϊνὴν
 ὥραν ἡ ἀμαξοστοιχία τέως κανονικῶς καὶ διὰ μικρᾶς ταχύ-
 τητος φέρουσα ἡμᾶς εἰς τὴν Φότζιαν ἐσταμάτησεν αἰφνης ὥς
 εἰ δυστύχημά τι συνέβαινε καὶ ἐν τῷ ἀλλαλαγμῷ τῶν ποικίλων
 τοῦ κινδύνου καὶ τοῦ φόβου φωνῶν ἀκούω μίαν τῶν δύο ἐν τῇ
 ἀμάξῃ μητέρων νὰ κράξῃ *Madona mia* Ἰταλιστὶ σφίγγουσα τὸ
 μικρότερον τῶν τέκνων αὐτῆς, ἐνῷ συγχρόνως ἐποίει κατὰ τὴν
 ὁρθόδοξον ἐκκλησίαν τὸ τοῦ σταυροῦ σημεῖον. Ὁ κίνδυνος εὐτυ-

χῶς ἦτο ἐλάχιστος καὶ παρῆλθεν ἀμέσως, ἀλλὰ συνετέλεσεν, ὡς συνήθως εἰς τὰς τοιαύτας περιστάσεις συμβαίνει, νὰ ἐνθαρρύνῃ πάντας τοὺς ἐν τῇ αὐτῇ ἀμάξῃ εὐρισκομένους ὅπως συνάψωμεν γνωριμίαν καὶ σχετισθῶμεν στενότερον ἢ διὰ τῆς θέας ἀλλήλων. Ἀνεκαλύφθη ὅτι εἶχον ἀπέναντί μου δύο οἰκογενεῖας ἐλληνικωτάτης καταγωγῆς ἀλλὰ ἀδελφεῖς τῆς ἐθνικῆς γλώσσης, μὴ σωζομένης πλέον ἢ εἰς τὸ στόμα καὶ τὴν καρδίαν δύο γερόντων, καὶ ἀναγκασθείσας νὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Πάπα καὶ τὸ καθαρτήριον πῦρ, κατὰ τ. διάταγμα τῶν Βουρβόνων τῷ 1828 ἐκδοθέν, ὅπερ ἐπέβαλλεν ἅπασιν τοῖς ἐν τῇ Μεσημβρινῇ Ἰταλίᾳ Ἕλλησι τοὺς δύο αὐτοὺς ὅρους—χωρὶς ν' ἀπαιτήσῃ εὐτυχῶς τὴν πλήρη ἀλλαξοπιστίαν—ὧν ἄνευ ὑπερχεοῦντο νὰ ἀφήσωσι τὸ ἄσυλον τοῦ Ἰταλικοῦ ἐδάφους καὶ εἰς ἄλλας νὰ φύγῃσι χώρας, αὐτοὶ οἵτινες πρὸ δύο περίπου αἰώνων ἕτερον δεσποτισμὸν φεύγοντες εἶχον κατέλθει εἰς Ἰταλίαν. Ὁ γέρον Πρινάρης ἦτο συγγενὴς ὁμώνυμου ἐν Ἀθήναις καθηγητοῦ τῆς ἱατρικῆς, ὁ δὲ γέρον Κ. Καραγιωργόπουλος ὥρμητο ἐξ Ἀργους, ἀμφότεροι δὲ ἐκ παίδων διδάχθέντες τὴν ἐλληνικὴν ὡς ξένην γλῶσσαν κατῴρθωσαν νὰ ἐκμάθωσιν αὐτὴν ἀνασφόμενοι μετὰ τῶν ἐξ Ἀνατολῆς ἐρχομένων συχνάκις εἰς Ἰταλίαν ὁμογενῶν χάριν ἐμπορίου ἢ πρὸς ἐξακολούθησιν ἐπιστημονικῶν σπουδῶν. Ἀλλὰ οἱ γαμβροὶ, οἱ ἑγγονοὶ, οἱ υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες οὐδὲ λέξιν ἐγνώριζον τῆς ἐλληνικῆς, καὶ ἡ ἀμυδρὰ ἔννοια ἣν εἶχαν περὶ τῆς ἐξ Ἑλλήνων καταγωγῆς αὐτῶν δὲν εἶχε καταστῇ ὅπως οὐδὲν φωτεινότερα ἐν τῇ ψυχῇ των ἢ ἀφ' οὗτο ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις καταργήσασα ἔργῳ τῷ 1864 τὸ Βουρβονικὸν διάταγμα τοῦ 1828 καὶ χορηγήσασα σχεδὸν διὰ τῆς βίας εἰς τοὺς ἐξ Ἑλλάδος προσκληθέντας ὀρθοδόξους ἱερεῖς τὸν ἐν Νεαπόλει Ναὸν τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων διὰ διεφιλονεικούν δύο οὐνῖται ἱερεῖς, ἀνεγνώριζε τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρας λατρείας τῶν ξένων θρησκείων εἰς πάντα ἀλλογενῇ, ἕως οὗ πρὸ τριῶν περίπου ἐτῶν κατήργησε καὶ διὰ ῥήτοῦ νόμου ὑπὸ τῶν Ἰταλικῶν βουλῶν ψηφισθέντος τὸ περὶ οὗ ἀνωτέρω ὁ λόγος βάρβαρον διάταγμα. Αἱ δύο ἐκεῖναι οἰκογένειαι ἦσαν ἐκ

τῶν πρώτων ἀρνησασμένων τὸν οὐνιτισμὸν καὶ ἐπανελθουσῶν εἰς τὴν πλήρη λατρείαν τῶν πατρῶν δογμάτων· ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς ἀπάντων τῶν οὐνιτῶν ὁμογενῶν ἀποτελεῖ πάντοτε μικρὰν μειοψηφίαν ἀπέναντι τῶν πολυαριθμῶν ἐκείνων ἐξ Ἡπείρου καὶ ἐξ ἄλλων χωρῶν ἐποίκων τῆς Ἰταλίας Ἑλλήνων ἢ Ἑλληνοαλβανῶν οἵτινες καὶ τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων αὐτῶν ἀπαθελόντες καὶ εἰς Ἱταλοὺς καθολικοὺς ἀλλοιωθέντες εὐρηνταῖ διεσπαρμένοι εἰς τὴν Καλαβρίαν καὶ τὴν Σικελίαν καὶ μόλις που διακρίνονται διὰ τοῦ τίτλου *oriandi Greci* (καταγωγῆς ἑλληνικῆς). Παράδοξός τις διάλεκτος προδιδοῦσα ἀρχαιοτάτων Αἰολοδωρικῶν διαλέκτων τύπους ἀπαντᾷται ἐν τισι κόμμασι τῆς Καλαβρίας, ἡ δὲ χωρική τῶν λαλούντων αὐτὴν ἐνδυμασία καὶ τὰ ἔθιμα αὐτῶν τὰ γαμήλια ὁμοιάζουσι πρὸς τὴν ἐνδυμασίαν καὶ τὰ ἔθιμα Πελοποννησιακῶν τινῶν ἐξοχῶν καὶ ἰδίως τῆς Λακωνίας. Λόγιος φίλος ἐπισκεφθεὶς τοὺς ἐν ὀρειναῖς χώραις τῆς Ἰταλίας ἀπωολότας ὁμογενεῖς αὐτοῦς πλυθισμοὺς πέποιθεν ὅτι οὗτοι εἶχον μεταναστεῦσαι ἐκεῖ ἐκ Πελοποννήσου πολλῶ πρὸ τῆς Ὀθωμανικῆς κατακτῆσεως, πιθανῶς ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν, διότι χαίρουσι μὲν ἀναπολαύντες τὴν ἐξ Ἑλλήνων καταγωγὴν ἀλλ' οὐδὲν τεκμήριον ἐν ταῖς παραδόσεσιν αὐτῶν σώζουσι περὶ τῶν τῆς μεταναστεύσεως χρόνων. Ζωηρὰν τοῦναντίον διατηροῦσι τὴν μνήμην τῆς πρὸ ἐνὸς καὶ ἡμίσεως αἰῶνος μετοικεσίας ἐξ Ἡπείρου εἰς Σικελίαν οἱ ἐπὶ τῆς νήσου ταύτης Ἑλληνοαλβανοί, μνήμην παραδιδομένην ἀπὸ γονέων εἰς τέκνα, καὶ οὕτω περιπαθῶς τοὺς ἐν Ἀνατολῇ ὁμοφύλους αὐτῶν ἀγαπῶσιν, ὥστε δικαίως ὁ ἐκ τῶν μεταναστατῶν τούτων Ἑλλήνων ὀρμώμενος διάσημος πολιτικὸς Κ. Κρίστης ἀπεκατέστη Ἑλλήν μαλλον ἢ φιλέλλην. Καὶ τὴν μὲν θρησκείαν τῶν πατέρων αὐτῶν ἀπώλεσαν, ἀλλὰ, καθ' ἃ ὁ Κωλέττης ἀνέμνησέ ποτε ἐν τῇ τοῦ 1843 Ἐθνοσυνελεύσει τῶν Ἀθηνῶν, ὑπὸ δακρύων θαλερῶν εἰς τὴν ἀνάμνησιν ταύτην καταληφθεῖσθαι, πᾶσαν ἐροτὴν τοῦ Πάσχα, καὶ τοὶ καθολικῶς τελουμένην, ἀνάπτοντες περὶ τὰς μέσας νύκτας λαμπάδας ἀναβάνουσι μετὰ θρησκευτικῆς κατανύξεως καὶ μετὰ καρδίας συντε-

τριμμένης ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὄρους τινός τῆς Σικελίας ψάλλουσιν ὅπως δύνανται ἑλληνιστί τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» τὰς ὁφείας ἔχοντες ἐστραμμένους πρὸς τὴν Ἀνατολὴν καὶ ἰδίως πρὸς τὴν Ἡπειρον, ὅθεν ὑπὸ περιστάσεις σαφέστατα ὑπ' αὐτῶν καὶ ζωηρῶς ἐκτιθεμένας εἶχον κατὰ χιλιάδας πολλὰς ἀπέλθει εἰς Σικελίαν.

(ἀκολουθεῖ.)

ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

ἡ

ΡΑΔΙΟΥΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΕΡΩΣ

Μυθιστορία ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ ὑπὸ Α. Χ. Στεφοπούλου.

(Συνέχεια ἴδε ἀριθ. Δ'. σελ., 120).

— Πολὺ πιθανόν. Ἐπίτρεψόν μοι νὰ ἴδω τὸ δακτυλίδιον. Πρέπει νὰ τὸ ἔκρυψεν ἐπάνω του· διότι διέταξα νὰ τοῦ ἀσφαρῶν ἢ πᾶν τὸ πολύτιμον τὴν ὥραν τῆς συλλήψεώς του.

Ἡ Λουίζα Δουβάλ ἀπέσυρε τὸ δακτυλίδιον ἀπὸ τοῦ μίσου δακτύλου τῆς καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν Φουκέ.

— Τίνος ἄρα σήματα εἶναι αὐτά; — κεφαλὴ ἐλέφαντος μετὰ τῶν λέξεων « Prenez Garde ». Ὡς καὶ αὐτὰ τὰ βασιλικά τῆς Ἀγγλίας ὅπλα ἔχουσι γαλλικὰ καὶ γερμανικὰ ρητά· ὥσει ἡ γλῶσσά των δὲν τοῖς ἔρκει! Ἄς ἴδω, ἔχω που ἐδῶ βιβλίον ἀγγλικῶν σημειώσεων.

Ὁ Φουκέ ἔλαβεν ἀπὸ τινος θέσεως ὑπερμεγέθη τόμον, οὗ ἤρχισε νὰ στρέφῃ τὰ φύλλα.

«Ἐδῶ εἴμεθα,» ἐξακολουθῆσεν, ἐν μέσῳ λεόντων, πανθέρων, κυνῶν, αἰγῶν, πιθήκων, σειρήνων, δαιμόνων, ἰχθύων, περιστερῶν, κοράκων, ἱεράκων κλ! Ποῦ νὰ ἐκρύβησαν αἱ ἐλέφαντες; Ἄ, ἰδοὺ Κεφαλὴ ἐλέφαντος—«Prenez Garde!—ἐνόησα!» καὶ τοῦ Φουκέ τὸ πρόσωπον μειδιῶν ἐφωτίσθη.

— Εἶνε ἄνθρωπος βαθμοῦ: ἡρώτησεν ἡ Λουίζα.

— Περιττὸν νὰ τὸν ἐπανίδῃς: ἦ, τέλος πάντων, καλλίτερον νὰ περιμείνης τὴν ἀνάρρωσίν του, τὴν ὁποίαν πιθανὸν νὰ βραδύνῃ δευτέρᾳ ἐπίσκεψις.

— Τότε δότε μοι τὸ δακτυλίδιον, εἶπεν ἡ Λουίζα.

— Δὲν βρύνεσαι, τέκνον μου! εἶπεν ὁ Φουκὲ ἀνοίγων μικρὸν σιδηροῦν κιβώτιον, ἔνθα ἔθηκε τὸ ἐνθύμιον τοῦ ἀσθενοῦς καὶ ἔλαβεν ἕτερον. «Ἰδοὺ, ἀκριβὴ μου κόρη, ἀδύμας λαμπρὸς, ὁ ὁποῖος. ὡς μοὶ εἶπον, ἀνῆκεν ἄλλοτε εἰς τὴν Ἀγνὴν Σόρρελ. Πῶς ἀστράπτει! λάβε το.

Ἡ Λουίζα ἐφόρεσε τὸν ἀδίμαντα καὶ ἐξέφρασε τὴν περιέργειαν, ἣν ᾔσθάνετο ὅπως μάθη τὸ ὄνομα τοῦ Ἀγγλου, ὑπὲρ οὗ ἔτρεφε ζῶπρὸν ἐνδιαφέρον.

«Ἐὰν σοὶ εἶπω τὸ ὄνομά του, εἶπεν ὁ Φουκὲ, «μοὶ ὑπόσχεσαι νὰ μὴ διαφύγῃ τῶν χειλέων σου;»

— Σοὶ ὑπόσχομαι, ἀπήντησεν ἡ Λουίζα.

— Λοιπὸν, ὑπέλαβε ψυθυρίζων μυστυριωδῶς ὁ Φουκὲ—ὀνομάζεται Δουξ τοῦ Σμίθ.

Ὁ Δεσιὲ παρουσιάσθη φέρων κομψὴν αὐλικοῦ στολὴν καὶ ἡ Λουίζα ἀπῆλθε πρὸς τὰ κατὰ τὴν ὁδὸν Σαίנט Ἐνωρὲ δώματά της. Λοιπὸν, Διεδεσιέ, τί κέρδη; ἡρώτησεν ὁ Φουκὲ.

— Ἀπολύτως τίποτε, κύριε. Ἀπώλεσα ὅλα μου τὰ χρήματα.

— Τὰ ἰδικά σου; τὰ ἰδικά μου ἐννοεῖς βεβαίως.

— Τέλος, εἶνε τὸ αὐτό. Ἡάντοτε ἀπετύγχανον.

— Εἶνε λυπηρὸν.

— Ναί· ἀλλ' ἡ κακὴ αὕτη τύχη εἶνε ἀδύνατον νὰ διαρκέσῃ.

— Οὐδένα παίκτην εἶδον μὴ τρέφοντα τὴν ἐλπίδα ταύτην καὶ μάλιστα μετὰ σπουδαίας ζημίας, Ἀλλ' ἐκτὸς σοῦ τίνες ἄλλοι ἔχασαν;

— Ὁ Μαρκήσιος Δεκαρ ἔχασε περίπου 90000 φρ.

— Κάλλιστα! Χαίρομαι πολὺ. Τίς ἄλλος;

— Ὁ Δουξ τοῦ Καμβραί, 70000.

— Θαυμάσια! Θὰ τὰ φέρῃ τώρα στενά.

— 'Ο Κόμης Δαρδίν, 55000.

— 'Αξιόλογα. Θέλει χωρισθῇ ἐξ ἀνάγκης τῆς 'Ιταλίδος του. Τώρα δὲ εἰπέ μοι καὶ τίνες ἐκέρδησαν;

— 'Ο Μπάγκος κυρίως.

— Θεὸς βοηθήσοι τὸν Μπίνγκον. Βιβιὲ διατί δὲν ἀπατᾷς; Εἶνε ὁ μόνος τρόπος τοῦ κερδίζειν.

— Ν' ἀπατήσω παίζων;

Ἡ Μαρία Σαίντ Σὺρ, πολυτελῶς ἐνδεδυμένη, κεκαλυμμένη ὑπὸ ἀδαμάντων, καὶ κρατοῦσα ἀνὰ χεῖρας θυμασίαν ἀνθοδέσμη, εἰσῆλθε τὴν στιγμὴν ταύτην, καὶ διέκοψε τὴν μεταξὺ Φουκὲ καὶ Δεβιδιὲ ὁμιλίαν. Ὁ τελευταῖος ἀνυπομόνως ποθῶν ν' ἀναχωρήσῃ ἀμείσως ἀπῆλθεν.

«Βασίλισσα τοῦ Κάλλους!» εἶπεν ὁ Φουκὲ, τὰ μειδιάματα ἐκεῖνα προδίδουσι τὴν νίκην σου.

Πόσον κακὸς εἶνε αὐτὸς ὁ ὑπουργός! ἀπήντησεν αὕτη χασηγηθεῖσα. «Ἀλλὰ, πόσον ἐπιτήδειος, εὐφυὲς, πλήρης πλεονεκτημάτων, γενναῖος, καὶ

— Ἄσχημος! — ὑπέλαβεν ὁ Φουκὲ. — Ἦτο κοινωνικός;

— Ἀρκούντως.

— Σοὶ διεκοίνωσέ τι;

— Μέχρι τινός.

— Μέχρι τίνος;

— Ὅτι σὺ ἦσαι ὁ συγγραφεὺς τῶν ἐπιστολῶν «Δίσκ.»

— Εἰς τί στηριζόμενος;

— Εἰς τὸ ὕφος—τὰς ιδέας.

— Ἐ, τὸ ὕφος εἶνε, τῷ ὄντι, ὡς τὸ ἰδικόν μου· ἀλλ' αἱ ιδέαι, πῶς;

— Οὐδεὶς, λέγει, πλὴν σοῦ δύναται νὰ ᾔνε τοσοῦτον εὐγλωττος προκειμένου περὶ ἀληθείας καὶ τιμιότητος.

— ὦ! ὁμοίως σκέπτεται καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ;

— Μάλιστα.

— Εἰπέ τι περισσότερον;

— "Ὡ ναί! ὅτι ὁμοιάζεις πρὸς τὸν Οὐάιλδ τρόπον τινά — ἕνα Ἄγγλον. Ποῖος ἦτο ὁ Οὐάιλδ;

— Εὐτελής κλέπτης, ἀκριβὴ μου' ἀλλ' ἄνθρωπος μεγαλοφυΐας, ἄνθρωπος ἐξοχος, ὁ ἐξοχώτερος ἴσως, ὃν ἀπέκτησέ ποτε ἡ Ἀγγλία—δηλαδή, ἐὰν πιστεύσωμεν εἰς τὸν βιογράφον του. Ὁ Οὐάιλδ ἦτο ἐκ τῶν σπανίων ἐκείνων πνευμάτων, ἅτινα γνωρίζουσι πῶς νὰ ἐξοικονομήσωσι τὸ κακὸν, τὸ ὅποιον θεωροῦσι παντάπασι πολύτιμον πρὸς σπατάλην· ἄνθρωπος, οὐδένα διακρίνων ἐξ ἰδιαιτέρας συμπαθείας, ἀλλὰ τὰ πάντα θυσιάζων πρὸς τὸ συμφέρον ἑαυτοῦ· ἄνθρωπος, μηδέποτε συγχωρῶν τὸν ἐχθρόν του, ἀλλὰ πάντοτε προφυλακτικὸς, καὶ ἐνίοτε βραδέως ἐκδικούμενος ἄνθρωπος, θεωρῶν τὴν καρδίαν ὡς τὴν κυρίαν ἑδραν τοῦ μίσους, καὶ τὴν φυσιογνωμίαν ὡς τὴν τῆς φιλίας. Ὁμ' ἄλλες περὶ τῆς γενναϊότητος τοῦ ὑπουργοῦ σοὶ παρέσχεν ἀπόδειξιν ταύτης;

— Μάλιστα. Μοι ἔδωκε τὴν καρφίδα ταύτην.—Καὶ ἡ Μαρία ἀπέσπασε τὸν κόσμον ἐκ τοῦ στήθους τῆς καὶ τὸν ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Φουκέ. —Δὲν εἶνε λαμπρά;

— Πολύ, καὶ, τῇ ἀληθείᾳ, εἶνε αὕτη ἡ καρφίς, ἣν ἡ Ἰωσηφίνα ἔδωκεν εἰς τὴν σύζυγόν του πρὸ τεσσάρων μηνῶν.

— Τῷ ὄντι.

— Μοὶ δίδεις αὐτὴν τὴν καρφίδα;

— Καὶ βεβαίως—εἶνε ἰδική σου.

— Τῇ προσεχεῖ Κυρικῇ θὰ τὴν βάλλω εἰς τὴν αὐλήν. Θὰ τὴν ἴδῃ ἐπὶ τοῦ στήθους μου, καὶ θέλει ἐρυθριάσει ἐξ ὀργῆς; καὶ εἶτα ὠχριάσει ἐκ φόβου· τὸ κειμήλιον τοῦτο τὸν θέτει εἰς τὴν ἐξουσίαν μου. Θὰ καταστρέψῃ τὴν ἀλαζωνείαν του καὶ σφραγίσῃ τὰ σατυρικά του χεῖλη. Ὡ, πόσον γλυκύ· Ἀλλ' εἰπέ μοι τί συνέβη εἰς τὸ μυστικὸν συμβούλιον;

--- Μόνη ἡ σύνταξις τῶν ἐπιστολῶν τούτων συνεζητήθη καὶ ἀπεφασίσθη, ἐὰν μείνῃ ἄγνωστος ἐπὶ ἓνα ἔτι μῆνα ὁ συγγραφεὺς, νὰ χάσῃς σὺ τὴν θέσιν σου. Ἐὰν μὴ ᾔτο παρούσα ἡ Αὐτοκράτειρα Ἰωσηφίνα ἤθελες τὴν χάσει ἀπὸ τὴν σήμερον.

--- Ὡ, τὸ ἀπεφάσισαν λοιπὸν; Καλῶς, θέλω προλάβει τὴν λίαν πανοῦργον μεγαλειότητά του, πληροφορῶν αὐτὸν ὅτι δὲν ἔχω ἀνάγκην, ὡς κοινὴς τις θεράπων, εἰδοποιήσεως πρὸ μηνός·

Θ·λει δὲ ἐννοήσῃ συνάμα. ἅμα ἴδῃ ὅτι γνωρίζω τὰ ἐν τῇ συμβουλίᾳ συμβάντα, πόσον εἶνε ἐπικίνδυνον τὸ νὰ στερηθῇ τῶν ὑπηρεσιῶν μου. Ἀλλ' ἄκουε, Μαρία. Ἐγὼ ἀνεκάλυψα τὸν συγγραφέα τῶν ἐπιστολῶν τούτων. Τὸν γνωρίζω -- καὶ σὺ θέλεις τὸν μάθει -- καὶ τὸν ἐμπλέξει εἰς τὰ δολώματα τοῦ δικτύου σου, καὶ μάθει τίνες οἱ ἐν Ὀλλανδίᾳ, Ἀγγλίᾳ, Γερμανίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ φίλοι του. Τούτους ποθῶν' ἀνακαλύψω. Αὐτοὶ πρέπει νὰ ἐφεύρῃς πρόφασιν ὅπως, ἐπισκεφθῇς τὴν ἀδελφὴν του. Δύνασαι νὰ τὴν ἐρωτήσῃς ἐὰν εἴχῃ θεραπευτρίδα ὀνόματι Ἰουλίαν Δουπὼν ἢ ἐὰν ἔχῃται ἀληθείας ὅτι προτίθενται νὰ ἐνοικιάσωσι τὴν οἰκίαν των διὰ τὸν προσεχῆ χειμῶνα;

Ἐδῶ εἰσῆλθεν ὁ ταγματάρχης Καρτὺς ἀναφωνῶν, «Φουκέ! Φουκέ! τὸ πτηνὸν ἀπέπτῃ!»

— Ἀληθῶς, ταγματάρχα! παρατήρησεν ὁ Φουκέ, ἡρέμως καλύπτων τὴν βδελυγμίαν του καὶ ὑποκρινόμενος ἀταραξίαν· τὸ ἐγνώριζον ἤδη. Ἐρχεσαι πάντοτε κατόπιν ἐορτῆς μετὰ τὰς εἰδήσεις σου. Γνωρίζεις τί δρόμον ἔλαβον;

— Ὁχι.

— Καλὴν νύκτα, λοιπὸν, ταγματάρχα. Καλὴν νύκτα. Φαίνεται ὅτι δὲν εἶσαι ἀρκούντως πληροφορημένος. Καὶ τοιαῦτα λέγων ὁ Φουκέ ὁδηγήσας μέχρι τῆς θύρας ἀπεχαιρέτησε τὸν ταγματάρχην.

«Βλάξ!» ἀνεφώνησεν ὁ Φουκέ ἐπανελθὼν παρὰ τῇ Μαρίᾳ· πρέπει νὰ τὸν παρατήρησαν. Ὅταν τυχαίως γίνονται κάτοχοι σπουδαίου τινὸς μυστικοῦ, ἀγνοοῦσι πῶς νὰ τὸ μεταχειρισθῶσι· Ἀλλὰ δὲν πειράζει. Θέλω σφραγίσαι ὅλα τὰ πράγματα τοῦ νέου τούτου κυρίου καὶ ἀνακαλύψω τὸ ταχύτερον ποῦ εὕρσκεται. Θὰ τὸν συλλάβω καὶ ἂν ἀκόμη δεήσει νὰ τὸν κυνηγήσω μέχρι τῆς ἄλλης ἄκρας τῆς οἰκουμένης. Μαρία! θὰ ἀπέλθῃς πρὸς δίωξίν του — θὰ κινήσῃς τὴν συμπάθειάν του, καὶ θέλεις τὸν φέρεῖς ἐδῶ — εἰς ἐμὲ — αἰχμάλωτον εἰς τὰς ἀλύσεις τοῦ ἔρωτος.

— Εἶνε ἐπιχείρησις θερμαίνουσα τὴν ψυχὴν μου! Νὰ ἔχω εἰς τοὺς πόδας μου ἐκεῖνον, ὃν καὶ αὐτὸς ὁ Αὐτοκράτωρ φοβεῖται —

ἐκείνον, ὅστις ὕβρισε καὶ ἠνώχλησεν ἐμὲ αὐτὴν καὶ ὅλους τοὺς ἀξιολογωτέρους φίλους μου!

— Ναί· ναί· θέλει γονυπετήσῃ ἐνώπιόν σου καὶ ἀποδεῖξαι ὅτι καὶ αὐτὸς εἶνε ἐπίσης ἀδύνατος ὥς οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι! Αὐτὸς ὁ θρίαμβος σου, Μαρία, θέλει ὑπερῶν τοὺς μέχρι τοῦδε. Ναί· θέλεις τὸν φέρει εἰς αὐτὴν ἐδῶ τὴν αἵθουσαν. Ἄλλ' ἄς διαγράψωμεν τὴν μηχανορραφίαν. Σὺ εἶσαι ἡ Κόμησσαν Καλμὲ—χήρα· Ὁ Δεβιδιέ, ὅστις θὰ σὲ συνοδεύῃ, εἶνε ὁ ἀδελφός σου—κύριος δὲ Κλαφάν. Εἴσθε θερμοὶ τῶν Βουρβόνων φίλοι. Εἴσθε ἐν ἐξορίᾳ (ἐὰν ἀπέπτυχῃ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὁ φίλος, ὅπου θὰ τὸν ἀκολουθήσῃτε ἀμέσως). Θέλω σὲ θέσει εἰς τὰ ἴχνη του. Ἀναπαύθητι τώρα· εἶσαι ἀπληδυσμένη.

(ἀκολουθεῖ.)

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Ο γυναικεῖος ἐγκέφαλος.

Ὅλος ὁ κόσμος ἐπίστευε μέχρι τοῦδε ὅτι ὁ ἐγκέφαλος τοῦ ὠραίου φύλου ἐξισούτο κατὰ τὰς διανοητικὰς δυνάμεις πρὸς τὸν τοῦ ἀνδρικοῦ. Αὐστηχῶς εἶναι πλάνη τὴν ὁποίαν, διακεκριμένος ἀνθρωπολόγος, δι' ἀνατομικῶν καὶ μαθηματικῶν ἀποδείξεων, ἐπεχείρησεν ἐσχάτως νὰ ἐξαλείψῃ. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἄς παρέλθῃ ἐν σιωπῇ, διότι δὲν εἶναι ἀναγκαῖον οὔτε δίκαιον νὰ ἐκτεθῇ ὁ πτωχὸς οὗτος τῆς ἐπιστήμης ἱεροφάντης εἰς τὴν ἐκδίκησιν τοῦ γυναικείου φύλου.

Κατὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔκθεσιν τοῦ σοφοῦ τούτου ὁ γυναικεῖος ἐγκέφαλος καὶ αἱ διανοητικαὶ αὐτοῦ δυνάμεις εἰσι πολλῶν ὑποδεέστεραι τῶν τοῦ ἀνδρός. Καθ' ὅσον δὲ ὁ πολιτισμὸς αὐξάνει καὶ τελειοποιεῖται κατὰ τοσοῦτον ἡ σχετικὴ αὕτη διαφορὰ γίνεται καταφανεστέρα. Οἱ ὑπὲρ τοῦ γυναικείου φύλου ἐνθουσια-

σταί ἐν τῇ πλάνῃ εἰσέτι εὐρισκόμενοι καὶ ὄνειροπολοῦντες τὴν χειραφέτησιν τῆς γυναικός, ὡς ἀναποφεύκτου ἄρρωγοῦ εἰς τὸ ἔργον τῆς κοινωνικῆς ἀνακαινίσεως, πρέπει νὰ ἀποδῶσι πᾶσαν περὶ τούτου ἐλπίδα. Ἄς ἀρκεσθῶσιν οἱ ἀεροθαυῦντες οὗτοι κύριοι ὅτι, ἡ γυνή, τὸ πλήρες ἀκανθῶν τοῦτο ῥόδον τῆς ἀνοίξεως, τὸ αἰώνιον θέμα τῶν ποιητῶν καὶ μυθιστοριογράφων, ὁ παράδεισος καὶ ἡ κόλασις τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ἃς ἀρκεσθῶσιν ὅτι συγκατατίθεται νὰ ἐκπληροῖ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον τὰ ἀρμόζοντα αὐτῇ οἰκιακὰ καθήκοντα καὶ χρέη. Ἐὰν ἤθελε ἡδύνατο νὰ ὑπεκφύγῃ καὶ ταῦτα.

Κατὰ τὰς νεωτέρας ἐπιστημονικὰς εἰδήσεις καὶ τὴν γνώμην τινῶν ἡ πρωτογενῆς τῆς ἀνθρωπότητος κατάστασις εἶναι μᾶλλον ἐπιθυμητή. Ἐρωτήσατε περὶ τούτου τὸν σοφὸν καθηγητὴν Χοϊκελ, τὸν εὐτυχῆ τοῦτον νεωτεριστὴν, εἰς τὸν ὁποῖον ἀπλοῦν λεξικολογικὸν μορίδιον ἀρκεῖ διὰ νὰ γονιμοποιήσῃ τὴν μᾶλλον ἀμφίβολον ἰδέαν, τὸν Χαϊκελ τὸν ἀνακαλύψαντα τὰ πιθηκοειδῆ, προμαστοφώρα καὶ προταμνιοφώρα ἔντα καὶ ἅπασαν τὴν σειράν τῶν σεβασμίων τούτων προγόνων τοῦ ἀνθρώπου μέχρι τῶν πρωτίστων (πρωτογενῶν) τὸν Χαϊκελ τέλος, ὅστις ἀπεφάνθη ὅτι κατὰ τοὺς πρώτους ἐκείνους τῆς δημιουργίας χρόνους ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶχεν ἀνάγκην ἄρρωγοῦ, δὲν εἶχεν ἀνάγκην τῆς γυναικός. Εὐδαίμων κατάστασις διὰ τὴν ὁποῖαν καὶ αὐτοί, οἱ εὐτυχῆ οἰκιακὸν βίον σήμερον διαγόντες, δύνανται νὰ φθονήσωσι τοὺς προαδამιαίους ἡμῶν προπάτορας.

Ἀλλὰ ἐάν τις παρέλθῃ τοὺς χρόνους τῶν ἀσαφῶν καὶ ἀγόνων τούτων θεωρίων, συγχάρων τὸ πολὺ ἐκείνους οἵτινες δὲν ἀπαξιοῦσι νὰ νομίζωσιν ὅτι ἐξήχθησαν ἐκ τῆς πλευρᾶς τεῦ Ἀδάμ, φθάνει εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ ἡὺς τοῦ ἀνθρωπίνου βίου ἀνατέλλει· διακρίνει δὲ ἐν τῇ ἀμυδρᾷ αὐτῆς λάμπει τὴν γυναῖκα ἐργαζομένην καὶ καταγινομένην εἰς τὰ βαναυσότερα ἔργα τῶν προϊστορικῶν οἰκικῶν ἀναγκῶν· ἀναφέρεται ὅτι πολλὰ ἐργαλεῖα λίθινα καὶ ὀστέινα φέρουσι τὰ ἔχνη τῆς λεπτοφυοῦς αὐτῆς χειρὸς, καὶ

ὅτι αὐτὴ ἐκαλλιέργει τὴν γῆν. Ὁ ἀνὴρ, κυνηγὸς καὶ φίλερις, δὲν διέφερε σχεδὸν αὐτῆς κατὰ τὰς διανοητικὰς δυνάμεις. Τὰ ἀνδρικά κρανία τὰ ἀνευρεθέντα ἐν τινι σπηλαίῳ τῆς Λοζίρης (Γαλλίας) εἰσὶ χωρητικότητος 1606 ἑκατοστομέτρων κυβικῶν, τὰ δὲ τῶν γυναικῶν 1507, διαφέρουσι δηλ. κατὰ 100. Τὰ σύγχρονα παρισινὰ κρανία τῶν μὲν ἀνδρῶν κατὰ μέσον ὅρον εἰσὶ χωρητικότητος 1558 κυβικῶν ἑκατοστομέτρων τὰ δὲ τῶν γυναικῶν 1337, ἤτοι διαφέρουσι κατὰ 221 ἑκατοστόμετρα.

Ἐκ τῶν παρατηρήσεων τούτων ἐξάγεται ὅτι ἡ γυναικεία διανοητικὴ πτώσις δὲν ἐπιδέχεται ἀμφιβολίαν· ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο φύλων προχωρεῖ αὐξάνουσα ἀπὸ τὰς κατωτέρας κατὰ τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν φυλᾶς πρὸς τὰς ἀνωτέρας· λ. χ. εἰς τοὺς παρίας τῶν Ἰνδιῶν ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν γυναικείων καὶ ἀνδρικών κρανίων εἶναι 19 κυβικά ἑκατ. εἰς τοὺς τῆς Πολυνησίας 119· εἰς τοὺς ἀρχαίους Αἰγυπτίους 137· εἰς τοὺς Μεροβιγγιανούς 165 καὶ εἰς τοὺς σημερινούς Παρισινούς 222.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος καὶ πρὸς ἀποφυγὴν εὐλόγων ἀντιπαρατηρήσεων ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ διαφορὰ τοῦ ἀναστήματος τῶν δύο φύλων· μικρὸν ἀνάστημα ἐμπεριέχει ἀναγκαίως καὶ ὀλιγωτέρας κρανιολογικὰς ιδιότητας· τὰ δὲ ἀποτελέσματα ἐκ τῆς ἐρεῦνης τοῦ κατὰ μέσον ὅρον βάρους τῶν ἐγκεφαλῶν ἴσων ἀναστημάτων ἀπέδειξαν ὅτι ὑπάρχει διαφορὰ κατὰ 172 ἑκατοστ. ὑπὲρ τοῦ ἀνδρικοῦ ἐγκεφαλοῦ.

Εἶναι ἀληθές ὅτι γυναῖκες πνευματώδεις ἀνεφάνησαν πολλάκις καὶ ἀναφαίνονται. Ἐὰν δὲ εἶχον τὴν ἀπαιτουμένην εὐκαιρίαν πρὸς τὸ γράφειν πᾶσαι ἴσως θὰ ἐπέδιδον εἰς τὴν ἐπιστολογραφίαν. Ὑπῆρξαν γυναῖκες συγγραφεῖς καὶ μία ἐξ αὐτῶν συγκαταριθμεῖται μεταξὺ τῶν πολυμαθεστέρων ἀνθρωπολογιστῶν. Πολλαὶ δὲ διεκρίθησαν καὶ διακρίνονται εἰς τὰς ἐξετάσεις, ὅς ὑφίστανται ἐν τῇ ἱατρικῇ ἐπιστῇ. Ἄλλ' ἴσως ἡ νοσρὰ αὕτη τοῦ γυναικείου φύλου ἐκλαμψίς εἶναι τὸ κύκνειον αὐτοῦ ἄσμα.

Ἡ κοινὴ πρόσδος ἐπροξένησεν εἰς τὸν γυναικεῖον ἐγκέφαλον ἀπώλειαν ἑκατὸν τοῦλάχιστον γραμμαρίων ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ'

ἢν αὕτη εἰργάζετο λιθοτομοῦσα. Τί δὲ θέλει συμβῆ ἔνν πραγμα-
τοποιηθῇ ποτε ἢ τῆς γυναικὸς τοσοῦτον ἐπιθυμητὴ χειραφρέτησις
ἥτις θὰ ἐκθέσῃ αὐτὴν εἰς ἄμεσον μετὰ τοῦ πολιτισμοῦ προστρι-
βὴν πολλαπλασιάζουσα καὶ διαποικίλλουσα τὰς ἀσχολίας αὐτῆς ;
Σήμερον ἤδη αἱ γυναῖκες παρουσιάζουσι τὸν ὑποδεέστερον τύπον
τῆς ἀνθρωπίνης ἀναπτύξεως, διότι κατὰ τὴν διάνοιαν ὁμοιοῦνται
πρὸς τὰ παῖδιά καὶ τοὺς ἀγρίους μᾶλλον παρὰ πρὸς νεανίσκον
πεπολιτισμένον. Δὲν δύναται τις νὰ ἀρνηθῇ ὅτι ὑπάρχουσι καὶ
γυναῖκες διακεκριμέναι καὶ ἀνωτέρας τινας διανοητικῆς ἀξίας·
ἀλλ' εἰσὶν ἐξαιρέσεις, ὅπως ἡ γέννησις τέρατος οἰουδήποτε ὡς φέρ'
εἰπεῖν γορίλλου μὲ δύω κεφαλὰς.

Ἐν τούτοις φυσικαὶ τινες ιδιότητες τῆς γυναικὸς ἀκαταμάχη-
τοι ἔστωσαν καὶ ἐξ ἐνστίχτου, μετριάζουσι τὴν πικρίαν τῶν ἀνω-
τέρω ἐκτεθέντων ἐπιστημονικῶν συμπερασμάτων. Ἄς πιστεύσῃ
δὲ ὅστις θέλῃ ὅτι ἡ σκέψις αὕτη δὲν γίνεται ἀπὸ ἀπλῆν γυναι-
καρέσκειαν. Εἶναι ὅμως λυπηρὸν ὅπως δὴποτε νὰ ἀναγκάζηται
τις νὰ βεβαιοῖ ὅτι, τὸ θελκτικὸν ὄν, τοῦ ὁποῖου ἐπὶ τέλους εἰμεθα
δούλοι, εἶναι πολλὸ ὑποδεέστερον ἡμῶν καὶ ὅτι προϊόντος τοῦ
χρόνου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ θὰ καταντήσῃ, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ
κρανιολόγου τούτου, νὰ μὴν ἔχῃ κ ο υ κ ο ὕ τ σ ι μ υ α λ ό ν.

(Ἐκ τῶν Νέων Ἰδεῶν.)

Ὁ ἔρως τῆς πατρίδος.

Οὐράνιος ἔρως χυθεὶς ἐκ τῶν κόλπων
τοῦ Κτίσαντος τοῦτο πανσόφως τὸ πᾶν
στὴν φύσιν τῶν ὄντων τὴν ἑδραν τοῦ ἔχει,
ἐν θεῷ δεσμῷ τὰ κρατεῖ, τὰ συνέχει,
ἐκχέει ζῶν ἐν αὐτὰ ἱερὰν.

Πνοή του εἶν' αὐτ' ἡ γλυκεῖα ἁρμονία,
τὰ ἔργ' αὐτὰ ἥτις τῆς θεῆς χεῖρὸς,
μὲ ἑξάλλον χάριν ἀφθάρτως καλλύνει,
καὶ θάλασσαν, γῆν, οὐρανὸν ἐκπαιδρύνει·
Πατρίδος δ' ὁ ἔρως αὐτοῦ εἶν' λαμπρός.

Ἐράσμιος φθόγγος· ὦ! οὗτος ἐκρλέγει
καρδίας γενναίας· ἡρώων ἀνδρῶν.
Κινεῖ εἰς ἐνδόξους αὐτοὺς ἐνεργείας,
ὕψοι εἰς ἰδέας μεγίστης ἀξίας,
ἐντὸς οὐρανίων τοὺς ἄγει χορῶν.

ὦ Ἔρως θεσπέσι' ὁ πρὸς τὴν πατρίδα,
τὴν θεῖαν Ἑλλάδα σου ἔδραν κλεινὴν
ἐξελέξες ὄντως ἐκ πάντων τῶν τόπων,
καρδίαι πολλῶν σὲ λατρεύουν ἀνθρώπων,
τιμὴν πνυταχοῦ σοὶ προσφέρουν κοινὴν.

Ἀλλὰ βωμὸν ἅγιον, ἀκτινοβόλον,
ἐξ οὗ ζωηφόρον ἐκπέμπεται πῦρ,
τὴν εὐφλεκτον ἔπχει καρδίαν Ἑλλήνων
καὶ μάλιστα τῶν θαυμασίων ἐκείνων
ἀρχαίων, οὓς ἄδυτος δόξης ἀστήρ

Ἐλάμπρυνεν· εἴθε καὶ Ἑλλήνων τῶν νέων,
θερμὸς νὰ σοὶ εἴνῃ ἡ καρδία βωμὸς,
εἰς πράξεις αὐτοὺς νὰ ἐγείρης γενναίας,
εἰς σκέψεις ὑπὲρ τῆς πατρίδος ὡραίας
νὰ παύσῃ δακρύων τῆς πᾶς σταλαγμός.

ΣΑΠΦΩ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Περίληψις ἐκθέσεως ἀναγνωσθείσης κατὰ τὰς ἀρχαιρεσίας
τοῦ Ἑλλ. Συλλόγου «Ἑρμῆς», γενομένης τῇ 4 Μαρτίου
1879, ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ κ. Α. Χ. Στεφοπούλου, περὶ
τῶν κατὰ προεδρείαν του ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου.

Κατὰ τὸν κ. πρόεδρον, εἰς διάστημα ἑξ μηνῶν ἐνεγράφησαν
εἰς τὸ Μητρώον τοῦ Συλλόγου 57 μέλη, ὧν 39 τακτικά, 16 ἀν-
τεπιστέλλοντα καὶ 2 ἐπίτιμα. Ἐκ τούτων, παρητήθησαν μὲν 3
ἀντεπιστέλλοντα, διεγράφησαν δὲ, ἕνεκα καθυστερήσεως τῶν συν-
δρομῶν αὐτῶν, 6 τακτικά καὶ 1 ἀντεπιστέλλον. Ἐὰν δὲ εἰς
ταῦτα προστεθῶσι καὶ τὰ κατὰ Α'. συλλογικὸν ἔτος ἐγγραφέντα
50 μέλη, ὧν 43 τακτικά, 6 ἀντεπιστέλλοντα καὶ 1 ἐπίτιμον, ὁ
ἀριθμὸς τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου ἀνέρχεται εἰς 97, ὧν 76 τα-
κτικά, 18 ἀντεπιστέλλοντα καὶ 3 ἐπίτιμα, οἱ κκ. Α. Παράσχος

ἔξοχος ποιητῆς τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, Ο. Ἰάλεμος, πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου καὶ Χ. Χατζηχρήστου, Σχολάρχης τῆς ἐν Πέρα Σχολῆς τῆς Παναγίας.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν τοῦ Συλλόγου συνεδριάσεων ἀπὸ τῆς 4 Σεπτεμβρίου 1878 μέχρι τῆς 4 Μαρτίου 1879 ἀνῆλθεν εἰς 24, ὧν 20 τακτικαὶ καὶ 4 ἑκτακτοί. Κατὰ τὰς συνεδριάσεις ταύτας ἐγένοντο 8 ἀναγνώσματα καὶ διαλέξεις.

Ἐκτὸς δὲ πολλῶν ἄλλων σπουδαίων ἀποφάσεων ὁ Σύλλογος προέβη εἰς τὸν διορισμὸν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ ἐν Ἀθήναις μὲν τοῦ κ. Ε. Κυριακίδου, ἐν Μασσαλίᾳ δὲ τοῦ κ. Ε. Δουλᾶ. Εἰς τὸν Ἀ΄ τῶν κυρίων τούτων ὁ κ. πρόεδρος ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ καὶ τοῦ Συλλόγου, διὰ τὸν ἀκάματον ζῆλον, μεθ' οὗ τὰ καθήκοντα τοῦ ἀντιπροσώπου ἐξετέλεσε. Ὁ Σύλλογος προέβη ἐπίσης εἰς τὴν ἀνακήρυξιν, ὡς ἐπιτίμου προέδρου αὐτοῦ, τοῦ φιλογενεσστάτου καὶ ἀκαμάτου εὐεργέτου τοῦ ἔθνους Κυρίου Κωνσταντίνου τοῦ Ζάππα, ἐπιθυμῶν διὰ τῆς πράξεως ταύτης νὰ ἐκφράσῃ τὰ ἀγνὰ τῆς εὐγνωμοσύνης αὐτοῦ αἰσθήματα πρὸς ἄνδρα πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως εὐεργετήσαντα καὶ εὐεργετοῦντα τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ τροπάντων τὴν σπουδάζουσαν Ἑλλ. νεολαίαν.

Ἐκτακτοὶ ἐπιτροπαὶ ἐξελέγησαν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τέσσαρες.

Ἀον Ἐπιτροπὴ θεατρικῆς παραστάσεως. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη διωργάνωσε κατὰ τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον θεατρικὴν παράστασιν ἐπιτυχοῦσαν πληρέστατα, τὰ 213 τοῦ καθαροῦ προέοντος τῆς ὁποίας διετέθη ὑπὲρ τῆς ἐν Φερίκιοι δημοτικῆς Σχολῆς.

Βον Ἐπιτροπὴ Λαχείου. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη σκοποῦσα τὴν ἐκδοσιν λαχείου πρὸς ὄφελος τοῦ Συλλόγου, ἐξέδωκεν ἤδη τὰ ἀναγκαῖα γραμμάτια. Πολλαὶ ἐλπίδες ὑπάρχουσι περὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ λαχείου τούτου.

Γον Μουσικὴ ἐπιτροπὴ. Σκοπὸς τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ἐστὶν ἡ ἀκριβὴς καὶ μετ' ἐπιστασίας μελέτη τῆς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων πορείας τῆς μουσικῆς καὶ ἡ δι' ἐκθέσεως ἀναγνωσθησομένης ἐν συνεδριάσει τοῦ Συλλόγου καὶ καταχωρηθησομένης εἰς τὸ περιοδικὸν αὐτοῦ ὑπόδειξις τῶν μέσων, δι' ὧν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀναζωπύρνησις καὶ διάδοσις τοῦ πρὸς τὴν σπουδὴν τῆς μουσικῆς ζήλου τῶν Ἑλλήνων. Ὅσα τῶν μέσων τούτων κρίνῃ κατάλληλα καὶ δυνατὰ ὁ Σύλλογος θέλει προσπαθῆσαι νὰ τὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν.

Δον ἔξελεγκτικὴ ἐπιτροπὴ, πρὸς ἐξέλεγχιν τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ Συλλόγου. Ἐκτὸς τῶν τεσσάρων τούτων ἐπιτροπῶν, ἀποφάσει τοῦ Συλλόγου, ὁ Ταμίας, ὁ εἰδικὸς Ταμίας καὶ ὁ Βιβλιοφύλαξ ἀποτελείσῃσι διαρκῇ ἐπιτροπὴν φροντίζουσαν περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ Συλλόγου, ἐκτὸς τῆς τοῦ περιοδικοῦ ἀνατεθείσης εἰς τὴν Φιλεκαπαιδευτικὴν ἐπιτροπὴν.

Μολοντί κατὰ τὸ ἀπὸ 4 Σεπτεμβρ. παρελθόντος ἔτους ἐξάμηνον διάστημα μόλις 50 βιβλ. αἰδωρήθησαν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Συλλόγου, ἐν τούτοις τὸ ἀναγνωστήριον αὐτοῦ ἐπλουτίσθη δι' ἱκανῶν περιοδικῶν καὶ ἡμερησίων.

Πρὸς τοὺς διευθυντὰς καὶ ἐκδότας τῶν ἡμερησίων καὶ περιοδικῶν τούτων ὁ κ. πρόεδρος ἐκφράζει τὴν ἀπειρον εὐγνωμοσύνην τοῦ Συλλόγου διὰ τὴν προθυμίαν, μεθ' ἧς ἔσπευσαν ἀνταλλάζοντες τὰ φύλλα αὐτῶν μετὰ τὸ περιοδικὸν αὐτοῦ, καὶ ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα ὅτι εἰς τὸ μέλλον θέλουσιν ἐξακολουθεῖ δεικνύοντες τὰ αὐτὰ πρὸς τὸν Ἑρμῆν ἀγαθὰ καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα.

Αἱ εἰσπράξεις τοῦ Ταμείου εἰς 2½ μῆνας ἀνῆλθον ἐν ὧν εἰς Γρ. 11,115 εἰς χαρτονόμισμα, τὰ δὲ ἔξοδα αὐτοῦ εἰς 11,573 γρ. ὡς ἐξῆς:

Εἰς καθημερινὴν χρῆσιν τοῦ Συλλόγου	γρ. 2681
» τυπογραφικὰ περιοδικῶν 5 μηνῶν	6214.50
» χρῆσιν βιβλιοθήκης καὶ ἀναγνωστηρίου	178
» τὴν ἐν Φερικίῳ δημοτικὴν σχολὴν	2500
Τὸ ὅλον Γρ.	11573.50

Ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι ὑπάρχει ἔλλειμμα ἐκ γρ. 458.50, ὕπερ ὅμως εἶνε ἰδανικὸν καθ' ὅτι τὸ ὄν φυλλάδιον τοῦ περιοδικοῦ δὲν διενεμήθη ἔτι καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν εἰσπράχθησαν αἱ συνδρομαὶ αὐτοῦ.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΕΡΜΗΣ

Σύγγραμμα Περιοδικόν ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ἀπρίλιος 1879.

ΕΤΟΣ Α΄.

ΔΡΙΘ. Ζ΄.

Η ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Μ. τοῦ Γένους Σχολή.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Τότε ὁ εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ἀρθεὶς Γρηγόριος ὁ ΣΤ΄ ὁ ἐκ Σερρών μεταπεμψάμενος κατὰ τὸ 1836 τὸν Σαμουήλ, μητροπολίτην ἤδη Μεσημβρίας, πρὸ ἐνὸς ἔτους μετατεθέντα ἐν αὐτῇ, ἐγκατέστησεν αὐτῷ Σχολάρχην τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, μετατεθείσης πάλιν εἰς τὴν Ξηρὰν Κρήνην συνδρομῇ καὶ σπουδῇ τοῦ περιφανοῦς ἐκείνου ἀνδρὸς Ἀριστάρχου τοῦ Μεγ. Λογοθέτου, μενούσης ἅμα καὶ τῆς ἐν Φαναρίῳ προκαταρκτικῆς. Προσελήφθη δὲ καθηγητῆς τῶν Γραμματικῶν παρὰ τοῦ Σαμουήλ, Κωνσταντῖνος ὁ Εὐθυβούλης, ἀκροατῆς μὲν αὐτοῦ πρότερον, εἴτα δὲ τοῦ Ν. Λογάδου ἐκ τῶν δοκιμωτέρων, ἐπιμελὴς καὶ φιλόπονος, ἐντριβὴς περὶ τὴν Ἑλληνικὴν καὶ τὴν ἐγκύκλιον μάθησιν. Ἐπειδὴ δ' οὗτος κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἐπιθυμίαν δαπάνη τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἀπεδήμησεν εἰς Εὐρώπην (1839) πρὸς σπουδὴν ὑψηλοτέρων μα-

θημάτων, ἐπ' ἀγαθῷ καὶ ὠφελείᾳ τοῦ ἔθνους, ἡ Μ. Ἐκκλησία προτροπῇ καὶ συστάσει τοῦ ἀειμνήστου Σαμουήλ, μετεκαλέσατο τὸν ἐκ τῆς Αἴνου ἐπὶ μαθήσει διακρινόμενον Ἰωάννην τὸν Φιλαλήτην, τὸν καὶ νῦν εἰσέτι, καὶ τοι ὑπέργερρον, εὐκλεῶς ἐν τῇ Σχολῇ διδάσκοντα μαθητὴν μὲν τοῦ Ν. Λογάδου καὶ Σαμουήλ, ἔπειτα δὲ φοιτήσαντα καὶ εἰς τὸ τῆς Ἑλλάδος Πανεπιστήμιον, ἐγκρατῇ τῆς Φιλολογίας, Λατινικῆς τε καὶ Γαλλικῆς, καὶ Μαθηματικῶν καὶ Φιλοσοφίας οὐχὶ ἄμειρόν. Οὗτος ἀφικόμενος ἐνταῦθα προθύμως ἀνεδέξατο τὴν τῶν Γραμματικῶν διδασκαλίαν, τῆς Γεωγραφίας καὶ τῶν στοιχειωδῶν Μαθηματικῶν, ἀνακουφίσας οὕτως ἀπὸ τοῦ πολλοῦ βάρους τῶν μαθημάτων τὸν ἤδη γηραιὸν αὐτοῦ διδάσκαλον Σαμουήλ, διδάσκοντα τότε τὴν Φιλοσοφίαν, Ρητορικὴν καὶ Θεολογίαν, προσληθὲντος καὶ ἐτέρου διδασκαλοῦ τῶν ἐλασσόνων τάξεων. Τότε ἐν τῇ Σχολῇ εἰσέχθη ἡ Ἱστορία, τὰ Λατινικά, (ὧν διδάσκαλος ἦν ὁ γηραιὸς καὶ πολυεστὼρ Σκαρλάτος ὁ Βίλκιος), ἡ Γαλλικὴ καὶ ἡ Φυσικὴ (ὑπὸ τοῦ Κ. Μ. Κοντογούρη διδασκόμεναι), καὶ ὁ τῶν Μαθηματικῶν κύκλος κατέστη εὐρύτερος· ὅτε δὲ καὶ ὁ Κ. Εὐθυβοῦλης, ἐπιδημήσας ἐξ Εὐρώπης, τὴν τῶν ὑψηλωτέρων Μαθηματικῶν διδασκαλίαν καὶ μετὰ ταῦτα τῆς Φιλοσοφίας ἀνέλασε, λαμπρὸν τὸ μέλλον ὑπέβαινε τῇ Σχολῇ. ἄρξασμένη ἐπὶ τὰ μείζω χωρεῖν καὶ προάγεσθαι. Ἀνατεθείσης δὲ καὶ τῇ Ρητορικῇ τῷ Κ. Ι. Φιλαλήτῃ, ὁ Σαμουήλ διετέλει σχολαρχῶν καὶ τὴν Θεολογίαν διδάσκων, ἄχρις οὗ (κατὰ τὸ 1847), παραιτηθεὶς διὰ γῆρας τῆς Σχολαρχίας, διεβίου ἀπὸ τῶν μαθημάτων σχολάζων, καὶ μέχρι τοῦ 1855 ζήσας εὐκλεῶς, ἀπηλλάγη τοῦ βίου. Ἀπὸ τῆς σχολαρχίας τοῦ Σαμουήλ τὰ τῆς Σχολῆς μετεβλήθησαν, καὶ τὰ μαθήματα αὐτῆς διενεμήθησαν εἰς πλείονας διδασκάλους, οὕτως ὥστε ἕκαστος διδάσκαλος ἐν ἡ δύο τὸ πολὺ μόνον μαθήματα νὰ διδάσκη. Σχολάρχαι δὲ καὶ ἐπὶ αὐτῆς καθίσταντο Ἀρχιερεῖς περὶ τὴν τάξιν καὶ εὐκοσμίαν καὶ τὴν ἄλλην διοίκησιν τῆς Σχολῆς ἀσχολούμενοι, ἀπηλλαγμένοι δὲ πάσης διδασκαλίας, μέχρις οὗ ἡ Σχολὴ περὶ τὰ τέλη τοῦ 1849 μετετέθη αὐθις εἰς Φανάριον, ἐνθα καὶ σήμερον δια-

μένει, διαιρεθεῖσα εἰς δύο ἰδιαίτερα τμήματα, τὸ Σχολεῖον καὶ τὸ Γυμνάσιον, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἐπὶ εἰκοσαετίαν διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ γηραιοῦ καὶ ευκλεοῦς καθηγητοῦ τῆς Σχολῆς, Γεωργίου τοῦ Ραφῆνη, τοῦ ἐσχάτως εἰς Κύριον ἀποδομήσαντος, ἐξακολουθεῖ καὶ νῦν παρασκευάζον ἐν τοῖς Προκαταρκτικοῖς μαθήμασι τοὺς διὰ τὸ Γυμνάσιον μαθητάς· τὸ δὲ ὁσημέραι ἔκτοτε ὑπὸ διαφόρων σοφῶν σχολάρχας προαγόμενον καὶ ἤδη ἐκ 300 περίπου μαθητῶν συγκείμενον, ἐν ᾧ διδάσκονται ὑπ' ὧν καθηγητῶν τὰ Ὀρθοπεδικὰ, τὰ Ἑλληνικὰ, τὰ Λατινικὰ, ἡ Φιλοσοφία, ἡ Ῥητορικὴ, ἡ Γενικὴ Ἱστορία, αἱ Φυσικαὶ καὶ Φυσιολογικαὶ ἐπιστῆμαι, τὰ Μαθηματικὰ, τὰ Γαλλικὰ καὶ τὰ Ὄθωμανικὰ, κατηρτίσθη καὶ μετεμορφώθη εἰς ἀληθὲς Εὐρωπαϊκὸν Γυμνάσιον.

Οὕτω λοιπὸν ἡ μεγάλη αὕτη καὶ πρεσβυγενὴς τοῦ Γένους Σχολὴ μετὰ τοσούτων ἐτῶν παρέλευσιν ἐν ὧραις χειμερίαις καὶ καιροῖς χαλεποῖς, περιεσώθη μέχρις ἡμῶν, διαφυλάξασα ἀπὸ μυρίων κινδύνων ἀκραιφνῆ καὶ ἀλώθητον τὸ προσφιλὲς ἡμῶν κειμήλιον, τὴν πατρῶν ἡμῶν περιουσίαν, τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Χάρις αἰδίοις τούτου ὀφείλεται καὶ εὐγνωμοσύνη τῇ τε μητρὶ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ, ἣτις οὐδέποτε ἐπαύσατο πολυειδῶς τὰς Μούσας θεραπεύουσα καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν ἑαυτῆς τέκνων σωτηρίας καὶ εὐδαιμονίας μεριμνῶσα, εἰς τοὺς μακαρίους ἐκείνους ἱεροφάντας καὶ θεράποντας τῶν Μουσῶν, οἵτινες οὔτε χρημάτων φειδόμενοι, οὔτε κόπων, μετὰ ἀοκνοτάτης δὲ προθυμίας ἀγωνιζόμενοι καὶ μοχθοῦντες, συνετέλεσαν οὐ σμικρὸν εἰς τὴν συντήρησιν ταύτης.

Ἄν ὁ Ἑλληνισμὸς εὐγνωμοσύνην καὶ χάριτας δικαίως ἀνομολογῇ πρὸς τὰς σχολὰς ἐκείνας, αἵτινες παραλαβοῦσαι ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῶν τὰ ἀμαθῆ ἐκεῖνα μερικάκια, ἐδίδαξαν καὶ κατέστησαν αὐτὰ σωτῆρας τῆς πατρίδος των, πολὺ μᾶλλον ὀφείλει εὐγνωμοσύνην καὶ σεβασμὸν εἰς τὴν γεγρανὴν ταύτην Σχολήν, ἣτις ὡς φιλόστοργος μήτηρ παρὰ λαβοῦσα καὶ νῦν εἰσέτι παραλαμβάνουσα τοὺς δυστυχεῖς ἀπόρους τῆς Ἀνατολῆς νέους, καθιστᾷ αὐτοὺς ἀνδρας ἱκανῶς μεμορφωμένους καὶ δυναμένους συν-

τελέσαι τὰ μέγιστα εἰς τὴν προαγωγὴν τοῦ ἔθνους αὐτῶν. Ἄν ἡ Σχολὴ αὕτη ἐκ τοῦ Βυζαντίου ἐξέλιπεν, ὁ δυστυχὴς τῆς Ἀνατολῆς κάτοικος τὰ στοιχειώδη μόνον μαθήματα διδασκόμενος καὶ θέλων δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ προβῇ παραιτέρω. Νῦν ὅμως, χάρις τῷ περιφανεῖ τούτῳ τῶν Μουσῶν τεμένει, ἐν αὐτῇ τῇ κοιτίδι αὐτοῦ παραμένων τὰς ἐν τῷ βίῳ ἀναγκαίας γνώσεις ἀποκτᾷ, ἀπαλλασσόμενος οὕτω τῆς ἀνάγκης, τῆς εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν μεταβάσεως πρὸς ἀπόκτησιν τούτων.

Οὕτω δὴ ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς ἡ πολυτλήμων αὕτη Σχολὴ διατρέξασα τὸ ἑαυτῆς στάδιον μετὰ μεγίστης ἀκριβείας καὶ γοιμότητος, ἐκάστοτε παρασχοῦσα καὶ νῦν ἔτι παρέχουσα τοὺς πλείστους τῶν ἐν ἡμῖν λογίων, ὑφίσταται καὶ νῦν τῇ φιλοτίμῳ τῶν ὁμογενῶν συμπράξει καὶ τῆς ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως καὶ ἀναπτύξεως αὐτῆς μεριμνώσης ἀδελφότητος Ἐπροκρήνης. Κακῇ τύχῃ ἐσχάτως, ὅτε ὁ τρομερὸς τοῦ πολέμου κλύδων οὐ σμικρὸν τὴν Ἀνατολὴν ἐκλυδωνίσαστο, καὶ ἡ Σχολή, ὡς πάντα τὰ δημόσια καθιδρύματα, εἰς δεινὴν περιέστη ἀμνηχανίαν, ἅτε ἀποκλεισθέντων τῶν ἐν Μολδοβλαχίᾳ εἰσοδημάτων αὐτῆς. Ἀλλ' ἐπὶ σμικρὸν ἡ χαλεπὴ αὕτη κατάστασις διετερήθη· καθότι, ἅμα τοῦ ἐλευθρίου Ἄρεως τὴν ὁργὴν καταπαύσαντος, ἡ τοῦ λογίου Ἑρμοῦ ἀνάμνησις ἰσχυρωτέρα τοῖς πνεύμασιν ἐπῆλθε, καὶ τὸ μέλλον ὑπέρποτε λαμπρότερον ὑποφώσκει τῇ Σχολῇ, ἀρξαμένη ὁσημέραι βελτιοῦσθαι καὶ προάγεσθαι. Ἐμφυτον καὶ ἀποκλειστικὸν δώρημα δωρεᾶς μεγίστης τῷ ἔθνει ἡμῶν τυγχάνει τὸ τῆς ἀγάπης τῆς πατρίδος ἐν γένει αἰσθημα καὶ ὑπὲρ ἀναπτύξεως καὶ συντηρήσεως τῶν ὁμογενῶν ἡμῶν διηνεκῆς μέριμνα. Διήλθομεν ἐκάστοτε κρίσιμους στιγμὰς, διήλθομεν ἀπαισίους χρόνους, ἠπείλησεν ἡμᾶς ὁ χεῖμαρρος τῆς ἀμαθείας, ἠπειλήθημεν εἰς τὰ βάθη τῆς λήθης νὰ κρυθῶμεν, ἐκάλυπεν ἡμᾶς φρικῶδες σκότος, κατήλθομεν σχεδὸν εἰς τὸ βάραθρον τοῦ ἐξαφηνισμού, πλὴν πάντοτε ἐτηρήσαμεν ἀκμαῖον τὸ θεῖον τοῦτο αἰσθημα ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν, οἱ κίνδυνοι καὶ αἱ ταλαιπωρίαι οὐκ ἴσχυσαν νὰ ἐξαλείψωσιν αὐτὸ, πάντοτε διεφυλάξαμεν ἀνημμένον τὸ ζῶπυρον τοῦ

πολιτισμοῦ, ζωογόνον αἷμα ἔμεινεν ἐν ταῖς φλεβῖν ἡμῶν, καὶ ἡ τελευταία ῥανὶς δὲν ἐχύθη . . . Ἀνέζησε λοιπὸν ἡ πεφιλημένη ἡμῶν πατρίς Ἑλλάς μετὰ τὴν γλῶσσάν της, ἣν ἠδυνήθη νὰ διατηρήσῃ· ἀνέζησε, ζῇ καὶ ζήσεται, καὶ οὐδέποτε μελανείμων πτέρυξ τοῦ θανάτου θέλει ἐγγίσει αὐτήν!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΕΚΙΟΣ.

Οἱ Γάμοι τῶν Φυτῶν.

(Συνέχεια ὁρᾶ Φυλ. Δ΄.)

Ὅταν ἀναπτυχθέντες οἱ τε στήμονες καὶ ὁ ὕπερος ἀποκατασταθῶσιν εἰς τὴν κατάστασιν περιεγράψαμεν αὐτοὺς, τότε τὰ ἄνθη διέρχονται τοὺς μῆνας τοῦ μέλιτος· οἷονεὶ νυμφεῖοι περιβάλλονται τὴν ποικίλῃν ἐκείνην τῶν χρωμάτων περιβολὴν ἡδυνόοις συνάμα ἀλειφόμενοι μύροις καὶ τὴν μεγαλειτέραν ἐπενδύονται χάριν καὶ ζωηρότητα. Ἡ φύσις ἅπασα ὥσπερ οἶκος γαμήλιος μειδιᾷ πανταχόθεν καὶ ἡδύλαλος ἀηδὼν εὐχαρὶς τονίζει τὸν ἐπιθαλάμιον, ἐνῷ οἱ δύο ἐρασταὶ (στήμονες καὶ ὕπερος) ὀργῶντες ἀνταλλάσσουσι τὸ μυστηριῶδες φίλημα. Ὑπὸ τὰς θωπευτικὰς τοῦ ἔαρινου ἡλίου ἀκτῖνας καὶ τὴν δροσερὰν τῆς πρωΐας αὔραν οἱ στήμονες διαρρηγνύονται καὶ ἐκχέοντες ἐναποθέτουσι τὴν ἑαυτῶν γύριν ἐπὶ τοῦ στίγματος. Οἱ κόκκοι τῆς γύρεως ἀντλοῦντες τὴν προσήκουσαν ὑγρότητα ἀπὸ τε τῆς ἐπὶ τοῦ στίγματος ὑπαρχούσης κολλώδους οὐσίας καὶ τοῦ περιβάλλοντος σχηματίζουσι τὸ ὅπερ εἶδομεν ἔντερον, τὸ ὅποιον διὰ τοῦ στίγματος καὶ τοῦ στύλου ὀλοκλήρου κατέρχεται εἰς τὴν κοιλότητα τῆς ὠσθήκης, ἂν εἶναι μία, συναντᾷ ἐκεῖ που τὸ ὠάριον καὶ διὰ τῆς γνωστῆς πυλίδος εἰσελθὼν γονυμοποιεῖ αὐτό.

Ἀλλὰ ταῦτα πάντα μόνον εἰς ἓν εἶδος φυτῶν δύνανται νὰ συμῶσιν, εἰς τὰ ἔρμαφροδίτα. ὅπου οἱ στήμονες καὶ ὁ ὕπερος παράκεινται ἐν τῷ αὐτῷ ἄνθει, ἡμεῖς δ' ἐγνωρίσαμεν καὶ ἄλλα εἶδη, τὰ μονόοικα, τὰ δ'οικα καὶ ἔχομεν καὶ φυτὰ ὑδροβία, ἐν τοῖς ὁποίοις πρέπει νὰ ἴδωμεν πῶς ἡ γύρις φθάνει ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄνθους ἢ δένδρου εἰς τὸ ἕτερον καὶ γονιμοποιεῖ τὸν ὕπερον· ἄλλως καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἔρμαφροδίτοις μὲ ὕλην τὴν σμικρότητα τῆς μεταξὺ ἄρρενος καὶ θήλεος γεννητικοῦ ὄργανου ἀποστάσεως δὲν εἶναι εὐκόλῳ νὰ ἐννοήσῃ τις πῶς ἡ γύρις πίπτει ἐπὶ τοῦ στίγματος, τίς τὴν ὁδηγεῖ, πῶς οἱ στήμονες γινώσκουσιν ὅτι ἤλθεν ἡ ὥρα τοῦ γάμου καὶ ἀφίνουσιν αὐτὴν, ζητήματα, τὰ ὁποῖα εἰς κοινὰ εἰς πάντα τὰ ῥηθέντα εἶδη καὶ τὰ ὁποῖα διαφόρως εἰς τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ εἶδος λύονται.

Εἰς τὰ ἔρμαφροδίτα φυτὰ εὐκόλως ἡ γύρις φθάνει εἰς τὸ στίγμα ἀρκεῖ μόνον οἱ στήμονες νὰ εἶναι ἱσοῦψεῖς μὲ τὸν ὕπερον, διότι τότε ἀρκεῖ μόνῃ ἡ ἐλαστικότης τοῦ διαρρηγνυομένου ἀνθήρος νὰ ἐκσπενδανίσῃ τοὺς κόκκους αὐτῆς μέχει τοῦ παρακειμένου ὑπέρου. Κάποτε ὅμως οἱ στήμονες εἰσὶ πολὺ βραχύτεροι τοῦ ὑπέρου, ἡ δὲ πάνσοφος φύσις εἰς τὰ τοιαῦτα φυτὰ μηχανᾶται ἄλλο μέσον, καθιστᾷ τὸν στῦλον τοῦ ὑπέρου μὲ πολλοὺς βραχίονας, ἕκαστον τῶν ὁποίων φέρει ἓν στίγμα· οἱ βραχίονες οὗτοι κλίνοντες πρὸς τὰ κάτω καὶ διὰ τοῦ ἰδίου μόνον βάρους συναντῶσιν τοὺς ὑποκειμένους στήμονας καὶ λαμβάνουσιν ἐπὶ τοῦ στίγματος κόκκους γύρεως. Ἀλλ' ἡ φύσις δὲν εἶναι μόνον ἰδιότροπος ἀλλὰ καὶ ἐπιδεικτικὴ, θέλει νὰ δείξῃ τὴν πανουργίαν της. Καθιστᾷ λοιπὸν τὸν ὕπερον οὐ μόνον ἐπιμηκέστερον τῶν στήμωνων, ἀλλὰ καὶ τὸν στῦλον ἀπλοῦν, τὰ δὲ τὸν τοιοῦτον φέροντα ὕπερον ἄνθη οὐχὶ ὄρθια ἀλλὰ κύπτοντα εἶσιν. οἷονεὶ κρεμάμενα, καὶ οὕτω οἱ στήμονες τίθενται ὑπὲρ τὸ στίγμα τοῦ ὑπέρου. Πλὴν ὅμως τῆς ἐλαστικότητος, μεθ' ἧς ὁ ἀνθήρ διαρρηγνυόμενος ἐκπέμπει τοὺς κόκκους τῆς γύρεως εἰς τὸν ὕπερον, διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἡ ἀνεξάντλητος τοῦ δημιουργοῦ πανσοφία τὸν σκοπὸν τῆς διακωνίσεως τοῦ εἶδους ἐμηχανεύθη πρὸς ἄρσιν παν-

τὸς κωλύματος καὶ τὰς ἐξῆς δύο εὐκολίας. Πρῶτον κατέστησε τὴν γύριν ἀφθονωτάτην, καὶ διὰ τοῦτο βλέπει τις εἰς ἓν ἄνθος πλείονας μὲν στήμονας ἕνα δὲ μόνον ὕπερον καὶ τοῦτον ἴσως μόνωχρον, πράγμα, τὸ ὁποῖον πολὺ ἐξασφαλίζει τὴν γονιμοποίησιν, διότι εἶναι ἀδύνατον ἐκ τῶν τοσούτων ἑκατομυρίων κόκκων τῆς γύρεως νὰ μὴ κατορθώσῃ εἰς τοῦλάχιστον νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ στίγματος, καὶ δεύτερον εἰς τὸ βάθος παντὸς ἄνθους σχεδὸν ἐνέβαλεν εὖοσμον καὶ γλυκύ τι ὑγρὸν, πολὺ δικαίως νέκταρ ἐπικληθὲν, χάριν τοῦ ὁποίου καθήμενα ἐπὶ τῶν ἀνθέων σμήνη χρυσῶν ἐντόμων καὶ ψυχῶν μεταφέρουσι διὰ τῶν κινήσεων αὐτῶν τὴν γύριν ἀπὸ τῶν στημόνων εἰς τὸν ὕπερον ἀποτίοντα οὕτω τὴν διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ νέκταρος προσγινομένην αὐτοῖς ὑποχρέωσιν.

Ταῦτα πάντα εἰσὶ κατὰ γενικὸν κανόνα τὰ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων ἡ γύρις τῶν ἐρμαφροδίτων φθάνει εἰς τὸν ὕπερον. Ὑπάρχουσιν ὅμως πολλὰ τοῦ εἶδους τούτου φυτὰ οὐδεμίαν ἀνάγκην ἔχοντα τῶν μέσων τούτων, διότι μόνοι τῶν οἱ στήμονες πλησιάζουσι κλίνοντες εἰς τὸν ὕπερον καὶ προσκολλῶσι τὴν ἑαυτῶν γύριν. Οἱ στήμονες τῶν φυτῶν τούτων ἀπαιτοῦσι νὰ ἔλθῃ τις ἐρεθισμὸς, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ ᾖ εἰς τὸνλάχιστον ὅσον ἀπὸ τριχὸς καὶ τότε μόνοι κλίνοντες προσφέρουσι εἰς τὴν φιλίαν των τὸ θυμίαμα τῆς λατρείας των. Περὶ ἐργον δὲ εἶναι ὅτι οἱ τοιοῦτοι στήμονες κλίνουν εἰς τὸν ὕπερον ἢ τάχιστα καὶ ἄθροοι ἢ ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον ὥσπερ ἐν ἐπιγνώσει ἐνεργοῦντες (κνήδη, πήγανον).

Τὸν ἐρεθισμὸν δὲ τοῦτον δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ἐννοήσωμεν πόθεν λαμβάνουσιν οἱ στήμονες, ἀφοῦ γνωρίζομεν ἤδη ὅτι καὶ ἔντομα ἐπικαθίστανται ἐπὶ τῶν ἀνθέων καὶ κόνις καὶ τόσα ἄλλα, τὰ ὁποῖα πίπτουσιν διηνεκῶς ἐπ' αὐτῶν.

Ἄλλ' ἐξωμεν ἤδη ἑτέραν σκηνὴν, μεταβῶμεν ἤδη εἰς τὰ δίοικα, ὅπου οἱ στήμονες εὐρίσκονται εἰς ἄλλο δένδρον καὶ ὁ ὕπερος εἰς ἕτερον. Οἱ γάμοι τῶν ἐρμαφροδίτων ὁμοιάζουσι πολὺ πρὸς τοὺς ἀφελεῖς τῶν ποιμένων τοῦ Θεοκρίτου ἔρωτας, ἐλλείπει εἰς αὐτὰ ὁ πᾶτανος τῆς ἀριστοκρατίας, παρακείμενος ἐραστὴς

καὶ ἐρωμένη θύουσι τῇ Παφίᾳ ἄνευ πολλοῦ σάλου, ἄνευ πολλῆς ταραχῆς, ἄνευ χορῶν καὶ ἀσμάτων, μετὰ τοσαύτης ἡσυχίας ὥστε ἐκ πρώτης ὄψεως ἤθελέ τις νομίσει ὅτι ὀλίγον περὶ αὐτῶν ἔχομεν νὰ εἰπώμεν. Ἐξ ὧν ὅμως ἐξεθέσαμεν περὶ τῆς τάξεως ταύτης παρατηρεῖται ὅτι οὐχ οὕτως καὶ ἡ μεγαλουργὸς φύσις σκέπτεται. Θέλουσα τὸν πλοῦτον τῆς πανσοφίας αὐτῆς νὰ ἐπιδείξῃ δὲν στέργει τὸ ἐνώπιον τῆς τιθέμενον ἀπλούστατον πρόβλημα νὰ λύσῃ ἀμέσως, ἀλλὰ καθιστᾷ δυσκολώτατον παρεμβάλλουσα πλείστα ὅσα προσκόμματα καὶ ἀποδεικνύουσα πόσους ἔχει τοόπους νὰ ὑπερβῇ πᾶν κώλυμα, τὸ ὅποιον ἤθελε τῇ παραβληθῇ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς. Ἐξ ἐναντίας ὅπου τὸ ζήτημα εἶναι δύσκολον, ἔκει δι' ἐνὸς γενικοῦ οὕτως εἰπεῖν τρόπου καθιστᾷ ἀνωτέραν παντὸς κωλύματος τὴν ἐνέργειαν. Διὰ τοῦτο ἐνῶ σὺ, φίλε ἀναγνώστα, περιμένεις ἴσως πλείονα νὰ εἰπώμεν περὶ τῶν διοίκων, εἰς τὰ ὅποια ἤδη μεταβαίνομεν, διότι ἔχεις ὑπ' ὄψιν σου ὅτι ἐνταῦθα ὡς ἐκ γνωστῆς διατάξεως τῶν γεννητικῶν ὀργάνων θὰ εἶναι καὶ πλείονα τὰ ἐμπόδια, ὅμως ἔχομεν σχετικῶς πολὺ ὀλιγώτερα νὰ εἰπώμεν.

Εἰς τὴν τάξιν τῶν διοίκων, ὅπου δυνάμεθα νὰ ὑπαγάγωμεν καὶ τὰ μονόοικα, καθόσον ἀφορᾷ τοὺς τρόπους, καθ' οὓς ἡ γύρις μεταβαίνει εἰς τὸν ὑπερον, δύο ἔχομεν νὰ δείξωμεν μέσα· α.) τὸν ἀτμοσφαιρικὸν αἶρα καὶ β.) τὰ διάφορα ἔντομα. Δι' ἀμφοτέρων τούτων πραγματικῶς ἡ γύρις μεταφέρεται ἀσφαλῶς εἰς τὸν ὑπερον μακρὰν κείμενον. Ἐν μόνον πράγμα ἦτο ἀναγκαῖον καὶ τοῦτο ἐπρονόησεν ἡ φύσις, τὸ νὰ εἶναι εἰς τὰ φυτὰ ταῦτα ἡ ἄνθησις μακροβιωτέρα καὶ ἡ γύρις λίαν ἄφθορος.

(ἀκολουθεῖ.)

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

(Συνέχεια, ἴδε ἀριθ. στ'. σελ. 169.)

Τὰς ταραχώδεις ἐποχὰς, περὶ ὧν διελάδομεν, διεδέχθησαν ἔτη τινα γαλήνης, ὅτε τῷ 1785, ἡ ἀπουσία τοῦ βλαδῖκα (πρίγκηπος ἐπισκόπου), Πέτρου τοῦ Α', ὅστις ἔζη περισσότερο εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Τσαρίνης Αἰκατερίνης τῆς Β' ἢ ἐν τῇ χώρᾳ, ἣν εἶχε χρέος νὰ διευθύνῃ, παρέσχε τὴν περίστασιν τοῖς Τούρκοις νὰ ἐπιπέσωσιν ἀπροσδοκῆτως κατὰ τοῦ Μαυροβουνίου, τοῦ σκοποῦ τῶν αἰώνιων ἐπιθυμιῶν των.

Χάρις εἰς τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ βλαδῖκα καὶ κυρίως χάρις εἰς τὰς συζητήσεις τῶν ἀρχηγῶν Μαυροβουνίων, ὁ πασσαὺς τοῦ Σκουτάρεως, Μεχμέτ, ἠδυνήθη νὰ προχωρήσῃ, ἄνευ βολῆς, μέχρι Κεττίγνης.

Ἐφαίνετο ὅτι τὸ θάρρος τῶν ἀρχαίων συνεταίρων τοῦ Ἰβάν Ζρνόγιεβιτς καὶ τοῦ Βασιλείου εἶχεν ἐγκαταλείψει διὰ παντὸς τὴν μικρὸν τοῦτον λαόν, τὸν ποτὲ οὕτω ζηλωτὴν τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτοῦ, ὅτε Πέτρος ὁ Α' ἔδραμεν ἐκ Πετροπόλεως, ἤγειρε τὴν σημαίαν τῆς ἀμύνης, ἐκήρυξε πανηγυρικῶς τὴν αὐτονομίαν τοῦ Μαυροβουνίου καὶ ἀπώθησε τοὺς Τούρκους πέραν τῆς χώρας.

Εἰς τοιαύτας δυσκόλους περιστάσεις ὁ διάδοχος Πέτρου τοῦ Ἀγίου, ὁ ἀνεψιός του, Πέτρος ὁ Β', ἤρξατο τῆς βασιλείας αὐτοῦ. Ἐπῆρξαν ἔτι ἐν τούτοις, ἑνδοξοὶ ἡμέραι διὰ τοὺς Μαυροβουνίους, κατὰ τὰ ἀκόλουθα ἔτη. Ἡ Εὐρώπη εὐρίσκετο ἐν εἰρήνῃ· τὸ αἰώνιον τοῦτο ἀνατολικὸν ζήτημα, ὁπερ σήμερον ἀναφλέγεται, οὕτω πλήρες εὐδωγῶν, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξαγάγῃ τι ἔθνη ἀπὸ τῆς ἡσυχίας, εἰς ἣν ἦσαν

ἐπιβεβλημένα· μόνον τὸ Μαυροβούνιον ἐξηκολούθει πολεμοῦν. Μάτην ἡ ἀπειθεία ἐξηκολούθει βασιλεύουσα μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν· οὗτοι ἐδάδιζον κατὰ τὸ συναξάριον τῶν προγόνων των. Εἶνε ἀληθές ὅτι ἡ τύχη δὲν τοῖς ἐμειδία πάντοτε. Οὕτως ἀπὸ τοῦ 1830 μέχρι τοῦ 1850 ἔτους, ἀπώλεσαν πολλὰ μέρη τῆς χώρας ταύτης, ἣν ὑπερήσπισαν τόσον πεισματωδῶς κατὰ διαφόρους ἐποχάς. Ἡ προσβολὴ προήλθεν ἐκ τῶν Γούρκων. Τοῦ μεγάλου Βεζύρου Μαχμούτ Ρεσίτ πασσᾶ προτείναντος τῷ βλαδίκα ἵνα δεχθῇ θέσιν ἀνάλογον τῇ τῆς Σερβίας πρὸς τὴν Πύλην, ἀντὶ αὐξήσεως χώρας ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τῆς λίμνης τοῦ Σκουτάρεως, ὁ Πέτρος ἠρνήθη λέγων ὅτι ἐφ' ὅσον οἱ ὑπῆκοοί του θὰ ἠδύναντο νὰ ὑπερασπίζωσιν ἑαυτοὺς, δὲν θὰ εἶχεν ἀνάγκην κηδεμονίας.

Ἰνα ἀποκτήσῃ διὰ τῆς βίας ὅ,τι ἡ πειθὼ δὲν ἠδυνήθη νὰ τῷ φέρῃ, ὁ μέγας βεζύρης ἐπεφόρτισε διὰ τὴν κατὰ τοῦ Μαυροβουνίου ἐνέργειαν τὸν πασσᾶ τοῦ Σκουτάρεως.

Ἡ ὀθωμανικὴ προφυλακὴ, ἀποτελουμένη ἐξ 60000 ἀνδρῶν ἠττήθη ἐν Μαρτινίτσα, ἔνθα διώκει προσωπικῶς ὁ βλαδίκας. Ἐκ τούτου προέκυψε μέγας φόβος ἐν τῷ τουρκικῷ στρατοπέδῳ καὶ τὰ προελαίνοντα στρατεύματα ἔλαβον διαταγὴν ἵνα παλινδρομήσωσιν. Ἡδυνάτο τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ νίκη αὕτη κατεπράυνε τὰ πνεύματα καὶ διέθεσεν αὐτὰ πρὸς συνεννόησιν. Ἄλλ' οὐδὲν ἐγένετο. Ἡ ἀεργία, ἐν ἣ ἐκράτει ἡ ἔμφρων πολιτικὴ Πέτρου τοῦ Β' τοῖς Μαυροβουνίους, ἐπίεζεν αὐτούς. Ἡ ἐξέγερσις ἐβόιζεν ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς χώρας, ὁ δὲ βλαδίκας ἠναγκάσθη ἤδη νὰ ἐξορίσῃ τὰ κυριώτερα πρόσωπα τῆς διοικήσεώς του.

Ἐν τούτοις οἱ ὑπῆκοοι αὐτοῦ τῷ προετοιμάζον, διὰ τῶν κατὰ τῶν γειτόνων αὐτῶν Αὐστριακῶν ἐπιθέσεων, περιπλοκάς, ὧν δὲν ἠδυνάτο τις νὰ προῖδῃ τὴν ἔκδοσιν. Πέτρος ὁ

Β' ἀπεφάσισε νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν πολεμικὴν αὐτῶν ἐπιθυμίαν.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἕκαστον ἔτος ἀριθμεῖται διὰ σπουδαίων μαχῶν. Τῷ 1839 ὁ Βουσατλίτζα βέης ἠττήθη κατὰ κράτος, ὁ δὲ στρατὸς αὐτοῦ ἐρρίφθη πέραν τοῦ Ζέτα. Τῷ 1840, αἱ συνηνωμέναι δυνάμεις τοῦ Βεζύρου τῆς Μοσάρης, τοῦ Μεχμέτ πασσᾶ καὶ τοῦ στρατηγοῦ Χατάν-ἀγᾶ κατεθράυσθησαν ἐν εἴκοσι διαφόροις μάχαις. Τῷ 1842 οἱ Μαυροβούνιοι ἐνίκησαν εἰς Γράχοδον, τῷ 1844 εἰς Δολιάνην, τῷ 1847 εἰς Βιρπαζάρ, τῷ δὲ 1849 εἰς Ναχίαν Κούλτσκα. Καὶ ἐν τούτοις, παρὰ τὰς ἐπιτυχίας ταύτας, ἡ χώρα ἐσμικρύνετο· αἱ νῆσοι Λεσενδρία καὶ Βραγγίνα ἀπωλέσθησαν, τέλος δὲ τὸ Γράχοδον ἔμεινεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν ἐχθρῶν.

Τὰ πράγματα εὐρίσκοντο εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ὅτε Πέτρος ὁ Β' ἀπέθανε τῷ 1851. Τοῦτον διεδέξατο ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Δανίλος.

Ὁ πόθος Πέτρου τοῦ Β' ἐπληρώθη, ἀλλ' ὁ πόλεμος ἐξηκολούθει.

Ἐπανερχομένη ἐπὶ τῶν περὶ διαδοχῆς ἀπαιτήσεών της, ἡ Πύλη προσεκαλέσατο τὸν νέον πρίγκηπα ἡγεμόνα ἵνα δηλώσῃ τὴν ὑποταγὴν αὐτοῦ. Οὗτος δὲ κατὰμίμησιν τῶν προκατόχων του ἠρνήθη μετ' ἀγανακτήσεως καὶ νέα ἤρξατο ἐκστρατεία. Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην τὸ μέρος τῶν Μαυροβουνίων ἦτο δυσκολώτερον διότι ἡ διαίρεσις ἐδασίλειε μεταξὺ αὐτῶν. Ὁ δὲ Ὁμέρ πασσᾶς, ὅστις διώκει τὴν Βοσνίαν, ἠδυνήθη νὰ σύρῃ πρὸς τὸ μέρος αὐτοῦ τοὺς τοῦ διαμερίσματος Πέπερι κατοίκους, ἐνθα τὸ φρούριον Σαβλιάκ τὸ ὑπερασπίζον τὴν εἴσοδον τοῦ Μαυροβουνίου κατὰ τῶν ἐκ Σκουάρεως ἐρχομένων Τούρκων. Τὸ φρούριον τοῦτο λοιπὸν κατελήφθη ὑπὸ τῶν Τούρ-

κων. ἀλλ' ἐπιχείρησις παράτολμος, οἷα μόνον ὑπὸ τῶν Μαυροβουνίων δύναται νὰπραχθῇ, τοῖς τὸ ἀφῆρεσε. Τριάκοντα ἄνδρες τολμηροὶ ἀπεφάσισαν νὰ κυριεύσωσι τὸ Σαβλιάκ. Κατὰ τινα λειπὸν σκοτεινὴν νύκτα, ἀνερρυχθήσαν ἐπὶ τῶν βράχων, εἴτα ἐπὶ τῶν τειχῶν τοῦ φρουρίου καὶ ἐπέπεσαν ἐξ ἀπροόπτου κατὰ τῆς φρουρᾶς, ἥτις, καταληφθεῖσα κοιμωμένη, παρεδόθη ἀμαχητί. Ὁ Δανίλος ἔσπευσεν αἶμα τῇ ἀγγελίᾳ τοῦ κατορθώματος τούτου καὶ συνεχάρη τὴν ἐκτελέσασαν τοῦτο δράκα τῶν ἀνδρείων, ἀλλ' ἵνα μὴ δώσῃ αἰτίαν εἰς τὸ ὑπουργεῖον Κων(πόλεως, μεθ' οὗ συνέφερεν ἵνα μένῃ ἐν εἰρήνῃ, ἐξεκένωσε τὸ φρούριον καὶ τὴν πόλιν Σαβλιάκ, φέρων ἐνθύμησιν τῆς ἡρωϊκῆς ταύτης περιπετείας πέντε τηλεθόλα, ἅτινα δύναται τις νὰ ἴδῃ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ παλαίου ἀνακτόρου ἐν Κεττίγνῃ.

Ἡ παραχώρησις αὕτη δὲν ἠδύνατο νὰ σταματήσῃ τὴν σχεδιασθεῖσαν προσβολήν. Ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔτους 1853, ὁ Ὅμηρ πασᾶς συνήθροισε 30000 ἄνδρας μεταξὺ Σπούτς καὶ Ποδγορίτσας. Ὁ στρατὸς αὗτος ἐσχημάτιζε τὸ κέντρον τῶν ἐνεργειῶν, τοῦ Βεζύρου τοῦ Ἀντιβάρεως ὀφείλοντος νὰ εἰσέλθῃ μετὰ 8000 ἀνδρῶν διὰ τοῦ στενοῦ τοῦ Σούτορμαν, βαδίζων κατὰ μῆκος τῆς Κρουμίκας, καὶ τοῦ στρατηγοῦ Σαλίμ-βέη ὀφείλοντος νὰ κυριεύσῃ τὸ Βίρπαζαρ, ἐπὶ κεφαλῇ 10000 ἀνδρῶν. Ἡρὸς τούτους βοριοδυτικῶς τοῦ Μαυροβουνίου ἴσταντο δύο σώματα στρατοῦ, ἕτοιμα νὰ βαδίσωσιν, ἐκ 18000 ἀνδρῶν ἕκαστον, τὸ ἐν ἐν Νίξικ, τὸ δὲ ἕτερον ἐν Βελενίσκῃ.

Ἐκ τῶν ἀριθμῶν τούτων βλέπει τις ὅτι οἱ Τούρκοι ἐτίμων τοὺς Μαυροβουνίους διὰ πολυαρίθμων δυνάμεων ὥς ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ πολεμήσωσι κατὰ τῶν Ρώσων αὐτῶν. Ὅθεν, πρὸς τοὺς 84000 τούτους ἄνδρας, ὁ Δανίλος δὲν εἶχε ν' ἀντιτάξῃ ἢ 10000 πολεμιστάς, Ἡ δυσαναλογία

αὐτὴ δύναται νὰ φανῇ ὑπερβολικὴ, ἀλλ' ἐὰν ἀναλογισθῇ τις τὰς προτέρως ἐπιτυχίας, ὡς ἐκέρδισαν κατὰ δυνάμεων οὐχ' ἥττον πολυπληθῶν, θέλει ἐννοήσῃ ὅτι οἱ Μαυροβούνιοι ἐδέχθησαν τὴν πάλιν μετ' ἀπαθείας καὶ πεποιθήσεως.

Τὰ γεγονότα ἐδικαίωσαν τὴν προσδοκίαν ταύτην. Ἐν τὸς ὀλίγων ἡμερῶν, αἱ δύο ἐχθρικαὶ πτέρυγες προήλασαν.

Ἐν τούτοις, παρὰ τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα, ὑπῆρχε φόβος ὅτι οἱ Μαυροβούνιοι ἤθελον νικηθῇ ὑπὸ τοῦ πλῆθους καὶ τῶν πεισματωδῶν προσπαθειῶν τῶν ἀντιπάλων αὐτῶν. Ἡ Αὐστρία ὅμως τοὺς ἔσωσεν ἀπειλήσασα τὴν Πύλην, ἣν κατηγόρει ὡς ὑποθάλπουσαν τὴν ἐν Οὐγγαρίᾳ ἐπανάστασιν. Ἡ Πύλη ἐφοβήθη καὶ ἐπειδὴ ἡ Αὐστρία ἐξήτει τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν τουρκικῶν στρατιῶν ἀπὸ τῶν Μαυροβουνιωτικῶν μεθοριῶν, ὁ Ὁμὲρ πασῶς ἀνεκλήθη.

Ἡ δὲ μεγάλη τρικυμία, ἥτις ἐμελλε μετ' ὀλίγον νὰ ἐκραγῇ ἐν Ἀνατολῇ, ἐβόϊζεν ἤδη. Ὁ πολιτικὸς ὀρίζων εἶχε θολωθῇ, ἡ Τουρκία ἠτοιμάζετο διὰ τὸ πρόσωπον, ὅπερ τῇ εἶχον προσδιορίσει τὰ Εὐρωπαϊκὰ ἀνακτοβούλια καὶ συνήθροϊζε τοὺς στρατοὺς τῆς, τὸ δὲ Μαυροβούνιον ἠδυνήθη νὰ ἀναπνεύσῃ ὀλίγον.

Μετὰ τὴν ὑποχώρησιν τῶν Τούρκων ὁ Δανίλος μετεχειρίσθη τὴν ἐνεργητικότητά του εἰς τὸν πολιτικὸν διοργανισμὸν τῆς χώρας του. Διαρρήξας ὀρμητικῶς τὰς παραδόσεις, δὲν ἠθέλησε νὰ ᾔηται ἱερεὺς καὶ ἡγεμὼν βασιλεύων, καὶ κατώρθωσε ν' ἀναγνωρισθῇ ἡ κυριαρχία του ἀνεξάρτητος ὑπὸ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης.

Ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἠκολούθησε τὴν αὐτὴν πολιτικὴν καὶ διὰ τῆς σφύρονος ἅμα καὶ πατριωτικῆς διοικήσεώς του, ἠδυνήθη νὰ ἐξασφαλίσῃ διὰ τὸν λαόν, ὃν ἐκυδέρνα, θέσιν ὀριστικὴν μεταξὺ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐθνικοτήτων.

Ἀναμνήσεις Βεζούβειοι.

ὑπὸ Ο. Ι.

(Συνέχεια ὅρα Φυλ. ΣΤ'. Σελ. 181)

Ὅποια ἀπέβη ἡ ἐθνολογικὴ κατάστασις τῶν ἐν Εὐρώπῃ Ἑλλήνων ἔλαβον ἀφορμὴν βραδύτερον νὰ ἐκμάθω· ὁπόσῃ ἀπώλειαν ὑπέστη ὁ Ἑλληνισμὸς διὰ τῆς ὀδυνηρᾶς συγχωνεύσεως μυριάδων ὁμογενῶν ἐν ἐθναρίοις ἀσήμεις πρότερον, ἐν χώραις ἃς ἐξεπαίδευσαν οἱ ἡμέτεροι καὶ ἐξεπολίτισαν, εἰς ὧν τὸν πλουτισμὸν συνετέλεσαν ἀναπτύξαντες τὸ ἐμπόριον καὶ καλλιεργήσαντες τὰς πρότερον χέρσους αὐτῶν γαίαις, ἡδυνήθην νὰ ἐκτιμήσω ὅτε ἐπεσκέφθην τὴν Ῥωμουίνην, ὅτε παρέστην μάρτυς τῶν οἰκτροτέρων θεαμάτων ἐξ ὅλων ὅσα εἶδόν ποτε οἱ ὀφθαλμοί μου, ὅτε ἤκουσα Ἑλλήνων ἐκ Μακεδονίας καὶ ἐξ Ἡπείρου, χάριν βαθμῶν καὶ θέσεων καὶ ἐγκαταστάσεως τῶν τέκνων αὐτῶν, ἀρνούμενων τὸν ἐθνισμὸν αὐτῶν, ὅτε ἐπληροφορήθην ὅτι εἰς πεντακοσίας καὶ ἐπέκειντο χιλιάδας ἀριθμοῦνται οἱ ἐν Μολδο-Βλαχία καὶ Βασσαράβια καὶ τῇ Μεσημβρινῇ Ῥωσσίᾳ ὁμογενεῖς οἱ συγχωνευθέντες μετὰ τῶν κατοίκων τῶν τόπων ἐκείνων. Ἀλλὰ κατὰ τὴν νύκτα ἦν διήλθον εἰς Φότζιαν μετὰ τῶν Ἑλληνο-Ἰταλικῶν οἰκογενειῶν ὧν ἀνωτέρω ἐμνήσθην ἔλαβον ἀμυδρὰν τινα εἰκόνα τῆς ἐθνολογικῆς ἡμῶν καταστροφῆς τῆς ἐν Ἰταλίᾳ, — εἰκόνα κατασταῶσαν πολλῶ φωτεινότεραν καὶ ἀπελπιστικωτέραν δι' ἐμὲ κατὰ τὴν ἐν Ἰταλίᾳ διατριβήν μου — ζητήσας ὅσας ἡδυνήθην πληροφορίας περὶ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Ἑλλήνων, περὶ τῆς γλώσσης καὶ τῶν ἐθίμων αὐτῶν, περὶ τῶν ἐπαρχιῶν καθ' ἃς διατrophοῦσιν εἰσέτι τὰ ἐθνικά των αἰσθήματα οἱ ἐν αὐταῖς ἐγκατεστημένοι ὁμογενεῖς, περὶ παντὸς ἐν γένει ὅπερ ἀφώρα ὁμογενεῖς πληθυσμοὺς ἐρχομένους νὰ αὐξήσωσι διὰ τῆς ἀποδημίας αὐτῶν ἀπὸ τοῦ πατρῶου ἐδάφους τὴν ἐξασθένησιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Θὰ ἔλεγον ὅτι

ὑπῆρξα ἀδιάκριτος εἰς τὰς ἐρωτήσεις μου, ὅτι ἀτόπως ἠνώχλησα πρόσωπα ἅπερ πρὸ ὀλίγων ὥρων ἐγνώρισα, ἃν δὲν ἀνεμνησκόμεν μετὰ πόσης προθυμίας μοι παρείχοντο αἱ ζητούμεναι εἰδήσεις καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὁποίων συγκινητικῶν σκηνῶν περιῆλθεν ἡ νύξ ἐκεῖνη τῆς εἰς Φότζιαν ἀναστροφῆς μου μετὰ τῶν νέων μου φίλων. Ἕλληνας ἐρχόμενος ἐξ Ἀθηνῶν ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν οἱ Ἕλληνικοὶ πόθοι συνετάραττον καὶ πάλιν τὴν Εὐρώπην, καθ' ἣν τὰ παθήματα Ἑλληνικῆς τινος χώρας ἐπανήγον καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ τάπητος τῆς καρδίας τῶν πεπολιτισμένων λαῶν τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῶν περὶ τῆς τύχης τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, διὰ μὲν τὰ νεώτερα μέλη τῶν εἰρημένων οἰκογενειῶν, προσπαθοῦντα νὰ συλλάβωσι τὰς ἐννοίας τῶν λόγων μου ἐκ τῆς κινήσεως τῶν χειλέων — διότι τὴν γλώσσαν μου δὲν ἐννόουν — ἦτο ἀντικείμενον ζωηρωτάτης περιεργείας, διὰ δὲ τοὺς πρεσβυτέρους, μετ' ὧν ἡδυνάμην νὰ συνδιελεχθῶ, πηγὴ περισπουδάστων πληροφοριῶν περὶ χωρῶν τὰς ὁποίας ἠγάπων, εἰς τῶν ὁποίων τὸ ὄνομα ποταμῆδόν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἔρρεον, καὶ τὰς ὁποίας δὲν ἐμελλον νὰ ἐπανιδῶσι πλέον. Ὅτε μετὰ τὴν ἄλλων ἀνεπαισθητῶς περιῆλθεν ὁ λόγος εἰς τὰ περικαλλῆ τῶν νέων Ἀθηνῶν κτῖρια, καὶ δὴ καὶ εἰς τὸ κομψὸν νεκροταφεῖον, ἐν ᾧ καίενται τὰ ὅσα τῶν ἐνδοξοτέρων ἀγωνιστῶν τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος παρὰ τῇ κόνει ἀφανῶν μαθητῶν, οἵτινες ἀπὸ τῶν περάτων τῆς Ἀνατολῆς μεταβαίνουσιν εἰς Ἀθήνας ὅπως ἀποπαραχώσωσιν ἐκεῖ τὰς σπουδὰς των, ὁ εἰς τῶν γερόντων διακόψας ἀποτόμως τὴν ὁμιλίαν μου «μετ' ὀλίγον, εἶπε, ὅταν θθάσῃς σὺν θεῷ εἰς Νεάπολιν, θὰ ἴδῃς ἐν τῶν μεγαλοπρεπεστέρων καὶ πολυτελεστέρων καὶ καλλιτεχνικωτέρων νεκροταφείων τοῦ κόσμου. Πᾶς Ἰταλὸς ἤθελε θεωρήσει ὡς εὐτυχίαν του νὰ ταφῇ ἐν τῷ νεκροταφείῳ ἐκείνῳ ἢ ἐν τῷ ἔτι μᾶλλον περιβοήτῳ πολυανδρίῳ τῆς Βολωνίας· ἀλλ' ἐγὼ, ὅσάκις τὸ ἐπεσκέφθην διὰ νὰ θαυμάσω τὰ ἐπὶ τῶν μνημάτων καλλιτεχνήματα, τὰ πένθιμα αὐτῶν κτῖρια, τὰς ποιητικωτάτας ἐπὶ τῶν μαρμάρων ἐπιγραφάς, ἐξῆλθον ἐκείθεν φέρων τὴν καρδίαν καθημυχμένην, τὴν διάνοιν σχεδὸν τετραυματισμένην, οὐχὶ διότι

ἤλθουν ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους ποτὲ δὲν ἐγνώ-
ρισα, ἀλλὰ διότι ἀνελογιζόμεν ὅτι καὶ τὰ ἰδικά μου ὅσα καὶ
τὰ τῶν τέκνων μου θὰ παραχωθῶσιν εἰς μίαν γωνίαν τοῦ νεκρο-
ταφείου ἐκείνου — οἱ νέοι φίλοι μου ἦσαν ἐγκατεστημένοι ἐν
Νεαπόλει, διαμένοντες προσωρινῶς μακρὰν αὐτῆς, δι' ὑποθέσεις
τῶν· ἐν δὲ τῷ πολυανδρίῳ τῆς Νεαπόλεως, ἐπατράπη ἀπὸ τινων
δεκαετηρίδων νὰ χρηρηγηθῇ κηπάριον τι διὰ τοὺς σχισματι-
κοὺς Γραικοὺς, τῇ μεσολαβήσει τοῦ Ἀλβανοέλληπος στρα-
τηγοῦ Λέκκα, πανισχύρου ποτὲ γενομένου ἐπὶ τῶν Βουρβόνων. —
Ἄγαπητά τέκνα μου, προσέθηκεν ἀπευθύνθεις Ἑλληνιστὶ πρὸς
αὐτά, ὅταν μοῦ κλῆσθε τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς Νεάπολιν, σημειώ-
σατε μ' ἓνα σταυρὸν ἀπλοῦν καὶ σεμνὸν τὸ μνημα μου καί, ἔ-
πειτα, ἀφ' οὗ ἀνδρωθῆτε, ξεθάψατε τὰ κόκκαλά μου καὶ ὑπάγετε
ἐμοῦ μετ' αὐτῶν εἰς τὴν Ἠπειρον διὰ νὰ τελειώσθε ἐκεῖ ἐσεῖς
τὰς ἡμέρας σας· καὶ ἂν ἄλλοι σὰς διαφιλονεικήσωσι τῆς πα-
τρίδος τὸ χῶμα, δικφιλονεικήσατέ το καὶ σεῖς πρὸς αὐτούς. . . .»
Ὁ γέρον ἐλάλει Ἑλληνιστὶ διότι ᾔσθάνετο μὲν τὴν ἠθικὴν ἀνάγκη
νὰ ἐκδηλώσῃ τὸ καταβιβρώσκον τὴν καρδίαν τοῦ ἐθνικοῦ
ἄλγος, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου δὲν ἐπεθύμει νὰ συνταράξῃ τὰς ἐνώπιόν
του λεπτὰς καὶ ἀσθενεῖς ὑπάρξεις, τὰς ὁποίας ἔβλεπεν ἤδη το-
σοῦτον ἀφωσιωμένας εἰς τὸν διάλογόν μας, τοσοῦτον ἐνδιαφερο-
μένας εἰς τὸ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν θέμα, περιπαθῶν ἐρω-
τήσεων καὶ ἀνταπαντήσεων ἐπὶ ὥρας πολλὰς ἀνταλλασσομένων,
ὥστε ἐφοβήθη μήπως ἡ συγκίνησις προστεθείσα εἰς τὸν κάματον
τῆς ὁδοπορίας ἐπηρεάσῃ ἐπικινδύνως τὴν ὑγίαν αὐτῶν. Ἐν
τούτοις, μίᾳ τῶν ἐν τῷ ἡμετέρῳ ὁμίλῳ δεσποινῶν, θυγάτηρ ἀ-
κριβῶς τοῦ λαλοῦντος πρεσβύτου, δεκαεξαέτις περίπου τὴν ἡλι-
κίαν, ἐφάνετο σχεδὸν ἐννοήσασα τὴν ἀποστροφὴν τοῦ πατρὸς,
διότι ἐνῶ πᾶσαι καὶ πάντες μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης διὰ τῆς
προσοχῆς αὐτῶν τεθηπότες ἐτίμων τὸν ἡμέτερον διάλογον, ἔ-
κείνη, εἰς ἂν κατὰ τύχην τότε προσέβλεψα, ἠνέωγεν ἐπὶ μᾶλλον
καὶ μᾶλλον τοὺς ὀφθαλμοὺς της, ἐφ' ὅσον ἀπετείνεται ἡ φωνὴ
τοῦ πατρὸς, τὸ χρῶμα αὐτῆς ἡλλοιώθη, ὥς εἰ ὑπὸ τῶν σφο-

δροτέρων κατείχετο συναισθημάτων, καὶ αἱ τέως ἐσταυρωμέναι ἐπὶ τοῦ στήθους χεῖρες μοὶ ἐφάνησαν ὥς ποθοῦσαι νὰ ὀρμήσωσιν ἕνα ἐναγκαλισθῶσι τὸν ὑπὸ βαθεῖας συγκινήσεως κατειλημμένον πατέρα. Αἱ λέξεις Ἡπειρος καὶ πατρίς ἐπροδῶκαν ἐν μέρει εἰς τὴν Μελοπομένην τὰ ἐλατήρια τῆς ἐκρήξεως ἐκείνης τοῦ γέροντος· ἀλλὰ ὅ,τι κυρίως μεθρημνέυσε ταῦτα ἦτο ὁ ἱερὸς ἠλεκτρισμὸς ὁ φέρων μεταξὺ τῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ αἵματος πληρουμένων καρδιῶν τὰς μυστηριώδεις ἐκείνας συγκοινωνίας τὰς ὁποίας μόνος ὁ δημιουργὸς τῆς ἀσθενοῦς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως γνωρίζει νὰ ἐξηγήσῃ, διότι ὑπὸ τῶν ἀνεξερευνήτων αὐτοῦ βουλῶν καὶ ὑπὸ τῶν ἀοράτων αὐτοῦ χειρῶν διευθύνονται.

Μετ' ἐπιμελείας ἰδιαίτερας προσέξας πάντοτε εἰς τὰς ψυχολογικὰ τοῦ ἀνθρώπου φαινόμενα, διότι ἐν τῇ μικρᾷ μου φιλοσοφίᾳ αὐτὰ θεώρησα ὡς ὑπέρτατον λόγον οὐχὶ μόνον τῶν κοινωνικῶν σχέσεων ἀλλὰ καὶ τῶν μεγαλητέρων ἱστορικῶν πράξεων, ὁμολογῶ ὅτι πρῶτην φοράν τὴν ἐσπέρην ἐκείνην κατέβλεπον τοσοῦτον ζωηρὰν τὴν ἐπήρειαν τοῦ παντοδυνάμου κράτους τῶν ψυχικῶν ὁρμῶν ὥς παράγει συνδυασμὸς ὑψηλὸς φίλτρου συγγενικοῦ καὶ αἰσθηματος πατριωτικοῦ. Δὲν ἤξεύρω διατί ἐνόμισα ὅτι διαπράττω ἀσέβειαν ἂν ἐξακολουθίσω νὰ μένω ἐν τῷ οἰκογενειακῷ τῶν νέων φίλων ὁμίλῳ, ἂν ᾔθελον νὰ φέρω τὴν συνήθη ἐπὶ τῶν ψυχολογικῶν φαινομένων μελέτην μου ἐν στιγμῇ καθ' ἣν τοιαῦται ἐγκάρδιοι συγγενῶν περιπάθειαι ἐμελλον ἴσως νὰ προκαλέσωσι περιπτύξεις, αἵτινες θὰ ἐπεθύμουν νὰ μὴ ἔχωσι θεατὰς ξένους, καὶ εἰς τὴν πρῶτην ἐλδήλωσιν τῶν ἐνδομύχων συγκινήσεων τῆς σεμνῆς κόρης ἠγέρθη ἵνα ἀποχαιρετίσω τὰς Ἑλληνοἰταλικὰς μου οἰκογενείας καὶ ἀποχωρήσω εἰς τὸ δωμάτιόν μου. Ὁ φόβος μήπως οὐκ ἄδιάκριτος διακόπτων ἐν τῇ ἀκμῇ αὐτοῦ τὸν διάλογόν μας οὐδὲ ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἠδυνήθη νὰ μοὶ ἐπέλθῃ, διότι ἀμέσως ἐπεκράτησαν ἐν τῇ διανοίᾳ μου οἱ ἀνωτέρω λόγοι οὗς ἄλλως ἐνίσχυεν ἡ ἰδέα ὅτι ὑπερμέτρου ψυχικῆς ταραχῆς ἐγινόμην αἷτιος, ὅσον εὐχάριστος καὶ ἂν ἦτο διὰ τοὺς ταρτατομένους ἡ πατριωτικὴ αὐτῆς ἀφορμή.—«Αἱ κύριε, ἤκουσα τότε

φωνῆς πλήρους ἀγαθότητος καὶ ἀνδρικῆς συνάμα πεποιθήσεως, φωνῆς ἥτις ἀπῆντα εἰς τὰς λέξεις μου περὶ συγγνώμης διὰ τὴν παρατεινομένην ἐνόχλησιν δι' ὧν συνώδευον τὴν πρὸς ἀποχώρησιν ἐγερσίν μου, ἂ! κύριε, νομίζετε ὅτι εἰς τὴν κραυγὴν τοῦ ἀλέκτορος θ' ἀπαρνηθῶμεν ἡμεῖς τῶν γονέων καὶ ἡμῶν αὐτῶν τὴν πατρίδα;» — «Εἶναι ἀδύνατον νὰ μᾶς ἀφήσετε πρὶν ἢ ἔλθῃ τὸ ὄχημά σας διὰ τὴν Νεάπολιν» προσέθηκαν δέκα τοῦλάχιστον ἄλλαι φωναὶ ἐνισχύουσαι τὴν εὐγενῆ ἐπίπληξιν τῆς Μελπομένης.

Ὁ ἀλέκτωρ τῶνόντι εἶχεν ἤδη φωνάζει καὶ ἐξηκολούθει ἐκ νέου τὰς ἐγερτηρίους μονοτονίας του, ἡ χραυγὴ ἐπλησίαζε ν' ἀνατείλῃ, καὶ ὁ νοσηρὸς ἔρωσ μου πρὸς τὴν αὐπνίαν οὐδέποτε εἶχεν ἱκανοποιηθῇ οὕτως εὐχαρίστως καὶ ζωηρῶς. Δὲν ἔλαβον καιρὸν νὰ ἐξετάσω ἂν καὶ οἱ φίλοι μου ἐτέρποντο πάντοτε εἰς τὴν αὐπνίαν· ἀλλὰ τὴν νύκτα ἐκείνην ἀναντιρρήτως ἐφαίνοντο ποθοῦντες νὰ διέλθωσιν ἄγρυπνοι, ὥς εἰ ἐτέλουν μυστήριον θρησκευτικῆς πρὸς τὴν πατρίδα λατρείας.

Ὅτε ἡ Διδώ, ἡ δεσποτικὴ ἀλλὰ καὶ εὐτρώτος τῆς Καρχηδόνας βασίλισσα, διέταττε τὸν Αἰνείαν νὰ τῇ ἀφηγηθῇ τὰ παθήματα ἑαυτοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ τῆς Τροίας, ὁ λόγος αὐτῆς δὲν εἶχε, δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ τὸν ἐπιβλητικὸν ἐκείνον τύπον ὃν ἔφερεν ἡ πρὸς με ἀπευθυνθεῖσα πρόσκλησις τῆς Μελπομένης νὰ ἐπαναλάβω τὴν θέσιν μου, νὰ ἐξακολουθήσω χορηγῶν ἀφορμὴν εἰς τὸν προσφιλῆ τῆς πατέρα ἵνα κλαύτῃ εἰς τὴν ἀνάμνησιν τοῦ τῶν γονέων ἐδάφους, νὰ λαλῶ τὴν γλῶσσαν ἣν αἱ προμήτορες αὐτῆς εἶχον λαλήσει, νὰ ὁμιλῶ περὶ τῶν προσδοκιῶν τοῦ ἐθνικοῦ μεγαλείου αἵτινες καὶ τότε ἐβασίλευον ἐν τῇ καρδίᾳ ὅλων ἡμῶν, νὰ μείνω ἐκεῖ ἐπὶ τέλους ὅσας ἡδυνάμην πλείονας ὥρας ἀντιπρόσωπος τῆς πατρίου χώρας παρὰ ψυχᾶς ἀλγούσαις ἐπὶ τῇ τύχῃ αὐτῆς. Τῆς προσκλήσεως ἐκείνης τῆς Μελπομένης θὰ διατελέσῃ ἀνεξάλειπτος πάντοτε ἐν τῇ μνήμῃ μου οὐχὶ μόνον πᾶσα λέξις ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ τῆς φωνῆς τόνος τοῦ ὁποίου σπανίως ἤκουσα ἐπισημότερον, περιπαθέστερον, ἀγγελικώτερον. Ἀμαθῆς

περὶ τὴν Ἰταλικὴν ἐννόησα ἐν τούτοις τὴν σημασίαν ἐκάστης τῶν προσταττομένων μοι συλλαβῆς καὶ τοσαύτην ἐπήρειαν ἔσχον ἐπὶ τῶν μυχῶν τῆς καρδίας μου ὥστε ἠρξάμην ἐκ νέου λέγων καὶ ἀφηγούμενος καὶ ἐκτιθεὶς σχέδια ἐλπίδων καὶ ἐπιτυχιῶν πιθανότητος. Ἡ τῆς αὐγῆς δρόσος καὶ τὰ μαγευτικὰ χαράγματα ἡμέρας λαμπρᾶς προμηνυομένης — χαράγματα ἄτινα κατεφάνοντο ἤδη μεθ' ὅλων τῶν ἀπεριγράπτων καλλονῶν τοῦ Ἰταλικοῦ ὀρίζοντος ἐκ τῶν παραθύρων τὰ ὅποια ἠνοιξαμεν — ἐχορήγησαν νέαν ζωὴν εἰς τὰ πεπονημένα ὅλων ἡμῶν μέλη, καὶ ὁ νῦν μὲν τὰς γραμμὰς τύχης χαράσσων τότε δὲ ὀμιλῶν ἀνεῦρεν εὐγλωττίαν ἐφ' ἣ οὐδέποτε διεκρίθη· ἀλλὰ ἡ αὐγὴ καὶ ἡ δρόσος αὐτῆς, δὲν ἦσαν αἱ μόναι τῆς εὐγλωττίας ἐκείνης πηγαί. ἀνεῦρεν αὐτὴν καὶ εἰς τοὺς μέλαινας ὀφθαλμοὺς τῆς σεμνῆς Μελοπομένης, ὧν φαεινότερους καὶ ὑγροτέρους οὐδέποτε εἶδεν.

(ἀκολουθεῖ.)

Περὶ τοῦ Καφέ.

Ὅπως τῶν ἄλλων ζώων τινά, οὕτω καὶ ὁ ἄνθρωπος κέκτηται τὸ μιμεῖσθαι, ἰδίᾳ δὲ μάλιστα ἡ νεωτέρα τῶν βροτῶν γενεά· ὁ Δημιουργὸς εἰς τοὺς αὐτοὺς κανόνας ἅπαντα τὰ ἑαυτοῦ κτίσματα ὑπέβαλεν· ἀλλ' εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐπετράπη ν' ἀναπτύξῃ πάντα τὰ ἐκ τῶν διαφορῶν τοῦ ἐγκεφάλου αὐτοῦ λειτουργιῶν ἀποτελέσματα εἰς τὸν ἀνώτατον ὅρον. Μιμεῖται ὁ πίθηκος τὰ ἄλλα τῶν ζώων καὶ τὸν ἄνθρωπον, μιμεῖται καὶ ὁ ἄνθρωπος τοὺς ὁμοίους ἑαυτῷ καὶ τὰ ἄλλα τῶν ζώων. Ἡ τῆς θερμῆς Ἀραβίας κάμηλος φαγοῦσα κατὰ τύχην ἢ ὀρμεμφύτως, ἂν θέλετε, τοὺς ἀπηγορευμένους αὐτῇ καρποὺς τῆς Κοφέας καὶ ἀνάστατος, ὥς εἰπεῖν, γενομένη καὶ ζωηρὰ παρὰ τὸ σύνηθε· αὐτῇ καὶ ἀνθισταμένη εἰς τὴν ἐπιφορὰν τοῦ τὰ μέλη λύοντος ὕπνου, ἡδυνήθη νὰ πειράξῃ οὕτω καὶ τὴν ἐκ τῆς κλιματικῆς θερμότη-

τος χαυνότητα τοῦ Ἄραβος καμηλάτου, ὥστε ν' ἀναγκάσῃ αὐτὸν ὅπως ἄψῃται καὶ οὗτος τοῦ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀπηγορευμένου καρποῦ οὐχὶ τῆς συκῆς, ἀλλὰ τῶν σπερμάτων τῆς Κοφέας.

Ὁ ἄνθρωπος φύσει τοῦ εἰδῆναι ὀρέγεται. λέγει ὁ Στραγεῖριτης· τόχῃ ἀγαθὴ! καὶ ὁ Ἄραψ ἐκεῖνος ἐπεθύμησεν ἐπιθυμίαν μεγίστην τοῦ ἄψαθαι τοῦ καφέ· μετέσχε τῶν ιδιοτήτων αὐτοῦ, εὔρεν αὐτὸν κατάλληλον εἰς τὸ ἀποδιώκειν τὸν πολλὸν ὕπνον, οὗ ἕνεκα τὸ παράπαν αὐτὸς ἐκνευρίζεται, καὶ ἰδοὺ καὶ ἐκεῖνος τὸ φυτὸν γνωστὸν κατέστησεν ἡγουμένῳ τινί, ὅστις καὶ αὐτὸς δὲν ἠθέλησε νὰ καταστήσῃ ἀμετόχους καὶ τοὺς συμμεναστάς αὐτοῦ τῆς διεγερτικῆς καὶ σωτηρίου ταύτης ιδιότητος τῆς Κοφέας.

Εἶνε ἀληθές ὅτι ἡ ἥδὺ τὴ κλίμα ἔχουσα Ἀνατολὴ εἶνε ἡ κοιτίς τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους κατ' ἄλλους· ἀλλ' ὅμως καὶ ὁ λαμπρὸς αὐτῆς ἥλιος καὶ πάντα τὰ καλὰ τε κἀγαθὰ δὲν ἐπιδρῶσι τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐπὶ τῆς Δύσεως· αὕτη ἐνασμενίζεται εἰς τοὺς νεωτερισμούς. Καὶ τοῖς σπέρμασι τῆς Κοφέας ἄλλως ὁ Ἀνατολίτης τὰ πρῶτα ὡς ποτῶ ἐχρήσαστο, ἄλλως δ' ὁ Εὐρωπαῖος. Ἐν 16^ῳ μ. Χ. αἰῶνι οἱ Ἄραβες ἐχρήσαντο αὐτῶ ὡς ποτῶ οἰκιακῶ, διεγερτικῶ, συμφώνως τῶ χλιαρῶ αὐτῶν κλίματι, ἀλλ' ὁ ιδιότροπος Εὐρωπαῖος ὑπὲρ τοῦ μετασχηματῆσαι τὰς νύκτας εἰς ἡμέρας τῶ πικρῶ ἐγχύματι ἢ ἀφεψήματι τοῦ πεφρυγμένου καφέ χρῆται, οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ ὡς φαρμάκῳ ἐξυγιαστικῶ τοῖς πυρετιῶσι κτλ. Ἄγνωστος δ' ὁ πρὸς τοῖς Ἄραβι πρῶτος τρόπος τῆς χρήσεως· πιθανὸν ὅτι πρῶτον ὡς ἔχουσι τὰ σπέρματα μετεχειρίσθησαν, πιθανὸν δὲ καὶ ἐψημένα ὕδατι ὡς τὸ παρὰ τοῖς Εὐρωπαῖοις soups, ὡς ἐχρήσαντο καὶ πολλοὶ τῶν ἡτετέρων ὅτε τὰ πρῶτον τὰ σπέρματα ἐκεῖνα εἶδαν.

Ἐν ἔτει δὲ 1517 ἐπὶ Σουλτάν Σελῖμ καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει χρῆσις τοῦ καφέ ἐγένετο· ἀλλ' ἐπὶ Ἀμουράτῃ τοῦ Δ' ἀπηγορεύθη ὡς βλαβερὸς ὁ καφὲς θεωρηθεὶς, ἐπετράπη δὲ καὶ πάλιν ἡ χρῆσις ἐπὶ Σολιμάνου τοῦ Μεγάλου· εἰς τοὺς Κωνσταντινου-

πολίτας δ' ὀφείλεται ἡ δόξα τῆς ιδρύσεως τῶν καφενείων καλουμένων ἢ καφεψείων ἢ καφείων, ἢ ὅπως ἄλλως ἂν τις αὐτὰ ἀποκαλέσται. Ἐν δὲ τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ εἰσῆχθη κατὰ τὸ 1650, καὶ ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐπὶ Τουρκοκρατίας. Εἰς τὸν νέον κόσμον τὸ φυτὸν ἐκ Παρισίων μετεκομίσθη κατὰ τὸ 1726, καὶ περὶ τοῦ αὐτοῦ χρόνου καὶ τοῖς Ἀμερικανοῖς ἡ χρῆσις ἐδιδάχθη· ἐπειδὴ δ' ὑπέρογκος ἦν ἡ πρώτη τοῦ καφέ τιμὴ, ὁ ἐφευρετικὸς τῆς Δύσεως νοὺς πολλὰ ἐμηχανήσατο ἐπ' ἐσχάτων ὅπως δι' ἄλλων τινῶν σπερμάτων καὶ καρπῶν τὸν καφέ ἀντικαταστήσῃ, ἀλλ' ἄλλο γλαυξ καὶ ἄλλο κορώνη φθίγγεται.

Οὐχὶ δ' ὁ λόγος ἐνταῦθα περὶ τῶν εἰδῶν τοῦ ἐν τῷ ἐμπορίῳ καφέ, ὅπως ἕως ἄλλος τις τῶν «Ἑρμῶν» ἐπεθύμει νὰ μάθῃ, οὐδὲ περὶ τῶν διαφόρων καὶ ποικίλων τῆς παρασκευῆς αὐτοῦ καὶ χρήσεως τρόπων, διότι ταῦτα γνωστὰ καὶ τοῖς νηπίοις τυγχάνει· ἐνταῦθα περὶ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἡμετέρας οἰκονομίας, τῆς συνήθους τοῦ καφέ χρήσεως ὑπ' ὅψιν λαμβανομένης, ἥτοι τοῦ ἐγγύματος τῶν πεφρυγμένων καὶ ἀλληλεσμένων σπερμάτων τοῦ καφέ, τοῦ καὶ πεισχυαρωμένου παρ' ἡμῖν. Μὴ δέ τις νομίσῃ τετοιμμένα καὶ συνήθη τὰ περὶ τοῦ καφέ λελεγμένα πολλάκις καὶ ὑπὸ πολλῶν, διότι καὶ οὕτω πολλὰ ἔτι καὶ ἕτεροι πολλοὶ νὰ εἴπωσι δύνανται περὶ τοῦ κοινοῦ τούτου τῶν διεγερτικῶν ὡς πρὸς τὴν παρὰ τοῖς πλείοσι τῶν θνητῶν διαδεδομένην χρῆσιν αὐτοῦ.

Ἡμεῖς λοιπὸν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ καφ' ἐλέγοντες ἐννοοῦμεν τὰ γνωριμώτατα ἡμισφαιριοειδῆ σπέρματα τῆς Κοφέας (*semina Coffeae*), τὰ πρὸς τὸ φαιὸν πρασινωπά, τὰ φέροντα ἐπιμήκη κατὰ τὴν ὑπόκοilon αὐτῶν ἐπιφάνειαν ἐντομήν, ἔχοντα δὲ ἰδιάζουσαν τινα ἀρωματικὴν ὁσμὴν, καὶ γεῦσιν στυφὴν καὶ γλυκάζουσαν. Φαρμακολογικῶς ὑπάγονται τὰ σπέρματα ταῦτα εἰς τὰ στυπτικά ἢ βυρσοδιψώδη διεγερτικά, τὰ ἐνέχοντα καὶ αἰθέριον, ἔλαιον. Ἡ δὲ Κοφέα (*Coffea Arabica*, L.) ἡ Ἀραβικὴ κατὰ Ληναῖον εἰς τὴν Πεντανδρίαν—Μονογύν'αν ὑπαγομένη ἢ φυτολογικῶς ἄλλως εἰς τὴν τάξιν τῶν Κοφεοειδῶν (*Coffeineae*), εἰς τὴν

οικογένειαν τῶν Ἐρυθροδάνων (Rubiaceae), εἶνε ἀειθαλές τι δένδρον τῆς Ἀθουσιῆς, ἐξ ἧς τὸν IB'. ἢ II'. μ. X. αἰῶνα καὶ εἰς τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν καὶ ἀλλαχοῦ μετεφυτεύθη, καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην ὑπὸ τῶν Ὀλλανδῶν πρώτων. Τὰ ἄνθη τῆς Κοφείας εἶνε μασχαλιαῖα, ἐκ πενταμυροῦς κάλυκος συγκαίμενα καὶ στεφάνης χοανοειδοῦς, στημόνων πέντε, ὑπέρου ἑνός, ὠοθήκης δισπέρμου καρπὸν ἐχούσης ῥαγοειδῆς κάρυον, κερασσοειδῆς, ἐνέχον ἀνά δύο τὰ σπέρματα τοῦ καφέ, ὧν τὰ κράτιστα καὶ τιμιώτατα εἶνε τὰ τῆς Μόκας.

Ἡ εὐεργέτις Χημέα ἐν τοῖς σπέρμασι τῆς Κοφείας τὴν κοφείνην ἀνεκάλυψεν, εὐδιάλυτα κρύσταλλα, ἐξ ἧς, ἡ κυρία τοῦ καφέ ἐνέργεια, ἐτι δὲ αἰθέρια ἔλαια ἀρωματικῇ, σάκχαρον, φυτικὸν λεύκωμα, κίτρικόν καὶ βυσσοδεικόν ὀξύ καὶ τινα δυσόριστα ἕτερα ἄλλατα. Ὁ καφὲς τροποποιεῖται μὲν διὰ τῆς φρύξεως, διότι καὶ ἕτεραί τινες ἐμπυρευματικαὶ καλούμεναι οὐσίαι συνίστανται τότε αὐτῷ. ἄλλ' αἱ ἐνέργειαι αὐτοῦ δὲν τροποποιῶνται ἐπαισθητῶς, ἐκτὸς ἂν διὰ τῆς τελείας τινὸς φρύξεως ἀπανθρακωθῇ.

Πίωμεν λοιπὸν, φίλ' ἀναγνώστα, κύαθον καφέ, ἐὰν καὶ σὺ δὲν ἀνῆκῃς εἰς τὸν λόγον τινα ἐγκρατείας, ἀπογίννημα σχολαστικῆς τινὸς ἐταιρείας, Ναττραδινχώτζιον, ὡς εἰπεῖν, τὸν ἄνθρωπον διὰ τῆς ἀποχῆς ἀπὸ πάντων σκοπούσης νὰ καταστήτῃ, καὶ ἰδῶμεν τί ἡμῖν τὸ ποτὸν τοῦτο τὸ μελαγκενόσποῦδαστον καὶ νηφοκοκκόζωμον, κατὰ τὸν Λογιώτατον τῆς Βυθουλωνίας, ποιήτῃ. Ἀλλὰ μέχρις οὗ καὶ σὺ ὁ ἴδιος πεισθῇς περὶ τῆς ἐπιδουλομένης σοι ἐνεργείας τοῦ καφέ, ἐπίτρεψόν μοι νὰ σοὶ εἰπῶ συντόμως ὅσα ἔγνων τε ἐν ἐμοὶ καὶ ἀλλαχοῦ ἀνέγων.

Ὁ καφὲς ποθεῖς, διεγείρει τὸ νευρικὸν σύστημα ἐν γένει μετὰ χρόνον τινὰ καὶ τὴν κυκλοφορίαν ζωηροτέραν καθιστᾷ. Ζωηρότερον δὲ ταῦτα ἐκδηλοῦνται παρὰ ταῖς γυναῖξι καὶ τοῖς λεπτοφυέσι ἀνδράσι, καὶ ἐν γένει τοῖς μικροτέρων τὴν ἡλικίαν ἔχουσιν, ἐτι δὲ καὶ ἀναλόγως τῆς ποιότητος καὶ τοῦ ποσοῦ, ὅπερ πῖε τις. Ἐνταῦθα λοιπὸν ἐξηγεῖται ἡ ἰδιότης τοῦ καφέ, ἂν ἔχει ἑτοῦ ἐκδιώκειν τὸν ἐπὶ τῶν βλεφάρων ἡμῶν ἐπικαθήμενον Μορφέα

κατὰ τὰς μακρὰς τοῦ χειμῶνος νύκτας, ὁσάκις ἐν ἐσπερίσιν οἱ κυαθίσκοι τοῦ καφῆ ἀλλεπάλληλοι ὑπὸ τῆς δεσποίνης προσφέρονται· μὴ ὅμως ἐκλάβῃς καὶ τοῦτο ὡς κανόνα, διότι οὐ μόνον ἐν τῇ Γραμματικῇ ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ φύσει πᾶς κανὼν συνοδεύεται καὶ ὑπὸ ἐξαιρέσεων· ἡ συνήθεια, λέγουσι, δευτέρᾳ φύσιν· δύναται τις ν' ἀπαντήσῃ καὶ ἀνθρώπους διὰ τοῦ καφῆ κοιμωμένους. Ἀλλὰ καὶ τὰς διανοητικὰς ἡμῶν δυνάμεις διεγείρει ὁ καφῆς, καὶ ἐν γίνεσι ἀπάσας τὰς αἰσθήσεις κραταίῳ καὶ ἐπὶ τὸ εὐθυμότερον τρέπει δι' ἡδεΐας τινὸς καὶ ἐλαφροτάτης μέθης, καὶ τὴν φαντασίαν διακεντᾷ, ἰδίως μάλιστα μετὰ τὴν τράπεζαν. ἂν καὶ διὰ λόγους γνωστοὺς τῷ ἱατρῷ εἶνε κακίστη ἡ συνήθεια, καθ' ἣν ἅμα τῷ ἐγερθῆναι ἀπὸ τοῦ δείπνου δίδοται ὁ καφῆς, διότι δηλὰ διὰ τῶν στυπτικῶν αὐτοῦ οὐσιῶν στύφει τὸν στόμαχον καὶ καθιστᾷ αὐτὸν νωρρότερον εἰς τὸ πέπτειν τὰ σιτία. Ὁ καφῆς ἀναγκάζει καὶ τὴν καρδίαν νὰ πάλλῃ σχυρότερον καὶ βικιότερόν πως, καὶ μάλιστα τὰς ἀνατομικὰς καὶ ῥωμαντικὰς καρδίας τῆς ἐποχῆς.

Ὁ καφῆς εἶνε ποῖον διαιτητικόν, καταλλήλως τὴν πρῶσιν πρὸς τὸ ἐκδιῶχει τὸν ὕπνον καὶ ζωηρότερον τὸν καταπεπονημένον ἄνθρωπον καταστήσῃ· ὅθεν καταλλήλως καὶ τοῖς διὰ τῆς Νικοτιανῆς (κ. καπνοῦ) ναρκουμένοις, οἵτινες ἐνστάτως πως ἄγονται εἰς τὸν καφῆ καπνίζοντες, κάλλιστος δὲ καὶ τοῖς ἐκ μέθης ἀνανήρουσι καὶ τοῖς συντόνως νοερώς ἐργαζομένοις καὶ τοῖς νωθρῶς τὴν καρδίαν καὶ τὸν νοῦν διακειμένοις, εἰ καὶ οὐδὲν δύναται τοῖς πτωχοῖς τῷ πνεύματι ὁ καφῆς. Ἀλλ' ὅμως καὶ ὡς θρεπτικὴ τροφή μετὰ γάλακτος· μάλιστα κράτιστος ὁ καφῆς διὰ τε τὸ σάκχαρον αὐτοῦ καὶ διὰ τὸ φυτικὸν λεύκωμα, κλπ. ὅθεν δύναται πρὸς ὥραν καὶ τὸν ἐπαναστατοῦντα καὶ τροφὰς ζητοῦντα στόμαχον νὰ ἡτυχάσῃ, ἢ καὶ δυσπεπτοῦντα ἐκ τοῦναντίον νὰ ἐνισχύσῃ, ἄνευ ἀντιφάσεως, διεγείρων τὸ ψυχικὸν ἡμῶν.

«Εἶνε λοιπὸν ὁ καφῆς», λέγει ὁ στωμύλος καὶ σεβαστὸς ἡμῖν Καθηγητὴς τῆς Φαρμακολογίας κ. Θεόδωρος Ἀφεντούλης ἐν τῷ περισπουδάστῳ συγγράμματι αὐτοῦ «πατὸν ἢ τροφὴν ἀγαπητὸν

μὲν πλουσίοις, τίμιον δὲ καὶ ἀπαράττητον τοῖς πτωχοῖς· ποτὸν πρόσφορον ποιηταῖς, ῥήτορσιν, ἀνάγκη δ' ἀναπόδραστος τοῖς κα-
τοικοῖς τῶν ἀνατολικῶν καὶ μεσημβρινῶν χωρῶν, τοῖς ἐκχυνοῦ-
μένους ὑπὸ τῆς θερμότητος· κρίμα, ὅτι παρ' ἡμῖν ἡ καφεποσία
φέρει ὡς ἀναπόσπαστον σύντροφον τὴν ὀκνηρίαν καὶ τὴν ἀδολε-
σχίαν» (σελ. 264 Τόμ. Α΄.)

Ὡφελεῖ ὁ καφὲς πρὸς τὰς ναυτίας καὶ διαρροίας, πρὸς τὰς νευ-
ρικὰς καλουμένας κεφαλαλγίας ἢ καρδιαρίας ὅταν δὲν πᾶλλῃ
ἡ καρδία οὐδὲ τὸ αἷμα ἀναρρέει εἰς τὴν κεφαλὴν, πρὸς τὸ
νευρικὸν καλούμενον ἄσθμα ἐμπειρικῶς, πρὸς τοὺς διαλείποντας
πυρετοὺς μετὰ τῆς κινίνης μάλιστα διδόμενος· ὠφελεῖ τοὺς πο-
λυσάρκους καὶ φλεγματικούς, τοὺς γέροντας καὶ ἀδυνάτους,
τοὺς ὑπνηλοὺς, νωθροὺς κτλ. κτλ.

Ἔως ἐδῶ ἦτο, φίλτατε ἀναγνώστα, τὸ πρὸς τὸν καφέ ἐγκώ-
μιον· ἴσως μὲ νομίσης ὑπερβολικόν· ἀλλ' ὀφείλω νὰ σοὶ εἶπω ὅτι
πράγματι ἔχω καὶ ἰδιάζουσάν τινα ὑπόληψιν εἰς τὸν καφέ, διότι
ἀληθῶς ἔχει τὴν καλωσύνην ἐνίοτε νὰ μ' ἀπαλλάττῃ προθύμως
μικρὰς τινος καρδιαρίας, ἂν ποτὲ τις μικρὰ τοιαύτη ἐπέθῃ.
Ἀλλ' ὡς πάσῃ κατάχρησις οὕτω καὶ ἡ τοῦ καφέ βλάβη τὸν
στόμαχον καὶ τὸ σῶμα ἐν γένει· ἰδὲ δὲ βλάβη τοὺς πάσχον-
τας τὴν καρδίαν ἐν γένει καθ' ὅλας τὰς ἡλικίας ἀμφοτέρων τῶν
γενῶν, τοὺς σφριγῶντας καὶ τοὺς προδ' αὐθιγμένους εἰς διάφορα
καὶ ποικίλα παθήματα καταρροϊκά. Περίεργον ὅτι παρὰ τοῖς
μοναχοῖς θεωρεῖται ὠφελιμώτατος ὁ καφὲς, εἴτε κατάχρησις αὐ-
τοῦ γένηται εἴτε χρῆσις.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν γένει περὶ τοῦ καφέ· εἰς σὲ δὲ, φίλτατ'
ἀναγνώστα, ἀρίεται ἡ εὐμενὴς κρίσις περὶ αὐτοῦ ἤδη, ὅποτε πι-
στεύω ὅτι καὶ ἐπὶ σὲ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐπέδρασεν
ὁμοίως ὁ κύαθος, ὃν πρὸ μικροῦ ἀπερρόφησας, ἐπόμενος τῇ ἐμῇ
συμβουλῇ.

Ν. Π. ΠΑΡΙΣΗΣ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Ἱστορία Ζεγεδίνου.

Τὸ Ζεγεδίνον, πλὴν τῆς τελευταίας θλιβερᾶς καταστροφῆς, ἔχει λίαν περιπετειώδη ἱστορίαν, μὴ συνημμένην ὁμως ἑυστυχῶς μετὰ τῶν λαμπροτέρων φάσεων τῆς Οὐγγρικῆς ἱστορίας. Καί τοι τὸ σημερινὸν φρούριον χρονολογεῖται μόνον ἀπὸ τῆς τουρκικῆς κατοχῆς τῆς πόλεως κατὰ τὸν 15^{ον} αἰῶνα, ὑπῆρξεν ὁμως πλουσίᾳ ἀγορὰ καὶ προπύργιον ἰσχυρὸν τῆς Οὐγγαρίας ἀπὸ αὐτῶν τῶν χρόνων τῆς βασιλείας τοῦ Ματθίου Κορβίνου περὶ τὰ τέλη τῆς 14^{της} ἑκατονταετηρίδος. Ἐνταῦθα τῷ 1526 ὁ Οὐγγρος πρίγκηψ Ζαπολίας, μετὰ τὴν ἥτταν τῶν Μοχάκων ἐστρατοπέδευσεν ἐπὶ κεφαλῇς 14000 ἀνδρῶν καὶ ὡμολόγησεν ἑαυτὸν ὑποτελεῖ Σολιμάνου τοῦ Μεγαλοπρεποῦς ἐπισφραγίσας οὕτω τὴν τύχην τῆς πατρίδος του. Ὁ σουλτάνος ἔκασε τὸ μεγαλειότερον μέρος τῆς πόλεως καὶ ἐπὶ τῶν ἐρηπείων ἤγειρε φρούριον, ὅπερ ὑπῆρξε προπύργιον τῆς ὀθωμανικῆς ἰσχύος κατὰ τὰς χώρας ταύτας ἐπὶ πλείω τοῦ ἐνὸς καὶ ἡμίσεως αἰῶνος. Ἦτο πρωτεύουσα ἐνὸς τῶν 14 σαντζακίων, εἰς ᾧ διηρέθη τὸ κατὰ κτηθὲν μέρος τῆς Οὐγγαρίας, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πασᾶ ἐν Βούδα, ἔχοντος τὸ ἀξίωμα Βεϋλέρβεϋ. Ἀλλ' ὅτε τῷ 1686 ὁ δούξ Κάρολος τῆς Λαθαριγγίας ἀνεκτήσατο τὴν Βούδαν ἐπηκολούθησε ταχέως καὶ ἡ ἐλευθέρωσις τοῦ Ζεγεδίνου. Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1849 ὁ Κοσσούθ μετὰ τῆς ἐπαρχιακῆς κυδερνήσεως ἐγκατέλειψε τὴν Πέστην ὑποχωρῶν πρὸς τῶν νικηφόρων αὐστριακῶν δυνάμεων καὶ μετεβίβασε τὴν ἑδραν τῆς ἐξουσίας εἰς Ζεγεδίνον, ὅπου οἱ πολῖται τὸν ἐδέχθησαν ἐν θουσιωδῶς καὶ ἤκουσαν αὐτοῦ κηρύττοντος « ἡ ἐλευθερία

θέλει ἐξελάσει τοῦ Ζεγεδίνου πρὸς κατάκτησιν τῆς Εὐρώπης. » Οἱ ἀντιπρόσωποι καὶ γερουσιασταὶ συνήλθον· χτήρια διωρίσθησαν διὰ γρῆφειν τῆς ἐξουσίας· καὶ μεγάλη ποσότης χαρτονομίσματος ἐξεδόθη. Ὁ Κοσσούθ προέτεινε τὴν σύστασιν στρατοῦ ἐκ 50000 ἀνδρῶν, ἀλλ' οὐδὲ χρήματα οὐδ' ἄνδρας εἶχε πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ του. Ἀλλως τε καὶ οἱ Αὐστριακοὶ δὲν τὸν ἀφῆκαν ἥσυχον καὶ ἠναγκάσθη περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἰουλίου νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ Ζεγεδίνον, εἰς ὃ εἰσῆλθε τῇ 3ῃ Αὐγούστου ὁ στρατάρχης Ἐϊνω, καὶ ν' ἀποσυρθῇ ἐπὶ τῆς ἄλλης ὀχθῆς τοῦ ποταμοῦ εἰς τὸ προάστειον τοῦ νέου Ζεγεδίνου, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ ἀνοιχθέντος πυρὸς κατέκαυσεν ὁ στρατάρχης, ἀνατινάζας μάλιστα καὶ μεγάλην πυριτιδαποθήκην. Ὁ Ἐϊνω τέλος διελθὼν τὸν ποταμὸν ἐνίκησε καὶ ἔτρεψεν εἰς φυγὴν τοὺς Οὐγγρους καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ παράδοσις τοῦ Βιλάγος συνεπλήρωσε πᾶσαν ἔννομον ἀντίστασιν. Παρατηρητέον ὅτι ἡ γέφυρα ἐπὶ τοῦ Θεϊσσοῦ (*Theiss*) οἰκοδομηθεῖσα τῷ 1850 ἐθεωρεῖτο τότε τὸ μεγαλειότερον ἔργον τοιοῦτου εἶδους ἐν Εὐρώπῃ. Ὑπολογίζεται ὅτι ἡ ὑπὸ τὰ ὕδατα γῆ ἀνέρχεται εἰς 960 περίπου ἀγγλικὰ τετραγωνικὰ μίλια. Κύριος γαιοκτῆμων εἶναι ὁ πρίγκιψ Παλλαβιτσίνης κατέχων 120 περίπου μίλια, ὧν τὰ τρία πέμπτα τοῦλάχιστον ἐπλημυρρίσθησαν. Αἱ ἀπωλεσθεῖσαι εἰσοδαὶ ὑπολογίζονται εἰς 10 ἑκατομμύρια φλωρίνια (λ. ὁθ. 1250000). Καὶ ἡ ἐλαχίστη ἐκτίμησις τῆς ζημίας αὐτῆς τῆς πόλεως ὑπολογίζεται εἰς πέντε ἑκατομμύρια φλωρινίων ἤτοι λίρας Τουρκίας 625000.

Ἡ ἐν Παρισίοις κυκλοφορία.

Ἡ διεύθυνσις τῶν δημοσίων ἔργων ἐν Παρισίοις ἐδημοσίευσεν τὰς ἐξῆς ἐνδιαφερούσας πληροφορίας περὶ τῆς κυκλο-

φορίας κατὰ τὰς ὁδοὺς καὶ τὰ διάφορα βουλευδάρτα τῶν Παρισιῶν. Αἱ μᾶλλον συχναζόμεναι ὁδοὶ εἰσὶν αἱ ἑξῆς· βουλευδάρτον τῶν Καπουκίνων, ὅθεν διέρχονται κατὰ μέσον ὄρον τὸ ἡμερονύκτιον 19043 ἄμαξαι καὶ 23786 ἵπποι· τὸ Βουλευδάρτον τῶν Ἰταλῶν, 18182 ἄμαξαι καὶ 21372 ἵπποι· ἡ Βασιλικὴ ὁδὸς, 16177 ἄμαξαι καὶ 20255 ἵπποι· ἡ ὁδὸς Ρεβόλι, 15573 ἄμαξαι καὶ ἄλλοι τόσοι ἵπποι· τὸ Βουλευδάρτον Πουασονιέρ 15309 ἄμαξαι καὶ 19500 ἵπποι· ἡ ὁδὸς Ἀγίου Ἀντωνίου 11893 ἄμαξαι καὶ 14596 ἵπποι κτλ. Παρὰ ταῖς ὁδοῖς ὅμως ταύταις, ἐνθα ἡ κυκλοφορία εἶνε τοσοῦτον ζωηρά, ὑπάρχουσιν ἕτεροι δημόσιοι ὁδοὶ τοσοῦτον ὀλίγον συχναζόμεναι ὅσον αἱ τῶν μεγάλων ἐπαρχιακῶν πόλεων· π. χ. δὲν διέρχονται διὰ τοῦ Βουλευδάρτου Πονιχτόφσκη εἰμὴ 502 ἄμαξαι καὶ 722 ἵπποι· διὰ τοῦ Βουλευδάρτου Βρουν 462 ἄμαξαι καὶ 663 ἵπποι· διὰ τοῦ Βουλευδάρτου Βίκτωρος 566 ἄμαξαι καὶ 835 ἵπποι τοῦ Βουλευδάρτου Σερουριέ, 358 ἄμαξαι καὶ 485 ἵπποι· διὰ τῆς ὁδοῦ Πουέτλα 691 ἄμαξαι καὶ 891 ἵπποι κτλ. Αἱ δὲ δαπάναι ἐπὶ τῶν δημοσίων ὁδῶν τῶν Παρισιῶν ἔχουσιν ἀναλογίας πολὺ διαφόρους, π. χ. ἄλλων εἰς τὸ τετραγωνικὸν μέτρον δαπανᾷται ἑτησίως 16.08 φρ. ἐνῷ ἐτέρων ἡ διατήρησις δὲν ἀπαιτεῖ ἢ δαπάνην 1.15 φρ.

Ποία ἡ κύκλοφορία κατὰ τὰς ὁδοὺς τῆς πρωτευούσης ταύτης καὶ ποία ἡ πρὸς διατήρησίν των καταβαλλομένη δαπάνη;

Ὁ πρῶτος κατασκευάσας χαλύβδινον γραφίδα ἦν ὁ ἐκ Βοστόνης τῶν Ἡν. Πολιτειῶν *Williamson* ἐν ἔτει 1800 χρυσοχόος τὸ ἐπάγγελμα. Εὗρεθεις ἐσπέραν τινα ἐν τῷ σχολείῳ καὶ μὴ δυνάμενος νὰ προχωρήσῃ διὰ τῆς πτερίνης, ἀπεφάσισε νὰ κατασκευάσῃ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν τοιαύτην. Ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐφευρέσεως ἔδιδε τοσαύτην ἐνασχόλησιν εἰς

αὐτὸν καὶ ἓνα βοηθὸν ὥστε ἐκ τῆς ἐργασίας τύτης ὠφελεῖτο 3000 φράγκα κατὰ μῆνα. Μετὰ τινα χρόνον οἱ Ἄγγλοι ἔλαβον τὴν ἐφεύρεσιν.

Ὁ κ. Κάμιλλος Φλαμμариὼν διάσημος ἀστρονόμος ἐν Παρισίοις ἐδημοσίευσεν ἀρτίως πολλὰ ἄρθρα ὅπως ἀποδείξῃ ὅτι ἡ σελήνη εἶναι κητωχημένη, διοργανίζει δὲ νῦν ἐπιτροπὴν ὅπως συλλέξῃ τὰ ἀνγκαῖα χρήματα πρὸς κατασκευὴν τηλεσκοπίου ἱκανῆς δυνάμεως, ὅπως ἴδῃ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας. Ὑπολογίζει τὴν δαπάνην τοῦ ὀργάνου τούτου εἰς ἑν ἑκατομμύριον φράγκων.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Διότι ἀγαπᾷς!

Τῶν στεναγμῶν καὶ πόνων πρὸς τί τοσούτον πλῆθος
Μοὶ φέρει εἰς τὸ στήθος
Φρικῶδεις παραχᾶς;

Πρὸς τί πηγὴ δακρύων εἰσὶν οἱ ὀφθαλμοί μου
Κ' ἐκπέμπει ἡ ψυχὴ μου
Ἐνθέρμους προσευχάς;

Πρὸς τί ἡ τλήμων τόσον ταράσσεται καρδίᾳ
Καὶ πάθους ἀγωνία
Ταχύνει τὸν παλμόν;

Πρὸς τί πνοὴ ἐδύνης, πυριώδους ὀπτασίας
Συντρίβει τὰς ἡνίας
Τῶν πρώτων μου ὁρμῶν;

Πρὸς τί ἡ φίλη λύρα τῶν μαγικῶν μου χρόνων
Ἐκπέμπει στόνους μόνον
Καὶ κατηφεῖς μολπάς;

Πρὸς τί σφοδρῶν καμίνων ἡ φλόξ με καταφλέγει;
—Μία φωνὴ μοὶ λέγει
« Διότι ἀγαπᾷς! »

N. ΜΑΚΡΙΔΗΣ.

Ἐπὴρεια τῆς ἡλικίας.

Ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς δυνάμεως τῶν χειρῶν
 παρατηρηθεῖσα διὰ τοῦ δυναμομέτρου
 τοῦ Ῥεγνιέρου.

Ἡλικία εἰς ἔτη.	Ἀνδρική ἰσχὺς.			Γυναικεία ἰσχὺς.		
	2 χεῖρες	χειρ δεξ.	χειρ ἀρις.	2 χεῖρες	χειρ δεξ.	χειρ ἀρις.
	Κιλ.	Κιλ.	Κιλ.	Κιλ.	Κιλ.	Κιλ.
6	10.3	4.0	2.0	—	—	—
7	14.0	7.0	4.0	—	—	—
8	—	—	—	11.8	3.6	2.8
9	20.0	8.5	5.0	15.5	4.7	4.0
10	26.0	9.8	8.4	16.2	5.6	4.8
11	29.2	10.7	9.2	19.5	8.2	6.7
12	33.6	13.9	11.7	23.0	10.1	7.0
13	39.8	16.6	15.0	26.7	11.0	8.1
14	47.9	21.4	18.8	33.4	13.6	11.3
15	57.1	27.8	22.6	35.6	15.0	14.1
16	63.9	32.3	26.8	37.7	17.3	16.5
17	71.0	36.2	31.9	40.9	20.7	18.2
18	79.2	38.6	35.0	43.6	20.7	19.0
19	79.4	38.4	35.0	44.9	21.6	19.7
20	84.3	39.5	37.2	45.2	22.0	19.4
21	86.4	43.0	38.0	47.0	23.5	20.5
25	88.7	44.1	40.0	50.0	24.5	21.6
30	89.0	44.7	41.3	—	—	—
40	87.0	41.3	38.3	—	—	—
50	74.0	36.4	33.0	47.0	23.2	20.0
60	56.9	30.3	26.0	—	—	—

Περίληψις ἐκθέσεως τῶν ἐργασιῶν

τῆς φιλεκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἑλληνικοῦ συλλόγου

« Ε Ρ Μ Η Σ »

κατὰ τὴν λήξανσαν περίοδον

ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1878 μέχρι Μαρτίου 1879.

Ὁ εἰσηγητὴς τῆς φιλεκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς μετὰ προοίμιον, ἐν ᾧ λέγει ὅτι χαίρουσα ἡ ἐπιτροπὴ δίδει εὐθύνας ὡς συναισθανομένη ὅτι ἐξετέλεσε τὸ καθήκον τῆς ἐφ' ὅσον τῇ ἐπέτρεπον τὰ ἐν χειρὶ τῆς μέσα διαιρῶν τὸν λόγον τοῦ εἰς κεφάλαια ἄρχεται ἐκθέτων

α) Περί ἀναγνωσμάτων καὶ διαλέξεων,

ἃν ἐγένοντο ἑννέα· 1) ἀνάγνωσμα τοῦ κ. Σ. Καρχιανίδου, ἥτοι μελέτη ἀρχαιολογικὴ «περὶ Παντειχίου» κατ' ἐπιτοπίους παρατηρήσεις τοῦ ἰδίου· 2) διαλέξεις τοῦ κ. Α. Χ. Στεφοπούλου «περὶ ἀστρονομίας ἱστορικῶς,» ἐν ᾗ κατεδεικνύοντο πρὸ πάντων αἱ τῶν Ἑλλήνων ἀστρονόμων ἐργασίαι· 3) ἀνάγνωσμα τοῦ κ. Μ. Ἰωάννοβιτς, περιέχον ὥραιας ὑποθήκας «πρὸς τὸν μέλλοντα νὰ ἐκλέξῃ ἐπάγγελμά τι» 4) τοῦ αὐτοῦ δεύτερον ἀνάγνωσμα «περὶ χρηματιστηρίου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἐνεργουμένων πράξεων·» 5) τοῦ αὐτοῦ διάλεξιν «περὶ σίφωνος καὶ ἀτμοσφαιρικοῦ σιδηροδρόμου·» 6) ἀνάγνωσμα τοῦ κ. Γ. Χαρισσιᾶδου «περὶ σωματείων·» 7) ἀνάγνωσμα τοῦ κ. Ι. Α. Ζερβουδάκη, «ἱστορία δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως·» 8) τοῦ αὐτοῦ δεύτερον ἀνάγνωσμα μὴ συμπληρωθὲν «περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἰωάνθαν Σουίφτ·» καὶ 9) ἀνάγνωσμα μὴ ἀναγνωσθὲν ἔτι τοῦ κ. Κ. Ναούνη φέρον τὸν τίτλον «τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου,» — «Κοφραῆς—Παῦλος.»

6') Περὶ μαθημάτων,

τοιαῦτα πολλοὶ ἀνέλαβον, ἀλλ' ἕνεκα ἐλλείψεως καταλλήλου χώρου ἠδυνάτησαν νὰ ποιήσωσιν· ἐγένοντο ἐν τούτοις τινὰ ὑπὸ τοῦ κ. Ρ. Ἐλευθεριάδου «περὶ Συνασοῦ ἱστορικῶς καὶ τοπογραφικῶς,» ἣτις μελέτη καὶ μετ' ὀλίγον συμπληρωθεῖσα δημοσιεύεται ὑπὸ τοῦ γράψαντος ἐν ἰδιαιτέρῳ τεύχει· καὶ ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Α. Ζερβουδάκη «γεωγραφικά.»

γ') Περὶ διαγωνισμάτων,

τοιούτον ὠρίσθη γραπτὸν ἐν· «ἦν γνωστὴ πρὸ τοῦ Κολόμβου ἡ Ἀμερικὴ; ἐξιστόρησις τοῦ βίου καὶ τοῦ πλοῦ τοῦ Κολόμβου ἐπισυναπτομένου ἀρμοδίου προλόγου καὶ ἐπιλόγου»· καὶ προφορικὸν ἕτερον· ἀπαγγελία ἐξ ἀρχαίου Ἑλληνος ποιητοῦ.

δ') Περὶ περιοδικοῦ,

τοῦτο ἀληθῶς μὲν μικρὸν ἔργον, ἀνομολογεῖ ὁ κ. εἰσηγητὴς, νομίζει ὅμως ὅτι ἦτο δύσκολον καλλιτέραν ἀπαρχὴν νὰ παρὰσχωσι νέοι ἄπειροι, ἀπόφοιτοι τῆς χθὲς σχολείων οὐχὶ τῶν πρωτευόντων, ἀνευ σχεδὸν ὑποστηρίξεως, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀντὶ ἐνθαρρύνσεων τούναντίον εἰρωνιῶν καὶ ἐπιπλήξεων τυγχάνοντες· ἀλλ' ὑπάρχει παρ' αὐτοῖς πεποίθησις ὅτι τὸ ἔργον των θέλει τέλος πάντων θριαμβεύσει ὅταν ἐξακολουθήσῃ μετὰ πόθου καὶ ἐπιμελείας ἡ ἀρξαμένη ἐργασία καὶ οἱ λόγιοι καὶ οἱ φιλόμουσοι ὑποστηρίξωσιν αὐτό.

ε') Περὶ συνεδριάσεων,

ἐγένοντο ἐν συνόλῳ 28, ὧν 10 ἑκτακτοὶ καὶ 18 τακτικά· τὴν τάξιν αὐτῶν καὶ τὰς ἐργασίας τῆς ἐπιτροπῆς διηύθυνε προθύμως καὶ ἐπιμελῶς ὁ ἀξιότιμος αὐτῆς πρόεδρος κ. Κ.

Κωσταράκης· τὴν γραφικὴν δ' ἐργασίαν ἐξετέλει τακτικώτατα καὶ ἀκριδῶς ὁ κ. Ο. Ἀνδρεάδης.

Ἐν συνόψει τέλος αἱ ἐργασίαι τῆς ἐπιτροπῆς ὑπῆρξαν αἱ ἐξῆς· ἐξήνεγκας κρίσεις τῆς ἐπὶ 26 διαφόρων πονημάτων συντεταγμένων ἢ μεταπεφρασμένων ὑπὸ τῶν κκ. Α. Παράσχου, Ε. Ζαλοκώστα, Ε. Νοτάρη, Ν. Μακρίδου, Π. Ψαρῶ, Κ. Σιδερίδου, Α. Πέχου, Μ. Ἰωάννοβιτς, Ι. Βαλαβάνη, Α. Χ. Στεφοπούλου, Κ. Κωσταράκη. δύο ἀνωνύμων καὶ Ι. Α. Ζερβουδάκη. Ἐλαβεν ἐπιστολάς 22 καὶ ἐξέδωκε 59. Ἀντήλλαξε τὸ περιοδικὸν μετὰ τῶν ἐφημερίδων «Ὡρα» καὶ «Νέαι Ἰδέει», καὶ μετὰ τῶν περιοδικῶν, «Χλωρίς», «Ἐλικὼν», «Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις», «Δελτίον τῶν ἐν τῇ δούλῃ καὶ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι ἐκδιδομένων βιβλίων», «Δελτίον τῆς ἐπὶ τῆς ἐμψυχώσεως τῆς ἐθνικῆς βιομηχανίας ἐπιτροπῆς», «Ἱστορία Ῥωσσοτουρκικοῦ πολέμου», «Ἑλληνικὸς διδασκαλικὸς σύλλογος «Πλάτων», καὶ «Ἐφημερίς φιλομαθῶν», ἧτοι ἐν συνόλῳ μετὰ 2 ἐφημερίδων καὶ 8 περιοδικῶν, δι' ὧν οἱ εὐγενεῖς τῶν ἐκδότης καὶ συντάχται εὐαρεστήθησαν νὰ στολίσωσι τὸ μικρὸν ἀναγνωστήριον τοῦ συλλόγου.

Περαιῶν τὸν λόγον τοῦ παρακινεῖ τὰ μέλη τοῦ συλλόγου ν' ἀκολουθήσωσι τὴν αὐτὴν παρείαν καὶ νὰ ἐργάζωνται ἐπιμελῶς· διότι «τότε ἀληθῶς θέλομεν συντελέσει καὶ ἡμεῖς πρὸς δόξαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τοῦ ἑλληνισμοῦ ἐκείνου, ὃν τοσοῦτον ἀγαπῶμεν καὶ ὑπὲρ οὗ τοσοῦτον κοπιῶμεν καὶ θὰ κοπιᾶσωμεν ὥστε νὰ μὴ δύση πλέον ὅθεν ἐπανέτειλεν, ἀλλὰ νὰ φωτίζη καὶ νὰ θερμαίνῃ τὰς καρδίας ἡμῶν ἑσαεὶ, ὧν ἐφόδιον, καὶ τὸ μόνον, καθ' ὅλον τῶν ἐπιθέσεων τῶν ἡμετέρων ἐχθρῶν καὶ ὄλων τῶν μεταβολῶν τῆς τύχης.»

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΕΡΜΗΣ

Σύγγραμ.μ.α Περιοδικόν

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΕΤΟΣ Α΄.

ΑΡΙΘ. Η΄.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, Μάιος 4879.

Ὁ Γούλιος Φερρῆ,

Ἵπουργός τῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐν Γαλλίᾳ, ἐξεφώνησε πρό τινων ἐ-
βδομάδων λαμπρότατον λόγον κατὰ τὴν διανομὴν τῶν βραβείων
ἅτινα ἀπονέμουςι κατ' ἔτος αἱ διάφοροι κατὰ τὴν μεγάλην ἐ-
κείνην χώραν ἐπιτόπιοι ἐπιστημονικαὶ καὶ φιλολογικαὶ εἰσαίρεσι
συνερχόμεναι δι' ἀντιπροσώπων αὐτῶν ἐν τῷ περικλύτῳ Παιδευ-
τηρίῳ τῶν Παρισίων, τῇ Σοβώνῃ. Αἱ ταυτὰι κεντρικαὶ συν-
εδριάσεις τῶν ἀντιπροσώπων τῶν εἰσαίρειν τούτων ἤρξαντο κυ-
ρίως τελοῦμεναι ἐν Παρισίοις ἐπὶ τῆς Αὐτοκρατορίας, τῷ 1862·
ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς δημοκρατίας καὶ ἐντεύθεν, ἦτο
ἀπ' οὗτου ἀνεξαρτητότερον μὴν δοῦναι καὶ σκέπτονται, πλείονων
δὲ τιμῶν ἀξιολύοντι ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, κατέστησαν οὐ μόνον
περιφνεστέρας καὶ γοητευτικώτερας ἀλλὰ καὶ ἀποτελεσματι-
κώτερας. Ἐκ τῶν πρακτικῶν τῶν συνεδριάσεων ἐκεῖνων ἅπερ ἔχο-
μεν ὑπ' ὄψιν δυνάμεθα νὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν σπουδαιότητα αὐ-
τῶν καὶ τὴν ποικίλιν τῶν ἐπιστημονικῶν θεμάτων περὶ ἃ ἀσχο-
λοῦνται ἐν τε ταῖς εἰδικαῖς τῶν τμημάτων συζητήσεσι καὶ ἐν
ταῖς καθολικαῖς ἀπάντων τῶν σοφῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκ τῶν ἐπαρ-

χιῶν ἐν Σωρβώννῃ συνερχομένων. Οἱ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργοὶ οἱ λαλοῦντες κυρίως κατὰ τὴν τελετὴν τῆς διανομῆς τῶν βραβείων, ἅπερ τὰ διάφορα τμήματα ψηφίζουσι καὶ ὦν τὴν ἀξίαν καταβάλλει αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις, δὲν ἀποφεύγουσιν ἐν ὅτῃ τοὺς πολιτικούς ὑπαινιγμούς· ἀλλὰ οἱ τῆς δημοκρατίας ὑπουργοὶ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως δικαιоῦνται ἐν μέρει τῇ ἀληθείᾳ νὰ ἀναμιμνήσκωσι τοῖς ἐκ τῶν ἄκρων τῆς Γαλλίας πεμπομένοις ἀντιπροσώποις τῶν σοφῶν ἐταίριων ὅποσα ὀφείλει ἡ ἐπιστήμη τοῖς νέοις ἰθύντορσι τῆς πατρίδος αὐτῶν καὶ νὰ σεμνύνωνται ἐπὶ τῇ ἐνθέρμῳ ὑποστηρίξει ἣν παρέσχεν αὐτῇ ἡ ἀπὸ τοῦ 1870 ἐγκυβερνητικὴ κατάστασις τῶν πραγμάτων, ἐπὶ ταῖς μεγάλαις δαπάναις ἃς προσ ὀνῆκεν εἰς τὸν ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως προϋπολογισμόν αὐτῆς· ἡ Κυβέρνησις ἀρ' ἧς ἐποχῆς ἀκόμη ἦτο ὑποχρεωμένη νὰ ἀποτίτῃ τα τριμερὰ τῆς Γερμανικῆς ἀποζημιώσεως δισεκατομμύσια, ἐπὶ ταῖς πολυαριθμοῖς, τέλος, μεταρρυθμίσεσιν ἃς ἐπὶ ἐγένετο ἡ Δημοκρατία εἰς τὴν κατωτέραν καὶ τὴν μὲν καὶ τὴν ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν.

Ὅτε ὁ περιελθὼς Ἰούλιος Σίμων διήλθονε τὰ τῆς παιδείας ἐν Γαλλίᾳ πρὸ 25 ἀκριβοῶ ἐτῶν, εἶχε τὸ θάρρος νὰ ἀποκαλύψῃ ἐνώπιον καὶ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Εὐρώπης ἀπᾶν τὴν οἰκταὴν κατὰστάσιν, ἐν ἣ περὶλαβὼν ἡ Δημοκρατία τὰ βέλῃτα μέτρα τῶν ἐπιστημῶν, καὶ νὰ ἐκτραγώδηται τὰ τε στενόχωρα χρημῖα καὶ τὰ πτωχὰ φυσιολογικὰ μουσεῖα καὶ τὰ πενυχρὰ καταστήματα εἰς ἃ κατεκλείοντο οἱ καθηγηταὶ τῶν ἐπιστημῶν—οὕτω πενυχρὰ καὶ ἀνάξια τῆς Γαλλίας ὥστε ὁ διάτῃμος φυσιολόγος Κλώδ Βερνάρ ἐν τοῖς ὑπογεῖοις ἐν οἷς ὑποχρεοῦτο νὰ διδάσκῃ προσεβλήθη τὸ πρῶτον ἐκ τῆς νόσου ἐκείνης ἣτις οὕτω προῶρως προᾶψεν αὐτὸν εἰς τὸν Ἄδην. πρὸς ζημίαν ἐν γένει τῆς ἀνθρωπότητος. « Σήμερον, εἶπε δικαίως ὑπερφηανευόμενος ὁ Κ. Ἰούλιος Φερρῆ, ἐξέλιπε πλέον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἡ τοιαύτη εἰκὼν ἣν μετὰ εὐλόγου ἀγανακτήσεως ἐξετίθει τότε ὁ Κ. Ἰούλιος Σίμων. » — « Σήμερον, πλὴν τῶν εὐρυτάτων δαπανῶν ἃς ψηφίζει ἐνῆυσίως διὰ τὴν ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν ἡ τῆς Γαλλίας ἐθνικὴ

ἀντιπροσωπεία, κηξήσαμεν τὸν διὰ τὴν κατωτέραν ἀγωγὴν προϋπολογισμὸν εἰς 30 ἑκατομ. φράγκων ἀπὸ 11 ἅπερ ἔδαπανῶντο πρὸς τοῦτο μέχρι τοῦ 1870, ἀφοῦ ὁ διὰ τὰς ἐπιστήμης προϋπολογισμὸς σχεδὸν ἐδιπλασιάσθη, κατὰβαλλομένων $\frac{1}{4}$ ἑκατομ. κατ' ἔτος διὰ τὰς ἐπιστημονικὰς καὶ φιλολογικὰς Σχολὰς, 50 δὲ ἑκατομ. περίπου τεθέντων εἰς ἐνέργειαν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὑπὸ τινων πόλεων ὅπως βελτιώσωσι τὰ ἀνώτερα αὐτῶν Ἀκαδημαϊκὰ καθιδρύματα.» — Ἐπάρχουσιν οἱ λέγοντες, προσθέτει ὁ Κ. Ιούλιος Φερρῆ, εἰς τί χρησιμεύουσιν ἐν δημοκρατικῶς διοργανωμένῃ κοινωνίᾳ καὶ πολιτείᾳ αἱ ἐπιστημονικαὶ ἐταιρίαι; — αἰσχύνομαι δὲ ἐπαναλαμβάνων ἐνώπιον ὑμῶν τὴν τοιαύτην αὐθάδειαν. Οἱ οὕτω φρονούντες ἂν λάβωσι τὸν κόπον νὰ ἀκούσωσι τὸ μάθημα ὅπερ δίδουσιν εἰς αὐτοὺς περίτραν γεγενότα. Τῷ 1877 εἶχόμεν ἐνταῦθα δέκα καὶ ἑπτὰ ἀντιπροσώπους τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐταιριῶν τῶν ὁραίων τεχνῶν· τῷ 1878 εἶχομεν τεσσαράκοντα, σήμερον δὲ κακτῆμεθα ὀγδοήκοντα. Ἰδοὺ δὲ πῶς προτιθέμεθα νὰ χρησιμοποιήσωμεν τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν καλλιτεχνικῶν ἐταιριῶν καὶ αὐτὰς τούτας τὰς ἐταιρίας. Διὰ τίνος διατάγματος ὅπερ ὑπέγραψα ἤδη, αἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καλλιτεχνικαὶ ἐταιρίαι θέλουσι κληρονομή ἐπὶ τῶν αὐτῶν βάσεων ἐφ' ὧν καὶ αἱ ἐπιστημονικαὶ συμπράττουσαι μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἧτις θέλει καταγράψῃ τὰ καλλιτεχνικὰ κειμήλια τῆς Γαλλίας καὶ συνδεδεμένοι καθ' ὃν τρόπον καὶ πρὸς ὃν σκοπὸν αἱ τριτάτοιαι ἐπιστημονικαὶ ἐταιρίαι; βλέπετε συνηθρισμέναις ἐνταῦθα. Αἱ ἐταιρίαι αὗται θὰ διατελῶσιν ἐλεύθεραι ὡς ὑμεῖς, ἡ δὲ Κυβέρνησις θὰ ἐρχεται μόνον εἰς ὑμῶν αὐτῶν ἀγωγὴν καὶ θὰ ἐνθαρρύνῃ αὐτὰς ὑποδεικνύοντα τὰς δύο πρωτίτας διευθύνσεις εἰς αἷς ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἴδωμεν καθοδηγουμένας τὰς ἐνεργείας αὐτῶν. Τὸ ἔργον αὐτῶν ἔσται διπλοῦν· ἥτοι ἀφ' ἐνὸς θὰ ἐξασκοιυθήτωσι καταγράφουσαι τὰ καλλιτεχνικὰ κειμήλια καὶ θὰ διοργανώσωσι τὰ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις μουσεῖα. Οὕτω δὲ δρῶσαι καὶ συνδεόμεναι περὶ ἓν κοινὸν κέντρον θέλουσι συνδράμει ἡμᾶς ἀφ' ἑτέρου πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν ἐτέρου μεγάλου σκοποῦ, ταυτέστι πρὸς

τὴν δημόδιον διδασκαλίαν τῆς ἱχνογραφίας. Πρέπει ἐν πρώτοις νὰ μάθῃτε εἰς οἷον θ' εἴναι εὑρίσκεται σήμερον ἡ διδασκαλία αὕτη· ὑπάρχει τῶντι παρ' ἡμῖν εἰσγυμένον τὸ μάθημα τῆς ἱχνογραφίας, ἀλλ' ἄνευ διευθύνσεως καὶ μεθόδου κοινῆς. Πανταχοῦ σχεδὸν τῇ Γαλλίᾳ, ἐγίνοντο αὐθόρμητοι ἀπόπειραι πρὸς βελτίωσιν τοῦ μαθήματος τούτου, ἀλλ' ἐστρημέναι κέντρου ἐπιτυχοῦς διευθύνσεως τὸ πλεῖστον ἀπέτυχον· ἡμεῖς θέλομεν προσπαθῆτε ὅπως ἐπιτηρώμεν καὶ διοργανώσωμεν τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ συνιστώντες ἐπιτοπίους ἐπιτροπὰς. ἃς κυρίως θέλουσι συγκροτῆται αἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καλλιτεχνικαὶ ἐταιρίαι. Ἐκ τούτων βλέπετε πῶς αἱ ἐταιρίαι αὗται, αἱ τε τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν ὥραίων τεχνῶν αἵτινες φαίνονται τοσοῦτον ἀφεστῶσαι τῶν συμφερόντων τοῦκόσμου τούτου θέλουσι καταστήσῃ ὄργανα μεγάλων ποσῶν οἰκονομολογικῶν τε καὶ κοινωνικῶν. Διότι τὸ κατ' ἐμὲ δὲν δύναμαι νὰ φαντασθῶ μεγαλειτέραν πρόβδον οἰκονομολογικὴν τε καὶ κοινωνικὴν παρὰ ἐκείνην ἣτις ἤθελεν ἐπύλοισαι ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῆς τεχνικῆς ἱκανότητος τῶν Γάλλων ἐργατῶν ἐν τῷ εὐρεῖ ἔκκειναι σιζιδῷ ὅπερ προσεγγίζει τῇ τε τέχνῃ καὶ τῇ βιομηχανίᾳ. » Ἐπονται παράγραφαι τινες πολιτικώτεροι καὶ σχίσιν ἔχοντες πρὸς τοὺς περὶ ἐκπαιδεύσεως νόμους οὓς εἰσέγαγεν ἐσχάτως εἰς τὴν Βουλὴν ὁ τολμηρὸς οὗτος ὑπουργὸς καὶ τοὺς ὁποίους διὰ βραχείων ἀλλὰ εὐγλωττότατα ὑπερασπίζει κατὰ τῶν ἐπιθέσεων δειῶν φαντατικῶς πολεμοῦσιν αὐτοῦς· οἱ κληρικοὶ τῆς Γαλλίας, βλέποντες ὅτι ἡ Δημοκρατία ἀπόφασιν ἔχει διὰ τοῦ Κ. Ίουλίου Φερρῆ νὰ ἀποσπᾷ τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν Ἰησουϊτῶν.

Εἴμεθα εὐτυχεῖς μεταφέροντες ἐνταῦθα τὰς περὶ διδασκαλίας τῆς ἱχνογραφίας σκέψεις τοιοῦτου περιφανοῦς ἀνδρὸς συμφωνούσας πληρυστάτα πρὸς τὰς ἰδέας ἃς πολλάκις καὶ ἡμεῖς ἐξηνέγομεν περὶ τοῦ αποτελεσματικωτάτου τούτου ὀργάνου τῆς μορφώσεως τοῦ τε καλλιτεχνικοῦ αἰσθήματος καὶ τῆς βιομηχανικῆς δεξιότητος τῶν ἐργατικῶν τάξεων. Οὐδεμίαν ὑπερβολὴν λέγει ὁ Κ. Ίούλιος Φερρῆ ὀνομάζων μέγαν σκοπὸν τὴν ἐπέκτασιν

τῆς διδασκαλίας τῆς ἱχνογραφίας ἐπὶ ὅλας τὰς τάξεις τῶν Γάλλων, ὡς καὶ ἡμεῖς μέγα κατόρθωμα ἀπεκαλέσαμεν πολλάκις τὴν παρ' ἡμῖν ἀνάπτυξιν τοῦ καλλιτεχνικοῦ αἰσθηματος καὶ ὁ δυστυχῶς τοσοῦτον ὑπολειπόμεθα τῶν πεπολιτισμένων λαῶν.

Σημειωτέον δ' εἰταῦθα ὅτι τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ περὶ ἱχνογραφίας καὶ περὶ νέας διοργανώσεως τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καλλιτεχνικῶν ἐταιριῶν ἀμείσως ἐπραγματοποίησεν ὁ Κ. 'Ιούλιος Φερρῆ, διότι ἐνῷ συνεδριάζον οἱ τῶν ἐπιστημονικῶν Σωματείων ἀντιπρόσωποι, ἤρξαντο ἰδιαιτέρως συνεδριάζοντες καὶ συγκροτοῦντες τὸ προεδρεῖον αὐτῶν οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν σταλέντων εἰς Παρισίους ἀντιπροσώπων τῶν καλλιτεχνικῶν συλλόγων, καὶ καὶ τὴν στιγμὴν ὥρμηκε ἐν τῇ τελευταίᾳ τῆς ἀπονομῆς τῶν βραβείων τῶν πρώτων ἐταιριῶν, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν δευτέρων εἶχον συζητήσει ἤδη τὰς θεμελιώδεις βάσεις τῆς δημοποιήσεως τῆς ἱχνογραφίας. Πρόεδρος δὲ τῶν τελευταίων ἐξελέγη ὁ γνωστὸς παρ' ἡμῖν 'Αβου, ὅστις ἐξασκήσας τὸ σατυρικὸν αὐτοῦ πνεῦμα εἰς βάρος ἡμῶν καὶ βραδύτερον μεταμελήθεις διὰ τοῦτο ἐξῆκολουθεῖ ἀφ' ἐνὸς μὲν δημοσιογραφῶν ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀσχολούμενος περὶ τὴν καλλιτεχνίαν καὶ τὴν μελέτην τῶν κανόνων αὐτῆς, οὓς οὕτως ἐξέμαθεν ὥστε θεωρεῖται ὡς εἰς τῶν δεινότερων κριτῶν τῶν καλλιτεχνικῶν ἔργων. Εὐθύς ἄρα καταλαβὼν τὴν προεδρικὴν θέσιν ἀπηύθυνε προσφωνήσιν εἰς τοὺς παρευριστάς ἐν ἧ' πρὸ πάντων διὰ μακρῶν καταδεικνύει τὴν μεγάλην σημασίαν τῆς γενικῆς περὶ τὴν ἱχνογραφίαν ἀσκήσεως. «Προσεχῶς, λέγει, ἕκαστος Γάλλος θὰ γνωρίζῃ νὰ ρίπτῃ μίαν πυριτοβολίαν· πρέπει ὁμῶς προσεχῶς ἐπίσης νὰ μάθῃ νὰ διευθύνῃ καὶ τὴν ἱχνογραφικὴν χεῖρα.» Πολλὰ μέλη τῆς ἀσπυρίως λαμβάνουσιν εἰτα τὸν λόγον ὅπως ὑποβάλλουσιν αὐτῇ διαφόρους ἀνακοινώσεις περὶ διδασκαλίας τῆς ἱχνογραφίας ἐν ταῖς διαφόροις ἐπαρχίαις. Ἐλθόντος δ' ἐν τῷ μεταξύ τοῦ ὑπουργοῦ καὶ λαβόντος θέσιν ἐπὶ τοῦ προεδρείου, ὁ Κ. 'Αβου ἀπαριθμεῖ αὐτῷ τὰ ἐκτεθέντα σχέδια περὶ μορφώσεως ἐπιτυχεστέρων συστημάτων

ἀναγομένων εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς ἱστοριογραφίας ἅπερ ἐμελλον βρῆδύτερον νὰ μελετηθῶσι, καὶ ἡ πρώτη ἐκείνη συνεδρίασις διελύθη, τὰ δὲ μέλη αὐτῆς συνηνώθησαν τῇ ἐπομένῃ ἡμέρᾳ μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐπιστημονικῶν ἐταιριῶν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Κ. Ἰουλίου Φερρῆ ὅστις καὶ ἐξεφώνησεν ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ τὸν λαμπρὸν λόγον τὸν χρησιμεύσαντα ὡς ἀφειρήν τῶν σκέψεων ἡμῶν τούτων.

Ἐπανελθωμεν δὲ τώρα εἰς τὸν λόγον ἐκεῖνον ἵνα ὑποβάλωμεν τοῖς ἀναγνώσταις τοὺς πρώτους αὐτοῦ θαυμασίους παραγράφους.

« Ἀπὸ δέκα καὶ ἑπτὰ ἐτῶν ἤδη, ἄρχεται λέγων, ὁ ὑμέτερος θεσμὸς ἀκοιουθῶν τὴν ἡμερον καὶ προοδευτικὴν αὐτοῦ πορείαν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀδιαλείπτων μεταβολῶν τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων ἐρχεται νὰ δεχθῇ ἐνταῦθα τὰς ἐμφυχώσεις τῆς Πολιτείας ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ ὑπουργοῦ τῆς παιδείας. Καὶ ὑμεῖς μὲν μεγαλύνεσθε, ἐγὼ δὲ τιμῇ θεωρῶ ὅτι δύναμαι νὰ χαιρετίσω ἐν ὑμῖν μίαν τῶν ζωτικῶν καὶ ἐλευθέρων δυνάμεων τῆς μεγάλης ταύτης χώρας (χειροκροτήσεις.) Προϊόντα αὐθόρμητα τῆς ἐπιτοπίου πρωτοβουλίας, ἐλευθέρως μορφώεσθαι καὶ ἐλευθέρως ἀνθήσασθαι ἐν τῇ κοπιώδει ποικιλίᾳ τοῦ ἐπαρχιακοῦ βίου, προκύψασθαι ἐκ τοῦ ἔρωτος ἐκείνου τῆς περιορισμένης πατρίδος, τῆς ἐπαρχίας καὶ τοῦ χωρίου, ἥτις ἐστὶ τὸ θεμέλιον καὶ τὸ σπέρμα τοῦ ἔρωτος τῆς μεγάλης πατρίδος (νέκι χειροκροτήσεις) αἱ ἐταιρίαι ὑμῶν πρὸ τριάκοντα μὲν ἐτῶν ἦσαν εἰς πύρην, σήμερον δὲ προήχθησαν εἰς λεγεῶνα. Πρὸ τριάκοντα ἐτῶν ἡ Γαλλία δὲν ἠρίθμει ἢ μόνον ἐνενήκοντα ἰδιωτικὰ Σωματεῖα τῆς ἐπιστήμης καὶ σήμερον ὑπολογίζει τρεῖς ὅλας ἑκατοστύας.

» Ἡ πρόδοξος αὕτη εἶναι λίαν περίεργος. Ὅτι τῷ 1862 ἡ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ σχηματίσῃ ἐν κοινὸν κέντρον, μίαν ἐστίν τῶν σοφῶν ἐταιριῶν, ἡριθμεῖσθε εἰς 200. Ἐκτοτε ὁ πολλαπλασιασμὸς ὑμῶν διανέμεται εἰς δύο ἴσας περιόδους· ἀπὸ τοῦ 1862 μέχρι τοῦ 1870 προστίθενται 34 ἐταιρίαι· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1870—78 κυζήθητε κατὰ 60, δεικνύουσαι οὕτω τὴν ἰσχυρὰν ἐκείνην προσπάθειαν πρὸς τὴν ἀναγέννησιν καὶ

τὸ μεγαλεῖον τῆς πατρίδος, προσπάθειαν ἀπαράμιλλον, ἥτις διε-
δέχθη τὰς τρομερωτέρας καταστροφάς παρ' ἡμῖν ἀλλ' ἥτις ἐφείλ-
κυσε ἐφ' ἡμᾶς οὐ μόνον τὴν ὑπόληψιν ἀλλὰ καὶ τὸν θαυμασμόν
τοῦ κόσμου. (χειροκρατήσεις). . . Ὅτε σὰς προσεκάλουν ἐνταῦθα
(ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας) ἐσκόπουν ἴτως νὰ θέσωσί ποτε χεῖρα
ἐν ὑμῶν. Ὑμεῖς ἤρχεσθε ἐνταῦθα ἀλλὰ δὲν παρεδίδεσθε . . . Δὲν
ἀνήκετε καὶ δὲν θὰ ἀνήκετέ ποτε εἰς οὐδὲν κόμμα, ἢ μᾶλλον θὰ
ἀνήκετε εἰς τὸ μεγαλύτερον, εἰς τὸ γενναιότερον τῶν κομμάτων,
εἰς τὸ κόμμα τῆς ἐλευθέρως ἐπιστήμης, τῆς ἐλευθέρως ἐρεῦνης
(ζωηραὶ χειροκρατήσεις). Μετὰ τοῦ κόμματος δι' αὐτοῦ τῆς ἐλευ-
θέρως συζητήσεως ἡ Κυβέρνησις τῆς Δημοκρατίας ἀδελφικῶς
πάντοτε θ' λει συμψιῶσει (νέχι χειροκρατήσεις). Ναι, Κύριοι,
ὅστις αὐξάνει τὸ στάδιον τῶν ἀναγκαλίψεων ἡμῶν, ὅστις πραγ-
ματοποιεῖ μίαν πρόσδον ἐπιστημονικὴν ἢ φιλολογικὴν, ὅστις
συγκεντρώνει πρὸς τινὰ διεύθυνσιν ἐπιστημονικὴν οἰκονομικὴν τὰ
πεινύμενα καὶ τὰς θλίψεις, ἐκεῖνος, εἴτε ἐν γνώσει εἴτε ἐν ἀ-
γνοίᾳ, ἐὼν ἡ ἄκων, ἐργάζεται πρὸς τὴν δημοκρατικὴν ἀγωγὴν
τῶν πολλῶν ἀνέκει, ἡμῖν, εἰναι ἡμέτερος (χειροκρατήσεις).

« Διότι, Κύριοι, διὰ τῆς ἀνωτέρας ἐπιστήμης, διὰ τῆς μεγά-
λης διανοητικῆς καλλιέργειας αἱ ἰσχυρὰ πολυκρατίαι αἱ εἰς εὐρὺ
ἀποβλέπουσαι μέλλον ἰσχυροποιοῦνται. ὑψοῦνται καὶ καταλαμ-
βάνουσι τὴν πρέπουσαν αὐταῖς θέσιν ὑπὸ τὸν ἥλιον. . . »

Ὅτε ὁ Ἰούλιος Σίμων καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Βαδδινγκτὼν πρό τινων
ἐτῶν συνεχίζουν τοὺς τε ἀντιπροσώπους τῶν ἐπαρχικῶν σοφῶν
Σωματεῶν ἐν προμοίαις δηγύρεσι καὶ περιστάσεσι, διὰ τῶν
προσφωνήσεων αὐτῶν, ὁ λόγος αὐτῶν εἶχεν ἀναντιρρήτως πολὺ
τὸ ἐπιβλητικὸν καὶ τοσοῦτω μειζόνα ἐνεποεῖ ἐντύπωσιν ὅσῳ
ἀμφοτέροι οἱ ἐξοχοὶ ἐκαῖνοι ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ καὶ τοῖς γράμμασιν
ἄνδρες ἀπέφευγον πάντοτε τὰς τετριμμένας φράσεις καὶ ἡ τὰς
ὑπαρχούσας ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ παιδεύσει ἐλλείψεις κατήγγελλον ἢ
τὰς πρὸς διόρθωσιν αὐτῶν μεθόδους ἀνέπτυσσον, ἢ πρὸς ἄλλους
ἐπιστημονικοὺς σκοποὺς ἀπέβλεπον. Αἰτὰ τὸ πρᾶγμα ἐφαίνετο
φυσικόν, διότι ἡ περὶ τῆς ἐπιστήμης μέριμνα αὐτῶν ἦτο συνέ-

χειά ἄπικτος τοῦ ἐπιλοίπου αὐτῶν βίου. Ὁ Ζῆλος ὅμως ἔν ἀπὸ τῆς ἀναβάσεως αὐτοῦ εἰς τὸ ὑπουργικὸν θρόνον ἀναπτύσσει ὁ Κ. Ἰούλιος Φερρὴ ὑπὲρ τῆς τε κατωτέρας καὶ τῆς μέσης καὶ τῆς ἀνωτέρας παιδείσεως ἐν Γαλλίᾳ κέντηται γόητρόν τι ὅπως ἴδιον καὶ φέρει τὸν χαρακτῆρα τῆς γενικῆς δεξιότητος ὅστις συχνάκις ἀναπτύσσεται ἐν ταῖς ἐλευθεραῖς καὶ πρὸ πάντων ταῖς δημοκρατικαῖς Πολιτεῖαις καὶ ὅστις οὕτως εὐκλεῶς διετρανώθη παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἀθηναίοις. Ὁ Ἰούλιος Φερρὴ ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν δημοσιογραφίαν καὶ εὐδοκίμησας ἐν αὐτῇ, ἀφ' οὗτου κατελέγετο μεταξὺ τῶν συντακτῶν τοῦ Παρισικοῦ Χρόνου, καὶ διαπρέψας ἐπὶ τοσοῦτον ἔκτοτε εἰς τὸ πολιτικὸν στάδιον ὥστε πρὸ τοῦ 1870 ἤδη εἶχεν ἐκλεχθῇ βουλευτὴς τῶν Παρισίων ἐν τῇ Νομοθετικῇ Σώματι, εἰς ᾧ εἶχεν εἰσβάλει δια τῆς ἱκανότητος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ δικηγορικοῦ περιβάλλου τῶν δικαστηρίων, κατώρθωσε νὰ διοικήσῃ εὐδοκίμως, μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Ναπολέοντος, οἷον δῆποτε κλάδον ἐναπιστεῦθη αὐτῷ ἡ Δημοκρατία. Μετὰ τοσαύτης δὲ ἀφοαιώσεως ὥρμησεν εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν τῆς πατρίδος αὐτοῦ, ἀφ' οὗτου ἀνετέθη αὐτῷ ἡ διδασκαλία τοῦ ὑπουργείου αὐτῶν, καὶ μετὰ τοσαύτης ἐπιμελείας μελετᾷ πάντα τὰ εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀγωγὴν ἀφορῶντα ζητήματα, ὥστε νεώτατος ἔτι προσεκτήσατο περιφανῆ θέσιν ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν, τελημερότερος δὲ πολλῶν ὁμοφρόνων αὐτῷ προσώρισται, ὡς φαίνεται, νὰ ἀφήσῃ ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος ἴχνη γενναίου σκεπτανέως καὶ πνευματικοῦ ἀναμορφωτοῦ τῆς Γαλλίας.

Αἱ λαμπροὶ ἀπαρχαὶ τοῦ νεοῦ τοῦτου καὶ σφριγῶντος προμάχου τῶν ἐλευθερίων καὶ τῆς προόδου τῆς μεγάλης ἐκείνης χώρας ἀναπολοῦν ἡμῖν τὴν φωτεινὴν λάμψιν ὑπ' ἣν ἀνίτειλεν εἰς τὸν κοινοβουλευτικὸν καὶ κυβερνητικὸν ὀρίζοντα τῆς Ἑλλάδος ὁ ἀπὸ ἡλικίας τριάκοντα ἐτῶν μέγαλον ἀνδρὸς καταδείξας προσόντα Ἑπαμεινώνδας Δελιγιώργης, ὁ γόνος ἐκεῖνος πολίτης τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὅστις ἀπὸ τῶν νομικῶν ἐδωλίων δι' ἐνὸς γιγαντισμοῦ πλματος ἀναβὰς εἰς τὸ βουλευτικὸν βῆμα, ἐπὶ εἰκοσαετίαν ἐ-

κράτησεν αὐτοῦ καὶ ἐδόξασεν αὐτὸ ἵνα ὀδυνηροτέραν καταστήσῃ τὴν οὕτω καταπληκτικῶς πρόωρον, οὕτως ἀπροσδόκητον ἐξοδὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀγκαλιῶν τῆς πατρίδος, ἵνα βαθύτατον καταστήσῃ τὸ πένθος δι' οὗ καιριώτατα ἐπληρξέ τὴν τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων καρδίαν ἢ φοβερά τῶν ἱκανοτήτων αὐτοῦ ἀπώλεια.

ΛΟΓΟΣ

Ἐκφωνηθεὶς εἰς τὸ μνημόσυνον τοῦ πολυκλαύστου καθηγητοῦ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ τοῦ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ

ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν ἄλλοτε μαθητῶν αὐτοῦ Α. Πέτρου.

(Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε φυλ. ΣΤ΄.)

Ἡ αἰθέριος καὶ μεγάλῃ αὐτοῦ ψυχῇ μὴ δυναμένη νὰ περιληφθῇ εἰς τὸ μικρὸν καὶ ἐλαττωματικὸν ἐκεῖνο σῶμα, ἤρξατο νὰ φθείρῃ, νὰ καταναλίσκῃ αὐτὸ. Ζητοῦσα νὰ διαρρηξῇ τὰ δεσμά της καὶ νὰ μεταρσιωθῇ. Ταχεῖα καὶ ἀπειλητικὴ ἡ ὀλεθρία νόσος ἤρξατο εἰς τὴν ἐργασίαν νὰ κωλύῃ αὐτόν. Καὶ τέλος, φεῦ! ἰδοὺ αὐτὸς ἠναγκασμένος νὰ ἐγκαταλείψῃ πᾶν τὸ προσφιλὲς αὐτῷ, μελέτην ἀδιάκοπον, μητέρα θρηνοῦσιν, ὀδελφὴν περὶ αὐτὸν ὀλολύζουσαν, ἀδελφὸν περίλυπον, καὶ πολυπληθεῖς μαθητὰς βαρυστενάχοντας καὶ κλαίοντας ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀποχωρισμῷ. Ἡ ὑποκόφως, ὡς ἰοβόλος ὄφις, δάκνουσα νόσος ἐν τῷ πελιδνῷ αὐτοῦ ἐξαικονισθεῖσα προσώπῳ τὴν εἰς ἀλλοδαπὴν ἀναχώρησιν πρὸς ἀλλαγὴν κλήματος ἀπαιτεῖ. Ὑπὸ πένθιμον πέπλον κεκαλυμμένος, τὴν αἰωνίαν οὐχὶ τὴν πρόσκαιρον στέρξιν τῶν ἀγαπητῶν αὐτῷ σαφῶς ἐνορῶν καὶ προαισθανόμενος ἀπῆλθεν ἐκεῖ ὅπου ἰδίους ἀναλώμασιν ἄνδρες ἐπαινετοὶ δεόντως αὐτὸν ἐκτιμήσαντες καὶ Σχολὴν εὐγνωμονοῦσα ἀπέστειλαν αὐτόν. Ἀλλὰ παρὰ τὰς τῶν ἱατρῶν ἐνεργείας, παρὰ τὰς δυνατὰς τῷ ἀνθρώπῳ περιθάλψεις, δεινὴ καὶ χυλεπὴ ἡ νόσος ἔτι φοβερωτέρᾳ τινὶ ἐντυγοῦσα,

ἀφῆρπασεν ἀπὴνῶς πεντηκοντάετῃ μόλις τὸν συμπαθῆ κρίνον.
Ἡ φθίσις μετὰ τοῦ μαρasmus ἐνωθεῖσα κατέβαλεν ἐν Χίῳ τῆς
γηραιᾶς μητρός τὸ μοναδικὸν στήριγμα.

Ἰδοὺ τὸ ἀπροσδόκητον δεινόν, ἰδοὺ τὸ καίριον τραῦμα τὸ κα-
ταθλίψαν ἡμᾶς, τὸ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν συνεχῶς τὸ πικρὸν
δάκρυ φέρον. Φεῦ! ἀναμνησκομαι τῆς εὐδαίμονος ἐποχῆς καὶ
ἄκων θρηνῶ· συναισθάνομαι τὴν δεινὴν ἀπώλειαν καὶ εἰς ἀπό-
γνωσιν περιπίπτω. Ἀναμνήσθητε αὐτοῦ, ἀναπαραστήσατε, προ-
σφιλεῖς ὁμιληταί, αὐτὸν τέλειον ἐν τῇ μνήμῃ ὑμῶν καὶ θέλετε
ὡσαύτως κλαύσει. Ἦμεθα λεπτά καὶ ἀσθενῆ δενδρύλια ὑπὸ τὴν
φοδερὰν ἰσχὺν τῆς θεῆλλης εὐχόλως καμπτόμενα. Ἐτρέμομεν τὸ
πᾶν, τὰ πάντα ἀπεφεύγομεν ὑπὸ ὑψικάρηνον μόνον καὶ θαφνη-
στεφῇ δρυὶν εὐρίσκομεν καταφύγιον, περὶ αὐτὴν συνεσπερόμεθα
τρέμοντες, τὴν λαίλαπα ζητοῦντες νὰ ἐκφύγωμεν. Γλυκεῖα καὶ
προσπνῆς ἡ γηραιά δρυς φιλοστόργως ἤνοιγε τοὺς βραχίονας αὐ-
τῆς ἵνα περιβάλῃ ἡμᾶς, ἵν' ὑπερασπίσῃται ἡμᾶς, ἵνα δεδάξῃ
ἡμῖν πῶς κατανικεῖται ὁ νυφετός. Φαῖδρόν, πλήρες στοργῆς καὶ
εὐγνωμοσύνης ἐρρίπτομεν πρὸς αὐτὴν βλέμμα καὶ ἐκεῖνη διὰ νέας
θείας ὑποθήκης, διὰ νέου ἔτι δείγματος, προφανοῦς στοργῆς, ἀ-
παραμίλλου ἀφοσιώσεως, ἀνταπεκρίνετο πρὸς ἡμᾶς. Ἄν ὡς μικροὶ
παῖδες περειπίπτομεν εἰς σφάλμα τι, εἰς ἀσύγνωστόν τινα πρᾶ-
ξιν, ἐπίπληξις ἐλαφρά μετὰ χαρίεντος μειδιάματος πάντοτε τε-
λεσφοροῦσα, ἦν ἡ τιμωρία ἡμῶν.

Ἀλλὰ κωλύει μου τὸν λόγον ἡ θλίψις, ἀναπολοῦντος εὐτυχεῖς
ἡμέρας. Ἐπέστη τέλος ἡ σκληρὰ στιγμή, ὁ χρόνος τῆς ἀποχω-
ρίσεως ἡμῶν ἀπὸ τῶν πατρικῶν αὐτῆς ἀγκαλῶν ἀπροόπτως πα-
ρέστη. Ἐξήλθομεν αὐτῶν μετὰ ψυχικοῦ ἄλγους, ἕκαστος ἐκεῖ
ἐνθα ἐκάλει αὐτὸν πατρίς καὶ χρεός ἐπιδιοθέντες. Ἀλλὰ συμφορά
τις ἐν τῷ πολυκυμάντῳ βίῳ ἡπείλει ἡμᾶς, κίνδυνός τις ἐτάραττε
τὴν ἡσυχίαν ἡμῶν. Ἦρκει εἰς τὰς πατρικὰς νὰ προσφύγωμεν ἀγ-
χάλας, ἐκεῖ περιέμενεν ἡμᾶς ἡ ὑσραπεία τοῦ δεινοῦ. Ἀλλὰ σῆ-
μερον; Σήμερον, φεῦ! ἡ ὑψικάρηνος, ἡ προσφιλεῖς δρυς ἀνηρπάγη
ἀνεπαστρεπτεῖ, κατέπεσεν ὑπὸ τὸ βαρὺ κτύπημα πανισχύρου

δρεπάνου, ἐγκαταλείψασα ἡμᾶς ἀσθενεῖς, ἀπροστατεύτους, ὄρφανούς! Χύσωμεν τὸ θαλερὸν δάκρυ διὰ τὸν καταπεσόντα εὐθαλῆ κορμὸν, κλαύσωμεν τὴν ἰδίαν ἡμῶν ἀνεπανόρθωτον ἀπώλειαν, θρηνήσωμεν γοερώς μετὰ τῶν γονέων του, οἵτινες ἤλπισαν πολὺ παρ' αὐτοῦ, καὶ ὅταν ἐλπίσῃ τις πολὺ παρὰ τινος, καὶ υἱοῦ μάλιστα, ἡ αἰφνίδιος παντελὴς ἀπώλεια εἶναι τὸ πικρότατον τῶν ἀψιθίων, τὸ δριμύτατον τῶν τραυμάτων.

Ποῦ νῦν εὐρήσομεν ἀγαπητὸν προστάτην, ἀρωγὸν ἀκάματον, σύμβουλον πολέμιον, πατέρα φιλόστοργον; Οὐδένα οὐδαμοῦ, διότι μία μόνη ψυχή ὑπῆρχε ψυχῇ! Καὶ ἡ ψυχὴ αὕτη, ἡ ἡδεῖα τῆς νεότητος ἡμῶν ἀνάμνησις, τὸ αἷτιον παντὸς ἡμῶν ἀγαθοῦ, μακρὰν πάσης ἡμῶν περιθάλψεως, μακρὰν τῶν μητρικῶν φροντίδων, μακρὰν πάσης ἀρωγῆς πιστῶν φίλων, παρέδωκε τὴν ὑστάτην πνοὴν ἐπὶ ξένης χώρας, μεταξὺ ξενικῶν περιποιήσεων, τὴν θλίψιν ἐν τῷ προσώπῳ ἔχων ἐξωγορευισμένην ἐπὶ τῇ στερήσει παντὸς προσφιλοῦς αὐτῆς, ὑποτονθορίζων βεβαίως τὴν τελευταίαν αὐτοῦ πατρικὴν εὐχὴν ἐπὶ τῶν ποθητῶν τέκνων. Τὸ τίμιον σῶμα μακρὰν τῆς φασάσης αὐτὸ γῆς κεῖται, καὶ ἑτέρα αὖρα ψαύει τὸν ψυχρὸν λίθον τοῦ τιμαλφοῦς, πλὴν ἀφανοῦς, τάφου. Ἀλλὰ τὸ ἐκ τούτου ἄλγος ἐν μόνοις ἡμῖν, θρηνοῦσι τὴν στέρησιν πολυτίμου τέφρας. « Ἄνδρῶν γὰρ ἐπιφανῶν πᾶσα γῆ » τάφος, καὶ οὐ στηλῶν μόνον ἐν τῇ οἰκείᾳ σημαίνει ἐπιγραφή, » ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ μὴ προσηκούσῃ ἄγραφος μνήμη παρ' ἑκάστῳ » τῆς γνώμης μᾶλλον ἢ τοῦ ἔργου ἐνδiciταιᾶται. » Εὐδαίμων, ἀνέκραξε πρότερον πᾶς τις, ἡ γεννήσασα αὐτὸν πατρίς, τρισευδαίμων δὲ ἡ τεκοῦσα αὐτὸν μήτηρ, πλὴν δυστυχεῖς νῦν ἀμφοτέραι, καθύτι τὴν μικρὰν χαρὰν ἣν ἡσθάνθησαν, μετέβαλεν εἰς πικρὰ δάκρυα καὶ εἰς θυμοδόρον ἄλγος, ὁ ἀπρόοπτος θάνατος τοῦ ἀκαίρως ἐξασθενήσαντος τούτου ἄνθους! Ἐπένησε πράγματι ἡ γεννήσασα αὐτὸν πατρίς διὰ τὴν ἀπώλειαν ὥρτιας καὶ φιλοτίμου ψυχῆς, ἐπένησε τὸ Πανελλήνιον σύμπαν ὡς ἀπώλεσαν πολίτην χρηστὸν, ἐν πνεῦμα εὐφυὲς καὶ ἀνθρώπινον, μίαν καρδίαν εὐαίσθητον, εὐγενῆ καὶ γενναίαν· ἐπένησεν ἀπεγνωσμένη γῆρας

μήτηρ ὡς ἀπωλέσασα τὸ στιβαρὸν αὐτῆς ἔρεισμα, τὴν μόνην εὐλογίαν αὐτῆς· πενθοῦμεν νῦν ἡμεῖς, προσφιλῇ αὐτοῦ πνευματικὰ τέκνα, διὰ τὴν ἀπώλειαν μεγαθύμου ἐπόπτου, αὐστηροῦ τῶν ἡθῶν ἡμῶν τηρητοῦ, ἐν συνόλῳ τοῦ ὄντος τοῦ δωρήσαντος ἡμῖν τὴν εὐτυχίαν. Θρηνησώμεν τὴν ἡμετέραν τύχην, οἰκτείρωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς, καὶ οὕτως ἀπροστάτευτοι καὶ ὀρφανοὶ ῥιφθώμεν εἰκῇ καὶ τυχαίως ἕκαστος. μόνας ὑποθήκας καὶ ἐσθλὰ τοὺς πωτηρίους κατέχων λόγους, ἐκεῖ ἐνθα φωνὴ ἰσχύος καλεῖ αὐτὸν, εἰς τὸ κυμαίνομενον καὶ δῦσπλουν τοῦ βίου πέλαγος.

Πλὴν πᾶν ὥς πλέον μὴ ἐξαντλήσωμεν τὸ δάκρυ τὸ ρέον ἀφθόως· εἰς ἀναγκαῖον πρὸς ἀνακούφισιν τῶν λοιπῶν ἡμῶν θλίψεων. Ἐὰν ἤμεθα μόνον ἄνθρωποι καὶ ὡς ἀσθενῇ ὄντα ὑποκώπτωμεν ὑπὸ τὸ βάρος δεινῆς ἀπωλείας τῶν προσφιλῶν ἡμῖν ὄντων, εἰμεθα ὁμῶς καὶ μύσται τῆς θεοσδότου ἐκείνης θρησκείας, ἥτις ἠδυνήθη νὰ λύσῃ τὸ ἄλυτον τοῦ θανάτου πρόβλημα. Ἐὰν ἡ λεπτὴ ἡμῶν φύσις, καταβάλλουσα τὴν καρδίαν, περιβάλῃ αὐτὴν τὸ σπαραξικάρδιον ἄλγος, ἐξωθοῦσά ἡμᾶς μέχρι τῆς ἀπογνώσεως, ἀλλ' εἰς τὸ πέλαγος τοῦτο τοῦ πένθους, εἰς τὴν ἄβυσσον ταύτην τοῦ κευθμῶνος, μὴ λησμονῶμεν τὴν πίστιν, τὸ σωστικὸν τοῦτο ἀπὸ τοῦ παντελοῦς θανάτου σκάφος, ἥτις μεταρριοῦσά τὴν διάνοιαν εἰς τὴν θεῖαν αὐτῆς καταγωγὴν, περιορίζει τὴν θλίψιν εἰς τὰ προσήκοντα ὅρια· ἀπαραίτηται εἰς τὴν μακρὰν ὁδοπορίαν τυγχάνουσι θρησκεία καὶ πίστις, δυστυχὲς ὁ καὶ ἅπαξ στερηθεὶς αὐτῶν ὀδύνη, ἀπόγνωσις, αὐτοχειρία αὐτὸν ἀναμένει. Τοῦναντίον εὐτυχέστατος ὁ θνητὸς, ὅστις θιασώτης ὢν τῶν ὑψηλῶν αὐτῆς ἀληθειῶν, εὐρίσκει πάντοτε εἰς τοὺς κόλπους τῆς καταφύγων, ἄσυλον κατὰ τῶν κακιῶν, καταφύγιον εἰς τὰς δυστυχίας! Καὶ ἐνὸς μὲν ἡ ἄιτατος τύχη μειδιᾷ εἰς τὰς ἀθώας τοῦ ἐπιθυμίας, ἐνὸς δὲ διατρέχει ἀνεφέλους ἡμέρας, αὐτὴ τὰς καλλύνει ἔτι, αὐτὴ τὸν καθηδύνει περισσότερον ἀγαθοεργοῦντα τοὺς ὁμοίους του, καὶ δίδει πλείοτερα θέληγτρα εἰς τὰς ἡδονὰς πάσης ἀγαθῆς πράξεώς του. Καὶ ἡ αὐστηρότης τῆς αὐτῆς εἶναι εὐηργέτημα, διότι ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὴν εὐδαιμονίαν πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ

τὴν διαφθείρη, καὶ τὸν ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ νὰ ὑπερεπιθυμῇ μόνον ἐκεῖνο, ὅπερ ἤθελεν αἰσχυρῶς νὰ ἀγαπήσῃ. Ὅταν δὲ ἡ τύχη καταθλίβῃ τοὺν ἀντίον ψυχὴν τινα ὑποτεταγμένην εἰς τοὺς ἄγους αὐτῆς νόμους, τότε ἐξαιρέτως τότε αὕτη εἶναι στερεώτατον δι' αὐτὴν ὑποστήριγμα. Αὕτη, μὴ διατάττουσα, οὐδὲ ἀπαιτοῦσα τὴν ἀναισθησίαν, ἣν ἡ φύσις εὐτυχῶς καθιστᾷ ἡμῖν ἰδύνατον, μᾶς διδάσκει νὰ ὑποφέρωμεν τὰ δεινὰ, συγχωροῦσα εἰς ἡμᾶς νὰ λυπώμεθα δι' αὐτά· καὶ καταβαίνουσα εἰς τὰς κατεσπαργμένους καρδίας, εἰρηνεύει τὰς ὀριμείας τῶν λύπας παρουσιάζουσα εἰς αὐτὰς ἐσχάτην τινὰ ἐλπίδα σωτηρίας, καὶ μὴ ἐξέλκε' φουσα ἀπὸ τὰς ψυχὰς αὐτῶν τὴν τρυφεράν καὶ ἀγαπήτην ἀνάμνησιν, ἥτις βιάζει αὐτοὺς νὰ ὑποφέρωσι καὶ νὰ ζῶσι. Μὴ γινώμεθα σκληρὸν τῆς φύσεως ἔρμαιον, ἀπωλεσθέντα ὅλως μετὰ θάνατον τὸν ἀνθρώπον νομίζοντες, ἀλλ' ἀφήσωμεν ἐλευθέραν τὴν καρδίαν ἡμῶν νὰ λαλήσῃ, ἀρήσωμεν αὐτὴν πέραν τοῦ τάφου ἡμᾶς νὰ φέρῃ. Τί δὲ ἐπέκεινα τοῦ τάφου; Αὐτός οὗτος; ὁ ἄνθρωπος τὸ ἐν τῇ παροιμίᾳ ταύτῃ ἀνθρώπινον ἔμβλημα ἀποβαλὼν καὶ ζῶν εἴτε εἰς τὸ στιλπνὸν καὶ ἅπλετον φῶς τῆς θεότητος, εἴτε εἰς τὰς ὀδύνας καὶ τοὺς βραβεῖς ἐλέγχους τῆς συνειδήσεως.

Καταπαύσωμεν τὸν ἀνωφελῆ θρήνον καὶ προσπαθήσωμεν ν' ἀναπληρώσωμεν τὴν ἀπώλειαν μιμούμενοι αὐτὸν, καλλιεργούντες ἐνδελεχῶς τὰς χρηστὰς ὑποθήκας, καθιστίνενοι τέλος ἐφάμιλλοι αὐτοῦ. Ζητήσωμεν τούτου νὰ ἐπιτύχωμεν ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν πατρικῶν αὐτοῦ εὐχῶν, αἱ σήμερον ἀπείρου οὐρανόθεν ἐφ' ἡμᾶς καταπέμπει, καὶ τότε θέλομεν καὶ ἡμεῖς δοξασθῇ, τότε ἐσόμεθα ἄξια τέκνα τῆς κλεινῆς ἡμῶν πατρίδος, τότε θέλομεν τύχει τοῦ αὐτοῦ βραβεῖου, ὅπερ νῦν περιβάλλεται ὁ αἰμνηστος. Ἰδοὺ! Βλέπω αὐτὸν τὴν στιγμὴν ταύτην κλίνοντα τὸ γόνυ καὶ ἀποθνήσκοντα πρὸ τοῦ ἀδαμαντίνου τεμένους τῶν Πιερίδων, καὶ ἐκεῖ περίξ διεσπαρμένα, λύραν τινὰ τεθρυσμένην, δᾶδ σθεννομένην, καλάμους καὶ βίβλους· τὰς βίβλους τῶν ἀνδρῶν, οὓς ἡξίωσαν ἀσπασμοῦ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς αἱ Μοῦσαι εἰς τοὺς σεμνοὺς τῶν ἔρωτας, καὶ εἰς τὴν μελέτην τῶν ὁ-

ποίων ἀνέκαθεν ὁ ἀνὴρ ἐνέκυπτεν ἀκαρέστως. Βλέπω αὐτὸν τὴν στιγμὴν ταύτην γονυπατῇ πρὸ τοῦ κυρίου τῶν οὐρανῶν καὶ ἐκτεύοντα αὐτὸν νὰ ποδηγετήσῃ ἡμᾶς εἰς τὴν δυσχερῆ τοῦ βίου σταδιοδρομίαν. Ὡ! ναί. Σήμερον σὺ κρατοῦσα τὸν ἀκήρατον τῆς καλῆς νίκης στέφανον, τὴν ἀμάραντον τῆς δόξης δάφνην, περυγίζεις ἐλεύθερος, ἐνάρετος καρδίᾳ, εἰς τὸν αὔλον κόσμον καὶ εἶσαι ὅλως ἀφοσίωσις καὶ ἀγάπη.

Ζῆθι λοιπὸν, εὐγενὴς ψυχῇ, ἐν μοναῖς μακάρων, εὐφραίνου μετὰ δικαίων, καὶ ἔχε τὴν μνήμην αἰώνίαν τῶν τιμησάντων σε καὶ θαυμαζόντων ἐπὶ τῇ γῆς ταύτης!

Οἱ Γάμοι τῶν Φυτῶν.

(Συνέχεια ὁρᾶ Φυλ. Ζ΄.)

Ὅτι δὲ ἡ γύρις πράγματι μεταφέρεται διὰ τοῦ ἀέρος ἀποδεικνύεται ἐκ πολλῶν γεγονότων ἐξ ὧν βρίθκει ἡ τῆς ἐπιστήμης ἱστορία καὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἀναφέρομεν τὰ ἐξῆς δύο.

Μετὰ πάλλων ἡμερῶν σφοδρῶν ἀνέμων πνοὴν αἴφνης εἰς τινα παρὰ τὰς Ἄλπεις πόλιν ἄνευ προηγουμένης τοῦ οὐρανοῦ νεφελώσεως ἡ ἀτμόσφαιρα ἐσκοτίσθη καὶ ἤρξατο νὰ καταπίπτῃ ὀκνη βροχῆς κόνις λεπτοτάτη καὶ κιτρίνη. Παρευρεθεὶς ἐπιστήμων διέγνωσεν ὅτι ἡ κόνις αὕτη ἦτο γύρις φυτῶν καὶ ἀπῆλλαξε τῆς ἐκπλήξεως ἥτις εἶχε καταλάβει τοὺς κατοίκους θεομανίαν ὑποπτουομένους.

Εἰς τινα τῶν βοτανικῶν κήπων τῶν Παρισίων ὑπῆρχε πρὸ πολλῶν ἐτῶν πιστακία (φιστικιά) θήλεια, ἡ ὁποία δι' ἑλλειψιν ἄρρενος δὲν ἐκαρποφόρει ἐνῶ κατ' ἔτος ἤνθη. Αἴφνης κατὰ τι ἔαρ καρποφορεῖ καὶ δίδει ἀφορμὴν εἰς τοὺς ἐπιστήμονας νὰ ζητήσωσι τὴν αἰτίαν, ἡ ὁποία εὐρέθη εἰς τινα τὸ πρῶτον ἤδη ἀνθοῦσαν καὶ ἄρρενα γεννητικὰ ὄργανα φέρουσαν πιστακίαν, ἡ ὁποία εὐρίσκετο εἰς τὰ περίξ τῶν Παρισίων.

Οἱ γεωπόνοι γνωρίζοντες τὸν τρόπον τοῦτον τῆς γονιμοποιήσεως τῶν διοίκων φυτῶν ὑποβοηθοῦσιν οἱ ἴδιοι αὐτήν, λαμβάνοντες τὰ ἄνθη τοῦ θήλεος καὶ τινάσσοντες τὴν γύριν των ἐπὶ τὰ τοῦ ἄρρενος. Τὴν πράξιν ταύτην πράττουσιν οἱ Ἄραβες ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων ἴσως χρόνων, διότι σαφίστατα εἰκονίζει αὐτήν ὁ Θεόφραστος. «Ὅταν ἄνθη, λέγει, τὸ ἄρρεν ἀποτέμνουσι τὴν σπάθην, ἐφ' ἧς τὸ ἄνθος, εὐθὺς ὥσπερ ἔχει, τὸν τε χνοῦν καὶ τὸ ἄνθος καὶ τὸν κόνιορτὸν κατασεύουσι κατὰ τοῦ καρποῦ τῆς θηλείας· καὶ τοῦτο πάθη, διατηρεῖ καὶ οὐκ ἀποβάλλει.» Πλὴν δὲ τούτου οἱ σημερινοὶ γεωπόνοι γονιμοποιοῦσι τὰ ἄνθη θήλεος διοίκου φυτοῦ διὰ τῆς γύρεως ἄλλης τάξεως φυτοῦ, ἀπολαμβάνοντες οὕτω σπέρματα καὶ φυτὰ νόθα.

Ἄν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅλα τὰ παρεμπίπτοντα εἰς τὴν γονιμοποίησιν τῶν ἀνθέων προσκόμματα θέλομεν ἶδει ὅτι ὁ μεγαλίστερος αὐτῆς πολέμιος εἶναι τὸ ὕδωρ. Διὰ τοῦτο ὁσάκις πρὸ τῆς γονιμοποιήσεως ἐπέλθῃ βροχὴ καταστρέφει τὴν γύριν, διότι οἱ κόκκοι αὐτῆς σχηματίζουσι τὰ ἔντερα αὐτῶν πρὶν ἢ φθῶσιν εἰς τὸν ὕπερον καὶ ῥήγνυνται, καὶ μετ' αὐτῆς τὴν γονιμοποίησιν καὶ καρποφορίαν. Γεννᾶται ἤδη τὸ ζήτημα πῶς εἰς τὰ ὑδροβία φυτὰ, ὁλόκληρα ὑπὸ τοῦ ὕδατος περικλυμένα δὲν καταστρέφεται οὔτε ἡ γύρις οὔτε ἡ καρποφορία; Ἡ ἀπορία ἡμῶν αὕτη διὰ τὴν πάνσοφον φύσιν εἶναι μηδέν. Ἡ γονιμοποίησις τῶν ὑδροβίων φυτῶν ὅχι μόνον δὲν παραβιάζεται ἀλλὰ καὶ τελεῖται μετὰ μείζονος εὐκολίας μὲ ὅλον τῶν ὠκεανῶν καὶ θαλασσῶν τὸ πλῆθος, ἔρχου δὲ καὶ ἔδε, καθὼς λέγει ὁ τῆς Φυσικῆς σεβαστός μοι καθηγητὴς κ. Στροῦμπος.

Εἰς τὰ φυτὰ ταῦτα, ἂν μὲν εἶναι ἐρμαφρόδιτα, ἡ γονιμοποίησις γίνεται ἀσφαλῆς, διότι τελεῖται πρὶν ἢ ἀνοίξῃ τὸ ἄνθος, ὅτε τὸ ὕδωρ ἐπειδὴ τὰ πέταλα τῆς στεφάνης εἰσὶ σφιγκτικῶς προσηλωμένα, μεταξὺ των, δὲν δύναται νὰ εἰσδύσῃ ἐντὸς αὐτοῦ.

Ἄν ὅμως εἰσὶ δίοικα, τότε συνήθως τὸ φέρον τὸ ἄνθος κλαδίον, ὕπερ ποδίσκον καλοῦσιν, εἶναι λίαν μακρὸν καὶ ἐν ὥρᾳ τοῦ γάμου ἀνορθοῦται, φθάνει εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος καὶ ἐκεῖ τ' ἄρρε-

νά τε καὶ θήλεα τελοῦσι τοὺς ἑαυτῶν γάμους. Αὐτὸ τὸ γεγονός ποικίλει ἐνίοτε λίαν ἀξιοπεριέργως εἰς τινὰς τάξεις ὑδροβίων φυτῶν καὶ διεγείρει τὴν ἐκπληξιν καὶ τὸν θαυμασμόν τοῦ παρατηρητοῦ, δικαιοῦντος πολὺ τὸν ἀναφωνήσαντα «ὦς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου κύριε» Προφητάνχκα. Οὕτως ἔχομεν φυτὰ, τῶν ὁποίων τὰ φύλλα εἰσὶ κυστοειδῆ. Τὰ κυστιδία ταῦτα, πλήρη ὕδατος ὄντα πρὸ τοῦ γάμου κινοῦνται ἐν ὥρᾳ τούτου καὶ δυνάμει τῶν νόμων τοῦ Ἀρχιμήδους ἀποσπῶσιν ὁλόκληρον τὸ φυτὸν καὶ φέρουσιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐν ᾧ ὑπῆρχεν ὕδατος. Ἐκεῖ τελοῦνται οἱ γάμοι τῶν ἀνθῶν καὶ εἶτα ὥσει εἰδοποιηθέντα περὶ τοῦ πράγματος τὰ ἀσκήδια ἐκεῖνα πληροῦνται πάλιν ὕδατος καὶ κατέρχονται οὕθις εἰς τὸν πυθμένα τῆς λίμνης ἢ τοῦ ποταμοῦ. Ἐνταῦθα προσκολλᾶται ἐκ νέου τὸ φυτὸν διὰ τῶν ῥιζῶν του εἰς τὴν ἰλὺν τοῦ πυθμένος καὶ ἐξακολουθεῖ τὸν βίον του καὶ ὠριμάζει τὸν καρπὸν του. Ἄλλοτε φυτὸν, ἢ σπειροειδῆς Βαλλιονέ-ρια, δίδει ἡμεῖς μεγαλειτέραν ἀφορμὴν νὰ θαυμάσωμεν τοῦ δημιουργοῦ τὴν ἀνεξάντλητον πανσοφίαν. Καὶ τὸ φυτὸν τοῦτο ὑπάγεται εἰς τὰ δίοικα καὶ ἔχει τὰ μὲν θήλεα ἄνθη μὲ ποδίσκον μακρότατον καὶ ἐλικοειδῶς συνεστραμμένον, τὰ δὲ ἄρρενα μὲ ποδίσκον πολὺ βραχύτερον ἀλλὰ λεπτόν. Ἐν ὥρᾳ τοῦ γάμου τὰ θήλεα ἄνθη ἐκτυλλισομένου τοῦ ποδίσκου τῶν ἀνέρχονται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος, τὰ ἄρρενα χωρὶς οὐδὲν νὰ τὰ εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου θραύουσι μόνον τοὺς ποδίσκους των καὶ ἀνέρχονται καὶ ταῦτα εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος. Πλῆθος τότε ἁρρένων ἀνθῶν περικυκλοῦσι τὸ θῆλυ, ὥσει εἰς ναὸν Ἀφροδίτης, τελοῦσι τοὺς γάμους των καὶ καταστρέφονται. Τὸ δὲ θῆλυ μετὰ τοὺς γάμους συστρεφομένου πάλιν τοῦ ποδίσκου κατέρχεται ἐκ νέου εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐκεῖ ὠριμάζουσι τὸ γονιμοποιη-
θέν ὥαριον.

Τοιοῦτοι εἶναι ἐν συντομίᾳ οἱ τῶν ὠρσίων τούτων πλασμά-
των ἁθῶι γάμοι. Μετὰ τὴν γονιμοποίησιν τὰ ἄνθη ὡς κόρη αἰδήμων, ἀποβάλλουσα τῆς παρθενίας τὸν κελὸν στολισμὸν, με-
λανειμονοῦσι. Ἀποβάλλουσι τὸν τε κάλυκα καὶ τὰ πέταλα καὶ

χάνουσιν τὴν ζωηρότητα καὶ εὐωδίαν των. Ὡς καλὴ ὁμῶς καὶ φιλόστοργος μήτηρ τηροῦσι τὸ ἐγκυμονούμενον καὶ μετ' οὐ πολὺ ὑπερήφανα μᾶς ἐπιδεικνύουσιν ὠραίους καὶ τρυφεροὺς νεοσσούς, τοῦ φάρυγγος ἡμῶν τὸν ἀδυσώπητον καταρράκτην γαργαλίζοντες.

Π. Μ. ΨΑΡΡΑΣ.

Ἀνιλίνη—Ροδανιλίνη.

Τὰ ποικίλα τῆς εὐεργετικῆς ταύτης οὐσίας χρώματα θαμβοῦσιν ἀληθῶς καὶ ἐκπλήττουσι τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ ἀνθρώπου· τὸ ἰώδες, τὸ πορφυροῦν, τὸ κίτρινον καὶ πανθ' ὅσα καταμαγεύουσιν ἡμᾶς, ἵσταμένους ἀπέναντι καλλιτεχνικῆς εἰκόνης ὀφείλονται ταύτῃ καὶ εἶναι γενναῖα ὠρεὰ αὐτῆς, ἀνθρακωμένης πρὸς τὴν ἀριστοτέχνην φύσιν.

Ἦτο μυστήριον τοῖς ἄλλοτε καιροῖς ἡ ἐπεξεργασία ζωηρῶν χρωμάτων καὶ ἰδιαζόντως ἐξετιμᾶτο ὁ κεκτημένος τοιαύτην ἐπίνοιαν, ἀλλὰ σήμερον, καθ' ὅσον μᾶλλον ἡ προδρομος τῆς προόδου τῶν νεωτέρων ἐπιστημῶν ἡ χημεῖα θριαμβεύει, κατὰ τοσοῦτον περισσότερον τὰ λαμπρὰ χρώματα κατέστησαν ἀπλούστατα καὶ προχειρότατα· διὰ τούτων σήμερον πιστὸν κάτοπτρον τῶν εὐχραιστέρων ἀπόψεων καὶ τῶν τερπνοτέρων θεαμάτων λαμβάνομεν εὐχερέστατα· σαφὴς δὲ γλῶσσα παρομαρτοῦσα τῇ εἰλικρινεῖ εἰκὼν μᾶς ἀπαλάττει νὰ ταξειδεύωμεν μακρόθεν ἵνα ταρπῶμεν θεώμενοι τὰ τῆς φύσεως θαυμαστά.

Ὡς γνωστὸν ἡ Βενζίνη, οὐσία ἐκ τῆς ξηρᾶς ἀποστάξεως τῶν λιθανθράκων (z), τῆς πίσης καὶ ἐκ τῆς συντάξεως λι-

(α) Εἶναι γνωστὴ ἡ Βενζίνη ἐκ τῆς καθ' ἡμέραν οἰκιακῆς χρήσεως· πρὸς ἀπόρρυσιν τῶν ἐπὶ ὀθονῶν κηλίδων· μεγάλη ταύτης ποσότης ἐξάγεται κατὰ τὴν τοῦ ἀεριοφωτος παραγωγὴν.

παρῶν οὐσιῶν λαμβανομένη ἐνοῦται μετὰ τοῦ Ἀζώτου πρὸς σχηματισμὸν τῆς Νιτροβενζίνης, ἥτις εἶναι ὑγρὸν χίτρινον, ἐλαιῶδες, ἀποπνέον τὴν εὐσμον τῶν πικρῶν ἀμυγδαλῶν ὁσμὴν καὶ ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς ἀνιλίνης. Ἡ ἀνακάλυψις τοῦ χημικοῦ τούτου προϊόντος, τοῦ ἄλλως καὶ Νιτροβενζελαίου καλουμένου κατέστησεν ὀλιγώτερον εὐχρηστα τῆς εὐανθοῦς ἀμυγδαλέας τὰ τέκνα. Ἡ κερδοσκοπία τῶν βιομηχάνων καὶ κομμωτῶν πολὺ ὀλίγον ἀρέσκειται εἰς τὸ γνήσιον τῶν πικρῶν ἀμυγδαλῶν ἔλαιον ἀπ' οὗτο τοῦτο δύναται νὰ τὸ ἀντικαταστήσῃ εἰς τε τοὺς εὐόσμους σάπωνας καὶ τὰ μυρόεντα ἔλαια διὰ τοῦ πολὺ εὐθηνότερου νιτροβενζελαίου.

Ἐρχομένη εἰς συνάφειαν μετ' ἀναγωγικῶν σωμάτων συνίστησι τὴν ἀνιλίνην· τοιοῦτοτρόπως ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ὑδροθειωμένου αἰρίου, θείουχου ἀμμωνίου, ὑδροχλωρικοῦ ὀξέως κτλ. ἡ ἀνιλίνη σκευάζεται ἐμπειροτεχνικῶς, ἀλλ' ἀπαντᾷ καὶ ἐν τοῖς τῆς ἀποστάξεως τοῦ ἰνδικοῦ προϊόνσι ἐν τῇ πίσσῃ μύκησι καὶ ἀλλαχοῦ καὶ ἀπ' εὐθείας ἐξ αὐτῶν ἀπολαμβάνεται ὡς ὁ Unverdorben ἔδειξεν.

Ἡ ἀνιλίνη εἶναι ὑγρὸν διαυγές, ὁσμῆς ἰσχυρᾶς ἀρωματικῆς καὶ γεύσεως καυστικῆς· καθὼς τὸ ἰνδικὸν τὸ χυμὸς ἄχρους ἐν τῇ tinctoria indicofera εὕρισκόμενον ἐπηρεῖα δὲ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ αἵρος εἰς λαμπρὸν κυανοῦν χρῶμα μεταπίπτει οὕτω καὶ αὕτη ἐν τῷ αἵρι, καίπερ ἄνευ χρώματος ἀποβαίνει ἐρυθρὰ ἢ μέλαινα ἀναλόγως τῆς ὀξειδωσεώς της ἐκλήθη ἀνιλίνη (anil ἀραβιστί—κύανος) ἐκ τῆς κατ' ἐξοχὴν πρὸς τὸ ἰῶδες καὶ κυανοῦν μεταπτώσεως αὐτῆς καὶ κρυσταλλοῦται εἰς ὡραίους ῥομβοεδρικοὺς κρυστάλλους· καίεται μετὰ φωτεινῆς φλογὸς ἀφίνουσα περίσσειαν ἀνθρακος καὶ προύταθται ἐν τῇ ἱατρικῇ ὡς ἀντινευρικὸν καὶ ἀντίδοτον τῆς διὰ τοῦ γλωρίου δηλητηριάσεως· πρὸς τοῦτο

δὲ τὴν ἐν ὕδατι διάλυσιν αὐτῆς μεταχειρίζονται, καὶ τὸ ἀνιλίνειον ὕδωρ εὔρε πολλὰς ἐφαρμογὰς.

Εἶπομεν ὅτι ἡ ἀνιλίνη (α) ἀποτελεῖ σειρὰν πλουσίων χρωμάτων καὶ ταῦτα μεταχειρίζονται ἐν τῇ βιομηχανίᾳ πρὸς χρωματισμὸν ὑφασμάτων, δοχείων ἐκ πορφύρας καὶ ὄλων τῶν τῆς πολυτελείας ἀθυρμάτων. Τὸ σταθερώτερον δ' ὄλων καὶ πλέον ἐπίζηλον εἶναι τὸ ἰώδες ἤτοι ἡ ἰόχρους ἀνιλίνη (le violet d'aniline) διαφοροτρόπως κληθεῖσα καθ' ὃν τρόπον σκευάζεται (ἀνιλίνη, ἰνδικίνη, φαιναμείνη). Ἐὰν ἀναμίξωμεν διάλυσιν ὑποχλωριώδη ἀσβεστίου (calcaria chlorata) μετ' ἀνιλίνης ἀπολαμβάνομεν εἰλικρινέστατον ἰώδες χρῶμα ἢ τὴν ἰόχρουν ἀνιλίνην, κρυσταλλουμένην εὐκόλως καὶ οὐδὲν ὅπως ὑπὸ τοῦ φωτὸς ἐπηρεαζομένην.

Ἔτι ἐπισημοτέρη εἶναι ἡ ροδανιλίνη χρήσιμος ἐν τῇ ἱατρικῇ ὑπὸ τὸ ὄνομα Φουξίνη· ἀνεκκλύθη ὑπὸ τοῦ Hofmann καὶ διὰ τὸ εὐμετάπτωτον αὐτῆς εἰς ἄλλα χρώματα ἔλαβε πολλὰ ὀνόματα. Πρὸς παρασκευὴν τῆς Ροδανιλίνης θερμαίνομεν ἀνιλίνην μέχρι 150° μετ' ἀρσενικοῦ ὀξέως, ὅπερ ἐνταῦθα ἐπιδρᾷ ὡς ὀξειδωτικόν. Ἡ ροδανιλίνη γενικευθεῖσα κατὰ τὴν ἀνακάλυψίν της ἐπέσυρε τὰ περίεργα τῶν βιομηχανῶν βλέμματα· ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς κατασκευῆς αὐτῆς δι' ἀρσενικοῦ ὀξέως, σώματος δηλητηριωδεστάτου προεκάλεσε μετ' οὐ πολὺ τὴν ἀπάλειψίν της ἐκ τῶν θελγόντων τὴν μόδον χρωμάτων. Ἐν ᾧ εὐφροσύνως περιείλισσον τὸν πόδα κατὰ τινα ἐν Γερμανίᾳ χορὸν αἱ τρυφεραὶ νεάνιδες κατελήφθησαν αἴφνης ὑπὸ συμπτωμάτων δηλητηριάσεως· τὸ παράδοξον ἦτο ὅτι δὲν ἐπασχον κατὰ συμπτᾶθειαν καὶ οἱ μετ' αὐτῶν συγχορευόντες· ἐρεύνης γενομένης ἀπεδείχθη ὅτι τὰ

(α) Ὁ χημικὸς τύπος τῆς ἀνιλίνης δεικνύεται ὑπὸ τοῦ C⁶
²H. NH.

έρυθρᾱ τῶν νεανίδων χρώματα (ἦσαν τῆς μόδας), εἶχον βαφῇ διὰ ροδανιλίνης, ἐξ ἀρσενικοῦ ὀξέως κατεσκευασμένης, ἥτις ἀποσυντεθεῖσα εἰσέδυσεν εἰς τοὺς κεχηνότας ἤδη πόρους τῶν χορευτῶν, ἐκείθεν ἡ χρῆσις αὐτῆς ἀπεπέμφθη ἐκ τῆς σοφῆς Γερμανίας καὶ σκευάζεται ἤδη δι' ἐτέρων μὴ ἐπισηφαλῶν οὐσιῶν δι' ὑπερχλωριούχου ἀνθρακος, ὑπερχλωριούχου κασσιτέρου κτλ.

Ἡ ροδανιλίνη σχηματίζει πλείστα ἄλατα, ὧν τὸ μεγαλοπρεπὲς χρῶμα εἶναι ἀπαράμιλλον· καλοῦνται διαφόρως καὶ εἶναι ἀντικείμενον τῆς τέχνης μᾶλλον ταῦτα ἢ τὰ ἐκ τῆς ἀνιλίνης παραγόμενα. Ἡ ἄ ζ α λ ε ῖ ν η εἶνε νιτρικὴ ροδανιλίνη, ἡ Φ ο υ ξ ῖ ν η ὑδροχλωρικὴ ροδανιλίνη καὶ ἡ ρ ο δ ε ῖ ν η, ὀξικὴ ροδανιλίνη ἡ δὲ τοῦ ἑ μ π ο ρ ῖ ο υ ἀ ν ι λ ῖ ν η εἶναι μίγμα ροδανιλίνης καὶ Τολουϊδίνης.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, ἐν αἷς ὡς σπουδαιοτέρα καταλέγεται καὶ ἡ χρυσί ζ ο υ σ α ἡ κ ῖ τ ρ ι ν ο ς ἀ ν ι λ ῖ ν η (Jaune de Nicholson), ὑπάρχουσι καὶ ἡ π ρ ᾱ σ ι ν ο ς ἀ ν ι λ ῖ ν η (vert d'aniline), ἡ λ ε υ κ α ν ι λ ῖ ν η καὶ ἡ μ ἑ λ α ι ν ι α ν λ ῖ ν η, σώματα κρυσταλλώσιμα καὶ εὐπαρασκευάστα.

Ἡ κίτρινος ἀνιλίνη εἶναι παρεμφερὴς τῷ χρωμικῷ μολύβδῳ, σχηματίζει ὡς ἡ ροδανιλίνη (rouge d'aniline) ἄλατα λίαν χρήσιμα καὶ ἀπολαμβάνεται ὡς δευτερεῦον προϊόν κατὰ τὴν παρασκευὴν τῆς ροδανιλίνης. Ἡ δὲ μ ἑ λ α ι ν α ἀ ν ι λ ῖ ν η, ἥς ἡ φωταύγεια προσβάλλει τὴν ὄρασιν, εἶναι ἀναλλοίωτον χρῶμα· ἀδιάλυτος ἐν τῷ ὕδατι καὶ τοῖς ὀξέσι παρασκευάζεται ἐὰν μίξωμεν ἀνιλίνην ἢ ἄλας τι αὐτῆς μετὰ θεικοῦ χαλκοῦ, χλωρικῆς ποτάσης κτλ.

Ἡ χρῆσις τῶν χρωμάτων τῆς ἀνιλίνης ἐξηπλώθη πανταχοῦ ἐν τῇ ζωγραφικῇ καὶ τῇ οἰκιακῇ οἰκονομίᾳ· χρωννύο-

μεν δι' αὐτῶν ὑγρά, γλυκύσματα σιρόπια κτλ. πρὸ πάντων
δὲ τὰ τῶν ὑφασμάτων χρώματα δεικνύουσι τὴν ποιικιλίαν
τῆς ἀνιλίνης.

A. M. VAPPAΣ.

Ὁ Βεραγγέρος τοῦ Βελγίου.

Ὁ κ. Ἀντώνιος Κλὲς εἶνε ποιητὴς ὅστις διὰ τὴν ἀξίαν
του δέον νὰ ᾖ ἐπίσης γνωστὸς παρ' ἡμῖν ὅπως παρὰ τοῖς
Βέλγαις. Γεννηθεὶς εἰς Αἴγην τῇ 30 Μαΐου 1816 παρὰ
μητρὸς Βέλγου καὶ πατρὸς Γαλλοῦ κατέστησε τὴν παλαιὰν
πόλιν Πόνς ἐν Αἰνὼλτῃ πατρίδα του καὶ ὑπερηφανεύεται
θεωρῶν ἑαυτὸν Βέλγον, καὶ τοι δὲν θεωρεῖ ἀναγκάζον διὰ
πιστὸν ὑπῆκοον Λεοπόλδου τοῦ Β' νὰ βδελύσσεται τοὺς πο-
λίτας τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας. Ὁ πατριωτισμὸς του εὐ-
ρίσκει εὐρὺ στάδιον ἐπαίνου εἰς τὴν θετὴν πατρίδα του, εἰς
τὰς ἱστορικὰς δόξας τῆς, εἰς τὴν ἀπλὴν καὶ τιμὴν συμπε-
ριφορὰν τοῦ λαοῦ τῆς, καὶ, πρὸ πάντων εἰς τὸν ζῦθον τῆς,
ὅστις τῷ ἐνέπνευσε τὸ περιώνυμον ᾄσμα «ὁ ζῦθος», τὸ ὁ-
ποῖον ἀληθῶς κατέστη εἶδος τι ἐθνικοῦ βελγικοῦ ὕμνου. Τὸ
Βραδανσὸν ναὶ μὲν εἶναι ἐπίσημον ᾄσμα, ἀλλὰ «ὁ ζῦθος»
εἶναι τὸ δημοτικώτερον. Πανταχοῦ ἀκούεται ἀδόμενον, ἢ
παιανιζόμενον· εἰς δημοσίας συναθροίσεις, ὑπὸ στρατιωτικῶν
μουσικῶν καὶ ὑπὸ μουσικῶν ἐταριῶν πάσης πολιτικῆς
χρoιᾶς. Ὅτε ὁ κ. Κλὲς τῷ 1867 ἐπεσχέφθη τὸ στρατόπε-
δον Μπέδερλου ὁ νῦν βασιλεὺς μόλις ἔμαθε τὴν παρουσίαν
του τὸν ἐζήτησε καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τῷ ψάλλῃ τὸ περι-
ώνυμον ᾄσμα ὡς καὶ τινα ἄλλα καὶ ὡμολόγησεν εἰλικρινῶς
ὅτι ὁ «ζῦθος» ἦτο προσφιλὲς εἰς αὐτὸν ποίημα. Τὸ ποίημα

στολίζει Ὀράτειος ἀπλοϊκότης, καὶ κατ' ἀρχὰς μετρίου Βακ-
χικοῦ τόνου, ἐὰν ἐπιτρέπηται ἡ ἔκφρασις, ἀκολουθῶς ἐκχύ-
νεται εἰς πατριωτικὰς ἀναμνήσεις τῶν παλαιῶν ζυθοποτῶν

Ἀρόβως εἰς τοὺς ἀνακτας παράπονα ποιῶντες
Καὶ τῶν δικαίων ζηλωταὶ ἡρώικοι πολῖται,
Οἱ πρόγονοι τὴν κύπελον τοῦ ζύθου ἐκκενοῦντες
Ἐφρόντιζον ἐλεύθερος ἡ τέχνη των ν' ἀσκήται.

Τὸ τετράστιχον τοῦτο ἐξηγεῖ τοὺς λόγους τῆς δημοτικότη-
τος τοῦ ὕμνου, τοῦ ὁποῦ ἡ τε μουσικὴ ὡς οἱ λόγοι εἶνε
ἐμπνευσις τοῦ κ. Κλῆς.

«Ὁ ζύθος» ἀνεφάνη τὸ πρῶτον τῷ 1852, ἤτοι τέσσαρα
ἔτη ἀφοῦ ὁ Βεραγγέρος ἐχαιρέτισεν ἐν τῷ Ἀντωνίῳ Κλῆς
ἓνα τῶν πρώτων τῆς ἐποχῆς λυρικῶν. Συνήθως λέγεται ὅτι
οἱ μεγάλοι ποιηταὶ εἶνε κακοὶ κριτικοί· ἀλλ' ἐὰν ᾔνε τοῦτο
ἀληθές — καὶ ὁ Γκαϊτε εἶνε λαμπρὰ τοῦ κανόνος ἐξαίρεσις
— νομίζω ὅτι τότε εἶνε σφαιραὶ αἱ κρίσεις τῶν ποιητῶν
ὅτε ἀδίκως ὑποβιάζουσι τὴν ἀξίαν τῶν συναδέλφων των.
Ὅτε ποιητὴς τις ἐπαινεῖ καὶ πολὺ μᾶλλον ὅτε ἀνομολογεῖ
ἕτερον ἴσον του δύναταί τις νὰ ᾔ βέβαιος ὅτι τὸ ἐγκώμιον
εἶνε εἰλικρινές καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δίκαιον. Τὸν κ.
Κλῆς αὐτὸν ἐκάλεσαν οἱ Γάλλοι Βεραγγέρον τοῦ Βελγίου.
ἀλλὰ δεόν νὰ παραδεχθῶμεν — καὶ τοῦτο ὑπὲρ τοῦ νεωτέρου
ποιητοῦ — ὅτι ἡ ἐκτίμησις αὕτη τῆς φιλολογικῆς του θέ-
σεως δεόν νὰ γίνῃ δεκτὴ μετὰ σπουδαίαν παραχώρησιν. Οἱ
θερμότατοι θαυμασταὶ τοῦ Βεραγγέρου στενάζοντες ὁμο-
λογοῦσιν ὅτι δὲν δύνανται νὰ δηλώσωσι τὰς καλλονάς του εἰς
τὰς θυγατέρας των· καὶ τῇ ἀληθείᾳ οἱ Γάλλοι, οἵτινες δὲν
φημίζονται ὡς ὁ σεμνότερος τῶν λαῶν ἐθεώρησαν ἀναγκαῖον
νὰ τιμωρήσωσι τὸν Βεραγγέρον πλέον ἢ ἀπαξ διὰ πρασί-
μου καὶ φυλακίσεως ἕνεκα τῶν «Ὑμνων». Ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου

αἱ ποιήσεις τοῦ κ. Κλῆς δύνανται κάλλιστα νὰ τεθῶσιν εἰς χεῖρας οἷας δῆποτε δεσποινίδος ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου κινδύνου.

Λεοπόλδος ὁ Α΄. προσφέρων αὐτῷ τὸν σταυρὸν τοῦ ἔθνικου παρασήμου ἐφρόντισε νὰ εἴπῃ ὅτι ἐποίει τοῦτο ἐν μέρει καὶ διὰ τὰς ἐξόχους ἐκδουλεύσεις τοῦ ποιητοῦ εἰς τὴν ἡθικὴν. Τῇ δὲ αἰτήσῃ Λεοπόλδου τοῦ Β΄. ὁ Ἀλφόνσος τῆς Ἰσπανίας εὐηρεστήθη νὰ ἀπονείμῃ τῷ κ. Κλῆς τὸν σταυρὸν ἀξιωματικοῦ τοῦ παρασήμου Καρόλου τοῦ Γ΄. Ἐν τούτοις δὲν πρέπει νὰ νομίσῃ τις ὅτι ὁ κ. Κλῆς εἶνε ἀνλικός του, ναντίον μάλιστα ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτὸς ὅπως πολλάκις ὑπενθυμίζει εἰς τοὺς φίλους του εἶνε πάντοτε πρόθυμος ν' ἀσπασθῇ τὰ δίκαιά του ὅταν νομίζῃ ὅτι δύναται νὰ ποιήσῃ τοῦτο εὐσυνειδότως. Ὡς δὲ ὑποστηρίζει ὁ ἴδιος ἡ καλλίστη αὐτοῦ φιλογολικὴ ἐπιτυχία ὑπῆρξεν ἡ ἐξῆς. — εἰς Βορινάγην τῷ Ἰουλίῳ τοῦ 1861 οἱ ἀνθρακωρυχεῖς ἐστασίασαν καὶ ἐπειδὴ ὑπερεπήδησαν τὰ ὅρια τοῦ νόμου πολλοὶ κατεδιώχθησαν καὶ κατεδικάσθησαν εἰς κάθειρξιν ἀνάλογον τοῦ παραπτώματος. Ο κ. Κλῆς ἐν ᾧδῃ πρὸς τὸν βασιλέα ἐπεκαλέσθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ ἀνθρώπων, οἵτινες, ὡς ἔλεγε, παρυσύρθησαν ὑπὸ κακοβούλων ταραχοποιῶν· ἡ αἰτήσις αὐτοῦ εἰσηκούσθη ὑπὸ Λεοπόλδου τοῦ Α΄. Ἡ πρώτη δὲ πράξις τῶν δυστυχῶν ἐργατῶν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν των ὑπῆρξε ν' ἀπέλθωσι καὶ εὐχαριστήσωσι τὸν ἐλευθερωτὴν των. Οἱ ὀφθαλμοὶ των ἦσαν δακρῦδρεκτοὶ καὶ αὐτὸς ὁ κ. Κλῆς συνεκινήθη βαθύτατα.

Εἶπομεν ὅτι ὁ κ. Κλῆς ἀνήκει εἰς τὸν λαὸν· καὶ τῷ ὄντι, ὅπως ἐν Ἑλλάδι οἱ ποιηταὶ, οὕτω καὶ αὐτὸς δὲν ἠδυνήθη νὰ ζήσῃ ἀπὸ τῶν ἐμπνεύσεών του· ἐπιδίδεται ὅθεν εἰς τὴν κατασκευὴν πυροβόλων, τὰ ὅποια, ὅπως συγκρίνωμεν μικρὰ πράγματα πρὸς τὰ μεγάλα, φημίζονται ὅτι εἶνε ἐπίσης καλά ὡς αἱ ᾠδαὶ του. Καὶ πράγματι θεωρεῖ ζήτημα τιμῆς δι'

αὐτὸν ν' ἀποδείξῃ ὅτι ποιητὴς δὲν συνεπάγεται καὶ κακὸν βιομήχανον, — τὸ τοιοῦτο δὲν πιστεύομεν νὰ ἔχῃ ἀνάγκην περαιτέρω ἀποδείξεως.

Ὁ κ. Κλὲς εἶνε ἀπλούστατα ὠδοποιός. Οὐδὲν ἔργον ἑκτενὲς εἶτε ὁρᾶμα, εἶτε ἔπος ἐδημοσίευσέ. Μεταξὺ τῶν καλλιόστων ὠδῶν τοῦ ἐὰν ἐξαίρεθῇ «ὁ ζῦθος», εἶνε ἡ «Τί θέλει ὁ ἐργάτης», «Τὸ ἐλάττωμά μου», «Ἡλίθιος», «Ἐλεος εἰς τοὺς ἀνθρακεῖς», «Τὰ νέα ὑποδήματα», «Ἀδύνατος», «Τὸ συμπόσιον», «Ἡ κόρη τοῦ ἐργάτου», καὶ «Ἡ κοινὴ προσευχή». Ἐν σχέσει πρὸς τὸν τελευταῖον τίτλον δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ὁ κ. Κλὲς εἶνε Νεοκαθολικός. Ἴσως τὸ κάλλιστον τῶν ἀνωτέρω ποιημάτων εἶνε ὁ «Ἡλίθιος», ἀριστούργημα λεπτοῦ καὶ ἀγαθοῦ ἀστείσμου.

Ἡ τελευταία πλήρης ἐκδόσις τῶν ἔργων τοῦ Ἀντωνίου Κλὲς ἐγένετο τῷ 1866 ἐν Βρυξέλλαις.

ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

ἢ

ΡΑΔΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΡΩΣ

(Συνέχεια ἴδε ἀριθ. ΣΤ', σελ. 186).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Διερχόμενοι τὴν Γαλλίαν ὑπὸ ψευδώνυμον ὁ ἱερώνυμος καὶ ἡ Ἀντουανέττα ἔφθασαν ὡς κάλλιον ἠδύναντο εἰς Καλαί, ὅθεν δι' ἁλιευτικοῦ πλοιαρίου ἀπέβησαν εἰς Δούβρην καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῆς λεωφόρου ἔφθασαν εἰς Λονδίνον, ἔπου ἐνοικήσαν δωμάτια ἐν τῇ συνοικίᾳ Πέμλικον. Αἱ δαπάναι τοῦ ταξειδίου τούτου κατηνάλωσαν σχεδὸν ὅλα τὰ χρήματα, ἅπερ ὁ ἱερώνυμος ἠδυνήθη νὰ συναῇ ἐν οὕτῳ βραχεῖ διαστήματι χρόνου· ἐπειδὴ δὲ ἦτο βεβαίωτος ὅτι πᾶσα ἐκ Γαλλίας χρηματικὴ προσόδος ἀποστολὴ ἦτο ἐκτὸς σκέψεως ἀμέσως ἐπελήφθη εἰς εὐρεσιν μέσων δι' ὧν νὰ συντηρηθῶσιν.

« Μὴ ἀνησυχῆς, Ἀντουανέττα, » εἶπεν ὁ ἱερώνυμος, « εὐρισκό-
 μεθα τῶρα εἰς τὴν γῆν τῶν ἐλευθέρων, ἢ, κατὰ τὴν περιγραφὴν
 τοῦ Βολταίρου, εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἕκαστος ἔχει τὸ δικαίωμα
 νὰ ἐπαιτήσῃ, καὶ τὴν ἐλευθερίαν νὰ λιμώττῃ — εἰς τὸν τόπον,
 ὅστις ἔχει ὀγδοήκοντα ἐπτὰ θρησκείας καὶ μόνον ἓν καρύκειμα
 — ἀναλελυμένον βώτυρον. Ἀλλὰ, σπουδαίως, ἀκριβῆ μου, ἡ προ-
 σωπικὴ ἡμῶν ἐλευθερία δὲν διατρέχει κίνδυνον ἐνταῦθα. Ἐφ' ὅ-
 σον ὑπακούομεν εἰς τοὺς νόμους, αὐτοὶ οὗτοι θέλουσι παρέχει
 ἡμῖν τὴν ὑπεράσπισιν. Καύχημα τῆς Ἀλβιδῶνος εἶνε ὅτι οὐδέποτε
 ὑπῆρξεν ἄπιστος πρὸς τοὺς ἐξορίστους τῆς.

— Δόξα τῷ Θεῷ διὰ τοιοῦτον ἔλεος.

— Οὐδέποτε θέλομεν καταστῆ ἐπαῖται Ἀντουανέττα. Οὐδέ-
 ποτε θέλει λεχθῇ περὶ ἡμῶν ὅτι εἴμεθα ὡς ἡ βότριν, ἥτις
 κολλᾷται τῷ πλούτῳ. Διὰ τοῦ καλάμου μου δύναμαι νὰ κερδίσω
 τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Μεγαλείτεροι ἐμοῦ ἄνδρες κατεδικάσθησαν εἰς
 ἐξορίαν. Οἱ μέγιστοι ἡμῶν φιλόσοφοι ἐγεύθησαν τὴν πικρίαν τῆς.
 Ὁ Καρτέσιος ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ ὁ Γασσένδης κατεδιώχθη· ὁ
 Ἀρνώ, ὁ Βολταίρος, ὁ Ρουσσώ, — ὦ! εἶνε λίαν ἐκτενὴς ὁ κατάλο-
 γος πρὸς ἀπαρίθμησιν.

— Διὰ τῶν προτερημάτων σου, ἱερώνυμε, τίς δὲν θὰ ἐτίθετο
 εἰς τὰς πρώτας τάξεις τῆς φιλολογίας καὶ κερδίσαι ἀθάνατον
 ὄνομα;

— Μὴ εἶσαι τοσοῦτον ἀπλῆ, Ἀντουανέττα· ὀλίγον γνωρίζεις
 τὸν κόσμον. Σὺ, φυσικῶς, με θεωρεῖς ἐξαιρετικόν τι, ἥκιστα ὀ-
 νειρευομένη πόσοι ὡς ἐμὲ εὐρίσκονται εἰς ἐκάστην ὁδὸν τῆς με-
 γαλουπόλεως ταύτης. Ὅσον δ' ἀφορᾷ ἐμὲ, οὐδέποτε ἐγνώρισα οἰ-
 κογένειαν, ἥτις δὲν εἶχε τοῦλάχιστον μίαν μεγαλοφυΐαν, δι'
 ἣν νὰ καυχᾶται.

— Ἀλλ' οὐχὶ τοιαύτην μεγαλοφυΐαν ὡς σέ, ἱερώνυμε.

— Ἀκριβῆ μου ἀδελφῆ, ἡ φιλολογία ὡς τέρψις εἶνε ἀναμφι-
 βόλως ἡδυστάτη ἐνασχόλησις· ἀλλ' ὡς ἐπάγγελμα διαφέρει πολὺ.
 πίστευσέ με.

— Ἀληθῶς!

— Καί πρό πάντων ὅταν οἱ ἀγοράζοντες τὰς πραγματείας σου γνωρίζωσιν ὅτι τὰς ὀδεις διὰ τὸν ἄρτον σου. Ὅταν γνωρίζωσιν ὅτι δὲν ἔχεις ἀνάγκην, σὲ μεταχειρίζονται εὐγενῶς καὶ μετὰ σεβασμοῦ. Ἄλλ' ὅταν ᾖναι γνωστὸν πόσας δυσκολίας καταβάλλεις ὅπως διαμείνωσιν ἡνωμένα ψυχὴ καὶ σῶμα, σοὶ φέρονται ἄγρο κως, αὐθαδῶς καὶ πολλάκις περιφρονητικῶς. Μόνον οἱ ἐξερτῶμενοι ἐκ τῆς φιλολογίας γινώσκουσι τοὺς ἀγῶνας, τὰς ἀποθαρρύνσεις, τὰς βραδύτητας, τὰς πικρίας, ὡς ἄνθρωποι γραμμάτων ὑποφέρει. Ἐγνώρισα υἱὸν εὐγενεῖς, ὃν μετεχειρίσθη ἀλαζονικῶς καὶ μεθ' ὑπεροψίας ἄνθρωπος, πρὸς ὃν, ἐν πενίᾳ, ἀπῆλθε νὰ πωλήσῃ τὰ προϊόντα τῆς παραγωγικοῦ φρενὸς του — ἄνθρωπος, ὅστις ἐν ἐτέρᾳ περιπτώσει μεθ' ὑπερηφανείας θὰ ἐκράτει τὸν ἵππον του ἢ θὰ ἐξετέλει εὐτελεῖ του παραγγελίαν.

— Καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἱκανοποιηθῇ. ἱερώνυμε;

— Ναί' ἀλλ' ἡ ἱκανοποίησις εἶνε παντάπασι δαπανηρὰ ἐξαγοραζομένη ὑπὸ τοῦ λιμοῦ. Πανταχοῦ συμβαίνει τὸ αὐτὸ, καὶ πολὺ φοβοῦμαι ὅτι ἡ Ἀγγλία δὲν ἀποτελεῖ ἐξαιρέσιν. Ἐάν ᾤμην ἄνευ ὀβελιστοῦ ἐν Παρισίοις αὖριον μόλις θὰ ἐκέρδιζον τὸν ἄρτον μου — ὅσον καὶ ἂν ἐλαμβάνοντο εὐχαρίστως τὰ ἄρθρα μου, καὶ ὅσον λαμπραὶ καὶ ἂν ᾤσαν αἱ προσφοραὶ πρὸς ἀνταμοιβήν, ὅτε ᾤτο γνωστὸν πῶς ᾤμην εὐκατάστατος. Ἡ πενία συγγραφεῖς εἶνε πολλάκις τὸ σπουδαιότερον κώλυμα τῆς προόδου του, Ἄντουανέττα.

— Εἰς τὴν δημοκρατίαν τῶν γραμμάτων τόσοι πολλοὶ σέβονται τὸν πλοῦτον, ἱερώνυμε;

— Ναί δυστυχῶς! Ὅπως λάβη τις πρωτεύουσιν θέσιν εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον δὲν εἶνε ἔργον εὐκόλον. Ὁ νέος συγγραφεὺς, ἐάν ἐπιτύχῃ, καθίσταται ἀντικείμενον ζηλοτυπίας μεταξὺ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀνωτέρων του γίνεται θῦμα συνωμοσιῶν τῶν συναδελφῶν του. Ἐκτὸς τούτου πολλάκις ἔχει τὴν ἀτυχίαν νὰ κρίνωνται τὰ ἔργα του ὑπὸ ἀνάκτων πρὶν ἢ φθάσωσιν εἰς τὸ ὄμμα τοῦ δημοσίου. Καὶ περιπλέον, ὅπερ μᾶλλον ἐπισφαλὴ καθίστησι τὴν θέσιν του, ὁ ἄνθρωπος τῶν γραμμάτων εἰς οὐδὲν στηρίζεται.

καὶ οὐδεμίαν ἐλπίδα βοηθείας ἔχει. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ὁμοιάζει πρὸς τὸν ἐπτάμενον ἰχθύν. Ὀλίγον ὑψούμενος καταβροχθίζεται ὑπὸ τῶν πτηνῶν· ἐὰν καταδύσῃ οἱ ἰχθύς τὸν πρῶγουσιν.

— Μὴ ἀπελπίζεσαι, ἱερώνυμε.

— Ν' ἀπελπισθῶ; Ἄ! μπά! Σοὶ ὁμιλῶ οὕτως ἀπλῶς ἵνα εἶσαι παρεσκευασμένη διὰ τὴν μέλλουσαν ἡμῶν ζωὴν ὅταν καταγραφῶ εἰς τοὺς φιλολογικοὺς καταλόγους πρὸς βιοπορισμόν· καὶ ἵνα μὴ ἐκπλαγῇς διὰ τὴν εὐτελεῆ ἀνταμοιβὴν ἐνδεδεχῶν κόπων.

— Πτωχέ μου ἱερώνυμε! Ἀλλὰ μήπως καὶ ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ ἐργασθῶ; Δὲν δύναμαι νὰ ζωγραφίζω, νὰ διδάσκω μουσικὴν καὶ τὴν γλῶσσαν ἡμῶν εἰς τοὺς Ἀγγλόπαιδας, καὶ νὰ κεντῶ;

— Ὅχι, ἀδελφή μου! Ἡ ἀξιοπρίπειά μου οὐδέποτε θὰ ὑποκύβῃ εἰς τὴν δυστυχίαν, καὶ οὐδέποτε μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης καθ' ἣν καταβληθῶ ὡς ὑπομίσθιος συγγραφεὺς αἱ ἰδιόκοι σοῦ κόποι θέλουσι καταστῆ ὠνητὸν ἀντικείμενον.

Μετ' ὅλγον ὁ ἱερώνυμος Λεγκράνζ ὑπῆρτεν ἐν τῶν πρωτευόντων φύλλων τοῦ Λονδίνου, καὶ τὰ πρωτότυπα ἄρθρα του περὶ τῆς πολιτικῆς καταστάσεως πολλάκις μετεφράζοντο Ἀγγλιστὶ καὶ κατεχωροῦντο εἰς τὰς κυρίας στυλὰς. Αἱ ἀνενδότιον κόπων (εὐτυχῶς ἡ παρεχομένη εὐκαιρία πρὸς κορεσμόν τῆς φυσικῆς ἀντιποθείας του κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῶν Βουρβόνων ἀνεκούφιζε τοὺς ἀγῶνάς του), ὁ ἱερώνυμος κατώρθωσε ν' ἀπολαμβάνῃ ὅσα ἀπητοῦντο πρὸς οἰκονομικὴν συντήρησιν ἑαυτοῦ καὶ τῆς ἀδελφῆς του. Ἐστεροῦντο σχέσεων ἐν Λονδίῳ καὶ δὲν ἐπεθύμουν ν' ἀποκτήσωσι τοιαύτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Ὁ νέος εὐγενής, ὃν ὁ Φουκὲ ἀπεκάλεσε δούνα τοῦ Σμίθ, καὶ ἐπισκέφθη ἡ Λουζα Δουβάλ μετὰ στοῆς ἀδελφῆς τοῦ ἐλεύους, ἦν ὁ ὑποκόμης Βρέντων, ὁ μόνος ἐπιζῶν υἱὸς τοῦ Δουκὸς τῆς Ζάιν, λόρδου μετέχοντος τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως καὶ κεκτημένου ἐπιρροῆν. Ὁ Φουκὲ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐκαλλιέργει σχέσεις

μετὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ ἀμέσως κατενόησεν ὅτι πᾶσα φροντίς ἀπονεμομένη τῷ Λόρδῳ Βρέντων, δὲν θὰ ἐγίνετο εἰς μάτην. Διὸ καὶ ἐπεσκέφθη αὐτοπροσώπως τὴν φυλακὴν τοῦ νοσοκομείου, καὶ ἐπετήρησε τὴν μετακόμισιν τοῦ πάσχοντος εὐγενοῦς καὶ τὸν ὠδήγησεν εἰς δωμάτια ἐντὸς τοῦ ἰδίου αὐτοῦ μεγάρου. Ἐνταῦθα παρουσίασαν τὸν νέον λόρδον εἰς τὴν Μαρίαν Σαὶν Σὺρ καὶ εἰς τὸν Δεβιδιέ, ὑπὸ ψευδώνυμα τὴν μὲν ὡς κόμισσαν Δὲ Καλμέ, χήραν· τὸν δὲ ὡς κύριον Δὲ Κλαϊρὰν ἀδελφὸν τῆς κορίσσης.

Ὁ λόρδος Βρέντων μόλις συναναστράφη μετὰ τῆς Μαρίας καὶ ἐπιλήσμων τῆς Λουίζης Λουθάλ, ἣν ἀπὸ σκοποῦ ἀπέκρυπτον, κατέστη ὁ ἐνθερμότητος θαυμαστῆς τῆς. Ἡ καλλονὴ τῆς κατὰ λέξιν τὸν ἐμάγευσεν· ὡς καὶ ἡ φωνὴ τῆς ὅταν ἐψάλλεν· καὶ ἡ ὁμιλία τῆς καὶ πρὸ πάντων ὅταν ἐξεθειάξῃ τὸν ἀγγλικὸν χαρακτῆρα. Ἐν μιᾷ λέξει ἐνεργοῦσα κατὰ τὰς ἐδηγίας τοῦ Φουκὲ ἀπέβλεψεν εἰς τὴν κατάντησιν τῶν αἰσθημάτων τοῦ νέου εὐγενοῦς, καὶ ἐπέτυχε πληρέστατα.

Ὁ λόρδος Βρέντων, καὶ τοι ἀνακτῆσας τὴν υἱεὶν του, καὶ τοι δυνάμενος νὰ ταξειδεύῃ, οὐδεμίαν ἐξέφρασεν ἐπιθυμίαν ν' ἀπέλθῃ τῶν Παρισίων. Εἰςσκε τὴν μεγίστην εὐτυχίαν ὅπου ἔμενε· ἀλλὰ τὸ Φουκὲ ἀνακαλίψας τὰ ἔχνη τοῦ ἱερωνύμου Λεγκράνζ καὶ τῆς ἀδελφῆς του μέχρι Κάλαι καὶ ἐκείθεν εἰς Δούβρην — ὅπου πᾶν ἔχνος αὐτῶν ἐξέλειπεν — εἶδ' ἡσεν νὰ ἐφεύρῃ νέον σχέδιον, δι' οὐ οὐ μόνον τοῦ νέου εὐγενοῦς ν' ἀπαλλάξῃ, ἀλλ' ἀκόμη καὶ χρήσιμον νὰ τὸν καταστήσῃ. Ὁ γόνιμος νοῦς τοῦ ἱερωνύμου Φουκὲ δὲν ἐβράδυνε πολὺ εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ σχεδίου. Συγγενὴς τις τῆς κορίσσης — φαντασιώδης βεβσῖως συγγενῆς — ἐτρελλάθη καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου ἡ ὠραία χήρα καὶ ὁ ἀδελφός τῆς εἶδει νὰ μεταβῶσι πρὸς ἀναζήτησίν του. (Ὁ φυγάς του οὗτος τρελλός, ἐν παρόδῳ, ἀνιπεκρίνετο ἐν τῇ περιγραφῇ πρὸς τὸν ἱερώνυμον Λεγκράνζ).

(ἀκολουθεῖ).

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ

Μία δόξα τῆς Ἑλλάδος ἐξέπνευσε τῇ νυκτί τῆς 14ης πρὸς τὴν 15ην τοῦ λήγοντος Μαΐου — μία δόξα τῆς Ἑλλάδος, ἥτις ὑπῆρξε καὶ ἐλπὶς δι' αὐτήν. Ὀλίγων αὐτοῦ ἀνδρῶν τὴν ἀπώλειαν ἐβρήνῃσε τὸ ἡμέτερον ἔθνος ὥς τὴν τοῦ ἀριδίου Ε. Δεληγεώργη, ἀλλὰ καὶ ὀλίγοι ὥς ἐκεῖνος ἐξήτησαν τοσοῦτον γόντρον ἐκ νεαρᾶς ἔτι ἡλικίας, ὀλίγοι ὥς ἐκεῖνος ἀνέπτυξαν ἐνωρίτερα προσιτά ἐξόχου πολιτικοῦ, ῥητορικῆς δεινότητος, κυβερνητικῆς τόλμης καὶ ἱκανότητος, ὀλίγοι ὥς ἐκεῖνος, ἀνευ γονέων ἐπιφανῶν διηύθυναν κόμμα πολιτικόν, ἐν ᾧ τὰ ἐπιφανέστερα τῶν ὀνομάτων εἶχον ταχθῇ. Ὁ Ἐπ. Δεληγεώργης πρὸς ταῖς λοιπὰς αὐτοῦ ἀρετὰς ἐκέκτετο εἰς ὑπατον βαθμὸν τὴν τῆς φιλομοσιᾶς, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν δεινότερων πολιτικῶν καὶ κυβερνητικῶν περιπετειῶν ἐτέρπετο ἀφιερῶν ὥρας ὅλας καὶ ἡμέρας εἰς φιλοτίμους καὶ λίαν ἀποτελεσματικὰς φροντίδας περὶ τὴν ἐθνικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ περὶ τὰ μέσα τῆς βελτιώσεως αὐτῆς, κατιδὼν ἐν δέοντι οἷους καρποὺς ἔμελλε ν' ἀπενέγκῃ διὰ τὴν ἀναμόρφωσιν τῆς Ἀνατολῆς ἢ πνευματικῇ ὑπεροχῇ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ περικλεοῦς ἀνδρός, ἐφ' οὗ τὸ Πανελλήνιον στεφάνους πένθους δαψιλεῖς ἐπέρριψε, ἐπιχέει καὶ ὁ ἡμέτερος Ἑλληνικὸς Σύλλογος «Ἑρμῆς» ἀποκαρδίου βλίψεως δάκρυ, εὐχόμενος ὅπως αἰ τοιαῦται ὁδυνηρὰ τοῦ ἔθνους ἀπώλεια ἐμπνέωσι ταῖς ἀκμαζούσαις γενεαῖς αἰσθήματα ἐθνικῆς συνοχῆς καὶ παρορμῶσιν αὐτὰς εἰς ἔργα ἄξια τῶν προσδοκιῶν τοῦ ἔθνους, ἅπερ οἱ κακῇ αὐτοῦ μοίρᾳ προώρως ἐκλιπόντες προπαρασκεύασαν μὲν, δὲν προέλαβον δὲ οἱ ἴδιοι νὰ τελέσωσιν.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Γαλλικαὶ ἔρευναι ἐν Ἀφρικῇ.

Εἰδήσεις ἐλήφθησαν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Γεωγραφικῆς Ἐταιρίας περὶ τοῦ κ. Σεμελέ, ἀξιωματικοῦ τοῦ πεζικοῦ, ὅστις ἀπεστάλη πρὸ ἐνὸς περιπόου ἔτους νὰ ἐρευνήσῃ τὸν ῥοῦν τοῦ Βενουέ, παραποτάμου τοῦ Νίγρου καὶ τὸν τοῦ Σαρί, πλατείως ποταμοῦ ῥέοντος ἐντὶς τῆς λίμνης Τζάαρ καὶ τὸν ἐπὶ τῶν ὄχθων των τόπον μέχρι τοῦδε ἀνεξερεύνητον. Ἐπρόκειτο δὲ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ταξείδιον πρὸς τὰς μεσογειούς λίμνας καὶ τὰ χιανοστεφῇ ὄρη ἐν τῇ κέντρῳ τῆς Ἀφρικῆς μέχρι τῆς παραλίας τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ εἴτε εἰς Μόμβασαν εἴτε εἰς Μάλιαδ. Τοιοῦτοτρόπως ὁ κ. Σεμελέ θὰ περιήρχετο διὰ τῆς 450 μιλίων τοῦ ἥττον γνωστοῦ καὶ μᾶλλον ἐνδιαφέροντος τῆς Ἀφρικῆς μέρους. Ἀλλ' ἡναγασθη ν' ἀκολουθήσῃ τὸν ῥοῦν τοῦ Νίγρου εἰς 300 μόνον μίλια ἀπὸ Ὀυμπῆς μέχρι Μπούσσας, ὅπου παύει ὁ ποταμὸς νὰ ᾔνε πλεύσιμος, ὅθεν ἀνῆλθε τὰς ὄχθας τοῦ Βενουέ, ἀπὸ τοῦ σημείου καὶ ὃ συμβάλλει μετὰ τοῦ Νίγρου μέχρι Ὀκρηι. Ἐπισκεφθεὶς εἰς τὴν χώραν ταύτην τόπους ὡς εὐδέποτε διήλθεν Εὐρωπαῖος ἡναγκασθὲν νὰ διακόψῃ τὴν περικιτέρω πορείαν τοῦ ἑαυτοῦ ἐλλείψεως τροφίμων, καὶ τώρα ἐπανερχεται εἰς Γαλλίαν, φέρων ἐπιστολὴν παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τοῦ Νουβῆ ὑποσχομένου νὰ ἐπιτρέψῃ τὸν σχηματισμὸν γαλλικῶν ἐμπορικῶν σταθμῶν εἰς τὸ κράτος του καὶ νὰ προστατεύῃ τοὺς ἀποίκους. Ὁ κ. Σεμελέ ἀπήλυσεν ἡ ἡ παρ' αὐτοῦ πολύτιμον παραχώρησιν εἰς τὴν πρωτεύουσιν τοῦ κράτους Βίδαν καὶ ἐτέρων εἰς τὴν συμβολὴν τοῦ Νιτροῦ καὶ Βενουέ, ὅπου ἤδη ἱδρυσεν σταθμὸν καὶ ἀστεροσκοπεῖον.

Ἡ Κύπρος διαιρεῖται εἰς 17 ἐπαρχίας, ὃ δὲ πληθυσμὸς αὐτῆς συμπεσοῦται εἰς 168 χιλ. ἀδ. κατοίκων, ὧν 36000 Ὀθωμανοί, 1000 δυτικοί, 1000 Μαρωνῖται, οἱ δὲ λοιποὶ ἦτοι σχεδὸν 130 χιλιάδες Ὀρθόδοξοι χριστιανοί, ἔχοντες 22 ἑλληνικὰ Σχολεῖα, 4 ἀλλήλοδιδασκικτ., 29 μοναστήρια μὲ 230 μοναχοὺς καὶ 435 ἐκκλησίας μὲ 696 ἱερεῖς.

Τὰ ἐκκλησιαστικὰ διέπουσιν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου καὶ τρεῖς ἐπίσκοποι (Λιτίου, Πάφου καὶ Κυρηνείας), διατελοῦντες κανονικῶς ἀνεξάρτητοι τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλῃς Ἐκκλησίας.

Ἡ Κύπρος ἦτο ἡ πρώτη χώρα, ἣτις ἔλαβε χριστιανὸν κυβερνήτην. Ἦτο ὁ τόπος ἔ.θ. τὸ ὄνομα Σαούλ μετεβλήθη εἰς Παῦλον. Ἦτο ἡ πατρίς τοῦ Βαρνάβα, «τοῦ υἱοῦ τῆς προμυθίας» καὶ τὰ κτήματα τὰ ὅποια ἐπώλησεν πρὸς διάδοσιν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ἦσαν ἐν Κύπρῳ.

Πρὸ ἐτῶν ἑμπορὸς τις ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐνετείλατο τῷ γραμματεῖ αὐτοῦ ὅπως δι' ἐπιστολῆς ζητήσῃ παρ' ἀνταποκριτοῦ του τινὸς 30 δείγματα σαμουρίων. Ἡ ἐπιστολὴ ἐγρίφη, ὑπεγράφη τυφλῶς ὑπὸ τοῦ ἐμπόρου καὶ ἀπεστάλη. Μετά τινος ἡμέρας ἐλήφθη ἡ φορτωτικὴ καὶ ὁ γραμματεὺς πρὸς παρλαβὴν τῶν σαμουρίων μεταβαίνει· ἀλλ' ὦ τοῦ θυμάτος! ἀντὶ 30 σαμουρίων εὔρε 30 ἐγαλοπρεπέστατα σαμάρια (ἐφίππεια). Ἐντρομος (ἐννοήσας ὅτι τοῦτο προήρχετο ἐκ λαθους ἐπισυμβάντος ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ γραφεύσῃ ἐπιστολῇ) γνωστοποιεῖ τοῦτο τῷ ἐμπόρῳ. Ὁ ἔμπορος ἐρωτᾷ αὐτὸν περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν ἀποσταλέντων.

Ὁ γενναῖος γραμματεὺς ἀπαντῶν λέγει ὅτι εἰς 30 ἀνέρχονται.

Διὰ ποῖον λόγον ἔστειλε 30 ὑπέλαβεν ὁ ἔμπορος, δύο μόνον ἤρχουν ἐν δὶά σέ καὶ ἐν δι' ἐμέ.

Ὁ ἔρως τῆς ἀρετῆς

Ἔσμη τῶν νεανίδων.

ὦ Ἀρετὴ τρισερασμία,
τὸ ὄμμα σου τὸ ἱερὸν
Ἔρωτος βέλη ρίπτων θεία
ἐπὶ στήθος μου τὸ νεκρὸν.

Σε ἀγαπῶ θερμῶς, γενναίως,
ἐς τὸν ἄνθρωπον διότι σύ
Ἀρμόζεις μόνη, καὶ ὡραῖος
τῷ εἶναι κόσμος ἡ χρυσή.

Ἡ θεσπεσία καλλονή σου
καὶ σε λατρεύω δι' αὐτό.
Μὲ καταθέλγει ἡ φωνή σου
ἐς τοὺς θεοὺς ἤχους της σκιρτῶ!
Σὺ ἐκ τῶν κόλπων ἐγεννήθης
τοῦ Παναγάρχου προσφιλῆς,
καὶ ὑπ' ἐκεῖνου ἐδωρήθης
τῶν νεανίδων βασιλῆς.

Ναί, ἡ ὁδὸς εἶνε τραχεῖα.
ἥτις πρὸς Σε μᾶς ὀδηγεῖ
Ἀνωφερῆς, μακρὰ, ὀρθίη
ἀλλ' εἰς τὸ ἄκρον ἡ αὐγή.

τοῦ ἀθανάτου σου προσώπου
λάμπει, κί' εἰς τόπον ὁμαλὸν
βλέπει τὸ ὄμμα τοῦ ἀνθρώπου
τὸν θρόνον σου τὸν ἀγλαόν.

ὦ! πρὸς ἐκεῖνον νῆ ὁδεύω
βοήθει με, ἐρατεινή,
Σε εὐγενῶς ἵνα θεραπεύω
ὡς λάτρις σου παντοτεινῇ.

ΣΑΠΦΩ Κ. ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΡΜΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ.

ΕΤΟΣ Α'.

ΑΡΙΘ. Θ'.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ἰούλιος 1879.

ΦΩΤΙΟΣ

Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ.

(Συνέχεια Ἰδε φυλλ. Ε'. σελ. 133.)

Ἄλλ' ὁ Φώτιος ἐγκατέλειπεν ἡμῖν ἀνεξάλειπτον μνημεῖον τῆς εἰς Βαγδάτιον διαμονῆς αὐτοῦ ὅπερ θέλει διασώζεσθαι ἐν ὅσῳ ὑπάρχει ἐλληνικὴ φιλολογία. Τὸ μνημεῖον τοῦτο ἦν ἡ Μυριόβιβλος ἢ Βιβλιοθήκη, ἣν ἔγραψε χάριν ἀδελφοῦ προσφιλοῦς, μακρὰν τῆς πατρίδος αὐτοῦ, ἵνα διασκεδάζῃ τὰς ὥρας τῆς ἐξορίας του, ἄνευ οὐδενὸς βοηθήματος.

Διὰ τὴν σχηματίσθητε ιδέαν τινὰ ἐλαχίστην περὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου συγγράμματος, τὸν λόγον παραδίδωμι πρὸς στιγμὴν τῷ διασῳφ τῆς Ἀγγλίας ἱστορικῷ Γίββωνι, τῷ σπανίως μὲν καταδεχθέντι ὅπως ῥίψη συμπαθείας βλέμμα εἰς τὰ συγγράμματα τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς, φειδωλοτάτῳ δὲ περὶ τὸ ἐγκωμιάζειν, ἀλλ' ὅστις ὀλοκλήρους σελίδας ἀφιερῶι διὰ τὴν συγγραφὴν ταύτην τοῦ Φωτίου.

«Οὐδεμίᾳ τέχνῃ, λέγει, ἡ ἐπιστήμη ἦτο ξένη εἰς τὸν ἐγκυ-
« κλοπαιδικὸν τοῦτον ἄνδρα· βαθὺς ὢν εἰς τὰς ιδέας, ἀκρίματος

« εἰς τὰς μελέτας, εὐγλωττος εἰς τὸ ὕφος, ἦν πρωτοσπαθάρης
 « ὅτε ἀπεστάλη πλησίον τοῦ Καλίου τοῦ Βαχθατίου πρέσβυς.
 « Ἵνα μετρίχῃ δὲ τὰς ὥρας τῆς ἐξορίας συνέθεσε ταχέως τὴν
 « Μυριόβιβλον, μνημεῖον πολυμαθείας καὶ κριτικῆς. Ἐπι-
 « θεωρῶν ἄνευ μεθόδου 280 συγγραφεῖς, ἱστορικούς, ῥήτορας,
 « φιλοσόφους, ἰατροὺς καὶ θεολόγους, παρουσιάζει συνοπτικῶς
 « τὰ διηγήματα ἢ τὰς δοξασίας των, ἐκτιμᾷ τὸ ὕφος καὶ τὸν
 « χαρακτῆρα των, κρίνει δὲ ὡς καὶ αὐτοὺς τοὺς πατέρας τῆς
 « ἐκκλησίας μὲ φρόνιμόν τινα ἐλευθερίαν καταδεικνύουσαν πολ-
 « λάκις τὰς προλήψεις τοῦ αἰῶνος. » Ὁ δὲ αἰοίδιμος διδάσκαλος
 Κωνσταντῖνος ὁ Οἰκονόμος λέγει. « Ὁ τὴν Μυριόβιβλον ἀναγνούς
 « ἐξίσταται βλέπων ἄνδρα ἀχανεστάτης ἀναγνώσεως ταμιούχον,
 « διατηροῦντα πανταχοῦ τὸ πρέπον τοῦ λόγου, καὶ συνάπτοντα
 « εὐφυῶς τῆς Ἀττικῆς Μούσης τὴν χάριν πρὸς τὰς νεωτέρας
 « χάριτας τῆς Ἀλεξανδρινῆς εὐγλωττίας ».

Ἡμεῖς δὲ τὰ στρουθία κλίνοντες μετὰ σεβασμοῦ τὸ γόνυ πρὸ
 τοῦ χρυσοπτέρου τούτου ἀετοῦ τοῦτομόνον παρατηροῦμεν, ὅπερ
 καὶ τὸν θαυμασμόν ἀπάντων κινεῖ, πῶς δηλ. κατώρθωσε νὰ συγ-
 γράψῃ τοιαύτων ἔργων σπουδαῖον ἐν ᾧ ἐπικρίνει 280 συγγραφεῖς
 χωρὶς νὰ ἔχῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὰ βιβλία ἅπερ ἐπείκρινεν. Καθότι
 ἀπελθὼν εἰς Βαχθατίον οὔτε τὴν βιβλιοθήκην τοῦ ὁμοῦ ἔλαβεν,
 οὐδὲ τοιαύτην τινα ἐν τῇ βαρβάρῳ χώρᾳ ἠδύνατο νὰ εὑρῇ. Τοῦτο
 δὲ γίνεται ὀφθαλμὸν ἐκ τίνος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐπιστολῆς.
 « Τυχόντες υπογραφείας ὅσας αὐτῶν ἡ μνήμη διέσωζεν ἐκδεδώ-
 « καμεν ». Ὡστε ἐκ τούτου πιθανολογεῖται ὅτι ὁ Φώτιος θὰ
 ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ σημειώσεις, ἃς θὰ ἐκράτει κατὰ τὸ διάστημα
 καθ' ὃ ἐμελέτα ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ του.

Ἄς ἐπιστρέψωμεν καὶ ἡμεῖς νοερῶς ἐκ τῆς θλίψεως αὐ-
 τοῦ ἐξορίας καὶ ἀναζητήσωμεν αὐτὸν ἐν τῇ βασιλίδι τῶν
 πόλεων. Ἐνταῦθα θέλομεν πλέον ἀπαντήσαι αὐτὸν μεγίστης
 ἀπολαύοντα ὑπολήψεως ἐν τῇ αὐλῇ καὶ μετ' οὐ πολὺ εἰς συγ-
 κλητικὸν προβιβασθέντα. Ἐντεῦθεν ἄρχεται τὸ εὐρὺ καὶ μέγα
 αὐτοῦ κοινωνικὸν στάδιον, ἐντεῦθεν δὲ χρονολογεῖται καὶ ἡ ἐπ'
 ἀγαθῶ τῶν γραμμάτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ μετὰ τοῦ Βάρδα

Θείου τοῦ Αὐτοκράτορος Μιχαήλ καὶ ἀδελφοῦ τῆς Θεοδώρας συναφθεῖσα φίλια.

Ἀναγκαῖον λοιπὸν θεωροῦμεν ὅπως μικράν τινα σκιαγραφίαν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης παρουσιάσωμεν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀγνωστῶν ἡμῶν.

Ὁ Μέσος μ. Χ. αἰὼν ἰδίως δὲ ἀπὸ τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου ἦτοι ἀπὸ τοῦ 714 μέχρι τοῦ 2 αἰῶνος ἀλγεινότατον παρουσιάζει θέαμα ἀπεικονίζον τὴν ἐσχάτην τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ταπείνωσιν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην καθ' ἣν ἡ τῶν εἰκονομάχων αἵρεσις ἤμαξεν, τὰ λύκεια ἐκλείσθησαν, αἱ βιβλιοθήκαι ἐκάησαν, οἱ σοφοὶ ἐδιώχθησαν, αἱ ὥραιαι τέχναι, ἡ φιλολογία καὶ αἱ ἐπιστῆμαι παρηγγωνίσθησαν ὀλοτελῶς καὶ τέλεον σχεδὸν κατεστράφησαν ὑπὸ τῶν ἀδυσωπῆτων Εἰκονομάχων. Ἡ μὲν ἐν τῷ Βυζαντίῳ ὑπάρχουσα Φιλοσοφικὴ Σχολή, ἡ Οἰκουμένη καὶ ἡ καλουμένη ἐκλείσθη, καθὼς τῶν ἐν αὐτῇ διδασκόντων δώδεκα πολιῶν καὶ πολυμαθῶν καθηγητῶν μὴ βουλομένων ὑποκύψαι τῇ αἰρέσει. Ἐπίσης ἅπασαι αἱ ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ καὶ Ἡρακλείου ἀκμάσασαι Νομικαὶ Σχολαὶ ἐκλείσθησαν ἢ κατεστράφησαν καὶ οὕτως ἐσθίσθη ὀλοτελῶς ἡ ἕως τότε ἀμυδρῶς διαλάμπουσα λυχνία τῶν ἐπιστημῶν. Διερχόμενοι δὲ διὰ τῆς διανοίας τοῦ σκοτεινοῦ καὶ ἀλγεινοῦ ἐκείνου χρόνου τοῦ σκότους καὶ τῆς ἀμαθείας ἀσπάζομεθα μετ' εὐλαθείας τὴν χεῖρα ἣτις ἔθεσε τέρμα εἰς τὴν ἐλεεινὴν ταύτην κατάστασιν καὶ ἀνέζωπύρωσε τὸν πρὸς τὴν παιδείαν, τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστῆμας ἔρωτα τοῦ ἡμετέρου ἔθνους. Ἡ δὲ ἱερὰ καὶ ὁσία αὕτη χεὶρ δὲν ἦτο ἡ τοῦ Αὐτοκράτορος οὔτε ἡ τοῦ Βάρδα, ἀλλ' ἡ τοῦ Φωτίου.

Δύο συμμάχους τῆς ἀληθείας ταύτης ἔχομεν τὸν διακεκριμένον καὶ σοφὸν τῶν Διαμαρτυρομένων Θεολόγον Mosheïm καθὼς καὶ τὸν γνωστὸν ἐν τῷ φιλολογικῷ κόσμῳ Shoell, οἵτινες ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτῶν ἐπιμαρτυροῦσιν ὅτι ἡ μεγάλη ὠθησις ἡ δοθεῖσα κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα εἰς τὰ γράμματα, τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστῆμας ὀφείλεται εἰς τὸν Φώτιον.

Ἄλλ' ἐκ τούτου οὐδόλως προτιθέμεθα ὅπως τὴν πρὸς τὸν Βάρδαν ὀφειλομένην εὐγνωμοσύνην ἐλαττώσωμεν, διότι, καὶ περ

πλείστων ὧσων ἐναντίον τοῦ ἀνδρός τούτου λεγομένων, ἄνευ αὐτοῦ τὰ λαμπρὰ καὶ μεγάλα σχέδια τὰ λαβόντα γέννησιν ἐν τῷ δαιμονίῳ τοῦ Φωτίου νοῖ ἤθελον μείνει ἀνεκτέλεστα, ὁ δὲ Φώτιος ἤθελεν εἶσθαι ἡναγκασμένος ὥπως ἐπὶ πολὺν εἰσέτι χρόνον κλεισθῇ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ αὐτοῦ, καὶ ἡ φωνὴ του δὲν ἤθελεν εὗρε οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἡχώ, οὔτε ἐν τῇ αὐλῇ, οὔτε ἐν τῇ ἀριστοκρατείᾳ οὔτε ἐν τῷ κλήρῳ.

Ἐν ὧρᾳ λοιπὸν ἀγαθῇ συνεδέετο ἡ μετὰ τοῦ Βάρδα τοῦ Φωτίου φιλία, ὅπως ἀνεγείρωσι τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰ γράμματα ἀπὸ τοῦ βόθρου εἰς ὃν ἔρριψεν αὐτὰ ἡ τῶν Εἰκονομάχων αἵρεσις. Ἀποθανόντος λοιπὸν τοῦ Θεοφίλου, καὶ μετ' αὐτοῦ συναπελθούσης καὶ τῆς τὰ πάντα ἀποξηρανάσης αἵρέσεως, ἠνεώχθησαν καὶ αὖθις αἱ πόλεις τοῦ Βυζαντίου εἰς τοὺς σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας, ἡ δὲ τοῦ Κωνσταντίνου πόλις ἠδυνήθη ἐντὸς μικροῦ ν' ἀναλάβῃ τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς ὄψιν. Περὶ τὰ τέλη τῆς βασιλείας τοῦ Θεοφίλου λέων ὁ Σοφὸς εἶχε προσκληθῇ εἰς τὰ Ἀνάκτορα τῆς Μαγναύρας ὥπως διδάξῃ τῇ νεολαίᾳ τὰς ὑψηλὰς τῆς γεωμετρίας καὶ ἀλγέβρας θεωρίας. Τὸν γέροντα τούτον διδάσκαλον αὐτόκλητος διεδέχθη ὁ Φώτιος, ὅστις ἐγκάταλαμπάκων τὸ Πρωτοσκηπητήριον καὶ τὴν Σύγκλητον ἤρχετο κατὰ ὠρισμένας ὥρας καὶ ἐδίδασκε τῇ εὐγενεὶ νεολαίᾳ τὴν διαλεκτικὴν, τὰ τοπικὰ τοῦ Ἀριστοτέλους, τὴν φιλοσοφίαν καὶ ἐνίοτε διευκρίνιζεν ὑψηλὰ τινα τῆς Θεολογίας ζητήματα.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἡ ἐλληνικὴ φιλολογία καὶ ἡ φιλοσοφία ἀναγεννηθεῖσαι ἐπέπρωτο ὅπως μὴ καὶ αὖθις καταπέσῃσι καὶ μετὰ τὴν πτώσιν ἔτι τῆς Αὐτοκρατορίας, ὅποτε διὰ χειρῶν καὶ αὖθις ἐλληνικῶν διεσώθησαν ἐν τῇ φιλελλήνῳ καὶ φιλοξένῳ τῆς Ἰταλίας χώρῃ.

Ὁ Βάρδας ὅτε ταῦτα ἐγένοντο ἦν Μάγιστρος τῶν Σχολῶν. Ἄλλ' ὅτε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θεοφίλου [ὁ Βάρδας] εἶχε γίνει Καῖσαρ, ὁ δὲ Φώτιος, ἡ δεξιὰ τῆς Αὐτοκρατορίας χεὶρ, τότε ἔτι μείζων ὤθησις ἐδόθη εἰς τὰ Γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας, αἱ δὲ πόλεις τῆς Μαγναύρας ἔτι μᾶλλον ἠνεώχθησαν ὥπως ὑποδείχθῃσι τοὺς εἰς τὰ ἐρημητήρια ἢ τὰ σπήλαια καταφυγόντας σο-

φους, καὶ ἡ τοῦ Κωνσταντίνου πόλις ὁμοιάζειν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Φωτίου καὶ Βάρδα τὴν ἐπὶ Μεδίκων μουσόφιλον πόλιν Φλωρεντίαν.

Ἄλλ' ἐν μέσῳ τῶν καλῶν τούτων ἀγώνων, αἴφνης ἐνέσκηψε τρομερὰ ἡ κατὰ τοῦ Πατριάρχου Ἰγνατίου θύελλα, καθ' ἣν ὁ Πλάτων τοῦ 9ου αἰῶνος ἐπέπρωτο ὅπως παραστήσῃ σπουδαϊότατον πρόσωπον εἰς τὴν πεισματώδη πάλην, ἥτις ἔκτοτε διεχώρισε τὰς δύο μεγάλας ἐκκλησίας τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Αὐτοκράτορος Θεοφίλου (842 μ. Χ.) μέχρι τοῦ (859), ἐποχῆς, ἀφ' ἧς ἄρχονται τὰ συμβάντα, ἅτινα ἐξεθέμεθα, δύο ὑπῆρχον ἐν τῇ Αὐτοκρατορίᾳ κόμματα τὸ τῆς βασιλείσσης καὶ τὸ τοῦ Βάρδα. Καὶ ἡ μὲν Θεοδώρα, γυνὴ εὐσεβῆς καὶ ἐνέρητος, ἥτις καὶ μόνη συντέλεσεν εἰς τὴν ἀνασῆλωσιν τῶν εἰκόνων, ἦτο γυνὴ φιλοδοξοῦς ὥς πᾶσαι αἱ ἡγεμονίδες, δὲν ἠδύνατο δὲ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἐπετρέπετό ποτε εἰς ἕτερον, ἔστω καὶ ἀδελφόν, ὅπως ἐπιβάλλῃ αὐτῇ τὴν ἑαυτοῦ γνώμην καὶ νὰ ἔχῃ ἁξιώσεις ἴσας αὐτῇ ἐξουσίας. Ὁ δὲ Βάρδας ἀνὴρ ἐπιτηδευότατος καὶ εὐφύστατος, φίλαρχος δὲ καὶ φιλοδοξοῦς εἰς ἄκρον, ἤθελε μόνος νὰ ἄρῃ οὐδένα ἀνεχόμενος ἑλεγχον τῶν ἑαυτοῦ πράξεων μηδὲ παρ' αὐτῆς τῆς βασιλείσσης.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὸ τῆς ἐκκλησίας ἀπέραντον σκάφος ἐπιδαλιουχεῖτο ὑπὸ τοῦ ἀτυχοῦς Ἰγνατίου, υἱοῦ τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ τοῦ Κουροπαλάτη, τοῦ ἐπιλεγομένου Ραγκαβῆ, καὶ Προκοπίας τῆς θυγατρὸς τοῦ αὐτοκράτορος Νικηφόρου, πρὸ ἐνδεκαετίας πατριαρχεύσας τῇ βουλήσει τῆς Θεοδώρας, εἰς τὸ κόμμα τῆς ὁποίας ἀνήκεν ὀλοτελῶς. Ὁ ἀτυχῶν γονέων ἀτυχῆς οὗτος γόνος ἦν ἐνέρητος καὶ αὐστηρῶν ἡθῶν, ἀλλὰ λίαν ἀπότομος καὶ τραχὺς ἐκ τε τοῦ προδεβηκότος τῆς ἡλικίας καθὼς καὶ ἐκ τῶν δεινοπαθημάτων ἀπερ' ὑπέστη, ἐφ' ᾧ ἐπέσυρε τὴν δυσμένειαν πολλῶν τε ἄλλων ἰδίᾳ δὲ τοῦ Συρακουσίου Γρηγορίου ὄνπερ καὶ ἡμῖς σμῖνον ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου ἀπέβαλε κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς εἰς Πατριάρχην χειροτονίας αὐτοῦ. Λίαν δὲ βαρέως ἔφερε καὶ κατὰ τοῦ Βάρδα καθ' οὗ οὐ μόνον σφοδρὰς ἀντιπαθείας ἐξέφραζεν, ἀλλὰ καὶ παρουσιασθέντος τοῦ Βάρδα κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Θεοφα-

νείων ὅπως τῶν Θείων κοινωνήσῃ Μυστηρίων, ἔκλεισε βιάτως τὴν πύλην τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἐστέρησεν αὐτὸν τῆς Μεταλήψεως ὡς ἀνάξιον τῶν Θείων Δώρων. Ἡ πρῆξις αὕτη καὶ τοι λίαν ἀποτολμος καὶ σκληρὰ ὑπῆρξεν, οὐχ' ἥττον δεικνύει τὴν κυριαρχικὴν δύναμιν, ἣν εἶχεν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὁ Ἱεράρχης τῆς Ἐκκλησίας, καὶ δίδει λαμπρὸν μάθημα εἰς τοὺς σκιοφόβους τῆς ἡμετέρας ἐποχῆς Ποιμενάρχας τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Βάρδας καὶ τοι μέγας καὶ ἰσχυρὸς, οὐχ' ἥττον ἐταπεινώθη καὶ γονυπετῆς ἐζήτησε συγγνώμην παρὰ τοῦ Πατριάρχου, ἀλλὰ δυστυχῶς δι' ἀμφοτέρους ὁ Βάρδας δὲν ἠξιώθη τῆς συγγνώμης τοῦ Πατριάρχου. Καί-τοι δὲ μετὰ ταῦτα αὐτὸς ὁ Αὐτοκράτωρ ἐμασίτευσεν παρὰ τῷ Πατριάρχῃ ὅπως συγχωρήσῃ τὸν Θεῖον αὐτοῦ, οὐχ' ἥττον καὶ αὐθις ὁ Ἱγνάτιος ἔμεινεν ἀκαμπτος. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη τοῦ Ἱγνατίου πρῆξις ἔφερεν ἀπαίσιον χαρακτῆρα εἰς τὰ ὅμματα τοῦ Βάρδα. [Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἐπ' ὀλίγον σκεπτόμενοι ἐρωτῶμεν, ἄρα γε ὁ Ἱγνάτιος διὰ τῆς θρησκευτικῆς ἀποκηρύξεως τοῦ Βάρδα ἐτιμώρει ἐλευθέρως καὶ ἀνεπηρέαστως τὸν πταίσαντα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἢ ἐγένετο ἀπλούστατα τὸ ὄργανον τῆς ἐκδικήσεως τῆς βασιλείσεως κατὰ τοῦ Βάρδα;] Οὕτω λοιπὸν ὁ Βάρδας ἢ ἔπρεπε νὰ ὑποκύβῃ καὶ νὰ ἴδῃ ἐαυτὸν τεταπεινωμένον ἐνώπιον τοῦ λαοῦ ὡς ἀπόβλητος τῆς Ἐκκλησίας, ἢ νὰ ἐκδικηθῇ κατὰ τῆς ιδίας τοῦ ἀδελφῆς καὶ τοῦ Ἱγνατίου.

Ἔτος ὁλόκληρον παρήλθεν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, τὸ ἐξῆς δὲ ἐπεισὺδιον ἐξυπηρέτησε θρυμμάσιως τὴν φρενὰν τοῦ Βάρδα μνησικακίαν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀφίκετο ἐκ Δυρραχίου εἰς τὸ Βυζάντιον Μοναχὸς τις Γήθων καλούμενος, ὅστις ἐκαυχᾶτο ὅτι ἦτο υἱὸς τῆς αὐτοκρατείας ἐξ ἄλλου δῆθεν ἀνδρός, διεδίδετο δὲ εἰς τὰ πλήθη ἡ φήμη ὅτι ἀντιποιεῖται τὸ στέμμα καὶ ὅτι προτίθεται ν' ἀρπάσῃ τῆς βασιλείας τὸ σκήπτρον. Ἀλλ' οὗτος ἀμέσως συλληφθεὶς βασανίζεται, ἐξορίζεται ἐν τῇ νήσῳ τῶν Παιγνήπων καὶ ἐκεῖ κατακρεουργεῖται. Τότε δὴ ὁ φιλέλδικος Καῖσαρ ὁρμηθεὶς ἐκ τῆς εὐνοίας ἦν τῷ μοναχῷ τούτῳ ἔδειξαν ἡ τε Αὐτοκρατεία καὶ ὁ Ἱγνάτιος, παριστᾷ εἰς τὸν αὐτοκράτορα Μιχαὴλ, ἐνήλικον

τότε ὄντα, ὅτι ἦν καιρὸς πλέον ν' ἀπομακρύνῃ τὴν Θεοδώραν τοῦ θρόνου μετὰ τῶν θυγατέρων της καὶ κλείσῃ αὐτάς εἰς τι μοναστήριον, καταβιβάζῃ δὲ τὸν Ἰγνάτιον τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου εἰάν ἤθελεν ἀντιτείνειν εἰς τὴν κουράν αὐτῶν. Πράγματι δὲ τὴν μὲν Θεοδώραν μετὰ τῶν θυγατέρων της ἀπεμάκρυνε καὶ ἐνέκλεισε εἰς τὴν Μονὴν τῆς Σκέπης, τὸν δὲ Ἰγνάτιον ἀντιτείναντα εἰς τὴν κουράν αὐτῆς κατεβίβασε τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, καὶ ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς τὴν παρὰ τὴν Πρίγκηπον νῆσον Τερέβινθον. Ἀπὸ τῆς 23ης Νοεμβρίου 857 μ. Χ. μέχρι τῆς 25 Δεκεμβρίου ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνος ἔμεινε ἐν χρεΐξ. Πλείσται ἐν τῷ μεταξύ μετέβησαν παρὰ τῷ πεπτωκτί Πατριάρχῃ πρεσβεῖαι ἐκ Πατριαρίων καὶ Ἀρχιεπισκόπων, ἱκετεύουσαι αὐτὸν ὅπως δώσῃ τὴν κανονικὴν ἀπὸ τοῦ θρόνου παραίτησιν αὐτοῦ, ἀλλ' οὗτος ἔμεινε ἄκαμptos.

Ἐν τούτοις τοῦ πηδαλιούχου ἐκλείψαντος ἤρξατο νὰ κλονίζηται τὸ μέγα τῆς Ἐκκλησίας σκάφος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἄχανοῦ ὠκεανοῦ τῶν κοιμμάτων καὶ φατριῶν διαπληκτιζομένων πρὸς ἀλλήλας. Αὐτοκράτωρ, λοιπὸν, σύγκλητος καὶ λαὸς ἠσθάνθησαν τὴν ἀνάγκην ὅτι ἔδει ἵνα ἀντικαταστήσωσι τὸν πεπτωκτὰ Πατριάρχην.

Οὕτω δὲ οἱ πάντες, Αὐτοκράτωρ, εὐγενεῖς, λαὸς, κληρὸς ἔστρεψαν τὰ ὄμματα πρὸς τὸν Μέγαν τῆς πολιτείας ἄνδρα, τὸν ἐπιτηδειότατον πηδαλιούχον, τὸν μόνον ἱκανὸν ὅπως σώσῃ τὸ κλυδωνιζόμενον σκάφος ἀπὸ τῆς μανίας τῶν κυμάτων, τὸν σοφὸν τέλος τοῦ Βυζαντίου πρωτοασηκρήτην καὶ συγκλητικὸν Φώτιον. Ὁ τοῦ Χρυσοστόμου ἱερός θρόνος προσφέρεται τῷ Φωτίῳ, ἀλλ' ὁ Φώτιος μὴ θέλων νὰ ἐγκαταλείψῃ φίλους, μαθητάς, διδασκαλίαν, μελέτας, καὶ τέλος τὸ στάδιον τῶν φιλοσοφικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ γυμνασμάτων, ἀρνείται ἐπιμόνως ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Τῇ ἀρνήσει αὐτοῦ ἀντιτάσσεται ἐπιμόνως καὶ βιαίως ἡ τῶν ἀρχιεπισκόπων χορεία, ἀλλ' αὐτὸς μένει ἄκαμptos. Ἐπὶ τέλους ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ αὐτοκράτορος ἱκετεύεται ὁ Φώτιος ὅπως δεχθῇ τὸν θρόνον, προτρέπεται, βιάζεται, ἀπειλεῖται, ῥίπτεται εἰς τὴν εἰρκτὴν, δεσμεύεται ἀλλὰ καὶ αὖθις μένει ἄκαμ-

πτος. « Συνεσχέθημεν ἄκοντες (γράφει ἐν τῇ ἀπολογητικῇ πρὸς τὸν Πάπαν ἐπιστολῇ αὐτοῦ) «κακούργοις ἴσα καθεύρχθημεν· «ἐτηρούμεθα φυλασσόμενοι, ἐψηφίσθημεν ἀνανεύοντες, ἐχειρο- «τονήθημεν κλαίοντες, ὀδυρόμενοι, κοπτόμενοι. »

Ὁ Φώτιος ἀρνούμενος, λοιπόν, κλαίων καὶ ὀδυρόμενος μεταφέρειται ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου βίχ καὶ ψηφίζεται Πατριάρχης ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος, τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ κλήρου, μὴδ' αὐτῶν τῶν Ἰγνατιανῶν ἐξαίρουμένων, ἐν ἡμέραις δ' ἐξ χειροτονεῖται ἀπὸ λαϊκοῦ εἰς Ἀρχιεπίσκοπον Νέας Ῥώμης ὑπὸ τοῦ Συρακουσῶν Γρηγορίου, τὴν 25 Δεκεμβρίου 857 μ. Χ. ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ἐπευφημοῦντος τοῦ πλήθους.

Ἐνῷ δὲ ταῦτα ἐν Βυζαντίῳ συνέβαινον, ὁ Ἰγνάτιος διέτριβεν ἐν Τερεβίνθῳ προσευχόμενος, ᾄδοντων, καταρώμενος καὶ τὸν Φώτιον ἀκοινώνητον ἀποκαλῶν. Ἑβδομάδας τινὰς ὕστερον αἰφνης οἱ περὶ τὸν Ἰγνάτιον, ἐνῷ πρότερον εἶχον ψηφίσει ὑπὲρ τοῦ Φωτίου συνέρχονται αὐθρομήτως εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Εἰρήνης καὶ καθαιροῦσιν ἐν τῇ παρασυναγωγῇ ταύτῃ τὸν νόμιμον Πατριάρχην. Ἡ πρῶξις αὕτη θλιβερωτάτην ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν ἐν τῇ βυζαντινῇ κοινωνίᾳ, ἐθεωρήθη δὲ ὡς αὐτόχρημα στάσις κατὰ τῆς Πολιτείας.

Εἶναι ἀδύνατον ν' ἀποδοθῇ εἰς ἕτερον τὸ κίνημα τοῦτο, καὶ περ ἱστορικῶν τινῶν διαφωνούντων ὡς πρὸς τοῦτο, εἰμὴ εἰς τὸν ἄλλως ἐνέχρετον καὶ ἐγκρατῆ ἐν Τερεβίνθῳ ἐξόριστον Ἰγνάτιον. Ἐφ' ᾧ προσκληθεῖς εἰς τὸ Βυζάντιον ἀνακρίνεται, δεσμεύεται καὶ κατὰ τὰς ἀγρίας τῆς ἐποχῆς ἐξεῖς βρασνίζεται.

(ἀκολουθεῖ)

Σ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ.

ΜΙΑ ΣΕΛΙΣ ΑΠΑΙΣΙΑ

ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Ὁ Κ. Jules Claretie περιγράφων ἐν γαλλικῇ ἐφημερίδι τὰς ἐντυπώσεις αὐτοῦ ἐκ τινος ἐπισκέψεως τῶν ἀπεχθεστέρων συν-οικιῶν τοῦ Λονδίνου, ἐν αἷς ἡ ἐσχάτη πενία συνευθυμεῖ ἀναλ-γήτως καὶ κτηνωδῶς καὶ συζῇ μετὰ τοῦ ἐγκλήματος ἐν ἀπο-τροπαίσις καταγωγείσις καὶ ἐν ὠδείσις τῶν ὁποίων οἱ πρωταγω-νισταὶ ὁμοιάζουσι πρὸς καρχαζούσας σκιὰς τῶν ἐν Ἑλθῇ λειτουρ-γῶν τοῦ Ἑωσφόρου, μνημονεύει πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τινος ἀστynomικοῦ φρουροῦ, ὃν ἀνὰ εἴκοσι καὶ τέσσαρα, ὥρας ἀλλάσσει ἡ προϊσταμένη ἀρχὴ καὶ ὅστις σκοπὸν ἔχει νὰ προφυλάξῃ τοὺς διαβάτας ἀποκέντρος τινὸς γεφύρας ἀπὸ τοῦ ἐγκλήματος τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος νυκτοκλεπτῶν καὶ κηκυύργων τῆς συνοικίας ἀλλὰ συνάμα νὰ ἐμποδίσῃ . . . τοὺς ἐξ ἀπελπισίας συχνάκις τὴν νύκτα ἐρχομένους νὰ αὐτοκτανήσωσι ρίπτοντες ἐαυτοὺς ἀπὸ τῆς γεφύρας ἐκείνης! — ὀνομάζεται « γεφύρα τῶν στεναγμῶν » ὁμώνυμος πρὸς γεφύραν τινα ἱστορικὴν ἐν Νεαπόλει τὸν αὐτὸν τίτλον φέρουσαν, διότι καὶ πρὸς τὸ αὐτὸ ἀπαίσιον τέλος προσήρ-χοντο εἰς αὐτὴν οἱ ἀπεγνωστέες πέννυες τοῦ ἄστεως ἐκείνου παρ' ᾧ ἡ μεγαλοπρέπεια τοῦ πλούτου, ἡ ἐξῆλλος καλλονὴ τῆς φύσεως καὶ ἡ ὑπερφυῆς καλλιτεχνία συνηθίζανον ἄλλοτε πρὸ παντῶν ἀλλὰ καὶ σήμερον ἔτι συνυπάρχουσι μετὰ τῆς δυσειδεστέ-ρας πτωχίας καὶ τῆς ἐγκληματοφίλου ἐλεεινότητος. Τίς ἔδωκεν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ὄνομα εἰς δύο γεφύρας δύο μεγαλοπόλεων; οὐχὶ βεβαίως εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος, οὐδὲ εἰς καὶ ὁ αὐτὸς νομοθέ-της τῆς ἀνθρωπίνης ψυχολογίας· ἔδωκεν αὐτὸ ἄνευ προηγουμένης συνεννοήσεως οἱ λαοὶ δύο διαφόρων κοινωνιῶν, οἰκουσῶν ὑπὸ ὅλως διάφορον κλίμα καὶ ὅλως διαφόρων τὸν χαρακτῆρα, παρ' οἷς ὅμως ἡ αὐτὴ νόσος τῆς ψυχῆς ἀνεπτύχθη, παρ' οἷς τὸ αὐτὸ φαινόμενον τὰς αὐτάς παρήγαγεν ἐντυπώσεις καὶ μιᾶς κοινῆς ιδέας τὴν σύλληψιν παρήγαγε. Ἀλλὰ διατί ἐκάτεροι ὀνομά-

σθησαν γέφυραι τῶν στεναγμῶν; ἔάν οἱ ἀπὸ τῶν παρὰ πετασμα-
των αὐτῶν ριπτόμενοι ἥρωτωντο διὰ τὴν ὀνοματοθεσίαν, αἱ
γέφυραι ἐκείναι θὰ ἐκαλοῦντο ἴσως « γέφυραι τῆς ἀπαλλαγῆς
τῶν στεναγμῶν » διότι ὡς ἀπαλλαγὴν θεωροῦσιν αὐτάς οἱ ἴδιοι
καὶ ὡς μνημεῖα ἱερὰ λατρεύοντες ταύτας ἤθελον φροντίσει ἴσως
νὰ χορηγήσωσιν αὐταῖς ὀνόματα ἀναπολοῦντα τὰς σωτεῖρας
θεότητος τῆς ἀρχαιότητος, ὡς Δία τὸν σωτῆρα λ. χ. 'Αλλ' οἱ
ἐπιζῶντες ὠνόμασαν « στεναγμῶν γεφύρας » τοὺς χώρους ἐκεί-
νους συμπαθοῦντες ὑποκριτικῶς τοὺς αὐτοκτόνους καὶ τὴν συμ-
πάθειαν ταύτην τὴν ἄγονον προσφέροντες ὡς μόνην ἄρωγὴν εἰς
τὴν ἀπέλπιδα ἀνθρωπότητα. Ἄγνοῶ ἂν ἡ καταπληκτικὴ καὶ
φιλάνθρωπος φαντασία τοῦ Βίκτωρος Οὐγγῶ κατῴρθωσιν νὰ ἐξ-
ιλεώσῃ τὴν ὑποκριτικὴν κοινωνίαν πρὸς τοὺς συχνάκις ἐν αὐτῇ
ἀπαντωμένους *Jean Valjan*· βεβαίως ὅμως ἡ κοινωνία αὕτη
— διὰ τί δὲ νὰ μὴ προσθέσωμεν καὶ ἡ πολιτεία ; — οὐδέποτε
κατεδέχθη νὰ φιλοσοφήσῃ βαθύτερον ἐπὶ τῶν φαινομένων ἀπερ-
ὐπὸ τὸ ἀμυδρὸν τῆς νυκτὸς φῶς παριστῶσιν αἱ πολλαχοῦ γέφυ-
ραι τῶν στεναγμῶν, οὐδέποτε ἔλαβεν καιρὸν ἐν τοῖς λαμπροῖς
ὀγμήκῃσι συζηρητικῶς κατακεκλιμένη καὶ ἀπ' αὐτῶν ἀλαζο-
νικὸν βλέμμα ρίπτουσα πρὸς τὴν χαμαὶ ἐρπούσαν ἐνδειαν νὰ
ἐξετάσῃ μήπως τὰ ὑφώματα ἐκείνα εἰς ἃ προσφύγει ἡ ἀπελπισία
ἠγέρθησαν ὑπ' αὐτῆς τῆς ἰδίας κοινωνίας ὅπως παρακαθί-
σωσιν οἶονεῖ σατανικὰ κοσμήματα καὶ συμπληρώματα παρὰ τὰ
λαμνητομικὰ ἱκρίσματα ἅτινα πολλάκις μὲν ἐκδικοῦσι τὴν ὑπὸ
τερμάτων προσβαλλομένην ἀνθρωπότητα, ἀλλὰ καὶ οὐχὶ σπανίως
ἀποκόπτουσι κεφαλὰς τὰς ὁποίας διέστρεψε καὶ παρέκρουσεν ἡ
θέα τῶν εὐδαιμόνων ἀδίκων, τῶν ἐγκληματιῶν, οὓς εἰς ὀλβίους
καὶ ἰσχυροὺς μεταβληθέντας τιμαὶ κοινωνικαὶ καὶ ἀμοιβαὶ ὑπο-
δέχονται ἐν τῷ κόσμῳ.

Τὴν θανασιμωτέραν κατὰ τῶν Πολιτειῶν σάτυραν, ἀλλὰ καὶ
τὴν ἀγενεστέραν δυστυχῶς εἰρωνίαν κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος
καλλιτεγοῦσιν αὐταὶ αὐταὶ αἱ Πολιτεῖαι, ὅταν ὡς μόνην συν-
δρομὴν εἰς τὴν ἐνδειαν, ὡς μόνον καὶ ὑπέρτατον φάρμακον κατὰ
τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς εὐρίσκωσι τὴν ἐπὶ τῆς γεφύρας τῶν

στεναγμῶν ἐγκαθίδρυσιν ἑνὸς φρουροῦ προσπαθοῦντος, εἴαν δυνηθῇ, νὰ ἐμποδίσῃ τῆς ἀδύσσου τοὺς ἀπ' αὐτῶν κατακρημνιζομένους. Τοιαύτην τινὰ πρόνοιαν ἐμελλέ ποτε νὰ λάβῃ καὶ ἡ δημορχία τῆς Νεαπόλεως ἀποφασίσασα νὰ περιφράξῃ διὰ σιδηρῶν κυκλιδίων τὰ παραπετάσματα τῆς « γερύρας τῶν στεναγμῶν ». Καὶ ἂν ἀποποιηθῇτε εἰς τοὺς ἀπέλπιδας τὸ ἔσχατον ἐκεῖνο καταφύγιον, εἰς ὃ ἐκ συνθηλαίας ἀρχαίας τῶν ὁμοταγῶν καὶ ὁμοιοπαθῶν αὐτοῖς διηυθύνθησαν, δὲν δύνανται ἄρχῃ γε νὰ ἀνακαλύψωσιν ἄλλο; Εἰς Παρισίους τὸ καταφύγιον τοῦτο εἶναι ὁ Σηκουάνης, εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸ Σαράϊ-βουρνού, ἀλλαχοῦ ἄλλο τι μέσον αὐτοκτονίας καὶ πανταχοῦ γῆς . . . ἡ εἰρκτή, διότι μὴ λησμονήσωμεν ὅτι τὸ ἐνδιαίτημα τοῦτο τῶν κακούργων ὑπῆρξεν ἐνίοτε καὶ ὁ γῶρος εἰς ᾧ ἐζήτησαν ἐν γνώσει νὰ καταφύγωσιν ὅσοι ἠθέλησαν τὴν κοινωνίαν, μόνον διότι καὶ ἡ κοινωνία εἶχεν ἀδικήσει αὐτοὺς. Ἀλλὰ καὶ διὰ ταχυμάτων ὅλων εἴαν φρουρήσῃτε τὰς καθιερωμένας εἰς τοὺς ἀπέλπιδας γερύρας καὶ παραλίας, θὰ εὕρισκωσιν οὗτοι βράχους ἀπ' ὧν πίπτοντες θὰ διαμαρτύρωνται κατὰ τῶν φοβερῶν ὀργῶν ἅτινα ἐν τισι μεγαλοπόλεσι τελεῖ ἡ ἀδικία τῆς Πολιτείας καὶ ἡ ἀναληρησία τοῦ ἐπὶ τῆς τυφλῆς ἢ ἐνόχου ἐπιτυχίας ἀνυψωθέντος πλούτου.

Τῇ ἀληθείᾳ γονυπετῶ πρὸ τῆς σκιᾶς τοῦ ἄρανοῦς ἐκεῖνου ἀπεγνωσμένου—εἶπον μᾶς σκιᾶς ἐνῶ κατὰ μυριάδας ἀριθμοῦνται αἱ τοιζῦται — ὅστις ἐνῶ ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν του τὴν φιλίαν καὶ τὴν σύμπραξιν τοσούτων χιλιῶν πειναλέων καὶ ἡμεροδίων κατοίκων τῆς Νεαπόλεως καὶ τοῦ Λονδίνου, ἐνῶ ἔχει τὴν συμμάχιν τῆς νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν ἐπικρατούσης ἐν Ἀγγλίᾳ ὁμίχλης καὶ τῶν στενωπῶν ἀποκέντρων παρόδων τῆς Νεαπόλεως, ἐνῶ ἐν τῇ μοναδικῇ εἰς τὸν κόσμον κινήσει τῶν δύο τούτων ἄσπεων δύναται ἀτιμωρητὴ πολλὰκις νὰ βαλαντιοτομήσῃ καὶ κλέψῃ τὸν διαβάτην, προτιμᾷ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὴν γέφυραν τῶν στεναγμῶν, εἰς τὸ ἐκρίωμα ὅπερ ὁ πλούτος ἔστησεν ἵνα τιμωρήσῃ τοὺς ἀποκλήρους καὶ τοὺς ἀκτήμονας. Γονυπετῶ πρὸ τῆς σκιᾶς τοῦ ἀτυχοῦς αὐτοῦ, διότι δὲν δύναται καὶ νὰ ἔχη τὴν παραμυθίαν τῶν αὐτοκτόνων ἐκείνων οὕς ἡ φιλοδοξία ἐμ-

πνέει ἢ ἡ ἐκδίκησις πρὸς συγγενεὺς ἢ καὶ ἐρωμένους ὑπάρξεις. Οἱ τοιοῦτοι κατέχονται ὑπὸ τῆς ἐλπίδος ὅτι θὰ κλαύσωσι μὲν πικρῶς αἱ ἀναισθητήσασαι πρὸς τὴν φλόγα τῆς καρδίας αὐτῶν, ἢ οἱ γονεῖς καὶ οἰκεῖοι οἱ ἀδιαφορήσαντες περὶ τῆς τύχης αὐτῶν, θὰ ἀκουσθῇ δὲ τὸ ὄνομα αὐτῶν εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης ἂν διὰ λόγους κοινωνικῆς ἢ πολιτικῆς λεπτότητος ἔχωσι τὸν ἥρωϊσμον νὰ ἀπέλθωσιν ἀπ' ἐκυτῶν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. Ἀλλ' οἱ ἄσχημοι ἐκεῖνοι καὶ ἄγνωστοι ὧν τὸν μυελὸν καὶ τὰς δυσειδῶς ἡλλοιωμένους ὄψεις ὑποδέχονται τὰ ὑπὸ τὰς γεφύρας λιθόστρωτα, τί ἔχουσι νὰ φιλοδοξήσωσι; τίνα ἔχουσι νὰ ἐκδικηθῶσι; τίς θὰ ζητήσῃ κἄν ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἐκ περιεργείας νὰ μάθῃ τὰ ὀνόματα αὐτῶν; — Ἐλησιμύνησα! ὑπάρχει τάξις τις ἐν ταῖς μεγαλοπόλεις τῆς Εὐρώπης ἐπιθυμῶσα νὰ λαμβάνῃ λεπτομερεῖς καὶ ἀκριβεῖς ὅσον ἔνεστι πληροφορίας περὶ τῶν τοιούτων ἀτυχῶν ὄντων. Εἶναι δὲ αὕτη ἡ τῶν νεολόγων, ἥτοι συλλογέων τῶν εἰδήσεων, ὧν τινὲς περιμένουσιν ἐπὶ ἡμέραν ὁλόκληρον ἀπέναντι τῶν νέων οἰκοδομῶν διὰ νὰ ἴδωσι μήπως καταπέσῃ τις τῶν ἐργατῶν καὶ φρονευνθῇ, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ἐνὸς φοβήκου ἀμυθῆς διὰ τὴν εἰδήσιν ταύτην. Τῶν νεολόγων δὲ τούτων οἱ προσφιλέστεροι χώροι εἰσὶν, ἐννοεῖται, αἱ τοιαῦται γέφυραι, διότι πλουσίως καρπούνται τὰ νέα τῆς ἡμέρας ἃ χρηγοῦσιν αὐταὶ διὰ τῶν μονοπράκτων τραγωδιῶν τῶν κάτωθι αὐτῶν διαδραματιζομένων.

Ὑπάρχουσιν ἐπὶ τῶν δύο ἡμισφαίριων μεγαλοπόλεις τινὲς παρ' αἷς ἡ ἀνθρωπίνη ἐνέργεια προέβη εἰς τὸν ὕπατον αὐτῆς βαθμὸν, παρ' αἷς ὁ πολιτισμὸς ἔλαβε τὴν γονιμωτέραν αὐτοῦ ὠθησιν καὶ αἱ ἐπιστήμαι ἔτυχον τῶν περιφανεστέρων αὐτῶν ἐνδιατημάτων καὶ ὅμως οἱ πράγματι συμπαθοῦντες τῇ ἀνθρωπότητι καὶ ἐπιθυμοῦντες διὰ τῶν φυσικῶν αὐτῆς ἐλατηρίων νὰ ἴδωσιν αὐτὴν προαγομένην καὶ εὐχόμενοι ἐπὶ στερεοῦ ἐδάφους νὰ ὁδεύῃ αὕτη πρὸς τὴν ἀληθῆ πρόοδον αἰσθάνονται κλονομένην τὴν γνώμην αὐτῶν ὅταν πρόκειται νὰ κρίνωσι περὶ τῶν μεγαλοπόλεων ἐκεῖνων. Αἱ προνομιοῦσαι αὐταὶ ἐστὶναι τῶν γραμμῶν, καὶ τῆς κινήσεως τῶν ἐφημεριδογραφικῶν πιεστηρίων, καὶ τῶν

κοινοβουλευτικῶν ἀγώνων, καὶ τῶν ἐπιδεικτικῶν παρτάξεων, καὶ τῶν καλλιτεχνικῶν συλλογῶν εἶναι συνάμα καὶ προνομιούχα φυτώρια τῶν ἐλευθέρων ἐκείνων ὄντων ἅτινα κατὰ μυριάδας ἀριθμούμενα διαφρεύουσι καὶ τὴν προσοχὴν τῆς Ἀστυνομίας καὶ τὰς φροντίδας τῆς κοινωνίας μὴ ἀγαπῶσης πολλάκις νὰ βλέπῃ μὴδὲ τὰς πρὸ αὐτῆς ἀτυχίας, ἵνα μὴ ταράττῃται οὐχὶ ἡ συνείδησις ἀλλὰ ἡ ὄψις αὐτῆς ἐκ τῆς θέας τῶν ἀνυποδῆτων καὶ τῶν ρακενδυτῶν. Ἀλλὰ δὲν ἠδύναντο ἄρα γε καὶ κοινωνία καὶ πολιτεία ἐν ταῖς μεγάλαις ἐπικρατείαις νὰ ἐκρίζωσῃ τὴν ἀπέλπιδα ἢ ἐγκληματικὴν ἔνδειαν; Ἰδᾶτε πόσας φροντίδας καταβάλλουσι παρὰ τισι τούτων πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ζώων, πόσον μεριμνῶσι περὶ τῆς ἀνατροφῆς καὶ τῆς ἀγωγῆς τῶν εἰς τὰ ἵπποδρόμια διαγωνισθησομένων ἵππων, πόσῃ ἐγγλωττίαν καταναλίσκουσι πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν μέτρων δι' ὧν οἱ νεκροὶ νὰ ἀνεγερθῶσι καὶ οἱ ζῶντες ἐπιτηδειότερον νὰ ἐξοντωθῶσιν. Ἰδᾶτε πῶς ἀλλαχοῦ ἀρίνουσι χέρσους τὰς ἰδίας τῆς ἐπικρατείας αὐτῶν ἐρήμους καὶ τὴν ὑπήκουον ἀνθρωπότητα στεροῦσι τῶν στοιχειωδεστέρων ὑγιεινῶν τροφῶν, τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἰσότητος, κατατρωγόμενοι ὑπὸ τοῦ ζήλου καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν πάσχουσαν χριστιανωσύνην καὶ τὰ πλούτη αὐτῶν προσφέροντες εἰς ἐνθάρρυνσιν τῶν μεγάλων ἐθνικοτήτων, αἵτινες πρόκειται νὰ ἐγερθῶσιν ἐπὶ τῶν ἐρειπίων φυλῶν ἀπηνυχαιωμένων καὶ περιττῶν ὡς ἡ ἑλληνική. Τοιαῦται εὐγενεῖς φροντίδες δὲν ἐπιτρέπουσιν οὔτε χρόνον οὔτε δαπάνης πρὸς ἀνθρώπῃν τῶν πρὸ τῶν ποδῶν αὐτῶν συμφορῶν εἰς τοὺς πεπολιτισμένους κατοίκους καὶ κυβερνήτας μεγάλων τινων Κρατῶν καὶ πόλεων. Ὁ στρατιωτικὸς νόμος καὶ πολυάριθμοὶ τινες ἐξορίαι ἀρκοῦσιν ἐν τισιν αὐτῶν πρὸς ἐκμηδένισιν τοῦ μηδενισμοῦ καὶ εἰς ἀστυνομικὸς κλητὴρ φθάνει νὰ καταδείξῃ τὴν συμπάθειαν ἀρνειοῦ τινος βασιλείου πρὸς τοὺς πτωχοὺς ἐμποδίζων αὐτοὺς τῆς αὐτοκτονίας. Ἐξέλθετε, ἀπόκληροι κάτοικοι τῶν στενωπῶν τῶν μεγαλοπόλεων, ἀπεγνωστές τρωγλοῦται τῶν καταγωγείων τῶν κειμένων ὑπὸ τὰ μέγαλα τῶν πλουσιῶν ἅτινα σκανδαλίζουσιν ὑμᾶς καὶ καθιστῶσιν ἀλγεινότεραν ὑμῖν τὴν ἔνδειαν διὰ τῆς σκληρᾶς παραθέσεως,

ἐξέλθετε εἰς τὰς κώμας ἐνθα ἐλευθέρῃ ἡ ἀτμοσφαῖρα τοῦ οὐρανοῦ
 εἰσθύει εἰς τοὺς πνεύμονας καὶ ζωογονεῖ αἷμα καὶ νεῦρα, ἀναζη-
 τήσατε ὑπὸ τὴν ἀξίνην τὸν εὐλογημένον τῆς Δήμητρας πλοῦτον,
 θωπεύσατε τὰ ζωηρὰ τέκνα ἅπερ ἐχορήγησεν ὑμῖν θεόπνευστος
 ἔρως πρὸς ἀγνὴν κόρην ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν ἀγγέλων στε-
 φθεῖς, καὶ θέλετε ἀποκτήσει μέγαρα ὑψηλότερα τῶν τοῦ δουκὸς
 καὶ τοῦ κόμητος, τὴν γαλήνην νοὸς καὶ ψυχῆς, καὶ θὰ ἐποχῇ-
 σθε ἐπὶ τεθρίππων ὑπερῆφανοτέρων ἐκείνων ἅπερ φέρουσι τὸν δι'
 ἀμφιβόλων μέσων προσκτηθέντα πλοῦτον, ἐπὶ τῶν πτερούγων
 καθαρᾶς συνειδήσεως ὑψούσης ὑμᾶς μέχρι τοῦ πλάστου. Αἱ εὐ-
 ρεῖαι ἐκτάσεις τῆς πάντοτε γονίμου καὶ αἰωνίως παρθένου γῆς
 κείνται ὀλίγον ἐξωθεν τῶν τειχῶν ὅπου συνήθως κλείεται ὁ βρο-
 τολοιγὸς τῶν μεγαλοπούλων θρούς, ὅπου μολύνεται ὁ ἀὴρ πρὸς
 βλασφημίαν τοῦ δημιουργοῦ αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὰς ὀδηγήσατε
 τὸν ἐκ τῆς ἀσιτίας τρέμοντα πόδα· ἀντὶ οἴκτου ἀγόνου ὃν
 παρέχει ὑμῖν ὁ ἁλκῶν πλοῦτος ὅταν φέρεσθε κεκυρότες πρὸς
 τὰς γεφύρας τῶν στεναγμῶν, τὴν εὐδαιμονίαν ὑμῶν θέλει τότε
 φρονήσει, εὐδαιμονίαν ἀληθινήν, διότι εἶναι τοῦ Θεοῦ δῶρον, διότι
 ταύτην θὰ συγκροτῇ ἀνθοδέσμη ὑγείας καὶ σωφροσύνης, ἐργασίας
 καὶ αὐταρκείας, ψυχῆς ἐλαφροῦς ἀπὸ βαρῶν ὀγκωδῶν ἀδικίας πρὸς
 τὸν πλησίον καὶ νοὸς ὑψουμένου πρὸς τὰ αἰθέρια — νοὸς ὃν δὲν
 μεταβάλλουσιν ἀπὸ ἐγκεφάλου εἰς ὕδαρ· ὕλην οἱ ἄνθρωποι τῶν
 φωταερίων καὶ αἱ βαθυλῶνοι θυσίαι τῶν μεγάλων πρωτευουσῶν.

ΤΟ ΚΑΛΟΝ

ΩΣ ΙΔΕΩΔΕΣ ΚΑΙ ΩΣ ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΝ.

I

Ὁ ἄνθρωπος ἦλθεν εἰς τὴν γῆν, ἐστράφη καὶ ἐθαύμαζε τὴν περίξ αὐτοῦ φύσιν. Εἶδε τὸ θενδρύλλιον, τὸ φέρον τὴν ἀνθοσπεφῇ τοῦ ἔαρος ἐσθῆτα καὶ τοῦ Μαίου τὴν εὐώδη αὔραν, τὸ μορμύρον βρύκιον, τὸ γαλακτόχρουν νεφύθριον...τέλος ὃ,τι ἀποτελεῖ αὐτὴν καὶ συγκινηθεὶς διετέθη εὐαρέστως. Τί εἶναι ἡ εὐχαρίστησις αὕτη καὶ πῶς ὀνομάζεται ἡ γαλήνη τῆς ψυχῆς; Εἶναι καὶ ὀνομάζεται καλόν.

Καὶ ἤρπασε τοῦτο ὡς πρώτῃν πηγὴν τὸ πρῶτον ἔξοχον πνεῦμα.

Κατόπιν ἐπέστρεψε πρὸς ἑαυτὸν τὴν προσοχὴν, παρετήρησε τὸν ὁμοίον του, εἰσεχώρησεν εἰς τὴν κοινωνίαν, εἶδε τὰ δάκρυα καὶ ἔκλαυσεν. Μετ' ὀλίγον ἡ χαρὰ διεσκέδασε τὴν λύπην του. Εἶτα μία ἰδέα τὸν ἀνύψωσεν εἰς τὸν αὐρανὸν καὶ ἄλλη τὸν ἔρριψεν εἰς δισταγμὸν καὶ ἀμφιβολίαν.

Τὸ πάθος καὶ ὁ ὑψηλὸς λογισμὸς δευτέρα πηγὴ διὰ τὸ ἔξοχον πνεῦμα.

Καὶ ἡ φύσις ἤρεε τὸν ἀδελφόν της. Δύο παράγοντες συνεταυτίσθησαν. Δύο κύματα ἐν μέσῳ τοῦ πελάγους ἦλθον εἰς ἐπαφὴν καὶ ὁ ἄφρός τὰ περιεκάλυψε. Καὶ τίς εἶναι ὁ ἀδελφὸς τῆς φύσεως; Λέγεται νοῦς καὶ φέρει καρδίαν. Εἶναι ὁ ἄνθρωπος, οὐχὶ ὁμῶς ὁ ἔρπων, ὁ κοινός, ἀλλ' ὁ ἐμπνεόμενος, ὁ ἰδεώδης, ὁ δημιουργός. Οὗτος εἶναι ἄλλοτε πτηνόν, τὸ ὅποιον δὲν προσπελάζει πετόν εἰς τὴν ταπεινὴν γλῶσιν, ἀλλ' ἀνέρχεται, ὑψοῦται καὶ φιλεῖ ὅτε μὲν τὰ νέφη, ὅτε δὲ τὰς μαύρας τῶν ὀρέων κορυφάς· καὶ ἄλλοτε ὁμοιάζει τὸ ὠχρόν καὶ μαρανθὲν φύλλον, τὸ ὅποιον πίπτον ἀφίνει γοερὸν καὶ σπαρακτικὸν στόνον.

Ἴδου ὁ καλλιτέχνης. Ἔχει τὴν δύναμιν τοῦ παράγειν τὸ ἄσμα τῆς ἀηδόνης καὶ τὸ λευκὸν ἄνθος τῆς ἀμυγδαλῆς. Δίδει εἰς τὴν ὕλην ζωὴν, μεταβάλλει αὐτὴν εἰς ἰδέαν. Σκέπτεται οὗτος,

αίσθάνεται εἰς τὰ στήθη του τρικυμῖαν καὶ παραδίδεται ὅλος εἰς τὴν πάλην ταύτην τὴν σοβαρὴν. Ἡ φαντασία του ἐπιδιώκει τὸ τέλειον.

Τοιουτοτρόπως προκύπτει τὸ ἰδεῶδες καλόν. Μία τοῦ Πινδάρου ὦδή. Ἐν τοῦ Φειδίου ἄγαλμα. Μία συμφωνία τοῦ Δονιζέτη. Καὶ τοῦ Ῥαφαήλ μία εἰκὼν.

Καὶ λέγεται ὁ δημιουργὸς τούτων θεῖος καὶ προφήτης. Ἡ ἐμφάνισις του εἶναι σημεῖον αἰσίου καὶ δειγμα τῆς μεγάλης ἀποστολῆς τοῦ ἔθνους του. Ἡ Ἱρις εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὸ ἰδεῶδες καλὸν εἰς τὴν γῆν. Εἶναι τοῦτο ζωηρὰ ἐκφρασις τῆς μεγαλοφυΐας τοῦ λαοῦ ἀφ' οὗ ἐξῆλθεν. Εἶναι τὸ καλλίτερον ἐχέγγυον τῆς προόδου καὶ τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ.

II

Ἐὰν ὑπάρχῃ καλὸν πρέπει νὰ συνοδεύει αὐτὸ ἡ εὐαισθησία. Ὁ ἥλιος δὲν θὰ προεκάλει τὸν θαυμασμόν καὶ τὴν ἐκπληξιν τοῦ θνητοῦ, δὲν θὰ εἶχεν ἀπέναντι αὐτοῦ οὐδεμίαν ἢ ἐλαχίστην ἀξίαν ἂν οὗτος ἐστερεῖτο τῶν ὀφθαλμῶν. Ὁ ἀνίσθητος ὁμοιάζει τὸν τυφλόν. Καὶ ἐν χεῖρων ἐνίοτε ὁ τυφλός, σχεδὸν πάντοτε ἐπιθυμεῖ νὰ ἴδῃ τὸ φῶς, κλαίει καὶ πικρὸν ἀρνείει παράπονον. Ὁ ἀνίσθητος εἶναι βράχος, δὲν ἔχει καρδίαν. Εἶναι ἀπόβλητος καὶ ἀπόκληρος τῆς φύσεως υἱός. Διὰ τί; διότι δὲν γνωρίζει τὴν μητέρα του φύσιν.

Εἶδομεν τὸ ἰδεῶδες καλόν· ὅτε ἀναρπάζει ἡμᾶς, ὅτε καταθέλλγει, ἄλλοτε μαγεύει τὴν ψυχὴν καὶ ἐστ' ὅτε διεγείρει τὴν καρδίαν. Πρὸ αὐτοῦ ὁ ἄνθρωπος καθήκον ἔχει νὰ πάσχῃ, νὰ αἰσθάνηται. Ὁ μένων ἀνεπηρέαστος καὶ ψυχρὸς πρὸς τὸ τί διαφέρει τοῦ λίθου; Οὔτε εὐγενὲς αἶσθημα, οὔτε γενναῖον φρόνημα παρ' αὐτῷ δύναται τις ν' ἀνεύρῃ. Ὁ τοιοῦτος δὲν ἔχει καταγωγὴν θεῖαν. Εἶναι σκληρὸς καὶ αἰμοδόρος. Εἶναι Βάνδαλος, δηλαδὴ τέρας.

Ἐὰν τὴν ἱστορίαν ἐρωτήσωμεν, θὰ εἴπῃ πρὸς ἡμᾶς: «Ὅσοι λαοὶ δὲν ἐσεδάσθησαν καὶ δὲν ἐλάτρευσαν τὰς ὠραίας τέχνας καὶ

τὰ προϊόντα αὐτῶν, ἐκείνοι οἱ λαοὶ εἰς τὸ σκότος περιπλανηθέντες, οὐδεμίαν εὐρον σωτήριον ἀκτίνα φωτός καὶ ἀπωλέσθησαν εἰς τὸ χάος τῆς αἰωνιότητος ». Λόγοι φρικτοί, ἀλλ' ἀληθέστατοι.

Καὶ τίς δύναται ἀτιμωρητεῖ νὰ περιῦρσῃ τὸ αἶσιον καὶ περιφρονήσῃ τὰ ἱερὰ; Ἰδοὺ· ἔρχεται καὶ θέλει πατάξῃ αὐτὸν τοῦ χρόνου τὸ ἀκαμπτον δρέπανον καὶ ἡ ἱστορία θέλει παραδώσει τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς ὄνειδος καὶ κατάραν. Ἡρόστρατε! τὴν δύναμιν τῶν λόγων αὐτῶν σὺ δύνασαι νὰ ἐννοήσῃς.

Καὶ ὁ λαὸς ἐκεῖνος ὅστις σέβεται καὶ αἰσθάνεται τὸ καλόν, ὃχι μόνον δὲν τιμωρεῖται, ἀλλὰ καὶ ἀνταμείβεται, προσδεύει. Τὸ παρελθόν τοῦτο διδάσκει ἡμᾶς. Καὶ τί ὑψηλότερον, ἀφ' οὗ τὸ τοιοῦτον καλεῖται μεγαλοπρέπεια καὶ εἶναι ἡ ἀχανώδης τοῦ οὐρανοῦ διάστασις, τῆς ὁπρίας ἡ ψυχὴ ἡμῶν ποθεῖ νὰ διδῇ τὰ μυστήρια καὶ τὸ ὄμμα ἡμῶν ἐταστικὸν ἐπαναπαύεται εἰς τὴν ἀβυσσαλεότητα αὐτῆς;

III

Τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος ὃχι μόνον παρήγαγε καὶ ἀνύψωσε τὸ καλόν εἰς τὸν τελειότερον αὐτοῦ βαθμὸν, ἀλλὰ ἐλάτρευσε καὶ ἡσθάνετο αὐτό. Καὶ πρῶτον ἔφαρεν αὐτὸ εἰς τὸν κόσμον καὶ πρῶτον τὸ ἰδεοποίησεν. Καὶ τὸ πνεῦμα του καὶ τὴν καρδίαν του ἐνεχάραζεν ἐπὶ τῆς ὕλης. Ἐνετύπωσεν εἰς αὐτὴν ὅ,τι ὑψηλὸν καὶ ὠραῖον. Καὶ εἶναι παρχόδορος ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ περὶ τὴν ἐκτακτον ταύτην ἐργασίαν. Ἀπὸ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀνεφύη κυπάρισσος πρὶν ἢ ὑπάρξῃ σημεῖον αὐτῆς. Μίαν ἡμέραν εἶδον δύο ῥόδα. Δύο ἀριστουργήματα, ἡ Ἰλιάς καὶ ἡ Ὀδύσεια, πρόδρομοὶ ὠδήγησαν τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος εἰς τὸ ἄπειρον μέλλον του.

Καὶ ἐπήρχοντο ἄλλεπάλληλοι οἱ ἐμπνεόμενοι ἄνδρες, καὶ τὸ ἰδεῶδες καλὸν ἀνέθρωσκεν ἐνθουσιωδῶς ἀπὸ τὰ πάλλοντα στήθη των. Ἐδείκνυνεν πρὸς τὰ ἐμπρός. Ἐφαλλεν ὁ Πίνδαρος τοὺς Ὀλυμπιονίκας καὶ ἀετὸς ἐστέφετο παρὰ τῶν λατρευτῶν τοῦ ἰδεώδους καλοῦ. Μετεβάλλετο ἐν ὄρος, εἰς βράχος εἰς φαντασίαν. Ἡ Ἀκρόπολις ἐγένετο πνεῦμα. Ὁ Ζεὺς κατεβιβάζετο εἰς αὐτὴν καὶ

ὁ Φειδίας ἔδιδεν εἰς αὐτὸν ζώην. Ὁ λόγος ἐδεσμεύετο παρὰ τοῦ Ὀλυμπίου ἀνδρός. Ὁ Αἰσχύλος, ὁ Ζεῦξις... εἶναι ὁ Παρθενῶν τοῦ Ἑλλήνος πλήρης δημιουργῶν, πλήρης τῶν διακεκριμένων ἐκείνων ὄντων, τὰ ὅποια ὑπερήφανα φέρουσιν ἡμᾶς εἰς ἄλλον κόσμον ἄλλον, εἰς τὸν κόσμον τῶν ιδεῶν καὶ τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων. Ἡ Ἑλλὰς δὲν ἀπέκαμε νὰ προφαίνη ἀστέρας, οἵτινες ἐμελλον νὰ διασκεδάσωσι τὸ σκότος καὶ, ἀνεγείροντες τὸν ἄνθρωπον, νὰ δείξωσιν αὐτῷ τὸ μεγαλεῖον τοῦ καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ.

Ἄλλ' ἐπῆλθε βαρὺς ὁ χειμὼν, κατεσπαράσσοντο ἀμοιβαίως τὰ τέκνα αὐτῆς. Ἐξηγρειώθησαν, διεφθάρησαν, περιεφρόνησαν τὴν καλλιτεχνίαν. Καὶ ἐγκατέλειψε τὸ ἀγαθὸν δαιμόνιον τὴν πατρίδα αὐτῶν. Ἐφυγάδευσαν τὴν ἀρετὴν, ἐπλανήθησαν χρόνους πολλοὺς, ἐτιμωρήθησαν διὰ τὸ ἔγκλημά των, ἀλλὰ δὲν ἀπωλέσθησαν. Εἶδον φῶς, τὸ ιδεῶδες καλὸν τῶν προγόνων ἐνεκολπώθησαν καὶ ἐσώθησαν.

Καὶ ἤδη, ἐκεῖ, εἰς τὰ ἔξοχα προϊόντα τῆς ἀρχαίας ἢ νέας Ἑλλὰς ἀποβλέπουσα προβαίνει. Ἐχει στάδιον εὐρὺ νὰ διατρέξῃ, θὰ διαδραματίσῃ μέγα καὶ σπουδαῖον πρόσωπον πάλιν ἐν τῇ γῇ. Διότι τοιαύτη ἡ βουλὴ τοῦ Θεοῦ, ὡς φαίνεται. ὦ! ἄς μὴ λησμονήσῃ τὸ ιδεῶδες καλὸν μεταξύ ἄλλων, τὸ ὅποιον τοσαύτην αὐτῇ δόξαν περιποιήσατο, τοσοῦτον ἐξηυγένησε καὶ τοσαύτην διάπυρον ὦθησιν ἔδωκεν εἰς τὴν ἀναγέννησιν αὐτῆς. Ἄς συνοδεύσῃ αὐτὴν ἡ λεπτὴ αὐρά εἰς τὸν ὠκεανὸν ἐνθα θύελλα ἐκπαιλεῖται καὶ κεραυνὸς προμηνύεται ἀπὸ βορρᾶ.

ΛΘ. Π. ΣΟΓΤΑΚΗΣ.

ΠΕΡΙ ΦΑΣΜΑΤΟΣΚΟΠΙΟΥ.

Εἶναι γνωστὸν ἐκ τῆς Φυσικῆς ὅτι ἐάν, ἐντὸς σκοτεινοῦ θαλάμου, διέλθωσι διὰ τινος τριγωνικοῦ πρίσματος ἀκτίνες φωτός,

αὗται πάσχουσι διάθλασιν διπλὴν πρὸς τὴν βάσιν τοῦ πρίσματος. Ἐπίσης δὲ εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐντὸς τῆς διαθλάσεως ταύτης τὸ φῶς διερχόμενον διὰ τριγωνικοῦ πρίσματος πάσχει καὶ ἀποσυνθέσιν, τούτεστι τὸ φαινόμενον λευκὸν αὐτοῦ χρῶμα ἀποσυντίθεται εἰς ἑπτὰ ἕτερα γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα **χρῶματα τῆς Ἰριδος**, τὰ ἐξῆς :

Ἐρυθρὸν, χρυσοειδές, κίτρινον, πράσινον, κυανοῦν, πορφυροῦν καὶ ἰοειδές.

Τὸ σχηματιζόμενον εἶδωλον ἐκ τῆς ἀποσυνθέσεως τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς ὠνομάσθη ὑπὸ τοῦ κατὰ πρῶτον μελετήσαντος αὐτὸ Νεύτωνος, **φάσμα ἡλιακόν**. Ὁ Νεύτων ἐθεώρησε τὸ ἡλιακὸν φάσμα συνεχές, τούτεστι βαθμηδὸν παραλλάσσον ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἕτερον χρῶμα. Μόλις δὲ τῷ 1802 ὁ Βολλαστὼν παρετήρησεν ὅτι τὸ ἡλιακὸν φάσμα δὲν εἶναι συνεχές, ὅπως τὸ ἐθεώρησεν ὁ Νεύτων, ἀλλ' ὅτι **χαράσσεται** ὑπὸ πλείστων μελαίνων γραμμῶν. Ὀλίγα δὲ κατόπιν ἔτη, τῷ 1815, ὁ Fraunhofer, ὀπτικὸς περίφημος τοῦ Μονάχου, παρατηρήσας τὰς μελαίνας ταύτας γραμμάς, αἵτινες ἀνέρχονται εἰς πολλὰς ἑκατοντάδας, διεκρίνεν ὁκτὼ κυριωτέρας κατὰ τὴν ἔντασιν, γνωστὰς ὑπὸ τὰ 8 πρῶτα κεφαλαία γράμματα τοῦ λατινικοῦ ἀλφαβήτου (A, B, C, D, E, F, G, H) καὶ δύο δευτερευούσας (a, b).

Αἱ γραμμαὶ αὗται, αἱ **χαράττουσαι** τὰ χρώματα τοῦ φάσματος, ἐκλήθησαν **ράβδώσεις τοῦ φάσματος** (**raies du spectre**). Αἱ **ράβδώσεις** αὗται, αἱ κύριαι, εἶναι σταθεραὶ θέσεως καὶ ἐντάσεως, αἱ δὲ λοιπαὶ (καὶ τοιαύτας ἐμέτρησεν ὁ Fraunhofer 600, ὁ David Brevster 2,000, σήμερον δὲ διὰ τῆς ἀποσυνθέσεως τοῦ φωτὸς διὰ πολλῶν πρισμάτων, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνέρχεται εἰς 3,000) παραλλάσσουσι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ ἡλίου ὑπὲρ τὸν ὀρίζοντα καὶ τὴν κατὰστασιν τῆς ἀτμοσφαίρας, διὰ τοῦτο δὲ καὶ καλοῦνται αὗται **ράβδώσεις ἀτμοσφαιρικαί**.

Τὰς ἐρεῦνας τῶν ἀνωτέρω σοφῶν ἠκολούθησαν πολλοὶ κατόπιν. ὅτε τὸ 1822 ὁ Σὴρ Ἰωάννης Ἑρσχελος παρετήρησεν ὅτι αἱ **ράβδώσεις τοῦ φάσματος μεταβάλλονται** ἂν ἀντὶ τοῦ Ἡλιακοῦ με-

ταχειρισθῇ τις ἕτερον φῶς, οἷον τὸ ἤλεκτρικόν, τὸ τῶν ἄστρον, τὸ τεχνητόν. Εἰς τὸ ἤλεκτρικόν π. χ. φῶς, αἱ μέλαινα γραμμὰ ἀντικαθίστανται ὑπὸ γραμμῶν λαμπρῶν, αἱ δὲ ῥαβδώσεις καὶ τὰ χρώματα τῆς φλογὸς μεταβάλλονται ἀναλόγως τοῦ ἐν αὐτῇ καίον-
 μένου μετάλλου, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἔχει χαρακτηριστικὰς με-
 λαίνας καὶ λαμπράς ἐν τῷ φάσματι γραμμὰς. Αἱ παρατηρήσεις αὗται τοῦ **Herchel**, γινόμεναι ἀντικείμενον μελέτης πολλῶν σοφῶν, ἐν οἷς διαπρέπουσιν ὁ **Kirchhoff** καὶ ὁ **Bunsen**, ἔδωκαν γένεσιν εἰς νέαν ὁδὸν χημικῆς ἀναλύσεως, ἥτις εἶναι γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα φασματικῆς ἀνάλυσις (analyse spectrale) ἢ φωτοανάλυσις.

Τὸ φασματοσκόπιον εἶναι ὄργανον χρησιμεύον πρὸς τὴν ἐργασίαν ταύταν, τὴν φωτοανάλυσιν, ὀφείλεται δὲ εἰς τὸν **Kirchhoff** καὶ **Bunsen**, οἵτινες πρῶτοι μετεχειρίσθησαν αὐτὸ, ἀντὶ τῆς πρότερον ἐν σκοτεινῷ θαλάμῳ παρατηρήσεως. Εἶναι τοιοῦτοτρόπως κατεσκευασμένον (ἐκ τριῶν διοπτρῶν, διατεθειμένων περὶ τὸ κέντρον τοῦ συστήματος, ἐν ᾧ εὐρεται τὸ τριγωνικόν πρίσμα) ὥστε νὰ δεικνύῃ τὰς παραλλαγὰς τοῦ χρώματος καὶ τὰς ῥαβδώσεις, τὰς παρχομένας ἐν τῷ φάσματι, συνάμα δὲ διὰ μικρομετρικοῦ ἐργαλείου νὰ καταμετρᾷ καὶ τὸ μῆκος αὐτῶν. Τὸ πρὸς ἐξέτασιν σῶμα ἀναρτᾶται διὰ σύρματος ἐκ λευκοχρύσου ἐντὸς τῆς φλογὸς τοῦ ἀεριοφῶτος.

Τὰ τελειότερα διὰ τὴν ἀκρίθειάν των πειράματα ἐγίνοντο ἐπὶ τῶν ἀλκαλοειδῶν μετάλλων, ἅτινα εὐκόλως ἐν μετρίᾳ θερμοκρασίᾳ εξαερῶνται. Διὰ τὰ λοιπὰ ὅμως τῶν μετάλλων, ἅτινα ἐν ὑψίστῃ μόνον θερμοκρασίᾳ εξατμίζονται, παρίσταται ἡ ἀνάγκη ἐντονωτέρας πηγῆς θερμαντικοῦ. Τότε δὲ γίνεται χρῆσις τοῦ ἤλεκτρικοῦ σπινθῆρος ἢ τοῦ Βολταϊκοῦ τόξου. Ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν περίστασιν ἡ ἐργασία εἶναι λίαν πολὺπλοκος διὰ τὸ πλῆθος τῶν ῥαβδώσεων, δι' ὧν τινὰ τῶν σωμάτων χαρακτηρίζονται ἐν τῷ φάσματι. Οὕτως ὁ σίδηρος καὶ πολλὰ ἄλλα μέταλλα παρέχουσιν 70 χαρακτηριστικὰς ῥαβδώσεις ἐν τῷ φάσματι. Ὁ μέγας ἀριθμὸς οὗτος τῶν χαρακτηριστικῶν ῥαβδώσεων καθιστᾷ πολὺ δύσκολον τὴν διαστολὴν ἐνός τῶν στοιχείων τῆς

κατηγορίας ταύτης ἀπὸ ἐτέρου. Οὐχ' ἦττον ὁμως μὲ τὴν ἀκρίμα-
τον τῆς ἐπιστήμης ἔρευναν 5 νέα στοιχεῖα ἀνεκαλύφθησαν διὰ
τοῦ ὀργάνου τούτου.

Ἡ θαυμασία αὕτη ἀνακάλυψις, ἥτις τιμᾷ τὸ ἀνθρώπινον πνεῦ-
μα, ἔσχε πολλὰ χροῖα τὰς ἐφαρμογὰς τῆς εἰς τὰς φυσικο-μαθημα-
τικὰς ἐπιστήμας, αἵτινες ἐκ τοῦ ἀντικειμένου αὐτῶν καθιστῶσι
τὸν ἄνθρωπον, ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἐπιστήμην, δημιουργόν, διὰ
τοῦτο δὲ καταδεικνύουσι τὴν νοητικὴν τοῦ ἀνθρώπου ὑπεροχὴν
ἐπὶ συμπάσης τῆς φύσεως. Ἡ ἐπιστήμη ἀπέκτισεν ὄργανον ἐρεύ-
νης ἐντελεστάτον καὶ καταπληκτικῶς μεγαλείου, καθ' ὅσον δι'
αὐτοῦ οὐ μόνον ἐλάχιστα ποσά ὕλης, διαφεύγοντα πᾶσαν ἄλλην
μέθοδον ἀναλύσεως, συλλαμβάνονται, ἀλλὰ, τὸ θαυμαστότερον,
δύναται τις ν' ἀναλύσῃ τὸ φῶς σώματων εὐρίσκομένων εἰς μεγί-
στας ἀπ' αὐτοῦ ἀποστάσεις, καὶ διὰ τῆς ἀναλύσεως τοῦ φωτός
αὐτῶν νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ καιομένου ἐν ἀπείρῳ ἀποστάσει σώματος,
ὡς θὰ ἔκρινε περὶ τῶν συστατικῶν σώματος, ὅπερ κρατεῖ ἐν ταῖς
χερσὶν αὐτοῦ. Καὶ ὄντως ἐν τῇ εὐαισθητοτάτῃ ταύτῃ πλάστιγγι
τῆς ὕλης, τῷ ὁρασματοσκοπίῳ, ἀνιχνεύεται καὶ καταφθοᾶται π.
χ. ἡ ὑπάρξις $1/3000\ 000\ 000$ τοῦ γράμμου νατρίου. Ἀρκεῖ ὀλίγος
κοινοστός ν' ἀνεγερθῇ ἐν τῷ σώματι τοῦ τελούντος τὸ πείραμα
καὶ ἰδοὺ ἡ χαρακτηριστικὴ κιτρινὴ γραμμὴ τοῦ νατρίου ἀναφαίνεται.

Περὶ τοῦ ἡλίου, τοῦ αἰτίου πάσης ζωῆς καὶ πάσης ὑπάρξεως,
διάφοροι ὑπῆρχαν δοξασίαι. Καὶ οἱ μὲν ἀρχαῖοι θεώρουν αὐτὸν
ὡς μύθρον διέκφυρον, οὗτινος τὴν ἀνεξάντλητον θερμότητα ἐξή-
γουν ὡς προερχομένην ἐκ τῆς καταπτώσεως τῶν μικρῶν σωμά-
τιων, ἅτινα ἐν τῷ διαστήματι πλανῶνται, ἤτοι τῶν ἀερολίθων.
Ἡ ταχύτης τῆς πτώσεώς των πρὸς τὸν ἥλιον, μεταβαλλομένη
εἰς θερμότητα ἅμα τῇ πτώσει, παρείχεν ἀρετὴν θερμότητά,
ὅπως ἀντικαταστήσῃ ἐκείνην, ἣν ὁ γίγας τοῦ ἡμετέρου συστή-
ματος διασπείρει ἐν τῷ διαστήματι. Ὑπελογίσθη μάλιστα καὶ
πύσος ἀριθμὸς ἀερολίθων θὰ ἦρκει διὰ τοιαύτην ἀντικατάστασιν.
Συνέπειά τῆς θεωρίας ταύτης λογικὴ εἶναι ὅτι ὁ ἡλιακὸς ὄγκος
ἔπρεπε νὰ αὐξάνῃ διηλεκτῶς. Ἀλλὰ τοιαύτη αὐξήσις τοῦ ὄγκου
τοῦ ἡλίου, ἥτις ἄμεσον θὰ εἶχε συνέπειαν τὴν καταστροφὴν τοῦ

ἡμετέρου κόσμου (διότι ἡ κεντρόφυξ τῶν πλανητῶν κίνησις δὲν θὰ ἐξήρκει πλέον πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῆς ἡλιακῆς ἑλξέως) τοιαύτη, λέγω, αὐξήσις δὲν παρατηρήθη εἰς τὸν ἡλιακὸν ὄγκον.

Ἡ δὲ δευτέρα δοξασία, ἡ μέχρι τῆς σήμερον ἐπικρατοῦσα, εἶναι ὅτι αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ὁ ἥλιος εἶναι σῶμα σκιερὸν, μετρίας θερμότητος, περιβαλλόμενος πανταχόθεν ὑπὸ ἀτμοσφαίρας παχυτάτης, ἣτις ἐξωθεν περιβάλλεται καὶ αὐτὴ ὑπὸ δευτέρας ἀτμοσφαίρας, φωτεινῆς ταύτης, τῆς $\text{ἑ} \phi \omega \tau \omicron \sigma \phi \alpha \iota \rho \alpha \varsigma$. Κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην δοξασίαν ἡ ἡλιακὴ θερμότης δὲν προέρχεται ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἡλίου, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ φωτεινοῦ καὶ θερμοῦ περιβλήματός του. Ἐξήγουν δὲ τὰς ἐπὶ τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου ἀμυράς κηλίδας, ὡς ῥήγματα τῆς ἐξωτερικῆς φωτοσφαίρας.

Ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως ὅμως τοῦ φασματοσκοπίου καὶ τῶν δι' αὐτοῦ πειραμάτων, τρίτη θεωρία ἔρχεται ἀνατρέπουσα τὰς δύο προγενεστέρας. Ἡ θεωρία αὕτη ἐγεννήθη ἀπ' ὅπου παρατηρήθη ὅτι τὰ αὐτὰ τοῦ ἡλιακοῦ φάσματος χρώματα καὶ αἱ αὐταὶ ῥαβδώσεις, παρίστανται ἐν τῷ φασματοσκοπίῳ ὅταν καίηται φλόξ καθαροῦ ὕδρογόνου ἐντὸς ὀξυγόνου. Καὶ ἐν τῷ ἡλίῳ λοιπὸν αὐτὸ τοῦτο θὰ συμβαίνει. Γιγάντιαι ποσότητες ὕδρογόνου καίόμεναι ἐντὸς ὀξυγόνου, ἀναπτύσσουνσι θερμοκρασίαν 3000° περίπου.

Ἰδοὺ κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην πόθεν πηγάζει ἡ τοῦ ἡλίου θερμότης.

Ἦδη γεννᾶται τὸ ζήτημα. Ἰον ποῦ εὐρίσκεται ἡ ἀπείρος ποσότης ὕδρογόνου καὶ ὀξυγόνου ἡ ἀπαιτούμενη πρὸς τὴν αἰωνίαν ταύτην καύσιν; καὶ 2ον πῶς ἐξηγοῦνται αἱ ἐπὶ τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου κηλίδες;

Ἐάν δεχθῶμεν ὅτι ἀπαξ, πρὸ χρόνου ἀνυπολογίστου, ὑπῆρχεν ἐπὶ τοῦ ἡλίου ποσότης ὕδρογόνου καὶ ὀξυγόνου, ἡ ἀπαιτούμενη πρὸς πρώτην ἀναφλέξιν, τὰ λοιπὰ εἶναι συνέπεια τῆς πρώτης ταύτης ἀναφλέξεως. Τῷ ὄντι διὰ τῆς πρώτης ἀναφλέξεως, ἐκ δύο ὄγκων ὕδρογόνου καὶ ἐνὸς ὀξυγόνου, παρήχθη ἀτμὸς ὕδατος. Εἶναι γνωστὸν ἐν τῇ χημείᾳ ὅτι ὁ ἀτμὸς τοῦ ὕδατος θερμαίνόμενος εἰς θερμοκρασίαν ὑψηλὴν ἀποσυντίθεται εἰς τὰ συστατικὰ αὐτοῦ, ὕδρογόνον καὶ ὀξυγόνον. Τῆς ἀρχῆς ταύτης κάμνουσι χρῆ-

σιν οἱ μεταλλουργοὶ ὅταν πρόκειται νὰ τήξωσι μέταλλα δύστηκτα, ἡ δὲ κάμινος αὐτῶν δὲν ἔχει τὴν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένην θερμοκρασίαν. Οἱ μεταλλουργοὶ τότε ἀφ' ὅπου θερμάνωσι τὸ δύστηκτον κρᾶμα, ῥαντίζουσιν αὐτὸ, διὰ καταλλήλου σκευάσματος ἐντὸς τῆς καμίνου, δι' ὕδατος λεπτομερεστάτου, ὅπερ ὑποβαλλόμενον ὑπὸ θερμοκρασίαν ὑψίστην, ἀποσυντίθεται εἰς τὰ συστατικὰ αὐτοῦ. Τὸ ὕδρογόνον τότε ἀναφλέγεται ἐν τῷ ὀξυγόνῳ τῷ ἐκ τοῦ ὕδατος, ἡ θερμοκρασία τῆς καμίνου ἀνέρχεται εἰς 3000 ° καὶ τὸ κρᾶμα τήκεται.

Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος δι' ὃν εἰς τὰς πυρακταῖς τὸ ὕδωρ πρέπει νὰ χύνηται ἄφθονον πρὸς κατὰσβεσιν αὐτῶν, διότι τὸ ῥάντισμα δι' ὀλίγου ὕδατος, ὅπως γίνεται διὰ λεπτῶν σωλήνων, φέρει τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ καὶ ἔλαιον χυνόμενον ἐπὶ τοῦ πυρός.

Αὐτὸ τοῦτο συμβαίνει καὶ εἰς τὸν ἥλιον. Τὸ ἐκ τῆς καύσεως τοῦ ὕδρογόνου καὶ ὀξυγόνου παρὰχθέν ὕδωρ, καταπίπτει ἐπὶ τοῦ ἡλίου ἐν μέσῳ θερμοκρασίας 3000 °. Ἀποσυντίθεται ὅθεν εἰς ὕδρογόνον καὶ ὀξυγόνον, ἐπαναφλέγεται καὶ χρησιμεύει διὰ τῆς καύσεως τοῦ εἰς νέον ὅμοιον κύκλον φαινομένων. Ἡ αὕτῃ λοιπὸν ποσότης ὕδρογόνου καὶ ὀξυγόνου, ἀπ' ἀρχῆς τῆς δημιουργίας μέχρι τῆς σήμερον, χρησιμεύει πρὸς παραγωγὴν τῆς ἡλιακῆς θερμότητος ἀποτελοῦσα συνάμα καὶ τὴν ἀρχικὴν αἰτίαν τῆς θερμότητος καὶ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς.

Αἱ ἐπὶ τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου κηλίδες ἐν τῇ θεωρίᾳ ταύτῃ ἐξηγοῦνται ὡς προερχόμεναι ἐκ τῆς πτώσεως τοῦ ὕδρατμου τοῦ παραγομένου ἐν τῇ καύσει.

Τοιοῦτον τὸ φασματοσκοπίον καὶ τοιαύτη ἡ θαυμαστοτέρα τῆς φωτοανάλυσεως κατὰκτησις. Ἡ ὕλη ἡ ἐπὶ τοῦ ἡλίου κειομένη διὰ τοῦ φασματοσκοπίου, ἀναλύεται, ἐξακριβοῦται, σταθμίζεται.

Περὶ τῶν λοιπῶν ὁμοῦς ἀστέρων αἱ δυσκολαὶ εἶναι μεγαλείτεραι καὶ τὰ ἐπ' αὐτῶν ἐξαγόμενα σχετικῶς μικρά, καθ' ὅσον εἰς μὲν τὰ αὐτόφωτα σώματα, τοὺς ἀπλανεῖς, τὸ φῶς αὐτῶν καὶ λίαν ἀσθενές εἶναι, συνάμα δὲ παρέχει τὰς ῥαβδώσεις καὶ τὰ χρώματα ἀπάντων τῶν συστατικῶν αὐτῶν στοιχείων. Εἰς δὲ

τὰ ἑτερόφωτα, τοὺς πλανήτας καὶ τοὺς δορυφόρους αὐτῶν, πρέπει νὰ ἐξετασθῶσιν αἱ ἐξ αὐτῶν φωτειναὶ ἀκτίνες οὐχὶ πλέον ὥς ἐκ καιομένου σώματος προερχόμεναι, ἀλλ' ὥς ἐκ σώματος ἀντανεκλῶντος.

Ἰδυνήθησαν ὁμῶς οἱ ἀκάματοι τῆς ἐπιστήμης σκαπανεῖς νὰ ἀνεύρωσιν εἰς τινὰς τούτων τὰ κοινότερα τῶν τῆς γῆς συστατικῶν.

Καὶ ἔπειτα λέγουσι τὸν ἄνθρωπον σκώληκα!...

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 24 Ἀπριλίου 1879.

Η. Γ. ΒΑΣΣΑΜΑΚΗΣ.

Η ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ

ΡΑΔΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΡΩΣ.

(Συνέχεια ἴδε φυλλ. Η'. σελ. 248.)

Ὁ λόρδος Βρέντων οὐ μόνον ἐζήτησε τὴν ἄδειαν ὥπως συνοδύσῃ τὴν κόμισσάν καὶ τὸν ἀδελφόν της, ἀλλὰ προσεφέρθη ὥπως τοῖς παράσχῃ πᾶσαν δυνατὴν βοήθειαν κατὰ τὴν ἐλευσίν των εἰς τὴν πατρίδα του. Ἡ εὐγενὴς καὶ πολῦτιμος αὕτη ἀρωγὴ ἐγένετο μετὰ προθυμίας καὶ εὐχαριστήσεως δεκτὴ καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀνεχώρησαν ἐκ Παρισίων ἐπὶ τῆς ἀμύξης τῆς κομίσσης, προῦχώρησαν μετὰ ταχυδρομικῆς ταχύτητος εἰς Καλαί, καὶ ἐκείθεν ἀπέπλευσαν εἰς Δούβρην. Ὁ λόρδος Βρέντων, ἐλάχιστα ὑποπτευόμενος ὅτι οἱ φίλοι του ἦσαν κατὰσκοποὶ, τοὺς εἰσήγαγε παρὰ τῇ οἰκογενεῇ του καὶ εἰς τὰ μέλη τῆς κοινωνίας, ἐν ᾗ συνεχνεστρέφετο. Περιπλέον δὲ κατέβαλλε καὶ πᾶσαν προσπά-

θειαν ὅπως εὐοδωθῶσιν οἱ ἀγῶνες των πρὸς εὐρεσιν τοῦ ἀπωλεσθέντος συγγενοῦς.

Ἐν τούτοις δὲν πρέπει νὰ παραλείψωμεν ὅτι ὁ Φουκέ πρὸ τῆς ἐκ Παρισίων ἀναχωρήσεως τῆς Μαρίας ἐνεπιστεύθη αὐτῇ ἐπιστολὰς τινὰς ἀπευθυνομένας τῷ ἐπὶ τῶν ἐξωπερικῶν ὑπουργῷ τῆς Ἀγγλίας παρακαλῶν αὐτὴν ὅπως τὰς θέσῃ ἐν τῷ ταχυδρομείῳ εἰς Λονδίνον. Τοῦ ἐμπεριεχομένου δὲ τῶν ἐπιστολῶν τούτων οὐ μόνον ἐγένετο κάτοχος, ἀλλ' ἔτι καὶ τὰς ἀντέγραψεν. Διὰ τὴν καὶ πόθεν καὶ αὐτῇ αὕτη ἡγνῶει. Δὲν τὴν παρεκίνησεν εἰς τοῦτο τὸ λογικόν, ἀλλ' ἐμφυτός, οὕτως εἰπεῖν, προαισθησίς.

.....

Παρήρχοντο αἱ ἡμέραι, καὶ ἐν τούτοις οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἔχνος ἀνεκαλύπτετο τοῦ Ἰερωνύμου Λεγρέντζ. Ἡ ἀστυνομία τότε δὲν ὠμοιάζε πρὸς ἐκείνην, δι' ἣν καυχᾶται σήμερον ἡ Ἀγγλία. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς «Ἀνιχνευτάς» (Detectives) δὲν ὑφίστατο σῶμα τοιούτων, ἀξίων τοῦ ὀνόματος. Ἐν τῷ μεταξύ ὁμως ἡ κόμισσα καὶ ὁ Δὲ Κλαιράν διεσκέδαζον ἀξιολύγως μεθ' ὅλην τὴν δυσάρεστον θέσιν τῆς ἀμφιβολίας ἐν ἣ ὑπεκρίνοντο ὅτι ἦσαν. Κατέστησαν «τὸ κέντρον» τῆς χειμερινῆς περιόδου τοῦ Λονδίνου, ἥτις ἦτο ἐξαιρετικῆς τεργιότητος. Εἶχον ἐπισκεφθῇ τοὺς οἴκους τῶν ἐπισημοτάτων τῆς κοινωνίας· ὁ δὲ λόρδος Βρέντων ἐγγράφως ἐξωμολογήθη τὸ πάθος του καὶ προσήνεγκε τὴν χεῖρα του, ἀλλ' ἡ κόμισσα, ἐν τῇ ἀπαντήσῃ, γεγραμμένην περιπαθῶς καὶ ἐπιχαρίτως, ἡρνήθη, προφασίζομένη ὅτι τὰ αἰσθήματά της ἦσαν ἤδη συνδεδεμένα μετ' ἄλλης ὑπάρξεως. Ἡ ἄρνησις τοσοῦτον σπουδαίως ἐπηρεάσει τὰς φρένας τοῦ λόρδου Βρέντωνος, ὥστε ἡ οἰκογένειά του ἐθεώρησε φρόνιμον νὰ τὸν μεταφέρει εἰς τὴν ἀγροτικὴν ἐπαυλὴν της. Καὶ δὲν ἦτο αὕτη ἡ μόνη αἵτησις πρὸς γάμον, ἣν ἔλαβεν ἡ κόμισσα—πολλὰ ἄλλα πρόσωπα καὶ βαθμοῦ καὶ τίτλου ἐπεδιώξαν τὴν κατάκτησιν της, ἀλλ' εἰς ἅπαντας ἰσὺν μίαν παρείχεν πρόφασιν ἐξηγοῦσαν τὴν ἐπιθυμίαν, ἣν εἶχεν, ὅπως μένη ἄγαμος.

Μετὰ ἑξ ἑβδομάδας πρῶτον τινὰ ἄτομόν τι ἐπεσκέφθη τὸν κ. Δὲ Κλαιράν καὶ ἀνήγγειλεν ὅτι ἐπίστευε νὰ εὕρῃ τὸ ζητούμενον

ἄτομον. Οὐδ' ὁ Δέ Κλαιράν οὐδ' ἡ κόμισσα ἐγνώριζον προσωπικῶς τὸν Ἱερώνυμον Λεγρὰντζ, δι' ὃ, λαβόντες τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑποδεικνυμένου ἀτόμου, ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ β ε β α ι ω θ ῶ σι περὶ τῆς ταυτότητός του. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ὁ κ. Δέ Κλαιράν ἀπλῶς ἡγαρίστησε τὸ ἄτομον, εἰς ὃ ὤφειλε τὴν κοινοποιήσιν καὶ συνδισκίεσθαι μετὰ τῆς κομίσσης περὶ τῶν καλλίστων μέσων ὅπως ἱκανοποιήσωσι τὸν σκοπὸν των. Ταχέως ἐφεύρον μῦθον, καὶ τὴν ἐπομένην πρωΐαν ἡ κόμισσα Δέ Καλμέ καὶ ὁ κ. Κλαιράν ἀπῆλθον πεζῇ εἰς τὰ ταπεινὰ δώματα τοῦ Ἱερωνύμου καὶ τῆς Ἀντουανέττας. Ὁ Ἱερώνυμος ἦτον ἀπὼν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς ἐφημερίδος. Ἀλλ' ἡ Ἀντουανέττα, ἅμα λαβοῦσα τὰ ἐπισκεπτήρια τῶν ξένων τῆς τοῦς ἐδέχθη.

Ὁ Ἱερώνυμος προλαβόντως εἶχε συμβουλευεῖ τὴν Ἀντουανέτταν νὰ μὴ ὁμιλῇ περὶ πολιτικῶν εἰς οἷον δῆποτε ἐν Ἀγγλίᾳ· δι' ὃ καὶ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἐκράτησεν αὐτὴ σιωπὴν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

«Καὶ κατὰ ποίαν ὥραν εἶναι πιθανώτερον ν' ἀπαντήσῃ τις τὸν κύριον ἐνταῦθα ;» ἠρώτησεν ἡ κόμισσα.

«Συνήθως ἐξέρχεται τὴν μεσημβρίαν καὶ λείπει μέχρι τῆς πέμπτης ἢ ἑκτῆς,» ἀπήντησεν ἡ Ἀντουανέττα.

«Κατὰ ποίαν ὥραν εἶναι εὐκαιρότερον νὰ ἔλθωμεν· πρὸ τῆς δωδεκάτης ἢ τὴν ἐσπέραν ;»

«Εἰμαι βεβαία ὅτι ὁ ἀδελφός μου θέλει δεχθῇ ὑμᾶς καθ' οἷαν δῆποτε ἐπιθυμεῖτε· δηλαδὴ καθ' οἷαν δῆποτε ὥραν, μὴ κωλύουσιν αὐτὸν τῶν ἐξωτερικῶν του ὑποχρεώσεων.»

«Τῶν ἐξωτερικῶν του ὑποχρεώσεων ; Ὑπῆρξεν λοιπὸν ἀρκούντως εὐτυχῆς ὥστε νὰ εὕρῃ ἐνασχόλησιν ;»

«Μάλιστα.»

«Ἄ», στενάζουσα εἶπεν ἡ κόμισσα, «ὁ δυστυχῆς σύζυγός μου ἦτο ἀνίκανος δι' ἐργασίαν. Ἡ ἀπώλεια τῆς περιουσίας καὶ τοῦ βαθμοῦ του κατέστρεψεν ὅλην του τὴν ἐνεργητικότητα, καὶ ἐδέησεν ἐγὼ νὰ ἐργασθῶ πρὸς συντήρησιν ἀμφοτέρων.»

«Ἀληθῶς ! καὶ πῶς τὸ κατωρθώσατε ;»

«Ἐχουσα παραδόσεις τῆς γαλλικῆς, ἰχνογραφίας καὶ μουσικῆς.»

«Ὁ ἀδελφός μου δὲν μοι ἐπιτρέπει νὰ ἐργάζωμαι—καὶ λυπούμαι πολὺ διὰ τὰς ἀντιρρήσεις του, διότι μοὶ φαίνεται σκληρὸν ἐκεῖνος νὰ ὑφίσταται ὅλους τοὺς κόπους ἐνῷ ἐγὼ μένω ἀργῇ κατ' οἶκον.»

«Ὑποθέτω ὅτι τοῦ ἀδελφοῦ ὑμῶν ἡ ἐνασχόλησις εἶναι φιλολογικοῦ χαρακτῆρος.»

«Μάλιστα, ἐργάζεται παρὰ τινι ἐφημεριδογράφῳ, σπανίως εἶναι ἐλεύθερος.»

«Ἄς ἐλπίζωμεν καλλιτέρας ἡμέρας. Ἡ παροῦσα δυναστεία ἀδύνατον νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ μακρόν. Πόσον ὠραίον κυνάριον!» (τὴν παρατήρησιν ταύτην ἐπέσπασε κυνάριον ἐξηπλωμένον παρὰ τὴν ἐστίαν.)

«Ναί,» εἶπεν ἡ Ἀντουανέττα, «ὁ δυστυχὴς Φίδως ὑπῆρξεν ὁ πιστὸς ἀκούλουθος τῆς φυγῆς ἡμῶν. Θὰ ἤμην ὅλως μονήρης κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ἀδελφοῦ μου ἄνευ αὐτοῦ. Εἶναι ὁ μόνος σύντροφός μου.»

Τοῦ κ. Δὲ Κλαρκὸν οἱ ὀφθαλμοὶ δὲν ἦσαν ἄεργοι διαρκούσης τῆς συνομιλίας μεταξύ τῆς κόμισσης καὶ τῆς Ἀντουανέττας. Ἐπεθεώρησε τὸ δωμάτιον, καὶ πᾶν τὸ ἐμπεριεχόμενόν του, καὶ παρετήρησε μεταξύ ἄλλων ἀξιοσημειώτων πραγμάτων τὰς ἐπιγραφὰς διαφόρων ἐπιστολῶν, ἐτοιμῶν διὰ τὸ ταχυδρομεῖον τῆς Γαλλίας.

«Πόσον λαμπρὰ ὁμοιότης!» ἀνεφώνησεν ἡ κόμισσα, ἀτενίζουσα πρὸς εἰκονίδιον τῆς πρώην βασιλείσσης. ὅπερ ἐκρέματο ἐπὶ τοῦ τοίχου.

«Ἡ βασίλισσα ἦτο ἡ ἀνάδοχός μου,» εἶπεν ἡ Ἀντουανέττα, «ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου τῆς ἐδόθη τὸ εἰκονίδιον τοῦτο εἰς τὴν μητέρα μου.»

«Τῷ ὄντι!»

«Ἐἶδ' αὖτε ποτε τοσοῦτον μέγα ζωγράφημα ἐπὶ ἐλεφαντόδοντος;»

«Ἐπὶ ἐλεφαντόδοντος;»

«Θέλω τὸ δείξει εἰς ὑμᾶς. Εἶναι τι λίαν ἀξιοπερίεργον. Ἴδού! αὗται αἱ τρίχες ὅπισθεν αὐτοῦ εἶναι τῆς βασιλείσσης. Ἡ Ἀντουα-

νέττα ἐπίσεν ἀφανές ἐλατήριον—μικρά τις χρυσή θύρα ἠνεύχθη, καὶ ἀπεκάλυψε μεγάλην βόστρυχον, ἣτις ἠύξανέ ποτε ἐπὶ τῆς ὥραιās κεφαλῆς τῆς θυγατρὸς τῆς Μαρίας Θηρεσίας.

«Ἐπιθυμεῖτε νὰ εἶδῃτε τὴν εἰκόνα τοῦ βασιλέως;» ἐπανέλαθεν ἡ Ἀντουανέττα.

«ὦ, παρὰ πολὺ!» ἀπήντησαν ὁμοφώνως ὁ Δὲ Κλαρκὸν καὶ ἡ κόμισσα.

Ἡ Ἀντουανέττα ἐξῆλθεν ἐπὶ μικρὸν καὶ ἐπανῆλθε φέρουσα μικρὰν ἐλαιογραφίαν, ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ γραφείου τοῦ ἀδελφοῦ της. Διαρκούσης τῆς ἀπουσίας ἡ κόμισσα καὶ ὁ Δὲ Κλαρκὸν ἀντήλλαξαν βλέμματα συνεννόσεως.

«Ἡ εἰκὼν αὕτη,» εἶπεν ἡ Ἀντουανέττα, «ἐπίσης ἐδωρήθη εἰς τὴν οἰκογένειαν ἡμῶν ὑπὸ τῆς βασιλείσσης. Ἄ! τῇ ἀληθείᾳ πολὺ λάκεις μοὶ φαίνεται ὅτι τὸ καλλίτερον δι' ὅλους ἤθελεν εἶσθαι ἐὰν ἀπεθνήσκωμεν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἱκνώματος. Δύναται τις νὰ ὑποφέρῃ—νὰ ὑποφέρῃ μετὰ ὑπομονῆς—ἀπώλειαν τὴν περιουσίας, καὶ τῆς ὑγείας ἀκόμη· ἀλλὰ ν' ἀπολέσωμεν βαθμὸν, θέσιν, σημασίαν—ὦ! εἶναι ἀφόρητον!»

«Ναί, δεσποσύνη· ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ τρέφῃτε τοσοῦτον μελαγχολικὰς σκέψεις. Ἡ παρούσα δυναστεία ταχέως θὰ πέσῃ, καὶ τότε θέλετε ἐπανέλθῃ εἰς τὴν προσφιλεῖ Γαλλίαν ἐν δούλῃ καὶ τιμῇ. Νομίζετε ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐπισκεφθῶμεν ὑμᾶς αὖριον χωρὶς ν' ἀνησυγήσωμεν τὸν ἀδελφόν;»

«ὦ βεβαίως. Ὅσον ἀφορᾷ ἐμεῖ εἶναι περιττὸν νὰ τὸ εἶπω· διὰ δὲ τὸν ἀδελφόν μου, βεβαιώθητε ὅτι ἡ χαρὰ τοῦ ἐπὶ τῇ ὑμετέρᾳ γνωριμίᾳ θέλει ἐξισωθῇ πρὸς τὴν ἐμήν.»

«Εἰσθε λίαν καλῇ. Χαίρετε!» εἶπεν ἡ κόμισσα.

«Ἀντιχαίρετε!» ἀνεφώνησεν ἡ Ἀντουανέττα, λαμβάνουσα μετὰ θερμότητος τὴν χεῖρα, ἣν τῇ ἐξέτεινεν ἡ κόμισσα, καὶ ἐπιχαρίτως ἀντιχαίρετόσα τὸν κ. Δὲ Κλαρκόν.

(ἰκολουθεῖ)

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Ἐκ τινος ἄρθρου τῆς «Οἰκονομικῆς Ἐπιθεωρήσεως» περὶ δημοτικῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αὐστρίας συγκρίσεως ἀποσπῶμεν τὰς ἀκολουθοῦς περιέργους πληροφορίες·

Ἐπὶ 5,933 δημάρχων οἱ 4,743 οὔτε τὴν γραφὴν γνωρίζουσι οὔτε τὴν ἀνάγνωσιν! Ἐπὶ 11,717 παρέδρων, οἱ 10,403 εἶναι ἐπίσης ἀγράμματοι. Τὰ πλείστα τῶν δημοτικῶν συμβουλίων συνεδριάζουσιν ἐν τοῖς ζυθοπωλείοις. Πολλοὶ χωρικοὶ δῆμοι δὲν ἔχουσι κανονικοὺς προϋπολογισμοὺς· ἡ δημοτικὴ διαχείρησις αὐτῶν εἶναι ἀπόκρυφος καὶ ἡ φορολογία τῶν αὐθαίρετος. Τὸ πλεῖστον τῶν δήμων εἶναι ὑπὸ εἰδός τι ἐκμεταλλεύσεως, τὸ ὅποιον ἀσκοῦσιν ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν, ἀποτελοῦντες ἰδιαιτέραν, τρόπον τινά, ἐπιχειρηματικὴν τάξιν.

Ἄς μεταφέρωμεν τοὺς ἀνωτέρω ἀριθμοὺς ἐπὶ τοῦ πίνακος· πρὸς πόσους ἑλληνικοὺς δύνανται οὗτοι νὰ συγκριθῶσιν; Οἱ ἀγράμματοι ἐν Ἑλλάδι δῆμαρχοι εἶναι σπανιστάτη ἐξαίρεσις καὶ οἱ πατέδροι αὐτῶν ἀνήκουσιν εἰς ἀμέσως ἐπόμενον τῆς δημοτικῆς φιλοδοξίας κλάδον. Ἐν τῇ Οἰκονομικῇ Ἐπιθεωρήσει ἐδημοσιεύθη ἄλλοτε (φυλ. 57, Νοέμβριος 1877) καταγραφή τῶν Δήμων τῆς Ἑλλάδος. Οὐδέ εἰς ὑπάρχει κινῶν τὴν δημοτικὴν μηχανὴν τοῦ ἀνευ προϋπολογισμοῦ καὶ ἀνευ κανονικοῦ ἐλέγχου. Τὰ δημοτικὰ συμβούλια ἐν Ἑλλάδι δὲν εἶναι αἰνοπωλείων συναθροίσεις· σπανιώτατον δὲ εἶναι ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν νὰ μὴ λειτουργῶσιν οἱ τῶν κοινοβουλευτικῶν ἐθνῶν χαρακτηριστικοὶ ὅροι τῆς συμπολιτεύσεως καὶ τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

Πολλὰ βεβαίως ὑπολείπονται ἡμῖν καὶ πρὸ πάντων ἐκεῖ ὅπου ἡ κεντρικὴ τῆς ἐπικρατείας μίσγεται ψυχῇ. Ἐάν καθυστερῇ ἡ ἐθνικὴ δύναμις τῆς Ἑλλάδος, στρέψατε τὴν προσοχὴν εἰς τὸ κέντρον. Διὰ συμμαχιῶν, ἐπιγαμιῶν καὶ διπλωματιῶν τὸ μικρὸν τῆς Αὐστρίας Δουκάτον συνεχέντρωσε παρ' αὐτῷ κατὰ δεκάδας ἑκατομμυρίων τοὺς περιοίκους λαοὺς, ἔχει δὲ καὶ νῦν ἔτι, μεθ' ὅλας τὰς ἀτυχίας τῆς δρώσης ζωῆς, πλείονα τῶν 37 ἑκατομ-

μυρίων ὑπηκόων. Πολιτικὴ εἰς ἣν οἱ κυβερνῶντες τὴν Ἑλλάδα ἀπεδείχθησαν εἰς ὑπερβολὴν νήπιοι. Ἀλλὰ νὰ ἰσχυρισθῇ τις ὅτι ὁ αὐστριακὸς δικέφαλος αἰετὸς θὰ πολιτίσῃ τοὺς Ἕλληνας τῆς Μακεδονίας, ὥς ἐπιτρέψωσιν ἡμῖν οἱ πολιτικοὶ τῆς Βιέννης νὰ παραπέμψωμεν αὐτοὺς εἰς τοὺς δημάρχους τῆς Γαλικίας.

..

Ὁ δόκτωρ Λαμβέρ εἰς τῶν διασημοτέρων ἱατρῶν τῆς Ἀμερικῆς διὰ σειρᾶς ἄρθρων ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ ἀσφυξία δὲν ἐπιφέρει θάνατον, ἀλλ' ἀναστολὴν τῶν λειτουργιῶν τῆς ζωῆς.

Πρὸς ὑποστήριξιν τῆς θεωρίας ταύτης ὁ δόκτωρ Λαμβέρ πρόκειται νὰ ἐνεργήσῃ δοκιμὴν ἐπὶ τινος μαύρου ὀνόματι Κνώτ Μαρτὲν καταδεδικασμένου εἰς θάνατον.

Ὁ Κνώτ Μαρτὲν θὰ κρεμασθῇ ἐπὶ τῆς ἀγχόνης καὶ ἀποῦ κηρυχθῇ νεκρὸς ὑπὸ τῆς ἀρχῆς θὰ παραλάβῃ αὐτὸν ὁ δόκτωρ Λαμβέρ καὶ θὰ ἐξασκήσῃ τὰ πειράγματά του πρὸς ἀνάστασιν τοῦ καταδεδικασμένου μαύρου.

Ὁ δόκτωρ Λαμβέρ ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ πνιγόμενος εἰς τὸ ὕδωρ ἢ εἰς τὴν ἀγχύνην δὲν ἀποθνήσκει, ἐκτὸς ἂν κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκτελέσεως ἐπέλθῃ ἐγκεφαλικὸς κλονισμὸς ἢ θραυσθῇ ὁ αὐχὴν. Κατὰ τὸν Λαμβέρ τὰ 3/4 τῶν πνιγόμενων εἰς τὸ ὕδωρ ἠδύναντο νὰ ζήσωσιν ἐνῷ νομιζόμενοι νεκροὶ θάπτονται ζωντανοί.

..

Τὸ ὅλον μῆκος τοῦ ὑποβρυχίου σιδηροδρόμου μεταξὺ Καλαὶ καὶ Δούβρης ἔσεται 36 χιλιομέτρων. Ἡ εἰσοδος εἰς τὸν ὑποθαλάσσιον σιδηροδρόμον θὰ ᾔται εἰς Σαγγάτην παρὰ τὸ Καλαί. Αἱ ἀμαξοστοιχίαι θὰ εἰσδύωσιν ὑπὸ τὴν γῆν καὶ θὰ ἀνέρχωνται ἀνεπαισθήτως καθ' ὅσον θὰ πλησιάζωσι τὴν ἀγγλικὴν παραλίαν, θὰ ἐξέρχωνται δὲ εἰς ἀπόστασιν ἐννέα χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς Δούβρης.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΤΑ ΦΑΣΜΑΤΑ

(Ἐκ τῶν τοῦ Βίκτωρος Οὔγγώ).

1

ὦ! πόσας ν' ἀποθάνωσι δὲν εἶδα νέας, πόσας!
 Τοιαύτη ἡ μοῖρα. Ἀπαιτεῖ ὁ θάνατος ἐν θυμῳ.
 Πρέπει τὸ χόρτον νὰ κοπῇ ἀπὸ δρεπάνων γλώσσας,
 Καὶ εἰς τὸν εὐθυμον χορὸν τοῦ καθενὸς τὸ βῆμα,
 Ῥόδον νὰ θλίβῃ ὑπ' αὐτὸ καὶ ῥόδον νὰ πατῇ.

Πρέπει τὸ ὕδωρ τῆς πηγῆς νὰ ἐξαντλήται ῥέον,
 Νὰ λάμπῃ μὲν ἡ ἀστραπὴ, πλὴν μάλισ στιγμὴν μίαν,
 Μὲ ψυχὸς ὁ Ἀπρίλιος νὰ καταστρέφῃ καίων,
 Τὴν ἐξ ἀνθέων βρίθουσιν μηλέαν καὶ ὁμοίαν
 Κατὰ τὸ ἐνδυμα αὐτῆς μὲ τὴν χιόνα οὔσαν.

Νὰ ἡ ζωὴ! Μετὰ τὸ φῶς ἡ νύξ εὐθὺς κινεῖται
 Καὶ τέλος ἡ ἀφύπνησις πλουτώνειος ἡ θεία.
 Περὶ μεγάλην τράπεζαν εἰς κόσμος συνωθείται,
 Ἀλλὰ ὑπόσπον καὶ κενὴ ἡ θέσις, δυστυχία,
 Θὰ μείνῃ πρὶν τοῦ γεύματος ἐπέλθῃ τελευτή;

2.

ὦ! πόσας εἶδα. Ῥοδινὴ, λευκὴ ἦτο ἡ μία,
 Τὴν ἄλλην μέλος σοβαρὸν καὶ θεῖον συνεχίνει,
 Τὴν κεφαλὴν τῆς πίπτουσιν ἡ ἄλλη ἡ ἀθλία
 Ἐστήριζε, καὶ ὡς πτηνὸν πετὸν τὸν κλάδον κλίνει,
 Κε' αὐτῆς τὸ σῶμα ἐθλίβε πετῶσα ἡ ψυχὴ.

Ἡ μὲν ὠχρὰ, ῥεμβάζουσα, τέκνον τῆς μαύρης μοίρας,
 Ἐφέλιζεν ἐν ὄνομα, ὅπερ δὲν ἐνθυμεῖτο.
 Ἡ δὲ ἐσβέσθη ὡς αὐτὸ τὸ ἄσμα ἐπὶ λύρας,
 Καὶ μὲ μειδίᾳμα πικρὸν ἡ ἄλλη ἐχοσμεῖτο
 Ἀγγέλου ὅστις πρὸς ἡμᾶς ὡς φάσμα ἐπιστρέφει.

Πᾶσαι ὡς ἄνθη ἀσθενῇ ἐξέπνευσαν φανείσαι !
 Ὡς ἄλκυόνες ἔθανον μετὰ τῶν φωλεῶν των !
 Ὡς εἰς τὴν γῆν περιστεραὶ ἐξ οὐρανοῦ δοθεῖσαι !
 Αἵτινες χάριν φέρουσαι καὶ ἔρωτα τῶν ζώντων
 Μετρῶσι κατὰ ἀνοιξίν τὰ ἔτη τ' ἀτυχῇ!

✱

Πῶς τώρα αὐται εἰς τὴν γῆν νὰ ἦναι κεκοιμημέναι !
 Πῶς! τόσα κάλλη βλέμματος, φωνῆς ἐστερημένα !
 Πῶς τόσα ἄνθη ἄψυχα, λαμπράδες ἐσβεσμέναι!..
 Ὡ! ἄρρησέ με νὰ πατῶ τὰ φύλλα μαραχμμένα
 Πλανώμενος εἰς τὸν δρυμόν καὶ οὗτος νὰ μὲ τρέφῃ.

✱

Φαιδρὰ φαντάσματα! ἐκεῖ, ἐκεῖ ὅταν ῥεμβάζω,
 Κατὰ σειρὰν προσέρχονται τί πάσχω νὰ ἰδῶσι·
 Τὸν ἄδηλόν των ἀριθμὸν καθήμενος θαυμάζω,
 Καὶ μόνον ὅταν ὀπισθεν φυλλώματος περῶσι,
 Βλέπω ν' ἀστράπτῃ τ' ὄμμα των καὶ νὰ σπινθοβολῇ.

✱

Εἶν' ἡ ψυχὴ μου ἀδελφὴ πρὸς ταῦτα τὰ ὥραια·
 Ζωὴ καὶ θάνατος εἶν' ἐν ὧς πρὸς αὐτὰ τὰ δύο·
 Ὅτ' ἐν ψαύει, καὶ ὅτ' ἐν ἀκολουθεῖ γενναία·
 Ὅραμα ἄρρητόν ἐν ᾧ καθὼς ἐκείνα δύο,
 Καὶ εἰς ἐμὲ ἀνατολὴ τὸ μέτωπόν των στέφει.

✱

Ἢ φαντασίᾳ τὴν μορφήν αὐτῶν ἀπαύστως πλάττει·
 Ὅταν σᾶς βλέπω! —ἐκφωνῶ —ἐλθέ! —μὲ ἀπαντῶσι.
 Κι' εἴτα περιχορεύοντα τὸ μνήμα τὰ σπαράττει,
 Ἐκλείπουσι κατὰ μικρὸν, κατὰ μικρὸν πετῶσι,
 Καὶ τότε φεῦ! ἡ μνήμη μου πάσχει, πονεῖ πολύ...

ΛΘ. Π ΣΟΥΤΑΚΗΣ.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΡΜΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ.

ΕΤΟΣ Α'.

ΑΡΙΘ. Ι'.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ἰούλιος 1879.

ΦΩΤΙΟΣ

Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον ἀριθμόν).

Ὁ Φώτιος σφόδρα ἐλυπείτο ὡς ἄνθρωπος ἐπὶ τοῖς γενομένοις, ὡς τοῦτο γίνεται δῆλον ἐκ τίνος πρὸς τὸν Βάρδα ἐπιστολῆς αὐτοῦ. «Εἴθε θάνατός με προανήρπασεν! οὐ γὰρ ἂν τοσούτων καὶ τηλικούτων κακῶν κύματα τὴν ἐμὴν ἐβάπτιζον ἐπικλύζοντα ψυχὴν.» Ἀλλὰ δι' ὅ,τι ἐλυπείτο ὡς ἄνθρωπος δὲν ἠδύνατο καὶ νὰ ἀποφύγῃ ὡς πνευματικὸς τῆς Ἐκκλησίας ἀρχηγός. Ἐφ' ᾧ καὶ συγκαλέσας εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Ἱεροσολίμων Σύνοδον καθαιρεῖ τὸν Ἰγνατίον καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν καὶ ἐξορίζει εἰς τὴν νῆσον Λέσβον. Τούτων οὕτως ἐχόντων ὁ Αὐτοκράτωρ ἔγραψε πρὸς τὸν Πάπην ἐπιστολὴν, δι' ἧς παρεκάλει τὴν ἀγνότητά του ὅπως πέμψῃ ἀντιπροσώπους εἰς τὴν κατὰ τῶν Μανικαίων ἡ Παυλιανῶν συγκροτηθεῖσαν μέσσην Σύνοδον, παρηνεῖρει δὲ ἐν αὐτῇ καὶ τὸν περὶ Φωτίου προκαλὼν οὕτως εἰπεῖν τὴν ἀνεμπόδιστον τῆς Παπικῆς ἐδρας συγκοινωνίαν μετὰ τοῦ Πατριάρχου.

Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἐνεπιστεύθη ὁ Αὐτοκράτωρ εἰς τέσσα-

ρας πρέσβεις, εἰς οὓς ὁ Φώτιος ἐνεχείρισε τὴν ἐνθρονιστικὴν αὐτοῦ ἐπιστολὴν, ὡς εἴθισται καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἐστὶ τοῦ πέμπειν τὰς εἰρηνικὰς λεγομένας ἐπιστολάς πρὸς τὰς Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας, ἐν ᾗ περιείχετο τὸ σύμβολον τῆς πίστεως, καὶ μικρὰ τῶν γενομένων ἐσχάτως ἀπεικονίσεις.

Τὸν Παπικὸν θρόνον κατείχε τότε ὁ αὐστηρῶν μὲν ἡθῶν καὶ σταθερότητος ἀκραδάντου, ἀγγίνους δὲ καὶ μέγα λεπτόβολος Νικόλαος ὁ Α'. ὅστις εἶχεν, ὡς λέγει μετὰ παρρησίας ὁ Γάλλος Ἐκκλ. ἱερεὺς Ἰαγγέρης· «l'idée la plus complète de la Papauté.» Ὁ Νικόλαος λοιπὸν λαθὼν τὰς ἐπιστολάς ταύτας ἐνδίδει μὲν ὅπως στείλῃ ἀντιπροσώπους εἰς τὴν Σύνοδον ἐν ὀνόματι αὐτοῦ, ἀπαντῶν δὲ καὶ τὸν Πατριάρχην ἀποδέχεται μὲν τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως, ἐπαινεῖ δ' αὐτὸν διὰ τὴν σοφίαν του, ἀλλὰ κατακρίνει αὐτὸν ὡς ἀπὸ λαϊκοῦ εἰς Πατριάρχην χειροτονηθέντα. Πρὸς δὲ τὸν Αὐτοκράτορα γράφει ἀρνέεται τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ Πατριάρχου μέχρι οὗ πληροφορηθῇ παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ τὰ ἐν Κων[σταντινουπόλει] διατρέξαντα. «Ἡ τοῦ λαοῦ πληθὺς (ἔγραφε) ἐκ τοῦ τῶν »λαϊκῶν σχήματος τὸν ταύτης προστασόμενον ἐξελέξατο καὶ »τοῦτο ἄνευ τῆς συναινέσεως τῆς τῶν Ῥωμαίων Καθέ- »δρας. Τούτων οὕτως ἐχόντων εἰς τὴν τοῦ Φωτίου χειροτονίαν »οὐ δυνάμεθα συναίνεσαι μέχρις ἂν διὰ τῶν ἡμετέρων ἀποκρισα- »ρίων, οὓς πρὸς ὑμᾶς ἀποστέλλομεν, ἀπαντα τὰ ἐν Κων[σταντινουπόλει] »πραχθέντα καὶ πραττόμενα περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμά- »των μαθώμεν, ὧ ἐπεικίστατε Αὔγουστε, ὅπως ὁ Ἰγνάτιος ἔλθῃ »ἐνώπιον τῶν ἡμετέρων Ἀποκρισαρίων καὶ παντὸς τοῦ Συνεδρίου, »καὶ ζητηθῇ τὰ κατ' αὐτὸν, καὶ οὕτω τῇ ἡμετέρᾳ προε- »δρεΐᾳ διαγνωσθῇ ὅ,τι ἂν περὶ αὐτοῦ πραχθῇ καὶ μέλλῃ.»

Οὕτω λοιπὸν τῆς εὐκαιρίας ἐπιληφθεὶς ὁ τῆς Ῥώμης Ποντίφηξ, ζητεῖ ὅπως δώσῃ τὴν Παναγίαν αὐτοῦ δεξιάν εἰς τὰ πράγματα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἣτις οὐδέποτε ἀνεγνώρισεν ἐπὶ τῆς γῆς κεφαλὴν οὐδὲ διετέλεσε ποτε ὑποτελὴς τῇ Ῥώμῃ.

Τὰς ἐπιστολάς αὐτοῦ πέμπει ὁ Νικόλαος διὰ τῶν Ἐπισκόπων Πόρτου Ῥοδοῦ καὶ Ἀγνανίας Ζαχαρίου, οἷς ἐδόθη καὶ ἡ ἐντολὴ τοῦ ἀντιπροσωπεῦσαι τὴν αὐτοῦ Ἀγιότητα ἐν τῇ Συνόδῳ.

Οἱ ἐπὶ πολυμαθείᾳ καὶ συνέσει, ὡς λέγει αὐτὸς ὁ Φώτιος, δια-
κρινόμενοι ἀντιπρόσωποι αὐτοῦ, ἔρχονται εἰς Κων[πολιν] λαμβά-
νουσι μέρος εἰς τὴν ἐκ 318 πατέρων συγκειμένην Σύνοδον, ψηφί-
ζουσι μετὰ τῶν ἡμετέρων τὰ πρόωγα γενόμενα, καταδικάζουσι
τὸν ἐκ τῆς ἐξορίας Ἰγνάτιον, ἀνγκνωρίζουσι τὸν Φώτιον ὡς νόμι-
μον Πατριάρχην καὶ συντελοῦσιν οὕτως εἰς τὴν εἰρήνην τῆς
Ἐκκλησίας.

Ληξάσης τῆς Συνόδου, πέμπονται τὰ Πράκτικα αὐτῆς τῷ Πάπᾳ
συνοδευόμενα καὶ μετὰ Αὐτοκρατορικοῦ γράμματος διὰ Λέοντος
τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ πρέσβεως. Τότε καὶ ὁ Φώτιος ἐπεμψεν δευ-
τέραν ἐπιστολὴν τῷ Πάπᾳ ἣν οἱ μετὰ ταῦτα ἀπολογητικὴν
ἀπεκάλεσαν. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ διαλάμπει ἡ γλαφυρό-
της καὶ ἡ τοῦ λόγου μεγαλοπρέπεια, πρὸ πάντων δὲ ἡ Εὐαγγελι-
κὴ μετριοφροσύνη καὶ ἡ εἰλικρίνεια. Τὰ ἐπιχειρήματα τῶν κατη-
γόρων τοῦ Φωτίου, ὅτι δηλ. ὁ Φώτιος ἐπίτηδες προεκάλεσε τὴν
ῥῆξιν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἔρδην καταπίπτουσιν διὰ τῆς μέχρι
τοῦ νῦν διασωθείσης ταύτης ἐπιστολῆς, ἐν ᾗ ἀντὶ τῆς προσκαλέσει
τὸν Πάπαν εἰς τὸ καθῆκον αὐτοῦ, ὡς ἔπρεπε καὶ πράξῃ ἴσος πρὸς
ἴσον, τοῖς ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων ὑπαγορευόμενοις δικαιώμασιν
αὐτοῦ χρώμενος, οὗτος ἀπ' ἐναντίας ὡς ἀληθὴς τοῦ Εὐαγγελίου
ὁπαδὸς ὑπέκυψεν ὅπως συνδιαλλάξῃ τὰ διεστῶτα. Μετριοφρονῶν
δὲ ἔφερε παραδείγματα καὶ ἐπιχειρήματα περὶ τῶν ἀπαρχαγμάτων
τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ δικαιωμάτων, ἐπικαλούμενος τὰ ἦθη, τὰ
προνόμια, τοὺς κανόνες καὶ τὰς παραδόσεις. Θαυμάσιος δὲ ἦν
ἀληθῶς ὁπότε διὰ τῶν σοφῶν καὶ μεστῶν χάριτος ἐπιχειρημά-
των αὐτοῦ ἀνασκευάζει τὸ σαθρὸν καὶ ἀδέξιον τῆς Ῥώμης ἐπι-
χείρημα ὅτι κατὰ παράδοσιν τῶν κανόνων ἀπὸ λαϊκοῦ εἰς τὸ τῆς
Ἀρχιερωσύνης ἀνῆλθεν ἀξίωμα, καταδεικνύων ἐναργῶς τὰς
ὑπαρχούσας διαφορὰς ἐν τοῖς ἐθίμοις μετὰ τῶν δύο ἐκκλησιῶν,
καὶ ἀπολογούμενος ὑπὲρ τῶν Πατριαρχῶν Νικηφόρου, Ταρσίου,
Θεοκλασίου, Προκοπίου οἵτινες ἀπὸ λαϊκῶν εἰς τὸ τοῦ Ἀρχι-
ερέως προῆλθον ἀξίωμα.

Τῶν πρακτικῶν τῆς Συνόδου καθ' ὁδὸν εἰσέτι εὕρισκομένων, δι'
ἄλλης ὁδοῦ πέμπεται τῷ Πάπᾳ ὁ κατὰ τοῦ Φωτίου λίβελλος το

Ἰγνατίου, οὕτινος ἡ ταπεινὴ γλῶσσα συνδουλίζει ἐτι μᾶλλον τὴν ὑπερφηράνειαν τοῦ ἀγερῶχου Νικολάου. Ὁ Νικόλαος λαμβάνει συνάμα τὰ τε Πρακτικὰ τῆς Συνόδου καθὼς καὶ τὸν τοῦ Ἰγνατίου λιβελλόν· μανιώδης δὲ ἀποκαθίσταται ἀναγνούς τὰ Πρακτικὰ τῆς Οἰκουμενικῆς ταύτης Συνόδου, καθ' ἧς δὲν ἠδύνατο οὐδὲν ν' ἀντείπῃ ὡς συγκροτηθείσης καθ' ὅλους τοὺς τύπους. Ἐπὶ ὁλόκληρον ἔτος κρατεῖ, λοιπόν, τὸν Αὐτοκρατορικὸν πρέσβυν εἰς Ῥώμην (861—862) ὅποτε ἀπολύσας αὐτὸν ἀποβάλλει τὸ προσωπεῖον καὶ λύει τὴν σιωπὴν.

Καὶ πρὸς μὲν τὸν Αὐτοκράτορα γράφει φιλοφρονικὴν ἐπιστολὴν, δι' ἧς ὅμως τὰ πάντα ἡρνεῖτο· πρὸς δὲ τὸν Φώτιον γράφει τραχυτάτην καὶ ἀπότομον ἐπιστολὴν, μὴ ἀποδίδων αὐτῷ τὸν τίτλον Πατριάρχου, ἀλλ' ἀπλῶς ἀποκαλῶν αὐτὸν «φρονιμώτατον ἄνδρα (Photio viro prudentissimo) ἀρνούμενος ν' ἀναγνωρίσῃ αὐτὸν Πατριάρχην καὶ τὸ πρῶτον ἡδὴ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐδραν Κεφαλὴν τῶν Ἐκκλησιῶν ὀνομάζων. Ἐκ τῶν λόγων δ' ἀμέσως εἰς τὰ πράγματα μεταβάς συγκαλεῖ Τοπικὴν Σύνοδον, καθαιρεῖ τὸν Πατριάρχην Φώτιον, διὰ γράμματος δὲ ὅλως ἄλλοκοτοῦ δηλοποιεῖ τοῦτο τῆς Ἀνατολικοῦς ἀμετακλήτως. «Καθαίρουμεν Φώτιον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, εἰ δὲ μὴ στέργουσιν ἡσύχως τῇ καθαιρέσει, καὶ ἀναθεματίζομεν ἀποκαθιστάμεν δὲ Ἰγνατίον εἰς τὸν οἰκεῖον θρόνον, καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἐκβεβλημένους εἰς τοὺς οἰκείους εἰσάγομεν θρόνους».

Καὶ ὁ μὲν Φώτιος καὶ ὁ περὶ αὐτὸν κληρὸς ἐνώπιον τοιοῦτου σκανδάλου εὐρισκόμενοι ἐσιώπων ὡς ἀληθεῖς τοῦ Θεοῦ ὑπηρέται ἐλπίζοντες ὅτι ὁ χρόνος θέλει διορθῶσαι τὸ κακόν. Ἀλλ' ὁ Αὐτοκράτωρ Μιχαὴλ γράφει ἐντονωτάτην τῷ Πάπῃ ἐπιστολὴν, ἐν ᾗ λέγει: «Ἐὰν δὲν ἀνακαλέσῃς τὴν κατὰ τοῦ Πατριάρχου ἀπόφασιν θὰ ἔλθω ἐπὶ κεφαλῇς στρατοῦ εἰς τὴν Ῥώμην καὶ θέλω σὲ διώξαι ἐκεῖθεν».

Καί τοι δὲ, ὅτε ἡ ἐπιστολὴ ἀφίκετό εἰς Ῥώμην, ὁ Πάπας διέτελει ἐν ἀγωνίᾳ θανάτου οὐχ ἦταν ὁ Μέγας τῆς Ῥώμης Ποντίφηξ ἐπιμένει εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ, ἐπὶ τέλους δὲ εὐδοκεῖ ὅπως ἔλ-

θωσιν εἰς Ῥώμην ὅτε Φώτιος καὶ ὁ Ἰγνάτιος καὶ δικάσῃ τὰ μεταξὺ αὐτῶν.

Ἄλλ' ἐπελθούσης μετὰ ταῦτα τῆς ἐν Metz Συνόδου (863) καὶ τῆς εἰς Κρήτην εἰσβολῆς τῶν Σαρακηνῶν, ἀπεροφήθη ἐπ' ὀλίγον ἢ προσοχὴ τῆς τε Αὐτοκρατορίας καὶ τῆς Δύσεως, ὁ δὲ Φώτιος προπαρσκευάζει ἑαυτὸν καὶ τὸ ἑαυτοῦ ποίμνιον διὰ τὴν μεγάλην πλῆλιν ἣν προέβλεπε, διὰ δημοσίων μαθημάτων, διὰ τῆς ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος διδασκαλίας, διὰ παραινέσεων, διὰ Γραμμάτων, Ἐγκυκλίων καὶ πόντων ἐν γένει τῶν μέσων ἅτινα ἔβριθον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.

Ἄλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῶν περισπασμῶν καὶ τῶν φροντίδων τούτων προσκαλεῖται ὁ Φώτιος ὅπως ἐπιτελέσῃ ἔργον εὐγενές καὶ εὐαγγελικόν. Ἀπὸ τοῦ 679 ἐγκατεστάθη πέραν τοῦ Αἰμοῦ φυλὴ τις ἐμπειροπόλεμος καὶ βάρβαρος, θυμίσματα εἰσέτι τοῖς Θεοῖς τῶν δασῶν προσφέρουσα, καὶ λίαν ἐχθρὰ ἀνέκαθεν τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας, ἣ δὲ φυλὴ αὕτη ἦσαν οἱ Βούλγαροι. Οὗτοι πλειστάκις ἐπιτεθέντες μέχρις αὐτῶν τῶν τειχῶν τοῦ Βυζαντίου κατὰ τῆς Αὐτοκρατορίας ἠναγκάζοντο ἀείπατε ἡττώμενοι νὰ ἐπανακάμπτωσιν εἰς τὰ ἴδια. Ἐπρεπε λοιπὸν ἀπὸ ἐχθροὶ νὰ γίνωσιν καλοὶ γείτονες, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἔδει ὅπως οἱ ἐκ τοῦ Βούλγα καταγόμενοι ποτισθῶσιν πρῶτον τὰ νύκτα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς εὐσεβείας διὰ τοῦ χριστιανισμοῦ. Τοιοῦτον λοιπὸν τὸ εὐγενές ἔργον ὕπερ ἀνέλαθεν ὁ Φώτιος, οὐδεὶς δ' ἕτερος ἐπιτθεινός καὶ καταλληλότερος ἦν πρὸς τοῦτο ἐκτὸς αὐτοῦ.

(Ἐπεταῖ τὸ τέλος).

Σ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΣ ΡΩΜΑΝΤΙΚΗ

Η

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΜΟΥΡΡΕΥ

Τὸ Ἀγγλικὸν περιοδικὸν Ἀθήναιον διηγείται ὅτι ἀνεκαλύφθη ἐσχάτως ἐν Ἐδιμβούργῳ, ἐντὸς τοῦ νηοῦ Ἀγίου Γίλλου, ὁ τάφος τοῦ κόμητος Μούρρεϋ, πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ τῆς Μαρίας

Στουάρτης καὶ ἀντιβασιλέως τῆς Σκωτίας, ὅστις ἐδόλοφονήθη ἐν Λίνλυθγκω τῷ 1569. Ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Μαρίας Στουάρτης τοῦ Δαργκὼ εὐρίσκεται ἡ διήγησις τῆς δολοφονίας ταύτης, ἡ ὁποία περιστοιχίζεται ὑπὸ τῶν ῥωμαντικωτάτων περιπετειῶν. Ἀναγινώσκων τις αὐτὴν νομίζει ὅτι διέρχεται κεφάλαιόν τι τῶν μᾶλλον ἐνδιαφερόντων τὸν Οὐάλτερ Σκότ.

Ὁ δολοφόνος, Βόθουελ—Χώ, ἀνῆκεν εἰς τὴν ἰσχυρὰν οἰκογένειαν τῶν Χάμιλτων, οἱ ὅποιοι ἐγένοντο ὑποπτοὶ διὰ τὴν πρὸς τὴν ἄνασσαν ἀφροσύσιν των.

Ὁ πύργος τοῦ Οὐδάκουσλη, ἀνήκων τῷ Βόθουελ ἐδόθη παρὰ τοῦ ἀντιβασιλέως Μούρρεϋ εἰς τὸν εὐνοούμενόν του Βάλλενδεν ὅστις τὸν ἔλαβεν ὑπὸ τὴν κατὰ τὴν μετὰ τῆς χαρακτηριζούσης τὰ ἦθη τῆς ἐποχῆς βαρβαρότητος. Ὁ Βόθουελ ἀπουσίαζεν ἡ δὲ σύζυγός του εὐρισκομένη μόνη εἰς τὸν πύργον ἐξεδιώχθη ὑπὸ τοῦ Βάλλενδεν τὴν νύκτα τῶν Χριστουγέννων πρὶν ἢ τῇ ἀφειθῇ ὁ καιρὸς ὅπως ἐνδύθῃ διὰ τὸ ψύχος, ὅπερ ἦτο ὑπερβολικόν. Περιεπλανήθη ἐν ἀθλιότητι εἰς τὴν ἐξοχὴν καὶ ἀπέθανεν ἐκ τῶν ταλαιπωριῶν μετὰ τινὰς ἡμέρας. Ἐπὶ δὲ τοῦ τάφου τῆς γυναικὸς ταύτης, ἣν τοσοῦτον θερμῶς ἠγάπησεν, ὁ Βόθουελ ὠρκίσθη νὰ ἐκδικηθῇ οὐχὶ κατὰ τοῦ Βάλλενδεν, ὅστις δὲν ἦτο ἡ αἰσχρὸς εὐνοούμενος, ἀλλ' κατ' αὐτοῦ τοῦ ἀντιβασιλέως. Μεθ' ὃ λαβὼν μεταξωτὴν ἐπωμίδα, ἣτις ἄλλοτε ἦτο τῆς συζύγου του, περιέκλεισεν εἰς αὐτὴν βῶλον τοῦ ἐνταφίου χώματος, περιτύλιξεν αὐτὴν ὑπὸ τὸ ἐσωκάρδιόν του καὶ ὠρκίσθη νὰ φέρῃ τὸ ἐπικήδειον τοῦτο περὶ ζῶμα μέχρις οὗ φονεύσῃ τὸν Μούρρεϋ.

Περιέμενεν εὐκαιρίαν, ἣτις παρουσιάσθη ἡμέραν τινὰ ὅτε ὁ ἀντιβασιλεὺς, ἀπερχόμενος εἰς Ἐδιμβούργην ὤφειλε νὰ διέλθῃ τοῦ Λίνλυθγκω. Ὑπῆρχεν εἰς τὴν κωμόπολιν ταύτην ἔρημον οἶκημα, ὅπερ ἀνῆκεν εἰς τοὺς Χάμιλτων· ὁ Βόθουελ κρυφῶς ἐκ καιρῷ νυκτὸς εἰσῆλθεν εἰς αὐτὸ διὰ τῆς θύρας τοῦ κήπου, ὁδηγῶν ἀψόφως ἵππον, οὗ ἐγνώριζε τὴν ταχύτητα καὶ καρτερίαν· τὸν ὠδήγησεν εἰς τὸν σταῦλον, ἐπλήρωσε πλουσιοπαρόχως τὴν φάτνην καὶ ἐγκατεστάθη εἰς δωμάτιον, οὗ τὸ παράθυρον ἔβλεπεν εἰς τὴν κυριωτέραν ὁδὸν τῆς κωμοπόλεως.

Μετὰ ὥρων τινῶν ὕπνον, ὃν ἐκοιμήθη ἐνδεδυμένος καὶ φέρων τὰ ὑποδήματά του ἐξηγέρθη ἅμα τῇ αὐγῇ, κατῆλθεν ὅπως στερεώσῃ καλῶς τὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ θύραν, ἀκολουθῶς περιποιήθη τὸν ἵππον του, ὃν ἐπότισε δύω βαρυκάλεις παλαιοῦ βουργουνδικοῦ οἴνου, ἀναμίξας αὐτὸν ἐντὸς τῆς φορβῆς του, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον, ἔφαγεν ὁ ἴδιος ὀλίγον ζωμὸν μετὰ οἴνου, ἐπλήρωσεν ἐπιμελῶς τὴν καρβίναν του καὶ ἐνήδρευσε παρὰ τὸ παράθυρον.

Ὁ Βόθουελ οὗτος ἦτο λαμπρὸς κυνηγός, βέβαιος περὶ τῆς βολῆς του καὶ συνειθισμένος εἰς τὸ κυνήγιον τῶν ἀγρίων ταύρων εἰς τὰ ὄρη τῆς Σκωτίας. Ἦτο πλέον προκεχωρημένη ἡ ἡμέρα ὅτε ὁ Μούρρεϋ ἐφάνη εἰς τὴν ὁδὸν συνοδευόμενος ὑπὸ λαμπρῶς ἀκολουθίας. Καθ' ἣν στιγμὴν ἐχαιρέτα τὸ πλῆθος διὰ χαριστῶν χειρονομιῶν ἠκούσθη πυροβολισμός καὶ κατέπεσε πληγεὶς ὑπὸ σφαίρας, ἥτις ἀφ' οὗ διήλθε τοῦ σώματός του ἐφάνευσεν καὶ τὸν ἵππον τοῦ πρὸς τὰ δεξιὰ αὐτοῦ εὐρισκόμενου.

Ὁ Βόθουελ, βέβαιος ὅτι ἡ βολὴ του ἐπέτυχεν, ἐρρίφθη εἰς τὸν σταῦλον, ἵππευσεν καὶ ἔφυγεν διὰ τῆς θύρας τοῦ κήπου. « Μετὰ τὴν πρώτην ταραχὴν τῆς ἐκπλήξεως, λέγει ὁ κ. Δαρκὼ, οἱ φύλακες τοῦ ἀντιβασιλείως ἐρρίφθησαν κατὰ τῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ θύρας· ἀλλὰ, ἐνεκα τῶν προφυλάξεων τοῦ Βόθουελ, ἀπώλεσαν λεπτὰ τινα πειρώμενοι νὰ τὴν βιάσωσι. Μετ' ὀλίγον ἡ μανία τοῦς ἔφερεν ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ δολοφόνου, ὅστις ἔφευγεν ὡς νέφος ἀνθρώπινον. Ἐννοήσας ὅτι τὸν ἠκολούθουν παρὰ πόδας ἐπίσπευδε τὸν δρόμον του ὑπὸ τὸν ἥχον τῶν καλπασμάτων τῶν ἐχθρῶν του. Ἐγνώριζεν ὅτι μεγάλη τις τάφος διέκοπτε τὴν ὁδόν, ἣν ἐξελέξατο, καὶ ὅτι ἡ σωτηρία του ἐξηρτᾶτο ἐξ ἐνὸς μόνου ἄλματος τοῦ ἵππου του. Τὸ εὐγενὲς ζῶον, ἀσθμαίνον καὶ ἀρριζὸν ἐφαίνετο μειῶσαν τὴν ταχύτητά του· ὁ Βόθουελ εἶχε θραύσει τὴν μάλιστα του τίπτων καὶ καθιμαρξέει τοὺς πτενιστῆρας κεντῶν αὐτό. Ἦκουεν ὀπισθεν αὐτοῦ τὴν ταχεῖαν καὶ ἡχηρὰν πτῆσιν τῶν ἱππέων, οὓς ὑπεξέκαιεν ὁ ζῆλος τοῦ νὰ τὸν καταρθάσωσι. Τί ποιητέον; πῶς ν' ἀναζωπυρώσῃ τὴν ζέσιν τοῦ ἵππου του; ἔσυρε τὸ ἐγγχειρίδιον καὶ κεντῶν διὰ τῆς αἰχμῆς τὴν κοιλίαν τοῦ γενναίου ὑποζυγίου του τὸ ἠνάγκασεν δι' ἐνὸς ἄλματος νὰ παρέλθῃ τὴν

εὐρείαν τάφρον. Ὁ Βόθουελ ἐπανεβήκε τὸ ἐγχειρίδιον εἰς τὴν θήκην καὶ κρατήσας ἰσχυρῶς τὸν χλινὸν, ἐστράφη ὅπως προκαλίσῃ τοὺς φύλακας τοῦ ἀντιβασιλέως. Ἡ ἐπωμὶς τῆς συζύγου του, εἶχε λυθῇ κατὰ τὸ ἄπελπι ἐκεῖνο πᾶνημα· ἤρπασε τὸν βῶλον τοῦ ἱεροῦ χρώματος τοῦ τάφρου τῆς καὶ τὸν ἔρριψε κατὰ τῶν ἐχθρῶν ὡς σημεῖον καταφρονήσεως καὶ κατάρας· ἀκολούθως, ἐπαναλαμβάνων τὸν δρόμον του, ἐβυθίσθη καὶ ἐγένετο ἄφαντος εἰς τὴν λόφμην.

Β'.

Ὑπολείπεται νὰ μάθωμεν τὰς συνεπείας τοῦ φόνου, περιεργοτέρας καὶ αὐτῶν τῶν περιστάσεων, καθ' ἃς οὗτος ἐγένετο.

Μετὰ τὸ τολμηρὸν του κίνημα, ὁ Βόθουελ, οὗ τὸ ἱστορικὸν ὄπλον φυλάσσεται ἀκόμη εἰς τὸν πύργον τοῦ Χάμιλτων, κατῴρθωσε νὰ καταρύγῃ εἰς Γαλλίαν, ὅπου τὸν ὑπεδέχθησαν μετὰ ἰδιαιτέρας εὐνοίας οἱ Γκυίζαι, αἵτινες ἐσκέπτοντο νὰ ἐπωφεληθῶσι τοῦ ἐνεργητικοῦ ταύτου ἀνδρός. Τὸν ἐβολιθοσκοπήσαν διὰ πιστοῦ ὁπαδοῦ τῶν, ὅστις τῷ προέτεινεν εἰς γλῶσσαν ἐπαμφοτερίζουσαν τὴν δολοφονίαν τοῦ ναυάρχου Κολιγνύ. «Ὁ ὑπερήφανος Σκῳτός, λέγει καὶ πάλιν ὁ κ. Δαργκῶ, δὲν ἀντελήφθη κατὰ πρῶτον ὅτι τοῦ ἐζητείτο· ἅμα ὁμως ἐνόησε, τὸ αἷμα τῷ ἀνῆλθεν εἰς τὴν ὄψιν, καὶ ἀπέπεμψε μετὰ ἀγερῶχου ὕφους τὸν ἀπεσταλμένον τῶν Γκυίζων».

«Εἰπὲ εἰς τοὺς πέμψαντάς σε, ἀνεφώνησεν, ὅτι ὁ Βόθουελ Χὼ γνωρίζει πῶς νὰ ἐκδικηθῇ τὰ παθήματα τῆς Σκωτίας καὶ τὰ ἴδια, ἀλλ' ὅτι δὲν τῷ μέλλει διὰ τὰ τῶν κυρίων σου. Ἐφόνευσα δι' ἑμαυτὸν, προσέθηκε μετὰ πάθους, ἀλλὰ δὲν ἐγεννήθη ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ἢ ὁ πρίγκηψ, χάριν τοῦ ὁποίου καὶ αὐθις θὰ ἐπλήρουν τὴν караδίναν ἢ θὰ ἔσυρον τὸ ἐγχειρίδιον. Εἰμαι Χάμιλτων καὶ ὄχι δωροδόχτος δολοφόνος».

Ἄλλ' ἐσκέφθησαν ὅτι θὰ ἐδολοφόνει χάριν δωροδοκίας, διότι ἤδη διεπράξατο φόνον δι' ἐκδίκησιν. Ἡ τύχη, λέγουσιν, εἶναι

ἐπιτήδειος δραματικός ὅτε ἀνχιμγνυομένη ὑποκρίνεται κωμωδίας ἢ τραγωδίας· πάντοτε ὁμῶς εἶναι μεγάλη ἠθικολόγος.

(Ἐκ τῆς παρισίνης Πολιτικοφιλογικῆς· Ἐπιθεωρήσεως).

I. A. Z.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑ: ΝΟΜΟΥ.

Ἡ Γαλλία διέρχεται σήμερον σπουδαίαν κοινωνικὴν κρίσιν προελθοῦσαν ἐξ ἐκπαιδευτικοῦ τινος νόμου καὶ δυναμένην να συνταρᾷξῃ ἐκ βάθρων τοὺς θεσμοὺς τῆς μεγάλης ἐκείνης χώρας, ἂν ἡ σύνεσις καὶ ἡ ἐπιτηδειότης τῶν κυβερνώντων αὐτὴν δὲν παλλάξῃ τὰς συνεπείας τῆς κρίσεως ταύτης.

Ὁ ἐπὶ τῆς ἐκπαίδευσως ὑπουργὸς Κ. Γούλιος Φερρὴ ὑπέβα-
λεν εἰς τὰς Βουλὰς νομοσχέδιον τροποποιούν ἐν μέρει τὸν πρὸ
τριῶν ἐτῶν ψηφισθέντα ἐπὶ τοῦ συντηρητικοῦ ὑπουργείου Βρογλῆ
νόμον καθ' ὃν ἐπετρέπετο οὐ μόνον ἡ σύστασις ἀνεξαρτήτων τῆς
Κυβερνήσεως ἐπιστημονικῶν Σχολῶν ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπ' αὐτῶν ἐκ-
δοσις διπλωμάτων χορηγούντων τὴν εἰς τὴν κοινωνίαν εἰσόδον
ιατρῶν, δικηγόρων, καθηγητῶν ἐν ταῖς σχολαῖς ἐκείναις ἐκπαιδευ-
θέντων. Οἱ φιλελεύθεροι βαρέως φέροντες τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νόμου
ἐκείνου ἀνέμενον νὰ ἰσχυροποιηθῶσι κοινοβουλευτικῶς ὅπως καταρ-
γῇσωσι τὴν διάταξιν ταύτην καὶ χορηγήσωσιν εἰς τὸ Κράτος μόνον
τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκδίδειν τὰ ἐπιστημονικὰ διπλώματα χωρὶς νὰ ἀραι-
ρέσωσι τὴν ἐλευθερίαν τῆς συστάσεως ἰδιωτικῶν ἐπιστημονικῶν
σχολῶν, μᾶλλον ὅτι ἐγίνωσκον ὅτι οἱ κληρικόφρονες ἔμελλον κυρίως
νὰ ἐπωφεληθῶσι τὴν ἐλευθερίαν ταύτην. Καὶ οὗτοι τῶνόντι ἔσπευσαν
νὰ καταρτίσωσιν ἐπιστημονικὰ καθιδρύματα ἐν οἷς ἐκπαιδεύουσι
τὴν νεολαίαν κατὰ τὰς ἀρχάς αὐτῶν προσπαθοῦντες νὰ ἀνταγω-
νισθῶσιν ἐν τοῖς μαθήμασι τῶν καθιδρυμάτων τούτων κατὰ τῶν
ἀνατρεπτικῶν, ὡς λέγουσι, συστημάτων ἅτινα πρεσβεύει ἡ νεω-
τέρα ἐπιστήμη. Ἀλλ' ἡ νῦν διέπουσα τὰ πράγματα δημοκρατικὴ

Κυβέρνησις καὶ πλειονοψηφία, εἴτε διότι ὀλίγοι σχετικῶς εἶναι οἱ σπουδασταὶ τῶν ἀνωτέρων ἐπιστημῶν, εἴτε διότι πέποιθεν εἰς τὴν ὑπερτέραν ἐπιρροὴν τῆς μὴ καθολικῆς ἐπιστήμης, εἴτε διότι εἰλικρινῶς ἐπιθυμεῖ νὰ ἀφήσῃ ἐλεύθερον τὸ σπᾶδιον εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς ὑψηλῆς ἐπιστήμης, οὐδένα ἠθέλησε νὰ φέρῃ περιορισμὸν εἰς τὴν ἐλευθερίαν ταύτην, πλὴν τοῦ ἐπιβάλλοντος, καθ' ὃ εἵπομεν, εἰς τοὺς σπουδαστάς τὸ καθήκον τοῦ νὰ λαμβάνωσι τὰ διπλώματα αὐτῶν ὑπὸ ἐξεταστικῶν ἐπιτροπῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους διοριζομένων. Παρενέβαλεν ὅμως ἐν τῷ νέῳ νόμῳ ἄρθρον τι, τὸ Τον, ὅπερ ἀφορῶν τὴν μεσαιὴν ἐκπαίδευσιν παρήγαγε γενικὴν ἀναστάσιν ἐν τοῖς κύκλοις τῶν καθολικῶν, συνετάραξε τὰ ὄνειρα καὶ τὰς προσδοκίας ταχυμάτων τινῶν ἄπερ ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς θρησκείας ἐπιδιώκουσι πολιτικούς καὶ κοινωνικούς σκοποὺς, καὶ ὑπεβोधήθησε τῆς ἐνεργείας ἐκείνων οἵτινες δρᾷν τὸν πάσης εὐκαιρίας ὅπως ἐξασθενίσωσι τὴν παρούσαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων. Κατὰ τὸ Τον τοῦτο ἄρθρον καταστάν πολύκροτον ἐν Γαλλίᾳ σχολιαζόμενον δὲ καὶ ὑπὸ πλείστων ὀργάνων τοῦ τύπου τῆς ἄλλης Εὐρώπης, ἀπαγορεύεται εἰς τὰ θρησκευτικὰ τάγματα, τὰ μὴ ἀνεγνωρισμένα νὰ διατηρῶσιν ἰδιωτικὰ σχολεῖα. εἰς τὴν κατηγορίαν δὲ ταύτην ὑπάρχοντα δύο ἢ τρία ἄσχημα τάγματα ἀλλὰ πρὸ πάντων τὸ τῶν Ἰησουϊτῶν, ὅπερ κατὰ πολλοὺς προηγουμένους νόμους τῆς Γαλλίας θεωρεῖται κατηργημένον καὶ ἐπομένως δὲν ἀναγνωρίζεται ὡς ἡθικὸν σῶμα, κατ' ἐπιείκειαν μόνον ἀνεχομένης τῆς Κυβερνήσεως τὴν διακονὴν τῶν ὁπαδῶν αὐτοῦ ἐν Γαλλίᾳ. Ὁ Ναπολέων Γ' ὅτε ἦτο ἀκόμη πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, ἦτοι τῷ 1850, θέλων νὰ περιποιηθῇ τὸν κλῆρον ὅπως χρησιμεύσῃ οὗτος εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἀπολυταρχικῶν αὐτοῦ σχεδίων, κατώρθωσε νὰ ψηφισθῇ νόμος ὑπὸ τῆς Νομοθετικῆς Συνελεύσεως, φέρων τὸν τίτλον «νόμος Φαλλού» ἀπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς παιδείας ὅστις εἰσῆγαγεν αὐτόν, καὶ ἐπιτρέπων εἰς πάντας τοὺς θρησκευτικούς ὁμίλους ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ πάντα τὰ τάγματα τὴν συντήρησιν τῶν λεγομένων ἐλευθέρων ἦτοι ἰδιωτικῶν γυμνασιακῶν παιδευτηρίων, ὧν ἐπλήσθη ἔκτοτε ἡ Γαλλία καὶ τὰ ὅποια ἐπικίνδυνον ἐξήσκησαν ἀνταγωνισμὸν πρὸς τὴν με-

σαίαν ἐκπαίδευσιν τὴν ὑπὸ τοῦ Κράτους χορηγουμένην, διὰ προβιβασμῶν ἐπιεικῶν, διὰ πολλῶν ἐπαγωγῶν εὐκολιῶν προσελκυουσῶν μὲν τοὺς μαθητὰς δελεάζουσιν δὲ τοὺς γονεῖς αὐτῶν. Αἱ τελευταῖον δημοσιευθεῖσαι στατιστικαὶ ὑπὸ τῶν πολεμίων τῆς καθολικῆς ἀνατροφῆς καταδεικνύουσιν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκ τῶν ἰδιωτικῶν σχολῶν τῆς μεσαιᾶς παιδείσεως ἀποφοιτῶντων μαθητῶν ἤρξανεν ὁσημέρῃ εἰς βαθμὸν καταπληκτικόν· οἱ πλείστοι δὲ τούτων ἐξήρχοντο φέροντες αἰσθήματα σχεδὸν ἀντεθνικά καὶ ἀντιπατριωτικά, διότι οἱ διδάσκοντες αὐτοὺς προσεπάθουν νὰ ἐγκολάψωσιν εἰς τὰς κεφαλὰς αὐτῶν τὴν ιδέαν ὅτι εἶναι πρῶτον καθολικοὶ, ἐπομένως τέκνα τῆς Ῥωμάνικας ἐκκλησίας καὶ τοῦ Πάπα, εἴτα δὲ Γάλλοι καὶ ἄνθρωποι· ὅτι πᾶς πρὸς Γάλλος ἀπαλλάττεται τῆς ὑπακοῆς εἰς τοὺς νόμους ἐκείνους δι' ὧν ἤθελεν ἐλαττωθῆναι ἡ παντοδυναμία τοῦ ἐπὶ γῆς ἀντιπροσώπου τῆς θείας Τριάδος, ἥτοι τοῦ Ἁγίου Πατρὸς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ἀπεχθέστερα δὲ ἦσαν τὰ μέσα ἅπερ πρὸς δελεασμὸν τῶν κορασίων μετήρχοντο οἱ διευθύνοντες καὶ αἱ διευθύνουσαι τὰ τῆς γυναικείας μεσαιᾶς παιδείσεως μεταξὺ τῶν μέσων αὐτῶν τὴν κυριωτέραν θέσιν κατέχουσιν αἰσχυρὰ βιβλιαρικὰ ὧν παραγράφους τινὰς ἀναγνοὺς ἐν τῇ Βουλῇ ὁ ἀντιπρόσωπος καὶ καθηγητῆς Παῦλος Βέρτ ὅπως καταδείξῃ τὸν ἠθικὸν ἐκ τούτων κίνδυνον διηγείρε τὴν γενικὴν ἀγανάκτησιν πάντων ὅσων ἐννοοῦσι τὸν μέγαν σκοπὸν τῆς ἀγωγῆς τῆς νεολαίας ἄλλως ἢ ὡς διαστrophὴν τῆς ἀνθρωπίνης κεφαλῆς καὶ καρδίας. Τὴν κατὰστασιν ταύτην ἐπιθυμοῦσα ἂν ὄχι νὰ ἐκρίψῃ ἀλλὰ τοῦλάχιστον νὰ ἐλαττώσῃ ἡ παρούσα Κυβέρνησις παρενέβαλεν ἐν τῷ περὶ ἐλευθερίας τῆς ἀνωτέρας παιδείσεως νόμῳ τὸ ἵον ἐκεῖνο ἄρθρον ὅπερ τὴν μεσαιᾶν παίδευσιν ἀφορῶν ἀπαγορεύει εἰς τοὺς Ἰησουίτας τὴν διατήρησιν ἀνδρικῶν ἢ γυναικειῶν σχολείων τῆς παιδείσεως ταύτης. Καὶ ἡ μὲν Κυβέρνησις φρονεῖ ὅτι κέκτηται τὸ δικαίωμα τοῦτο ἡ Πολιτεία διότι οἱ πλείστοι τῶν πολιτῶν καταρτιζόμενοι μόνον διὰ τῆς γυμνασιακῆς ἀγωγῆς καὶ ἐπομένως μὴ καλλιεργήσαντες διὰ τῆς ἀνωτέρας ἐπιστήμης τὸ πνεῦμα αὐτῶν καθίστανται ἐπικίνδυνοι τῇ πατρίδι ἐὰν ἐξέρχωνται εἰς τὴν κοινωνίαν ὑπὸ τὸ κράτος

τῆς ἀντεθνικῆς διδασκαλίας τῶν Ἰησουϊτῶν, διότι τὸ Κράτος ὀφείλει νὰ διευθύνῃ καὶ ἐπιτηρῇ ἀμέσως τὴν ἐκπαίδευσιν ἐκείνην ὡς κοινόν κτῆμα ὅλων τῶν χρηστῶν πολιτῶν συνδέον αὐτοὺς διὰ τῶν αὐτῶν ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων, διότι, ἐπὶ τέλους, ἡ ἐξουσία ὡς ἀνώτατος φρουρὸς τῆς κοινωνικῆς ἠθικῆς καθῆκον ἔχει νὰ ἐξοντώσῃ τὰ καθιδρύματα ἐκείνα ἅτινα προσχηματιζόμενα τὴν μόρφωσιν τῆς νεολαίας καταντῶσι κυρίως ἐργαστήριον διαφθορᾶς σκοπὸν ἔχουσας τὴν δι' ἀσεβῶν μέσων κατακυριεύσιν τῶν ἀπαλῶν ψυχῶν καὶ ὑποδούλωσιν τῆς συνειδήσεως αὐτῶν εἰς τὴν θέλησιν τῆς Παπικῆς Αὐλῆς.

Ἄλλ' οἱ ἀντίθετοι κατεβόησαν λέγοντες ὅτι συκοφαντεῖται ἡ τῶν καθολικῶν καθιδρυμάτων ἐκπαίδευσις προισταμένη ὡς ἀντεθνικὴ καὶ ἀντικοινωνικὴ, ὅτι οἱ τὰ ἐκπαιδευτήρια συντηροῦντες Ἰησουῖται ποιοῦνται χρῆσιν τῶν δικαιοματίων αὐτῶν ὡς πολιτῶν καὶ ἐλευθέρων μελῶν τοῦ Κράτους καὶ οὐχὶ τῆς ιδιότητος αὐτῶν ὡς στρατιωτῶν ἢ ἀρχηγῶν τοῦ Ἰησουϊτικοῦ τάγματος, ὅτι εἰς τὴν προαγωγὴν τῶν κατ'αστημάτων ἐκείνων συνετέλεσαν αὐταὶ αἱ πολυάριθμοι οἰκογένειαι αἵτινες ἐλευθέρως ἐξέλεξαν ταῦτα πρὸς τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν ἀγωγὴν τῶν τέκνων αὐτῶν καὶ δὲν προὔτιμησάν αὐτὰ εἰμὴ διότι ἡ συνειδήσις αὐτῶν ὡς πιστῶν καθολικῶν ἀνεπαύετο ἐκ τῆς πεποιθήσεως ὅτι ἐν αὐτοῖς μόνοις θὰ ἀνταφώσιν οἱ υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν κατὰ τὰ ἀληθινὰ δόγματα τοῦ χριστιανισμοῦ.

Ἄν εἰς δύο μόνον στρατόπεδα διηροῦντο αἱ γνώμαι περὶ τοῦ νόμου τούτου, ἡ τύχη αὐτοῦ θὰ ἦτο ἀναμρισθήτης καὶ ἡ ἐπιψήφισις αὐτοῦ ὑπὸ τῶν δύο νομοθετικῶν σώματων τῆς Γαλλίας θὰ ἦτο βεβαιοτάτη· ἀλλὰ μέχρι τοῦδε τὸ Τον ἄρθρον ἐξῆλθε σῶον καὶ ἀβλαβὲς ὁμοῦ μετὰ τῶν λοιπῶν διατάξεων τοῦ νόμου μόνον ἐκ τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων καὶ διὰ μεγάλης μάλλιστα πλειονοψηφίας. Ἀμφίβολον ὅμως ἂν τὴν αὐτὴν νίκην θὰ ἐπιτύχῃ καὶ ἐν τῇ Γερουσίᾳ. Ἐν τῷ συντηρητικῷ τούτῳ σώματι οἱ ὀπισθοδρομικοί, ἤτοι Βοναπαρτισταί, νομιμόφρονες καὶ κληρικόφρονες εὐρίσκουσιν ὁμοδοξοὺς καὶ ἱκανοὺς τῶν δειλῶν ἐκείνων φιλελευθέρων οἵτινες προσῆλθον εἰς τὴν δημοκρατίαν μόνον διότι

εἶχον πεισθῇ ὅτι ἡ Δημοκρατικὴ Κυβέρνησις οὐδαμῶς θέλει προσ-
κρούσει εἰς τὰς περὶ θρησκείας καὶ κοινωνίας συντηρητικὰς αὐτῶν
ιδέας καὶ προλήψεις· τούτοις δὲ προστίθενται καὶ ἄλλοι εἰλικρι-
νεῖς καὶ ἀρχαῖοι δημοκράται προεσβύοντες δυστυχῶς τὴν ἀλλό-
κοτον ιδέαν ὅτι αἱ ἀπρηχαιωμένοι ἐξεῖς καὶ τὰ ἐπικίνδυνα τῶν
κληρικῶν διδάγματα καὶ ἡ ὀλεθρία αὐτῶν ἐπιρροὴ ἐπὶ τε τῆς
πολιτείας καὶ τῆς κοινωνίας δὲν θέλουσιν ἀνατραπῇ ἢ διὰ τοῦ
ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ, ἥτοι ὅταν οἱ φιλελεύθεροι πολῖται καὶ
δημοκράται ἀντιτάξωσι πολυάριθμα καὶ καλῶς διοργανωμένα
ιδιωτικὰ λαϊκὰ σχολεῖα κατὰ τῶν ιδιωτικῶν σχολείων τῶν
Ἰησουϊτῶν, ὅταν ἡ Κυβέρνησις βελτιώσῃ καὶ ἐπαυξήσῃ τὰ ἴδια
αὐτῆς γυμνασιακὰ σχολεῖα, ὅταν ὁ τύπος διαφωτίξῃ συνεχῶς
τὴν κοινὴν γνώμην περὶ τῶν ὀλεθρίων μεθόδων τῶν Ἰησουϊτῶν.
Διὰ τοῦ ἀποκλεισμοῦ ὃν καθιεροῖ τὸ Τον ἄθρον, λέγουσιν οἱ
τελευταῖοι, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ Πολιτεία ἀναγκαστὴν πλανάει ὡς
ὑπάρχον καὶ καθεστὼς ἐν Γαλλίᾳ τὸ Ἰησουϊτικὸν τάγμα, ἀφ'
ἐτέρου δὲ φαίνεται, ἐνῶ εἶναι δημοκρατικὴ, ὅτι μετέρχεται μέσα
περιορίζοντα τὴν ἐλευθερίαν τῶν πολιτῶν. Ἐκτὸς τούτου, προσ-
θέτουσιν, ὁ ἀποκλεισμός αὐτός εἶναι ὅλως ἀνωφελής, διότι αἱ
ὑπὸ τῶν Ἰησουϊτῶν ἐφαρμοζόμεναι ἀρχαὶ εἶναι σήμερον ἀρχαὶ
κοινὰς ἀπάντων τῶν κληρικῶν τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ὧν ἐν
τούτοις ἡ Κυβέρνησις δὲν καταργεῖ τὰ πολυάριθμα σχολεῖα.
Ἀρχηγὸς τῶν ἐν τῇ Γερουσίᾳ δημοκρατῶν τῶν πολεμούντων τὸ
ὕπουργικὸν νομοσχέδιον εἶναι δυστυχῶς ὁ Ἰούλιος Σίμων ὅστις
φρονεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν πρέπει νὰ παρεμβαίνει ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ
συγκρούσει οἰωνοῦντος συστημάτων καὶ οἰωνοῦντος ιδεῶν,
ἀλλὰ εἰς τὸν ὅποιον δεινοὶ δημοσιογράφοι διὰ τοῦ τύπου καὶ
μέλητι τινα τοῦ ὑπουργείου ἐν τῇ ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπῇ τῆς Γερου-
σίας συζητοῦντα τὸν νόμον ἀντέταξαν οὐχὶ ἀνεπιτυχῶς ὅτι τὴν
ἰσχύν αὐτῶν οἱ Ἰησουῖται προσεκλήσαντο ὅποτε ἐπὶ αἰῶνας ὅλους
καὶ ἰδίως κατὰ τὴν τελευταίαν τριακονταετίαν ὑπεστηρίζοντο
δι' ὅλων τῶν παντοδυνάμων μέσων τῆς ἐξουσίας καὶ δι' ὅλων
ἐκείνων τῶν συνωμοτικῶν μεθόδων καὶ τῶν συνεταϊριστικῶν
ἐνεργειῶν ὧν τὰ ἀποτελέσματα δὲν δύναται διὰ μιᾶς νὰ ματαιώ-

ση κοινωνία προχθές μολις ἀπελευθερωθεῖσα, κοινωνία τῆς ὁποίας τὰ μέλη ἀσχολούμενα περὶ πολλὰς ἐργασίας καὶ ἀφωσιωμένα εἰς τὴν αὐξήσιν τοῦ τε ἰδιωτικοῦ καὶ δημοσίου πλούτου καὶ εἰς τὴν ἀνόρθωσιν πολλῶν δεινῶν καὶ μεγάλων ἐλλείψεων τοῦ παρελθόντος δὲν ἔχουσιν ὅλον ἐκείνον τὸν καιρὸν ὃν διαθέτει μία τάξις ἄγαμος, μία τάξις ἕνα ἐπιδιώκουσα σκοπὸν, τὴν διὰ παντὸς θεμιτοῦ καὶ ἀθεμιτοῦ μέσου αἰγμυχλοσίαν τῶν ἀθῶν ψυχῶν. Ὁ κ. Βῆδδιγκτων ὡμολόγησεν ἐν τῇ ἐπιτροπῇ ὅτι ἡ πρόθεσις τοῦ νόμου εἶναι καθαρῶς κοινωνικὴ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν φαντάζεται καὶ νὰ κλείσῃ τὰ λοιπὰ πολυχρήματα καθολικὰ σχολείων ἢ διδασκαλίᾳ καθησυχᾷ τὰς συνειδήσεις τῶν καθολικῶν, ὅτι ἐὰν καὶ ἐν αὐτοῖς διδάσκωνται ἀρχαὶ ὀλέθριαι, ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀγνοεῖ μὲν τοῦτο δὲν ἐννοεῖ ὅμως νὰ καταδικάσῃ κατ' ἀρχὴν τὰ διδάγματα τῆς καθολικῆς θρησκείας καὶ ὑποτίθῃσιν ὅτι κατ' ἐξαιρέσιν τὰ ἄλλα καθολικὰ σχολεία ἐφαρμόζουσι συστήματα Ἰησουϊτικά, θέλουσα εἰς τὴν τῶν Ἰησουϊτῶν διδασκαλίαν μόνον νὰ ἀποδώσῃ τοὺς ὀλεθρίους κατὰ τῆς πολιτείας καὶ τῆς κοινωνίας σκοποὺς, καὶ αὐτὴν οὕτως εἰπεῖν νὰ ἀποκηρύξῃ ἐπισήμως.

Καὶ οἱ ἐν τῇ Βουλῇ ρίζοσπάσται δημοκράται κατηγόρησαν τὸ ὑπουργεῖον ἐπὶ ἀσυνεπείᾳ, λέγοντες ὅτι ἔπρεπε νὰ κλεισθῶσιν ὅλα τὰ καθολικὰ σχολεία, ἀλλὰ ἐπὶ τέλους ἐφήρισαν τὸν νόμον ὅπως ὑπεβλήθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, τοῦτέστιν ὁμοῦ μετὰ τοῦ 7ου ἄρθρου ἀρκεσθέντες εἰς τὸν ἀποκλεισμὸν μόνον τῶν Ἰησουϊτῶν ἀπὸ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀποδεχθέντες τὴν δῆλωσιν τοῦ ὑπουργείου εἰπόντος ὅτι τῶν Ἰησουϊτῶν κυρίως ἰδιοκτησίᾳ εἶναι αἱ ἀντιπολιτικαὶ καὶ ἀντικοινωνικαὶ ἀρχαὶ καὶ ὑποφάνησαν ὅτι ἂν δὲν συνετισθῶσι καὶ οἱ ἄλλοι κληρικοὶ ἐκπαιδευτικὰ δύναται νὰ ἐπεκτείνῃ βραδύτερον καὶ εἰς τούτους τὸν ἀποκλεισμὸν.

Τὸ Γαλλικὸν ὑπουργεῖον παρουσιασθὲν σύσσωμον εἰς τὰς δύο Βουλὰς ὡς ὁμοφωνοῦν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ἀπέδειξεν ἀληθῶς μέγα θάρρος, διότι ἐγίνωσκε κατὰ πόσων καὶ τίνων πολεμίων εἶχε νὰ ἀντιπαλαίσῃ· θέλει δὲ πιθανῶς ζητήσῃ τὴν ψῆφον τῆς Γερουσίας περὶ τοῦ νόμου ὡς ψῆφον ἐμπιστοσύνης πρὸς αὐτό· ἀλλὰ πολλοὶ εἰλικρινεῖς φίλοι τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως φρονού-

σιν ὅτι ὤφειλε προηγουμένως νὰ ἀποπειραθῇ καὶ ἐφαρμοσθῇ πάντα τὰ λοιπὰ ἡθικὰ μέσα πρὶν ἢ προβῇ εἰς ῥητὸν ἀποκλεισμόν τῶν Ἰησουϊτῶν, ὅτι ἔπρεπε προηγουμένως νὰ ἰσχυροποιηθῇ ἐν τῇ συνειδήσει ὅλων τῶν συντηρητικῶν καὶ διὰ τῆς ἐκμηδενίσεως ὅλων τῶν ἀντιθέτων πολιτικῶν κομμάτων, πρὶν ἢ προκαλέσῃ συζητήσεις ἅς ἐκμεταλλεύονται οἱ Βοναπαρτισταὶ διὰ νὰ ἐκφοβίσωσι τοὺς εἰσέτι ἀμφιβόλους καὶ κλονουμένους, πρὶν ἢ ἐφελύσῃ καθ' ἑαυτῆς τὴν μῆνιν τῶν λειτουργῶν κληρικῶν οἵτινες ἀφορμὴν ἐπόθουν ἵνα ἀποπλανήσωσι τοὺς ἀπλουστέρους καὶ ἐρεθίσωσιν αὐτοὺς κατὰ τῆς παρούσης τάξεως τῶν πραγμάτων. Ὅπως δὲ ποτε τὸ ἐνεστὼς ὑπουργεῖον τῆς Γαλλίας εἰσάγων τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος νόμον ἀπέβλεψε μᾶλλον εἰς τὸ μέγα συμφέρον τῆς κοινωνίας ἢ εἰς τὸ ἀτομικὸν τῆς συντηρήσεως αὐτοῦ συμφέρον· ἐσκοπεῖ μᾶλλον νὰ ἐξαγγεῖλῃ εἰς τὸ δημόσιον τῆς Γαλλίας οἷον κίνδυνον διατρέχει τὸ μέλλον αὐτῆς ἐκ τῆς ἐπικρατήσεως τῶν Ἰησουϊτικῶν ἰδεῶν, ἢ νὰ μετέλθῃ ἐκδίκησιν τινα κατὰ μιᾶς τάξεως ἀντιφρονούσης.

Σπουδαιότατον ὄργανον τοῦ Παρισινοῦ τύπου ἡ «Ἐφημερίς τῶν Συζητήσεων» ἀπειλεῖ τοὺς πολεμίους τοῦ νόμου λέγουσα ὅτι, ἂν δὲν ψηφισθῇ τὸ Τον ἄρθρον ὑπὸ τῆς Γερουσίας, ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ Βουλὴ θὰ ζητήσωσι τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀρχαιοτέρων νόμων οἵτινες ἐξορίζουσι τοὺς Ἰησουϊτας ἐκ τῆς Γαλλίας· ἀλλ' ἡμεῖς πιστεύομεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις χωρὶς νὰ θέσῃ ζήτημα ἐμπιστοσύνης ἐν τῇ Γερουσίᾳ, θὰ ἐπαναφέρῃ τὸν νόμον, ἂν τροποποιηθῇ ὑπ' αὐτῆς τὸ Τον ἄρθρον, εἰς τὴν Βουλὴν τῶν ἀντιπροσώπων κατὰ τὰ εἰωθότα καὶ ἐκεῖ θὰ ὑποστηρίξῃ ἐκ νέου τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ καὶ θὰ ἐπιτύχῃ πάλιν αὐτήν· ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἡ Γερουσία δὲν θέλει, φρονοῦμεν, ἐπιμένει εἰς τὴν ἀπάλειψιν ἢ τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου, διότι ἡ δημοκρατικὴ πλειονοψηφία τῆς Γερουσίας ἤθελεν ἐννοήσῃ ὁποίας συνεπειὰς φοβεράς διὰ τὸ νέον τολύτευμα ἤθελεν ἔχει τοιαύτη διαρκὴς σύγκρουσις τῶν δύο ἀνωτάτων νομοθετικῶν Σωκράτων. Ὁ ἐπαναστατικὸς πάταγος δι' οὗ θορυβοῦσι πάντα τὰ ὑπισθοδρομικὰ ἐν Γαλλίᾳ στοιχεῖα ἐν τῷ κατὰ τοῦ νόμου τούτου πολέμῳ προσημιάινει ὁπόσον χρήσιμος

ἀποδίδεται αὐτοῖς ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς τοιαύτης συγχρούσεως.

Δὲν εἶναι τοῦ παρόντος χώρου καὶ χρόνου νὰ μελετήσωμεν ἐνταῦθα ἐν ἐκτάσει τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς αἱ ἀληθῶς φιλόανθρωποι καὶ φιλόλογοι κυβερνήσεις πρέπει νὰ ἐπεμβαίνωσιν εἰς τὴν διακκονόνσιν ζητημάτων τινῶν καὶ τὴν ἀνόρθωσιν τῶν ἀπρηχαιωμένων προλήψεων καὶ ἑξέων. Ἐν γένει μόνον δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν ὅτι ἀτυχέστατον εἶναι τὸ σύστημα ἐκεῖνο ὅπερ τὴν ὀλιγωρίαν τῶν νομοθετικῶν ἐξουσιῶν καὶ τὴν ἀδιαφορίαν τῶν Κυβερνήσεων καλύπτει καὶ δικαιολογοῦν προβάλλει ὥς τὸ συντελεστικώτερον τῶν ἐπανορθωτικῶν μέσων τὸν ἐλεύθερον ἀνταγωνισμόν, ἐν ᾧ δὴθεν πάντοτε αἱ κακαὶ ἰδέαι καὶ τὰ κακὰ αἰσθήματα ἡττῶνται. Τὴν ἀλήθειαν, τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν τιμωρίαν ὀφείλει πᾶσα κοινωνία καὶ πᾶσα Πολιτεία ἐκθύμως πάντοτε νὰ στηρίζῃ, διότι αὗται ἐν γένει μὲν ἀδυνατοῦσι νὰ μετέρχωνται τὰς μεθόδους δι' ὧν ἐργάζεται τὸ ψεῦδος, ἡ κακία καὶ ἡ ἀτιμία, ἰδίᾳ δὲ ἀποβαίνουσιν ἀνίσχυροι ὅταν ἔχωσι νὰ παλκίσωσι κατὰ τῶν τελευταίων τούτων ἰδιοτήτων, περιβεβλημένων τὸν ἱερόν τῆς θρησκείας μανθῶν, λαλουςῶν δὴθεν ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν δογμάτων ἢ μαχομένων δὴθεν ὑπὲρ τῶν πραγμάτων τοῦ οὐρανοῦ, καθ' ἣν σιγμὴν ὑπὲρ τῶν προσγειωτέρων ἀγωνίζονται.

Ο. Ι.

Ἡ μεγίστη ἑκτασις τῶν σιδηροδρόμων ὑπάρχει ἐν τῇ Ἀμερικανικῇ συμπολιτείᾳ, ἥς αἱ σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ κατέχουσιν ἑκτασιν 120,000 τετραγ. χιλιαμέτρων· αἱ τῆς Γερμανίας κατέχουσιν ἑκτασιν 28,000 τετραγ. χιλιαμέτρων· αἱ τῆς Μεγάλης Βρετανίας 27,000, αἱ τῆς Γαλλίας 21,751, αἱ τῆς Αὐστρίας 16,238, αἱ τῆς Ρωσσίας 15,900, αἱ τῆς Ἰταλίας 7,700, αἱ τῆς Ἰσπανίας 5,900, καὶ αἱ τοῦ Βελγίου 3,500.

Η ΔΙΩΡΥΞ ΤΟΥ ΠΑΝΑΜΑ.

‘Ο ΙΘ’ αἰὼν, ὁ τοσοῦτον περιλάλητος, εἶνε ἀναντιρρήτως ὁ αἰὼν τῶν γιγαντωδῶν ἐπιχειρήσεων. Μόλις καταστάσης τῆς Ἀφρικῆς νήσου, νέαν διέξοδον εὔρε τοῦ Κολόμβου ἡ ἰδέα, — ἤτοι ἡ διὰ θαλάσσης πορεία εἰς Ἰνδίας ἄνευ περικάμψεως τοῦ Εὐέλπιδος ἀκρωτηρίου, — καὶ ἰδοὺ ἡ γῆ, ἣν ἡ ἀκατάβλητος αὐτοῦ ἐνεργητικότης ἐδωρήσατο εἰς τὸν παλαιὸν κόσμον τέμενται εἰς δύο καὶ νέα διανοίγεται τῷ πολιτισμῷ θαλασσία ὁδός· μετὰ ὅκτῳ ἐτῶν παρέλευσιν σὺν Θεῷ θέλομεν περικυρτῆσαι τὴν γῆν διὰ θαλάσσης ἐν παραλλήλῳ πρὸς τὸν Ἰσημερινὸν ἄνευ ἀλλαγῆς κλιματολογικῆς σπουδαίας· θέλει ἀνοιχθῇ πύλη συγκοινωνίας ἄμεσος τῶν δύο μεγάλων ὠκεανῶν διὰ μέσου τῆς ὠρειοτέρας χώρας τῆς οἰκουμένης. Καὶ τὸ κατόρθωμα τοῦτο θὰ ὀφείληται εἰς τὴν εὐγενῆ ἐκείνην χώραν, ἥτις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν τοσοῦτον σκληρῶς ἐδοκιμάσθη ὑπὸ τῆς τύχης· θὰ ὀφείληται εἰς τὸ τέκνον τῆς ἐκείνου, ὅπερ ἠθέλησε νὰ ἐπιδαψιλεύσῃ καὶ δευτέραν εὐεργεσίαν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ νέον κλέος νὰ προσάψῃ εἰς τὴν πατρίδα του· θὰ ὀφείληται εἰς τὸν κόμητα Φερδινάνδον δὲ Λεσσέψ.

Τῇ 20ῇ παρελθόντος Μαΐου, ἐν τῷ κατὰστήματι τῆς ἐμπορικῆς γεωγραφικῆς ἐταιρίας τῶν Παρισίων συνωθεῖτο ἄπειρον πλῆθος, ἀποτελούμενον ὑπ’ ὅλων τῶν σοφωτέρων γεωγράφων καὶ μηχανικῶν τῆς οἰκουμένης, οἵτινες συνήρχοντο ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κόμητος δὲ Λεσσέψ καὶ ἐπὶ τιμῇ τοῦ Ναυάρχου δὲ λὰ Ρονσιέρ λὲ Νουρὺ πρὸς ἐκλογὴν σχεδίου διορύξεως τοῦ ἰσθμοῦ, ὅστις ἐνόμει τὰς δύο Ἀμερικῆς. Στρέφων τις τὸ βλέμμα ἐν τῇ εὐρείᾳ ἐκείνῃ αἰθούσῃ, ἐπὶ τοῦ σειποῦ ἀκροατηρίου, ἔβλεπε τὰς σοφὰς κεφαλὰς τῶν ἐπιστημόνων, οἵτινες ἀντεπροσώπευον ὅλα σχεδὸν τὰ κράτη, τῆς Ἀμερικῆς καὶ Εὐρώπης (πλὴν τῆς Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας), προσέτι δὲ καὶ τὴν σοφὴν καίτοι μογγολικὴν ὄφρυν τοῦ Αἰσουχάγκ, ἀντιπροσώπου τῆς ἐπιστήμης ἀπὸ τοῦ οὐρανίου κράτους. Περὶ πλέον τὸ ἐκλεκτότερον ἀκροατήριον συνωστιζέτο

ἐκτὸς τῶν κιγκλίδων, τῶν χωρίζουσῶν τὰ μέλη τῆς ἑταιρίας, μεταξὺ τοῦ ὁποίου διεκρίνοντο πολλοὶ ἀμέσως ἐνδιαφερόμενοι εἰς τὸ ζήτημα, ὡς οἱ κύριοι Βάις, Ψεκλοῦς, Ποσσέ, Σωτερῶ, Μπλανσέ, ἐσχάτως ἐπιστρέψαντες ἐκ Νικαραγουῆς καὶ πολλαὶ κυραὶ, ὧν πρώτη ἡ σύζυγος τοῦ μεγαλοβουργοῦ ἀνδρὸς, ὅστις προήδρευεν. Αἱ ἐργασίαι τοῦ συνεδρίου διενεμήθησαν εἰς πέντε ἐπιτροπὰς, ὧν ἡ ἰδιαιτέρα ἀνασχολήσις διακρίνεται ἐκ τοῦ ὀνόματος ἐκάστης.

1) Ἐπιτροπὴ στατιστικὴ 2) οἰκονομικὴ καὶ ἐμπορικὴ 3) ναυτιλιακὴ 4) τεχνικὴ καὶ 5) ὁδῶν καὶ πόρων. Κυρίως ἡ συζήτησις ἔμελλε νὰ περιστραφῇ μεταξὺ ἐκλογῆς διώρυγος μετὰ κλειθρῶν (à écluses) ἢ ἰσοϋσοῦς τῇ θαλάσῃ (à niveau). Ἡ πρώτη τῶν ἐπιτροπῶν διὰ τοῦ γραμματέως αὐτῆς ἐξέφρασε γνώμην ὑπὲρ τοῦ δευτέρου τῶν σχεδίων, οὗ ὑπέρμαχος εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐκηρύσσεται ὁ κύριος δὲ Λεσσέψ. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τοῦτο κυρίως ἀνῆκε τῇ τεχνικῇ ἐπιτροπῇ εἰς ἣν καὶ ὑπεβλήθησαν τὰ διάφορα προταθέντα σχέδια, κυριώτερα τῶν ὁποίων ἦσαν τὰ ἐξῆς.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΜΕΤΑ ΚΛΕΙΘΡΩΝ· κεχωρημένον ἀπὸ τοῦ Τεχουαντεπέκ· μῆκος τῆς διώρυγος, 240 χιλιόμετρα, συμπεριλαμβανομένων καὶ 40 δανειζομένων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Γοατσκακόλκου. Ὑψος 237 μέτρα· διάρκεια τῆς διόδου 12 ἡμέραι. Ἐξορύγματα 44 ἑκατομμ. κυβικῶν μέτρων, σχεδὸν ὅλα εἰς χῶματα. Ἀλλὰ τῶν κλειθρῶν μόνον, τῶν ἀριθμὸν 120! ἀπαιτούντων τὴν δαπάνην 840 ἑκατομμ. παρητήθησαν τοῦ σχεδίου ὡς λίαν δαπανηροῦ.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΜΕΤΑ ΚΛΕΙΘΡΩΝ ΔΙΑ ΝΙΚΑΡΑΓΟΥΗΣ· μῆκος τῆς διώρυγος 292 χιλιόμετρα μετὰ τῶν 88 χιλιμέτρων ἐν τῇ λίμνῃ· ὕψος 33 μέτρα· διάρκεια τῆς διόδου 4 1/2 ἡμέραι. Ἡ δαπάνη ἤθελεν ἀνέλθαι εἰς 770 ἑκατομμ. μετὰ ἐργασίας 2 1/2 ἐτῶν. Αἱ δὲ τῆς συντηρήσεως δαπάναι θὰ ἀπῆτουν τὸ ποσὸν 6,000,000 φράγκων.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΙΣΟΥΨΕΣ ΤΟΥ ΠΑΝΑΜΑ, ὑπὸ τῶν κυρίων Βάις καὶ Ψεκλοῦς, μῆκος τῆς διώρυγος, 73 χιλιόμετρα· διάρκεια διόδου 1 1/2 ἡμέρα· δαπάναι συντηρήσεως 3 ἑκατομμ.

Ἀλλὰ τὸ τελευταῖον σχέδιον ἦτο τὸ προτιμότερον ὡς οὐδὲν

κώλυμα ἢ βραδύτητα παρέχον εἰς τοὺς ναυτιλλομένους, ὅπερ κυρίως ἐπύθει καὶ ὁ κ. δὲ Λεσσέψ κηρύττων ὅτι τὸ ἀπλούστερον καὶ τὸ ἰσχυρὸς σχέδιον θέλει εἶσθαι τὸ ἐκλεκτότερον καὶ τὸ ὁποῖον ἀπεφασίσθη ἐν τῇ τελευταίᾳ συνεδριάσει τῶν ἐπιστημόνων, γενομένη τῇ 25ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός, ὅτε 74 ψῆφοι εὐρέθησαν ὑπὲρ τοῦ σχεδίου τῶν κυρίων Βάις καὶ Ρεκλούς, 8 κατὰ, καὶ 16 ἀποχαί, προσελθούσαι κυρίως ἐκ τῆς λεπτότητος τῆς θέσεως πολλῶν ψηφοφορούντων. Ἡ ψηφισθεῖσα πρότασις διευτυπώθη ὡς ἐξῆς κατὰ τὸ συμπέρασμα τῆς ἀξιολόγου ἐκθέσεως, ἣν καθυπέβαλεν ὁ κ. Βουαζέν—Βεῦ, μετὰ τὴν περιληπτικὴν ἐξιστόρησιν τῶν ἐργασιῶν ὅλων τῶν μερισμάτων τοῦ συνεδρίου, ἣν ἐποιήσατο ὁ γενικὸς αὐτοῦ γραμματεὺς κύριος Ερρίκος Βιόνης.

« Τὸ συνέδριον παραδέχεται ὅτι ἡ κατὰσκευὴ διώρυγος διωκεανείου ἰσχυροῦς, τοσούτον ποτητῆς εἰς τὰ ἐμπύριον καὶ τὴν ναυτιλίαν, εἶνε δυνατὴ, καὶ ὅτι τοιαύτη θαλασσία διώρυξ, ὅπως ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀπαραιτήτους εὐκολίας τῆς εὐχεροῦς προσπελάσεως καὶ χρησιμοποίησεως, ἃς ὀφείλει νὰ παρέχῃ προπόντων δίοδος τοιοῦτου εἶδους, δεόν νὰ διευθύνηται ἀπὸ τοῦ κόλπου Λιμὸν εἰς τὸν ὄρμον τοῦ Παναμᾶ. »

Ἐκ τῶν ἐπιψηφισάντων καὶ αἰτιολογησάντων τὴν ψῆφόν των διεκρίνετο καὶ ἡ αἰτιολογία τοῦ Ἰωάννου Στάουξ, κηρύξαντος ἀγγλιστί ὅτι ἐπιψηφίζει διότι βλέπει ἐν τῇ παραδοχῇ τοῦ σχεδίου τούτου τὴν φύλαξιν τῶν ἀγγλικῶν συμφερόντων. Ἡ ψῆφος τοῦ κ. δὲ Λεσσέψ ἐγένετο δεκτὴ διὰ βροντῆς ἐπιδοκιμασιῶν καὶ ἐνθουσιωδествάτων ζήτησιν.

Πολλοὶ τῶν ψηφισάντων ἐκήρυξαν ἐπ' ὀνόματι τῆς πατρίδος των ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ συνεδρίου θέλει τύχει τῶν ζωηροτάτων συμπαθειῶν τῆς Ἀγγλίας, Ρωσσίας, Αὐστρίας, Ἰταλίας καὶ Πορτογαλλίας. Ὁ δὲ ἀντιπρόσωπος τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν κύριος Σέλφριδζ, καίτοι σπουδαίων σχεδίων κάτοχος, ἀποστελλομένων παρὰ τῆς κυβερνήσεως του, ἐκήρυξεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τοῦ συνεδρίου ὅτι.

« Ὁ λαὸς τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν, οὐδεμίαν ἔχει ὀριστικὴν γνώμην, οὐδεμίαν προτίμησιν διὰ τὴν ληπτέαν ὁδόν. Εἶνε ὅλως

πεπεισμένος περί τῆς καταλληλότητος τοῦ παρόντος συνεδρίου καὶ θέλει προθύμως παραδεχθῇ τὴν δοθησομένην λύσιν οἷα δῆποτε καὶν ᾗ.»

Ὁ κύριος δὲ Λεσσέψ, ὅστις προήδρευσε καὶ αὖθις τῆς τελευταίας ταύτης συνεδριάσεως, πολλάκις κατέδειξε τὴν ἀβροφροσύνην του πρὸς ὅλους καὶ μάλιστα πρὸς τὰς κυρίας, εἰς ἃς ἀπέτεινε τὴν τελευταίαν αὐτοῦ προσφώνησιν.

Ὁ ναύαρχος βαρῶνος δὲ λὰ 'Ρονσιέρ λὲ Νουρύ ἐξεφώνησε τὴν προσλαλιὰν τῆς διαλύσεως καὶ οὕτως ἐληξέ το συνέδριον τοῦτο, μεθ' ὃ ἐὰν μὴ ἐπέβη τὸ ποθητὸν ἀποτέλεσμα δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι οὐδέποτε θέλει κοπεῖ ὁ ἰσθμὸς οὗτος.

Διάφορα ἐπεισόδια περιεστοίχισαν τὸ συνέδριον τοῦτο καὶ ἄπειρα εἶνε τὰ ἀνέκδοτα περὶ τῶν μελῶν αὐτοῦ.

Αὐτὸς ὁ κύριος Γαμβέττα προσῆλθε νὰ καθυποβάλῃ τὴν ἔκφρασιν τῆς ὑπολήψεώς του εἰς τὸν « μέγαν ἐκείνον Γάλλον », Φερδινάνδον δὲ Λεσσέψ, ὅστις εἶνε τοσοῦτον ἀφωσιωμένος εἰς τὰ ἐκπολιτιστικὰ ἔργα καὶ τοσαύτης δόξης πάροχος τῇ πατρίδι του.

Πρόποσις τις τοῦ κυρίου Λεσσέψ ἐδημασιεύθη εἰς ὅλας τὰς ἐφημερίδας. « Ἀπεκλήθην τρελλὸς ὅτε ἠθέλησα νὰ διορύξω τὸν ἰσθμὸν τοῦ Σουέζ, ἀλλ' εἰμὶ ἀκόμη τρελλός, εἶπε, διότι ποθῶ σήμερον νὰ διορύξω τὸν Παναμᾶν. »

Ὁ κύριος Μπλανσὲ ἀπὸ τῆς νεότητος αὐτοῦ ἐκυριεύθη ὑπὸ τοῦ πάθους τοῦ νὰ ἴδῃ κακομμένον τὸν ἰσθμὸν μόνον δὲ πρὸς καιρὸν αἱ ἐνασχολήσεις του τὸν ἐκώλυσαν τῆς σπουδῆς τοῦ ζητήματος, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ ἐνδοξος πρόεδρος τοῦ συνεδρίου ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν τῆς οἰκουμένης ἐπὶ τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ, καὶ αὖθις ἀνέλαβε τὰς ἀγαπητάς αὐτοῦ σπουδὰς πειρώμενος ν' ἀναπληρώσῃ τὰς ἐλλείψεις τῆς ἐκπαιδεύσεώς του. Ἐσπούδασεν ἱερογραφίαν, ἀνεζήτησεν ἔγγραφα καὶ μελέτας ἐπὶ τοῦ ζητήματος, καὶ τέλος ἐγκατέλειπε τὸ ἐπάγγελμα του ὅπως ἐπιδοθῇ ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν λύσιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ προβλήματος.

Ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ σχέδιόν του δὲν ἐβασίζετο ἐπὶ τοιούτων διδομένων, οἷα θὰ παρῆχον τῇ τεχνικῇ ἐπιτροπῇ τὰ μέσα, δι'

ὧν νὰ σχηματίσῃ ἀσφαλῆ γνώμην, ὅθεν καὶ ἐδικάσθησαν νὰ παραβλέψωσι τὰς ἐργασίας αὐτοῦ.

Ἀναντιρρήτως ὅμως ἤρως τοῦ συνεδρίου ὑπῆρξεν ὁ κύριος δὲ Λεσσέψ, ὁ ἀκαταμάχητος ἐκείνος τῆς ἐπιστήμης σκαπανεύς, ὅστις κατεπολέμησε τὰς ἀμύτους τῆς Λιβύης μετατρέψας ἰσθμὸν εἰς πορθμὸν καὶ προικοδοτήσας τὴν ἔσω τῶν Ἑλλήνων θάλασσαν διὰ νέας πύλης πλὴν τῆς τῶν Ἡρακλείων στηλῶν. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ θέλει ἐμπνεύσει πολλοὺς ποιητὰς ὅταν ἤρωες τῶν ἐποποιῶν δὲν θέλουσι πλέον εἰσθαι οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἀρεως, ἀλλ' οἱ ἐπόμενοι τῷ Ἀπόλλωνι, Ἡραίστῳ καὶ Ἑρμῇ· εἴθε τότε καὶ ἡ Ἑλλὰς νὰ γεννήσῃ Ἀχιλλεῖς καὶ Θησεῖς τῆς ἐπιστήμης, οἵτινες ν' ἀποκτήσωσι καὶ ἄλλον Ὅμηρον, ὅστις τὰ θεῖα αὐτῶν ἔργα κινᾷ τοῖς βροτοῖς νὰ καταστήσῃ!

I. O. Z.

Ἡ ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ

ἡ

ΡΑΔΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΡΩΣ.

(Συνέχεια τοῦ προηγουμένου φυλλαδίου σελ. 284.)

« Ἀδύνατον ν' ἀμφιβάλλῃ τις πλέον, » εἶπεν ὁ δὲ Κλαίρα· εἰς τὴν κόμισσάν, αἶμα εὔρεθῆσαν εἰς τὴν ἄλλην ὁδόν, « οὗτοι εἶνε οἱ ζητούμενοι, καὶ ὁ νέος εἶνε ὁ «Δίσκ»· ἀλλ' οὐδέποτε ἤσχυνθην τοσοῦτον διὰ τὸ ἔργον μου, οὐδὲ ἡσθάνθην ἐμυτὸν τοσοῦτον τεταπεινωμένον ἐν τῇ ψυχῇ μου, ὅσον ὅτε εἶδον τὴν ἐρασμίαν ἐκείνην νέαν ἀσπαζομένην τὰς τρίχας τῆς Μαρίας Ἀντουανέτας! Τὰ νεύρα μου ἔτρεμον, καὶ τὸ αἷμα μου ἐπαλινδρόμησεν εἰς τὰς φλέβας μου ὅτε ἐγὼ ἤγγισα ἐκείνον τὸν βόστρυχον».

Ἡ αὐτὴ σκέψις κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν διῆλθε τὰς φρένας

τῆς κομίσσης δὲ Καλμέ· ἀλλὰ δὲν τὸ ὠμολόγησε πρὸς τὸν σύντροφόν της. Τούναντιόν ἔσπευσε νὰ εἴπῃ, «Μπᾶ! εἴμεθα ὠρμισμένοι εἰς τὸν Φουκέ!»

«Ἦδυνάμην ν' ἀγαπήσω ἐκείνην τὴν κόρην».

«Νὰ τὴν ἀγαπήσῃς; Καὶ ποῖαν συγγένειαν ἔχει χρεωκόπος καὶ κατ᾽άσκοπος πρὸς τὸν ἔρωτα; Πόσον ἀνυπομόνως περιμένω νὰ ἴδω τὸν ἀδελφόν της!»

* * * * *

Ὅτε ἡ κόμισσα καὶ ὁ κ. δὲ Κλαϊράν ἐπανῆλθον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον των, τοῖς ἀνηγγέλθη ὅτι ὁ κόμης τοῦ Ζάιν καὶ ἡ σύζυγός του (οἱ γονεῖς τοῦ Λόρδου Βρέντων) εὕρισκοντο εἰς τὰ δωμάτια των περιμένοντες αὐτούς. Αὐτοὶ ἀπῆλθον ἐν τάχει καὶ εὗρον τὴν Λαίδου Ζάιν κλαίονσαν καὶ τὸν κόμητα περιφερόμενον ἐν καταστάσει, ἣτις ἐπλησιάζει πρὸς ἀπόγνωσιν. Ὁ Λόρδος Βρέντων, ὡς ἔλεγον, κατέστη φρενοβλαβῆς, οἱ δὲ ἱατροὶ, μετὰ συμβούλιον, ἔφθασαν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι μόνῃ ἐλπίς πρὸς θεραπείαν του ἦτο ἡ ἀπόλαυσις τοῦ ἀντικειμένου τοῦ φλογεροῦ πάθους του. Ἡ Λαίδου Ζάιν ὅθεν ἐκέτευσε τὴν κόμισσαν ν' ἀκούσῃ τὴν παράκλησιν τοῦ υἱοῦ της, τοῦ ὁποίου τὰ ἄπειρα προτερήματα ἀπῆρθμηνεν ἐνῷ ὁ Λόρδος Ζάιν λαβὼν κατὰ μέρος τὸν κ. δὲ Κλαϊράν τὸν καθικέτευεν ὅπως καταβάλλῃ πᾶσαν προσπάθειαν ἵνα πεισθῇ ἡ κόμισσα νὰ γίνῃ λαίδου Βρέντων.

Ἡ κόμισσα οὐκ ὀλίγον συνεκινήθη ἀκούσασα τὰς λεπτομερείας τῆς φρενοβλαβείας τοῦ Λόρδου Βρέντων· ἀλλὰ διεβεβαίωσε τὸν Λόρδον Ζάιν μετὰ τῆς φυσικῆς εἰλικρινείας καὶ σταθερότητός της ὅτι δὲν ἠδύνατο ἐν οἷα δῆποτε περιπτώσει νὰ καταστῇ ἡ σύζυγος τῆς Α. Ε.—διότι δὲν ἠσθάνετο ἀγάπην πρὸς αὐτόν.—ὁ δὲ δὲ—Κλαϊράν μετὰ τῆς αὐτῆς εἰλικρινείας καὶ σταθερότητος διεβεβαίωσε τὸν Λόρδον Ζάιν, ὅστις καὶ αὐτὸς ἦτο ἀνθρώπος τοῦ κόσμου, ὅτι οὐδόλως ἠδύνατο ν' ἀναμιχθῇ, διότι εἰς ὑποθέσεις καρδίας, ἡ ἀνάμιξις τρίτων προσώπων συνήθως εἶνε ὡς ἡ παρουσία δικηγόρων νομομαθῶν εἰς στρατοδικεῖα, ἐπιβλαβῆς εἰς τὰ ὑποστηριζόμενα συμφέροντα.

«Τότε ἡ κόμισσα», ἠρώτησεν ἡ Λαίδου Ζάιν, «θὰ εὐηρεστεῖτο

νὰ ἴδῃ τὸν λόρδον Βρέντων; Θὰ τὸν κατεπράξῃε τοῦλάχιστον καὶ θὰ τῷ παρείχε προσωρινὴν ἀνάπαυλαν; Θὰ ἀπήρχετο διὰ τοῦτο εἰς τὴν ἐξοχὴν ἐπὶ ὀλίγας μόνον ὥρας»;

Ἡ κόμισσα συγκατετέθη· αἱ προπαρascευαὶ ἐγένοντο καὶ ἡ κόμισσα τοῦ Ζκίν μετὰ τῆς κομίσσης δέ—Καλμὲ μετ'ὀλίγον ἀπήρχοντο εἰς τὸ μέγαρον τριακονταδύω μίλια μακρόν τοῦ Λονδίνου. Ὁ δέ—Κλαρκὸν ἔμεινεν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν τοῦ Λόρδου Ζκίν ὅπως περιμείνῃ παρ' αὐτῷ τὴν ἐπάνοδον τῶν κυριῶν μέχρι τῆς ἐπομένης πρωίας.

«Πῶς διῆλθεν ὁ μολόρδος σήμερον»; Ἠρώτησεν ἀνυπομύτως θεράποντά τινα ἡ λαίδυ Ζκίν.

«Ὡς συνήθως, μυλαίδυ», τῇ ἀπήντησεν. «Ἀλλὰ τώρα πλέον δὲν θεωρεῖ ἐαυτὸν Πρίγκηπα τῆς Οὐαλλίας. Νομίζει ὅτι εἶνε ὁ Δαρεῖος, βασιλεὺς τῶν Περσῶν—καὶ ἀπὸ πρωίας συνάπτει μετὰ τῶν Ἑλλήνων πεισματῶδη μάχην καὶ πολὺ φοβοῦμαι ὅτι εἰσέτι δὲν ἤλλαξε, διότι τὸν ἀκούω ζητοῦντα νέον ἵππον».

Ἡ λαίδυ Ζκίν ἠνέφξε τὴν θύραν τοῦωματίου τοῦ υἱοῦ της, ἥτις ἦτο κεκλεισμένη ἔξωθεν ὅπως κωλυθῇ ἡ φυγὴ του· ἡ δὲ κόμισσα δέ—Καλμαὶ ἔμεινε πρὸς στιγμὴν εἰς τὸν διάδρομον.

Ὅτε ὁ Λόρδος Βρέντων εἶδε τὴν μητέρα του, ταχέως ἐπετέλεσεν ἀπέλπιδα καὶ ἐπιτυχῇ ἐφοδὸν κατὰ τῆς πλευρᾶς τῶν ἐχθρῶν» καὶ τότε κατέστη, κατὰ φαντασίαν, αὐτὸς οὗτος ὁ Πιτράρχης οὗτινος τὰ ὅσα εὕρσκονται ἐντὸς τοῦ σαρκοφάγου του πρὸ πολλῶν αἰῶνων, καὶ παραδόξως πως (διότι ὁ λόρδος Βρέντων ἐστερεῖτο ποιητικῆς ἱκανότητος), ἀπήγγειλεν ἐξ ὑπογυίου δωδεκάδα στίχων, πολὺ ὑπερτέρων τῶν ἐννέα δεκάτων ὅλων τῶν ἐρωτικῶν ἐμπνεύσεων, αἱ ὅποιαι δημοσιεύονται εἰς τὰς σελίδας τῶν περιοδικῶν καὶ ἀνθολογιῶν.

«Ἐφερον τὴν Λαύραν νὰ σὲ ἴδῃ», εἶπεν ἡ λαίδυ Ζκίν, ἐπωφελουμένη τῆς τελευταίας φαντασιοπραξίας τοῦ φρενοβλαβοῦς υἱοῦ της.

«Τότε ἄς τὴν ἴδω· ποῦ εἶνε»; ἀνεφώνησεν.

«Περιμένει εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὑπόδοχῆς. Ἀλλὰ πρέπει νὰ

ῆσαι ἥσυχος. Κάθισον εἰς αὐτὴν τὴν ἀναπαυτικὴν ἐδραν καὶ πείριμενον ἀταράχως τὴν ἔλευσιν τῆς Λαύρας».

Ὁ λόρδος Βρέντων ἐκάθισεν· ἡ δὲ λαίδυ Ζαῖν ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης καὶ μετ' ὀλίγον ἐπανῆλθεν ὀδηγοῦσα τὴν κόμισσαν. Ὅτε ὁ φρενοβλαβὴς εἶδε τὸ ὄν, ὅπερ ἐπροξένησε τὴν ἀσθένειάν του, κατέστη κάτωχρος, ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν του καὶ ἔκλαυσε πικρότατα. Ἡ κόμισσα ἐνευσεν εἰς τὴν λαίδυ Ζαῖν ὡπὼς ἀποσυρθῇ. Ἐκείνη δέ, καίτοι διστάζουσα, ὑπήκουσεν.

«Ἦσο ἀσθενής;» εἶπεν ἡ κόμισσα τρυφερῶς.

«Ἦμην φρενοβλαβὴς». Ἀπήντησε μετὰ τινα διακοπὴν ὁ λόρδος Βρέντων. «Γνωρίζω τώρα τὴν θέσιν μου διότι ἀνέκτησα τὸ λογικόν. Πόσον σοὶ εἰμι εὐγνώμων δι' αὐτὴν σου τὴν ἐπίσκεψιν».

«Ὅχι· ἡσθένησας μόνον· ἀλλ' εἶσαι καλλίτερον, καὶ θὰ ταξειδεύσης καὶ θὰ μ' ἐπισκεφθῇς εἰς τὴν ἔπαυλίν μου, δὲν ἔχει οὕτως»;

Ὁ νέος λόρδος δὲν ἀπήντησεν· ἀλλὰ γονυπετήσας ἐνώπιόν της ἠτένισεν ἱκετευτικῶς εἰς τὴν θεῖαν αὐτῆς μορφήν. Αὕτη ὑπῆρξεν ἡ σκληροτέρα δοκιμασία, ἣν ποτε ὑπέφερεν ἡ καρδία της. Τὸ ἔλεός της διὰ τὸν λατρευτὴν σχεδὸν ἐξῆγειρεν ἔρωτα δι' αὐτόν.

«Καὶ ἀπέργεσθε ταχέως τῆς Ἀγγλίας;» ἠρώτησεν.

«Ὅχι ἀμέσως».

«Εὗρετε τὸν φυγάδαν;»

«Ναί».

«Καὶ εἶνε τῷ ὄντι φρενοβλαβὴς;»

«Ὁ νοῦς εἶνε ἐν τινι βαθμῷ βεβλημμένος, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ἔχει ἀνάγκην ἢ ἀναπαύσεως».

«Καὶ πῶς εἶνε ὁ δέ—Κλαίρᾶν;»

«Ἀξιολογώτατα. Θὰ σ' ἐπισκεφθῇ αὔριον· δηλαδὴ ἐὰν θὰ δύνησαι νὰ τὸν δεχθῇς».

«Ὡ ναί, τὸν περιμένω. Ἔχετε τελευταίως εἰδήσεις παρὰ τοῦ φίλου ἡμῶν Φουκέ;»

«Ναί».

«Καὶ πῶς ἔχει;»

«Φαίνεται ὅτι ἔχει πολλήν διάθεσιν».

«Δὲν εἰσῆλθε καὶ ἡ μήτηρ μου εἰς τὸ δωμάτιον πρὸ ὀλίγου»;

«Ναί. Ἐπιθυμεῖς νὰ τὴν ἴδῃς»;

«Ἀργότερον».

«Πόσον θελκτικὴ ἡμέρα»! ἀνεφώνησεν ἡ κόμισσα διευθυνθεῖσα πρὸς παράθυρον, (τὸ ὅποιον ἦτο ἐσφιγμένον καὶ συγκεκλεισμένον ἔξωθεν).

«Ὡ ναὶ—θελκτικωτάτη», ἐπῆλεξεν ὁ λόρδος Βρέντων, ἀκούων αὐτὴν καὶ θεωρῶν τὸν κάτωθι κῆπον. «Τί περιέργον πράγμα ἡ φρενοβλάβεια»! προσέθηκε ῥεμβάζων.

«Ναί, ἀλλὰ δὲν εἶσαι φρενοβλαβής. Ἐφ'αντάζεσο μόνον ὅτι ἦσο».

«Δὲν εἶμαι τὴν ὥρᾳ φρενοβλαβής καὶ ἅπαντες ὁμοῦ οἱ διδάκτορες, οἱ ἰατροὶ, οἱ δικηγόροι, οἱ θεολόγοι, οἱ σοφοὶ θὰ ἡδυνάτουν νὰ μοὶ ἀποδείξωσι τοιοῦτον ἐπὶ παρουσίᾳ σου. Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην δύναμαι νὰ παράσχω ἀκριβῆ περιγραφὴν τοῦ βίου μου ἀπὸ ἡλικίας πέντε ἐτῶν μέχρι τῆς σήμερον — ἢ μάλλον μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐκλείσθην εἰς τὸ δωμάτιον τοῦτο, διότι ἔκτοτε ἄγνοω τί συνέβη ἢ πόσος διήλθε χρόνος. Δὲν ὑπάρχει ἀντικείμενον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δὲν θὰ διελεγόμην λογικῶς. Ἄκουσον, ἐπικαλοῦμαι καὶ αὖθις τὴν φιланθρωπίαν σου, τὴν εὐσπλαγχνίαν σου· δέχθητι τὴν χεῖρά μου». Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἤψατο τῆς χειρὸς τῆς κομίσσης.

«Ἄκουσόν με», εἶπεν ἡ κόμισσα, «καὶ ἐπίτρεψόν μοι νὰ θεραπεύσω τὴν τυφλότητά σου. Γνωρίζω ὅτι εἶσαι ἔντιμος ἄνθρωπος, καὶ ὅτι οὐδέποτε θέλεις ἐκμυστηρευθῇ ὅ,τι θὰ σοὶ εἴπω. Δὲν ζητῶ πρὸς τοῦτο ἐπίσημον ὑπόσχεσιν — γνωρίζω ὅτι τοιαύτη ἀπαίτησις εἶνε περιττή».

Ὁ λόρδος Βρέντων ὑπεκλίνατο.

«Ἄκουσον»! ἐξηκολούθησεν ἡ κόμισσα. «Δὲν εἶμαι τὸ ὄν, ὅπερ με ἐκλαμβάνεις».

«Μήπως λοιπὸν εἶμαι ἀκόμη φρενοβλαβής; Μήπως οἱ ὀφθαλμοί μου με ἀπατῶσιν»;

«Ὅχι, οὐδὲ φρενοβλαβῆς εἶσαι—οὐδ' οἱ ὀφθαλμοί σου σὲ ἀπα-
τῶσιν. Δὲν εἶμαι ἡ κόμισσα δὲ Καλμέ. Εἶμαι ἀπλῶς ἡ Μαρία Σαὶν
Σὺρ, ἡ χήρα εὐγενούς. Εἶμαι κατὰσκοπος, οὐδὲν περὶ πλέον, λόρδε
Βρέντων—καὶ μετὰ τοιούτου ὄντος ἀδυνατῶ νὰ πιστεύσω ὅτι
ἐπιθυμεῖτε νὰ συζευχθῆτε».

«Τώρα ἐπαναλαμβάνω τὴν αἴτησίν μου».

«Ὅχι! δὲν δύνامي, δὲν θέλω νὰ σοὶ ὑπανδρευθῶ— ὅχι διότι
ἡ καρδιά μου ἐδόθη προηγουμένως. Τοῦτο ἦτο ψῦδος, ὅπερ ἐχάλ-
κευσαν ἐν μέρει πρὸς ἀποθάρρυνσίν σου, καὶ ἐν μέρει πρὸς ἰδίαν μου
ἡσυχίαν. Ἀκουσόν με! δὲν ἔχω καρδίαν—εἶμαι ὅλως ξένη παντὸς
πάθους, οἷου δῆποτε ἔρωτος. Τὸ ὥραϊον τοῦτο ἐξωτερικόν, ὅπερ
θαυμάζεις, εἶνε ἐπίσης ἐστερημένον ψυχῆς ὥς τι ἄγαλμα ἐν τῷ
σπουδαστηρίῳ γλύπτου. Ὁ ὅλος μου βίος ὑπῆρξε παραπεταμμένον
τι ψῦδος!—δὲν ἦλθον εἰς Ἀγγλίαν ὅπως κατασκοπεύσω τὴν κυ-
βέρνησιν της, ἀλλ' ὅπως ἀνακαλύψω καὶ ἐλκῶ εἰς Παρισίους
Γάλλον, ὅστις ἐξύβρισε τὸν αὐτοκράτορα ἢ ἄλλως παρέβη τὸν νό-
μον τῆς πατρίδος του».

«Ὀλίγον μοὶ μέλει. Γίνου σύζυγός μου. Δὲν φροντίζω περὶ τοῦ
τί ἦσο· ἀλλὰ περὶ τοῦ τί θὰ γίνῃς».

«Περὶ τοῦ τί ἤμην; μυλόρδε, ἑκατοντάδες ἀνδρῶν ἐγονυπέ-
τησαν ἐνώπιόν μου καὶ ἠδυνάμην νὰ καταστῶ ἡ σύζυγος πολ-
λῶν ὁμοεθνικῶν σου· ἀλλ' οὐδαὶς μέγα τοῦδε μοὶ ἐνέπνευσεν
αἰσθημα πλησιάζον πρὸς ἔρωτα».

«Δύνامي νὰ φιλήσω τὴν χεῖρα ταύτην»;

«Ναί!»

«ὦ, γίνου ἐμῇ»!

«Εἶνε ἀδύνατον».

«Τότε παρακαλῶ νὰ μοὶ ἀπονεύμῃς μίαν χεῖριν. Ἀφοῦ εἶνε ἀδύ-
νατον ν' ἀποκτήσω τὸ πρωτότυπον, μοὶ δίδεις τοῦλάχιστον τὴν
εἰκόνα σου»;

«Ἰδοὺ! Προέλαβον τὴν αἴτησίν σου. Ἰδοὺ ὁμοίωμα, τὸ ὅποιον
ἔγραψεν εἰς τῶν πρώτων ζωγράφων ἐν Παρισίοις. Σοὶ ἀνήκει».

Ὁ λόρδος Βρέντων ἠσπάσθη τὴν εἰκόνα καὶ κατέστη τοσοῦτον
ἡσυχος καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον τοσοῦτον κῆχαριστημένος, ὥστε

ἡ κόμισσα, ἀφοῦ τῷ ὑπενθύμησεν ὅτι ἔδει νὰ κρατήσῃ τὰς διακοινώσεις της μυστικὰς (καίτοι καὶ πάλιν τῷ εἶπεν ὅτι ἀπῆτει ἰδιαιτέραν ὑπόσχεσιν), προέτεινεν ὅπως προσκληθῇ ἡ κόμισσα εἰς τὴν αἴθουσαν.

* * * * *

Μετὰ τὴν παράθεσιν ἀναψυκτικῶν τινῶν ἡ κόμισσα ἀνεχώρησε διὰ Λονδίνον, ἀλλ' ἡ λαίδυ Ζέιν ἔμεινε μετὰ τοῦ υἱοῦ της. Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἀμέσως καθηλώθησαν εἰς τὸ εἰκονίδιον καὶ ἀλληλοδιαδόχως ἔκλαιε καὶ ἐγέλα. 'Αλλ' ἦτο ἀδύνατον νὰ πεισθῇ ὅπως ἀνοίξῃ τὰ χεῖλη του. Νέα τὸν κατέλαβε τώρα φαντασιοληξία—ὅτι ἦτο κωφάλαλος— καίτοι τὰ χεῖλη του εὐρίσκοντο εἰς διηνεκῇ κίνησιν, ἤρνεϊτο νὰ τὰ χρησιμοποίησῃ εἰς ὁμιλίαν.

(Ἐπεταὶ συνέχεια).

ΑΛΗΘΕΙΑΙ.

ΔΙΑΓΩΓΗ ΠΡΟΣ ΥΠΟΔΕΕΣΤΕΡΟΥΣ. Οὐδὲν χαρακτηριστικώτερον ἀγενοῦς διαθέσεως ἀπὸ τὴν διαγωγὴν ἀνθρώπου καταπιέζοντος τοὺς ὑποδεεστέρους του. Ὁ ὑβρίζων τὸν μὴ τολμῶντα ν' ἀποκριθῇ, εἶναι ἀνάνδρος ὥς ὁ γυμνὼν τὸ ξίφος κατὰ γυναικὸς ἢ παιδίον. Διὰ τοῦτο ὅπου ἰδῆς ἀνθρώπον ὑβριστὴν πρὸς τοὺς ὑποδεεστέρους, πείστετε ὅτι οὗτος ἔρπει πρὸς τοὺς ἀνωτέρους του· διότι ἡ αὐτὴ χαμέρπεια τοῦ πνεύματος τὸν καθιστᾷ τυραννικὸν πρὸς τοὺς μὴ δυναμένους ν' ἀντισταθῶσι καὶ δειλὸν πρὸς τοὺς δυναμένους, τύραννον μὲν τούτων, ἐκείνων δὲ σκώληκα. Οἱ ὑπηρετοὶ καὶ ἄλλοι ὑποδεεστέροι δὲν δύνανται μὲν βεβαιῶς ν' ἀποδώσωσιν ὅσας ὑβρεὶς δέχονται παρὰ τῶν κυρίων των, ἀλλ' ἡ ἰδέα, ἣν διαδίδουσιν εἰς τὸν κόσμον περὶ τοῦ χαρκατῆρος αὐτῶν, τοὺς ἐκδικεῖ πληρέστατα. Ἡ καταλληλοτέρα ἐπομένως πρὸς ὑποδεεστέρους διαγωγή εἶναι ἡ τῆς φιλάνθρωπίας καὶ γενναιότητος, οὔτε εἰς οἰκειότητα, ἀλλ' οὔτε εἰς ὑβρίν ἐξοκέλλουσα.

ΑΜΙΛΛΑ. Αἱ φυσικαὶ κλίσεις τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος ὅσαι αὐ-
 ζήνουσιν αὐτοῦ τὴν δραστηριότητα καὶ βελτιοῦσιν αὐτό, πρέπει νὰ
 καλλιεργῶνται ὅ,τι μάλιστα καὶ κατὰ τὸν κατὰλληλότετον τρόπον.
 Ἡ ἀρίστη μέθοδος πρὸς τὸν ἐπιθυμοῦντα νὰ καταστήσῃ τὸν υἱὸν
 τοῦ ἐπιμελῆ εἰς τὰς σπουδὰς καὶ δραστήριον εἰς τὰς ἐργασίας
 του, εἶναι νὰ διεγείρῃ εἰς τὴν ψυχὴν του τὴν ἀμιλλαν, καὶ τὸ
 αἶσθημα τῆς αἰσχύνης καὶ τῆς τιμῆς. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ περιέργεια
 κινεῖ τοὺς νέους εἰς τὸ νὰ ἐρευνῶσι περὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς αἰ-
 τίας τῶν πραγμάτων καὶ νὰ θέλωσι τὰ πάντα νὰ μάθωσιν, εἶναι
 ἀναγκαῖον νὰ διεγείρηται καὶ τὸ πλῆθος τοῦτο εἰς μέγαν βαθμὸν
 διὸ ὁσάκις ἐρωτώμεθα ἀπὸ τὰ παῖδιά, ὅσον παιδιὰ ὦδες καὶ ἔν
 ἤναι αἱ ἐρωτήσεις των, δὲν πρέπει ποτέ νὰ ἀνῶμεθα τὴν ἀπό-
 κρισιν, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας ν' ἀποκρινώμεθα πάντοτε κατὰ τρόπον
 ὅσον ἐνδέχεται λογικὸν καὶ ἀκριβῆ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Η ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΟΡΥΦΗΣ ΤΟΥ ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΟΥ ΣΤΕΜΜΑΤΟΣ
ΧΡΥΣΗ ΣΦΑΙΡΑ. Ὅταν οἱ Βρεττανοὶ ὑπομίσθιοι στρατιῶται
 τῆς Ῥώμης προσηγόρευσαν τὸν ἐνδοξον συμπατριώτην Κωνσταν-
 τῖνον τὸν Μέγαν, προσήνεγκον αὐτῷ χρυσὴν σφαῖραν ὡς σύμβου-
 λον τῆς κυριαρχίας αὐτοῦ ἐπὶ τῆς νήσου τῆς Βρεττανίας. Τὸ δῶ-
 ρον τοῦτο ὁ Κωνσταντῖνος ἐξετίμησε μεγάλως, καὶ ὅταν ἡσπᾶσθη
 τὸν Χριστιανισμόν ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτοῦ σταυρὸν, καὶ καθ' ὅλας
 τὰς παρατάξεις ἡ σφαῖρα αὕτη ἐφέρετο πρὸ αὐτοῦ. Ἀπὸ δὲ τῶν
 χρόνων τοῦ Κωνσταντίνου ἡ σφαῖρα κατέστη τὸ σύνθημα ἐμβλημα
 τῆς Μεγαλειότητος, καὶ θεωρεῖται ὡς μέρος συστατικὸν τῶν βα-
 σιλικῶν σημάτων.

ΩΡΟΛΟΓΙΑ. Λέγεται ὅτι τὰ ὥρολόγια ἐφευρέθησαν περὶ τὸ
 1,500 ἔτος, ἀλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι εἰς Κάρολον τὸν Ε' προσέφεραν
 τὸ πρῶτον ἐν Γαλλίᾳ κομισθὲν ὥρολόγιον. Ἀνέβη δὲ ὁ Κάρολος
 ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Γαλλίας τὸν Μάϊον τοῦ 1,364 ἔτους.

ΑΠΟΒΙΩΣΕΙΣ. Σώζεται πίναξ τις αποβιώσεων συντεταγμένως κατὰ τὸν τρίτον αἰῶνα ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίου Δομιτίου τοῦ Οὐλπιανοῦ. Πρῶτος δὲ μεταξύ τῶν νεωτέρων συντάξει τοιαύτης φύσεως πίνακας ὁ Ἄγγλος I. Γραῦντ, ὃν ἐμμελήθησαν ἀκολουθῶς ὁ Σισμίλχιος ἐν Γερμανίᾳ, ὁ Ἰωάννης Οὐίττος ἐν Ὀλλανδίᾳ, ὁ Οὐργεντίνος ἐν Σουηδίᾳ, ὁ Ὀμυρέτος ἐν Βέρνῃ, ὁ Κραύτης ἐν Πετροπόλει, ὁ Φραγκλίνος ἐν Ἀμερικῇ, καὶ μετὰ ταῦτα πλῆθος ἐτέρων σοφῶν καὶ ἱατρῶν κατὰ πάντα τὰ λοιπὰ πεφωτισμένα τῆς γῆς μέρη.

Ἐκ τῶν διαφορῶν τούτων πινάκων ἐξάγεται ὅτι ἐν μὲν Λονδίῳ ὁ ἀνώτατος ὅρος τῶν αποβιώσεων συμβαίνει τὸν Ἰανουάριον καὶ ὁ ἐλάχιστος τὸν Ἰούνιον, ἐν δὲ Ηαρισίσις ὁ ἀνώτατος τὸν Ἀπρίλιον καὶ ὁ ἐλάχιστος τὸν Αὐγουστον, ἐν Στοκόλμῃ, ὁ πρῶτος τὸν Αὐγουστον καὶ ὁ δεύτερος τὸν Ἰούνιον, ἐν Βερολίῳ, ὁ ἀνώτατος τὸν Μάρτιον. καὶ ὁ ἐλάχιστος τὸν Ὀκτώβριον, ἐν Βιέννῃ ὁ ἀνώτατος τὸν Μάρτιον καὶ ὁ ἐλάχιστος τὸν Ὀκτώβριον, ἐν Παδούῃ ὁ ἀνώτατος τὸν Αὐγουστον καὶ ὁ ἐλάχιστος τὸν Μάιον, ἐν Βεβαίῳ (Vevay) (τὸ ὑψηλότερον μέρος τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης), ὁ ἀνώτατος τὸν Μάρτιον καὶ ὁ ἐλάχιστος τὸν Ἰούλιον.

ΤΟ ΣΥΝΘΕΤΟΝ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠION.—Κατὰ τὸ 1590 κατεσκευάσθη τὸ πρῶτον σύνθετον μικροσκόπιον ἐκ δύο φακῶν ὑπὸ τοῦ ὀλλανδοῦ Ζαχαρίου Σάνζη ἢ Γιάνσεν ἢ κατ' ἄλλους ὑπὸ τοῦ Κορνηλίου Δρέιβεελ ἐπίσης ὀλλανδοῦ κατὰ τὸ 1572. Τὸ ὑπὸ τοῦ Γιάνσεν κατὰ τὸ 1590 εἰς τὸν Κρόλον Ἀλβέρτον ἀρχιδούκα τῆς Αὐστρίας παρουσιασθέν μικροσκόπιον ἦτο δύο μέτρων μήκους καὶ συνεπῶς δύσχρηστον. Ἐτελειοποιήθη δὲ μετὰ ταῦτα ἐπ' ὀλίγον ὑπὸ τοῦ Γαλιλαίου καὶ τοῦ Ῥοβέρτου Χούκου. Ἀλλὰ θελήσαντες νὰ μεταχειρισθῶσι πρὸς ἐπιτυχίαν μεγάλης αὐξήσεως ἰσχυροὺς φακοὺς ἀπέτυχον ἕνεκα τῆς διαθλάσεως τοῦ φωτός καὶ τὸ ὄργανον ἐπὶ δύο αἰῶνας ἐναρκώθη.

Κατὰ τὸ 1757 ὀπτικὸς Ἄγγλος, Δολόνδος καλούμενος, ἤδυνήθη νὰ κατασκευάσῃ ἁχρωτικούς φακοὺς. Ἀλλὰ μόνον μετὰ τὸ 1824 οἱ φακοὶ οὗτοι, ἐφεροσμένοι πρὸ πολλοῦ εἰς ὅλα τὰ ὀπτικὰ ὄργανα, ἐχρησίμευσαν εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ μικροσκοπίου ὑπὸ

τοῦ Κ. Σελλίγου. Ἐκτοτε ἡ αὐξητικὴ δύναμις τοῦ μικροσκοπίου προὐχώρησε ταχέως.

ΠΡΟΦΥΛΑΞΙΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΥΡΟΣ. Γερμανός τις ἐπενόησε λεύκωμα (album) πρὸς διάσωσιν τραπεζικῶν γραμματίων καὶ πολυτίμων ἐγγράφων ἀπὸ τοῦ πυρὸς, οὗτινος τὰ φύλλα εἶνε ἐξ ἀμιάντου (asbesté). Μεταξὺ τῶν φύλλων τούτων τίθεται τὰ πρὸς φύλαξιν πολύτιμα ἔγγραφα καὶ κλείεται καλῶς τὸ βιβλίον. Οὕτω δὲ δύνανται νὰ διασωθῶσι καὶ εὐκόλως νὰ ἀναγινώσκωνται καὶ ἂν ἔτι ὑπὸ πυρκαϊᾶς κατακαῶσι καὶ γείνωσι τέφρα.

(ΕΣΤΙΑ).

ΟΙ ΙΗΣΟΥΙΤΑΙ. Εἰς τοσούτον ἀφρίκετο τὸ θρόσος τῶν καθολικῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν Ἰησουϊτῶν ἐν Βελγίῳ, ὥστε ἐπειδὴ τελευταῖον ἐψηφίσθη νόμος καταργῶν τὸ σύστημα τῆς ὑπὸ τῶν κληρικῶν ἐπιθεωρήσεως τῶν δημοτικῶν σχολῶν, εὐρέθησαν τοιχοκολλημέναι εἰς τὰς ὁδοὺς διάφοροι ἐπαναστατικαὶ προκηρύξεις ἀπειλοῦσαι δολοφονίαν τῷ βασιλεῖ· διακρίνεται δὲ μεταξὺ αὐτῶν εἰς γαλλικὴν γλῶσσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συντεθειμένη ἡ ἐξῆς προκήρυξις ἐν Φλαμανδικῇ γλώσσῃ γεγραμμένη:

DE SCHOOLWET
IS GETEEKEND: LAET
ONS NU DEN KONING
DOORSTEKEN
VOOR GOD EN VADERLAND

καὶ σημαίνουσα « ὁ περὶ σχολείων νόμος ὑπεγράφη (ὑπὸ τοῦ βασιλέως) μαχαίρωσωμεν τῶρα τὸν βασιλέα ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς πατρίδος». Διάφοροι συλλήψεις ἐγένοντο καὶ κατ' οἶκον ἔρευναι ἰδίως ἐν τισι καταστάμασι τῶν Ἰησουϊτῶν ἀλλὰ μέχρι τοῦδε οἱ ἔνοχοι δὲν ἀνεκαλύφθησαν.

ΣΤΟΑΗ ἐδωρήθη, λέγει ἡ Ἐφημερίς τῆς Αὐστρίας, εἰς τὸν αὐτοκράτορα τῆς Αὐστρίας, τῆς ὁποίας τὸ μαλλίον εὕρισκετο ἐπὶ τῆς ῥάχews τῶν προβάτων ἑνδεκα ὥρας πρὶν ἢ τελειώσῃ ἡ κατασκευὴ τῆς τῇ 6.8 τῆς πρωίας ἐκουρεύθησαν τὰ πρόβατα· τῇ 6.11 ἐκαθαρίσθη τὸ μαλλίον· τῇ 6.37 ἐδόφη· τῇ 6.50 ἔχω-

ρίσθη· τῇ 7.34 ἔληξεν ὁ χωρισμός· τῇ 8 ἐκλώσθη· τῇ 8.43 οἱ ἱφαντῆρες ἡτοιμάσθησαν· τῇ 11.10, 7 $\frac{3}{4}$ ἄρουναι τοῦ ὑφασματος ἐγένοντο· τῇ 12.3 τὸ ὕφασμα ἐλευκάνθη· τῇ 12.14 ἐπλύθη· τῇ 12.17 ἐρραντίσθη· τῇ 12.31 ἐστεγνώθη· τῇ 12.45 ἐκουρεύθη· τῇ 1.7 ἐκναυρεύθη· τῇ 1.10 ἠὺπρεπίσθη· τῇ 1.15 ἐπιέσθη καὶ ἦτο ἐτοιμον διὰ τὴν ψαλίδα καὶ τὸν ῥάπτην τῇ 5 ἡ στολή, συνισταμένη ἐκ κυνηγετικοῦ ἐπενδύτου, ἐσωκαρδίου καὶ περισκελίδος, ἔληξεν. Τὸ αὐτὸ ἐποίησεν εἰς Berks τῆς Ἀγγλίας κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα Sir John Jhrogmoton ἀπὸ τῶν ἰδίων προβάτων του, ἐφόρει τὸν ἐπενδύτην τὴν ἐσπέραν εἰς τὴν τράπεζαν τῆς αὐτῆς ἡμέρας καθ' ἣν εὕρισκετο τὸ μαλλίον ἐπὶ τῶν προβάτων.

ΣΩΤΗΡΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ. Καθηγητῆς γάλλος (M. Coquillion) ἐφεῦρεν ὄργανον δεικνύον κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἓν ὃ ἐν ταῖς στοαῖς τῶν ἀνθρακωρυχείων ἀνὰ περιέχῃ τὸ λεγόμενον Grison, ἥτοι τὰς φοβεράς ἐκείνας εὐφλέκτους ἀτμίδας, αἵτινες καθ' ἑκάστην ἀναφλεγόμεναι γίνονται αἰτία τοῦ θανάτου ἐκτοστίων δυσμοίρων ἐργατῶν. Τὸ ὄργανον τοῦτο ἀποκαλύπτει καὶ τὴν ἐλαχίστην ὑπαρξίν τῶν θανατηφόρων τούτων ἀτμίδων πολὺ ταχύτερον ἢ ἡ ἐν χρήσει λυχνία. Δύναται δὲ καὶ τεθῆ ἐν ταῖς στοαῖς ὡς θέλομεν καὶ ἐξετάσωμεν. Κατὰ τὰ γεγόμενα πειράματα ἐν διαστήματι πέντε λεπτῶν τῆς ὥρας ἀνεκαλύφθη ἡ ὑπαρξίς $\frac{1}{4}$ τοῖς 100 εὐφλέκτων ἀτμίδων.

(ΕΣΤΙΑ).

Η ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ διὰ τοὺς πρώτους ἑξ μῆνας τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους ἔχει αἱ ἐξῆς. Εἰσαγωγή—τρόφιμα 822,853,000 φρ. πρῶται ὕλαι 1,091,535,000 φρ. χειροτεχνήματα 212,334,000 φρ. διάφορα 105,746,000 φρ. Ἐξαγωγή—χειροτεχνήματα 830,038,000 φρ. πρῶται ὕλαι καὶ τρόφιμα 719,462,000 φρ. διάφορα 80,994,000 φρ. Σύνολον τὸ ποσὸν τῆς ἀξίας τῶν εἰσυχθέντων ἐμπορευμάτων ἀνέρχεται εἰς 2,232,468,000 φρ. τῶν δὲ ἐξαχθέντων εἰς 1,530,494,000 φρ. ὥστε ἡ διαφορά μετὰ τῶν αὐτῶν εἶνε 701,000,000 φρ.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΤΟ ΛΣΜΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ.

Ἡ παιδική μας ἡλικία
 Εἶνε τοῦ βίου ἡ χαρά.
 Ἐν τῇ ἀθώῃ μας καρδίᾳ
 Θεὸν ἡ ὄψις ἡ ἀγία
 Ἀντανακλάει ἱλαρά.

Χαίρει, γελᾷ ὁ κόσμος ὅλος·
 καὶ ἡ καρδιά μας παλμούς
 γλυκεῖς αἰσθάνεται, κι' ὁ θόλος
 τοῦ οὐρανοῦ ἀκτινοβόλος
 πρὸς τοὺς μικροὺς μας ὀφθαλμούς.

Τὴν γλῶσσην τρώγει τὸ ἀρνίον
 Ἐστὴν παιδικὰ καὶ σκιρτᾷ.
 Κι' ἡμεῖς ἐδῶ εἰς τὸ σχολεῖον
 Τὸ νέκταρ πίνομεν τὸ θεῖον,
 μαθήματα τ' ἀγαπητά.

Καὶ χαίρομεν καὶ μὲ γλυκεῖαν
 μᾶς βλέπει ἀγάπην ὁ Θεός.
 Κοσμεῖ μὲ χάριν οὐρανίαν
 τὸ πνεῦμα μας καὶ τὴν καρδίαν·
 Λοιπὸν ὁ ποῦς μας στερεός

Πρὸς τὴν Παιδείαν νὰ βυθίζη·
 καὶ ἡ χαρίεσσα τῆς χεῖρ
 μὲ τ' ἄνθη τῆς θᾶ μᾶς στολίζη,
 καὶ τὴν ζωὴν μας θ' ἀγλαΐζη
 ὁ φωτοβόλος τῆς ἀστῆρ.

Σ. Κ. Δ.

 Ὑπεύθυνος ΧΡ. ΔΑΜΙΑΝΙΔΗΣ.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΕΡΜΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ.

ΕΤΟΣ Α΄.

ΑΡΙΘ. ΙΑ΄.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, Αὐγούστος 1879.

ΕΡΡΙΠΙΔΟΙ

ΕΚΑΒΗ.

(Μελέτη).

I.

Οἱ τὸν Ὀλυμπον τὸν ὑψικάρηνον κατοικοῦντες ὀνομάζονται Θεοί. Δὲν εἶναι ἴσοι ἄλλ' εἶναι ἀθάνατοι ἅπαντες. Ὑπάρχουσι πρωτεύοντες καὶ δευτερεύοντες· ὁ Ζεὺς, ὁ πατήρ θεῶν τε ἀνδρῶν τε, καὶ ὁ Διόνυσος. Ὁ Ὀλυμπος, πατρίς ὑπερανθρώπων ὄντων.

Ἐγεννήθη ἐν τῇ Ἑλλάδι ἡ ἰδέα· ἀνυψώθη ὅτε πρὸς τὴν ἄπειρον ἔκτασιν τοῦ οὐρανοῦ, ὅτε ἀπωλέσθη εἰς τὰ νέφη καὶ ἄλλοτε συνώδευσε τὴν τολμηράν τοῦ ἀετοῦ πτήσιν, ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἐφάνη ἐρπουσα ἐπὶ τῆς γῆς ταπεινὴ. Ὁ Ὅμηρος, ὁ Πίνδαρος, ὁ Αἰσχύλος, ὁ Σοφοκλῆς, ὁ Εὐριπίδης . . . εἶναι πολλοὶ ἄλλ' οὐδεὶς ἐκτὸς τοῦ ἐλληνικοῦ διακρίνει Πανθέου. Ἡ Ἑλλάς, πατρίς πνευματῶν ἐξόχων.

Πρὸ τοῦ ἐνὸς ἐκπληττόμεθα, φέρεי ἡμᾶς εἰς ἄλλον κόσμον, μυστηριώδη, θαυμαστόν· πρὸ τοῦ ἄλλου συγκινοῦμεθα, δεικνύει πρὸς ἡμᾶς τὸ πάθος καὶ τὸν πόνον, τὴν κοινωνίαν. Ἐν ἀναζητήσωμεν διακρίσεις χαρακτῆρας, ποικιλίας θέλομεν εὖρεi, ἀλλὰ τῶν δύο τούτων ἄκρων δημιουργοὶ παρίστανται ὁ ὑψύχην Αἰσχύλος καὶ ὁ τραγικώτατος Εὐριπίδης.

Πλὴν τὸν κερκυνὸν δὲν δυνάμεθα ν' ἀκολουθήσωμεν, φεύγει,

ὄρμαξ, πλήττει καὶ ἐπὶ τέλους ἐξαφανίζεται εἰς τῆς ἀδυσσαλεύ-
τητος τὸ ἀχανῶδες διάστημα· εἶναι ὁμῶς τερπνὸν νὰ συνοδεύη
τις τὸν βραδὺν ῥοῦν μεγαλοπρεποῦς ποταμοῦ παρὰ τὴν μεγα-
χολικὴν αὐτοῦ ὄχθην πορευόμενος.

Τούτέστι, τὴν στιγμὴν ταύτην, ἐπαρκεσθῶμεν εἰς τὸ δεύτε-
ρον, εἰσέλθωμεν εἰς τὸν Εὐριπίδην.

Ὁ σκηνικὸς φιλόσοφος ἐντροφήσας ἐν τῷ πνεύματι τῆς ἐποχῆς
του καὶ ἐν τῇ μοιραίᾳ καταστάσει τῆς πατρίδος αὐτοῦ — ἤκ-
μασε δὲ ἐπὶ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου — ἐσπούδασε νὰ δια-
γράψῃ καὶ μεταφέρει εἰς τὰ ποιήματα αὐτοῦ τὸν σοβαρὸν τοῦτον
ἀγῶνα περὶ τὴν ἠθικὴν, τὰ αἰσθήματα, τὰς ιδέας. Τοὺς ἀρ-
χαίους σεβαστοὺς ἥρωας μετέβαλεν εἰς κοινούς ἀνθρώπους. Ἐκο-
λάκευσε τὸν ὄχλον· ἰδοὺ τὸ λάθος, εἰς ὃ περιέπεσεν. Ἐὰν ἐγενῆτο
ἐν μέσῳ κοινωνίας ἐχούσης βάθρον τὴν ἀρετὴν καὶ κρηπίδα τὴν
συναίσθησιν τοῦ καθήκοντος, ἐν μέσῳ μακροθωναρχοῦ κοινωνίας,
οὐδόλως ἀπίθανον, μεταρσιούμενος καὶ ἄλλην· εἰς τὸ πνεῦμα αὐτοῦ
ᾤθησιν δίδων, νὰ ἐξήρχετο ἐλευθερὸς πολλῶν ἐλαττωμάτων, ἀνώ-
τερος, μεγαλοφρονέστερος.

Χωρὶς νὰ εἶναι σοφιστὴς, ὅκ ὠνομάζετο, πᾶνσοφος παρὰ τῆς
ἀρχαιότητος Διατί; Διότι ἐμελέτησε τὸν ἀνθρώπινον βίον. Εἰσῆλ-
θεν εἰς τὸν λαόν, εἶδεν, ἐλλκυσε, ἐξωγράφησε τὴν τρομερὰν πά-
λιν, τὴν ὅποιαν ὁ ἀνθρώπος ἀγωνίζεται πρὸς τὴν εἰμαρμένην,
πρὸς τὰς περιστάσεις, πρὸς τὸν ὁμοῖόν του ἀνθρώπον. Ἐμελέτησε
τὴν καρδίαν πάσχουσαν, γογγύζουσαν, τηκομένην. Τὸ σκεπτι-
κὸν τοῦ πνεύμα ἐτάλαντεύθη. Τὸ ἀμφίβολον ἀνησύχησεν αὐτό.
Διὰ τοῦτο βλέπομεν αὐτὸν ὁμιλοῦντα ἐνδοιαστικῶς περὶ τῶν θεῶν
τῆς θρησκείας του. Ἀποβλέπων εἰς τὴν πραγματικότητα ἐξέφερε
γνώμης σπουδαίας, κοινωνικῆς, καὶ ἐφιλοσόφησε περὶ τῶν ἐν τῇ
γῇ συμβαινόντων. Ἐγραψε δρχματα. Καὶ τίς ἀρνεῖται ὅτι αὐτὸ ὑψι-
στος τοῦ δρχματος σκοπὸς συνίσταται εἰς τὸ διδάξαι τὸν ἀνθρώ-
πον τὸ γινῶθαι σαυτὸν, διὰ τῶν ἰδίων συμπαθειῶν καὶ ἀντι-
παθειῶν αὐτοῦ;

Ἀναμφισβήτητον εἶναι ὅτι δὲν διακρίνεται ἐν αὐτοῖς ὡς τε-
χνήτης. Παρουσιάζει πρὸς ἡμᾶς εἰκόνας παθητικωτάτας, συγκι-

νητικωτάτας, ἀλλὰ δὲν παρέχει καὶ λύσιν αὐτῶν σαφῆ καὶ πλήρη. Πολλὰκις δὲ ἐκβιάζει αὐτὴν ἐναντίον τῶν κανόνων τῆς αἰσθητικῆς. Μολονότι μετέπειτα εἰσήγαγε τὸν ἀπὸ μηχανῆς θεόν, εἰς δύναμιν ἐξωτερικὴν ἀπέδωκε τὴν μεταβολὴν τῆς τύχης, δὲν κατώρθωσεν ὅμως τὸ ζητούμενον τεχνήντως, διότι οὕτως ἡ λύσις δὲν εἶναι συνέπεια αὐτοῦ τοῦ δρχμάτος, αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως. Δὲν καθάρει τὴν ψυχὴν δεόντως. Πολλὰ αὐτοῦ δρχμάτα καταλήγοντα εἰς δυστυχίαν, παραμυθίαν μόνον δίδουσι καὶ προειδοποιοῦσι τὸν ἄνθρωπον καὶ διδάσκουσιν ὅτι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὀφείλει νὰ ὑπομένῃ ὅλα τὰ ῥαπίσματα τοῦ πεπρωμένου καὶ τῶν περιστάσεων. Ἀναγράφει ὡς σύνθημα τὸ «στερὰ γὰρ ἀνάγκη». Ἀλλ' ὡς ψυχολόγος εἶναι ἀμίμητος. Μονομερῶς μελετῶντες τὰς διαφόρους σκηνὰς τῶν δρχμάτων του, ἀνακαλύπτομεν τὸ αἶσθημα ὑπερχειλίζον καὶ διαθέτον συμπαθῶς ἡμᾶς, ἀλλὰ τὸ τέλος αὐτῶν μᾶλλον πρέπει νὰ ὑποθέτωμεν, Ἀναζητήσωμεν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἐνὶ τῶν ἀριστουργημάτων αὐτοῦ. Ἰδοὺ ἡ Ἐκᾶβη.

II.

Ἐκᾶβη· εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ οἴκου καὶ τοῦ ἐλέους. Ὑπὸ τοιοῦτον κάλυμμα παρεστάθη ἡ δυστυχία ἡ ἀνήμερος, ἡ τρικυμιώδης· Ὑποθέσατε ὅτι δένδρον εὐθαλές, ὡραῖον, εὐρίσκεται εἰς ῥάχιν τινά, εἰς πεδιάδα· εἶναι ἔαρ καὶ ἡ πρωϊνὴ αὐρα θωπεύει τὴν ἐπὶ τῶν φύλλων τοῦ ἐπικαθημένην δρόσον τῆς αὐγῆς· τὴν ἡρεμίαν μόνον ἡ ἑλαφρὰ τῶν πτηνῶν πτῆσις διαταράττει καὶ αἶφνης ἐγείρεται, ἐπισκίπτει θύελλα· τὸ δένδρον δὲν ὑπάρχει πλέον.

Τοιαύτην πτώσιν, ἀγρίαν, ἀνέλπιστον παρουσιάζει πρὸς ἡμᾶς ὁ ποιητής.

Ἀλλ' ὅχι· τὸ καταρριφθὲν δένδρον ἀναρπάζει ὁ μαϊνόμενος, ὁ δυσᾶς ἄνεμος, τὸ μεταφέρει ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, τὸ ἀφίνει ἄνευ κλάδων, ἄνευ φύλλων, γυμνόν, ἄθλιον, καὶ ἐπὶ τέλους κατακρημνίζει αὐτὸ εἰς λαβύρινθον σκοτεινόν καὶ ἀνήλιον. Ἡ Ἐκᾶβη δυστυχῆς, μεταπίπτει εἰς δυστυχίαν.

Ἡ ἐγκαρτέρησις ἐν τῇ θυμοφθόρῳ λύπη καὶ ἡ ἐκδίλησις τῆς

γυναϊκός, εἶναι τὰ δύο τοῦ δράματος σημεῖα. Ἀτεχνῶς ἴσως συνεδυάσθησαν, πλὴν ἡμεῖς πρόκειται νὰ ἐξετάσωμεν οὐχὶ φιλολογικῶς, ἀλλ' ὑπὸ κοινωνικὴν ἔποψιν τὸ ζήτημα, καὶ καιρὸς ἤδη νὰ ἴδωμεν ἀνελλισσομένην τὴν περίφημον ταύτην σκηνήν, καὶ αὐτὰ τὰ πρόσωπα ὀμιλοῦντα, παθαινόμενα.

III.

Εἶναι σκοτία νύξ καὶ ἐν εἰδωλὸν περιίπταται περὶ τὴν κεφαλὴν γυναικός, κοιμωμένης μόλις. Ἡ γυνὴ αὕτη λέγεται Ἑκάβη, καὶ τὸ εἰδωλὸν ὀνομαζέται Πολύδωρος. Ἡ σκοιά αὕτη, τὸ φάσμα τοῦτο ὀμιλεῖ, ἔχει φωνὴν χωρὶς νὰ ἔχῃ σῶμα· εἶναι ὄνειρον· πλὴν ἀπαίσιον, φοβερόν, σκελετός, φεύγων τὸ μῆμά του βρουκόλαξ ἔρχεται, ἄγγελος κακῶν, νὰ κατασπαράξῃ τὸ πεπληγμένον στήθος τῆς μητρός του.

« Ἐρχομαι, λέγει, ἀπὸ τὴν κατοικίαν τῶν νεκρῶν καὶ εἰμι ὁ μικρότερος υἱὸς τοῦ Πριάμου. Ἀπεστάλην μετὰ χρημάτων πρὸς φίλον πατρῶν, ἀλλ' οὗτος μὲ ἐφόνευσε καὶ ἐρρίψεν ἄκλαυστον εἰς τὸ κύμα τῆς θαλάσσης. ὦ! ὅταν ἡ μήτηρ μὲ εὕρῃ, καὶ ὅταν ἡ ἀδελφὴ μου ἀποσπασθῇ παρ' αὐτῆς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων πρὸς θυσίαν, ἡ δύστηνος ὅποιος ἔχει νὰ ὑποφέρῃ ἀλγηδόναν! ὦ μητέρα! ἄλλοτε βασιλὶς καὶ τώρα δούλη, ἄλλοτε εὐτυχὴς καὶ τώρα δυστήμων. Τίς τῶν θεῶν σὲ καταδιώκει »;

Λόγοι πικροὶ, κεραυνῶν προάγγελοι, κατασυντρίβοντες καὶ τὴν ἀπαθεστέραν ψυχὴν καὶ ἀναισθητοτέραν καρδίαν. Εἶναι ἡ πρώτη προσβολή. Ἡ ὀδύνη ἔχει βαθμούς· τὸ πρῶτον σημεῖόν της εἶναι τὸ ὑπὸ μελανοπετέρων ὀνείρων δηλούμενον. Πλήττουσιν οὗτοι, ναρκουσιν, ἀποθαρρύνουσιν, ἐμβάλλουσιν εἰς ἀνησυχίαν, ταραχὴν, πόλεμον αἰσθημάτων καὶ ἰδεῶν. Ἡ νοσταλγία εἶναι ὁ πιστὸς αὐτῶν ἀκόλουθος. Ἡ ἀμφίβολος σκάσις ἐπέρχεται βαρεῖα, ἀσπληγχνος, ἵνα πιέσῃ, διεγείρῃ τὴν φαντασίαν, τῶν κινδύνων ὅμως, τῶν ἀλγηδόνων.

Ἴδου τὸ θῆμα· ἡ Ἑκάβη ἐκθαμβοῦται, τρομαχθεῖ, ἐγείρεται φωνάζουσα λάβετε, φέρετε, πέμπετε, ἀίρετέ μου . . . Εἶδεν, ἡ-

κουσε τὴν σκιάν προσλαλήσασαν αὐτῇ. Εὐχεται, ἱκετεύει χθονίους θεούς, δαίμονας· ἀλλὰ ταλαίπωρος γυνή, τὴν ἔλαφον, τὴν ὅποιαν εἶδες κατασπαρασσομένην αἵμονι χαλᾷ λύκου, τὴν ἀσπασθεῖσαν βιαίως ἀπὸ τῶν γονάτων σου, οἰκτρῶς μετ' ὀλίγον θέλεις κλαύσει. Μετὰ μικρόν, νέον, γοερὸν εἰς τὰς γοερὰς, θέλει ἀγγελοῦ. Ναί, ἔχεις δίκαιον νὰ λέγῃς

οὐποτ' ἐμὰ φρὴν ὦδ' ἀλῖαστος
φρίσσει ταρβεί.

Ὁ φόβος δὲν εἶναι ἀσυνεπής· χορὸς αἰχμαλωτῖδων Τρωαδιδῶν τὴν κακίστην πασῶν τῶν εἰδήσεων φέρει. Ἡ κορυφαία λαμβάνει τὸν λόγον. Καὶ μνησθάνει ἡ πολυστένακτος Ἐκάβη ὅτι οἱ Ἕλληνες ἀπεφάσισαν νὰ θυσιάσωσι τὴν μῶνην αὐτῆς θυγατέρα, τὴν ἀντὶ πολλῶν αὐτῇ παραψυχὴν, τὴν πόλιν, τὴν τιθήνην, τὸ βῆκτρον, τὴν ἡγεμόνα τῆς ὁδοῦ δι' αὐτήν, τὴν Πολυξένην εἰς τὸν τάφον τοῦ μεγάλῃτος Ἀχιλλεύς. Αὐτὸς ἀπήτησε τοῦτο, ἐπιφανεῖς μὲ χρυσὰ ὅπλα καὶ κατακρητῆσας τὰς ποντοπόρους ναῦς.

ἀλλ' ἴθι νηούς, ἴθι πρὸς βωμοὺς,
ἴξ' Ἀγαμέμνωνος ἱκέτις γονάτων,
κέρυσσε θεούς, τοὺς τ' οὐρανίδας
τοὺς θ' ὑπὸ γαίαν.

Πλὴν μάτην· δὲν ὑπάρχει τρόπος νὰ μετατρέψῃς τὴν ἐπαπειλοῦσάν σε καταιγίδα. Θέλεις ὑποστῇ τὴν βαρύγδουπον αὐτῆς πληῆξιν. Ἡ τύχη τοιαύτην προώρισε διὰ σέ μάστιγα· ἄλλεπᾶλ-
ληλα νὰ ἴδῃς τὰ τέκνα σου ἀποθνήσκοντα καὶ σὺ τελευταία νὰ κατέλθῃς εἰς τὸν σκοτεινὸν τάφον. Σὺ ἡ πολυτόκος δὲν θέλεις ἔχει οὐδὲν τέκνον, κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν, ἵνα συγκαλείσῃ τὸ σὸν ὄμμα. Ἀλλ' ὅπως ἀλγεινύτατος εἶναι ὁ θρήνος τὸν ὅποιον ἀρίνεις ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ ταύτῃ;

«Ὁἴμοι! ἐγὼ ἡ ἀθλία ποῦ νὰ καταφύγω; ποῖαν ἡχώ, ποῖον ὄδυρμόν νὰ ἀφήσω; δειλαία, ἔρμαιον δειλαίου γήρατος, δουλείας ἀνυποφόρου, δυσβαστάκτου· ὦμοί μοι. Τίς θέλει μὲ βοηθήσει; ποῖον γένος; ποῖα πόλις; φροῦδος ὁ γέρων, φροῦδοι οἱ παῖδες. Ποῦ νὰ πορευθῶ; ποῦ νὰ καταφύγω; ποῦ τις τῶν θεῶν ἢ τῶν

δαιμόνων ἐπαρωγός; ὦ Τρωάδες, κῆτινες ἐφέρατε εἰς ἐμὲ ὀλέθρια παθήματα, σκληρά, μὲ ἀπωλέσατε, μὲ κατεστρέψατε· ὁ βίος πλέον δι' ἐμὲ ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου δὲν εἶναι ἀγαστός. Ὁδήγησόν μοι, τλήμων βῆμα, ὀδήγησον τὴν γραίαν πρὸς ταύτην τὴν αὐλήν, ὦ τέκνον, τέκνον δυστηνοτάτης μητρός, ἐξελθε, ἐξελθε τῶν οἴκων, ἄκουσον τὴν φωνὴν τῆς μητρός, ὦ θυγάτερ, ἵνα μὴ θῆς ὅποιαν περὶ τῆς ψυχῆς σου πληροφορίαν λαμβάνω.»

Ὅταν ἡ καρδιά ὑπερπλησθῇ, ἐξογκοῦται καὶ ἐκρήγνυται εἰς στόνον θλιβερόν, σπαρακτικόν. Καὶ εἶναι οὗτος ὁ ἐπικήδειος τῆς ἀνθρωπότητος μονόλογος. Καθολικός, συμπεριλαμβάνει πᾶντα γογγυσμὸν ἐξερχόμενον ἐκ τῆς κοινωνίας. Τοῦτο λέγεται μαρτύριον, ὅφ' ὃ κατεδικάσε τὰ ὑπὸ τὸν ἥλιον τὸ πεπρωμένον. Καὶ ἐν τούτοις, ἐὰν δὲν ὑπῆρχε τὸ δάκρυ, ἤθελεν εἶναι διαρκῆς, ἀτελεύτητος, αἰώνιος ὁ πόνος. Συγχέεται τὸ αἶτιον μετὰ τῆς συνεπίας· διὰ τοῦτο λέγομεν, ὁ στόνος εἶναι βῆσανον· τοῦναντίον εἶναι εὐεργεσίᾳ. Ἀπεχθανόμεθα αὐτὸν διότι εἶναι τὸ ὁρατόν, τὸ συγκινοῦν μέρος· τὸν πόνον μόνον ὁ παθιανόμενος αἰσθάνεται, εἶναι ἀόρατος εἰς τὸν ξένον. Τὸ πάθημα εἶναι τὸ ἡμῖς συνοδευόμενον ἀπὸ τὸ δάκρυ, ἀντιπροσωπεύει τὸ ὅλον, συμπληροῦται. Καὶ τὸ ὅλον τοῦτο πιέζει, κατακερματίζει, καταδαμάζει, κατασπαράσσει.

Θρηνεῖ ἡ Ἐκκλησία, καὶ ὁ θρῆνος αὐτῆς ὁξὺς, διαπεραστικός διεγείρει τὴν φοβίαν καὶ τὸν ἔλεον, τὴν ἀπελπισίαν. Τὸ στῆθος αὐτῆς, ἡφαίστειον ἐσθιεσμένον ἀναγεννᾶται αἰφνηδίνως καὶ ἐκτινάσσει λάβαν, πῦρ, φλόγας εἰς τὸν οὐρανόν. Ἐκπλήττει καὶ προκαλεῖ τὸ

ἰὼ

μᾶτερ, μᾶτερ, τί βοᾷς;

Καὶ εἶναι ἡ φωνὴ αὕτη τῆς ταλαίνης κόρης, τῆς Πολυξένης. Πόσον παθητικός, πόσον συγκινητικός ὁ διάλογος οὗτος, καθ' ὃν μῆτηρ φθέγγει ἀμέγαρτα κακῶν, ἀναγγέλει εἰς τὴν θυγατέρα αὐτῆς ὅτι πρόκειται νὰ ἀποθάνῃ θυσιαζομένη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων; Ὅποιος κατακλυσμὸς αἰσθημάτων, φίλτρων, ψυχῆς; Τίς πλημυρία βλασφημίας ἐν τῇ πραγματικότητι; Γυνή, μῆτηρ πρὸς τὸ

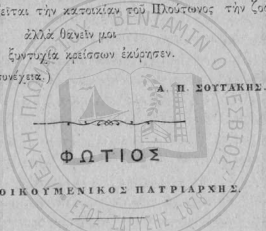
τέκνον της νύ δεικνύη τὸ μνημα καὶ νύ λέγῃ, μετ' ὀλίγον θά εἴ-
σαι ἄπνουν ἐντὸς αὐτοῦ. Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ὁ θάνα-
τος προσβαίνει γιγαντιαίως πρὸς τὸ θυμὸν του.

ὦ δεινὰ παθοῦς' ὦ παντλήμων,
ὦ δυστάνου μᾶτερ βιοτῆς,
οἶαν, οἶαν αὖ σοι λώβαν
ἐχθίσταν, ἀρρήταν τ'
ὥρσέν τις δαίμων;

Καὶ οὕτως ἐξακολουθεῖ κλαίουσα πανοδύρτοις θρήνοις ἡ τάλαι-
να Πολυξένη. Ἀλλὰ περὶ αὐτῆς οὐδόλως φροντίζει, οὐδόλως ἀνη-
συχεῖ, δὲν φοβεῖται τὴν κατοικίαν τοῦ Πλούτωνος τὴν ζοφερὰν.

ἀλλὰ θᾶνεν μοι
ξυντυχία κρείσσων ἐκύρησεν.

(Ἐπεταὶ συνέχεια.)

Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν).

Ἀμέσως λοιπὸν μεταπέμπει Κωνσταντῖνον τὸν φιλόσοφον τὸν μετὰ ταῦτα Κύριλλον τὸν Θεσσαλονίκης, τὸν καὶ ἀπόστολον τῶν Σλάβων ἐπικληθέντα, οὗτος ἀπὸ τοῦ 847 ἐδίδασκεν ἐπὶ Θεοδώρας τὸν χριστιανισμὸν εἰς τοὺς Χαζάρους ἐν Ῥωσίᾳ καὶ ἀποστέλλει αὐτὸν ὅπως κατηχήσῃ τοὺς Βουλγάρους. Τοῦτου δὲ ἀποθανόντος, ἐπεμψε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Μεθόδιον, ὅστις καὶ ἀπετελείωσε τὸ ἔργον, ὅπερ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀνέλαβεν. Τοιοῦτο-
τρόπως δὲ κατώρθωσεν ὁ Φῶτιος τὸν τε ἀρχηγὸν αὐτῶν Βόγοριν, τὸν ἐν τῷ βαπτίσματι μετὰ ταῦτα Μιχαὴλ ὠνομασθέντα, ὡς καὶ ἄπην τὸ βουλγαρικὸν ἔθνος εἰς τὸν χριστιανισμὸν καὶ μεταχάγη.

Ἄλλ' ὁ εὐγενὴς οὗτος τοῦ Φωτίου ἀγὼν (864) ἐσκανδαλίσετο σφοδρὰ τὴν ὁσφρησιν τοῦ γέροντος Πάπα Νικολάου. Ὁ Πάπας Νικόλαος ὡραίον ἐπιδόριον ἐθεώρησε τὸν βουλγαρικὸν λαόν, ὅστις κατ' αὐτὸν ἔπρεπε νὰ ὑπάγητε εἰς τὸν τῆς Ρώμης καὶ οὐχὶ εἰς τὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνον. Σμῆνος ὅθεν προσηλυτιστῶν, «ὡς περ ἄγριος μονῶς» ὡς λέγει αὐτὸς ὁ Φώτιος, ἐχύθη καθ' ἅπανσαν τὴν Βουλγαρίαν, προσπαθοῦν ὅπως πλᾶσηλυτίσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν ἐκκλησίαν. Καὶ τότε δὲ, καθὼς καὶ πρὸ ὀλίγων μόλις ἔτων ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν συνέβη, αὐτόκλητοι πρέσβεις παρουσιαζόμενοι τῷ Ἁγίῳ Πατρὶ, ἄνδρες οὐδεμίαν ἀρχὴν, ἀλλ' οὐδ' ἐκὼν θρησκείαν ἔχοντες, ἔφερον αὐτῷ τὴν ἀποσιώρησιν λαοῦ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης, παρ' ἧς τὰ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τὴν πίστιν ἔλαβον.

Ἄλλ' ἡ Ρώμη ἠπατάτο ἀπ' αὐτὴν φρικτὴν, καθότι οἱ ὀλίγοι νεοσύλλεκτοι στρατιῶται δὲν ἦσαν εἰλικρινεῖς καὶ τίμιοι, ἀλλὰ λειποτάκται τῆς θρησκείας καὶ τῆς πατρίδος των.

Ὁ Πάπας Νικόλαος ἀφορίζων καὶ καθαιρῶν ἤρξατο νὰ ἀναμνησθῇ εἰς τὰ τῆς Βουλγαρίας. Δύο ἔτι μετὰ τὰ γενόμενα, τῷ 866, γράφει καὶ δευτέραν πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα καὶ τὸν Βάρδαν (ἀγνοῶν τὴν δολοφονίαν αὐτοῦ) ἐπιστολὴν καθὼς καὶ εἰς ἅπαντα τὸν κληρὸν τῆς Ἀνατολῆς, ἀνάνεσι τὰς κατὰ τοῦ Φωτίου ἐπιτιμήσεις αὐτοῦ, καὶ ἄξιόν ἐστι ἡ Βουλγαρία ὀφείλῃ νὰ τεθῇ εἰς τὴν ἄμεσον τῆς Ρώμης διοίκησιν. Τότε λοιπὸν, ἀλλὰ τότε καὶ μόνον, ἐξαντληθείσης τῆς ὑπομονῆς αὐτοῦ, ἀνέλαθεν ὁ Φώτιος τὴν θέσιν τὴν ἀνήκουσαν αὐτῷ καὶ ὑπαγορευομένην ὑπὸ τῶν συνοδικῶν Κανόνων, συγκαλεῖ λοιπὸν τοπικὴν Σύνοδον πρὸς ἄμεσον κατὰ κράτος τῶν ἐκ Ρώμης διαδραματιζομένων. Γράφει δὲ τὰς θαυμαστάς καὶ λαμπράς αὐτοῦ ἐγκυκλίους πρὸς τοὺς ἀρχιερατικούς τῆς Ἀνατολῆς Θρόνους, δι' ὧν συνάμα προσεκάλει αὐτοὺς εἰς οἰκουμενικὴν Σύνοδον. Πράγματι δὲ τῷ 867 συνέρχεται ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ τὴν προεδρείαν αὐτοῦ ἡ Σύνοδος, καθ' ἣν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀνατολῆς τὰ ἑα ἀποδίδουσα τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Δύσεως, καθαιρεῖ, ἀναθεματίζει καὶ ἀφορίζει τὸν Πάπαν Νικόλαον.

Ἐκτοτε τὸ μέγα μεταξὺ τῶν δύο ἐκκλησιῶν χάσμα ἐπῆλθε, συνέπεια δὲ τῆς θυέλλης ταύτης ἐπῆλθεν ὁ ἀπὸ τῆς Ἀνατολικῆς Ἡπείρου παντελὲς χωρισμὸς τῆς Δυτικῆς χερσονήσου.

Τὸ σχίσμα ἐγένετο. Ἀλλὰ τίς ὁ προκαλέσας αὐτό; Τίς ὁ πράγματι ἐνοχὸς τῆς μεγάλης ταύτης θρησκευτικῆς διχονοίας;

Ὡρίμως ἐπ' ὀλίγον σκεπτόμενοι δικαιούμεν τὸν Φώτιον, καθότι πολλαὶ Σύνοδοι ἔδωκαν μὲν εἰς τὸν Πάπαν πρεσβεία τῆς τιμῆς, καθὼς μετὰ ταῦτα καὶ εἰς τὸν Κωνσταντινουπόλεως, οὐδέποτε ὅμως καὶ πρεσβεία κυριαρχίας, ὅποια ἀπῆτει ὁ Μίχαρ Ποντίφης. Οὐδέποτε δὲ, ἐκτὸς τινῶν ἐξωτερικῶν τύπων, καὶ μεταξὺ ἴσων πρωτείων, οὐδέποτε, λέγομεν, ἡ Ἐκκλησία καὶ πρὸ πάντων ἡ ἀνατολική, ἀνέγνωσαν ἐπὶ τῆς γῆς κεφαλὴν αἰανδῆποτε, πολλῶ δὲ μᾶλλον τὸν τῆς Ρώμης Ἀρχιερέα.

Ἀλλὰ τὸ σχίσμα ἦτο ἄμικτος τῶν γεγονότων συνέπεια, καθότι ἄλλως ἡ Ἐκκλησία ἔπρεπε νὰ ὑποστῇ τὴν μεγίστην θυσίαν τοῦ ἰδεῖν ἐαυτὴν ἐξευτελιζομένην καὶ συγχωνομένην εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Δύσεως. Τοιοῦτοτρόπως δὲ πράξας ὁ Φώτιος οὐ μόνον τὴν Ἐκκλησίαν ἔσωσεν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀκρογωνιαίον λίθον τοῦ χριστιανισμοῦ ὑπεστήριξε καὶ διετήρησε μέχρις ἡμῶν ἀκέραιον, ἀλώβητον καὶ ἀγνόν, ἀνὰ μέσον μυρίων δοκιμασιῶν καὶ κινδύνων.

Πολλοὶ βεβαίως ὑπῆρξαν καὶ ὑπάρχουσι μετὰ τῶν ἡμῶν οἱ θρηνοῦντες διὰ τὸ σχίσμα. Ἀλλὰ καίτοι λυπηρὸν ὄντως θεωρεῖται ἡ διατήρησις τῶν ἀδελφικῶν θεσμῶν τῶν 2 μεγάλων χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν, οὐχ ἥττον ἐθρικύβευσεν αἱ ἀίδιαι ἀρχαὶ τῆς δικαιοσύνης, ἐν δικαίωμα διεσώθη, ἡ δὲ ἡμετέρα Ἐκκλησία ἔμεινεν αὐτοτελής καὶ αὐτόνομος.

Πολλοὶ κατ' αὐτοὺς καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα αἰῶνας εὐρέθησαν Πάπαι καὶ Πατριάρχαι ὑπὸ εἰλικρινοῦς ἐμπορούμενοι ἔρωτος, καὶ πολλὰ προσπάθεια κατεβλήθησαν πρὸς ἑνωσιν τῶν δύο ἐκκλησιῶν. Ἀλλ' ἐκτοτε ἔμειναν καχωρισμέναι καὶ ἀδιέλκτοι.

Τὴν νύκτα τῆς 14 Σεπτεμβρίου 867, τρομερὸν γεγονὸς λαμβάνει χώραν, μετὰ φρίκης ὑπὸ τῆς ἱστορίας μνημονευόμενον. Κατὰ τὴν νύκτα ταύτην δολοφονεῖται ὁ Αὐτοκράτωρ ἐν τῇ κλινῇ αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἰδίας χειρὸς τῆς οὐ πρὸ πολλοῦ δολοφονησάσης

τὸν Βάρδαν. Ἡ δὲ χεὶρ αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ τοῦ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος, ὅστις πᾶσαυτα Αὐτοκράτωρ ἀνυποτάκτους καταβιβάζει τὸν Φώτιον τοῦ οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἐξορίζει αὐτὸν καὶ περικλείει ὡς κακοῦργον εἰς τὴν μονὴν τῆς Σκέπης καὶ παντοιοτρόπως διὰ βαρβάρων μέσων βασανίζει αὐτόν, ἀποστερῶν αὐτὸν πάσης συναναστροφῆς, καὶ δὴ καὶ αὐτῆς τῆς διὰ μελέτης καὶ ἀναγνώσεως παραμυθίας. Ἡ τελευταία αὐτῇ τιμωρία ἀφόρητος διὰ τὸν Φώτιον, ἐφ' ᾧ καὶ γράφων πρὸς τὸν Βασίλειον πικρῶς κατ' αὐτοῦ παροικνεῖται. «Βίον βιοῦμεν θανάτου πικρότερον, ἡγμάλωτίσμεθα, πάντων ἐστερήθημεν, ἀλλ' ὅτι ἐστερήθημεν καὶ βιβλίων καὶ τούτου καὶ παράδοξον καὶ νέαν καθ' ἡμῶν ἐπινενοημένη τιμωρίαν». Ἐπιλέγει δὲ «οὐκ αἰτούμεν θρόνους, ὦ βασιλεῦ, οὐ δόξαν, οὐκ εὐημερίαν, οὐκ εὐπρέπειαν, ἀλλ' ἐκεῖνα αἰτούμεν, ἃ καὶ βάρβαροι τοῖς δεσμίοις παρέχουν φιλανθρωπεύοντα.»

Ὁ Βασίλειος ὅμως οὐ μόνον πρὸς τὰς δεήσεις τοῦ Φωτίου ἐκώφευεν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐπίμετρον συμφωνήσας μετὰ τῆς Ῥωμῆας ἐκκλησίας συγκαλεῖ τοπικὴν Σύνοδον ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἣτις καθαιρεῖ, ἀναθεματίζει καὶ ἀφορεῖ τὸν ἐν τῇ Μονῇ τῆς Σκέπης Φώτιον. Ἡ Σύνοδος αὕτη ἐγένετο κατὰ τὸ 869 ἐπὶ Ἰγνατίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀδριανῷ Πάπᾳ Ῥώμης. Τὰ δὲ πρακτικὰ τῆς κατὰ Λατίνους 8ης οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐμποιοῦσιν ὄνειδος τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ διὰ τὰς προσβολὰς καὶ τὰς ὕβρεις, ἃς ἐν τῇ προσώπῳ τοῦ Πατριάρχου ὑπέστη.

Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ ὁ Φώτιος εὐρισκόμενος μεγίστας ὠφελείας παρέσχέ τῇ ἡμετέρᾳ φιλολογίᾳ καὶ τῇ Θεολογίᾳ. Ἐκ τοῦ βάλθους τοῦ σκοτεινοῦ αὐτοῦ δεσμοτηρίου ἔγραψε τὰς λαμπρὰς αὐτοῦ πρὸς τοὺς ὑπερορίους συλλειτουργοὺς ἐπιστολάς, δι' ὧν παρεμύθει καὶ παρώτρυνεν αὐτοὺς εἰς τὸ καλὸν ἀείποτε. Ἀλλ' ἂν ἐν τῇ ἐν Βαγδάτῳ διαμονῇ αὐτοῦ συνέγραψε τὴν Μυριόβιβλον, ἣτις ἀνεβίβασε τὸν Φώτιον εἰς ὑψηλοτάτην θέσιν, διὰ τὴν κριτικὴν βαθύνουσαν, οὐχ ἥττον καὶ κατὰ τὴν τριετὴ ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ διαμονῇ αὐτοῦ συνέγραψε τὰ Ἀμφιλόγια, ἅπερ ἀριδύλως καταδεικνύουσι τὴν περὶ τὸ θεολογεῖν δεινότητα καὶ τὴν διαλεκτικὴν αὐτοῦ λεπτότητα. Τὰ Ἀμφιλόγια συνεγράφη-

σαν ἄνευ οὐδενὸς βοηθήματος καὶ οὐδεμιᾶς βίβλου, καθότι, ὡς προείπομεν, ἀπηγορεύετο αὐτῷ ἡ τῶν βιβλίων χρῆσις. Εἰσὶ δὲ ταῦτα ὑπὲρ τὰς 300 ἀπαντήσεις ἢ μᾶλλον λύσεις εἰς τοσαύτας ἐρωτήσεις τοῦ ὁσιωτάτου τῆς Κυζίκου Μητροπολίτου Ἀμφιλοχίου, εἰς ὧς ὁ Φώτιος ἀμέσως ἐπροθυμοποιήθη ἵνα ἀπαντήσῃ ἐπαινῶν καὶ ἐμψυχῶνων τὸν ζῆλον αὐτοῦ. Συνίσταντο δὲ αἱ ἀπορίαι αὐταὶ εἰς θεολογικὰ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ζητήματα, φιλοσοφικά, ἱστορικά, ἱατρικὰ κλ. ἅπερ ἅπαντα ἐρμηνεύει, ἀναλύει, συνδέει καὶ ἐπὶ τέλους καταντᾷ εἰς συμπέρασμα λογικὸν καὶ εὐληπτον.

Τρία μετὰ τὴν ἀθροῖζιν αὐτοῦ ἔτη Βασίλειος ὁ Αὐτοκράτωρ μὴ ἔχων ἀνάγκην πλέον τῆς πολιτικῆς ὑποστηρίξεως τῆς Ῥώμης καὶ μὴ θέλων νὰ δικαιώσῃ ἀδικίαν, ἣν κατὰ τοῦ πρώην φίλου αὐτοῦ Φωτίου διέπραξεν, ἀνακαλεῖ τὸν Φώτιον ἐκ τῆς ἐξορίας καὶ ἀνατίθεισιν αὐτῷ τὴν τε ἀνατροπὴν τῶν τέκνων του, ἰδίᾳ δὲ τοῦ Λέοντος, τοῦ μετὰ ταῦτα ἐπικληθέντος σοφοῦ, καθὼς καὶ τὴν ὀφθίμωσιν καὶ κατάρτισιν τῶν πολιτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν νόμων.

Ἐπὶ ὀκταετίαν ὅλην διέτριψεν ὁ διαπρεπὴς ἀνὴρ ἐν τοῖς ἀνακτόροις τῆς Μαγναύρας, προϊόντα δὲ τῆς πολυχρονίου ἀνέσεως καὶ εὐτυχίας αὐτοῦ ὑπῆρξαν τὸ Σύνταγμα καὶ ὁ Νομοκάνων, ἅτινά εἰσι καὶ μέχρι τοῦ νῦν ὁ Κώδὼξ τοῦ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου. Ἀλλ' ἡ εὐτυχιστέρα στιγμή τῆς εἰς Μαγναύραν διαμονῆς αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἐκείνη, καθ' ἣν συνήντησεν ἐν τῇ αἰθούσῃ τὸν γέροντα Ἰγνατίον, πατριαρχεῦοντα τότε, καὶ συνεφιλιώθη μετ' αὐτοῦ. Οὕτως διηγείται ἐν τῇ μετὰ ταῦτα συγκροτηθείσῃ οἰκουμενικῇ Συνόδῳ τὰ κατὰ τὴν συνάντησιν ταύτην ὁ Φώτιος· « Προσέπεσεν ὁ εἰς πρὸς τοὺς πόδας τοῦ ἄλλου, καὶ εἴ τι ἑκατέρῳ πρὸς τὸν ἕτερον διημάρτηται τῆς συγγνώμης ἔτυχεν ἅφ' ἑκατέρου. » Ἐκτοτε οἱ ἐξοχοὶ οὗτοι Πατριάρχαι συνεφιλιώθησαν ἐιλικρινῶς καὶ διὰ παντός, μόνον δ' αὐτῶν μέλημα ἦν ἡ τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἐκκλησίας εὐμερὶα.

Μετ' οὐ πολὺ ἀσθενήσας ὁ Ἰγνάτιος προσεσχέλασε παρ' ἑαυτοῦ τὸν Φώτιον, ὅστις ἐγηροκόμει, ἐνοσσήλευε καὶ ἐπαραινύθει αὐτόν ὡς πνευματικόν τέκνον.

Τέλος τῷ 877 τοῦ Ἰγνατίου ἀποθανόντος, ἀνέρχεται καὶ

αὐθις ὁ Φώτιος εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον, «οὐχὶ θαυρῶδους ἀνακινῶν, οὔτε βασιλικὰς ἐνοχλῶν ἀκοάς, ἀλλὰ παντρχόθεν πιεζόμενος καὶ μάλιστα ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος καταναγκαζόμενος.»

Καὶ τοι ἀπήρσε βεβαίως τῇ Ῥώμῃ ἢ τοῦ Φωτίου β'. πατριαρχείᾳ, οὐχ ἦττον ἢ ἀναγνώρισις αὐτοῦ δὲν ἐβράδυνεν.

Τὸν παπικὸν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης κατεῖχε θρόνον Ἰωάννης ὁ ὀγδοὺς ἀπὸ τοῦ 872 διαδεχθεὶς Ἀδριανὸν τὸν Β'. Οὗτος ἀπειλούμενος ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν ἠναγκάσθη ἐπὶ τέλους ὅπως ζητήσῃ βοήθειαν παρὰ τοῦ Βασιλείου. Τότε δὲ ἀντηλλάγησαν μεταξὺ Πατριάρχου καὶ Πάπα φιλικὰ γράμματα καὶ μετ' οὐ πολὺ σύνδοδος οἰκουμένης συγκροτεῖται τῷ 879, ἐν ᾗ πηρῆσαν 380 πατέρες ὡς καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Πάπα, Πέτρος ὁ Κερδινάλιος, Παῦλος καὶ Εὐγένιος.

Ἡ σύνδοδος αὕτη ὑπῆρξε θρίαμβος διὰ τὸν Φώτιον, τὰ δὲ πρακτικὰ αὐτῆς ἐστὶν ἡ ἐπίσημος καθιέρωσις καὶ ἀναγνώρισις τῶν δογματικῶν καὶ προνομίων τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, ὑπὲρ ὧν ὁ αἰετιμὸς Πατριάρχης τοσοῦτον καὶ ἠγωνίσθη καὶ ἔπαθεν.

Ἄλλ' ἡ βωμολαχὴ ἐκκλησία ἐπιδείξατο πρὸς στιγμὴν μετριοφροσύνην καὶ εὐλακρίειαν ἐπὶ Ἰωάννου τοῦ ὀγδοῦ, ἐπανερχεται καὶ αὐθις εἰς τὰς αὐτὰς ἀξιώσεις ἐπὶ Μαρτίνου τοῦ Β'. τοῦ κατὰ τὸ 882 καθαιρέσαντος, ἀφορίσαντος καὶ ἀναθεματίσαντος τὸν Φώτιον, καθὼς καὶ ἐπὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ Ἀδριανοῦ τοῦ Γ' καὶ Στεφάνου τοῦ Ε'. Ἐκτοτε δὲ τὰ πρᾶγματα συγχισθέντα ἔμειναν τεταρχυμένα μέχρι τοῦ νῦν.

Τὸν Βασιλεῖον ἀποθανόντα διαδέχεται τῷ 886 ὁ τοῦ Φωτίου ἀγνώμων μαθητὴς Λέων ὁ σοφός, ὅστις ἀμέσως διὰ διατάγματος ἐξορίζει τὸν Φώτιον εἰς τὴν Μονὴν τῶν Ἀρμενιανῶν τὴν ἐπιλεγομένην τοῦ Βάρδου. Αὕτη ἦτο ἡ τελευταία τοῦ ἀοιμνήστου ἀνδρὸς ὑπερορία καὶ τὸ τελευταῖον τῶν ἀγώνων αὐτοῦ στάδιον, καθότι καταβληθεὶς ὑπὸ τοῦ γήρατος καὶ τῶν παθημάτων ἀποθνήσκει κατὰ τὸ 891 μ. Χ. ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐξορίας αὐτοῦ, παιδευθεὶς καὶ παιδεύσας καὶ προστεθεὶς τοῖς πατράσιν αὐτοῦ τοῖς ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ἀγωνισαμένοις.

Ὁ Φώτιος ἐτελεύτησεν, ἀλλὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπιζῇ καὶ ἐπι-

ζήσεται εἰσέτι ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἐλληνικὴ γλῶσσα, φιλολογία, θεολογία, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει τέλος ἀνεξάρτητος ἀνατολικὴ ἐκκλησία, ἣτις ὑπῆρξεν, ὑπάρχει καὶ θέλει ὑπάρξει τὸ σύμβολον τῆς ἡμετέρας ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐθνικῆς ἐνότητος. Καὶ ἡ μὲν ἐκκλησία ἀποδίδει αὐτῷ τιμὰς Θεοφόρου καὶ Ὁμολογητοῦ, ἡμεῖς δὲ, φίλοι, οἱ τοῦ ἀθανάτου τούτου ἀνδρὸς ἀπόγονοι καὶ θαυμασταί, ὀφείλομεν ὅπως μνηθῶμεν τὸν Φώτιον, ὅστις δὲν κατεδέχθη νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν κοινωνίαν παρουσιάζων ὡς συστατήριον τὴν εὐγενῆ αὐτοῦ καταγωγὴν, (ὡς οἱ χαμιζζήλον ἔχοντες χαρακτῆρα,) ἀλλὰ καθὼς καὶ ἐκεῖνος κατέστη ἄξιος ὅπως παρουσιάσῃ ἴδια γνωρίσματα, οὕτω καὶ ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ὀφείλομεν ὅπως μὴ περιοριζόμεθα μόνον εἰς τὸ νὰ ἐπισείωμεν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ξένων τὴν εὐγενῆ ἡμῶν καταγωγὴν, ἀλλὰ νὰ ἀποδείξωμεν ὅτι οἱ Ἕλληνες καὶ ὁ ἐλληνισμὸς αἰετοτε ὑπῆρξαν ἐστία ζωοπαρέχου φωτὸς καὶ πολιτισμοῦ, ὅτι πράγματι ἔχομεν μεγίστην ἀποστολὴν ἐν τῷ ἀνατολικῷ κόσμῳ, ἐκπολιτισμοῦ καὶ ἠθικῆς μορφώσεως καὶ ὅτι ἐσμέν πρόγωμα κατὰ τοῦ βαρβαρισμοῦ, τῆς ἀγριότητος καὶ τῆς ἀμαθείας. Οὕτω δὲ πράττοντες καὶ τοὺς ὁπαθεὺς τῆς συντροφίας Φαλμεράντες θέλομεν καταδικάσει εἰς καταναγκαστικὴν σιγὴν, καὶ εἰς τὸν πεπολιτισμένον κόσμον θέλομεν ἀποδείξει ὅτι οἱ Ἕλληνες δὲν περιορίζονται μόνον εἰς τὸ νὰ καυχῶνται ἐπὶ πατραγαθήμασιν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀνδραγαθήμασιν.

Τῇ 19ῃ Μαρτίου 1878.

Σ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ.

ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ

ΕΠΙΔΡΟΜΗΣ ΛΥΚΩΝ.

Ἀντὶ παντὸς προοιμίου δίδομεν τὸν λόγον τῷ ἥρωϊ τῆς περιπετείας, ὅστις ὀλίγον ἔλειψε νὰ γίνῃ θῦμα αὐτῶν.

« Μόλις εἶχομεν διέλθει τὸ ἡμισυ τοῦ χρόνου, τὸν ὅποιον οἱ γονεῖς ἡμῶν μᾶς εἶχον παραχωρήσει διὰ μίαν ἐπίσκεψιν εἰς τὴν ἑπαυ-

λιν τῆς κυρίας Β. . . . , ὅτε ἐλάβομεν τὴν λυπηράν εἰδήσιν ὅτι ὁ πατήρ μου ἡσθένησεν αἰφνηδίνως καὶ κινδυνωδῶς.

Διὰ τοῦ ταξιδίου τούτου προϋτιθέμεθα πρὸς τούτοις νὰ ἐπα-
ναφέρωμεν εἰς τὴν κυρίαν Β. . . . τὸν μονογένη υἱὸν τῆς Λέοντα,
ὅστις εἶχεν ἀνατραπῇ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ μου καὶ ἐμοῦ.

Ἡ λύπη τῆς κυρίας ταύτης διότι μᾶς ἐστερεῖτο τοσοῦτον τα-
χέως καὶ κυρίως ἢ τῆς ἀδελφῆς μου Ἀννίας, ἣν ἐθεώρει ἤδη
ὡς νόμῳ αὐτῆς, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μᾶς ἐμποδίσωσιν. Ἀπε-
φασίσαμεν ν' ἀναχωρήσωμεν ἄνευ ἀναβολῆς καὶ νὰ ἐξακολουθή-
σωμεν μάλιστα τὸ ταξίδιον ἡμῶν καὶ τὴν νύκτα, τοσοῦτω μᾶλ-
λον, ὅσῳ ἡ χιών εἶχε παύσει νὰ πίπτῃ, ἡ σελήνη ἔλαμπεν, ἐν δὲ
τῷ προσώπῳ τοῦ γηραιοῦ κυνηγοῦ τοῦ πατρὸς μου εἶχομεν ὁδη-
γὸν ἀσφαλῆ.

Περιτετυλιγμένοι ἀπὸ μυλωτᾶς, ἐφωδισμένοι διὰ ζωοτροφῶν,
ἐπέβημεν τοῦ ἐλαήθρου ἡμῶν, ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ Λέων θὰ ἐλάμ-
βανε προθύμως τὴν θέσιν του, ἐὰν δὲν ἐκρατεῖτο ὑπὸ τῆς μητρι-
κῆς στοργῆς.

Ἐφθάσαμεν πρὸ τῆς νυκτὸς εἰς τὸ μέγα δάσος, ὅπερ μᾶς διε-
χώριζεν ἀπὸ τῆς πατρικῆς οἰκίας καὶ τὸ ὅποσον ἐκτείνεται εἰς
μέγα διάστημα πρὸς τὴν Λιθουανίαν, ἐνούμενον μετὰ τῶν ἐκ-
τεταμμένων δασῶν τῆς χώρας ταύτης.

Ἡ ὁδός, ἣν ἠκολουθοῦμεν ἦτο ἀρκετὰ πλατεῖα, ὥστε τὰ δέν-
δρα δὲν ἐκώλυον τὰς ἀκτῖνας τῆς πανσελήνου νὰ μᾶς φωτίζωσιν·
ἀλλὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐκ χιόνος καὶ πάγου ὑψωμάτων καθίστων
τὴν ὁδὸν ταύτην κακίστην, ὥστε δὲν ἠδυνάμεθα νὰ προχωρή-
σωμεν τοσοῦτον ταχέως, ὅσον ἐπεθυμοῦμεν, οἱ δὲ ἵπποι ἡμῶν με-
γάλως ἐκοπιάζον.

Μεταξὺ ἡμῶν ἐβασίλευε βαθεῖα σιγὴ, ἥτις δὲν διεκόπτετο εἰμῇ
ὑπὸ τοῦ καλπάζματος τῶν ἵππων, καὶ τοῦ ῥογχαλισμοῦ τῆς κοι-
μωμένης θαλαμηπόλου ἡμῶν. Τὸ πνεῦμά μου ἵπτατο πρὸς τὸν
ἀσθενῆ πατέρα μου· δὲν ἠδυνάμην νὰ ἀποκρύψω ὅτι εἰς τὴν ἡλι-
κίαν αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ κίνδυνός τις καὶ ὅτι ὁ κίνδυνος
οὗτος βεβαίως θὰ ὑπῆρχεν ἤδη, διότι ἄλλως δὲν ἤθελε μᾶς προσ-

καλέσει πρὸ τῆς ὁρισθείσης ἡμέρας διὰ τὴν ἀπὸ τῆς μητρὸς τοῦ Λέοντος ἐπιστροφὴν μας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἀνινίαν, αὕτη δὲν ἦτο διατεθειμένη νὰ διακόψῃ τὴν σιωπὴν. Ἡ ψυχὴ τῆς ἦτο διηρημένη μεταξὺ δύο αἰσθημάτων, ἐπλησιάζομεν πάντατε, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς οὐκίης αὐτῆς στοργῆς, ἐνῶ ἀπεμακρυνόμεθα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐκείνου, πρὸς ὃν εἶχεν ἀφιερῶσει θερμότερον αἶσθημα.

Ἐπλησίαζεν ἤδη τὸ μεσονύκτιον, οὐδὲν ἑκτακτον εἶχεν ἔτι διακόψῃ τὸ ταξίδιον ἡμῶν, ὅτε αἰφνης οἱ ἵπποι ἡμῶν ἔδειξαν ἀσυνήθη ἀνησυχίαν· ἀνέπνεον μετὰ δυσκολίας καὶ ἤρχισαν νὰ προχωρῶσι ταχύτερον, ἐνῶ οὐδὲ ὁ λόγος, οὐδὲ ἡ μάστιξ τοὺς παραινείει. Ἦσαν ζῶα, ἀτινα εἶχομεν ἀπὸ πολλῶν ἑτῶν καὶ τὰ ὅποια δὲν ἠδύναντο νὰ ἐξέλθωσι τοῦ συνήθους βαδίσματος αὐτῶν ἄνευ ἑκτάκτου αἰτίας· ἐφάνιντο πεφοβισμένοι, ἔστρεφον πολλάκις τὴν κεφαλὴν καὶ ὠμοῦζον ὡς ὠθοῦμενοι ὑπὸ ἀγνώστου δυνάμεως ἵνα διπλασιάζωσι τὴν ταχύτητα αὐτῶν.

Μετ' ὀλίγον τὰ ἔλκηματα αὐτῶν ἐγένιναν ἰσχυρότερα, ὁ δὲ Ῥόσκος, ὁ ὁδηγός μας, ἠναγκάσθη νὰ τοῖς ἐπιβállῃ διορθώσεις τινας, εἰς ἃς ὑπέκυψαν μὲν, ἀλλὰ μετ' ἀκατανόητου ἀντιστάσεως.

Ἡ Ἀνινία κατεχομένη ὑπὸ βαθέων συλλογισμῶν δὲν ἠδύνατο νὰ δώσῃ οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην προσοχὴν εἰς τοὺς ἵππους· ἀλλ' ἐγὼ, γνωρίζων τὰς συνηθείας αὐτῶν, παραδόξως πως ἐταράχθην καὶ προσήλάνθην τρόπον τινά ὅτι ἑκτακτόν τι συμβαίνει.

Ταυτοχρόνως ὁ γηραιὸς Ῥόσκος ἐφάνη καταληφθεὶς ὑπὸ δυσαρέστου αἰσθήματος· παρετήρησε πολλάκις ἀλλεπαλλήλως πέριξ αὐτοῦ· ἔβαινε τὸ οὖς μετὰ μέγλης προσοχῆς· ἀφῆκεν αἰφνης ἐλευθέρους τοὺς ἵππους, οἵτινες ἠδυνήθησαν νὰ ἀκολουθήσωσι τὸ ἐνστικτόν αὐτῶν καὶ ἤρχισαν πᾶσατα νὰ καλπάζωσιν.

Ἐκαθήμην εἰς τὰ ἑμπρὸς τοῦ ἐλκλήθρου, στρέφων δ' ὀλίγον εἶχον τὸ στόμα μου πλησίον τοῦ ὠτός τοῦ ἀμαξήλατου ἡμῶν. «Τί ἔχεις Ῥόσκο;» τῷ εἶπον διὰ χαμηλῆς φωνῆς ἵνα μὴ με ἀκούσῃ ἡ Ἀνινία· «φαίνεται πεφοβισμένος καὶ νομίζω ὅτι συμεριζέσαι

τὴν ἀνησυχίαν τῶν ἵππων, ἀνησυχίαν, ἥτις μοι εἶναι ἀκατανόητος».

Ὁ γέρον ἐσκέφθη ἐπὶ μίαν στιγμὴν, μοι ἀπεκρίθη δὲ τότε ἐπίσης χαμηλοφώνως· ἀφοβοῦμαι ὅτι οἱ λύκοι εἶναι ἐπὶ τὰ ἔγνη μας· τὸ ψῦχος τοὺς ἠνάγκασε νὰ ἐξέλθωσιν ἀπὸ τῶν ὀρέων· ἡ πείνα μᾶς τοὺς φέρει καὶ ἐσμέν ἀπωλεσμένοι, ἐὰν ἡ ταχύτης τῶν ἵππων μας δὲν μᾶς σώσῃ».

Εἶμαι ἐξ ἐκείνων οἵτινες εἶδον τὸν θάνατον ὑπὸ διαφόρους μορφάς· ἄλλ' οὔτε ἡ βοή τῆς μάχης, οὔτε αἱ θανατηφόροι κανονοστοιχίαι δὲν μ' ἔκαμον νὰ ὠχρίσω τόσον, ὅσον οἱ λόγοι οὗτοι. Ἡ πρώτη σκέψις μου ὑπῆρξε διὰ τὴν Ἀννίαν. Ἐβλεπον ἤδη τὸ ὠραῖον καὶ λεπτὸν πρόσωπόν της καταξοχίζομενον ὑπὸ τῶν λυσσάλεων τούτων τεράτων. Μοι ὠμίλησε πολλάκις περὶ τῆς ἐπιμονῆς καὶ ἀγριότητος, μεθ' ἧς οἱ λύκοι παρακολουθοῦσι τὴν λείαν των. Ἐὰν οἱ ἵπποι ἡμῶν δὲν κατεβάλλοντο, ἐσώζεμεθα, ἀλλ' ἐνδομύχως ἤμην μᾶλλον πεπεισμένος ὅτι αἱ δυνάμεις αὐτῶν ἤθελον καταβληθῇ ὑπὸ τῆς ἐπιμονῆς τῶν λύκων, καὶ ὅτι ἡθέλομεν γίνασθαι θύματα αὐτῶν.

Εἶχον μίαν κυνηγετικὴν μάχαιραν, ἓν τυφέκιον καὶ δύο πιστόλια, ἡ ποσότης τῆς πυρίτιδος καὶ τῶν σφακιῶν ἦτο μικρά, ἐπομένως μάλιστα ἐξήρκει ἵνα φρονέσω τινὰς τῶν καταδιωκτῶν ἡμῶν, οἵτινες συνηθίζουσι νὰ ἐπιχειρῶσι καθ' ἑκάτοντάδας τὰς νυκτερινὰς τῶν ἐπιθέσεις.

Ἐν τούτοις, ὁ γέρον Ῥόσκος ἐβίαζε τοὺς ἵππους ἄνευ διακοπῆς, ἀλλὰ δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ τοὺς βιάσῃ, διότι τὸ φυσικὸν ἔνστικτον τοῖς ἔδωκε κάλλιον νὰ ἐννοήσωσι τὸν κίνδυνον, παρ' ὅσον ἐννοήσαμεν ἡμεῖς αὐτόν.

Ἀδικοῦτως ἐξηκολούθουν νὰ παρατηρῶ μακρὰν περίξ ἡμῶν, νὰ ἀκούω ἐν τῇ σιγῇ τῆς νυκτὸς τὸν ἐλάχιστον ἤχον, ὅστις ἠδύνατο νὰ μᾶς βεβαιώσῃ περὶ τῆς φοβερᾶς τύχης ἡμῶν. Ὁ Ῥόσκος εἶχε τὴν ὄρασιν καὶ τὴν ἀκοήν ὀξυτέρως ἢ ἐγώ· αἴφνης μοι λέγει· «ἔρχονται! . . . ἔρχονται! . . . δὲν ἀκούετε τὰς φωνὰς των καὶ τὴν ταραχώδη ἀναπνοὴν των! Εἶναι τὸ σκοτεινὸν τοῦτο ση-

μειον, ὅπερ προχωρεῖ ἐκεῖ κάτω, εἶναι μία ἀγέλη ὑπὲρ τοὺς ἑκατόν! »

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἀνεγνώρισα ὅ,τι ἡ ὀξεῖα ὄρασις τοῦ Ῥόσκου εἶχε πρώτη ἀνακαλύψει. Μεγάλῃ καὶ σκοτεινῇ μᾶζα ἐκινεῖτο δι' ἀλλοκότου τρόπου καὶ ἐπλησίαζεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον· ἐφαίνετο πετώσα ὑπεράνω τῆς χιόνης· δὲν ἡδύνατό τις νὰ ἐννοήσῃ τὴν πορείαν τῆς, καὶ ἐν τούτοις προύχῳρει τοιουτοτρόπως, ὥστε ἡπεῖλαι νὰ φθάσῃ καὶ νὰ ὑπερβῇ ἐντὸς ὀλίγου τοὺς ἔππους ἡμῶν, ὧν αἱ δυνάμεις ἤρχισαν νὰ ἐκλείπωσιν.

Ἄγριοι καὶ φοβεροὶ ἤχοι διέσχισαν τὴν νύκτα· ἐξερχόμενοι ἀπὸ τοῦ βόθρου τοῦ στήθους, ὁμοιάζον ἄλλοτε πρὸς γρουλλισμούς, ἄλλοτε πρὸς ὑποκώφους καὶ βιαίως οἰμωγὰς κινδυνεύοντος ἀνθρώπου, οὕτινος ζητοῦσι νὰ ἐμποδίσωσι τὰς φωνὰς διὰ τῆς βίας.

Ἡ Ἀνινία δὲν ἠνόεε οὐδέν· πᾶν ὅ,τι συνέβη δὲν ἡδύνατο νὰ τὴν ἀποσπάσῃ τῶν ὄνειροπολημάτων, ἅτινα ἐσχεδίαζε περὶ τῶν ἐν τῇ πατρικῇ οἰκίᾳ μελλόντων γενέσθαι προσεχῶς καὶ περὶ τῶν μᾶλλον μεμαχρισμένων, εἰς τὰ ὅποια ἡ μορφή τοῦ προσφιλοῦς αὐτῇ Λέοντος ἐφαίνετο πρωτίστως. Ἀργότερον μοι διηγήθη πᾶν ὅ,τι συνέβαιναν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. Δὲν ἡδυνάμην νὰ τὴν ἀφήσω ἐν τῇ εὐτυχίᾳ ταύτῃ ἀγνοίᾳ τοῦ κινδύνου, ὅστις μᾶς ἐπηπεῖλει. Ἦδη διέκρινον τὰς κεχωρισμένας ὁμάδας τῶν ἀγρίων τούτων τεράτων· ἡδη πολλοὶ ἐξ αὐτῶν προηγουῖντο τῆς μεγάλῃς ἀγέλης καὶ ἐπλησίαζον εἰς ἀπόστασιν βολῆς τυφεκίου. Ἦγειρα τὸ ὅπλον μου, ἐσκόπευσα τὸ πρῶτον τῶν τεράτων τούτων, «Κύψον», ἀνέκραξα, καὶ ἡ Ἀνινία συνῆλθεν ὡς ἀπὸ βελθέως ὕπνου.

Μὲ παρετῆρει ἵνα μὲ ἐρωτήσῃ, ἀλλ' ἡδυνήθη νὰ ἀναγνώσῃ ἐν τῷ προσώπῳ μου ὅτι δὲν ἦτο καιρὸς ἐξηγήσεων· κατεβίβασε μηχανικῶς τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ στήθους, ἡ βολὴ ἐκτύπησε τὸν μεγαλήτερον καὶ τὸν ἐν τῇ κεφαλῇ τῶν λύκων εὐρισκόμενον· ἔπεσεν. Ὁ πυροβολισμὸς ἐξύπνησε τὴν θαλαμηπόλον μας, ἥτις ἐξέβαλεν ὀξεῖας φωνάς, νομίζουσα ὅτι προσεβλήθημεν ὑπὸ ληστῶν· «Εἶναι μόνον λύκοι» εἶπεν ὁ γέρον· Ῥόσκος μετὰ φοβερᾶς ἀπαθείας, «τρώγουν ἐκεῖνον, ὅστις ἐφονεύθη. Ἴδού ἡμεῖς ἀπηλλαγμένοι ἐνὸς ἐχθροῦ, ἀλλὰ ἑκατοντάς ἐτέρων θέλει μᾶς

παρακολουθήσει μέχρις οὗ . . . », δὲν ἐξηκολούθησε, μὴ θέλων νὰ φανερώσῃ τὸ φοβερὸν τῆς θέσεως ἡμῶν.

Οἱ ἵπποι, ἐρεθισθέντες ἐκ τοῦ πυροβολισμοῦ, ὤρμησαν μετὰ νέων προσπαθειῶν, ἐνῶ οἱ λῦκοι ἔστησαν περὶ τὸ πτώμα. «Τοῦτο δὲν θὰ τοὺς ἐμποδίσῃ ἐπὶ πολὺ, ὑπετονθύρισεν ὁ Ῥόσκος· τοὺς γνωρίζω, μετ' ὀλίγον ἔσονται πάλιν περίξ ἡμῶν, οἱ δὲ ἵπποι θὰ κατεβλήθωσιν».

Τότε ἠδυνήθη νὰ θαυμάσω τὴν γενναιοφυλίαν τῆς Ἀνινίας· ἀφιερῶθι εἰς τὴν θαλαμηπόλον, τὴν παρηγόρησε, τὴν συνεβούλευσε νὰ ἔχῃ θάρρος καὶ κυρίως νὰ ἔχῃ πεποίθησιν εἰς ἐκείνον, οὐτινος μόνῃ ἢ θέλησις δύναται νὰ καταπραύνη τὰ ἄγρια θηρία. Ἐρρίφθη εἰς τὰ γόνατα ἐν τῇ βάλει τοῦ ἐλκλήθρου, τὸ αὐτὸ δὲ ἔπραξε καὶ ἡ θαλαμηπόλος· ἀλλ' αὕτη δὲν ἠδυνήθη νὰ συναθροίσῃ τὰς ιδέας τῆς ἵνα δεηθῇ· καὶ ἡ δυστυχὴς ἐπανήρchiσε τὰς φωνάς, τοὺς λυγμοὺς ἄνευ διακοπῆς, καταρωμένη τὸ δυστυχὲς ταξίδιον. Ἡ ὥραία μορφή τῆς Ἀνινίας, ἐστραμμένη πρὸς τὸν οὐρανόν, ἐφωτίζετο ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τῆς σελήνης· εἶχε τὰς χεῖρας συμπεπλεγμένas καὶ προσηύχετο διὰ ταπεινῆς φωνῆς μετὰ ἄκρας ἡσυχίας καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ταραχῆς πνεύματος. Ἡ θεὰ αὕτη μὲ ἐνεθάρρυνε καὶ μοι ἔδωκεν ἐλπίδα τινα. Ἐπλήρωσα· ἐκ νέου τὸ ὄπλον μου καὶ τὸ ἐκράτουν ἑτοιμον· οἱ ἵπποι ἔκαμον πᾶν τὸ δυνατόν ὅπως διαφύγωσι τοὺς αἰμοδόρους διώκτας αὐτῶν. Ταύτοχρόνως ἠκούσαμεν ἐκ νέου τὴν ταραχὴν τῆς ἐλεύσεώς των· παρετήρησα μετ' ὀλίγον τινα τῶν τεράτων τούτων, ἅτινα προηγούντο τῆς ἀγέλης καὶ διεύθυνον καθ' ἡμῶν τὰ αἰμοσταγῆ στόματά των.

Δευτέρα βολὴ ἔρριψε κάτω τὸν τολμηρότερον, ἤλπιζον νὰ κερδίσωμεν ἀκόμη καιρόν· ἤλπιζον ὅτι, ἐπωφελοῦμενοι τῆς ἐπανειλημμένης στάσεως τῶν ζώων τούτων περίξ τῶν πτωμάτων, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ φθάσωμεν εἰς τὰ ὄρια τοῦ θάσου· ἢ εἰς τινα κοιτίαν.

Ἄλλ' οἱμοὶ ! ὅπόσον οἱ ὑπολογισμοί μου ἦσαν σαθροί ! Ταύτην τὴν φορὰν μόνις ὀλίγαι στιγμαὶ ἤρκεσαν εἰς τὰ τέρατα ταῦτα ὅπως καταβροχθίσωσι τὸν σύντροφόν των· μόνις ἔσχον τὸν καιρόν

ἵνα πληρώσω τὸ ὄπλον μου, καὶ ἦσαν ἤδη περίξ ἡμῶν. «Εἰς οὐδέν χρησιμεύουσιν ἅπαντα ταῦτα» μοὶ εἶπεν ὁ Ρόσκος, «μετ' ὀλίγον οἱ ἵπποι θὰ καταβληθῶσιν ἡμεῖς δὲ θ' ἀπολεσθῶμεν».

(Ἔπεται τὸ τέλος.)

ΤΟ ΡΟΔΟΝ.

Τὴν αὐγὴν μὲ τῇ δροσοῦλᾳ ἐξεφύτρως' ἓνα ρόδο,
τὴν αὐγὴν μὲ τῇ δροσοῦλᾳ ἐμαράθηκε τὸ ρόδο.

(Βαλαωρ.)

Τὸ ἔαρ ἐξέπνεε καὶ ἡ τελευταία τοῦ ἔδιδε νέαν ζωὴν εἰς τὴν φύσιν. Ἐθαλλον τὰ πεδία, οἱ λόφοι, τὰ δένδρα καὶ τὰ δενδρύλλια. Ἡ χλόη εἰσέτι πρὸς τὸ πείσμα τοῦ φλογεροῦ ἡλίου ἐκάλυπτε τὴν γῆν καὶ παρεῖχε θέαμα τερπνὸν καὶ εὐάρεστον. Δέν εἶχε παύσει τὸ πτηνὸν νὰ κελαδῇ καὶ ὁ ψάλτης τοῦ δρυμοῦ ἐμελεπε τὸ μελαγχολικὸν του ᾄσμα διὰ τὸν ἀπερχόμενον Μάιον. Ἡ αὖρα, μυροβόλος καὶ θωπευτικὴ διήρχετο διὰ τῶν πυκνῶν κλάδων ψιθυρίζουσα τὴν μυστηριώδη γλῶσσαν τοῦ ἔρωτος. Ἡ δρόσος, κρυσταλλώδης, ἐπενέθητο κατὰ πᾶσαν πρωΐαν εἰς τὰ φύλλα καὶ ἐπεδείκνυνεν εἰς τὸν μάταιον θνητὸν τὴν ἀληθῆ καὶ φυσικὴν ἀξίαν τοῦ ἀδάμαντος. Ἡ αὐγὴ δὲν ἀπέκαμεν ἀναδίδουσα ἄνθη ποικιλόχροα, λαμπρὰ καὶ εὐώδη.

Ὁ ἥλιος μεγαλοπρεπῆς ἀνῆρχετο ὀπισθεν τοῦ ὄρους καὶ ἔρριπτεν εἰς τὴν κοιλιάδα τὰς πρώτας αὐτοῦ νωχελεῖς καὶ χρυσιούσας ἀκτίνας. Τὰ φυτὰ ἡσθάνθησαν τὴν ζωογόνον του χάριν, ἠγέρθησαν καὶ ἠύχαρίστησαν τὸν εὐεργέτην αὐτῶν Φοῖβον. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην πολλὰ ἄνθη ἐγεννήθησαν διὰ νὰ θαυμάσωσι τὴν ἀπέραντον ἔκτασιν τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ εἰς ἡνοίγετο κάλυξ καὶ ἔν προέκυπτε ρόδον περικαλλές. Ἀλλὰ δὲν εὐρέθη ἐν μέσῳ τῆς ἐπιτετηδευμένης καλλονῆς βασιλικὸν κήπου, ἀλλ' εἶδε τὸ γλυκὺ τοῦ ὀρίζοντος χρῶμα ἐν μέσῳ ἀνθέων ἐξοχικῶν καὶ ἀγρίας φύσεως.

Ἦτο ὥραιον· τὸ γαλακτώδες αὐτοῦ χρῶμα ἀνταπεκρίνετο πρὸς

τὸ ὄνομα καὶ τὴν ἀθωότητα αὐτοῦ. Ἐστρεψε μετὰ περιπαθείας καὶ περιειργάσθη τὸν πέριξ ὄμιλον τῶν συντρόφων του. Φαίνεται ὅτι ἐλυπήθη· ἔκλινε μετὰ ἄλγους πρὸς τὸ στῆθος τὴν κεφαλὴν· Διαιτί; Οὐδεὶς γνωρίζει. Λέγεται ὅτι ἡ θέσις του προϋξένησεν εἰς αὐτὸ ἀνίαν μεγάλην. Ἐπεθύμει συναναστροφὴν μᾶλλον ἐξευγενισμένην. Διὰ τοῦτο ἀφῆκε τὸν πικρὸν ἐκείνου ἀνεστεναγμὸν ποῦ εἶμαι; . . . Τότε τὴν γέννησίν του τὰ περὶ αὐτὸ ἀνθη ἠνόησαν. Γλυκεῖα καὶ μαγευτικὴ εὐωδία διεχύθη καὶ ἀνήγγειλε τὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ.

Ἠπόρησαν, ἀλλ' ἦτο πρόσκαιρος ἡ ἀνησυχία αὐτῶν. Ἀνεζήτησαν καὶ εἶδον τὸ ῥόδον τὸ λευκόν. Τὸ νεκράνθεμον πρῶτον ἐχαιρέτισεν αὐτό. Προσῆλθε τὸ κνήθαν, ὁ θυμός, ἡ ἀνθεμὴ, ὁ λήχην τὸ περιεκύκλωσαν. Ἐθαύμασαν τὴν σπάνιαν τύχην του καὶ ηὐχέθησαν αὐτὸ τὰ βέλτιστα. Ἀλλὰ τοῦτο ἐσίγα. Ἠρώτησαν περὶ τοῦ πάθους του, τὸ παρηγόρησαν. Ἦλθεν ἡ ἀνθὼν καὶ ἔψαλε τὴν ἐξαισίαν αὐτοῦ καλλονήν. Περὶ αὐτοῦ τὰ πάντα ὠμίλουν. Ἡ ποιμενὶς ἡ πᾶσχουσα διὰ τὸ ῥόδον ἐστέναζε καὶ μελαγχολικωτάτους ἐξέπειμπε στόνους.

Τοῦ Μᾶρι τὸ ῥόδον σὰ θάλλει,
Καὶ γύνει παντοῦ εὐωδιά,
Ποιὰ ὥρα καλλίτερη ἄλλη,
Σὰν αὐτὴνα γεμάτη καρδιά.

Ποιὸ χρῶμα μ' αὐτὸ θὰ συγκρίνης,
Ποῦ εἶναι σὰν τὸ χιόνι λευκό,
Σὰν τὸ γάλα ἐκείνο ποῦ πίνεις,
Καὶ σὰ γέλοιον παρθένου γλυκό.

Ἄχ! ῥόδον μου, πρῶτο λουλουδι,
Μὲ τὸν ἔρωτα ἤλθες μαζύ
Σὲ φορεῖ ἐδῶ κοπελουδι,
Κι' ἓνας νεῖος τὸ κυττάζει καὶ ζεῖ.

Τὰ κεκρυμμένα καὶ κυμαινόμενα τοῦ ῥόδου πάθη ἐξηγέρθησαν. Ἡ ἀλαζονεία καὶ ἡ ὑπερηφάνεια μίαν μόνην ἀνέμενον ἀφορμὴν ὅπως ἐκδηλωθῶσι, καὶ αὕτη ἐδόθη. Ἐκολακείθη ἐκ τῶν λόγων τούτων τὸ ῥόδον. Ἐνόμισεν ὅτι δικαιούται, ὡς ὥραϊον, νὰ περιφρονήσῃ τὰ πάντα. Ἐθεώρει ἑαυτὸ εὐγενέστερον ὅλων τῶν ἄλλων, ὡς νὰ μὴ ἐγεννήθη εἰς τὸν αὐτὸν ἀγρόν καὶ νὰ μὴ ἀνέπνευσε τὴν αὐτὴν μετὰ τούτων αὔραν. Δὲν ἐγνώριζεν ὅτι τὸ κἄλλος παρέρχεται καὶ διὰ μίαν μόνην στιγμὴν ἀκμάζει. Ἐπειδὴ τὸ ἐξύμνησαν, ἠθέλησε νὰ γείνῃ βασιλεὺς.

Ἀνήγειρε τὴν κεφαλὴν του ὑπερύπτως καὶ ἔρριψεν ἔν βλέμμα μεστόν εἰρωνείας καὶ σαρκασμοῦ πρὸς τὸν πέριξ αὐτοῦ κόσμον. Ὡμίλησε πρὸς αὐτὸν ἀγερώχως. Ἦννόει ὅτι τὸ τοιοῦτον καλεῖται μικροπρέπεια. Περιεφρόνησε τὸ ὅμοιον του. Ἐζήτησε νὰ ζήσῃ μόνον καὶ τὰ ἄλλα ἄνθῃ τὸ ἐγκατέλειπον. Ἐρημον κατετήκατο ὑπὸ τοῦ δρυμῆος πένθους. Ἡ μοναξία συνετέλει εἰς τὴν ὑπεραύξησιν τῆς μακρίας του. Ἡ φθίσις κατέτρωγεν αὐτὸ καὶ ἤδη μίαν πρωίαν ζῆσαν, τὴν αὐτὴν πρωίαν ἀπέθνησκεν. Ἐκάμφθη, ὠχρίασε, ἐμαρκήθη, ἀπέθανε καὶ ἔψαλε τὴν νεκρικὴν ᾠδὴν ὡς κύκνος διαβάτης.

Τὴν αὐγὴ μετὰ τὴ δροσοῦλα ἐξεφύτρωσ' ἕνα ῥόδο
τὴν αὐγὴ μετὰ τὴ δροσοῦλα ἐμαράθηκε τὸ ῥόδο.
(Βαλαωρ.)

ΛΘ. Π. ΣΟΥΤΑΚΗΣ.

Τὰ γράμματα τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου δὲν ἦσαν κατ' ἀρχὰς εἰκοσιτέσσαρα ἀλλ' ἐκκαίδεκα, τὰ ἐξῆς: Α Β Γ Δ Ε Ι Κ Λ Μ Ν Ο Π Ρ Σ Τ Υ, ἅτινα κατὰ τὸ 1344 π. Χ. ὁ Κάδμος ἔλθων ἐκ Φοινίκης εἰσήγαγεν ἐν Ἑλλάδι. Ἀλλ' ὡς ὄντα διὰ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἀνεπαρκῆ ᾤξήθησαν ἀκολουθῶς ὑπὸ τοῦ Παλαμίδου καὶ Σιμωνίδου. Καὶ ὁ μὲν Παλαμίδης ἐφεῦρε τὰ ἐξῆς τέσσαρα: Ξ Θ Φ Χ, ὁ δὲ Σιμωνίδης ὕστερον προσέθηκε τὰ: Η Ω Ζ Ψ καὶ οὕτως ἀπληρώθησαν τὰ 24 γράμματα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΒΑΛΛΩΡΙΤΗΣ.

Πάλιν δάκρυα καὶ στοναχοὶ ἠκούσθησαν καὶ ἦτο ἡ τά-
λαινα Ἑλλάς ἡ πενθοῦσα. Πάλιν ἐθρήνει ἡ μήτηρ τὸ ἀπο-
λεσθὲν τέκνον της. "Ἐπесе πρὶν μαραινθῇ τὸ εὐῶδες τοῦ ἀγροῦ
κρίνον, ἀκμάζον ἔτι τὴν φωνὴν ἀπεκοιμήθη τὸ γλυκύφθογ-
γον πτηνόν. Ἐσίγησε τὴν βαρεῖαν τῶν τάφων σιγὴν μία
εὐγενὴς ψυχὴ τῆς πατρίδος, ἐνεκρώθη μία μεγάλη καρδιά,
ἣτις ἐμπεριέκλειε τὸ ἱερὸν αἷμα τῶν κλεφτῶν καὶ τὸ
ἀμετρὲς αἶσθημα τοῦ ἀγῶνος, τέθνακε καλὸς μελι-
κτάς, ὁ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΒΑΛΛΩΡΙΤΗΣ δὲν ὑπάρχει.

"Ἀρχετὲ Σικελικαὶ τῷ πένθεσι ἄρχετὲ Μοῦσαι.

Τὴν πρωΐαν τῆς 24 Ἰουλίου ἐξέπνευσεν ὁ τρισπόθητος
ἀνὴρ, πρὶν ἰδῆν τὸ ὄνειρον αὐτοῦ ἐκπληρούμενον, τὰς ἐλ-
πίδας τοῦ πραγμα-οποιουμένου. Ἀνέμενε, λέγουσι, τὴν μόρ-
σιμον τοῦ θανάτου τοῦ στιγμὴν προσεγγίζουσας ἥσυχος
καὶ μόνον εἰς πόθος διήγειρεν ἐν αὐτῷ τὴν ταραχὴν, ἥθελε
νὰ ψάλλῃ τὸ τελευταῖον ᾠσμὴν τοῦ . . . Ἄλλ' εἰς μάτην σιω-
πηλὴ πλέον περιπλανᾶται ἡ σκιὰ τοῦ περὶ τὰ μέρη αὐτοῦ
τ' ἀγαπητά, περὶ τὸν Ὀλυμπον καὶ τὸν Πίνδον. Ἀπέθανεν
ὁ ἀγαθὸς πολίτης, ὁ ἐνθουσιώδης ποιητής. Δὲν ἔχομεν,
γενναῖα ψυχὴ, νὰ ρίψωμεν ἐπὶ τοῦ μνήματός σου οὔτε νεκρι-
κὰ ῥόδα, οὔτε μύρτα, μόνον ἡ κυπάρισσος ἐναπέμεινεν ἡ-
μῖν καὶ κλονίον αὐτῆς σὲ προσφέρομεν, τῶν λατρευτῶν σου
ἀνεκφράστου λύπης τεκμήριον.

"Ἀρχετὲ Λευκαδικαὶ τῷ πένθεσι ἄρχετὲ Μοῦσαι.

Η ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ

ἡ

ΡΑΔΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΡΩΣ.

(Συνέχεια τοῦ προηγουμένου φυλλαδίου σελ. 309.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

« Σήμερον ἐδεχόμην ἐπισκέψεις, Ἰερώνυμε, » εἶπεν ἡ Ἀντουανέττα, ὅτε ὁ ἀδελφὸς τῆς ἐπανήλθεν ἀπὸ τοῦ γραφείου τῆς ἐφημερίδος, ὅπου ἐνησχολεῖτο.

« Τῷ ὄντι! Καὶ τίνων παρακαλῶ; »

« Τῆς κομίσσης δὲ Καλμέ. » Ὡ, Ἰερώνυμε, εἶνε οὐρανία γυνή! καὶ ὁ ἀδελφὸς ἔχει ἐξωτερικὸν διακεκριμένον ἀνθρώπου. Εἶνε ἐξόριστοι ἀπὸ τινος χρόνου· ἀλλ' ὅσονόσω ἐπανέρχονται εἰς Γαλλίαν. »

« Εὐτυχεῖς θνητοί. Καὶ πόθεν ἡ ἐπίσκεψις τῶν; »

« Ἦκουσαν ὅτι κυρία τις καὶ κύριος ἐκ Γαλλίας εὕρισκοντο ἐνταῦθα, οἵτινες πρὸ μικροῦ ἀφίκοντο, καὶ ἦλθεν ἐπιθυμούντες νὰ λάβωσι πληροφορίας περὶ τῶν ἐκεῖ πραγμάτων. Ἐγὼ βεβαίως οὐδὲν εἶπον, διὰ τὴν ἀπαγόρευσίν σου τοῦ νὰ ὁμιλῶ περὶ τῶν τοιούτων. »

« Εἶσαι ἐξαίρετος νέα. »

« Ἀλλὰ εἶνε ψυχῇ τε καὶ σώματι φίλοι τῶν Βουρβόνων. »

« Πῶς ἀκριβὴ μου! Τὸ εἶπον; »

« Ὅχι κατ' ἀρχάς· ἀλλ' ὅταν τοῖς εἰδείξαι τὸν ἐόστρυχον τῆς βασιλείας, τὰ δάκρυα ἦλθον εἰς τὰ ὄμματά των. Ἐπιθυμοῦσι πολὺ νὰ σὲ ἴδωσι, καὶ θέλουσιν ἐπανελθεῖ αὖριον πρὸ τῆς δωδεκάτης. » Ὡ, Ἰερώνυμε, εἶναι ἀληθῶς ὥραία! Ἠδυνάμην νὰ θεωρῶ τὸ πρόσωπόν τῆς ἀπὸ πρωίας μέχρις ἐσπέρας. Εἶνε χήρα. Ὁ σύζυγός τῆς ἀπελπίς ἀπέθανεν ἐνταῦθα πρὸ ἑξ μηνῶν. »

« Εἶνε ὥραία ὡς ἡ κυρία Λουβουᾶ; »

« Ἀπολύτως ὠραιότερα καὶ χαριεστέρα· καὶ περιπλέον ἡ μορφή της εἶνε τοσοῦτον βασιλική ! »

« Μὲ καθιστᾷς ἀνυπόμονον ὅπως τὴν ἴδω. Ὁ ἄνθρωπος ὁ μνηθεὶς εἰς τὰ ἱερὰ μυστήρια, ὅταν θεωρῇ ὠραῖον πρόσωπον, ἠνωμένον μετὰ θείου σώματος, δοκιμάζει κρυφίαν συγκίνησιν πλήρη εὐσεβοῦς φόβου. Ὅταν ἡ ἐπιρροή τῆς καλλονῆς εἰσέλθῃ ἀπαξ εἰς τὴν ψυχὴν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, αἱ πτέρυγες αὐτῆς ὑγραίνονται καὶ ἀποβάλλουσι τὴν σκληρότητα ἣτις συνέχει τοὺς σπόρους ἐκείνους, οἵτινες ἐξογκοῦμεναι ὑπὸ τὰς ῥίζας τῶν πτερύγων, ἐξέρχονται πανταχόθεν τῆς ψυχῆς. Ἡ ψυχὴ ἔχει πτερὰ — οὕτω λέγει ὁ Πλούτων — ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐμυήθην εἰς τὰ ἱερὰ ταῦτα μυστήρια, εἴμαι ξένος εἰς αὐτά. »

« Ἄμα ἴδῃς τὴν κόμισσάν, ἱερώνυμε, ἀμέσως θέλεις τὴν ἀγαπήσει. »

« Ἀλοίμονον, ἀδελφὴ μου, δὲν ἔχω καιρὸν δι' ἔρωτα. Τῇ ἀληθείᾳ δὲν πιστεύω εἰς αὐτόν. Μᾶλλον πιστεύω, ὅπως καὶ τις τῶν φιλοσόφων ἡμῶν, ὅτι, ἐπὶ τέλους, ὁ ἔρως οὐδὲν πλείότερον εἶνε ἢ φαντασιοπληξία, ἣν ταχέως βαρυνόμεθα — ῥωμαντικὴ τις κλίσις — διάθεσις, ἣν ταχέως ἐπακολουθεῖ βδελυγμία — κέντημα τῆς φαντασίας ἐπὶ τῆς ὕλης τῆς φύσεως. »

« Αἱ θεωραὶ αὗται εἶνε ἀνώτεραι τῶν δυνάμεών μου, ἱερώνυμε ! »

« Ὅταν τὸ ἐξωτερικὸν ἀλλᾶξῃ, μήπως ὁ ἔρως δὲν ἐξαφανίζεται ; Μήπως αἱ λευκαὶ ὄφρες δὲν φοβίζωσιν, αἱ ῥυτίδες δὲν ἀποδιώκωσιν, οἱ σεσηπότες ὀδόντες δὲν προξενῶσι βδελυγμίαν ; Καὶ ἐν τούτοις ὑπάρχουσιν Λατίνοι συγγραφεῖς δι' ἄσχυριζόμενοι ὅτι ὁ ἄνθρωπος προικοδοτηθεὶς ὑπὸ τοῦ δώρου τοῦ τελειοποιεῖν ὅ,τι δήποτε ἡ φύσις τῷ ἐπεδαψίλευσεν, ἐτελειοποίησε καὶ τὸν ἔρωτα· καὶ ὅτι ὅλα τὰ ἐράσματα καὶ πολύτιμα αἰσθήματα συμπτύσσονται εἰς τὸ τῆς ἀγάπης, ὅπως τὰ μέταλλα, ἅτινα συγχωνεύονται μετὰ τοῦ χρυσοῦ — ὅτι ἡ φιλία καὶ ὑπόληψις ταχέως τὸ ὑποστηρίζουσι καὶ ὅτι προτερήματα ψυχικὰ τε καὶ σωματικὰ ἀποβαίνουναι νέοι καὶ ἰσχυροὶ δεσμοί. Τοιαῦται αἱ ἀντιφατικαὶ τῶν φιλοσόφων γνώμαι. »

Τὴν νύκτα ἐκείνην ὁ Ἱερώνυμος Λεγκράνζ, ἐνῶ εἰργάζετο παρ' αὐτὸν ἡ ἀδελφὴ του, ἀπετελείωσεν ἐτέραν ἐπιστολὴν τοῦ «Δίσκ», ἣτις ἔμελλε νὰ ἐκτυπωθῇ εἰς Ἀγγλίαν καὶ ἐκείθεν νὰ διαπεραιωθῇ εἰς Παρίσιους. Ἦτο ἡ μακροτάτη καὶ καλλίστη τῶν ὅσας ποτὲ ἔγραψε καὶ οὐδεμία ὑφίστατο ἀμφιβολία περὶ τῆς ἐντυπώσεως, ἣν θὰ παρήγεν εἰς τὰς λέσχας καὶ ἄλλα δημόσια μέρη, ὅπου θ' ἀνεγινώσκετο ἀπλήστως.

Μετά ποίας εὐχαριστήσεως ὁ Ἱερώνυμος ἐπανεγίνωσκε, μετέβαλλε, διώρθου καὶ νῦντρέπιζε τὴν ἐπιστολὴν! « Πόσον εἶνε γλυκὺ, » ἐσκέπτετο, « νὰ γινώσκῃ τις καὶ νὰ αἰσθάνηται ὅτι τὰ γραφόμενά του θέλουσι προκαλέσει προσοχὴν καὶ ἐπιδοκιμασίαν! — ὅτι, ἀπὸ κελλίου, ἄθλιος ἐξόριστος, ὡς ἐγώ, δύναται νὰ ποιῇ ἰσχυροὺς μονάρχας καὶ τοὺς ὑπουργοὺς των νὰ τρέμωσιν ἐξ ὀργῆς! Ἐάν μὴ ἦτο ὁ προδότης ἐκεῖνος Καρτούς, θὰ εἶχον ἀκόμη τὴν εὐχαρίστησιν νὰ παρατηρῶ τὰς φυσιογνωμίας τῶν ἀναγνώσαντων τὰ ἔργα μου — τοῦ νὰ ἴδω μὲ τοὺς ἰδίους μου ὀφθαλμοὺς τὴν λύπην ἢ χαρὰν, ἣς ὑπῆρξαν πρῶτα — τοῦ ν' ἀκούω μὲ τὰ ἰδιὰ μου ὦτα τὰς κρίσεις καὶ ἐπικρίσεις ἐκείνων, οὓς αἱ εἰρωναί μου συνεκίνουν καὶ ἐνδιέφερον! »

« Νὰ σοὶ κυμβαλίσω, Ἱερώνυμε, ἤδη ὅτε ἔληξαν αἱ ἐργασίαι σου; »

« Ναι, ἀκριθὴ μου, τεμάχιόν τι ἐγερτήριο — τεμάχιον μάχης — ὅπως διασκελίζω τὴν μικρὴν ταύτην αἴθουσαν καὶ νομίζω ἐμαυτὸν μονάρχην καταπατοῦντα πλῆθος ἀνταρτῶν, ἀρπάγων καὶ ὑποκριτῶν. Ἀντουανέττα, θέλεις χαρῇ μηχανήσουσιν ὅτι σήμερον ηὔξηθη ὁ μισθός μου. Ἀντὶ τριῶν λιρῶν καθ' ἑβδομάδα διὰ τοὺς κόπους μου θὰ λαμβάνω πέντε. ὦ! ἐάν ποτε ἐπανακτήσωμεν τὴν περιουσίαν ἡμῶν ἐν τῇ φιλότατῃ Γαλλίᾳ, πόσον χαροποιὰ θέλει εἶσθαι ἡ ἀνάνησις τῶν ἡμερῶν τούτων, καὶ πόσον εὐγνωμονες θὰ ὦμεν πάντοτε πρὸς τὴν χώραν ἐκείνην, ἣτις ἐφιλοξένησε καὶ ὑπερησπίσθη ἡμᾶς δυστυχοῦντας, καὶ παρέσχεν ἡμῖν τὰ μέσα, δι' ὧν νὰ διατηρηθῶμεν ἀνέτως καὶ ἐντίμως! »

Τὴν ἐπομένην πρωΐαν τῇ ἐνδεκάτῃ καὶ ἡμισείᾳ ἄμαξα ἐστά-
μάτησε πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ ἐνδικιτήματος τοῦ Ἱερωνύμου Λεγ-
κράντζ, καὶ κατήλθεν αὐτῆς ὑψηλὸς ἀκόλουθος, ὅστις ἔκρουσε δις
ἢ τρίς μετὰ μεγάλης ἐπισημότητος τὴν θύραν.

« Ἡ δεσποσύνη Βερκούρ ἐδῶ ; » (Βερκούρ ἦτο τὸ ὄνομα, ὅπερ
ἀνέλαβεν ὁ Ἱερώνυμος.)

« Ναί. »

Ἡ κόμισσα δὲ Καλμέ καὶ ὁ κύριος δὲ Κλαϊράν ἐπέzeugσαν.

Ἡ Ἀντουανέττα ἐδέχθη τοὺς ξένους τῆς καὶ παρουσίασε τὸν
ἀδελφόν τῆς, ὅστις τοὺς ἐδέχθη μετὰ πολλῆς τῆς ἀβρότητας. Ὁ
Ἱερώνυμος ἐθεώρησε τοσοῦτον ὥραϊαν τὴν κόμισσαν, ὥστε (κατὰ
τὴν ῥῆσιν τοῦ Λόρδου Ρότσεστερ) « ἡ καλλονὴ τῆς νὰ παρακινή
ὀλόκληρον ἔθνος ἀθέων νὰ λατρεύῃ τὴν θεότητα. » Οἱ ὀρθαλ-
μοὶ τοῦ ἀπερρόφων τὰς χάριτάς τῆς, αἱ πτέρυγες τῆς ψυχῆς του
ὑγρὰνθησαν, οἱ σπόροι ἐξωγκώθησαν ὑπὸ τὰς ῥίζας των· ἐδο-
κίμασε τὴν « ἱερὰν ἐκείνην συγγίνην, » καὶ κατέστη « πλή-
ρης εὐσεβοῦς φόβου. »

« Ἐσχάτως ἀφίχθητε ἐκ Γαλλίας, κύριε Βερκούρ ; » εἶπεν ὁ
κύριος δὲ Κλαϊράν.

« Πρὸ ὀλίγων μόλις ἐβδομάδων. »

« Ἡμεῖς μετ' ὀλίγον πρόκειται νὰ ἐπανέλθωμεν. »

« Συγχαίρομαι ὑμῖν ἐκ καρδίας. »

« Ἀλλ' ἐπιθυμοῦμεν νὰ μάθωμεν ἂν τῷ ὄντι οἱ βασιλόφρονες
ἦνε ἀσφαλεῖς ἐν Παρισίαις. Ἐάν δύναται τις νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς
τὸν λόγον τοῦ αὐτοκράτορος· καὶ ἐάν ἦνε εἰλικρινὴς εἰς τὰς ὑπο-
σχέσεις του. »

« Δύνασθε νὰ βασιθῇτε εἰς τὸν λόγον τοῦ αὐτοκράτορος·
σέβομαι λίαν τὸ θαυμάσιον ἢ ὥστε νὰ ὑπολάβω αὐτὸν ἄξιον
ψεύδους· ἀλλὰ περικυκλοῦται ὑπὸ τοσούτων ἀτίμων, φιλαρπάγων
τυχοδιωκτῶν, ὧλων ἀγωνιζομένων διὰ τὸ ἰδιαιτέρον αὐτῶν συμ-
φέρον, φοβουμένων διὰ τὴν δίκαιαν τῆς δυναστείας του, ὥστε
μοὶ εἶνε ἀδύνατον νὰ διακινδυνεύσω τὴν γνώμην μου ἐπὶ τοῦ ζη-
τήματος, ὅπερ μοὶ καθυποβάλλετε. »

« Ὁ Φουκέ ἰσχύει ἀκόμη ; »

« Ἰσχύει, καὶ τὰ μάλιστα ἐν τῇ θρασύτητί του. »

« Ἀνέγνωμεν εἰς τὰ ἀγγλικὰ φύλλα περὶ ἰδρύματός του ὑπὸ τὸν τίτλον « ὁ Κυθηρείος Λόχος. » Τί ἐστὶν ὁ Λόχος οὗτος; »

« Οὐδεμίαν ἔχετε περὶ αὐτοῦ ἰδέαν; »

« Οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην. »

« Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ φωτίσω ὑμᾶς. »

« Ἴσως θὰ συγχωρήσητε καὶ εἰς τὴν ἀδελφὴν μου ν' ἀκούσῃ. Ἐπὶ τοῦ παρόντος παρατηρῶ ὅτι συνομιλεῖ μετὰ τῆς δεσποσύνης Βερκούρ. Μαρία! ἀνεφώνησεν ὁ κύριος δὲ Κλαϊράν, θέλεις ν' ἀκούσῃς περιγραφὴν τοῦ Κυθηρείου Λόχου; Ἡ δεσποσύνη Βερκούρ πέποιθα, θέλει συγχωρήσῃ τὴν διακοπὴν ταύτην ἐκ μέρους μου. »

« Ὁ Λόχος οὗτος, » εἶπεν ὁ Ἰερώνυμος ὅτε πάντες εἰσέγησαν, « ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ Φουκέ. »

« Ὑπὸ τοῦ Φουκέ; Ὑπὸ τοῦ ἀγεννοῦς ἐκείνου; » εἶπεν ἡ κόμισσα.

(Ἐπεταὶ συνέχεια.)

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΤΕΓΕΑ. — Αἱ ὑπὸ τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ γερμανικοῦ ἐνστιτουτοῦ ἀρξάμεναι ἀπὸ τῆς 1ης παρελθόντος Ἰουλίου ἀνασκαφαὶ ἐφθασαν εἰς πέρας τὴν 11 παρόντος. Μεθ' ὅλας δὲ τὰς ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἀγρῶν παρουσιασθείσας δυσκολίας ἀνεκαλύφθησαν αἱ τρεῖς τοῦ ἀρχαίου ναοῦ τῆς Ἀλέας Ἀθηνᾶς γωνίαι. Τὸ μῆκος τοῦ ἀνακαλυφθέντος ναοῦ εἶνε 47 μ. τὸ δὲ πλάτος 21· εἶνε δὲ περίπτερος ἐξάστυλος δωρικοῦ ἐξωτερικοῦ. Ὁ ναὸς οὗτος οἰκοδομηθεὶς ὑπὸ Ἀλεος μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Παυσανίου ὡς περιέργου κατασκευῆς. Παρὰ τὸν ναὸν τοῦτον ἐγίγνετο κατ' ἔτος ἑορτὴ πρὸς τιμὴν τῆς θεᾶς, ἐν ᾗ ἐτελοῦντο καὶ ἀγῶνες Ἀλεαῖα ἀπὸ Ἀθηνᾶς Ἀλέας καὶ Ἀλώτια καλούμενοι κατὰ Παυσανίαν ἀναφέροντα ὅτι ὠνομάσθησαν οὕτως αἷτι Λακεδαιμονίων τὸ πολὺ ἐν τῇ μάχῃ

ζῶντας εἶλον» (1). Τὰ ἀνακαλυφθέντα ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἀρχαιολογήματά εἰσιν ἀρχιτεκτονικά τοῦ ναοῦ μέλη καὶ κοσμήματα, οἷον σπόδυλοι κιόνων, πλάξ ἐκ γεισίουμετὰ σταγόνων, ἀστράγαλοι, εἶδος περιέργου ἰωνικοῦ κιονοκράνου μετὰ ὠρχίας ταινίας, ἀνθήμια, κυμάτια κ.λ. ἐξ ὧν πολλὰ εἶνε ἐκ τῶν ἀριστουργημάτων τῆς ἑλληνικῆς ἀρχιτεκτονικῆς.

Ἐκτὸς τῶν ἄνω εὐρέθησαν καὶ χάλκινα ἀρχαιολογήματα, οἷον πόρπαι, ἐνώτια καὶ διάφορα ἐλάσματα. Ἀπνεκτα ταῦτα κατὰ τὸν ἀθηναϊκὸν Τηλέγραφον ἐκτεθήσονται ἐν τῷ ἰδρυμένῳ ἐν Γεγέξ μουσεῖῳ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ. — Μετ' εὐχαριστήσεως βλέπομεν ὅτι ἀπὸ τινὸς τὰ περιοδικὰ τῆς Εὐρώπης παρακολουθοῦσιν ἐπιμελῶς τὰ φαινόμενα τοῦ πνευματικοῦ βίου τοῦ ἡμετέρου ἔθνους· οὕτω π. γ. ἡ Πολιτικοφιλογικὴ Ἐπιθεώρησις πολλὸν λόγον ἐποίησε περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου. Ἐν ἄλλῳ δὲ φυλλαδίῳ ἐμνήσατο τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Α. Βυζαντίου μεταφράσεως τῆς γνωστῆς φιλελληνικῆς ἐπιστολῆς τοῦ κ. Ἀμποῦ, ἥτις κατεχωρήθη ἐν τῷ Χρόνῳ τοῦ Λονδίνου. Ἐν τῷ αὐτῷ δὲ φυλλαδίῳ ἀναγγέλλει τὴν ἐκδοσιν νεοελληνικῶν τιμῶν ἔργων, ἐν οἷς καὶ τῆς προσεχῶς ἐκδιδομένης συλλογῆς τῶν ποιημάτων τοῦ κ. Ἀλ. Παράσχου. Τὸ δὲ Ἀγγλικὸν Ἀθῆναιον δημοσιεύει ἐπιστολὴν λογίου τινὸς Βρεττανοῦ ἀποδεικνύοντος τὴν ἀξίαν τοῦ νεωτέρου ἑλληνικοῦ δράματος. Ἐλαβε δὲ ἀρρομὴν νὰ ὁμιλήσῃ περὶ αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐκ Λονδίνου τελευταίας διαδόχης καὶ παραστησάσης ἐκεῖ δράματά τινα ἑλληνικῆς ἐταιρίας, ἥς προέστατο ὁ κ. Ἀνδρονόπουλος. Ἡ ἐταιρία αὕτη παρέστησε δρᾶμα ὀνομαζόμενον ἡ δολοφονία τοῦ Ὁγλ κατὰλλῃον εἰς ἀποθέωσιν τοῦ Βρεττανοῦ ἐκείνου φιλέλληρος.

(1) Πausan. βιβλ. Η'. 47. § 3.

Ἐτερον σπουδαῖον περιοδικὸν τῆς Ἀγγλίας ἡ Σύγχρονος Ἑπιθεώρησις ὁμιλεῖ ἐν ἐκτάσει περὶ τοῦ κ. Καζάκη ὡς συγγραφέως τοῦ «πολιτικοῦ καὶ διανοητικοῦ βίου ἐν Ἑλλάδι».

ΜΝΗΜΟΝΙΚΟΝ.—Ἡ ἄσκησις μεγάλως συμβάλλει ὄντως πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ μνημονικοῦ. Ἡ ἔξοχος ὁμῶς μνήμη εἶναι ἀποτέλεσμα φύσεως δεξιᾶς ὡς περὶ τούτου καθ' ἐκάστην τρανότατα μαρτύρια δίδει ἡ ἱστορία. Ὁ Θεμιστοκλῆς εἶχε τηλικούτον μνημονικόν, ὥστε πλέον ἢ ἅπαζ ἐπόθησε νὰ μάθῃ τὴν τέχνην τοῦ λησμονεῖν. Ὁ τοῦ Πόντου βασιλεὺς Μιθριδάτης ἠπίστατο τὰ ὀνόματα 80,000 στρατιωτῶν. Ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ ὑπηγόρευε κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐπτά ἐπιστολάς. Ὁ Σενέκας ἀπήγγελλε δισχιλίας μὲν λέξεις ἐν τῇ αὐτῇ τάξει ἐν ἣ τὰς ἤκουεν, πλείονας δὲ τῶν διακοσίων στίχων ἐν τάξει ἀντιστροφῆς. Τεράστιον μνήμην εἶχεν ὁ περὶ τὴν συμβολικὴν τέχνην καὶ τὴν ἱστορίαν ἐντριβέστατος ἰησουίτης Μενεστριέρ· ἡ τῆς Σουηδίας βασίλισσα Χριστίνα διέταξε ν' ἀπαγγελθῶσιν ἐνώπιόν του 800 λέξεις τερατωδέσταται· αὐτὸς δὲ παραχρῆμα τὰς ἐπανελάβε κατὰ τάξιν καὶ ἔξω τῆς τάξεως. Ὁ Ἰούστος Λίβιος προσνέχθη νὰ ἀπαγγείλῃ αὐτολεξεῖ ὅλον τὸν Τάκτικον καὶ ἀνίστατο πλησίον τοῦ ἀνὴρ ξιφῆρης, ἑτοιμος νὰ τὸν διατρυπήσῃ ἅμα τῷ πρώτῳ λάθει. Ἡ ἐξ Ἑνετίας σοφὴ Modesta Pazza, ἡ ἐπωνομασθεῖσα Moderata Forza, ἀπήγγειλεν αὐτολεξεῖ ὁλόκληρον διδασχὴν, ἣν εἶχεν ἀκούσει ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος. Ὁ Οὐγὸς Γρότιος, παρευρεθεὶς ποτε ἐν στρατιωτικῇ ἐπιθεωρήσει ἀπεμνημόνευσεν ὅσους ἀνέγνω καταλόγους. Ὁ ἐν Γοττίνγῃ ἰατρός καὶ διδάσκαλος Βρένδελ ἐπανελάβε πολλάκις κατὰ τάξιν καὶ ἀντιστροφῶς ὅλην τὴν τοῦ Οὐίργιλίου Αἰνείαδα. Ὁ τῆς Ἰρλανδίας τοποτηρητῆς, λόρδος Κάρτερρετ, ἠδύνατο νὰ ἀποστοματίσῃ ὅλην τὴν καινὴν διαθήκην ἀπὸ τῆς πρώτης λέξεως τοῦ Ματθαίου μέχρι τῆς τελευταίας τῆς Ἀποκαλύψεως. Ἀφανὴς τις ἄνθρωπος ὀνόματι Νόστιτς ἤρκει νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν διδασχὴν οἰουδήποτε δράματος καὶ ἠδύνατο νὰ ἀπαγγείλῃ τὸ πᾶν, μιμούμενος καὶ τὰς κινήσεις ἐκάστου τῶν ἡθοποιῶν. Ὁ μεταφραστὴς παρὰ τῇ ἔθνικῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Μονάχου, Δουσέτ, ἐλθὼν εἰς Λειψίαν τῷ 1804, ἀπήγγειλεν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστη-

μῶν τὸ περιεχόμενον τῶν 600 κεφαλαίων ἐκ τῶν 24 βιβλίων τῆς ἁγίας γραφῆς. Ἀνεγνώσθησαν αὐτῷ 40 ἐπιστολαὶ γεγραμμέναι γερμανιστί, λατινιστί, γαλλιστί, ἰταλιστί, βοημιστί, πολωνιστί, οὐγγριστί, σλαβωνιστί καὶ ῥωσσιστί. Λαβὼν αὐτὰς κατ' οἶκον ἤλθε πάλιν μετὰ δύο ἡμέρας καὶ τὰς ὑπηγόρευσε ἀπὸ στήθους εἰς 40 γραφεῖς μίαν γραμμὴν ἐκάστης πρὸς ἕκαστον τῶν γραφέων. Εἰς τῶν μαύρων δούλων ἐν Βιργινίᾳ ὀνόματι Θωμᾶς Φύλλερος εἶχε ζωηρὰν μνήμην καὶ ἐν τῷ 70 ἔτει τῆς ἡλικίας του. Ἐρωτηθεὶς ποτε πόσα δευτερόλεπτα εἶχεν ἐν ἔτος καὶ ἡμισυ, ἀπεκρίνατο μετὰ δύο λεπτά, «47,304,000». Ἐρωτηθεὶς πόσα δευτερόλεπτα ἐξῆσεν ἄνθρωπος 70 ἐτῶν, 17 ἡμερῶν καὶ 12 ὥρων, ἀπεκρίνατο μετὰ 4 λεπτά, «2,210,500,800», Εἰς τῶν ἑρωτῶντων ποιήσας τὸν αὐτὸν ὑπολογισμόν ἐπὶ τοῦ χάρτου ἠθέλησε νὰ τὸν διορθώσῃ, ἠλέγχθη ὅμως αὐτὸς διότι εἶχε λησμονήσῃ τὰ δίσσεκτα ἔτη. Περὶ τὰ τέλη τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ἐξῆν ἐν Νεαπόλει ἀνὴρ ἀπαίδευτος, δυνάμενος νὰ ἀπομνημονεύσῃ ὅλην τὴν ἀπληλευθερωμένην Ἱερουσαλὴμ τοῦ Ἰάκκσου κατὰ σειράν, ἀντιστρόφως ἄνωθεν ἢ κάτωθεν. Δύο προλύται τῆς θεολογίας, ποθοῦντες νὰ γίνωσιν ἐφημέριοι ἐν τῷ ναῷ πρὸς τεσταντικῆς ἐν Γερμανίᾳ κώμης κατέλυσαν εἰς τὸ αὐτὸ μικρὸν ξενοδοχεῖον. Ὁ μέλλων νὰ κηρύξῃ τῇ πρωΐᾳ τῆς κυριακῆς ἠπέρει τί νὰ εἶπῃ ὅπως ἐκθιάσῃ τὴν εὐμένειαν τῶν ἀκροάτῶν· αἰφνης ἐκ τοῦ ἐγγύθεν κοιτῶνος ἀκούει τὸν ἀντίπαλόν του ἀπαγγέλλοντα μεγάλη τῇ φωνῇ ὃν ἐμελλε νὰ ἐκφωνήσῃ λόγον μετὰ τὸ γεῦμα τῆς κυριακῆς. Τῇ πρωΐᾳ τῆς ἐπαύριον ἀπήγγειλεν ἐν τῷ ναῷ τὴν διδασχὴν τοῦ ἀντιπάλου του, οὐδεμίαν οὔτε φράσιν οὔτε λέξιν παραλιπών. Ἐμβρόντητος ἔμεινεν ὁ ἄλλος τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον δὲν εἶχε καιρὸν νὰ συντάξῃ ἄλλην. Μετὰ πολλὴν σκέψιν ἀναβάς ἐπὶ τὸν ἄμβωνα εἶπεν «εὐλαβεῖς ἀδελφοί! ἡ διδασχὴ τὴν ὁποίαν ἠκούσατε τῇ πρωΐᾳ τῆς σήμερον ἦν τοσοῦτον ἀξιόλογος, ὥστε καλλιτέραν ν' ἀπαγγείλω ἐγὼ δὲν δύναμαι. Ἐπιτρέψατέ μοι λοιπὸν νὰ ἐπαναλάβω τὴν διδασχὴν τοῦ συνυποψηρίου μου». Καὶ οὕτως ἐγένετο. Οἱ χωρικοί, ἀγνοοῦντες τὰ συμβεβηκότα ἐν τῷ ξενοδοχείῳ ἐθαύμασαν τὸ μνημονικόν του καὶ τὸν ἐκράτησαν ἐφημέριον.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐζημιώθη ὁ κάτοχος τοῦ μνημονικοῦ τεχνήματος.

ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΕΝ ΔΑΦΝΙΩ. — Ὁ Κ. Ι. Παραμυθιώτης συνέστησεν ἀπό τινος εἰς τὰ πρόθυρα τῶν Ἀθηνῶν (παρὰ τὸ Δαφνίον) πτηνοτροφεῖον κατηρτισμένον κατὰ τὰ ἅριστα εὐρωπαϊκά πρότυπα καὶ θεραπεῦον μίαν τῶν μεγάλων ἀναγκῶν τῆς πόλεως. Τὸ πτηνοτροφεῖον τοῦτο περιλαμβάνει ὀρνιθῶνα διηρημένον εἰς δύο πατώματα· τὸ προσγειότερον, διηρημένον εἰς τέσσαρα χωρίσματα, κατὰ τὴν τελευταίαν μέθοδον, εἶναι ἡ κυρία κατοικία τῶν ὀρνίθων, ὅπου σήμερον ἐνδιαιτῶνται 600, δύνανται ὅμως νὰ τοποθετηθῶσι καὶ 2000. Εἰς μέρη κατάλληλα ὑπάρχουσι φωλεαὶ πρὸς ὠοτοκίαν. Τὸ δεύτερον πάτωμα ἔχει ὁμοίως τέσσαρας διαιρέσεις, ὧν ἡ μὲν χρησιμεύει ὡς ὠοθήκη δυναμένη νὰ διατηρήσῃ νωπὰ 17,000 ὠῶν διὰ τεχνητῶν μέσων· ἡ δευτέρα ὡς ἀποθήκη τροφῶν· ἡ τρίτη ὡς μαγειρεῖον πρὸς παρασκευὴν τροφῶν διὰ τοὺς νεοσσούς καὶ ὡς παχαυντήριο καὶ ἡ τετάρτη ὡς ἐκκολαπτήριο. Τὸ ἐκκολαπτήριον τοῦτο διὰ τεχνητῆς θερμάνσεως δύναται νὰ ζωογονῇ τὰ ὠὰ ἐν διαστήματι 16 ἡμερῶν. Σήμερον δὲν παράγει ἐπέκεινα τῶν 50 νεοσσῶν καθ' ἐκάστην· ὅταν ὅμως συμπληρωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀρνίθων εἰς 2,000, θὰ τετραπλασιασθῇ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν νεοσσῶν. Ὁ περίβολος τοῦ καταστήματος ἔχει σκιὰς διὰ τὸν ἥλιον καὶ τὴν βροχὴν, ὡς καὶ μέρος ὅπου διανέμεται ἡ τροφή τρις τῆς ἡμέρας, καθ' ὥρισμένας ὥρας. Ἀξιοπερίεργον εἶναι τὸ νεοσσεῖον, περιλαμβάνον 32 διαίσεις καὶ 2,200 ὀρνίθια, μεταβαίνοντα καθ' ἐκάστην ἀπὸ διαίσεως εἰς διαίρεσιν, μέχρις οὗ τὴν 33 ἡμέραν εὐρεθῶσιν ἔτοιμα πρὸς πώλησιν, ὡς καὶ τὸ παχυντήριο, ἐν ᾧ διὰ τοῦ μηχανισμοῦ τοῦ Γάλλου Μαρτίν θὰ παχύνωνται αἱ ὀρνίθες ἐν διαστήματι 18 ἀκριβῶς ἡμερῶν, θὰ ἐξάγωνται δὲ ἔτοιμα πρὸς πώλησιν 60 καθ' ἐκάστην. Ὑπάρχει προσέτι ἰδιαιτέρος ὀρνιθὸν διὰ τὰς χήνας, νήσας καὶ ἰνδικὰς ὄρνεις δυνάμενος νὰ περιλάβῃ 1,200 πτηνὰ· πρόκειται δὲ νὰ προστεθῇ καὶ παχυντήριον διὰ λαγωούς, κονίλους, πέρδικας, ὄρνυγας καὶ τρυγόνας, ἵνα θεραπεύωσιν οἱ φίλοι τοῦ κυνηγίου τὰς ὀρέξεις αὐτῶν ἐν πάσῃ ὥρᾳ τοῦ ἔτους. Ἐάν

τὸ πτηνοτροφεῖον τοῦτο εὐδοκιμήσῃ, ὥς εὐχονται πάντες οἱ φίλοι τῆς προόδου καὶ τῶν χρησίμων νεωτερισμῶν, οἱ ἰδρυταὶ αὐτοῦ δύνανται νὰ καυχηθῶσιν ὅτι εἰσήγαγον ἄριστον εἶδος βιομηχανίας εἰς τὸν τόπον καὶ ἔδωκαν τὴν πρώτην ὠθησιν εἰς τὴν παρ' ἡμῖν τόσον ἡμελειμένην κτηνοτροφίαν. (Νέα Ἡμέρα.)

ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΠΥΞΙΣ. — Ἐν τῇ μεγάλῃ πληθύνει τῶν ἐφευρέσεων τῆς ἡμετέρας ἐποχῆς, καθ' ἧς ἐφαρμόζεται ὁ ἠλεκτρισμός, ἰδιαίτερον πάταχον ἐξακολουθεῖ ποιοῦσα ἐπινύσεις τις ἠλεκτρικοῦ μηχανήματος ἐφαρμοζομένου εἰς τὴν ναυτιλίαν. Ἀγγλος τις, Ἑρρίκος Δέβερν ὀνομαζόμενος, κατώρθωσε νὰ συστήσῃ πυξίδα εἰδοποιούσαν διὰ κωδωνίσκου τινὸς τὴν πρώτην παρέκκλισιν τοῦ πλοίου ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου διαχαραχθείσης πορείας. Τὸ μηχανήμα τοῦτο περικλείεται ἐν μικρῇ πυξιδῇ εὐμετακομίστῳ καὶ θετέῳ συνήθως ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ πλοιάρχου. Ἐὰν λ. χ. ὁ πλοίαρχος καταβαίνων τοῦ καταστρώματος ἔδωκε διαταγὴν νὰ διευθυνθῇ τὸ πλοῖον κατὰ τινα παραλίαν, θέτει τὴν βελόνην τοῦ μηχανήματος εἰς τινα γωνίαν τῆς πυξίδος, καὶ ἀντὶ νὰ ἐπιτηρῇ διαρκῶς, ὅπως σήμερον, τὴν πυξίδα διὰ νὰ πληροφορηθῇ ἐάν αἱ διαταγαὶ τοῦ ἐξετελέσθησαν, ἐμπιστεύεται εἰς τὸ μηχανήμα τοῦτο, ὅπερ διὰ μὲν τῆς σιωπῆς του πληροφορεῖ αὐτὸν ὅτι αἱ διαταγαὶ τοῦ πρᾶγματι ἐκτελοῦνται, δι' ἑλαφροῦ δ' ἤχου ἀναγγέλει τὴν ἐναντίαν περίπτωσιν καὶ ὁ ἤχος οὗτος ἐξακολουθεῖ ἕως οὗ τὸ πλοῖον ἐπαναλάβῃ τὴν διαχαραχθεῖσαν αὐτῷ πορείαν.

ΤΑ ΑΠΕΥΚΤΑΙΑ ΤΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ. — Ἐκ τῆς ἐσχάτως δημοσιευθείσης ἐν Ἀγγλίᾳ καταστατικῆς τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος δυστυχημάτων τῶν ἐπισυμβάντων ἐν τῇ ἐπικρατεῖᾳ ἐκείνῃ τῷ 1878, ἐξάγεται ὅτι ὁ μὲν ἀριθμὸς τῶν φονευθέντων ἀνέβη εἰς 1,103, ὁ δὲ τῶν πληγωθέντων εἰς 4,007. Καὶ οἱ μὲν 125 ἐκ τῶν φονευθέντων καὶ 1,752 ἐκ τῶν πληγωθέντων ἦσαν ὁδοιπόροι, οἱ δὲ λοιποὶ ἦσαν ὑπάλληλοι σιδηροδρομικῶν ἐταιριῶν ἢ ἐπιχειρηματῆαι αὐτῶν· τούτεστι 544 φονευθέντες καὶ 2,003 πληγωθέντες.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΕΡΜΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ.

ΕΤΟΣ Α'.

ΑΡΙΘ. ΙΒ'.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, Σεπτέμβριος 1879.

Συμπληρωθέντος ἑαυτοῦ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ περι-
οδικοῦ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου «Ἑρμοῦ» καθήκον ἡμῶν θεω-
ροῦμεν νὰ εὐχαριστήσωμεν ἀπὸ καρδίας τοὺς ὕλικως τε καὶ ἡθι-
κῶς συνδραμόντας αὐτὸ καὶ ἐνθαρρύναντας ἡμᾶς εἰς ἔργον προφα-
νῶς χρήσιμον, ἀλλ' ἀπαιτοῦν βεβαίως δυνάμεις πολλῶ ἀνωτέρας
τῶν ἡμετέρων. Τούτου ἕνεκα ἀπόφασιν ἔχοντες νὰ ἀναπληρώ-
σωμεν τὰς πολλὰς ἐλλείψεις τοῦ περιοδικοῦ ἀπεβλέψαμεν πρὸ
πάντων εἰς τὴν πρόσκτησιν τῆς συμπράξεως διακεκριμένων
λογίων ὁμογενῶν ὧν ἱκανοὶ εὐηρεστήθησαν νὰ ὑποσχεθῶσιν ἡμῖν
ταύτην. Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι ἀπὸ τοῦ ἀρχομένου δευτέρου ἔτους τῆς
ἐκδόσεως τοῦ «Ἑρμοῦ» οἱ ἀναγνώσται αὐτοῦ θέλουσιν ἔχει ἀνά
χειρας ἔργα προερχόμενα ἐκ τῶν γραφίδων τῆς κυρ. Σαφροῦς Λε-
οντιάδος καὶ τῶν κ.κ. Η. Βασιάδου, Ἀριστοκλείους, Α. Σπαθάρη,
ΧατζῆΧρήστου, Χ. Σαμαρτζίδου, R. P. Κ. Μεταξᾶ, Θ. Γεωργιάδου,
Α. Δάλλη, Ο. Ἰαλέμου, Πασπάτη καὶ ἄλλων ὥς καὶ τῶν ἐν Ἀθή-
ναις ἐπιτίμων μελῶν τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου κ.κ. Ἀχιλλέως
Παράσχου, Ν. Δαμαλᾶ, Κ. Φρεαρίτου καὶ Ἀριστείδου Οἰκονόμου,
πρὸς οὓς πάντας ἐκ προκαταβολῆς ἐκφράζομεν τὴν ἡμετέραν
εὐγνωμοσύνην. Τὴν ἐποπτείαν τῆς ἐκδόσεως ἀνέλαβε προθύμως

ὁ Κ. Ίάλεμος ὅστις καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἱκανὰς σελίδας τοῦ περιοδικοῦ ἡμῶν ἐπλήρωσε ἐκλεγείας συνάμα ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου πρόεδρος ἐπίτιμος τῆς συντακτικῆς αὐτοῦ ἐπιτροπῆς, εἰς σμικρὰν ἀνταμοιβὴν ἀνθ' ὧν λόγῳ τε καὶ ἔργῳ ὑπὲρ αὐτοῦ ἔπραξε καὶ πράττει.

Προσπαθοῦντες νὰ ἐκπληρώσωμεν ὅσον ἔνεστι τὴν ἐντολὴν παντὸς κελοῦ περιοδικοῦ, ἥτις εἶναι ἡ διδασκαλία συνάμα καὶ ἡ ἠθικὴ τε καὶ πνευματικὴ τέρεψις θέλομεν δημοσιεύει ἐνίοτε καὶ εἰκόνας κατὰ τὸ ἐφικτὸν καλλιτεχνικὰς διασήμεων ἀνδρῶν διαπρεπῶς τὸν Ἑλληνισμόν ὑπερασπιζομένων.

Τὸ περιοδικὸν θέλει ἐξακολουθήσει ἐκδιδόμενον κατὰ τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς ὑπὸ τὸ αὐτὸ σχῆμα ὅπερ καὶ σήμερον ἔχει, ἀλλὰ προστιθεμένου ἐνὸς ἐτι τυπογραφικοῦ φύλλου εἰς τὰ δύο ἐξ ὧν τέως ἀπέτελειτο καὶ αὐξανόμενης σμικρὸν μόνον τῆς συνδρομῆς αὐτοῦ· θὰ ἀναβαίνει δὲ αὕτη ἐνταῦθα μὲν εἰς γρόσ. ἀργυρᾶ 25 τὸ ἔτος, 13 τὴν ἐξαμηνίαν καὶ 7 τὴν τριμηνίαν, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις δὲ εἰς 35, 18 καὶ 10, καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ εἰς φράγκα 8. Οὕτως ἡ ἀξία τῆς συνδρομῆς περιορίζεται εἰς ποσὸν ὕπερ, ἐλπίζομεν, θέλει καταστήσει τὸ ἡμέτερον περιοδικὸν προσιτὸν πλείσταῖς τάξεσι τῶν ὁμοεθνῶν καὶ δυνάμενον νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τῆς πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν ἀγάπης, οὐχὶ τοσοῦτον δυστυχῶς θερμῆς παρ' ἡμῖν.

Εἰς τοὺς νέους συνδρομητὰς, οἵτινες ἄρξονται λαμβάνοντες τὸ περιοδικὸν ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ Ὀκτωβρίου θέλει δωρηθῇ καὶ ἡ βιογραφία τοῦ Κ. Γαμβέττα μετὰ τῆς εἰκόνης αὐτοῦ.

Μὴ ἐπιθυμοῦντες νὰ καταπλήξωμεν τὸ ὁμογενὲς δημόσιον διὰ πομπωδῶν προγραμματίων καὶ ἐλπίζοντες διὰ τῶν πραγμάτων νὰ καταδείξωμεν τὸν τε πόθον ἡμῶν ὅπως ἀνταποκριθῶμεν κατὰ τὸ δυνατόν εἰς τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας τοῦ ἡμετέρου ἔθνους καὶ τὰς βελτιώσεις αἵτινες ἀναντιρρήτως θέλουσιν ἐπέλθαι εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ «Ἑρμου», ἀρκούμεθα μόνον νὰ ὑπομνήσωμεν ὅτι τὸ περιοδικὸν τοῦτο εἶναι ἀναπόσπαστον παράρτημα τῶν ἐργασιῶν τοῦ ὁμωνύμου Συλλόγου ὅστις σκοπὸν ἔχων νὰ προσφέρῃ τὴν ὕλικὴν αὐτοῦ συνδρομὴν εἰς τὰ ἄπορα σχολεῖα νὰ συστήσῃ δὲ καὶ

σχολεῖον τοῦ λαοῦ ἀπεφάσισε τὴν ἐκδοσιν περιοδικοῦ ὅπως καὶ δι' αὐτοῦ ἐξυπηρετήσῃ κατὰ τὸ ἐνὸν τοὺς μνησθέντας σκοπούς. Τὸ ἡμέτερον ἔθνος διαπρέψαν πάντοτε ἐπὶ τῇ ἐνθαρρύνσει τοιούτων προθέσεων ἱερῶν θέλει προθύμως, πεποιθήμεν, χορηγήσῃ τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ πρὸς τὸ ἡμέτερον ἔργον, ἔχων τὴν βεβαιότητα ὅτι εἰς μίαν τῶν προθέσεων ἐκείνων ἀφοσιούνται ἅπαντες οἱ μικροὶ ἡμῶν ἀγῶνες καθὼς καὶ ἐκ τῶν ἐτησίων λογοδοσιῶν τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου καταφαίνεται καὶ ἐκ τῶν εὐμενῶν κρίσεων μεθ' ὧν ὁ τύπος ἄπας ἐσχάτως ἐμνήσθη αὐτοῦ, προδήλως ἐδείχθη.

Τῇ Κυριακῇ τῆς 2)14 Σεπτεμβρίου ε. ε. ἐγένετο ἡ ἐπέτειος ἑορτὴ τοῦ Συλλόγου, καθ' ἣν ὁ ἐκ τῶν ἐπιτίμων μελῶν τοῦ Συλλόγου καὶ ἐπίτιμος πρόεδρος τῆς φιλεκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς κ. Ο. Ἰάλεμος ἐξεφώνησε τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας, ὃν εὐχαρίστως δημοσιεύομεν ἐνταῦθα, ὡς περιέχοντα πλεῖστα ἀξία λόγου διδάγματα διὰ τε τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν καὶ πάντα ἐν γένει κηδόμενον τῆς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἔθνους αὐτοῦ.

Ὁμήγυρις κομψή καὶ φιλόμουσος.

Ἐὰν ἐγίνωσκον ὅτι τὸ ἀξιότιμον τοῦ «Ἑρμοῦ» προεδρεῖον ἠθέλην ἀναγγεῖλαι «πανηγυρικὸν λόγον» ἐκφωνηθησόμενον ὑπ' ἐμοῦ κατὰ τὴν ἐπέτειον αὐτοῦ τελετὴν, θὰ παρεκκάλουν αὐτὸ νὰ ἀλλάξῃ τὸν τίτλον, διότι αἱ συνειδήσεις ἐκείναι αἰτινες οὕτω βαθύως κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ταράσσονται εἰς τὴν ἀσθενεστέραν ἡγὼ αὐτῆς τῆς λέξεως « συλλόγου » δυσφόρως θὰ εἶχον καὶ ὑπὸ ἱερᾶς θὰ κατεῖχοντο ἀγανακτήσεως ἀκούοντες «συλλόγου πανηγυρίζοντος.» Εὐτυχῶς ὅμως ἡ μὲν τοῦ ἔθνους συνειδήσις δὲν φαίνεται εἰσέτι ἐτοίμη νὰ φέρῃ κατὰ τῶν πνευματικῶν σωματείων ψῆφον οὕτω βαρεῖαν οἷα φημίζεται ἡ ὑπὸ τοῦ

Ἀριστείδου εἰς τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην ῥιφθεῖσα—διότι ἐν τῇ δεινῇ αὐτοῦ ποντοπορίᾳ πολλάκις εἶδε τὰ σωματεῖα ταῦτα καὶ ἀντλοῦντα καὶ τῆς κώπης ἐπιλαμβάνόμενα—ἐγὼ δὲ ὁ τῶν γραμμάτων θεράπων ἐλάχιστος οὔτε αὐτὸς ὡς ναρκωτικῷ ποτε ἐχρησάμην τούτοις οὔτε τοῖς μετ' ἐμοῦ τὰς πνευματικὰς ποιούμενοις διατριβάς καὶ διανοητικοῖς συνεργάταις τὴν τῶν κοιμητηρίων γαλήνην ὡς τέρμα ὑπέρτατον τῶν τοῦ βίου ἀγώνων ἐπειράθην ποτὲ παραστῆσαι ἢ συμβουλευσαί. Ἀποδείξας δέ μοι τοῦ λόγου καὶ τὰ ἐξῆς ῥηθισόμενα ἔστωσαν.

Ἐν τοῖς προγράμμασι τῶν παιδευτηρίων ἐλαχίστων τε καὶ μεγάλων οἶονεῖ δι' αὐτομάτου κινήσεως ἡ χεὶρ τῶν ἀνθρώπων ἐχάραξε καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἀνεπαίσθητως ζητοῦσιν ἐν μάθῃ, ὑπερ καὶ ἡ στοιχειωδεστέρα παιδαγωγικὴ φιλοσοφία ἕκ τῶν πρωτεύοντων πάντοτε ἐθεώρησε, τὴν ἱστορίαν δηλαδὴ τῶν προγεγεννημένων, τὴν ἀφήγησιν τῶν περιφανῶν ἢ καὶ τῶν ἀσήμεων περιπετειῶν, ἃς διῆλθον οἱ πρό ἡμῶν, αἵτινες ταύτην ἡ ἐκείνην τὴν ῥοπὴν ἔδωκαν εἰς τὰς τῶν διαφόρων ἐθνῶν τύχας. Ἀλλὰ οἱ τὸ μέγα ἐκεῖνο ἀνθρώπινον δῶμα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς σπουδαζούσης νεολαίας ἐξεικονίζοντες καταβιβάζουσιν αἴφνης τὴν αὐλαίαν εὐθὺς ἄμα προσπελάζοντες εἰς τὰ ὅρια τῆς Οὐελλῶδους χώρας τῆς νεωτάτης καὶ γείτονος τῶν ἡμετέρων καιρῶν ἱστορίας φοβούμενοι μὴ τῆς λεγομένης πολιτικῆς ἀψῶνται, μὴ θόρυβον ἐμποιήσωσιν εἰς ψυχὰς κοχλαζούσας, ἃς κέκληνται τούναντίον εἰς αἰθερίους ἡρέμους σφαίρας νὰ ἀνυψώσωσι. Τίνα ἐν τούτοις τοῦ ἀνθρωπίνου βίου περίοδον θέλετε ἐγγίσει καὶ δὲν θὰ εὗρητε ἡγεμόνων ἀγαθὰς ἢ πονηράς πράξεις, Κυβερνήσεων καὶ μεγιστάνων ἀτασθαλίας, λαῶν ἐξέγερσεις, Κρατῶν συνωμοσίας πρὸς ἄλλα Κράτη, ἢ ἱεροὺς ἐνίοτε διεθνεῖς συνδέσμους, ἑρίδας κλήρων πρὸς τὰς κοσμικὰς ἐξουσίας, καταστροφὰς ἐκ τῆς πλεονεξίας τῶν ἰσχυρῶν ἢ ἐκ τῶν ἐμφυλίων πολέμων; Θέλετε καλύψει, διὰ σκιερῶν πέπλων, ὅ,τι νομίζετε ἐπικίνδυνον, καὶ θέλετε ἐκθειάσαι ὅ,τι εἰς μόρφωσιν ἀναισθήτων ἀνδρῶν θὰ ὑπελαμβάνετε πρόσφορον; Ἀλλὰ τὸ χαῖνον στόμα τοῦ τύπου ἐξερεγγυται καθ' ἐκάστην σελίδας φλογός, βίβλους ἐν αἷς ἢ ὑπὲρ τῆς δεινῆς μάλλον ἢ

δείνος ὑποθέσεως φαντακὴ γραφίς θὰ ἔχη παραστήσει κατὰ τὸ δοκοῦν τὰς διαφόρους τῆς ἀνθρωπότητος πράξεις, καὶ ὁ ἀκατέρ-
τιστος ἐν τῇ ἀληθινῇ ἱστορίᾳ σπουδαστῆς, ὁ πολίτης ἐκείνος
οὐπὲρ ἐνώπιον ἐφοβήθητε ν' ἀποκαλύψετε τὰς τε γενναίας καὶ
τὰς ἀγενεῖς τῶν προγενεστέρων ὁρμὰς, οὐτινος τὴν κρίσιν δὲν
συνεδράμετε διὰ χειραγωγίας ἀρρενωπῆς, θέλει εὐρεθῇ ἀπέναντι
χάους ὅταν τὴν πρώτην τῶν βίβλων τούτων ἀνοίξῃ καὶ ἀγνωῶν
ποὶ τράπηται ἐν τῇ πρακτικῇ ἐφαρμογῇ τῶν ἀνεγνωσμένων
θὰ πάθῃ ἴσως σκοτοδινίαςιν, καθ' ἣν ἡ ἀπατηλοτέρα ἱστορικὴ
ἀνάμνησις θέλει ὠθήσῃ αὐτὸν εἰς τὴν ἐπικινδυνότεραν τῶν ἀπο-
μνησέων.

Δυστυχῶς ὅμως ἡ διδασκαλία τῆς ἱστορίας, ὅσον φιλαλήθης,
ὅσον εὐσυνειδήτος καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ἄμα ἀποκλείουσα, ὡς συνή-
θως καὶ ἀπανταχοῦ σχεδὸν τοῦτο συμβαίνει, τὴν τῶν νεωτάτων
χρόνων ἀφήγησιν καὶ μελέτην δὲν κατορθοῖ μῆτε ἀγαθοὺς μῆτε
πονηροὺς νὰ παράγῃ καρπούς. Εὐρισκόμενοι σήμερον οἱ ἀμφοτέ-
ρων τῶν ἡμισφαίριων κάτοικοι ὑπὸ τὸ κράτος ἐντυπώσεων, αἰ-
τινες ὡς ἀστραπαὶ διαδέχονται ἀλλήλας, ἀπέναντι γεγονότων
ἅτινα μολὶς προφθάνουσι νὰ ἀντιληφθῶσιν, ἀγνοοῦσι σχεδὸν καὶ
πόθεν ταῦτα κατέρχονται καὶ τίνες οἱ ἄμεσοι ἐργάται τῶν ἀστρα-
πῶν καὶ τίνες αἱ πραγματικαὶ δυνάμεις αἱ ταύτας παράγουσαι.
Αἱ βίβλοι τῆς ἱστορίας, ἅς ἐκ παιδίων ἐξέμαθον ἢ βραδύτερον
ἀνέγνωσαν, οὐδεμίαν ἐξήγησιν τῶν φαινομένων τοῦ ἐνεστώτος
παρέχουσιν εἰς τοὺς πλείονας, διότι παρ' ἡμῖν δυστυχῶς ἐντελὴς
ἐλλειψὶς ὑπάρχει τῶν τῆς συγχρόνου ἱστορίας συγγραφέων, καὶ
τὰ ἐν αὐτοῖς κείμενα δι' οὐδενὸς συνδεόμενα κρίκου πρὸς τὰ
παρόντα διατελοῦσιν οἶονεῖ ἀργὸν κόσμημα τῆς μαθήσεως καὶ
περιεργείας ζωηρόν, ἂν θέλετε, ἐλαττήριον, ὡς ἐπαγωγὸς τις μυθι-
στορία, ἀλλὰ οὐδαμῶς ἢ κατ' ἐλάχιστον συντελοῦσιν εἰς τὴν
πρακτικὴν διὰ τε τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος
σταδιοδρομίαν αὐτῆς.

Ταῦτα δὲ λέγων ἐννοῶ ἄρ' γε νὰ προκαλέσω πάταγον σκο-
πὸν ἔχοντα νὰ προσηλυτίσῃ τὸν ἐκπαιδευτικὸν ἡμῶν κόσμον εἰς
τὴν ιδέαν τῆς διδασκαλίας τῆς συγχρόνου ἱστορίας ἐν τοῖς ἡμε-

τέροις παιδευτηρίοις; Ὁμολογῶ ὅτι θὰ ἐπεδίωκον τοῦτο ἂν εἶχον καὶ τὴν ἐλαχίστην ἐλπίδα ἐπιτυχίας. Ἀλλὰ, τό γε νῦν ἔχον, γινώσκων ποῦ ἀποβήσεται ἡ ἰδέα μου αὕτη ἐπιθυμῶ νὰ διακηρύξω ἀπλῶς εἰς τὴν νεολαίαν καὶ τολμῶ νὰ θεβαιώσω αὐτὴν ὅτι ἄγονος καταδειχθήσεται πᾶσα ἡ ἱστορικὴ μάθησις καὶ ἀτελὴς ἅπανα ἡ ἀγωγή αὐτῆς ἂν μεταβαίνουσα εἴτε εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον εἴτε εἰς τὰ ἐδῶλια τῆς ἀνωτέρας ἐπιστημονικῆς ἐκπαιδεύσεως δὲν ἔχῃ μάθει ἢ δὲν φροντίσῃ νὰ μάθῃ διὰ τῶν προσηκόντων μέσων καὶ τῶν δεουσῶν ἀναγνώσεων τί ἐστὶ Ῥήγας καὶ Κοραῆς, τί Γεώργιος Κάνιγγ καὶ Σατωδριὰν καὶ Βύρων, τί Καθούρ καὶ Βίσμαρκ καὶ Γαριβάλδης, τί Λεοπόλδος Α' τοῦ Βελγίου καὶ Κάρολος Ἀλβέρτος καὶ Βίκτωρ Ἐμμανουήλ, τί Μεττερνίχος καὶ Πάλλμερστον, τί Ροσίνης καὶ Βέρδης καὶ Μάχερδερ, τί Μακώλεϋ καὶ Μισελέ καὶ Ἐδγάρ Κυνέ, τί Γκυζῶτος καὶ Θιέρρος, τί Φουριέ καὶ σάιν Σίμων, τί Ναπολέοντες καὶ Βουρβῶνοι, τί Καστελλὰρ καὶ Ἰούλιος Φάβρος, ἂν δὲν ἐμελέτησε μεγάλας τινὰς ἐποχὰς καὶ τὸν βίον μεγάλων τινῶν ἀνδρῶν τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος, ὧν αἱ πράξεις ὥθησαν αὐτὸν πρὸς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν πορείαν, ὧν αἱ ἰδέαι καὶ τὰ συστήματα ἐξακολουθοῦσιν ἐπηρεάζοντα τὴν ἀτμόσφαιραν, ἐν ᾗ ζῶμεν καὶ ἐσμέν καὶ ὑπάρχομεν, ἂν δὲν γνωρίσῃ τὰς ὁδοὺς ἢ τὰς πλάνας, μεθ' ἧς ἡ ἐπιστήμη κατῳρῶσε νὰ συντάξῃ τὸν τε χρόνον καὶ τὸν χώρον, ἂν δὲν παραβάλλῃ τὰς ἐπιστημονικὰς ἐφευρέσεις τῶν τελευταίων δεκαετηρίδων πρὸς τὰς ἠθικολογικὰς αὐτῶν προόδους, ἂν, ἐν ἐνὶ λόγῳ, δὲν εὐρίσκηται εἰς θέσιν ἐν πάσῃ στιγμῇ νὰ χαράσῃ διὰ τῆς διανοίας καὶ νὰ καθορᾷ πρὸ ἑαυτοῦ γενικὸν καὶ περιληπτικὸν χάρτην τῶν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν δυνάμεων, ἧς ἔχει εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ, ἐξ ὧν πρέπει νὰ συλλαμβάνῃ τούτους τοὺς φόβους καὶ ἐκείνας τὰς ἐλπίδας διὰ τὸ μέλλον.

Ἦθελον ἐξαπατήσῃ τοὺς παρεστῶτας ἐνταῦθα ἂν ἐτόλμων νὰ διίσχυρισθῶ ὅτι ἐκ τῆς προσεκτικῆς μελέτης τῶν συμβάντων καὶ τῆς βιογραφίας τῶν ἀνδρῶν τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος ἤθελον ἐξέλθει φέροντες εὐλογία πρὸς αὐτὸν καὶ διθυράμβους ᾄδοντες πρὸς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ἀλλ' ἀκριβῶς πρὸς τοῦτο φρονῶ

ἀναγκάσαν τὴν ἐπιμελῇ ἔρευναν τῶν περιφανῶν χρονολογιῶν τοῦ 19ου αἰῶνος, ἵνα πεισθῶσιν οἱ πολλοὶ ὅτι ἐν πλείστοις ἡ φήμη αὐτοῦ εἶναι κατωτέρα τῶν πράξεων καὶ τῶν ἰδεῶν αὐτοῦ, ἵνα κατίδωσιν ὅποσον οἰκτρῶς ἀπέτυχον ἱκαναὶ τῶν μεγάλων ἐλπίδων, ἃς ἡ ἀνθρωπότης συνέλαβεν ἐξ αὐτοῦ, διὰ τίνων νέων ἀγῶνων δύναται νὰ συνεχισθῇ ἡ αὐγὴ τῶν πρώτων αὐτοῦ δεκαετηρίδων μετὰ λαμπρᾶς τοῦλάχιστον δύσεως, ἀφοῦ ἡ μεσημβρία αὐτοῦ ὑπῆρξε καὶ τὸ δειλινὸν αὐτοῦ διατελεῖ οὕτως ὁμιχλῶδες καὶ σκιερὸν. Ὡραία τῶνόντι ἦτο ἡ αὐγὴ τοῦ 19ου αἰῶνος καὶ δύναται, ἐὰν θέλῃ, νὰ τελειώσῃ εἰς δύσιν οὕτω τερπνὴν ὅποιον εἶναι τὸ μοναδικὸν βασιλεῦμα τοῦ ἡλίου εἰς τῆς Ἀττικῆς τὸν ὀρίζοντα ἢ εἰς τὸν μεσημβρινώτερον τῶν κόλπων τῆς Ἰταλίας. Πόσον δύναται, ἐὰν θέλῃ, κατέδειξεν ἐσχάτως ἐν γεγονόσι μοιραῖον καὶ τοῖς πολλοῖς ἄγνωστον, συμβάν ἐν Γαλλίᾳ. Γυνὴ σεβαστὴ πλὴν ἀτυχῆς, διερχομένη τὸ ἐσχάτον αὐτῆς γῆρας ἐν ἐσχάτῃ πενίᾳ καὶ ἐν τῆς ῥαπτικῆς ἀποζώσῃ ἔμαθε τελευταῖον, μίαν πρῶταν, ὅτι ὁ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργὸς προσφέρει αὐτῇ σύνταξιν 1800 φράγκων, εἰς τιμὴν τοῦ μεγαλείου τοῦ συζύγου αὐτῆς, ὃν ἡ Γαλλία ἀπώλεσε τῷ 1845. Ἡ γυνὴ αὕτη εἶναι ἡ χήρα τοῦ περικλοῦς ἐπιστήμονος καὶ πατριώτου Λακαναλ, τοῦ ἐνδόξου ἐκείνου ἀνδρός, ὅστις, ἐνῶ ἐψήφισε καὶ ὑπεστήριξεν ἐν τῇ Συμβατικῇ Συνελεύσει τὰ φιλελευθερώτερα τῶν κατὰ τοῦ δεσποτισμοῦ μέτρων, ἐθαυματουργεῖ συγχρόνως ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ νέους νόμους αὐτῇ, ἀνεύρισκε καὶ τὰ περιφανέστερα διωργάνου τῶν νῦν ἐτι ἀκμαζόντων ἐπιστημονικῶν τῆς Γαλλίας καθιδρυμάτων. Καὶ ὁ Λακαναλ καὶ ἡ χήρα αὐτοῦ εἶχον καθ' ὅλοκληρίαν λησμονηθῇ, ἕως οὗ ἡ πατρίς αὐτῶν μετὰ ὕπνον μακρὸν ἐγερεθεῖσα καὶ τὴν ἀρρενωπὴν αὐτῆς ἀναλαβοῦσα μορφήν περιεβλήθη μὲν τὴν μεγαλοπρεπεῖα πορφύραν, ἣν ἐκαλλιτέχνησεν αὐτῇ ἡ ἐθνοσωτήριος ἀνάστασις τοῦ 1789, ὕψωσε δὲ ἐκ νέου τὴν σημαίαν, ἐφ' ἧς ὁ Λακαναλ καὶ οἱ ὅμοιοι αὐτοῦ εἶχον ἐπιγράψει τὰς λέξεις «ἐπιστήμη καὶ πατριωτικὴ αὐταπαρνησία ! » Ὡραία, ἔλεγον, ἦτο ἡ αὐγὴ τοῦ 19ου αἰῶνος: Συνέπιπτεν ἀληθῶς νὰ ᾔηται τὸ τέρμα τῆς προηγηθείσης μαύρης νυκτός, τὸ τέρμα ἐκεῖνο,

ὅπερ ἐπήνεγκον διὰ τῶν συγγραφῶν αὐτῶν οἱ Μοντέσκιοι, οἱ Βολταίροι καὶ οἱ Ρουσσὼ καὶ τὸ ὅποιον κατηγλίσεν ἡ διὰ τῆς Γαλλικῆς ἀναστάσεως ἀποδοθεῖσα, μετὰ μακροχρόνιον ἀπώλειαν, εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἀξιοπρέπεια καὶ πνευματικὴ ἀνεξαρτησία. Εἰς γούης στρατιώτης εἰσέβαλεν εἰς τὸν αἰῶνα ἡμῶν κροτῶν μὲν τὸ ἔδαφος διὰ τῶν πτερνεστήρων αὐτοῦ, φέρων δὲ εἰς τὰς χεῖρας τὸν χάρτην τῆς ἀνθρωπίνης ἀπελευθερώσεως, ὃν ἔγραψαν αἱ μεγάλοι Γαλλικαὶ Συνελεύσεις καὶ ὀρκιζόμενος ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ὅτι εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ χάρτου ἐκείνου ἐμελλε νὰ λειτουργήσῃ ἡ σπάθη αὐτοῦ. Καὶ μέχρι μὲν τινος ὁ ὅρκος ἐξετελέσθη, διότι ὁ φεουδαλισμὸς καὶ τὸ θεῖον δίκαιον θανασίμους ὑφίσταντο προσβολὰς ὁσημέραι, τὴν δὲ πρὸς ἀλλήλους τῶν πολιτῶν δικαιοσύνην παρὰ πολλὰς ἐπικρατείας ἐκανόνισε τὸ νέον μέγα θεσμοθέτημα τοῦ Γαλλικοῦ ἀστικοῦ κώδικος, οὗτινος ἡ ἀμάραντος δόξα ἀνήκει πρὸ πάντων τῇ Συμβατικῇ Συνελεύσει. Ἄλλ' ὁ στρατιώτης ἐκεῖνος ἀπαυδῆσας ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἀρχῶν, ὡς ὑποκριτικῶς μόνον εἶχε πρεσβεύσει, ἐδέσποσε μὲν τῆς πατρίδος αὐτοῦ ἐπίεσε δὲ τὴν λοιπὴν Εὐρώπην, ἣτις θέλουσα ἄλλως νὰ ἐκδικηθῇ τὴν ἀναμορφωτικὴν τοῦ 1789 χώραν εὔρε πρόσκαιν τὴν Ναπολεόντειον τυραννίαν, εἰσέβαλεν εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ κατέσχευεν αὐτὴν στρατιωτικῶς καὶ ἤλπιε νὰ ὑπαπεινώσῃ αὐτήν, καὶ ὥμοσε διὰ τῆς λεγομένης ἱερᾶς συμμαχίας νὰ ἐπιτηρήσῃ ἀστυνομικῶς πᾶσαν τοῦ λοιποῦ φωνὴν καὶ κίνησιν ἐλευθέραν. Τότε ἀνέθορεν εἰς μέσον ἐν τῇ Γαλλίᾳ ὁμὰς ὅλη ἀνδρῶν λογίων, συγγραφέων σοφῶν, καθηγητῶν εὐγλώττων, ὁμὰς εἰς ἣν ἀνήκουσι τὰ ὀνόματα, ἅτινα κατέλαβον τὰς ἀκοὰς τῶν συγχρόνων ἐπὶ ἡμίσειαν ἑκατονταετηρίδα, ἣ καὶ τρία τέταρτα πολλάκις αὐτῆς, διετήρησαν δὲ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ κόσμου τὴν πρώτην σχεδὸν θέσιν καὶ διηύθυναν τὰς τύχας αὐτοῦ ἐμμέσως διὰ τῶν ἔργων αὐτῶν ἢ ἀμέσως ὡς κυβερνῆται, ἐπηρεάζοντες τὰς ιδέας καὶ τὰ συστήματα καὶ τὰς ὁμὰς τῶν ἄλλων Κρατῶν. Τότε ἡ Γαλλία ἐξεδικῆθη τὴν ξενικὴν κατοχὴν παραγαγοῦσα τὸν Βιλμαίν καὶ τὸν Κουζίν, τὸν Royer Collard καὶ τὸν Jouffroi, τὸν Γκυζῶτον, τὸν Θιέρσον, τὸν σκὶν-Μάρκον Γραρδῖνον, τοὺς saint

Hilaire, τὸν Remusat, τοὺς ἱεροφάντας τῆς πνευματικῆς ἀναγεννήσεως τῆς νεωτέρας Γαλλίας, οἵτινες ἀπὸ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ βήματος καὶ ἀπὸ τῶν δημοσιογραφικῶν ἐδωλίων μεταβαίνοντες εἰς τὰς ὑψηλὰς καθηγητικὰς ἐδρας ἐξωσγόνουν μὲν τὰ γράμματα διὰ τῆς αὔρας τῶν περὶ ἐλευθέρου βίου ἀγώνων, τούτους δὲ καθίστων ἐπιστημονικωτέρους, χαριεστέρους καὶ ἀποτελεσματικωτέρους. Τότε ὁ Σατωβριὰν καὶ ἡ κυρία Στάελ καὶ ὁ Benjamin Constant ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος ἤδη καταθάμβωσαντες τοὺς συγχρόνους ἀναγκάζουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν θεασωτῶν αὐτῶν νὰ παρακολουθήσωσιν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς σκηνῆς τῶν πρακτικῶν διαμαχῶν εἰς τὴν ὑψηλοτέραν σκηνὴν τῆς φιλοσοφίας, τῆς ἱστορίας ἢ τοῦ ἠθικολόγου μυθιστορήματος, διότι εἰς πάσας ταύτας τὰς σταδιοδρομίας σχεδὸν πρωταγωνιστοῦσι τότε οἱ Βερανζιέροι καὶ οἱ Delavigne καὶ οἱ Βίκτωρες Οὐγγὼ ἐμπνεόμενοι μὲν ἐκ τῆς νέας ζωῆς τῆς πατρίδος αὐτῶν, ἐνθουσιῶντες δὲ ἐκ τοῦ μεγαλείου τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ τῆς πυρίνου ἀναγεννήσεως τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ βλέπουσι τὰς κεφαλὰς αὐτῶν περικοσμουμένας διὰ δαφνῶν ἀμαρύντων, ὧν φύλλα τινὰ ὡς ἱερὰ μνημόσυνα κατέχει ἤδη πᾶσα κερθία Ἑλληνική, διότι ἀπὸ τῶν κορυφῶν τοῦ ἡμετέρου Παρνασσοῦ κατῆλθε κυρίως ἡ ἐμπνεύσασα αὐτοὺς Μοῦσα.

Ἡ νέα ἐξέγερσις τῆς Γαλλίας κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1830 νέαν ὤθησιν δίδει εἰς τὴν Εὐρώπην, ἥτις ἀφ' ἐνὸς μὲν χαιρετίζει τότε τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ζηλευτοῦ Κράτους τοῦ Βελγίου, ἀφ' ἑτέρου δὲ βλέπει συμπληρούμενον ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ ἔργον τῆς τε πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναμορφώσεως, ὅπερ ἤρξατο ἀπὸ τοὺς οἰωνοὺς τοῦ περικλειοῦς Γεωργίου Κάνιγγος. Ἐκ τῶν ἐν Γαλλίᾳ τῶν ὄντι μεταβολῶν, εἰς ἃς πρωταγωνιστοῦσιν οἱ τέως καθηγηταὶ καὶ δημοσιογράφοι, συνταρασσόμενοι οἱ ἐν τῇ Μ. Βρεττανίᾳ δεσποτικοὶ ἀνοίγουσι τὰς θύρας τοῦ κοινοβουλίου εἰς τοὺς τέως ἀποκεκλεισμένους καθολικοὺς καὶ ἀναγκάζονται νὰ εὐρύνωσι τὸ ἐκλογικὸν δικαίωμα ἐλαττοῦντες τὰς τάξεις τῶν θνητῶν καὶ ἀνατιθέμενες πολλοὺς ἐξ αὐτῶν εἰς τὰς τάξεις τῶν ἐλευθέρων πολιτῶν.

Ἀλλὰ τὸ ἀναμορφωτικὸν πνεῦμα ἐξακολουθεῖ ὁσημέραι θερμαι-

νόμενον καὶ φλογισθὲν ἐπὶ τέλους παράγει τὰ συμβάντα τοῦ 1848, ἐξ ὧν παρέμεινε διαρκέστερον ἢ καθολικὴ ψηφοφορία καὶ ἡ Γερμανικὴ συντάραξις περὶ ἐν αἴσθημα, τὸ αἶσθημα τῆς ἐνώσεως, ἀποτυχὸν μὲν τότε, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πρὸ πάντων κυοφορηθὲν καὶ ἐπιμελέστερον καλλιεργηθὲν, ἵνα βραδυτέρον οὕτω γονίμως καρποφορήσῃ.

Ἡ ἱερὰ συμμαχία, τῆς δαδούχος ὑπῆρξε καὶ χωροφύλαξ συνάμα ὁ Μεττερνίχος, προώριστο νὰ λάβῃ τὰ καιριώτερα τῶν τραυματικῶν παρὰ δύο ἐθνικοτήτων, αἵτινες ἐκέκτηντο τὸ προνόμιον ἰδιαιτέρως νὰ μισῶνται ὑπὸ παντὸς τυραννικοῦ πνεύματος, ὑπὸ πάσης ψυχῆς σκοτεινῆς. Καὶ περὶ μὲν τῆς μιᾶς ἐθνικότητος οὐδὲ λέξιν θὰ εἶπω, διότι ἀσέβειαν θὰ διέπραττον ἂν ἐν γενικῷ καὶ ἀτέχνῳ ἔχνογραφῆματι παρενέβαλλον ὀλίγας γραμμὰς περὶ τῆς ἀνανήψεως ἀρχαίου τινός μεγαλείου ὑπνώσαντος ἐπὶ χρόνον τινὰ ἀλλ' οὐδέποτε νεκρωθέντος. Καὶ εἶναι μὲν ἴδιον ἡμῶν καύχημα ἢ ἀνάνηψις ἐκείνη, ἀλλὰ τὸ φαινόμενον τοῦτο παρέλαβεν ἤδη καὶ ὑπεικοποιήθη ἡ μεγάλη ἱστορία τῆς ἀνθρωπίνης προόδου· ἂν δέ τις ἐπιθυμῇ καλλιτεχνικὴν τῆς νέας ἐκείνης ἀνατολῆς εἰκόνα, ἃς ἀναδράμῃ εἰς τὰς πρώτας σελίδας τοῦ θεολήπτου ἀοιδοῦ τῆς εὐγενοῦς Γαλλίας, διότι ἡ φαντασία αὐτοῦ εἶχεν ἐγκαίρως παραστῇ εἰς τὸ θέαμα, καθ' ὃ αἱ λευκαὶ τοῦ Αἰγαίου περὶ στερεαὶ ἐπεπύκνιζον εἰς τοὺς αἰθέρας ἐν τῷ μέσῳ θελλῶν καὶ φλογῶν καὶ εἰς ἀθανάτους αὐτὸ ἔχει ἀποτυπώσει ὥδ' αὖ. Τί δὲ νὰ εἶπω περὶ τῆς ἄλλης ἐκείνης ἐθνικότητος, ἐφ' ἧς ἐπὶ δεκαετηρίδας ὅλας ὁ σκιερὸς ἀνὴρ, οὐπερ ἀνωτέρω ἐμνήσθην, ἐζήσκησε τὴν ὑπερτάτην τοῦ δεσποτισμοῦ ἐπιστήμην εἰς μεγαλοφυίαν αὐτὸν ἀνυψώσας καὶ γεωγραφικὸν ὄνομα ἀποκαλέσας τὴν χώραν, ἣν ἡ ἐθνικότης ἐκείνη ἀπὸ αἰώνων εἶχε κλείσει; Ὁ ἡρωϊσμὸς χιλιέτων θυμῶν καὶ ἡ ἀνθοδέσμη τῶν ἔργων ἐνὸς μεγάλου δημαγωγοῦ, τοῦ Ματσίνη, δύο πατριωτικῶν καὶ ἱπποτικῶν βασιλέων, τοῦ Καρόλου Ἀλβέρτου καὶ τοῦ Βίκτωρος Ἐμμανουήλ, οἱ ὁμηρικοὶ ἀγῶνες ἐνὸς ἀρχαίου ἥρωος, τοῦ Γαρθάλδου, καὶ ἡ δεξιότης ἐνὸς διπλωμάτου, τοῦ Καβούρ, συνετέλεσαν ὥπως τὸ γεωγραφικὸν ὄνομα μεταβληθῇ εἰς ὑπαρξίν ἐθνικὴν σφαιγῶσαν καὶ

θαλεράν, ὅπως πέση ἐν τούλῃχιστον τῶν χρηστηρίων ἐκείνων, ἅτινα ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀνεγείρονται, ἵνα συγγέωσι τὰ ἀπ' αἰώνων τεθειμένα καὶ δι' ἐθνικῶν ὀλοκαυτωμάτων κεκυρωμένα ὅρια τῆς ἱστορίας καὶ τῆς γεωγραφίας τῶν ἐνδοξοτέρων λαῶν.

Τὸν ἡμέτερον αἰῶνα ἐτίμησαν ἀγῶνες ὑπερφυεῖς ἐπὶ τοῦ νέου ἡμισφαιρίου, ἀγῶνες, καθ' οὓς μυριάδες νεκρῶν ἐπὶ τριετίαν σχεδὸν κατέπιπτον, ἀλλ' ἐξ ὧν προέκυψε μὲν ἡ ἐξόντωσις ἐνὸς ὄνείδους τῆς ἀνθρωπότητος, ὥς εἶναι ἡ δουλεία καὶ ἡ σωματεμπορία, ἐφιλοτεχνήθησαν δὲ νέοι ἀστέρεις δόξης προστεθέντες εἰς τὸ διάδημα τῆς Ἀμερικανικῆς Δημοκρατίας, οἱ Αἰγκολν, οἱ Γράντ, οἱ Σέρμαν καὶ ἄλλοι.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΛΕΩΝ ΓΑΜΒΕΤΤΑΣ.

Ὁ κ. Α. Γαμβέττας εἶναι σήμερον μόλις 41 ἐτῶν. Ἐγεννήθη εἰς Καρχό, πρωτεύουσιν τοῦ νομοῦ Λότ, τῇ 30 Ὀκτωβρίου, 1838. Καίτοι νέος, θεωρεῖται ἀπὸ τινῶν ἐτῶν ἐν Εὐρώπῃ ὡς πολιτικός πρώτης τάξεως. Τὴν φήμην δὲ ταύτην δικαίως ἀπέκτησεν, ἔνεκα τοῦ προσώπου, ὅπερ διεδραμάτισε κατὰ τὰ τελευταῖα συμβάντα, διότι χάρις εἰς αὐτὸν ἡ Γαλλία δὲν κατεβλήθη ὀλοτελῶς μεθ' ὅλας τὰς δεινὰς ἥττας, ἃς ὑπέστη. Ἀφοῦ ἐπὶ 5 μῆνας ὑπέστη τὸ βαρὺ φορτίον προσωρινῆς ἐξουσίας, ἀφοῦ ἀνέπτυξεν ὀξύνοϊαν θαυμασίαν ἐν τῇ κυβερνήσει τῆς Γαλλίας, ἀφοῦ κατέβαλε τὰς ἐνεργητικωτέρας προσπάθειάς, ὅπως καθαρῇ τὸ ἔδαφος τῆς πατρίδος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἐχθροῦ, ὁ κ. Α. Γαμβέττας δὲν ἦτο, πρὶ ὀλίγου ἔτι, εἰμὴ ἀπλοῦς βουλευτής.

Δὲν προσεκολλήθη, ὥς τόσοι ἄλλοι προσωρινοὶ κυβερνήται, μετὰ λύσεως εἰς τὴν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἐξετέλεσε τὸ καθήκον του μέχρι τέλους καὶ ὅταν ἐνόησεν ὅτι τίποτε δὲν τῷ ἔμεινε πλέον

νὰ πράξη, ἀπεσύρθη νομίμως, μὴ δεχθεὶς ἄλλο καθήκον εἰμὴ τὸ τοῦ ἀντιπροσώπου. Ἐνεκὰ τούτου διετήρησεν ἀσφαλέστερον τὰς συμπληθείας τῶν τιμῶν καὶ σταθερῶν δημοκρατῶν καὶ μένει ἐν Γαλλίᾳ ὁ ἄξιος ἀντιπρόσωπος τῆς ἀληθοῦς δημοκρατίας.

Αἱ ὕβρεις καὶ αἱ συκοφανταίαι δὲν τῷ ἔλειψαν. Ἡ μοναρχικὴ μερίς, ἥτις ἔδειξε δειλίαν διαρκούντος τοῦ πολέμου καὶ πρὸς ἣν ὁ ἡρώϊκός δημογέρτης εἶχε τοσοῦτον νὰ παλαίσῃ, τὸν μισεῖ καὶ τὸν καταδιώκει ματαίως διὰ τῆς ὀργῆς αὐτῆς.

Ὁ κ. Γαμβέττας μένει ἀπαθὴς καὶ ἀκλόνητος, ἐξακολουθῶν τὸ ἔργον αὐτοῦ, ἥτοι τὴν δημοκρατικὴν ἀναγέννησιν καὶ περιφρονῶν τὰς ἀσχυροσύνας, ὧν ἔνοχος γίγνεται μικρὰ μερίς τοῦ τύπου.

Ὁ κ. Α. Γαμβέττας ἐπεδόθη ἑνωρὶς εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ δικαίου καὶ ἀνέπτυξε ζῆλον ἀκρίματον. Ἡμιστὰ εὐνοηθεὶς ὑπὸ τῆς τύχης, ἠναγκάσθη ὡς ἐκ τούτου νὰ ἐργασθῇ περισσότερον, προσθεὶς εἰς τοὺς εὐτελεῖς πόρους τοῦ τὸ προϊόν ἔργων τινῶν δημοσιογραφίας.

Μέχρι τοῦ 1868 μόνις ἦτο γνωστός εἰς τὰς τινὰ τοῦ παρισινοῦ λαοῦ, εἰς δικηγόρους, καλλιτέχνας, καὶ ἐφημεριδογράφους.

Κατὰ τὰς εὐκαιρίας, ἃς τῷ ἄφινεν ἡ σπουδὴ τῆς νομικῆς, ἐπεδίδετο εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῶν ὠραίων τεχνῶν καὶ ἔγραψεν ἀξιόλογον πραγματείαν περὶ καλλιτεχνίας εἰς τινὰ τῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐφημερίδων.

Ἐγγραφεὶς εἰς τὸ δικηγορικὸν σῶμα κατὰ τὸ ἔτος 1859, ἐγένετο ἀμέσως περίφημος μετὰ τῶν νέων δικηγόρων, καὶ περιεστοιχίσθη ἐντὸς ὀλίγου ὑπὸ πολλῶν.

Τὸν δὲ πολιτικὸν ἄνδρα, μόνον τινὲς νέοι καὶ ἑνθερμοὶ ἐφημεριδογράφοι εἶχον προμαντεύσει.

Τὸ ὑπουργεῖον Πινάρ τῷ παρέσχε λαμπράν καὶ ὀριστικὴν περίστασιν ὅπως ἀποκαλυφθῇ. Προέκειτο περὶ τῶν ταραχῶν τοῦ κοιμητηρίου Montmartre. Ἀπήγγειλε τότε σφοδρὸν λόγον, πλήρη ἀναθεμάτων, κατὰ τοῦ ἐγκλήματος τῆς 2 Δεκεμβρίου καὶ τῶν αὐτουργῶν αὐτοῦ. Ἡ ἐφημερίς «Ἐξέγερσις» (Reveil), ἣν τοσοῦτον εὐτολμῶς ὑπερήσπισε, κατεδικάσθη φυσικῶς μετὰ μεγίστης

αυστηρότητος. Ἐκτοτε ὁ θερμὸς συνήγορος τῆς Reveil ἐξελέγη ἐν Παρισίοις καὶ Μασσαλίᾳ βουλευτὴς ὑποψήφιος τῶν ἀδελαν.

Ἐν Μασσαλίᾳ ἀνθυποψήφιοι αὐτοῦ ἦσαν, οἱ κ.κ. Δὲ Λεσιψ καὶ Θιέρς· ἕνεκα τούτου ἀνεδείχθη βουλευτὴς ἐν δευτέρᾳ ψηφοφορίᾳ.

Ἐν Παρισίοις ἔλαβε 21784 ψήφους κατὰ τοῦ ἀνθυποψηφίου αὐτοῦ κ. Καρνῶ, ὅστις μύλις ἔλαβε 9000 περίπου.

Ὁ κ. Α. Γαμβέττας ἐπροτίμησε τὴν ψήφον τῆς Μασσαλίας καὶ ἀφῆκεν οὕτω μίαν θέσιν εἰς τὸν κ. Ἑρρίκον Ῥοσεφόρ (Rochefort), ὅστις μετ' ὀλίγον ἐξελέγη ὑπὸ τοῦ Παρισινοῦ λαοῦ.

Ὁ κ. Α. Γαμβέττας ἐγένετο ἐν τῇ Βουλῇ ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἀδελαν καὶ ὑπεστήριξε τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ μετ' εὐτολμίας καὶ αὐθεντίας ἐν ταῦτῳ, χάρις εἰς τὴν θαυμασίαν εὐγλωττίαν του καὶ γνῶσιν τῆς ῥητορικῆς τέχνης.

Μόνος, ἡδυνήθη καὶ ἐτόλμησε νὰ ὑπερασπίσῃ τὸν Ῥοσεφόρ, ὅταν μετὰ τὸ ἔγκλημα τοῦ Auteil, τούτέστι τὴν ὑπὸ τοῦ Πέτρου Βοναπάρτου δολοφονίαν τοῦ Νουάρ, ἡ κυβέρνησις ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ καταδιώξῃ τὸν ἀρχισυντάκτην τῆς Μασσαλιώτιδος.

Τῷ 1870, παρουσιάζει εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον περὶ τῆς παραδοχῆς φρενοβλαβῶν ἐν τοῖς φρενοκομείοις καὶ ἀποκαλύπτει ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ τὰ σκανδαλώδη συμβάντα τῆς ὑποθέσεως Sandon-Billault.

Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀπαγγέλλει λαμπρὸν λόγον κατὰ τοῦ ὀλεθρίου ἐκείνου δημοψηφίσματος, ὑπὲρ παρέσυρε μετ' ὀλίγον τὴν Γαλλίαν εἰς τὴν καταστροφὴν, διότι ἔχων ὁ Ναπολέων τὴν πεποίθησιν ὅτι κέκτεται τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ λαοῦ ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Πρωσίας.

Ταυτοχρόνως ἐν περιφύῳ τινὶ ἐπιστολῇ του ἐπιβεβαίωσεν τὸ πρόγραμμα αὐτοῦ καὶ ἀπῆντα εἰς τὰς ἀνοήτους εἰσηγήσεις τῶν ὑπηρετῶν τῆς Αὐτοκρατορίας, διὰ τῶν ἀκολούθων φράσεων: «Πρέπει νὰ λέγηται, ἐπαναλέγηται καὶ ἀποδεικνύηται ὅτι, δι' ἡμᾶς, ὁ θρίαμβος τῆς δημοκρατίας, δημοκρατίας ἰδρυμένης ἐπὶ ἐλευθέρων θεσμῶν, εἶνε ἡ ἀσφάλεια καὶ εὐημερία τῶν ὀλίκων συμ-

φερόντων, ἡ ἐγγύησις πάντων τῶν δικαιωμάτων, τὸ σέβας τῆς ιδιοκτησίας, ἡ προστασία τῶν ἱερῶν καὶ νομίμων δικαίων τῶν ἐργατῶν, ἡ βελτίωσις καὶ ἠθικοποίησις τῶν ἀποκλήρων, ἄνευ προσβολῆς, ἄνευ κινδύνου διὰ τοὺς εὐνοουμένους τῆς τύχης καὶ τῆς εὐφύας....

«Αἱ προσπάθειαι μας τείνουσιν ἀπλῶς εἰς τὸ νὰ φέρωσι τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν κοινωνικὴν εἰρήνην μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

«Μόνη, μεταξὺ ὅλων τῶν μερίδων, ἡ δημοκρατικὴ μερίς, ἡ μερίς τῆς γενικῆς ἐπιδοκιμασίας, εἶναι πράγματι συντηρητικὴ, φιλελευθέρα καὶ προοδευτικὴ.

«Διὰ τοῦ θριάμβου τῶν ἰδεῶν μας καὶ μόνον, διὰ τοῦ θριάμβου τούτου, ἡ Γαλλία δυνήσκειται νὰ κλείσῃ τὴν ἐποχὴν τῶν ἐπαναστάσεων καὶ ν' ἀναπτύξῃ εἰς τὰ στήθη δημοκρατίας ἀναγεννηθείσης καὶ κυρίας ἐαυτῆς, τοὺς θαυμασίους πόρους τῆς Γαλλικῆς πατρίδος.»

Τοιοῦτον εἶναι καὶ ὑπῆρξε τὸ πρόγραμμα τοῦ κ. Α. Γαμβέττα. Θὰ ἴδωμεν δὲ κατωτέρω, ὅτι ὁ κ. Α. Γαμβέττας οὐδόλως ἐξέκλινε τῆς ὁδοῦ, ἣν εἶχε διαγράψει.

Εὐρέθη ἡ ἀναγκασμένος ὑπὸ τῶν περιστάσεων ν' ἀφήσῃ κατὰ μέρος τὰ ἐσωτερικὰ ζητήματα, ἵνα ἐνασχοληθῇ μόνον εἰς τὴν ἀναδιοργάνωσιν τοῦ ὑποχωροῦντος στρατοῦ· ἀλλ' εὐθὺς ὡς ἐρρίφθη ἡ τελευταία πυροβολή, ἔσπευσε νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ πρόγραμμά του καὶ νὰ προσπαθῇ ὅπως ὑπερισχύσῃ καὶ ἀποκτήσῃ τὰς ἀναγκάίας μεταρρυθμίσεις, ἃς δὲν ἠδυνήθη ἢ νὰ ὑποδείξῃ μόνον. Ἡ εἰδησις τῆς αἰσχυρᾶς ἥττης τοῦ Σεδάν φθάνει εἰς Παρισίους.

Τῇ 4ῃ Σεπτεμβρίου, ἡ Αὐτοκρατορία ρίπτεται εἰς τὸν θόρον ὑφ' ἀπάσης τῆς Γαλλίας καὶ ἡ κυβέρνησις τῆς ἐθνικῆς Ἀμύνης ἰδρύεται εἰς τὸ Δημαρχεῖον (Hôtel de Ville).

Ὁ κ. Α. Γαμβέττας διορίζεται ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, εἰς θέσιν δυσκολωτέραν πασῶν κατὰ τὰς περιστάσεις ταύτας, διότι ὤφειλε νὰ πολεμήσῃ σῶμα πρὸς σῶμα κατὰ τῆς κακῆς θελήσεως, τῆς ἀντιστάσεως ἴσως τῶν βοναπαρτιστῶν ὑπαλλήλων τοῦ Κράτους.

Μετ' ὀλίγον ἢ μεταξύ τῶν Παρισίων καὶ τῶν ἐπαρχιῶν συγκοινωνία διακοπύεται καὶ ἡ πολιορκία συμπληροῦται.

Οἱ κ.κ. Crémieux, Glais-Bizoin καὶ ὁ ναύαρχος Tourichon, ἐπιφορτισμένοι νὰ διοργανώσωσι τὴν ἐκτὸς τῆς πρωτεύουσας ἀμυναν, ἕως τότε δὲν εἶχον δεῖξει ἄλλο, εἰμὴ καλὰς διαθέσεις. Οὐδὲν τολμηρὸν διεπράχθη ὑπὸ γερόντων ἡκιστα καταλλήλων διὰ τοσοῦτον βαρὺ ἔργον. Οὕτως ἐκρίθη ἀναπόφευκτον ὅπως ὁ κ. Α. Γαμβέττας σπεύσῃ νὰ θέσῃ τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν ἀνδρείαν του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐν Tours Κυβερνητικῆς Πληρεξουσίου Ἐπιτροπῆς.

Τῇ 7ῃ Ὀκτωβρίου ἀναχωρεῖ δι' ἀεροστάτου ἐκ τῆς Πλατείας τοῦ Ἀγίου Πέτρου (Saint-Pierre) εἰς Montmartre ἔχων ἔκτακτον πληρεξουσιότητα.

Ἀφοῦ ἔπασε σχεδὸν εἰς τὰς ἐχθρικὰς τάξεις ἐν Montdidier κατάρθωσε νὰ φθάσῃ εἰς Tours τῇ 9ῇ Ὀκτωβρίου.

Σπεύδει νὰ ἐνθαρρύνῃ τὰ ταλαντεύμενα καὶ ἀνήσυχτα πνεύματα, νὰ ἀναζωογονήσῃ τὸ ἐνδοιάζον θῆρος διὰ προκηρύξεως, ἐν ᾗ ἐκτίθησι τοὺς πόρους τῆς Γαλλίας καὶ τῶν Παρισίων. Ἦτο καιρὸς. Ἡναγκασμένοι νὰ ἐνεργήσῃ ἀμέσως, ὁ κ. Γαμβέττας ἐπιλαμβάνεται εὐθὺς τῆς διοργανώσεως τοῦ πολεμικοῦ κλάδου.

Ὁ Αὐτὸς στρατὸς τοῦ Loire ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς Orleans πρὸ τῶν Βρυαῶν· ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς, χάρις εἰς τὸν κ. Γαμβέτταν καὶ τοὺς στρατιωτικοὺς ἀρχηγούς, οὓς ἐξέλεξε, ἡ διωργανώθη καὶ κατέστη ἱκανὸς ν' ἀναλάβῃ τὴν πάλιν μετ' ἐπιτυχίας τοῦτο δ' ἀποδεικνύει ἡ νίκη τοῦ Κουλμιέ (Coulmiers) (9 Νοεμβρίου).

Ἡ μάχη αὕτη εἶναι σχεδὸν ἡ μόνη σοβαρὰ, ἐξ ὧν ἐκέρδησαν τὰ Γαλλικὰ ἄπλα κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1870-1871.

Πράγματι, πρὸ 10 ἡμερῶν, τὸ Μὲτς ἐσυνθηκολόγησε, τὸ Μὲτς, ἡ τελευταία ἐλπίς, ἣτις ἔμεινεν εἰς τὴν καταβεβλημένην Γαλλίαν.

Ἐπίμονος, γενναῖος, ἀκατάβλητος, ὁ κ. Γαμβέττας δὲν ἐφοβείτο νὰ λέγῃ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν περὶ τῆς προδοσίας τοῦ Bazaine, χάρις δὲ εἰς τὴν ἀποφασιστικὴν προκήρυξίν του, τὸ

θάρρος ἀνεζωπυρήθη, τοῦθ' ὅπερ συνετέλεσεν ὅπως οἱ ἀπηλπισμένοι Γάλλοι στρατιῶται ἄρῳσι τὴν νίκην τοῦ Coulmiers.

Ἡ προκήρυξις αὕτη, ἔγγραφον ἱστορικὸν ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος, εἶναι ἀπαραίτητον ν' ἀναδημοσιευθῇ ἐν τῇ βιογραφίᾳ ταύτῃ· ὁρίζει ἀκριβῶς τὸν χαρακτῆρα τοῦ κ. Γαμβέττα καὶ διδίδει πιστὴν εἰκόνα τῆς πατριωτικῆς καὶ δημοκρατικῆς ιδέας αὐτοῦ.

Ἰδοὺ αὕτη:

«Γάλλοι,

«Ἐγείρατε τὰ ψυχὰς καὶ τὰς ἀποφάσεις ὑμῶν εἰς τὸ ὕψος τῶν φοβερῶν κινδύνων, οἵτινες ἐπέρχονται κατὰ τῆς πατρίδος. Ἐξαρτᾶται ἀκόμη ἀφ' ἡμῶν νὰ καταβάλλωμεν τὴν κακὴν τύχην καὶ νὰ δείξωμεν εἰς τὸν κόσμον τί ἀξίζει ἐν μέγα ἔθνος, ὅπερ δὲν θέλει νὰ καταστραφῇ καὶ οὕτινος τὸ θάρρος ἀναπτεροῦται ἐν αὐταῖς ἐτι ταῖς καταστροφαῖς. Τὸ Μὲτς ἐσυνθηκολόγησε. Στρατηγὸς ἐπὶ τοῦ ὑποίου ἐβασίζετο ἡ Γαλλία, μάλιστα μετὰ τὸ Μεξικόν, ἀφῆρεσεν ἀπὸ τὴν πατρίδα πλέον τῶν 100,000 ὑπερασπιστῶν αὐτῆς.

«Ὁ Στρατηγὸς Βαζαὶν προῦδωκεν, ἐγένετο ὁ πράκτωρ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Σεδάν, ὁ συνένοχος τοῦ ἐπιδρομέως, καὶ, μὲ τὴν περιφρόνησιν τοῦ στρατοῦ, οὗ φύλαξ ἐτέθη, παρέδωκεν, χωρὶς μάλιστα νὰ δοκιμάσῃ τὴν ὑπερτάτην προσπάθειαν, 120000 πολέμιστάς, 20000 τραυματίας, τὰ ὅπλα του, τὰ τηλεβόλα του, τὰς σημαίας του καὶ τὴν ἰσχυροτέραν ἀκρόπολιν τῆς Γαλλίας, τὸ Μὲτς, παρθένον, μέχρι τῶν ἡμερῶν του, τοῦ μιάσματος τῶν ξένων.

«Τοιοῦτον ἔγκλημα κεῖται ὑπεράνω καὶ αὐτῶν ἐτι τῶν τιμωριῶν τῆς δικαιοσύνης.....»

Ἐννοεῖ τις εὐκόλως ὅτι ἐμψυχούμενος ὑπὸ τοσοῦτον ὑψηλῶν αἰσθημάτων πατριωτισμοῦ ὁ κ. Γαμβέττας θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκνικήσῃ τὸν ἐχθρὸν καὶ νὰ ὀδηγήσῃ τὴν Γαλλίαν εἰς τὸν θρίαμβον, ἐὰν ἐδοθεῖτο. Δυστυχῶς οἱ κυβερνῆται τῶν Παρισίων ἦσαν ἄνευ ζωηρότητος, καταβεβλημένοι ὑπὸ τῆς ἀπραξίας τῶν στρατιωτικῶν ἀρχηγῶν.

Ἐκτὸς τούτου ὁ στρατηγὸς D' Aurelles de Paladines, ὡς ἀνίκανος νὰ ἐπωφεληθῇ τὴν νίκην, ἐκρίθη ἀνάγκη ν' ἀντικατασταθῇ διὰ τοῦ στρατηγοῦ Chanzy μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Ὁρλεάνς ὑπὸ τῶν γερμανικῶν στρατευμάτων (4 10βρίου). Ὁ κ. Γαμβέττας εὐρίσκεται λοιπὸν ἠναγκασμένος ν' ἀναδιοργανώσῃ ἐκ νέου τὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις τοῦ Bourges. Ὁ στρατηγὸς Chanzy ὑπερασπίζεται τότε βῆμα πρὸς βῆμα τὴν ἀπὸ Ὁρλεάνς εἰς Μάνς χώραν, ὃ δὲ Βούρδαχης συσπειροῦται μεταξύ Bourges καὶ Nevers, ἑτοίμος νὰ ἐνεργήσῃ πρὸς ἀνατολὰς ἐπὶ τῆς γραμμῆς τῆς συγκοινωνίας τοῦ ἐχθροῦ.

Τότε ὁ κ. Γαμβέττας διευθύνεται πρὸς τὸ Λυὼν, ὅπως ἐπιταχύνῃ τὰς πρὸς ἄμυναν ἐτοιμασίας ἐν περιπτώσει πιθανῆς πολιορκίας, κατόπιν πορεύεται εἰς Βορδῶ, ὅπου φρονίμως ποιῶν ἐνήργησε νὰ μετενεχθῇ ἡ Κυβέρνησις (2 10βρίου).

Τὴν 21 Ἰανουαρίου εὐρίσκεται εἰς Lille παρὰ τῷ στρατηγῷ Faidherbe, ὅστις, μὲ μίαν θράκκα ἀνδρείων συγκροτεῖ τὸν ἐχθρόν, ὃ Γερμανικὸς στρατὸς εἶχε νικήσει πανταχοῦ εἰς Buzenval ὑπὸ τοὺς Παρισίους, εἰς Μάνς, εἰς Saint-Quentin.

Παρὰ τὰς ὑπερανθρώπους προσπάθειάς τοῦ κ. Γαμβέττα, ὅστις κατῴρθωσε νὰ ἐπανορθώσῃ τὰς ἡττας τοῦ Loire, ἡ ἀνταρξία εἶχεν ὑπογραφῇ.

Ὁ κ. Ἰούλιος Φάβρος εἶχε λησμονήσει εἰς τοὺς ὅρους τὸν Ἀνατολικὸν στρατὸν μετὰ τοῦ στρατηγοῦ αὐτοῦ Βούρδαχ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου οἱ Γερμανοὶ εἶχον ὅλην τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐπιπέσωσι τότε, καὶ ὅστις ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ διὰ τῶν Ἑλβετικῶν μεθρίων.

Ἐνῷ ἡ Κυβέρνησις τῶν Παρισίων ἀπασχολημένη ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ νὰ ὑπογράψῃ συνθήκην εἰρήνης, ἄνευ ἀναβολῆς, διοργάνου ἐν βίᾳ τὴν ἐκλογὴν τῆς ἀντιπροσωπείας καὶ ὑπέθαλπε τὴν ἀντίδρασιν, ὃ κ. Γαμβέττας ἐξηκολούθει τὴν πάλιν αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς δημοκρατικῆς ιδέας.

Ἡ τελευταία πράξις αὐτοῦ ὡς ἀρχηγοῦ τῆς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις πληρεξουσίου Κυβερνητικῆς Ἐπιτροπείας, ὑπῆρξε ψήφισμά τι, δι' οὗ ἐκήρυττεν ὡς μὴ ἐκλεξίμους πάντας ἐκείνους, οἵτινες ἐπὶ τῆς

αυτοκρατορίας εἶχον καταλάβει θέσεις ὑπουργοῦ, γερουσιαστοῦ ἢ συμβούλου τοῦ κράτους καὶ εἶχον παρουσιασθῇ εἰς τοὺς ἐκλογεῖς ὡς ἐπίσημοι ὑποψήφιοι.

Ὁ συνοπτικὸς οὗτος ἀποκλεισμὸς ἐξήγειρε τὴν ἀγανάκτησιν τῶν ὁπαδῶν τῆς μοναρχικῆς ἀντιθρόσεως, οἵτινες κατέφυγον εἰς τὴν αὐθαιρεσίαν καὶ ἐζήτησαν τρόπον τινὰ τὴν ὑποστήριξιν τοῦ κ. Βίσμαρκ ἐν ὀνόματι τῆς καταπαττούμενης δῆθεν νομιμότητος.

Ἐκ τούτου προέκυψε σύγκρουσις μεταξύ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἑθνικῆς Ἀμύνης καὶ τοῦ Δικτάτορος τοῦ Βορδῶ (ὡς ἡρέσκοντο ν' ἀποκαλῶσι τὸν κ. Α. Γαμβέτταν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην).

Ἡναγκασμένος νὰ ἐνδῶσθῃ καὶ νὰ λῶθῃ τὸ ψήφισμα αὐτοῦ ματαιούμενον, ὁ κ. Γαμβέττας παρητήθη τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ἀμέσως καὶ ἐπαυλῆθεν εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον.

Κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 8 Φεβρουαρίου ἐξελέγη εἰς 9 διαμερίσματα· προὔτιμησε δὲ τοῦ Στρασβούργου τὴν ἑδρὰν.

Ὁπαδὸς τῆς παρατάσεως τῆς πλῆξης δὲν ἐψήφισε τὴν συνθήκην τῆς εἰρήνης· καὶ ὅταν ἡ παραχώρησις τῆς Ἀλσατίας καὶ τῆς Λορραίνης κατέστη πλέον γεγονὸς τετελεσμένον, ἐγκατέλιπε τὴν βουλὴν μετὰ τῶν ἄλλων βουλευτῶν τῶν διαμερισμάτων, ἅτινα παρεχωρήθησαν εἰς τὴν Γερμανίαν.

Κατὰ τὰς συμπληρωματικὰς ἐκλογὰς τῆς 2 Ἰουλίου, ἔτυχε τῆς πλειονοψηφίας εἰς τρία διαμερίσματα. Seine, Var καὶ Bouches-du-Rhône. Ἐδέχθη διὰ τὸ Seine.

Ἐν τῇ Συνελεύσει, ὁ κ. Γαμβέττας δὲν ἔλαβε τὸν λόγον ἀπὸ τῶν τελευταίων ἐκείνων συμβάντων εἰμὴ κατὰ σπανίας περιστάσεις· ἐν τῇ συζητήσει τῆς ἀναφορᾶς τῶν ἐπισκόπων, τοῦ περὶ τοῦ Συμβουλίου τοῦ κράτους νόμου καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου.

Ὁ κ. Γαμβέττας κατεγίνετο νὰ διδάσκῃ πᾶς ἐπαρχίας καὶ νὰ τὰς κατηχήσῃ εἰς τὴν δημοκρατίαν.

Ἐπωφελοῦμενος δὲ συνάμα τὰς διακοπὰς τῆς Συνελεύσεως, διέτρεχε τὰ μεγάλα κέντρα τῆς Γαλλίας καὶ ἀπήγγελλε θερμούς λόγους.

Οἱ περιφημότεροι τούτων εἶναι ὁ τοῦ Angers, τῆς Χάβρης, τῶν Βερσαλλιῶν, τοῦ Ferle-sous-Youarre, καὶ τέλος ὁ τῆς Γρενόβλης, ὅστις προὔξενῃσε μεγάλην λύσσαν παρὰ τοῖς βουλευταῖς τῆς δεξιᾶς.

Τοιαύτη ἡ σύντομος βιογραφία τοῦ κ. Γαμβέττα.

Σήμερον, ὁ διάσημος ρήτωρ εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἀριστερᾶς, δηλαδὴ τοῦ τμήματος τῆς Συνελεύσεως, ὅπερ εἶναι πραγματικῶς ἀφωσιωμένον εἰς τὴν Δημοκρατίαν.

Ὁ κ. Α. Γαμβέττας ἐγένετο ὁ ἀπόστολος τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς ταύτης, ἀναγνωρίσας μετὰ τῆς γενικῆς γνώμης ὅτι στερεῖται τῶν πρὸς ἀναγέννησιν καὶ ἀνασύστασιν τῆς Γαλλίας ἀναγκαίων πολιτικῶν ιδιοτήτων. Ὅσῃν δὴποτε ἔχθραν καὶ ἀντρέφωσι κατ' αὐτοῦ οἱ ἀντιδραστικοί, εἶναι ἐν τούτοις ἡναγκασμένοι νὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν μεγάλην ἀξίαν του, μετὰ τρόμου δὲ διαδιδέπουσι τὴν προσεχῇ ἡμέραν, καθ' ἣν ὁ ἄξιος ὑπερασπιστὴς τῆς Γαλλίας, κατὰ τὸν πρωσσικὸν πόλεμον, θὰ προσκληθῇ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ ὑπὸ ὀλοκλήρου τοῦ ἔθνους καὶ θὰ διαδεχθῇ τὸν κ. Thiers, εἰς ἀπελπισίαν τῶν μνηστέρων καὶ τῶν ἀρπάγων αὐλικῶν αὐτῶν.

Ταῦτα ἐγράφοντο ἐν γαλλικῷ περιοδικῷ πρὸ τῆς διαλύσεως ἔτι τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως. Τὰ κατόπιν συμβάντα διατελοῦσι τοσοῦτον ζωηρά εἰς τὴν μνήμην τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν ὥστε θεωροῦμεν περιττὸν νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς αὐτά. Ὁ κόσμος ἅπας γινώσκει ὅτι ὁ κ. Γαμβέττας κἀθηται σήμερον ἐπὶ τοῦ περιδλέπτου προεδρικοῦ θρόνου τῆς Γαλλικῆς Βουλῆς ἀμειβόμενος οὕτω διὰ τοὺς ἐνδολεχεῖς ἀγῶνας, οὓς κατέβαλε πρὸς ἀποσύρῃσιν τῶν ἀντιδραστικῶν κατὰ τῆς Δημοκρατίας ἐπιθέσεων καὶ συνωμοσιῶν καὶ πρόδῃλος διάδοχος τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατικῆς Κυβερνήσεως. Ἐν τῶν συντελεστικωτέρων πρὸς τὴν δικαίαν αὐτοῦ ἀνύψωσιν μέσων ὑπῆρξεν ἀναντιρρήτως καὶ ἡ ἐνθερμος ὑπ' αὐτοῦ ὑπεράσπισις τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, διότι ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος ὅστις ἀναλαμβάνει ἐν τῇ Γαλλίᾳ, τῇ χώρᾳ τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν ἀφιλοκερδῶν ιδεῶν, τὴν ἀμυναν οἰουδήποτε καταπατουμένου δικαίου δύναται νὰ ᾔηται βέβαιος ὅτι ὑψοῦται

εἰς τὰ ὄμματα τῆς πατρίδος αὐτοῦ, ἥτις ἀνάξια ἑαυτῆς ἤθελε θεωρήσει τέκνα τοὺς ψυχροὺς καὶ κυνικοὺς θιασώτας ταπεινῶν ἰδεῶν κάκιστα ὑπηρετουσῶν τὰ συμφέροντα τῶν χωρῶν, παρ' αἷ, αὐταὶ πρεσβεύονται. Τί δὲ νῦν εἵπωμεν περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰς τὸν Κ. Γαμβέτταν ὀφειλομένης εὐγνωμοσύνης; αὕτη ἐνεκολάφθη ἤδη ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων, μέλλει δὲ ποτε ἴσως νῦν δικαιωνισθῇ ἐν ἀγάλματι ἐγερθησομένου ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὄρους τινὸς ἐξ ἐκείνων ἀπερ' ἣ τε μυθολογία ὑμνησε καὶ ἡ ἱστορία ἐκλείσεν.

Α. Χ. Σ.

ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ

ΕΠΗΔΡΟΜΗΣ ΛΥΚΩΝ.

(Συνέχεια, ἴδε φυλλ. ΙΑ'. σελ. 333).

Πρόχματι περეტηρεῖτο ἤδη κατὰπτωσίς τις εἰς τὰς δυνάμεις τῶν ἀτυχῶν ζῶων. Ἡ ἀναπνοή των κατέστη διακεκομμένη, τὸ βῆμά των ἄτακτον· ἐπράξαν πᾶν ὅ,τι ἠδύναντο· διότι ἐγνώριζον ὅτι μόνον μεγίστη ταχύτης ἠδύναντο νῦν τοὺς σώσῃ· ἀλλ' αἱ δυνάμεις αὐτῶν κατεβάλλοντο ἐξακολουθητικῶς. Πολλὰκις ἤδη τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο εἶχε καταπέσει, καὶ τότε ἀνεγείρετο μόνον δι' ἀπελπιστικῆς προσπάθειας. Εὐρέθημεν εἰς τρομεράν θέσιν. Ἐτρεμον, οὐχὶ διὰ τὴν ζωὴν μου, ἀλλὰ διὰ τὴν τῆς Ἀνινίας. Ἐφ' οὐνευσά τινα ἔτι τῶν θηρίων τούτων, ἀλλ' οὐδὲν ἠδυνήθη νῦν ἐμποδίσει τὴν ὁρμήν των· εὐρίσκοντο πλέον ἐντελῶς περίξ ἡμῶν, αἱ φωναὶ των κατέστησαν μᾶλλον εὐκρινεῖς· ἠδυνάμην νῦν ἰδὼ τὰ μεγάλα αὐτῶν αἵματισταγῇ στόματα, τοὺς φοβεροὺς ὀδόντας των, τὰς κρεμαμένας γλώσσας των καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς των, οἵτινες ἐξέπεμπον φλόγας.

Καὶ ὅποια ποσότης! ὅποια ἀναρίθμητος ἀγέλη! Δὲν εἶχον πλέον πυρίτιδα· δὲν εἶχον πλέον ἄλλα ὅπλα ἵνα ὑπερασπίσω ἐμαυτόν κατὰ τῶν μακνωδῶν τούτων λύκων, εἰμὴ τὰ δύο πυροβόλα

μου, ἄτινα δὲν εἶχον ἀκόμη ἐκκενωθῇ, τὴν κυνηγετικὴν μου μά-
χαιραν καὶ τὴν λαβὴν τοῦ τυφεκίου μου. Ὁ Ῥόσκος παρετήρησε
τοῦτο. « Ἐχομεν ἔτι ἐλπίδαν τινά », εἶπεν. « ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἐρ-
χόμενος παρετήρησα ἐγκαταλειμμένην τινά καλύβην κυνηγῶν,
ἣτις δὲν πρέπει νὰ ἦνε μακράν· ἐάν δυνηθῶμεν νὰ φθάσωμεν ἐκεῖ,
ἐσώθημεν πρὸς στιγμήν, ἄλλως οἱ λύκοι θὰ μᾶς καταξέσχισωσι
καὶ θὰ καταπαύσωσι τὴν φοβερὰν πεινὰν τῶν διὰ τῶν πτωμά-
των ἡμῶν. »

« Κύριε », ἐξηκολούθησε διὰ τρεμούσης φωνῆς, « ἐάν κα-
ταντήσωμεν εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, τότε (διότι ἔχετε ἔτι πλήρη
τὰ πυροβόλα ὑμῶν), ὦ! τότε, ἐστὲ μᾶλλον φιλεύσπλαγχνος, καὶ
δότε εἰς τὴν προσφιλεῖ ὑμῶν ἀδελφὴν θάνατον ταχὺν ἵνα μὴ
υποφέρῃ θραδὺν καὶ σκληρὸν ὑπὸ τοὺς ὀδόντας τῶν λύκων. »

Παρετήρουν μετ' ἡλιθιότητος τὸν γηραιὸν τοῦτον ὑπηρέτην· ἔν
δάκρυ ἔρρευσεν ἐπὶ τῶν ἐρρυτιδωμένων παρειῶν αὐτοῦ· μοὶ ἔνευσε
καὶ διὰ τῆς κεφαλῆς, ἵνα βεβαιώσῃ τὴν φοβερὰν σημασίαν τῶν
λόγων αὐτοῦ. Οὐδέποτε θὰ λησμονήσω τὴν στιγμήν ταύτην. Ψυ-
χος παγερὸν μὲ κατέλαβε· παρετήρουν τὴν γλυκεῖαν καὶ θελκτι-
κὴν μορφήν τῆς ἀδελφῆς μου· ἤγεια τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν
οὐρανὸν μετ' ἀπελπισίας, μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἡ σωτηρία ἐμελλε νὰ
ἔλθῃ ἄνωθεν εἰς τὸ ἀθῶον τοῦτο πλάσμα, ὅπερ, ἐν τῇ πεποιθήσει
αὐτοῦ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ αἰωνίου ὄντος, ἐλησμονεῖ τοὺς περι-
κυκλοῦντας αὐτὸ κινδύνους.

Αἶφνης παρετηρήσαμεν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν τοὺς λυσ-
σώδεις ἐχθροὺς ἡμῶν· ἔβλεπον πῶς ἐπωφθαλμίων τὸ περιεχόμε-
νον τοῦ ἐλκήθρου, πῶς ἐφαίνοντο ζητοῦντες νὰ τὸ γνωρίσωσι,
πρὶν ἢ τολμήσωσι νὰ τὸ προσδύλωσιν.

Ἐν τῷ φοβερῷ τούτῳ κινδύνῳ, ἀπηλπίζομένην περὶ τοῦ Θεοῦ
καὶ τῆς παρουσίας αὐτοῦ. Ἡ ἀριστερὰ μου χεὶρ ἤγγισε τὸ πιστό-
λιον· μετ' ἀβεβαιοῦ βλέμματος ἐζήτητον ἐν τῇ κεφαλῇ τῆς ἀδελ-
φῆς μου τὴν θέσιν, εἰς ἣν ὁ θάνατος θὰ τὴν εὗρισκεν ἀσφαλέστε-
ρον καὶ ταχύτερον. Δὲν ἤμην πλέον ἄνθρωπος· ἐθεώρουν ἐμαυτὸν
θηρίον τῆς ἐρήμου, προωρισμένον ν' ἀφαιρέσω τὴν λείαν ταύτην
ἀπὸ ἄλλα τοῦ εἵδους μου.

Ἡ δεξιὰ μου ἔσυρε μηχανικῶς τὴν κυνηγετικὴν μάχαιραν· αἱματώδης πέπλος ἐκάλυψε τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ διὰ τοῦ πέπλου τούτου ἔβλεπον τὴν Ἀνινίαν ἣτις προσήυχετο, ἔβλεπον τοὺς πεινῶντας λύκους καὶ τὰς ἐκτεταμμένας ἐκ χιόνος πεδιάδας.

Τότε ἐν τῶν θηρίων ἐπλησίασε τὸ ἐλκηθρον καὶ διὰ φοβεροῦ ἄλματος προσεπάθησε νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτό· ἡ μάχαιρά μου τὸ ἐκτύπησε καὶ ἔπεσε ῥέγγον ἐκ τῆς ἄλλης πλευρᾶς.

Ἡ Ἀνινία εἶχε λειποθυμήσει παρὰ τὴν θαλαμηπόλον, ἣτις πρὸ πολλοῦ ἦτον ἀναίσθητος.

« Κάλλιστα, » ἀνέκραξεν ὁ γέρον Ῥόσκος μετὰ ζωηρᾶς φωνῆς. « φείδεσθε τῆς πυρίτιδος ὑμῶν, μεταχειρίζεσθε τὴν μάχαιραν καὶ τὴν λαβὴν τοῦ τυφεκίου σας! Βλέπω ἤδη τὴν καλύβην! Ἐξοκολουθήσατε τὴν πάλην στιγμὰς τινὰς ἔτι καὶ σωζόμεθα. » Τότε ὁ αἱματώδης πέπλος ἔπεσεν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου καὶ ἐπανῆλθον εἰς ἑμαυτόν. Ὁ Ῥόσκος ἐμαστιγώσεν ἀσπλῆγχως τοὺς ἵππους καὶ τὰ ἄθλια ζῶα ἐποίησαν μίαν προσπᾶθειαν ἔτι· ἐνόμιζε τις ὅτι προέβλεπον ὅτι ἦτον ἡ τελευταία ὑπηρεσία, ἣν ἀπέδιδον εἰς τοὺς κυρίους των καὶ ὅτι ἤθελον νὰ καταβάλλωσι πρὸς τοῦτο καὶ τὰς τελευταίας δυνάμεις των. Ἐν τούτοις εἶχον θέσει τὸ πιστόλιον εἰς τὸ θυλάκιον τοῦ ἐνδύματός μου καὶ ἤμην ὄρθιος κρατῶν τὴν λαβὴν τοῦ τυφεκίου μου ὑψωμένην.

Ἦτο ἄρα γε ἡ φοβερά αὕτη-στάσις, ἣτις παρήγαγεν ἀπροσδόκητον ἐντύπωσιν ἐπὶ τῶν καταδιωκτῶν μας, ἡ τὸ ταχύτατον βῆμα τῶν ἵππων μας; Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἔμειναν εἰς τινὰ ἀπόστασιν ὀπισθεν ἡμῶν καὶ ἐκερδίσαμεν οὕτω διάστημά τι, ὅπερ, καίτοι ἐλάχιστον, ἦτο ὅμως ἀνεκτίμητον εἰς τὴν θέσιν μας. Ἐστρεψα τὰ ἐλέμματα μου περὶ ἐμέ· παρετήρησα πλησίον ἡμῶν τὴν καλύβην, ἥς ἡ θύρα ἦτο ἀνοικτή. Ὁ Ῥόσκος ἐξέβαλε κραυγὴν χαρᾶς σταματῶν ἀποτόμως τοὺς ἵππους· ῥιπτόμενος δὲ κάτω τῆς ἑδρας του εἶπεν· « Ἐφθάσαμεν, ἐφθάσαμεν! Νῦν σπεύσατε, σπεύσατε, μὴ χάνωμεν καιρόν ». Ἦδη ἡ Ἀνινία εἶχε καταβῆ τοῦ ἐλκηθρου μετὰ μεγάλης ἐτοιμότητος πνεύματος καὶ καταφύγει εἰς τὴν καλύβην, ὁ Ῥόσκος τὴν ἠκολούθησε κρατῶν εἰς τοὺς βραχίονάς του τὴν θαλαμηπόλον πάντοτε ἀναίσθητον· ἤμην ὁ τελευταῖος.

Ἐνῷ εἰσπρόχουμην εἰς τὴν καλύβην, ὁ γέρον ὑπηρέτης ἀπέσπασέ μου βιαίως τὸ τυφεκίον καὶ ἐξῆλθε μετὰ σπουδῆς· εὐρισκόμεν ὅλως ἐκπληκτος καὶ ἀκολουθῶν αὐτόν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν παρετήρησα τοὺς λύκους, οἵτινες ἀνεφάνησαν πολυάριθμοι καὶ ἔμελλον ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν νὰ ἔλθωσι πλησίον ἡμῶν. Ἐκάλουν τὸν Ῥόσκοι καὶ τὸν ἑξώρκιζον νὰ μὴ ἐκτίθηται· ἀλλὰ τὸ ἔργον εἶχεν ἤδη τελειώσει. Διὰ δύο μαστιγώσεων ἐδίωξε τοὺς ἵππους καὶ ἐπανῆλθε, καθ' ἣν στιγμὴν δύο τῶν κίμοδῶν θηρίων ὤρμων πρὸς τὴν καλύβην. Ἐφρόνευσεν ἀμφοτέρω μετὰ τὴν λαβὴν τοῦ τυφεκίου, εἰσῆλθε δὲ καὶ ἐκλείσει μετὰ σύρτας τὴν θρύνην θύραν τῆς καλύβης. Ἦτο καιρὸς. Εἰς μέτην θὰ προσπαθῆσω νὰ περιγράψω τὰ αἰσθήματα, ὑφ' ὧν τότε κατελήφθην· ἔτη πολλὰ παρήλθον ἔκτοτε, πλείστα συμβάντα, ὑπὸ τῶν ὁποίων ἡ καρδιά δύναται βαθέως νὰ συγκινηθῇ, μοὶ συνέβησαν, ἀλλ' οὐδὲν ὁμοιάζει πρὸς ἐκεῖνο, ὅπερ ἡσθάνομην κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Ἡ ἀγνωστὴ χάρις τοῦ νὰ βλέπω τὴν ἀδελφὴν μου ἐκτὸς κινδύνου μετὰ ἡλέκτρισε· ταῦτοχρόνως ἐθεώρουν ἑαυτὸν ὥς ἔνοχον, διότι ἐτόλμησα ν' ἀμφισβώλω περὶ τοῦ μεγάλειου καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ· ἡσθάνομην ἑαυτὸν ὑφούμενον πρὸς αὐτόν καὶ ἐν τούτοις ἀνάξιον τῆς χάριτος αὐτοῦ. Κατελήφθην ὑπὸ τῆς βαθυτέρας μετανοίας, δὲν ἐτόλμων νὰ ὁμιλήσω εἰς τὴν Ἀνινίαν, ἧς ἡ πρὸς τὸν Θεὸν πεποιθήσις δὲν εἶχε λείψει καὶ ἡ ὁποία τῷ ἀπηύθυνε νῦν μετὰ φωνῆς σταθερᾶς τὴν εὐχαριστήριον προσευχὴν τῆς. Ὁ θόρυβος τῶν λύκων κατὰ τῆς θύρας καλῶς κεκλεισμένης μετὰ ἀπέσπασε τέλος ἀπὸ τὰς σκέψεις ταύτας. Συνήθροισα τὰς ιδέας μου, ἐζήτησα νὰ συνενώσω τὴν προσευχὴν μου μετὰ τῆς τῆς ἀδελφῆς μου, τοῦθ' ὅπερ κατωρθώθη τοσοῦτον καλῶς, ὥστε ἡσθάνθην ἑαυτὸν ἐντὸς ὀλίγου ἰσχυρῶς καταπραυνθέντα, ὥστε νὰ καταπεισθῶ ὅτι ὁ Θεὸς θὰ μοὶ συγχωρήσῃ τὴν ἑλλειψιν τῆς πεποιθήσεως, ἣν ὁ τρομερὸς οὗτος κίνδυνος παρήγαγεν ἐν ἐμοί.

Ὅταν ὁ Ῥόσκοι ἐδίωξε τοὺς ἵππους μετὰ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἴσως ἡδύναντο νὰ σωθῶσιν οὕτως, ἔσχε τὴν πρόνοιαν ν' ἀφαιρέσῃ τὸν ἀνημμένον φανὸν τοῦ ἐλκῆθρου, ἵνα φέρῃ αὐτόν ἐν τῇ φιλοξένῳ καλύβῃ. Ἐνῷ αἱ ὠρυγαὶ τῶν λύκων ἤκούοντο, ἐνῷ οὗτοι ἐφώρ-

μων κατὰ τῆς θύρας καὶ προσεπάθουν ν' ἀναβῶσιν ἐπὶ τῶν παραθύρων, ἅτινα εἶχον ἰσχυρά παραθυρόφυλλα, ἐζητάζομεν τὸ ἐσωτερικὸν τῆς καλύβης καὶ τὰ περικυκλοῦντα ἡμᾶς ἀντικείμενα.

Δὲν εὗρομεν εἰμὴ τοίχους γυμνοὺς καὶ γῆν παχεῖαν· λίθινον θρανίον ἐξετείνετο κατὰ μῆκος τῶν τοίχων τούτων, εἰς μίαν τῶν γωνιῶν ὑπῆρχεν ὀλίγον ἄχυρον κατὰ τὸ ἡμισυ ἐφθαρμένον, ἀλλὰ πλαγίως αὐτοῦ ὑπῆρχε θησαυρὸς ἀνεκτίμητος· ποσότης ξύλων ἱκανὴ νὰ μᾶς ἐξασφαλίσῃ ἐπὶ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας κατὰ παγετώδους ψύχους. Ὁ γηραιὸς ὑπηρέτης δὲν ἀπώλεσεν οὐδὲ στιγμὴν ὅπως τὰ χρησιμοποίησῃ καὶ μετ' ὀλίγον εὐεργετικὴ πυρὰ ἔλαμπεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς καλύβης. Ὁ καπνὸς ὑψοῦτο πρὸς τὴν ὀροφὴν καὶ ἐξήρχετο διὰ τινος τῶν ὀπῶν τούτων τῆς στέγης, ὥς μεταχειρίζονται συνήθως ἐν ταῖς τῶν κυνηγῶν καλύβαις.

Ἀνέπνεον ἤδη πλέον ἐλευθέρως, παρετήρουν μετὰ μεγαλειέρας ἡσυχίας τὴν προσφιλὴ μου ἀδελφὴν· ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ θρανίου, προσπαθοῦσα νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν θαλαμηπόλον, τὴν ὁποίαν ὁ Ῥόσκος εἶχε κατακλίνει ἐκεῖ. Σταγόνες τινὲς πνευματώδους ποτοῦ τὴν ἐπανεφέρον ἐπὶ τέλους εἰς ἑαυτὴν καὶ συνηθροίσθημεν περὶ τὴν πυρὰν, ἥς ἡ ζωογόνος θερμότης ἐπέφερε τὸ καλὸν τῆς ἀποτέλεσμα ἐφ' ὧν ἡμῶν.

Ἐνῷ δὲ ἡκούσαμεν τοὺς φοβεροὺς ἐχθροὺς μας, συνεχαιρόμεν ἀλλήλους διότι διεφύγομεν αὐτούς. Ἡ θαλαμηπόλος ἀπαλλαγείσα τῆς ἐκ τοῦ φόβου παραλυσίας, ἤρχισε νὰ διηγεῖται μετ' ἀνεξαντλήτου στωμυλίας πᾶν ὃ, τι εἶχεν ὑποφέρει καὶ πῶς, καθ' ἑκάστην στιγμὴν, ἐφοβεῖτο μήπως ἴδῃ πηδῶν ἐν τῷ ἐλκῆθρῳ ἐν τῶν λυσσαλέων τούτων θηρίων ἵνα μᾶς καταπῆρ ὅλους, κατὰ τὴν ἐκφρασιν αὐτῆς.

Ἐκράτουν τὴν χεῖρα τῆς Ἀνινίας· τὰ βλέμματα ἡμῶν συνητηθήσαν καὶ ἠδυνήθημεν ν' ἀναγνώσωμεν ἐν αὐτοῖς τὴν φαιδρότεραν ἐντύπωσιν τῆς ἀπολυτρώσεως ἡμῶν.

Μόνον ὁ γέρον Ῥόσκος ἐφαίνετο ἀναίσθητος εἰς τὴν εὐνοιαν, ἦν ὁ οὐρανὸς εἶχε παραχωρήσει ἡμῖν. Ἐρριπτε βλέμματα σκυθρωπά εἰς τὰς φλόγας· τὸ μέτωπόν του ἦτο σύννου καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐκίνει τὴν κεφαλὴν. Ὀλίγην προσοχὴν ἔδωκα

εἰς τοῦτο, ἤμην λίαν εὐτυχής. Αἶφνης ἤκούσαμεν διαπεραστικὴν φωνὴν ἐξῶθεν καὶ ἠτενίσσαμεν ἀλλήλους μετ' ἀγωνίας· ἡ δύναμις τῆς φωνῆς ταύτης ἀπεδείκνυεν ὅτι δὲν ἦτο ἄνθρωπος ὁ ἐκβαλὼν αὐτήν· οὐδὲν ζῶον ἐγνώριζον ἔχον τοιαύτην. Ἐπαυσε μετ' ὀλίγον, ἀλλὰ τὸ τρομερὸν παρῆλθον, ὅπερ περιεῖχε, διέμεινεν ἐπὶ πολὺ ἔτι εἰς τὸ βάθος τῶν καρδιῶν ἡμῶν. Ὁ Ῥόσκος εἶπε τότε: «Ἡ τρομερὰ αὕτη φωνὴ ἀγγέλλει ἡμῖν, Κύριε, τὸν θάνατον τοῦ εὐνοουμένου ὡμῶν Ἰππου· ἤκουσα πολλάκις τὴν φωνὴν ταύτην εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης· ἀνέκει εἰς τοὺς νέους καὶ ἰσχυροὺς ἐκείνους Ἰππους, οἵτινες παλαίουσι μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς μετ' ἀνηκούστου προσπαθείας κατὰ τοῦ θανάτου· στοιχηματίζω ὅτι ἡ φορβὰς ὑπέφερεν ὀλιγώτερον· ἀλλὰ τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι τὰ ἄθλια ζῶα ἐγένοντο βορὰ τῶν λύκων, οἵτινες εἶνε ἀκόμη ἀπασχολημένοι εἰς αὐτὰ καὶ τοῦτου ἕνεκα ἀφίνωσιν ἡμῖν μίαν στιγμὴν ἀναπαύσεως· ἀλλ' ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἐπανέλθωσι μᾶλλον πειναλέοι καὶ μᾶλλον αἰμοδιόροι ἢ πρότερον ».

Ὁ γηραιὸς ὑπηρέτης ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν· ἐπανήρχισαν τὰς κατὰ τῆς καλύβης προσβολὰς των· ἠδυνήθημεν μέλιστα νὰ ἐνοήσωμεν ὅτι ἡ μακρία των εἶχεν αὐξήσει, διότι προσεπλήθησαν ν' ἀναρριχηθῶσιν ἐπὶ τῶν τοίχων ὅπως φθῶσιν εἰς τὴν στέγην.

Εὐρισκόμεθα ἐν φοβερᾷ προσδοκίᾳ, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους εἰς τὴν ὁπὴν τῆς στέγης. Ὅταν ρεύμα ἀέρος ἀπεμάκρυνε τὸν καπνὸν, ἠδυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τὸν ἐξ ἀστέρων λάμποντα οὐρανόν. Τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ θαλαμηπόλος ἔπεσεν ἀνάσθητος δεικνύουσα τὴν ὁπὴν.

Τὰ βλέμματα ἡμῶν συνήνετησαν ἐκεῖ τρομερὰν ἐμφάνισιν· τέσσαρας κεφαλὰς λύκων μετὰ τῶν ἐξ αἵματος ἀφρίζουσῶν ἔτι γλωσσῶν των. Διὰ τοῦ καπνοῦ αἱ φρικῶδεις αὗται κεφαλὰὶ ὁμοιάζον ὡς δαίμονες τῆς κολάσεως, ὡς τέρατα μυθώδη. Μόνον ὁ Ῥόσκος διετήρησε τὴν ἐτοιμότητα τοῦ πνεύματος αὐτοῦ· ἔρριψεν ἐν δέμα φρυγάνων εἰς τὴν φλόγα καὶ εἶπεν· «Οὐδὲν ἔχομεν νὰ φοβηθῶμεν ἀπ' αὐτῶν· φοβοῦνται τὸ πῦρ· εἶναι τετυφλωμένοι ὑπ' αὐτοῦ καὶ δὲν βλέπουσιν ἡμᾶς». Ἀλλ' αἶφνης φοβερὸς κρότος ἤκούσθη· τρία τῶν θηρίων ἐγένοντο ἄφαντα, καθ'

τὴν στιγμήν τὸ ξύλινον μέρος τῆς στέγης ἐθραύσθη ὑπὸ τὸ τέταρτον, τὸ ὅποιον ἔπεσεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς πυρᾶς. «Ἀποσύρθητε,» ἐφώνησεν ὁ γέρων Ρόσκος. «Πυροβολήσατε,» μοι λέγει, «ἀλλ' εὐστόχως,» καὶ αὐτὸς δὲ ἔλαβε τὸ τυφέκιον. Τὸ ζῶον ἐξέβαλλε φρικώδεις φωνάς· ἐπυροβόλησα καὶ ταυτοχρόνως ὁ Ρόσκος τὸ ἀπετελείωσεν διὰ τῆς λαβῆς τοῦ τυφεκίου. Τὸ ἀπεσύραμεν τῆς πυρᾶς, εἰς τὴν τὸ χυθὲν αἷμά του παρήγαγε πᾶχυν καὶ δυσώδη καπνὸν καὶ τὸ ἀπωθήσκειν εἰς τινα γωνίαν. Ὁ Ρόσκος τότε μοι εἶπεν· «Εἶνε πιθανῶς ἡ μόνη ἀπόπειρα τοῦ εἶδους τούτου, τὴν ἔχομεν νῦν φοβηθῶμεν κατὰ τὴν νύκτα ταύτην· ἀλλ' ἡ ἡμέρα, προσέθηκεν, ἡ ἡμέρα θὰ μᾶς φέρει πλείους τῶν ξένων τούτων, παρ' ὅσους δυνάμεθα νῦν φοβεῖσθαι.»

Οἱ λόγοι οὗτοι μόνον ὑπ' ἐμοῦ ἠκούσθησαν. Τὸν ἠρώτησα χαμηλοφώνως ὅποιον φόβον ἠδύναντο νῦν ἔχει ἡ ἡμέρα, διότι εἶχον τὴν ἐλπίδα ὅτι μετὰ τοῦ λυκαυγυῶς οἱ λύκοι ἤθελον ἐγκαταλείψει τὸ καταρύγιόν μας, ὅπως ἀποσυρθῶσιν εἰς τὸ βῆθος τῶν δασῶν.

Καὶ ἐκ τούτου συνέβαινε, ἀπήντησε! οἱ ἵπποι εἶνε νεκροί, καὶ πῶς ἤθελε δυνηθῆ νῦν φθάσῃ εἰς τὰ σύνορα τοῦ δάσους ἐν ἀδύνατον πλάσμα ὥς ἡ δεσποσύνη Ἀννία; Ἡ νύξ θὰ μᾶς κατελῆθανεν ἐκ νέου, οἱ δὲ λύκοι θὰ ἠδύναντο ἀλλήλας νῦν μᾶς ἐπανεύρωσιν· ἀλλὰ καὶ ἡ ἐλπίς αὐτῆς εἶνε ὅλως ματαιά, διότι ἐκεῖ, ἐνθα οἱ λύκοι συναθροίζονται οὕτω πολυπληθεῖς, δὲν φοβοῦνται τὸ φῶς τῆς ἡμέρας. Ἐνόςσω διαρκέσῃ ἡ ἐκ ξύλου προμήθεια ἡμῶν, τὸ πῦρ θὰ προφυλάξῃ ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἐκ τῶν ἔνω προσβολῆς ἐν τούτοις τὴν ἡμέραν ἡ φλόξ δὲν προξενεῖ τοσούτον μεγάλην ἐντύπωσιν ἐπ' αὐτῶν. Ὁρεῖλομεν νῦν συνενώσωμεν ἅπαν τὸ θάρρος ἡμῶν, ἀπλάσας τὰς δυνάμεις ἡμῶν διὰ τὰ προσεγῶς συμβησόμενα, διὰ νῦν ὑπερασπίσωμεν τὰς γυναῖκας καὶ τὴν ζωὴν ἡμῶν μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς. Ἀλλὰ πάντα ταῦτα εἰς οὐδὲν χρησιμεύσωσι, προσέθηκε μετ' ἐσθιασμένης φωνῆς.»

Ἡ μόνη μου ἐλπίς λοιπόν, βασιζομένη ἐπὶ τῆς ἐπανάδου τῆς ἡμέρας, ἦτο κατεστραμμένη καὶ ἦδη ἡ ἀπώλεια ἡμῶν μοι ἐφαινετο βεβαία· ἡ δὲ πικρία τῆς ἀπελπισίας κατέλαβε τὴν ψυχὴν μου.

Φοβούμενος μήπως ἡ Ἀνινία ἴδῃ τὴν ταραχὴν μου καὶ θέλων νὰ διατηρήσῃ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον τὴν ὀλίγην ἡσυχίαν, ἥτις τῇ ἔμεινεν, ἐπλησίασα πρὸς αὐτήν.

Αἱ ὥραι παρήλθον δι' ἐμέ μετὰ βραδύτητος καὶ ἀγωνίας. Ἡ Ἀνινία εἶχεν ἀποκοιμηθῇ· ἀνεπαύετο ὡς ἄγγελος εἰρήνης, ὡς παιδίον μὴ γνωρίζον τοὺς κινδύνους, οἵτινες τὸ περικυκλοῦσιν· ἐμειδία κοιμωμένη, τοῦθ' ὅπερ διεπέρα μου τὴν καρδίαν.

Ὁ γέρον Ῥόσκος ἐξηκολούθει σιωπηλῶς ὑποθάλπων τὸ πῦρ· εἶχε δίκαιον, οὐδὲν τῶν θηρίων ἐφάνη εἰς τὴν ὀπὴν τῆς στέγης· ἀλλ' αἱ ἐπιθέσεις των κατὰ τῆς θύρας, ὁ θόρυβός των, αἱ ὥρυγαι των ἐξηκολούθησαν καθ' ὅλην τὴν νύκτα.

Πρὶν ἢ ὁ Ῥόσκος μὲ κἀμὴ μέτεχον τῶν παρατηρήσεών του, ὅλοι οἱ πύθοι μου ἀνελάλουν τὴν ἡμέραν· ἤδη ἐπεθύμουν ἡ νύξ νὰ ᾔνε ἀτελευτήτος. Μωραὶ ἐπιθυμίαι τοῦ ἀνθρώπου! Τί ἠθέλομεν ἀπολαύσει ἐκ τούτου, εἰμὴ τὸν βραδὴν θάνατον τῆς πείνης, ἀντ' ἐκείνου, ὅστις ἐπεφυλάττετο ἡμῖν ὑπὸ τῶν στομάτων τῶν λύκων!

Οἱ ἀστέρες ἤρχισαν νὰ ὠχρῶσιν, ἡ δὲ ἐπιφοβὸς ἡμέρα ἀνέτειλεν.

Ἡ στιγμὴ, καθ' ἣν αἱ προρρήσεις τοῦ Ῥόσκου ἐμελλον νὰ ἐκπληρωθῶσιν, ἐπλησιάζει. Τὰ θηρία ἐνθαρρυνόμενα ἐκ τῆς ἡμέρας, ἀνερριγῆθησαν περὶ τὰ εἴκασιν ἐπὶ τῆς στέγης, ἥτις ἐκινδύνευε νὰ καταπέσῃ ὑπὸ τὸ βῆρος αὐτῶν.

Ἡ Ἀνινία ἐκοιμᾶτο πάντοτε· κῆχαρίστουν διὰ τοῦτο τὸν Θεόν. Ἐν τῇ ἀκμῇ ταύτῃ, καθ' ἣν πᾶσα ἐλπίς σωτηρίας ἐφαινετο ἀπολεσθεῖσα, ἠκούσαμεν αἰφνης ὑπὲρ τοὺς πεντήκοντα πυροβολισμούς· φωναὶ κυνηγίου καὶ ὕλακκί κυνῶν προσέβαλον τὰ ὦτα ἡμῶν. Αἱ γυναῖκες ἠγέρθησαν. Οἱ καταδιώκται ἡμῶν ὤρμησαν ἐκ τῆς στέγης καὶ ἀπεμακρόνθησαν ἐκδύλλοντες φρικῶδεις ὥρυγας.

Ὁ Ῥόσκος ἤνοιξε μετὰ προφυλάξεως τὴν θύραν καὶ ἀνέκραξε πάραυτα· «Οἱ λύκοι εἶνε ἤδη μακρὰν καὶ ἰδοὺ οἱ κυνηγοί, οἵτινες ἐξέρχονται τοῦ δάσους.» Ἐσπεύσαμεν πρὸς τὴν θύραν! Ἀπιδόθη ἡμῖν ἡ ἐλευθερία καὶ μετ' αὐτῆς ἡ ἀπόλαυσις τῆς γῆς, τὸ

μεγαλείον τῶν οὐρανῶν! Ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς ἀνενεοῦτο ἐν ἡμῖν ἀναπνέουσι τὸν ἀέρα τῆς πρωίας.

Παρετνήρησamen τότε τὸν ἐλευθερωτὴν ἡμῶν ἐπὶ κεφαλῆς πολλῶν κυνηγῶν· ἦτο ὁ Λέων Β. . . . Τίς θὰ ἠδύνατο νὰ περιγράψῃ τὴν στιγμὴν ταύτην; Ἦμην ἐκτὸς ἐμαυτοῦ, τὸν περιεπτυσσόμεν, μεμεθυμένος ἐκ τῆς χαρᾶς, διότι ἔβλεπον σῶαν καὶ ἀβλαβὴ, πλησίον μου, τὴν προσφιλῇ μου ἀδελφὴν, πεπροιτισμένην ὑφ' ὅλων τῶν χαρίτων τῆς ἀρετῆς. Ἔτεινε, μετὰ γλυκέος μειδιήματος, τὴν χεῖρα αὐτῆς εἰς τὸν Λέοντα, ὅστις τὴν ἐπίεσεν εἰς τὰ χεῖλη αὐτοῦ. Ἐνόσω δὲ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ κατεδίωκον τοὺς λύκους, τῷ διηγῆθημεν πᾶν ὅ,τι ὑποφέρομεν, ἐξήγησε δ' ἡμῖν πῶς ἦλθε τοσοῦτον ἐγκαίρως εἰς βοήθειαν ἡμῶν.

Ἡ εἰδησις διεδόθη, εἰς τὴν ἑπαυλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ὅτι μεγάλῃ ἀγγέλι λυκῶν, καταβῆσα ἐκ τῶν ἀρχαίων δασῶν τῆς Λιθουανίας, περιέτρεχε τὰ δάσος, ὅπερ ὠφειλομεν νὰ διέλθωμεν· ὅτι ἤδη πολλὰ δυστυχήματα εἶχον συμβῆ καὶ ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν πέριξ συνήχθησαν ὅπως τοὺς καταδιώξωσιν. Τότε κατελήφθη ὑπὸ μεγίστης ἀνησυχίας· συνήθροισέ πᾶσαυτα ὅλους τοὺς δυναμένους νὰ μεταχειρισθῶσιν ὅπλον καὶ ἀνεχώρησε, καθ' ἣν στιγμὴν καὶ ἄλλοι γαιοκρήμονες ἀφικνοῦντο μετὰ τῶν χωρικῶν αὐτῶν· εἶνε ἀληθές ὅτι οὗτοι ἐσκόπουν ν' ἀναχωρήσωσι διὰ τὸ κυνήγιον τοῦτο τὴν ἐπαύριον, ἀλλ' οὐδὲν ἠδυνήθη ν' ἀναχαιτίσῃ τὸν Λέοντα· ἡ εὐφράδεια αὐτοῦ περιγράφοντος τοὺς προλεχθέντας κινδύνους ἡμῶν κατίσχυσεν ὅλων καὶ τῶν ἀνησυχιῶν ἐτι τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

« Οὐτῶ, προσφιλεῖς μοι φίλοι, ἐξηκολούθησεν, ὑπῆρξα λίαν εὐτυχῆς κατορθώσας νὰ σώσω ὑμᾶς. »

(Κατὰ τὸ γαλλικόν)

Α. Χ. Σ.

Η ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ

ἥ

ΡΑΔΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΡΩΣ.

(Συνέχεια τοῦ προηγουμένου φυλλαδίου.)

« Ὑπὸ τοῦ Φουκέ, » ἐπανελάθεν ὁ Ἱερώνυμος, « ἀλλὰ δὲν εἶνε καὶ τοσοῦτον ἀγενής ὅσον περιγράφεται. Ἦρχισε τὸν βίον του ὡς διδάσκαλος ἐν τινι δημοτικῇ σχολῇ καὶ ὅσον βδελύσσομαι τὰς ἀρχάς του καὶ αὐτὸν ἀτομικῶς, δὲν δύναμαι ὅμως ἢ νὰ ὁμολογήσω τὴν ἐξοχὸν αὐτοῦ ἱκανότητα. »

« Ἄλλ' εἶνε τέρας! » εἶπεν ἡ κόμισσα.

« Δαίμων! » εἶπεν ὁ δὲ Κλαιρὸν.

« Ἔχετε πολὺ δίκαιον, » εἶπεν ὁ Ἱερώνυμος, « εἶνε βέβαιον ὅτι διεπράξατο τῆς ἀνηκούστου ἐκείνης σκληρότητος ἐν Λυόνῃ καὶ Νάντῃ· ἀλλὰ περὶ τοῦ Λόχου. Συνίσταται οὗτος ἐκ τῶν μᾶλλον ἀποβλήτων ἀτόμων. Ἐκ γυναικῶν ἐρασμιωτάτων » (καὶ ἠτένισε πρὸς τὴν κόμισσιν νεύσασαν καταφατικῶς καὶ εἶτα στραφεὶς πρὸς τὸν δὲ Κλαιρὸν προσέθηκε) « καὶ ἀνδρῶν, λίαν ἐλκυστικοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ εἶδους. » (Ὁ δὲ Κλαιρὸν ἐχαίρετῃσεν.) « Οἱ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων τούτων ἐσχετίσθησαν μετὰ τῆς καλλιτέρας κοινωνίας καὶ εἶνε οἰκτεροὶ τῶν τρόπων της. Εἶνε δὲ πράγματι τοῦ Φουκέ οἱ ἰδιαιτέροι κατὰσκοποι, »

« Τί ἐπώνειδον! » ἀνεφώνησαν συνήμα ἡ τε κόμισσα καὶ ὁ δὲ Κλαιρὸν. »

« Σχεδὸν ἀπίστευτον εἶνε· » ἐξηκολούθησεν ὁ Ἱερώνυμος, « ἡ δαπάνη, ὡς εἶνε ἐπόμενον, πίπτει ἐπὶ τοῦ κράτους. Διὰ τῶν χρημάτων τοῦ λαοῦ τοῦ χροτοπαίχτου τὸ θυλάκιον καθ' ἐσπέραν πληροῦται καὶ πολυτελεῖς οἶκοι παρασκευάζονται διὰ τὰς Σειρήνας. »

« Εἶνε ἀπορίας ἄξιον! » εἶπεν ἡ κόμισσα· « ἀλλ' ἡ κοινωνία τῶν Παρισίων δὲν διεφωτίσθη περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς ἐταιρίας ταύτης. »

«Ναί, καὶ οὕτω ἐγεννήθη γενικὴ δυσπιστία. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς τὸν γείτονα ἢ φίλον του. Φεῦ! καὶ ἐγὼ εἶμαι ἐν τῶν θυμάτων. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ἐκ φύσεως εἶνε γενναῖος καὶ ἀνύποπτος· καὶ εἶνε δύσκολον νὰ τηρῇ τις πάντοτε τὸν ὀφθαλμὸν ἄγρυπνον καὶ τὴν γλῶσσαν ἐπιφυλακτικὴν. Ἀπαυδῶμεν νομίζοντες πάντοτε τοὺς σχετικούς ἡμῶν αἰσχροὺς, προδότας καὶ πᾶν ἄλλο ἢ ὅ, τι παρίστανται.»

«Ἀληθές εἶνε!» εἶπεν ὁ δὲ Κλαυρὸν· «καὶ ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις, Μαρία» (ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν κόμισσάν), «ἀμφιβάλλω ἂν θάῃτο φρόνιμον νὰ τολμήσωμεν τὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν πατρίδα.»

Ἡ κόμισσα ἐστέναξεν, ἀλλ' ἐξέφραξε τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ τρέξῃ τὸν κίνδυνον· τοσοῦτον μεγάλην εἶπεν, εἶχεν ἐπιθυμίαν νὰ ἐπανίδῃ τὴν γενέτειραν. Ὁ ἱερώνυμος καὶ ἡ ἀδελφὴ του προσεκληθήσαν τότε ὑπὸ τῆς κομισσῆς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς διὰ τὴν ἐπιούσαν καὶ ἐδέχθησαν τὴν προσκλησιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Π'.

Ὁ ἱερώνυμος Δεγκράντζ ὑπῆρξε «ζωηρός» ὡς πάντες οἱ τῆς ἡλικίας καὶ διαθέσεως του ἄνδρες· ἀλλ' οὐδέποτε ἠσθάνθη ὀριστικὴν κλίσιν πρὸς ἄτομόν τι. Ἐὰν ἐξαίρετῶσι τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του οὐδέποτε ἠγάπησε γυναικὰ καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς ἐκείνα, ὡς πᾶσις, πόσον κατωτέρα, πόσον διάφορος ἐκείνης, ἥτις ἐρριζώθη νῦν ἐν τῇ καρδίᾳ του.

Μόλις ἐξῆλθε τῆς οἰκίας ἡ κόμισσα, ἤρχισε νὰ ὀμιλῇ μετὰ μανίας περὶ τῆς καλλονῆς τῆς καὶ τῆς χάριτος τῶν τρόπων τῆς καὶ συνεφώνει πρὸς τὴν ἀδελφὴν του· «τὸ ἀσύγκριτον ἐκεῖνο πρόσωπον δὲν περιεγράφετο διὰ λέξεων.» Ὁ ἱερώνυμος εἶχεν ἐργασίαν εἰς τὸ γραφεῖόν του, ἀλλὰ τίς ἠδύνατο νὰ ἐργασθῇ ἀφοῦ εἶδε καὶ ὀμίλησε μετὰ τοιαύτης γυναικός; Εἶχεν ὑποσχεθῇ νὰ δώσῃ τὸ χειρόγραφον τὸν Δίσκον εἰς τὸν τυπογράφον τῇ δευτέρᾳ

καὶ ἡμισεῖς καὶ νὰ λάβῃ τὰς διορθώσεις τὴν αὐτὴν ἐσπέραν. Καὶ εἰς αὐτὸ ἔτι πῶς ἠδύνατο νὰ δώσῃ προσοχὴν; Ποίος νοῦς εἰς πολιτικὰ καὶ σαρκασμοὺς καὶ εἰρωνίας ὅτε τὸ ἰνδαλμα ὄντος τοσοῦτον θελκτικοῦ περιέπλανᾷτο διηνεκῶς ἐνώπιόν του; Αἴφνης τὰ βλέμματά του ἐσταράτησαν ἐπὶ κομποτάτου ἀλεξήλιου καὶ χρυσῆς θήκης ἐπισκεπτηρίων ἐστολισμένης διὰ μικρῶν πολυτρίμων λίθων. Ἀνήκων εἰς τὴν κόμισσιν. Τὰ εἶχε ἀλησμονήσει. ■ Ὅποια εὐτυχὴς συγκυρία! Θὰ ἀνεκχλύπτεν ἐντὸς ὀλίγου τὴν ἀπώλειάν των καὶ θὰ ἐπανήρχετο βεβαίως ὅπως τὰ λάβῃ· ὁ Ἱερωνύμος λοιπὸν δὲν θὰ ἐπανήρχετο εἰς τὸ γραφεῖον—τούλάχιστον πρὶν ἢ τὴν ἴδῃ. Ἡ συμπεριφορὰ του καθίστατο παιδαριώδης, ἀλλ' ἡ Ἀντουανέττα δὲν ἐξεπλήσσετο διὰ τὴν ἔκστασιν του. Αὐτὴ αὕτη ἦτο ἐρωτευμένη μετὰ τῆς κομίσσης.

Ὅτε ἡ κόμισσα καὶ ὁ δὲ Κλαιράν ἀφῆκαν τὰ δώματα τοῦ Ἱερωνύμου, ἐπανῆλθον ἀμέσως εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν των καὶ ἀκολούθως ἐπανῆλθον περὶ ὅπως ζητήσωσι τὸ ἀλεξήλιον καὶ τὴν θήκην τῶν ἐπισκεπτηρίων, ἅτινα δὲν ἀρέθθησαν ἐκ τύχης, ἀλλὰ πρὸς σκοπὸν.

« Τί σκέπτεσαι περὶ τοῦ νέου; » ὁ δὲ Κλαιράν ἠρώτησε, καθ' ἣν στιγμὴν ἐστρέφοντο πρὸς τὴν ὁδὸν τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου.

« Εἶνε εὐφυστάτος καὶ ἀνακριδύως ὁ συγγραφεὺς τῶν ἐπιστολῶν. Οὐδέποτε εἶδον ζωηροτέρους ὀφθαλμοὺς, οὐδὲ γνησιοτέραν ἐκφρασιν εὐφύας, ἐκείνης ἥτις διεφάνετο εἰς τοὺς λόγους του. Ἀλλ' εἰπέ μοι—διότι σὺ βεβαίως εἶσαι ὁ καλλίτερος κριτὴς—νομίζεις ὅτι ἔζησεν; Γινώσκει τι περὶ ζωῆς; Ἐάν κρίνῃ τις ἐκ τινων φράσεων ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς του, δὲν εἶνε ἡ ἐρμηίτης. Ἀλλὰ ποῖον γνῶμην θὰ ἐλάμβανες ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ του; »

« Ἡ γνώμη μου εἶνε ὅτι τὸν κατακτᾷ εἰς τὴν πρώτην κατὰ μόναν μετ' αὐτοῦ συνέντευξιν. Παρετήρουν τοὺς ὀφθαλμοὺς του καὶ εἶδον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς καλλονῆς σου ἐπ' αὐτοῦ. »

« Συνεκινήθη, πολὺ; »

« Οἱ ὀφθαλμοὶ του κατέτρωγον τὴν ὄψιν σου καὶ ἀπαξ ἢ δις τὸν παρετήρησεν τρέμοντα ὅτε ἐστρέφετο πρὸς σέ. Ἀλλ' εἰπέ μοι, δὲν ἤσθάνθη ἐντροπὴν διὰ τὴν ἐνασχόλησίν σου, ὅτε ἐκα-

θήμεθα εἰς τὸ αὐτὸ δωμάτιον μετὰ τῆς ἀξιεράστου ἐκείνης νέας, καὶ — »

« Μπα! — καὶ πάλιν σοὶ λέγω ὅτι εἴμεθα ὠρκισμένοι εἰς τὸν Φουκέ, ὥστε οἰαδῆποτε καὶ ἂν ὦσι τὰ αἰσθήματα ἅτινα κυφοροῦνται εἰς τὰ στήθη ἡμῶν, πρέπει νὰ ἐκρίζωνται. Ὑπεχρεώθην νὰ φέρω τὸν ἄνθρωπον τοῦτον εἰς Παρισίους, χιχμάλωτον εἰς τὰ δεσμά τοῦ ἔρωτος — καὶ νὰ τὸν παραδώσω εἰς χεῖρας τοῦ Φουκέ καὶ τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ἐννοῶ νὰ ἐκτελέσω. »

« Τί διατάσσεις; »

« Σήμερον τὴν ἐσπέραν ὅταν θὰ ἐξέλθωμεν εἰς περίπατον μετ' αὐτῶν — »

« Καὶ πῶς θέλει γίνεαι τοῦτο; Ἐκείνος θὰ λείπει ὅταν φθάσωμεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ. »

« Ἀπατᾷσαι ἔχω προαίσθημα ὅτι θὰ ᾔηνε ἐκεῖ· πρέπει νὰ λάβῃς ἐπὶ τοῦ βραχίονός σου τὴν ἀδελφὴν του καὶ νὰ προσπαθῇς πάντοτε νὰ προηγήσῃ ἢ νὰ ἐπησῃ ἡμῶν κατὰ δεκαπέντε ἔως εἴκοσι βήματα. »

« Ἀκολούθως; »

« Μετὰ τὸ τέλος τοῦ περιπάτου, σὺ θέλεις τοὺς προσκαλέσει ὅπως συνδειπνήσωμεν, ἐγὼ δὲ θέλω σὲ συνδράμει, ἐὰν διστάσωσιν ἢ φέρωσιν ἐναντιότητα. »

« Μὴ σπεύδῃς· πιθανὸν νὰ λάβῃ ὑπονοίας. »

« Μὴ φοβοῦ· κατὰ τὴν αὐγὴν τοῦ ἔρωτός του ὁ νέος εἶνε μᾶλλον μεμεθυμένος. Μὴ νόμιζε, ἐν τούτοις, ὅτι θέλω σήμερον ἐγγίσει τὴν ὑπόθεσιν τῶν ἐπιστολῶν ἢ τοῦ συγγραφέως των. Φαίνονται ἐρασταὶ τῆς μουσικῆς καὶ θέλω καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως εὐχαριστήσω αὐτοὺς, καίτοι τῇ ἀληθείᾳ, ὀλίγον εἰμαι διατεθειμένη. Ἡ φρενοβλάβεια τοῦ λόρδου Βρέντωνος, τὸ ἄλγος τῶν γονέων του βαθέως μὲ συνεκίνησαν. »

« Δὲν ἀγαπᾷς αὐτὸν τὸν Ἀγγλον λόρδον; »

« Ὅταν ἡ Μαρία Σαὶν Σὺρ, ἀγαπᾷ τὰ συμπτώματα εἶνε ἀλάνθαστα. Σὺ ποτὲ ἠγάπησας; »

« Ναί. »

« Τίνα; — ὅλας τὰς γριζέττας τῶν Παρισίων ὑποθέτω! »

« Όχι, ἀλλὰ τὴν κυρίαν, ἥτις ἀναπαύεται τὴν στιγμὴν ταύτην ἐπὶ τοῦ βραχίονός μου. »

« Τότε ἐπίτρεψόν μοι νὰ σοὶ εἰπῶ ὅτι τὸ πάθος σου εἶνε ἐπίσης ἀνέλπιστον ὡς τὸ τοῦ λόρδου Βρέντωνος. Νὰ μὴ ἐπικαλέσῃς πλέον, σὲ παρκαλλῶ, τὴν ὁμολογίαν ταύτην. Ἐν ἐναντίῳ περιπτώσει ἡ σχέσις ἡμῶν θέλει διαλυθῇ καὶ ἡ φιλία ἐπίσης. »

« Ἄρχει. Θέλω εἶσθαι ἰχθύος ἀρτωνότερος ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. »

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΠΟΙΚΙΛΙΑ.

Ο ΓΕΡΩΝ ΜΩΥΣΗΣ.—Ἐν Νέχ Υόρκῃ ὑπάρχει ἐκτεθειμένον τεμάχιον δένδρου ἐκ Καλιφορνίας. Τὸ θαυμάσιον τοῦτο ἔργον τῆς φύσεως ἀνεκαλύφθη τῷ 1874. Ἡ κορυφή του ἔκειτο γαμψή καὶ ἦτο βεβαίως πρὸ πολλοῦ ἀποκεκομμένη, αὐτὸ δὲ τὸ δένδρον εἶχεν ὕψος 240 ποδῶν. Τὸ μέρος τοῦ κορμοῦ, ὁπόθεν ἡ κορυφή ἀπεκλήπη, εἶχε διήμετρον 12 ποδῶν καὶ δύο κλώνας, τὸν μὲν ἑννεαποδιαῖον, τὸν δὲ δεκαποδιαῖον. Τὸ κατώτερον μέρος ἔχει διήμετρον 111 πόδας, ὁ πρεσβυγενὴς οὗτος μονάρχης τοῦ δάσους καλεῖται «Γέρων Μωϋσῆς» κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ ἐγγύς ὄρους. Εἶναι τὸ μέγιστον τῶν τέως ἀνακαλυφθέντων δένδρων καὶ ἔχει κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν βοτανικῶν ἡλικίαν 4840 ἐτῶν. Τὸ ἐν Νέχ Υόρκῃ ἐκτεθειμένον τεμάχιον ἔχει περιφέρειαν 75 καὶ διήμετρον 25 ποδῶν· τὸ ἐσωτερικὸν αὐτοῦ μετεποιήθη εἰς αἴθουσαν, ἥτις χωρεῖ 150 ἀνθρώπους.

•••

Τὸ μεγάλειον τῶν Παρισίων καταφάνεται καὶ ἐκ τοῦ ἐξῆς γεγονότος. Τὸ μέγιστον ξενοδοχεῖον τῆς πόλεως, Grand Hôtel, ἐκτεθὲν εἰς πλειστηριασμὸν, ἡγοράσθη ἀντὶ 28,060,000, τὸ δὲ

παράρτημα αὐτοῦ Hôtel Scribe ἀντὶ 6,820,000 φράγκων. Ἀντὶ 1,800,000 ἐπωλήθη τὸ ἐν 'Ρουφοέλ μέγα πλυντήριο μετὰ τοῦ ἐν αὐτῷ ὑλικοῦ. Ἐν συνόλῳ ὁ πλειστηριασμός ἀπέφερε 36,680,000 φρ. Ἀγοραστὴς εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ περιβοήτου Φιλιππάρ διευθυνομένη «Παρισιανὴ Τράπεζα», ἥτις μετὰ τῶν φόρων τῶν μεσιτειαῶν καὶ τῶν συμβολαιογραφικῶν ἐξόδων κατέβαλε περὶ τὰ 40 ἑκατομμύρια φρ. Οὐχ ἥττον ἡ ἐπιχείρησις θεωρεῖται ἐπικερδής, διότι τὸ Grand Hôtel ἀποφέρει κατ' ἔτος 2,000,000 φράγκα.

..

Ἡ ἀλιεῖα ἀνεπτύχθη ἐπ' ἐσχάτων τὰ μέγιστα ἐν Ἀγγλίᾳ. Νῦν ναυπηγοῦνται ἐπιτήδες ἀτμόπλοια καταδιώκοντα τοὺς ἰχθύας εἰς ἀπωτέρας θάλασσας, εἰς ἃς δὲν ἀπῆρχοντο ἄλλοτε τὰ ἱστιοφόρα. Τὰ ἀτμόπλοια ταῦτα περιέχουσι μεγάλας δεξαμενάς, ἐν αἷς κατατίθενται οἱ ζῶντες ἰχθύες καὶ ἐξ ὧν μεταφέρονται ἀκόπως εἰς τὰ ἰχθυοτροφεία. Παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ταμέσεως ὑπάρχει ὑπερμέγεθες ἰχθυοτροφεῖον περιέχον ἀμέτρητον ποσότητα παχυτάτων ἰχθύων παντὸς εἶδους· ἐγγὺς δὲ τοῦ Σουθάμπτον ὠρύχθη δεξαμενὴ περιέχουσα 50,000 ἀστακούς.

..

Οἱ ἐφετεινοὶ προϋπολογισμοὶ πάντων τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν ὁμοῦ ἀνέρχονται εἰς 51,647,000,000 γερμανικῆς μάρκας (14,571,250,000 φρ.). Γερμανὸς τις συγγραφεὺς ὑπολογίζει ὅτι τὰ ἀργυρᾶ ταῦτα νομίσματα, τιθέμενα ἐγγὺς ἀλλήλων, ἡδύναντο νὰ περικαλύψωσιν ἐπτάκις τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, τιθέμενα δ' ἐπ' ἀλλήληα ἡδύναντο ν' ἀποτελέσωσι τετρακισχιλίας ἀργυρᾶς στήλας ἐχούσας οἶον αἱ Ἀλπεις ὕψος.

..

Κατὰ τὸ ἔτος 1878 ἀπεβιβάσθησαν εἰς Νεοβόρακον 75,347 μετανάσται ἐξ Εὐρώπης. Ἐξ αὐτῶν τὰ δύο τρίτα περίπου ἀποτελοῦσι Γερμανοί, Ἴρλανδοὶ καὶ Ἀγγλοὶ.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Πρὸς τὴν Δεσποινίδα.

Ἐφυγες! οἱ ὀφθαλμοί μου σὲ ἀναζητοῦν εἰς μάτην,
Οὐδαμοῦ πλέον εὐρίσκουν ὄψιν σου τὴν γλυκυτάτην
Μ' ἔγεινε ψυχρὸς ὁ κόσμος, τὸ πᾶν σήμερον μὲ λείπει,
Τὴν καρδίαν μου βιβρώσκει ἡ ἀνία καὶ ἡ λύπη.

Καὶ ἀφότου δὲν σὲ εἶδα,
Πότε πάλιν νὰ σὲ ἴδω, ἔχ' ὥς πόθον μου κ' ἐλπίδα.

Εἰς τὸ πάθος ὅπερ τόσον μοῦ φλογίζει τὴν καρδίαν,
Μίαν μόνην ἐν τῷ κόσμῳ εὐρίσκον παρηγορίαν,
Πρὸς στιγμὴν ν' ἀπολαμβάνω τοῦ προσώπου σου τὴν θέαν,
Βλέμμα θαυμασμοῦ νὰ ρίπτω 'ς τῶν ὥραίων τὴν ὥραϊαν.

Θὰ ἴδῃ τὴν Βασιλίδα
Τῆς ψυχῆς μου, ἐσκεπτόμην, κ' ἐνετρούρων 'ς τὴν ἐλπίδα.

Πλὴν καὶ ταύτην μου τὴν τέρψιν ἔχασα καὶ ταύτην ἤδη,
Καὶ τοὺς τόπους μόνον ὅπου ἄλλοτε σὲ εἶχον ἴδει,
οὗς ἡγάγας νὰ συγχάζης, ὦ περικαλλὴς θεά μου,
Ἐκεῖ μάτην σ' ἐκζητοῦσι τὰ διψῶντα βλέμματά μου.

Ὅπου ἄλλοτε σὲ εἶδα

Ἐκεῖ φέρομ' ἀενάως, ἀλλὰ φεῦ! χωρὶς ἐλπίδα!

Ἐρωτῶ τὰς κυπαρίσσους ποῦ εἰν' ἡ ἐνέμιλλός των;
Καὶ τὰ ῥόδα καὶ τὰ κρίνα ποῦ εἰν' ἡ ἀντίπαλός των;
Πῶς τὸν βόσπορον δὲν ἔρχουν ὅσα τῷ ὄδωκεν ἡ φύσις
κάλλι, κ' ἔπρεπε ν' ἀπέλθης καὶ σὺ ὅπως τὸν κοσμήσης;

Ὅναρ ὥς γλυκὺ σὲ εἶδα,
Πλὴν τί τ' ὄρελος! ὁ νάλας σ' ἀγαπῶ χωρὶς ἐλπίδα!

Ἐν Σταυροδρομίῳ, τῇ 1 Ἰουνίου 1879.

ΑΠΕΛΠΙΣ.

Περίληψις ἐκθέσεως ἀναγνωσθείσης κατὰ τὴν ἐπέτειον ἑορτὴν τοῦ Ἑλλ. Συλλ. « Ἑρμῆς », γενομένην τῇ 2 Σεπτεμβρίου 1879 ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ κ. Κ. Δ. Κωσταράκη περὶ τῶν κατὰ τὸ τελευταῖον ἐξάμηνον ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου.

Περὶ Συνεδριάσεων.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν τοῦ Συλλόγου συνεδριάσεων ἀνῆλθεν ἀπὸ τοῦ Μαρτίου μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου εἰς 21, ὧν 18 τακτικαὶ καὶ τρεῖς ἑκτακτοί. Κατὰ τὰς συνεδριάσεις ταύτας ἐγένοντο τὰ ἐξῆς 10 ἀναγνώσματα καὶ διαλέξεις.

1) Ἀνάγνωσμα τοῦ κυρίου Κ. Παζαίτου. Τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου—Παῦλος-Κοράης.

2) Ἀνάγνωσμα τοῦ κυρίου Ι. Ζερβουδάκη κατὰλληλον τῇ ἡμέρᾳ τῆς 25 Μαρτίου.

3) Τοῦ αὐτοῦ ἀνάγνωσμα περὶ ἐκπαιδεύσεως καὶ διδασκάλων.

4) Διάλεκτις τοῦ κ. Μ. Ἰωάννοβιτς « περὶ ἀέρος. »

5) Διάλεκτις τοῦ κ. Ε. Κυριακίδου. Ἀπάντησις εἰς τὰς κατὰ τῶν Βυζαντινῶν μομφὰς τῶν δυτικῶν ἱστορικῶν.

6) Ἀνάγνωσμα τοῦ κ. Κ. Παζαίτου. « Περὶ Προμηθέως. »

7) Ἀνάγνωσμα τοῦ αὐτοῦ « Περὶ τοῦ θεοῦ τῆς ἀρχαιότητος « Ἑρμοῦ. »

8) Ἀνάγνωσμα τοῦ κ. Α. Πέκιου « Ὁ Ἑλληνισμός. »

9) Ἀνάγνωσμα τοῦ κ. Ἀθ. Σουτάκη «Περὶ τῆς παρ' ἡμῖν ἐλλείψεως πρακτικῶν ἱστισημονικῶν γνώσεων. »

10) Τοῦ αὐτοῦ ἐγκώμιον εἰς Χαρόνδαν.

Περὶ Μελῶν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν τοῦ Συλλόγου μελῶν ἀνῆλθεν ἐν ὅλῳ εἰς 180 ὧν 140 τακτικά, 28 ἀντεπιστέλλοντα καὶ 12 ἐπίτιμα. Παραιτηθέντων δὲ 23 μελῶν, ὧν 17 τακτικὰ καὶ 6 ἀντεπιστέλλοντα, διαγραφέντων δὲ 40, ὧν 35 τακτικὰ καὶ 5 ἀντεπιστέλλοντα, ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν μελῶν ἀνέρχεται εἰς 117.

Περὶ ἐκτάκτων ἐπιτροπῶν.

Ὁ Σύλλογος ἐξέλεξεν ἐκτάκτους ἐπιτροπὰς δύο.

Α'. Ἐπιτροπὴν πενταμελῆ ἐπὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ γενικοῦ τοῦ Συλλόγου Κανονισμοῦ. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη εἰργάσθη μετὰ πολλῆς τῆς φιλοπονίας καὶ παρουσίασεν εἰς τὸν Σύλλογον πρὸς ἐπιψήφισιν ἐντελῆ κανονισμόν.

Β'. Ἐπιτροπὴν ἐξελεγκτικὴν τριμελῆ πρὸς ἐξέλεγχιν τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ Συλλόγου κατὰ τὸ λήξαν ἔτος.

Περὶ Βιβλιοθήκης καὶ Ἀναγνωστηρίου.

Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Συλλόγου κατὰ τὸ ἐξάμηνον διάστημα ἀπὸ 4 Μαρτίου μόλις ἐπλουτίσθη διὰ 40 περίπου βιβλίων, ἐνῶ τὸ ἀναγνωστήριον τοῦ Συλλόγου ἐν ἐναντίᾳ μοίρᾳ πρὸς τὴν Βιβλιοθήκην λαμβάνει τακτικῶς εἰς ἀνταλλαγὴν τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου ὑπὲρ τὰ 23 περιοδικὰ συγγράμματα καὶ ἐφημερίδας.

Περὶ Ταμείου.

	Εἰσπράξεις	Δαπάναι
Μάρτιος καὶ Ἀπρίλιος γρ. ἀργυρᾶ	504	γρ. ἀργ. 723.55
Μάιος » »	581,25	» » 317,25
Ἰούνιος » »	250,45	» » 195
Ἰούλιος » »	220,45	» » 186,50
Αὐγούστος » »	740,50	» » 179
Ὀλικὸν περίσσευμα ἐξαμηνίας		» » 695,35
	γρ. ἀργυρᾶ 2,296,65	γρ. ἀργ. 2,296,65

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

« ΕΡΜΗΣ. »

ΕΠΙΤΙΜΑ ΜΕΛΗ.

Ὁ. Ἰάλλεμος, Ἀχ. Παράσχος, Χρ. Χ. Χρήστου, Ἀρ. Οἰκονόμου, Κων. Φρεαρίτης, Α. Πασπάτης, Μ. Νεγρεπόντης, Π. Καλλιδοῦρτσος, Ἰ. Ἀριστοκλῆς, Α. Μαθιουδάκης, Ν. Δαμαλάς, Ἀνδ. Σπαθάρης, Ἀγιος Παμφίλου Σωφρόνιος Ἀργυρόπουλος, Ν. Βαμ-

δάκης, Χρ. Σχυμροτζίδης, Ήρ. Βασιλάκης, Β. Σχρακιώτης, Θ. Κουσουδης, Έτ. Κυριακόπουλος.

ΙΑΡΥΤΑΙ.

Α. Χ. Στεφόπουλος, Α. Έλευθεριάδης, Α. Ίορδάνης, Α. Φωτιάδης, Δ. Παστελλάς. Κ. Α. Ξανθόπουλος, Κ. Κωσταράκης, Ι. Α. Ζερβουδάκης, Κ. Παππακυριακού, Κ. Καντεμίρης. Π. Βάκ.

ΤΑΚΤΙΚΑ ΜΕΛΗ.

Κ. Κορακίδης, Κ. Έλευθεριάδης, Όδ. Άνδρεάδης, Ι. Πανταζής, Χρ. Δαμιανίδης, Μ. Ίωάννοβιτς, Μ. Ίακωβίδης, Γ. Άναστασιάδης, Άλ. Χρηστίδης, Σπ. Μπίτσος, Α. Βαζεβάνογλους, Κ. Αλμπρίδης, Τρ. Καλογεράπουλος, Ν. Μπιλάκης, Ι. Παππαδόπουλος, Ι. Μαυρόπουλος, Ι. Δούκας, Ι. Βαλαζάνης, Κ. Κοκινάκης, Ρ. Έλευθεριάδης, Α. Δημητριάδης, Ι. Τζαύρας, Α. Κωνσταντινίδης, Ν. Δουρουτσόγλους, Θ. Άποστολίδης, Ι. Δραγάτσας, Ι. Βενιτσιανόπουλος, Άρίφ Σερίφ Άλϊ έφένδης, Ι. Χ. Στεφόπουλος, Μ. Γεωργιάδης, Π. Καριτσινός, Ν. Δημητρουπουλος, Ι. Πολύβιος, Χ. Στεφόπουλος, Χ. Κουλαμπής, Σ. Λογιάδης, Α. Δωρίζας, Ι. Πετσάς, Α. Έρωςάκης, Ν. Χριστοφορίδης, Ν. Δεστούνης, Α. Μαρσάσογλους, Π. Κακαρίκας, Π. Ψησιάνος, Μ. Κουμπαλίδης, Μ. Έμμανουήλ, Δ. Δημητριάδης, Γ. Γεωργιάδης, Π. Σουτάκης, Κ. Μαυρόπουλος, Σ. Άθανασιάδης, Α. Ψυχασόπουλος, Κ. Όθωνάιος, Ν. Δημάδης, Δ. Άκατος, Ρ. Γεωργιάδης, Κ. Βασιλόπουλος, Ε. Άπολλώνιος, Κ. Ναούνης ή Παζαΐδης, Γ. Χηλιτόπουλος, Θ. Ζαφειρόπουλος, Β. Ρίτσος, Π. Σφαέλλος, Α. Κουντούρης, Ν. Μακρίδης, Ι. Βούρας, Κ. Σακόπουλος, Π. Πετρίδης, Άλβ. Άμποτ, Γ. Λευκάτος, Άντ. Ίωαννίδης, Β. Παλαμάκης, Ι. Παλαμάκης, Β. Χρυσόπουλος, Γ. Ζήσης, Ε. Κλάδος, Π. Χρηστίδης, Α. Θεοδωρίδης, Σ. Ζάκας, Γ. Σύρμας, Χ. Πιλόγλους, Κ. Κανέλλου, Γ. Κούπας, Ι. Καλλίνικος, Ι. Παππαδοπουλος, Κ. Κοσμᾶ, Μ. Κωνσταντινίδης, Π. Δελλαγραμμάτικας, Ν. Παξιμάδης, Γ. Παντελεοντίδης, Ι. Κηριώτης, Άλ. Αλζαρίδης, Άλ. Βαρούχας, Φατίν έφένδης.

ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΑ.

Ν. Μπέλλας, Μ. Γρημάκης, Ίω. Έμμανουήλ, Α. Σουτάκης, Κ. Σιδερίδης, Ε. Δουλᾶς, Π. Νομικός, Α. Σφρέτσος, Π. Ψαρράς, Γ. Δημητριάδης, Ν. Σπινδωνῆς, Ν. Ζαχαριάδης.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΟΥ

ΠΡΩΤΟΥ ΕΤΟΥΣ.

Πρόλογος.....	Σελ. 3.
Πηνελόπη.....	» 5,33.
Μ. τοῦ γένους σχολή, ἐν Κων]πόλει..	» 13,38,65,129,193
Φαινόμενον τῶν παλιρροιῶν.....	» 17.
Μυσικὴ ἀστυνόμεία ἢ ῥαδιουργία καὶ Ἑρως »	24, 83, 117, 146, 181,248,280,309, 343,381.
Χρόνος καὶ τὸ νέον ἔτος.....	Σελ. 97.
Γάμοι τῶν φυτῶν.....	» 108,144,197,238.
Τινὰ περὶ τῶν ἐθίμων γάμου, ἐν Ἑλλάδι »	112.
Φώτιος ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης....	» 133,257,289,327.
Λόγος μνημόσυνος εἰς Ν. Γεωργιάδην..	» 161,233.
Δυναμικοῦ ἡλεκτρισμοῦ τινά.....	» 169.
Συμφέρον.....	» 174.
Ἀνχιμήσεις Βεζούβειοι.....	» 176,206.
Ἑργασιῶν τοῦ συλλ., περίληψις ἐκθέσεως »	190.
Περὶ καφέ.....	» 211.
Ἑργασιῶν φιλεκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς, περίληψις ἐκθέσεως.....	» 222.
Ἰούλιος Φερρῆ.....	» 225.
Ἀνλίνη-Ροδανλίνη.....	» 341.
Βερχγγέρος τοῦ Βελγίου.....	» 345.
Ἀνθρωπίνης βιογραφ. ἀπαισίᾳ σελιμία. »	265.
Καλὸν ὡς ἰδιῶδες καὶ αἰσθηματικόν. . . »	271.
Περὶ φασματοσκοπίου,.....	» 274.
Πραγματικότης ῥωμαντικὴ ἢ ὁ πάρος τοῦ Μούρρεϋ.....	» 293.
Περ τοῦ νέου Ἑκπαιδευτικοῦ ἐν Γαλλίᾳ νόμου.....	» 297.

Διῶρυξ τοῦ Παναμᾶ.....	Σελ. 305.
Ἐκδόη Εὐριπίδου.....	» 321.
Συγκινητικόν ἐπεισόδιον ἐπιδρομῆς... λύκων.....	» 333, 372
Ῥόδον.....	» 339.
Ἐπίλογος.....	» 353.
Πανηγυρικῆς.....	» 355.
Λέων Γαμβέττα, βίος αὐτοῦ.....	» 363.
Ἐκθεσις προέδρου διὰ τὸ ἔτος 1878-79	» 388.
Καλιβάνος.....	» 43, 74.
Ἀληθῆς δυστυχία καὶ τὸ ἄσυλον ταύτης.....	» 155.
Ἀνατολικοῦ πολέμου, ἱστορία.....	» 80, 104, 140, 201.
Υγιεινὴ.....	» 87, 152.
Ἀρχαιολογικᾶ.....	» 21, 347.
Οἰκογενειακὰ ἀνάλεκτα.....	» 53.
Νεκρολογία.....	» 116, 253, 342.
Ποικίλα.....	» 29, 58, 121, 157, 247, 221, 254, 316, 348, 385.
Ἀληθεῖαι.....	» 315.
Ποιήσεις.....	» 31, 60, 91, 125, 160, 189, 220, 256, 387.
Αἰνίγματα.....	» 32, 64.
Κατάλογος μελῶν τοῦ συλλόγου.....	» 390.
Εἰκὼν Λέοντος Γαμβέττα	

ΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΘΕΝΤΕΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΞΙΝ
ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΤΟΥΣ.

Ὁδ. Ἰάλλεμος, Χρ. Χ. Χρήστου, Σαμπῶ Λεοντιάς, Ἀγ. Πα-
ράσχος, Εὐγ. Γ. Ζαλακώστας, Ἀθ. Π. Σουτάνης, Ἀλ. Πέκιος,
Μ. Ἰωάννου, Α. Χ. Στεφάνου, Χ. Ι. Σ., Ι. Α. Ζερβουδά-
κης, Ἐμμ. Νοτάρης, Γ. Γόσιος, Κ. Δ. Κωσταράκης, Π. Μ.
Ψαρρᾶς, Κ. Σιδερίδης, Ι. Καργιαννίδης, Ι. Βαλιβάνης, Δ. Μ.
Ψαρρᾶς, Ν. Π. Παρίσης, Κ. Βαλσαμάκης, Ὁδ. Ἀνδρέαδης.

Ἑπεύθυνος ΧΡ. ΔΑΜΙΑΝΙΔΗΣ.